UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

El Gradual de Blanca d'Anglesola (s. XIV): litúrgia, creació i memòria. Estudi codicològic del manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges

MARGARITA MINGOTE ÁLVAREZ

ADVERTIMENT. L'accés als continguts d'aquesta tesi doctoral i la seva utilització ha de respectar els drets de la persona autora. Pot ser utilitzada per a consulta o estudi personal, així com en activitats o materials d'investigació i docència en els termes establerts a l'art. 32 del Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual (RDL 1/1996). Per altres utilitzacions es requereix l'autorització prèvia i expressa de la persona autora. En qualsevol cas, en la utilització dels seus continguts caldrà indicar de forma clara el nom i cognoms de la persona autora i el títol de la tesi doctoral. No s'autoritza la seva reproducció o altres formes d'explotació efectuades amb finalitats de lucre ni la seva comunicació pública des d'un lloc aliè al servei TDX. Tampoc s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant als continguts de la tesi com als seus resums i índexs.

ADVERTENCIA. El acceso a los contenidos de esta tesis doctoral y su utilización debe respetar los derechos de la persona autora. Puede ser utilizada para consulta o estudio personal, así como en actividades o materiales de investigación y docencia en los términos establecidos en el art. 32 del Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual (RDL 1/1996). Para otros usos se requiere la autorización previa y expresa de la persona autora. En cualquier caso, en la utilización de sus contenidos se deberá indicar de forma clara el nombre y apellidos de la persona autora y el título de la tesis doctoral. No se autoriza su reproducción u otras formas de explotación efectuadas con fines lucrativos ni su comunicación pública desde un sitio ajeno al servicio TDR. Tampoco se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al contenido de la tesis como a sus resúmenes e índices.

WARNING. Access to the contents of this doctoral thesis and its use must respect the rights of the author. It can be used for reference or private study, as well as research and learning activities or materials in the terms established by the 32nd article of the Spanish Consolidated Copyright Act (RDL 1/1996). Express and previous authorization of the author is required for any other uses. In any case, when using its content, full name of the author and title of the thesis must be clearly indicated. Reproduction or other forms of for profit use or public communication from outside TDX service is not allowed. Presentation of its content in a window or frame external to TDX (framing) is not authorized either. These rights affect both the content of the thesis and its abstracts and indexes.

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

El Gradual de Blanca d'Anglesola (s. XIV): litúrgia, creació i memòria. Estudi codicològic del manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges

Margarita Mingote Álvarez

TESI DOCTORAL
2024

Margarita Mingote Álvarez

El Gradual de Blanca d'Anglesola (s. XIV): litúrgia, creació i memòria. Estudi codicològic del manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges

TESI DOCTORAL
Dirigida pel Dr. Francesc Massip Bonet i per la Dra. Araceli Rosillo-Luque
Departament de Filologia Catalana

Escola de Doctorat – 7708 Programa de Doctorat en Estudis Humanístics
Reial Decret 99/2011, de 28 de gener

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI

Tarragona
2024

UNIVERSITAT ROVIRA i VIRGILI
Departament de Filologia Catalana
Campus Catalunya (Facultat de Lletres)
Avinguda Catalunya, núm. 35
43002 Tarragona
Tel. 977 559 743

FAIG CONSTAR que aquest treball, titulat "*El Gradual de Blanca d'Anglesola (s. XIV): litúrgia, creació i memòria. Estudi codicològic del manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges*", que presenta Margarita Mingote Álvarez per a l'obtenció del títol de Doctor, ha estat realitzat sota la meva direcció al Departament de Filologia Catalana d'aquesta universitat.

HAGO CONSTAR que el presente trabajo, titulado "*El Gradual de Blanca d'Anglesola (s. XIV): litúrgia, creació i memòria. Estudi codicològic del manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges*", que presenta Margarita Mingote Álvarez para la obtención del título de Doctor, ha sido realizado bajo mi dirección en el Departamento de Filología Catalana de esta universidad.

I STATE that the present study, entitled "*El Gradual de Blanca d'Anglesola (s. XIV): litúrgia, creació i memòria. Estudi codicològic del manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges*", presented by Margarita Mingote Álvarez for the award of the degree of Doctor, has been carried out under my supervision at the Department of Catalan Philology of this university.

Tarragona, 20 d'agost de 2024

El director de la tesi doctoral
El director de la tesis doctoral
Doctoral Thesis Supervisor

Dr. Francesc Massip Bonet

La directora de la tesi doctoral
La directora de la tesis doctoral
Doctoral Thesis Supervisor

Dra. Araceli Rosillo-Luque

RESUM

L'estudi es troba dins de l'òrbita dels treballs codicològics que proposen contemplar un manuscrit des de diferents punts de vista, on convergeixen aspectes relacionats amb la litúrgia, la creació i la memòria. A partir de l'observació i de l'anàlisi del manuscrit 19 i de la seva comparació amb els altres del fons musical de l'arxiu del monestir, s'estableix una sèrie d'hipòtesis que plantegen l'ús i la funcionalitat d'aquests llibres en la comunitat. Aquesta tesi proposa no només un estudi codicològic del manuscrit 19, sinó també una revisió de la classificació dels llibres litúrgics del fons de l'arxiu del monestir de Vallbona de les Monges i deixa constància de l'ús i de l'estudi comunitari que es feia d'aquests documents, de la intervenció autògrafa en els mateixos per part de les monges que consultaven els manuscrits i de la transmissió del coneixement litúrgic i musical dins de la comunitat. D'aquesta manera, l'estudi d'aquest gradual del segle XIV, matrocinat per Blanca d'Anglesola, ens mostra les inquietuds literàries, litúrgiques, musicals i filosòfiques de la comunitat femenina cistercenca liderada per aquesta abadessa i la seva evolució dins del monestir fins al segle XVIII, mostrant els manuscrits com a testimonis vius de la vida d'aquesta comunitat.

RESUMEN

El estudio se encuentra dentro de la órbita de los trabajos codicológicos que proponen contemplar un manuscrito desde distintos puntos de vista, donde convergen aspectos relacionados con la liturgia, la creación y la memoria. A partir de la observación y del análisis del manuscrito 19 y de su comparación con los otros manuscritos del fondo musical del archivo del monasterio, se establece una serie de hipótesis que plantean su uso y la funcionalidad de estos libros en la comunidad. Esta tesis propone no sólo un estudio codicológico del manuscrito 19, sino también una revisión de la clasificación de los libros litúrgicos del fondo del archivo del monasterio de Vallbona de les Monges y deja constancia del uso y del estudio comunitario que se hacía de estos documentos, de la intervención autógrafa en los mismos por parte de las monjas que consultaban los manuscritos y de la transmisión del conocimiento litúrgico y musical dentro de la comunidad. Así pues, el estudio de este gradual del siglo XIV, matrocinado por Blanca de Anglesola, nos muestra las inquietudes literarias, litúrgicas, musicales y filosóficas de la comunidad femenina cisterciense liderada por esta abadesa y su evolución dentro del monasterio hasta el siglo XVIII, mostrando a los manuscritos como testimonios vivos de la vida de esta comunidad.

ABSTRACT

The study is in the same ambit as the codicological works that contemplate a manuscript from different points of view, where aspects related to liturgy, creation and memory converge. Based on the observation and analysis of manuscript 19 and its comparison with other manuscripts in the musical background of the monastery's archive, a series of hypotheses is established. These hypotheses raise the use and functionality of these books in the community. This doctoral thesis proposes not only a codicological study of manuscript 19, but also a review of the classification of liturgical books from the archives of the monastery of Vallbona de les Monges. It also analyses how the community studied these documents and the way they were adapted by the autograph intervention of the nuns who consulted the manuscripts, giving evidence of the transmission of liturgical and musical knowledge within the community. In this way, the study of this fourteenth-century gradual, supervised by Blanca d'Anglesola, shows us the literary, liturgical, musical and philosophical concerns of the Cistercian female community led by this abbess and its evolution within the monastery until the eigthteenth-century, showing the manuscripts as living witnesses of the life of this community.

Agraïments

Vull agrair profundament el suport que he rebut de totes aquelles persones que m'han acompanyat i aconsellat durant el període d'investigació i realització d'aquesta tesi i en els anys de formació anteriors. Ha passat molt de temps, des del 2011, quan em vaig iniciar en el món del Cister, amb la realització del meu treball final d'estudis superiors de cant històric, a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), al voltant de la figura de la monja cantora/organista/mestra de novícies i analitzant música del Còdex de Las Huelgas. Gràcies a la insistència dels meus mestres, Juan Carlos Asensio i Pedro Memelsdorff, vaig continuar la meva línia investigadora després de la meva llicenciatura. Una figura crucial en el meu camí ha estat, sens dubte, Eduardo Carrero, pel suggeriment de realitzar un estudi sobre Vallbona de les Monges i pel seu suport i acompanyament en les meves investigacions. Dono gràcies als meus directors, Francesc Massip i Araceli Rosillo-Luque, pel seu suport, paciència i confiança, sense els quals no hauria arribat a veure la llum al final del túnel, per les hores de dedicació i pels suggeriments i correccions amb els quals he pogut realitzar millor la meva feina.

Gràcies als meus companys i a les meves companyes de Filologia, d'Història i de Musicologia, però també d'altres sabers, que m'han ajudat en múltiples consultes i m'han dedicat el seu temps al llarg de tota la recerca. Com que han arribat en diferents moments de la meva vida i no em vull deixar a ningú, els anomeno en aquest esment especial i particular per a tots i totes. Gràcies infinites a les persones del meu cercle familiar i del meu entorn d'amistats que m'han reconfortat i suportat en els moments més durs, perquè, sense elles, no hauria arribat al final del camí. Vull manifestar un agraïment especial i citar el record dels meus éssers estimats que han anat marxant d'aquest món, però que han continuat recolzant-me des d'altres plans. Sempre he sentit el seu escalf, amor i energia i m'han ajudat a no defallir i m'han encoratjat a seguir endavant.

Mil gràcies al personal de les biblioteques i arxius consultats, per haver-me assessorat, guiat i atès amb tota la cura i amor possibles, especialment, a la Biblioteca Pública Episcopal de Barcelona (BPEB), a la Biblioteca de l'Abadia de Montserrat (BAM), a la Biblioteca Nacional de España (BNE), a l'Archivo Histórico Nacional (AHN) de Madrid, a la Biblioteca de Lletres de la Universitat de Lleida (UdL), a l'Arxiu Nacional de Catalunya (ANC), a la Biblioteca d'Humanitats de la UAB, a la Biblioteca del CRAI Campus Catalunya de la URV i a l'ESMUC. Vull agrair també a la Sra. Dolors

Saumell, responsable de la gestió dels fons patrimonials de la Biblioteca Pública de Tarragona, la seva col·laboració, gràcies a la qual vaig poder consultar manuscrits crucials per a sostenir algunes de les hipòtesis de la meva investigació. Gràcies al pare cantor Borja Peyra i al pare Xavier Guanter, responsable de la Biblioteca del Monestir de Poblet (BMP), per la seva ajuda i disponibilitat, per les seves ensenyances i consells, a tota la comunitat del Monestir de Poblet i, en especial, al pare Octavi Vilà, per haver-me acollit i per haver posat a la meva disposició tots els documents que he necessitat durant el seu abadiat.

En darrer lloc, vull manifestar el meu agraïment i el meu amor més sincer i profund a la germana Glòria Nogué, perquè m'ha ajudat i assessorat en tot moment, m'ha sabut donar els millors consells i coneixements sobre l'arxiu i sobre la comunitat de Vallbona de les Monges i ha estat sempre al meu costat. Gràcies infinites a l'abadessa Anna Maria Camprubí, que m'ha acollit com una mare a una filla a casa seva durant tot aquest temps, a la germana Sara, a la germana Josepa, a la germana Regina i a les germanes que ja no estan entre nosaltres. Gràcies a totes per haver-me tingut present en les vostres oracions i pregàries, per haver-me encomanat el vostre esperit lluitador i positiu i a qui espero haver fet justícia amb aquesta tesi. Moltes gràcies, de tot cor.

Llista d'abreviatures

AMV: Arxiu del Monestir de Vallbona
AMVM: Arxiu Musical de Vallbona de les Monges (proposta)
BMP: Biblioteca del Monestir de Poblet
f.: foli
GC: Gradual Cistercenc

Abreviatures de les taules de continguts en ordre d'aparició

IN: introit
GR: gradual
AL: al·leluia
OF: ofertori
CO: comunió
HM: himne
TR: tracte
AN: antífona
RS: responsori
IM: improperi
LL: lletania
KY: *kyrie*
GL: glòria
CR: credo
SA: *sanctus*
AG: *agnus Dei*
TC: *toni communes missae*

Índex de figures

MOLT IMPORTANT: Les imatges corresponents a manuscrits o materials de l'Arxiu de Vallbona de les Monges estan subjectes als drets d'autoria i de propietat. Les fotografies van ser fetes per mi mateixa amb l'autorització de la comunitat de monges, per la qual cosa no poden fer-se servir per il·lustrar cap tipus de publicació audiovisual sense el permís de l'autora i així mateix de les propietàries del fons.

FIG. 1 Mapa de les possessions del monestir fins al segle XIV. F. Sabaté i G Gonzalvo, Enciclopèdia Catalana 33
FIG. 2 Abadies cistercenques del Regne d'Aragó. (Fuguet i Plaza, 1998, p. 23) 34
FIG. 3 Monestir de Santa Maria de Vallbona. Etapes arquitectòniques i distribució. Sans i Travé, Josep M. (2010) 35
FIG. 4 Sales interiors de l'arxiu. *Sancta Sanctorum* (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 43
FIG. 5 Tapa anterior Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 64
FIG. 6 Tapa posterior Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 64
FIG. 7 Full de guarda tapa frontal. Fragment de pergamí amb detall de la signatura de Gabriel Conesa (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 66
FIG. 8 Full de guarda tapa posterior (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 66
FIG. 9 f. [1]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 67
FIG. 10 f. [1]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 67
FIG. 11 f. [1]v – f. [Y]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 68
FIG. 12 f. [Y]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 68
FIG. 13 f. [Y]v amb inicials inacabades (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 68
FIG. 14 Tall al marge f. $[186]_2$v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 69
FIG. 15 Detall forat al text f. 130r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 69
FIG. 16 Detall de cosit f. 161r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 70
FIG. 17 Exemple de taques i tintes esvaïdes f. 188v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 70
FIG. 18 Foliació en tinta negra f. 11v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 71
FIG. 19 Foliació en tinta vermella f. 12v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 71
FIG. 20 Detall foliació f.120v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 72
FIG. 21 Detall foliació f.121v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 72
FIG. 22 Detall foliació f. 122v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 72
FIG. 23 Detall foliació f. 123_1v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 72
FIG. 24 Detall foliació f. 123_2v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 72
FIG. 25 Detall foliació f. 124_1v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 26 Detall foliació f. 124_2v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 27 Detall foliació f. 184v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 28 Detall foliació f. 185_1v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 29 Detall foliació f. 186_1v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 30 Detall foliació f. 185_2v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 31Detall foliació inexistent per marge mutilat f. 186_2v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 73
FIG. 32 Detall foliació f. 187v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 74
FIG. 33 Detall de reclam f. 20v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 82
FIG. 34 Detall de reclam f. 30v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 82
FIG. 35 Detall f. 156r error de foliació referencial (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 83
FIG. 36 Detall doxologia abreujada f. 82v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 85
FIG. 37 Disseny del pautat del Ms 19 (Secció 1) (disseny de l'autora)..... 86
FIG. 38 Disseny del pautat de l'inici de la Lletania dels Sants del foli f. 78v del Ms 19 (Secció 2) (disseny de l'autora) 87
FIG. 39 Disseny del pautat de la Lletania dels Sants dels folis f. 79 i f. 80 del Ms 19 (Secció 3) (disseny de l'autora) 88
FIG. 40 Disseny del pautat de la *Expositio tabulae* del foli f. (203)r del Ms 19 (Secció 4) (disseny de l'autora)..... 89
FIG. 41 Disseny del pautat del calendari de les festes mòbils del foli f. (203)v del Ms 19 entre 1316 - 1356 i 1369 - 1410 (perduts els anys 1357 – 1368 i 1411 - 1421) (disseny de l'autora)..... 90
FIG. 42 Detall *ex libris*, f. (203)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 91
FIG. 43 Detall segells i *ex libris* del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 91
FIG. 44 Abecedari de lletres minúscules de Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 93
FIG. 45 Detall cal·ligrafia foli f. [1]v (manuscrit original) (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 93
FIG. 46 Detall cal·ligrafia foli f. [Y]v (còpia del foli f. [1] del manuscrit original) (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 94
FIG. 47 Abecedari de lletres majúscules de Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 94
FIG. 48 Mostra d'abreviatures del manuscrit 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 95
FIG. 49 Doxologia menor abreviada, f. [3]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 96
FIG. 50 Doxologia menor abreviada, f. 49r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 96
FIG. 51 Doxologia menor abreviada, f. 190r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 96
FIG. 52 Mostra d'abreviatures de rúbriques del manuscrit 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 96
FIG. 53 Detall de rúbrica amb abreviatures f. 34r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 97
FIG. 54 Mostra d'abreviatures d'íncipits textuals de peces/versets de rúbriques del manuscrit 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 97
FIG. 55 Detall de text abreviat f. (202)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 97
FIG. 56 Detall paraula f. 13r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)..... 98

FIG. 57 Detall paraula f.19v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 98
FIG. 58 Detall paraula f.166r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 98
FIG. 59 Detall paraula f.131v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 98
FIG. 60 Detall d'escriptura musical, f. 25v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 99
FIG. 61 Detall d'escriptura musical i *cephalicus* de doble plica, f. [201]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 100
FIG. 62 Detall d'escriptura musical i *epiphonus* de doble plica, f. 117v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 100
FIG. 63 Música afegida al marge fora de la caixa de text, f. 98v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 101
FIG. 64 Detall de *currentes* de 5 notes, f. 174r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 101
FIG. 65 *Virga* liqüescent, f. 167r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 102
FIG. 66 Detall de *cephalicus*, Ms 26, f. [135]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 102
FIG. 67 Exemple de barres puntuant el text i línies vermelles allargant síl·labes, f. 93r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 103
FIG. 68 Detall allargament de nota final, f. [Y]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 103
FIG. 69 Detall allargament de nota final, f. [1]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 103
FIG. 70 Detall del *custos* a f. 11r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 104
FIG. 71 Detall del *custos* a f. 131v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 104
FIG. 72 Detall bemoll f. 85r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 105
FIG. 73 Detall bemoll f. 89r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 105
FIG. 74 Detall becaire f. 93r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 106
FIG. 75 Detall si bemoll-si becaire f. 43r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 106
FIG. 76 Mostra de claus utilitzades a Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 106
FIG. 77 Detall canvi clau f. 67r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 107
FIG. 78 Detall canvi clau f. 20r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 107
FIG. 79 Detall canvi clau f. 35v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 107
FIG. 80 Detall canvi clau f. 101v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 107
FIG. 81 Detall canvi clau f. 152r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 108
FIG. 82 Detall canvi clau f.154r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 108
FIG. 83 Detall canvi clau f. 34v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 108
FIG. 84 Detall canvi clau f. 110r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 108
FIG. 85 Detall canvi clau f. 154r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 109
FIG. 86 Detall d'indicació de respiració curta, f. 99v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 110
FIG. 87 Detall d'indicació de respiració llarga, f. 99v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 110
FIG. 88 Detalls d'indicacions de respiracions llarga i curta, f. 100v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 110
FIG. 89 Tintes esvaïdes, f. (198)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 111
FIG. 90 Detall raspadures, f. 57r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 111
FIG. 91 Detall text esborrat, f. 179r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 111
FIG. 92 Detall foliació romans esborrats/corregits, f. 145r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 111
FIG. 93 Detall correcció, f. 163v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 112
FIG. 94 Detall text eliminat, f. 169r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 112
FIG. 95 Exemple d'addició de text, f. 31r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 112
FIG. 96 Detall de vàries mans autògrafes al mateix foli, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 113
FIG. 97 Abecedari d'inicials majúscules blaves i vermelles de l'inici de les peces de Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 115
FIG. 98 Abecedari d'inicials majúscules negres i grogues dels versets de Ms 19 (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 116
FIG. 99 Detall inicials especials f.127v, f. 131v i f. [197]r, respectivament (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 116
FIG. 100 Inicial amb detalls animals, f. [Y]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 117
FIG. 101 Inicial amb detalls animals, f. [Y]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 117
FIG. 102 A l'esquerra, inicial amb detalls vegetals, f. [1]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 118
FIG. 103 A la dreta, inicial amb detalls vegetals, blasó i inscripció, f. [Y]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 118
FIG. 104 Detall sanefa lateral i marginal, f. [Y]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 119
FIG. 105 Blasó de la baronia dels Anglesola 119
FIG. 106 Detall en majúscules de l'inici de l'introit *Ad te levavi* del primer diumenge d'Advent, f. [Y]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 120
FIG. 107 Detall inicials inacabades f.[Y]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 121
FIG. 108 Detall inicial miniada, f. 24v. Ocell volant sobre una prestatgeria de llibres (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 123
FIG. 109 Detall inicial miniada, f. 41r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 124
FIG. 110 Detall cara humana, f. 41r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 124
FIG. 111 Inicial miniada, f. 111v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 126
FIG. 112 Detall figures humanes, flors de lis, fulles de palma i creus patents a l'inicial miniada, f. 111v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 128
FIG. 113 Detall de rúbrica que indica església estacional, f. [Y] (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 130
FIG. 114 *Expositio tabulae*, f. (203)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 131
FIG. 115 Calendari, f. (203)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 131
FIG. 116 Detall missa de santa Tecla, f. 172v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 157
FIG. 117 Ofici de les Onze mil Verges, f. (202)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 171
FIG. 118 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Gloria laus*, Ms 19, AMVM – f. 63r 182
FIG. 119 *Gloria laus*, Ms 19, f. 63r i f. 63v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 183

FIG. 120 *Gloria laus*, Ms 1.7 BMP, f. 124v i f. 125r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 183
FIG. 121 *Gloria laus-Ingrediente Domino*, Ms 1.7 BMP, f. 125v i f. 126r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 184
FIG. 122 *Gloria laus-Ingrediente Domino*, Ms 1.11 BMP, f. 44v i f. 45r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 184
FIG. 123 Detall rúbrica del prefaci d'Epifania, Ms 19, f. 13r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 185
FIG. 124 Detall del prefaci d'Epifania, Ms 13, f. 87v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 186
FIG. 125 *Populus meus*, f. 74r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 187
FIG. 126 *Populus meus*, f. 74v – f. 75r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 188
FIG. 127 *Populus meus*, Ms 1.7 BMP, f. 145r – f. 145v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 188
FIG. 128 *Populus meus*, Ms 1.7 BMP, f. 146r – f. 146v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 188
FIG. 129 Detall indicació lletania dels Sants, Ms 1.11, f. 55r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 190
FIG. 130 Detall f. 78v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 191
FIG. 131 Detall f. 79r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 192
FIG. 132 Detall f. 79v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 193
FIG. 133 Detall f. 80r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 193
FIG. 134 Detall f. 80v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 194
FIG. 135 Antífona *Adorna thalamum*, Ms 19, f. 137v – f. 138r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 196
FIG. 136 Antífona *Adorna thalamum*, Ms 1.11 BMP, f. 93v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 196
FIG. 137 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 19, AMVM – f. 137v 197
FIG. 138 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 1.11, BMP – f. 93v 198
FIG. 139 Reproducció de la transcripció comparativa de l'antífona *Adorna thalamum* de David Andrés Fernández (2013), p. 12 200
FIG. 140 Reproducció de la transcripció comparativa de l'antífona *Adorna thalamum* de David Andrés Fernández (2013), p. 13 201
FIG. 141 Transcripció anotada de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 19, AMVM – f. 137v 202
FIG. 142 Transcripció anotada de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 1.11, BMP – f. 93v 203
FIG. 143 Ms 19, f. (202)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 204
FIG. 144 Detall Al·leluia *Hodie virginum* del manuscrit CH-SGs 391, f. 22r 205
FIG. 145 Ofici Onze Mil Verges-Santa Úrsula. F-Pnm n.a.lat 1412, Bibliothèque Nationale, f. 200v –f. 201r 205
FIG. 146 Ofici Onze Mil Verges-Santa Úrsula, manuscrit PL-Wn 12496 IV, f. 1r 206
FIG. 147 Detall Al·leluia *Hodie virginum* del manuscrit PL-Wn 12497 IV, f. 4r 206
FIG. 148 Ofici Onze Mil Verges-Santa Úrsula. Manuscrit 26, f. [150]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 207
FIG. 149 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Alleluya. Hodie virginum chorus trucidatus*, Ms 19, f. (202)v 208
FIG. 150 Detall d'*additio* musical, Ms 19, f. 4r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 209
FIG. 151 Transcripció de Marga Mingote del fragment afegit al marge posteriorment. Indicació d'un al·leluia, Ms 19, f. 4r 210
FIG. 152 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 14v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 210
FIG. 153 Detalls de correcció musical, Ms 19, f. 14v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 211
FIG. 154 Detall de correcció musical, GC, p. 50 211
FIG. 155 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 16v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 211
FIG. 156 Detalls de correcció musical, Ms 19, f. 16v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 212
FIG. 157 Detall de correcció musical, GC, p. 57 212
FIG. 158 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 19v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 212
FIG. 159 Detall de correcció musical, GC, p. 65 213
FIG. 160 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 43v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 213
FIG. 161 Detall de correcció musical, GC, p. 126 213
FIG. 162 Detall d'apreciació musical, Ms 19, f. 48r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 214
FIG. 163 Detall d'apreciació musical, GC, p. 136 214
FIG. 164 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 55r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 216
FIG. 165 Detall a la mateixa peça, Ms 26, f. 42v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 216
FIG. 166 Detall de correcció musical, GC, p. 153 216
FIG. 167 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 19, f. 61r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 217
FIG. 168 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 26, f.[47]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 217
FIG. 169 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 19, f. 98v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 218
FIG. 170 Detall d'*additio*-correcció musical, Ms 19, f. 98v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 219
FIG. 171 Detall d'*additio*-correcció musical, Ms 26, f. 75v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 219
FIG. 172 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 123ᵢv (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 220
FIG. 173 Detall de correcció musical, Ms 26, f. 96r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 220
FIG. 174 Detall de correcció musical, GC, p. 313 220
FIG. 175 Detall d'*additio*, Ms 19, f. 131v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 222
FIG. 176 Transcripció de Marga Mingote del fragment afegit al marge posteriorment. Indicació d'un al·leluia, Ms 19, f. 131v 222
FIG. 177 Detall Ms 26, f. [103]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 222
FIG. 178 Detall BMP, Ms 1.11, f. 89r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 223
FIG 179 Detall a GC, p. 339/31* 223
FIG. 180 Detall de correcció-*additio*, Ms 19, f. 139v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 224
FIG. 181 Detall crida Ms 19, f. 139v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 224
FIG. 182 Detall de correcció-*additio*, Ms 26, f. 110v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 224
FIG. 183 Detall GC, p. 357 225
FIG. 184 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 19, f. 142v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 226
FIG. 185 Detall GC, p. 341 226
FIG. 186 Detall correcció musical, Ms 19, f. 150v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 227
FIG. 187 Detalls GC, pp. 397-398 227
FIG. 188 Detall correcció musical, Ms 19, f. 155r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 228
FIG. 189 Detall de la peça a Ms 26, f. 124v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 228
FIG. 190 Detall de la peça a GC, p. 399 228
FIG. 191 Detall d'*additio* musical, Ms 19, f. 170r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 229
FIG. 192 Detall d'*additio* musical al marge, Ms 19, f. 170r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 229
FIG. 193 Transcripció de Marga Mingote del fragment afegit al marge, Ms 19, f. 170r 230
FIG. 194 Detall musical, Ms 26, f. 138v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 230
FIG. 195 Detall musical, BMP, Ms 1.11, f. 118r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 230

FIG. 196 Detall musical, GC, p. 454....230
FIG. 197 Detall correcció musical, Ms 19, f. 173r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....231
FIG. 198 Detall musical, Ms 26, f. 141v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....231
FIG. 199 Detall musical, GC, p. 29*....232
FIG. 200 Detalls 1, 2 i 3 afegit text i música, Ms 19, f. (196)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....233
FIG. 201 Detall mà 1. Ms 19, f. 5r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....237
FIG. 202 Detall mà 1. Ms 19, f. 13r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....237
FIG. 203 Detall mà 1. Ms 26, f.11r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....237
FIG. 204 Detall mà 1. Ms 26, f. 12v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....237
FIG. 205 Detall mà 1. Ms 19, f. (196)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....238
FIG. 206 Detall mà 1. Ms 19, f. (196)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....238
FIG. 207 Detall mà 2. Ms 19, f. 33v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....239
FIG. 208 Detall mà 2. Ms 26, f. 26v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....239
FIG. 209 Detall mà 2. Ms 19, f. 21r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....239
FIG. 210 Detall mà 2. Ms 26, f. [17]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....239
FIG. 211 Detall mà 2. Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....239
FIG. 212 Detall mà 2. Ms 19, f. 140r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....240
FIG. 213 Detall mà 1 i mà 2, Ms 19, f. 144r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....241
FIG. 214 Detall mà 1 i mà 2, Ms 26, f. 114v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....241
FIG. 215 Detall mà 2. Ms 19, f. 148v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....242
FIG. 216 Detall mà 2. Ms 19, f. 119r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....242
FIG. 217 Detall mà 9. Ms 26, f. 119r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....242
FIG. 218 Detall mà 2. Ms 19, f. 169v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....243
FIG. 219 Detall mà 2. Ms 26, f. 137v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....243
FIG. 220 Detall rúbrica sant Venceslau. Ms 19, f. 173r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....243
FIG. 221 Detalls mà 2. Ms 19, f. 170v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....247
FIG. 222 Detall mà 8 i mà 2. Ms 26, f. 138v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....247
FIG. 223 Detall Ms 19, f. 179r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....247
FIG. 224 Detall mà 2. Ms 19, f. 179r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....248
FIG. 225 Detall mà 2. Ms 26, f. [146]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....248
FIG. 226 Detall mà 2. Ms 19, f. 179v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....250
FIG. 227 Detall mà 2. Ms 19, f. 184r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....252
FIG. 228 Detall mà 3. Ms 19, f. 19v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....252
FIG. 229 Detall mà 3. Ms 19, f. 20v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....252
FIG. 230 Detall mà 3. Ms 19, f. 70v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....253
FIG. 231 Detall mà 3. Ms 19, f. 99r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....253
FIG. 232 Detall mà 3. Ms 19, f. 106r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....253
FIG. 233 Detall mà 3. Ms 19, f. 125v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....253
FIG. 234 Detall mà 3. Ms 19, f. 79v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....254
FIG. 235 Detall mà 3. Ms 19, f. 131v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....255
FIG. 236 Detall mà 4. Ms 26, f. [73]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....257
FIG. 237 Detall mà 4. Ms 26, f. 76r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....257
FIG. 238 Detall mà 4. Ms 26, f. 83v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....257
FIG. 239 Detall mà 4. Ms 26, f. 85r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....257
FIG. 240 Detall mà 4. Ms 26, f. [86]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....257
FIG. 241 Detall mà 4. Ms 26, f. 118r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....257
FIG. 242 Detall mà 4. Ms 19, f. $[186]_2$r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....258
FIG. 243 Detall mà 4. Ms 19, f. $[186]_2$v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....258
FIG. 244 Detall mà 4. Ms 26, f. 10r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....258
FIG. 245 Detall mà 4. Ms 26, f. 12r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....259
FIG. 246 Detall mà 4. Ms 19, f. 69r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....259
FIG. 247 Detalls dels introits *In Nomine Jesu* del Dimecres Sant (GC, p. 182-183) i de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús del 3 de gener (GC, p. 334-335)....261
FIG. 248 Detall mà 4. Ms 19, f. 125v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....262
FIG. 249 Detall mà 4. Ms 19, f. 129r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....262
FIG. 250 Detall mà 4. Ms 19, f. 183v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....263
FIG. 251 Detall mà 4. Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....265
FIG. 252 Detall mà 13. Ms 26, f. 122r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....265
FIG. 253 Detall mà 4. Ms 19, f. 178r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....266
FIG. 254 Detall mà 4. Ms 26, f. 144r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....268
FIG. 255 Detall mà 4. Ms 19, f. 185_1v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....269
FIG. 256 Detall mà 5. Ms 26, f. 43v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....270
FIG. 257 Detall mà 5. Ms 19, f. 146v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....271
FIG. 258 Detall mà 5. Ms 19, f. 161v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....274
FIG. 259 Detall mà 6. Ms 19, f. 107r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....277
FIG. 260 Capella del Corpus Christi. Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona. Foto Favà (2009)....278
FIG. 261 Detalls mènsules capitells de la Capella del Corpus Christi. Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona. Fotos Favà (2009)....279
FIG. 262 Retaule de l'altar del *Corpus Christi*. Vallbona de les Monges. Atribuït al mestre Guillem Seguer. Barcelona, Museu Nacional d'Art de Catalunya....280
FIG. 263 Frontal de l'altar del *Corpus Christi*. Vallbona de les Monges. Atribuït al mestre Guillem Seguer. Barcelona, Museu Nacional d'Art de Catalunya....280
FIG. 264 Detall mà 7. Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....282
FIG. 265 Ms 19, f. 128r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....283
FIG. 266 Detall mà 8. Ms 26, f. 11v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....286
FIG. 267 Detall mà 8. Ms 26, f. 63v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....286
FIG. 268 Detall mà 8. Ms 26, f. 74r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)....286

FIG. 269 Detalls mà 2. Ms 19, f. 170v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....287
FIG. 270 Detall mà 8 i mà 2. Ms 26, f. 138v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 287
FIG. 271 Detall Ms 26, f. 143v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....288
FIG. 272 Detall mà 8. Ms 26, f. 143v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 288
FIG. 273 Detall mà 2. Ms 26, f. 143v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 288
FIG. 274 Detall mà 9. Ms 26, f. 109r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....290
FIG. 275 Detall mà 9. Ms 26, f. 118r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....292
FIG. 276 Detall 1. Ms 19, f. 147r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....292
FIG. 277 Detall 1. Ms 19, f. 147v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 292
FIG. 278 Taula Diumenge de Pasqua de Resurrecció 20-21 d'abril.....293
FIG. 279 Detall mà 9. Ms 26, f. 102r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....294
FIG. 280 Detall mà 9. Ms 26, f. 120v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 295
FIG. 281 Detall mà 9. Ms 26, f. 121r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....296
FIG. 282 Detalls Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....297
FIG. 283 Detall mà 9. Ms 26, f. 130r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....297
FIG. 284 Detall mà 9. Ms 26, f. 138v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 299
FIG. 285 Detall mà 9. Ms 26, f. 139v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 300
FIG. 286 Detall mà 9. Ms 26, f. 140v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 300
FIG. 287 Detall mà 10. Ms 26, f. 108v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 301
FIG. 288 Detall mà 3. Ms 19, f. 137r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....302
FIG. 289 Detall mà 11. Ms 26, f. 119r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....303
FIG. 290 Detall mà 12. Ms 26, f. 125v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 305
FIG. 291 Detall mà 12. Ms 26, f. 126r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....305
FIG. 292 Detall mà 1. Ms 19, f. 156v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 305
FIG. 293 Detall mà 12. Ms 26, f. 137r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....306
FIG. 294 Detall mà 1. Ms 19, f. 169r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....306
FIG. 295 Detall mà 13. Ms 26, f. 122r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024).....306
FIG. 296 Detall mà 14. Ms 19, f. 175v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 307
FIG. 297 Detall mà 14. Ms 19, f. 176v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 308
FIG. 298 Detall mà 14. Ms 19, f. 176v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024) 308

ÍNDEX

Resum 9
Resumen 9
Abstract 9

Agraïments 11
Llista d'abreviatures 13
Índex de figures 15

QÜESTIONS PRÈVIES

1. Introducció 27
   1.1. Justificació de l'elecció del tema 27
   1.2. Objectius, metodologia i àmbits de la recerca 28
   1.3. Vallbona de les Monges i el seu context històric 31

2. Qüestions prèvies a l'estudi del manuscrit 36

PART I: DESCRIPCIÓ CODICOLÒGICA

3. Estudi codicològic 43
   3.1. Localització 43
      3.1.1. Dades d'identificació 43
      3.1.2. Fitxa catalogràfica 63
   3.2. Descripció general 64
      3.2.1. Composició material del manuscrit 64
      3.2.2. Composició dels fascicles 70
         3.2.2.1. Reclams 81
         3.2.2.2. Tractament dels nombres 82
         3.2.2.3. Altres elements significatius 82
      3.2.3. Composició de la pàgina 83
      3.2.4. Segells i *Ex libris* 91
   3.3. Anàlisi paleogràfic 92
      3.3.1. Tipus d'escriptura 92
      3.3.2. Estudi dels caràcters gràfics 92
      3.3.3. Braquigrafia 95
   3.4. Morfologia de la notació musical 99
      3.4.1. Pautat i trets distintius 99
      3.4.2. Elements auxiliars 102
      3.4.3. Raspadures, addicions i correccions 110
   3.5. Decoració 114
      3.5.1. Inicials 114
         3.5.1.2. Inicials decorades 117
      3.5.2. Tipus de rúbriques 129
   3.6. Enquadernació 131
      3.6.1. Fulls de guarda 131
      3.6.2. *Expositio tabulae* – Calendari 131

4. Datació i història: Blanca d'Anglesola 133

PART II: EL REPERTORI LITÚRGIC-MUSICAL

5. Descripció 149
   5.1. Cicle del propi del Temps.....149
   5.2. Cicle del propi dels Sants 151
   5.3. Cicle del comú dels Sants.....158
   5.4. Misses votives.....160
   5.5. Specialis ordinarii missae 161
   5.6. Himnes.....162
   5.7. Antífones 166
   5.8. Ofici de les Onze mil Verges.....171
   5.9. *Expositio Tabulae* – Calendari (còmput de la Pasqua).....175
   5.10. Índex analític (text) – Taula de continguts. Annex 1 175

PART III: ELEMENTS SINGULARS DEL GRADUAL

6. Particularitats.....179
   6.1. *Gloria laus*, himne (f. 63r).....179
   6.2. *Populе meus*, improperi (f. 74r).....186
   6.3. *Kyrie eleison*, lletania dels Sants (f. 78v-f. 80v) 189
   6.4. *Adorna thalamum*, antífona (f. 137v) 194
   6.5. V. *Hodie virginum*, al·leluia (f. (202)v) 204

7. Estudi dels fragments musicals afegits i/o corregits al manuscrit original 209
   7.1. Fragment musical 1 209
   7.2. Fragment musical 2 210
   7.3. Fragment musical 3 211
   7.4. Fragment musical 4 212
   7.5. Fragment musical 5 213
   7.6. Fragment musical 6 214
   7.7. Fragment musical 7 216
   7.8. Fragment musical 8 217
   7.9. Fragment musical 9 218
   7.10. Fragment musical 10.....220
   7.11. Fragment musical 11.....222
   7.12. Fragment musical 12.....224
   7.13. Fragment musical 13.....226
   7.14. Fragment musical 14.....227
   7.15. Fragment musical 15.....228
   7.16. Fragment musical 16.....229
   7.17. Fragment musical 17.....231
   7.18. Fragment musical 18.....233

8. Estudi de les mans autògrafes de les rúbriques del manuscrit de l'Annex 2 235
   8.1. Mà autògrafa 1.....237
   8.2. Mà autògrafa 2.....238
   8.3. Mà autògrafa 3.....252
   8.4. Mà autògrafa 4.....256

8.5. Mà autògrafa 5 270
8.6. Mà autògrafa 6 277
8.7. Mà autògrafa 7 282
8.8. Mà autògrafa 8 286
8.9. Mà autògrafa 9 289
8.10. Mà autògrafa 10 301
8.11. Mà autògrafa 11 303
8.12. Mà autògrafa 12 305
8.13. Mà autògrafa 13 306
8.14. Mà autògrafa 14 307

PART IV: CONCLUSIONS

9. Conclusions 313

OBRES DE REFERÈNCIA

· Manuscrits consultats 319
· Sagrades Escriptures i Hagiografia 319
· Bases de dades per a l'estudi d'obres i manuscrits musicals 319
· Bibliografia i Webgrafia 320

ANNEX 1. Taula de continguts 337
ANNEX 2. Mans autògrafes 428

QÜESTIONS PRÈVIES

1. Introducció

1.1. Justificació de l'elecció del tema

L'any 2012 vaig conèixer l'Eduardo Carrero, com a pare de l'Escola de Música de la Vall del Tenes, en la qual jo treballava com a professora de cant coral dels seus fills. Després d'un muntatge adaptat sobre *El Llibre Vermell de Montserrat*, les nostres converses i col·laboracions en la recuperació del Cant de la Sibil·la a Riells del Fai i saber que estava fent el meu treball final d'estudis de l'ESMUC al voltant de la música cistercenca femenina, Eduardo em va proposar treballar en una tesi relacionada amb Vallbona de les Monges. En aquell moment vaig pensar que, essent els monestirs de Poblet i Santes Creus tan coneguts, com era possible que de Vallbona se n'hagués parlat força, però que, a nivell musical, sabent que existia un fons musical important, com era que, des de les investigacions de Janini[1], només Maricarmen Gómez hagués publicat un estudi musical concret sobre un parell de peces d'un dels manuscrits d'aquest fons musical.

Així doncs, vaig pensar que un estudi que posés al dia l'estat de l'arxiu musical del monestir de Vallbona podria posar en relleu el valor documental i funcional dels manuscrits que s'hi conserven. Mentre revisava el fons medieval, amb ajut de la classificació i descripció de Janini, vaig trobar necessàries algunes precisions per modernitzar el seu estudi i vaig pensar que realitzar un estudi codicològic i musical del gradual de Blanca d'Anglesola, el manuscrit 19 del fons medieval, podria aportar nova informació sobre els usos litúrgics que ha tingut aquest manuscrit al llarg de la història del monestir.

A més a més, veient els afegits, correccions i anotacions als marges, tant de text com de música, que el manuscrit havia recollit durant tot aquest temps i que serien fruit d'intervencions de diferents monges encarregades de l'estudi musical i litúrgic d'aquests documents, vaig pensar que aquesta tesi em donava la possibilitat de parlar de les monges encarregades de gestionar l'aprenentatge i la interpretació de la música i de la litúrgia del monestir i poder posar en relleu no només els càrrecs de l'abadessa o de la priora del monestir, sinó especialment els càrrecs de la monja cantora, de la mestra de novícies i de l'organista del cenobi.

[1] Janini, J. (1962). Los manuscritos del monasterio de Vallbona (Lérida). Revista *Hispania Sacra*, XV, 439-452

D'altra banda, fruit d'aquestes *marginaliae*, també he pogut estudiar aquest manuscrit *per se* i en relació a l'altre gradual anterior a Ms 19, el gradual Ms 26. La interacció que s'estableix entre ambdós manuscrits i les diferents mans autògrafes que hi intervenen els acrediten com a instruments de transmissió de coneixement viu dins de la comunitat i com a testimoni de la memòria històrica de la vida d'aquest monestir cistercenc femení tan important com és el de Vallbona de les Monges.

1.2. Objectius, metodologia i àmbit de la recerca

Aquesta tesi pretén estudiar el manuscrit Ms 19 en qüestió des de tres punts de vista: des del punt de vista de la codicologia, des del punt de vista del repertori litúrgic musical que inclou i des d'un punt de vista dels elements singulars del gradual, on es recullen diferents particularitats del manuscrit.

Objectius de l'estudi codicològic:

1. Revisar el manuscrit com a objecte històric per determinar la seva datació, el tipus d'enquadernació i la disposició dels fascicles, l'estructura del manuscrit en quaderns a través d'aquesta disposició de fascicles i el contingut musical, pel que fa a la quantitat i disposició de les peces.
2. Descobrir el periple vital del document tant en els anys que ha estat en ús com el dels anys en què ha estat custodiat en l'arxiu, a través de l'estudi de les mans autògrafes que apareixen al manuscrit, presumiblement de les diferents monges encarregades de custodiar-lo, de la generació d'hipòtesis al voltant de l'origen d'aquestes aportacions i de la seva procedència.
3. Reunir les característiques de les intervencions en el manuscrit per determinar el número de mans copistes, el tipus de cal·ligrafia, la seva cronologia i abast.

Objectius de l'estudi del repertori litúrgic musical:

1. Analitzar el contingut del repertori litúrgic a través de la creació d'unes taules de continguts per classificar i ordenar tot el repertori que es troba dins del manuscrit, incloent-hi rúbriques, misses i correccions musicals i textuals afegides posteriorment.

2. Cercar i mostrar correspondències d'aquest repertori amb altres manuscrits coetanis de l'època. En primer lloc, hem comparat el manuscrit 19 amb l'altre gradual medieval del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges, el manuscrit 26, un gradual del segle XII-XIII, incomplet, però que és el primer gradual que es va fer servir al monestir. En segon lloc, hem establert comparacions amb els manuscrits 1.7 i 1.11 de la Biblioteca del Monestir de Poblet (BMP) provinents del monestir cistercenc femení de l'Anunciació de Santo Domingo de la Calzada (La Rioja), perquè són els graduals medievals procedents de monestirs cistercencs femenins més propers que hem trobat. També hem utilitzat els sagramentaris Ms 7 i Ms 13 del fons de l'arxiu del monestir de Vallbona per a consultar els prefacis i l'ordinari de la missa recollits en les rúbriques dels graduals Ms 19 i Ms 26. Per a la reconstrucció de parts de la litúrgia, hem consultat en línia els missals cistercencs de París, 1606 i 1657, per poder recollir les possibles variacions litúrgiques, de misses, festes, sants i santes, etc. generades pel Concili de Trento (1545-1563). Finalment, per establir les nostres conclusions, hem consultat també una sèrie de manuscrits provinents del monestir de Santes Creus i dipositats al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona: el manuscrit 45, *Breviarium* cistercenc (s. XIII); el manuscrit 119, *Breviarium* cistercenc (s. XIII); el manuscrit 147, *Breviarium* cistercenc (s. XIV) i el manuscrit 73, *Usus cisterciense* (s. XVI) i comparar-los amb el repertori més modern que s'inclou en aquest tipus de manuscrits, prenent com a referència el gradual cistercenc d'abans de la reforma del Vaticà II, concretament el Westmalle de 1934, i cercar altres fonts de referència quan no hem trobat peces de referència.
3. Analitzar les particularitats trobades en algunes peces (afegits musicals al marge, anotacions interpretatives, etc.) que permeten extreure conclusions sobre la intervenció de figures com la de la monja cantora en la interpretació musical de les peces, al llarg del temps, i que ens apel·len a parlar d'autoria col·lectiva dins del monestir i transformen aquest manuscrit en un document comunitari viu des de la seva arribada al cenobi fins a l'actualitat a través de les personalitzacions i adaptacions litúrgiques que s'hi han anat afegint amb el pas del temps.
4. Determinar conclusions al voltant de les possibles repercussions *intra* i *extra muros* a nivell de comunitat i de cara al mateix poble de Vallbona de les Monges de les manifestacions en forma de processons i diferents actes litúrgics practicats

per les monges i recollits en el manuscrit des de l'època medieval fins a l'actualitat a partir d'aquestes singularitats.

Objectius dels elements singulars del gradual:

1. Recollir diferents particularitats identificades al llarg del manuscrit, com ara addicions musicals al marge, anotacions interpretatives, inclusió de noves misses de datació posterior a la creació del manuscrit original, correccions textuals amb referències litúrgiques provinents d'altres ordes religiosos per manifestar les actualitzacions litúrgiques del moment i atreure fidels i, per què no, possibles vocacions, entre altres.
2. Analitzar alguns exemples musicals d'interès particular en l'estudi del manuscrit d'importància litúrgica en la vida comunitària, com a fet singular i propi d'un monestir femení.
3. Formular conclusions derivades de l'estudi codicològic i de l'anàlisi del repertori litúrgic musical que permetin determinar la rellevància del manuscrit en qüestió en el seu context històric i al llarg del temps.
4. Establir connexions entre aquest manuscrit i altres de l'arxiu, coetanis de la seva època i mostrar que se'n feia un ús comunitari que requeria un profund coneixement de la litúrgia i que posa de manifest el contacte directe amb altres ordes femenins i masculins i en diferents èpoques.
5. Contribuir a l'estudi de la música medieval als monestirs cistercencs femenins de Catalunya revisant les dades ja conegudes i aportant noves informacions que permetin facilitar futures investigacions en aquest àmbit.

A l'hora de definir els objectius, ha estat necessari tenir en compte els llindars que s'imposen a una investigació d'aquestes característiques:

1. No ha estat possible determinar el nom del copista i/o de l'*scriptorium* on es va copiar el manuscrit, tot i que es poden establir unes hipòtesis en les conclusions d'aquest estudi. Tampoc s'ha pogut determinar el nom de les mans que intervenen posteriorment amb afegits musicals/textuals al marge, tot i que, durant la realització d'aquesta tesi, comparant la cal·ligrafia del manuscrit amb altres documents personals de la correspondència de les monges que es conserven al monestir, es podrien datar algunes d'aquestes intervencions i

proposar el nom d'alguna monja com a possible mà autògrafa. Així es determinarà durant la seva anàlisi i en les conclusions d'aquest estudi.

2. El grau de coneixement de les diferents branques de la codicologia i de la paleografia ha concretat l'estudi de forma adequada als objectius proposats, amb l'avinentesa que queden oberts a recerques d'altres especialistes qüestions com ara particularitats filològiques de la llengua llatina amb inclusió de trets distintius propis de l'ús de la llengua catalana o la valoració particularitzada de les rúbriques.
3. A mesura que la investigació aporta noves dades, s'obren nous aspectes susceptibles d'un coneixement i estudi més extens, que caldrà tenir presents en la consecució d'aquesta tesi per poder continuar en la línia d'investigació. Així doncs, el fet que aquest manuscrit formi part d'un context musical que necessita ser estudiat de manera exhaustiva, manuscrit a manuscrit i que requerirà continuar la línia de recerca i un plantejament sobre la conservació d'aquest magnífic fons musical.

1.3. Vallbona de les Monges i el seu context històric

El manuscrit objecte d'estudi d'aquesta tesi correspon al número 19 de l'Arxiu Musical de Vallbona de les Monges (AMV), segons la indexació que hi ha en l'actualitat. Es tracta d'un gradual datat entre els segles XIII-XIV. En el segon foli, que és una còpia del primer, es pot llegir una inscripció en la lletra "A" inicial de la peça *Ad te levavi*, amb què comença el gradual i que diu: "*Domina Blancha d'Angularia, abbatissa Vallis Bone, fecit fieri istud officiarium*". Com que l'abadiat de Blanca d'Anglesola va tenir lloc entre els anys 1294 i 1328, podem establir que aquest gradual va arribar al monestir entre aquestes dates, que el foli que inclou la inscripció (f. [Y]) és una còpia del foli f. [1] i que la datació d'aquest foli copiat f. [Y] és posterior a la data de còpia de la resta del manuscrit.

Cal tenir en compte també que el monestir cistercenc femení de Vallbona de les Monges va esdevenir un centre de vida monàstica en la segona meitat del segle XII. Entre els segles XIII i XIV van ocupar l'abadiat diverses dones pertanyents a la important nissaga lleidatana dels Anglesola. Aquest llinatge fou fundat el 1079 per Berenguer Gombau d'Anglesola, primer baró i senyor del castell d'Anglesola, i va tenir un destacat paper en

la conquesta i el poblament de la Catalunya Nova (en una àmplia zona compresa entre els actuals Pla d'Urgell, Segarra i Urgell, així com la ciutat de Lleida)[2].

Com explica Piquer i Jover, les abadesses procedents d'aquesta família van ser Eliarda d'Anglesola (1246-1258), Blanca d'Anglesola (1294-1328), Berenguera d'Anglesola i de Pinós (1348-1377), Sibil·la d'Anglesola (1377-1379) i Saurena d'Anglesola (1372-1392). Hom no pot determinar amb exactitud el grau de parentiu entre les cinc abadesses de la família Anglesola, que tant podien ser germanes com ties i nebodes. El que és indubtable és que elles van dominar tot el període gòtic (1294-1393) i van intervenir en l'acabament del temple i en la construcció de l'altar de *Corpus Christi*, de la portalada de la sala Capitular i de la nau major del claustre, fet que es pot comprovar pels signes heràldics que figuren en les obres esmentades. Blanca seria una de les abadesses més reconegudes del seu llinatge[3].

Pel que fa al context històric, Vallbona va sorgir fruit d'un moviment eremític laic que habitava diverses ermites del sector muntanyenc que compartien les comarques de les Garrigues i l'Urgell, entre els quals hi havia l'actual Vallbona, Colobres (al Tallat), Cérvoles (a l'actual Pobla de Cérvoles) [4]. Aquests eremites, encapçalats per Ramon de Vallbona, vers els anys cinquanta del segle XII, no volien pertànyer a cap orde ni afiliar-se a un monestir; volien dependre directament del Papa. Ben aviat, però, tendiren a agrupar-se i a esdevenir comunitat mixta, sense regla o començant a observar la de sant Benet.

Vers l'inici dels anys setanta, Ramon de Vallbona, amb un grup femení que hi havia a Cérvoles, es traslladà a Vallbona per unir-se a una comunitat de germanes que presidia Berenguera de Cervera[5]. Cap a l'any 1172, per mediació de Ramon de Vallbona, s'uní al grup urgellenc una comunitat femenina cistercenca que hi havia a Colobres (Serra del Tallat), presidida per Òria Ramírez, arribada a terres catalanes procedent de Tulebras (Navarra). Òria serà la primera abadessa cistercenca de Vallbona (1176-1180)[6].

Durant el primer període fundacional comprès dins de la segona meitat del segle XII, la comunitat de Vallbona va rebre importants donacions i concessions per part del rei i de

[2] Piquer i Jover, Josep Joan. (1990). *Abaciologi de Vallbona (1153-1990)*. 2a edició. Barcelona: Ed. Fundació d'Història i Art Roger de Belfort, p.101
[3] *Ibíd*., p. 101
[4] Per a la realització d'aquest context històric hem redactat a partir de les lectures de Fuguet i Plaza. (1998), 95-97; Piquer i Jover. (1972); Piquer i Jover. (1990), 30-100 i Sans i Travé. (1999)
[5] Piquer i Jover. (1990), pp. 38-40
[6] *Ibíd*., pp. 55-57

la noblesa, així com del mateix Pontífex, amb nombrosos privilegis, immunitats i indulgències[7]. A finals de segle, a més del lloc de Vallbona, donat per Alfons el Cast i la reina Sança, la comunitat posseïa un nombre rellevant de propietats en molts llocs que ja durant el segle XIII formarien la Baronia de Vallbona, com ara, els pobles de Llorenç, Rocallaura, el Vilet, Montesquiu, Preixana, els Omells de Na Gaia, l'Espluga Calba, Rocafort de Vallbona, la quadra de Valerna i la granja Eixaders[8].

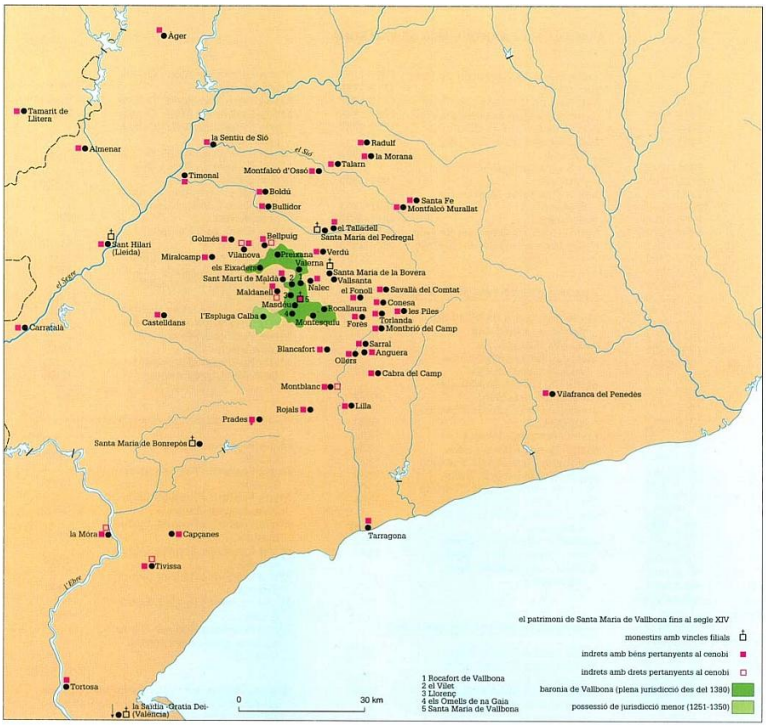

FIG. 1 Mapa de les possessions del monestir fins al segle XIV. F. Sabaté i G Gonzalvo, Enciclopèdia Catalana

També fou en aquest període quan el monestir fundà diverses comunitats filials: Santa Maria del Pedregal, vora Tàrrega; Santa Maria de Bovera, a Guimerà, que més endavant es traslladà a la Vallsanta del mateix Guimerà; Sant Hilari, a Lleida; Santa Maria del Bonrepòs al Priorat; i la Saïdia, a València. També va intervenir en la formació de Vallverd i les Franqueses, a la Noguera, i de Valdonzella, al Vallès[9].

[7] *Ibíd*., pp. 59-63
[8] Fuguet i Plaza (1998), p. 96
[9] *Ibíd*., p.96

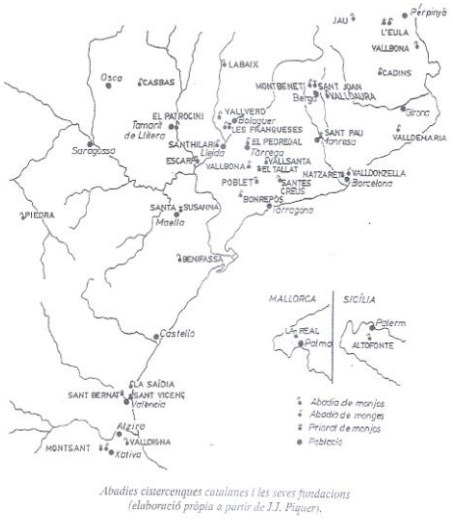

Abadies cistercenques catalanes i les seves fundacions (elaboració pròpia a partir de J.J. Piquer).

FIG. 2 Abadies cistercenques del Regne d'Aragó. (Fuguet i Plaza, 1998, p. 23)

L'esplendor arquitectònic iniciat en el segle XIII culminarà en el XIV amb l'abadiat de les abadesses de la Casa dels Anglesola, que hem esmentat abans, i juntament amb l'abadessa Elisenda de Copons. Cal recordar també la importància de la decisió de la reina Violant d'Hongria, esposa de Jaume I, que va decidir fer-se sebollir al monestir, com així ho indica en el seu testament[10]. Aquest desig es va acomplir l'any 1275, quan es van traslladar les seves despulles i les de la seva filla Sança fins als sepulcres on reposen a banda i banda de l'altar major des d'aleshores[11]. No va poder unir-se a elles Violant d'Aragó. Tot i que la reina de Castella i Lleó i esposa del rei Alfons X el Savi així ho va expressar, tal com es conserva en el document 588 del *Diplomatari de Vallbona*[12], va ser enterrada al cenobi de canonges regulars de Roncesvalles (Navarra), on morí vers l'any 1300, de retorn de Roma, on havia anat a guanyar el jubileu[13]. Finalment, un altre fet que cal destacar és la compra a Pere el Cerimoniós, l'any 1380, de la jurisdicció alta i baixa dels llocs pertanyents al monestir, amb la qual cosa Vallbona esdevingué territori baronial[14].

[10] Testament de Violant d'Hongria. Consulteu document 416 del *Diplomatari* (2022) a Osca, 12 d'octubre de 1251
[11] Piquer i Jover. (1990), pp. 96-97
[12] Consulteu document 588 del *Diplomatari* (2022), a Lleida, 30 d'octubre de 1275
[13] Piquer i Jover. (1990), pp. 97-98
[14] Fuguet i Plaza. (1998), p. 97

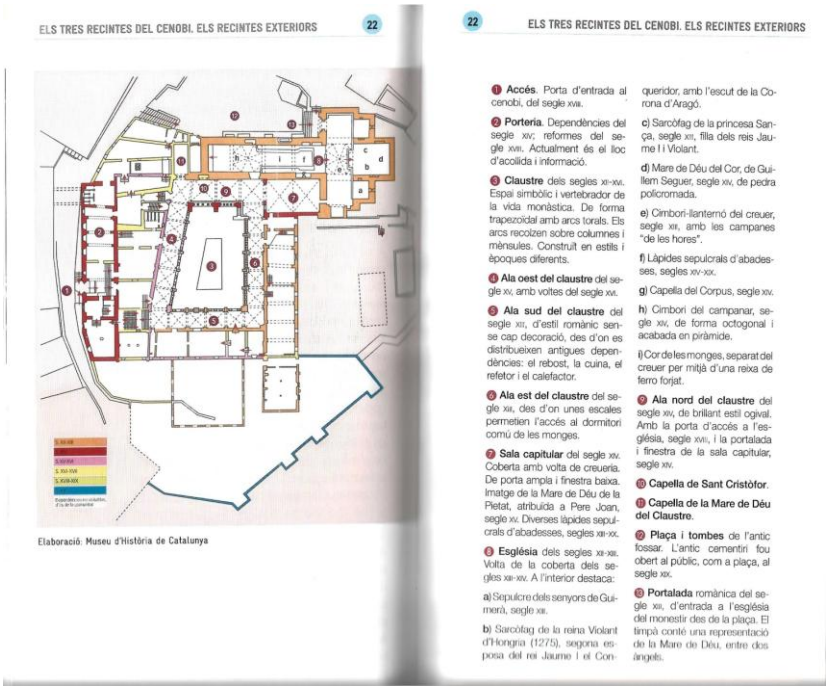
ELS TRES RECINTES DEL CENOBI. ELS RECINTES EXTERIORS 22

Elaboració: Museu d'Història de Catalunya

22 ELS TRES RECINTES DEL CENOBI. ELS RECINTES EXTERIORS

1 Accés. Porta d'entrada al cenobi, del segle XVIII.

2 Porteria. Dependències del segle XIV; reformes del segle XVIII. Actualment és el lloc d'acollida i informació.

3 Claustre dels segles XII-XVI. Espai simbòlic i vertebrador de la vida monàstica. De forma trapezoïdal amb arcs torals. Els arcs recolzen sobre columnes i mènsules. Construït en estils i èpoques diferents.

4 Ala oest del claustre del segle XV, amb voltes del segle XVI.

5 Ala sud del claustre del segle XII, d'estil romànic sense cap decoració, des d'on es distribueixen antigues dependències: el rebost, la cuina, el refetor i el calefactor.

6 Ala est del claustre del segle XII, des d'on unes escales permetien l'accés al dormitori comú de les monges.

7 Sala capitular del segle XIV. Coberta amb volta de creueria. De porta ampla i finestra baixa. Imatge de la Mare de Déu de la Pietat, atribuïda a Pere Joan, segle XV. Diverses làpides sepulcrals d'abadesses, segles XII-XX.

8 Església dels segles XII-XIII. Volta de la coberta dels segles XIII-XIV. A l'interior destaca:

a) Sepulcre dels senyors de Guimerà, segle XII.

b) Sarcòfag de la reina Violant d'Hongria (1275), segona esposa del rei Jaume I el Conqueridor, amb l'escut de la Corona d'Aragó.

c) Sarcòfag de la princesa Sança, segle XIII, filla dels reis Jaume I i Violant.

d) Mare de Déu del Cor, de Guillem Seguer, segle XIV, de pedra policromada.

e) Cimbori-llanterna del creuer, segle XII, amb les campanes "de les hores".

f) Làpides sepulcrals d'abadesses, segles XIV-XX.

g) Capella del Corpus, segle XIV.

h) Cimbori del campanar, segle XIV, de forma octogonal i acabada en piràmide.

i) Cor de les monges, separat del creuer per mitjà d'una reixa de ferro forjat.

9 Ala nord del claustre del segle XIV, de brillant estil ogival. Amb la porta d'accés a l'església, segle XVIII, i la portalada i finestra de la sala capitular, segle XIV.

10 Capella de Sant Cristòfor.

11 Capella de la Mare de Déu del Claustre.

12 Plaça i tombes de l'antic fossar. L'antic cementiri fou obert al públic, com a plaça, al segle XIX.

13 Portalada romànica del segle XII, d'entrada a l'església del monestir des de la plaça. El timpà conté una representació de la Mare de Déu, entre dos àngels.

FIG. 3 Monestir de Santa Maria de Vallbona. Etapes arquitectòniques i distribució. Sans i Travé, Josep M. (2010)

A més de les connexions aristocràtiques, la importància de Vallbona també va lligada a la riquesa del seu *scriptorium* i d'aquí la pertinença de l'estudi del manuscrit que proposem en aquesta tesi. Piquer i Jover ens explica com, de l'etapa inicial del monestir, a l'arxiu es conserven dos còdexs, confeccionats al monestir[15]que estarien considerats les dues peces més antigues, encara avui conservades, en el fons de l'arxiu de Vallbona. Es tracta d'un gradual, incomplet, el manuscrit 26, que també estudiem en aquesta tesi i amb qui establim comparacions amb el manuscrit 19, que és l'altre gradual que va manar fer l'abadessa Blanca d'Anglesola i és objecte de la nostra tesi, i del manuscrit 15[16], una col·lecció de sermons de sant Bernat escrits a dues columnes, en la qual consta clarament *l'Explicit liber sancte Marie Vallbone*.

Pel que fa a la datació del manuscrit 15, seguim la indicació del mateix Piquer i Jover, que proposa que seria coetani al sant, una mostra més de com les monges de Vallbona estaven al dia i sempre obertes als corrents més autèntics de l'orde[17]. Si pensem que ambdós manuscrits es van realitzar de manera sincrònica en l'escriptori del monestir, cal tenir en compte que Bernat de Claravall (1090-1153) va ser canonitzat el 18 de gener de 1174 pel papa Alexandre III[18]. Segons aquesta teoria i tenint present que els

[15] Piquer i Jover. (1990), p. 63
[16] Les numeracions dels manuscrits 15 i 26 responen a la classificació de Janini (1962) de la qual parlarem més endavant.
[17] Piquer i Jover. (1990), p. 63
[18] Consultat en línea a: https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/bernat-de-claravall

primers abadiats de Vallbona entre 1174 i 1191 són d'abadesses que ostenten el càrrec en períodes curts, ens resulta més probable proposar la idea que ambdós manuscrits serien realitzats segurament durant l'abadiat d'Ermessenda de Rubió (1191-1229). Sobre el manuscrit 15 ens reservem de moment establir hipòtesis, perquè encara ha de ser estudiat en profunditat, però sí ens atrevim a establir evidències respecte al manuscrit 26.

Aquest gradual, que és el més antic del monestir, potser es va confeccionar entre 1192 i 1197 per les raons que explicarem en el capítol corresponent: a la mà autògrafa 9 veurem la relació de les dades recollides i comparades entre les rúbriques que apareixen afegides als marges del manuscrit 26, les del manuscrit 19 i les dades dels *Statuta Capitulorum* de l'Orde. Aquestes evidències, relacionades amb els oficis dels sants i les relacions que s'estableixen entre ells, ens permeten proposar les dades de creació d'aquest manuscrit 26.

D'altra banda, si les monges de Vallbona no haguessin volgut estar sempre actualitzades en les últimes novetats de l'orde i, si aquest manuscrit, degut a les noves disposicions del Capítol i als gustos i usos del nou segle, no hagués quedat obsolet, Blanca d'Anglesola no hagués sentit la necessitat de dotar el cenobi amb un nou gradual, el manuscrit 19, que recollís aquesta actualització dels nous corrents de l'orde i que permetés un estudi més acurat de les obres musicals i de la litúrgia que es descriuen en ell. Per aquestes raons, justifiquem el nostre estudi.

2. Qüestions prèvies sobre l'estudi del manuscrit

En l'estudi codicològic del manuscrit, s'han seguit dos models: la tesi doctoral de Laura Pallàs del 2017[19] i el llibre de David Andrés Fernández *Música y liturgia en la Catedral de Huesca en la Edad Media*[20]. Hauríem volgut accedir a la tesi de David Catalunya sobre Las Huelgas (2016)[21], però no està disponible i només l'hem pogut consultar en part, amb permís de l'autor. Per tant, en el nostre estudi hem recollit la proposta de

[19] Pallàs i Mariani, Laura. (2017). *Estudi codicològic i catalogació del manuscrit E-VI 293. Un testimoni de la música de tecla a Catalunya a principis del segle XIX*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/454827, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament d'Art i Musicologia, Barcelona
[20] Andrés Fernández, David. (2015). *Música y liturgia en la Catedral de Huesca en la Edad Media*. Saragossa: Ed. Comuniter
[21] Catalunya, David. (2016). *Music, Space and Ritual in Medieval Castile, 1221-1350*. Tesi doctoral no publicada, Universität Würzburg

David Andrés Fernández i hem seguit les recomanacions d'Elisa Ruiz García[22] i els estudis d'Elena Rodríguez Díaz[23], sobre diferents mètodes per a la descripció codicològica.

Així doncs, el manuscrit s'ha estudiat bàsicament seguint un guió híbrid entre el proposat per Pallàs[24] i el proposat per Andrés Fernández[25], quedant de la manera següent:

A) Localització:
- Dades d'identificació: informació bàsica, breu descripció, entre d'altres
- Fitxa catalogràfica: dades generals del manuscrit, amb revisions i correccions respecte a les ja aportades per altres autors

B) Descripció general:
- Composició material del manuscrit: dimensions, suport, regla de Gregory, mutilacions i guardes.
- Composició dels fascicles: quaderns, reclams i foliació.
- Composició de la pàgina: dimensions del foli, disposició de l'escriptura, disseny del pautat.
- Segells i *Ex libris*: marques identificatives que han estat afegides per catalogar i referenciar el manuscrit dins de l'arxiu del monestir.

C) Anàlisi paleogràfic:
- Tipus d'escriptura: gòtica librària
- Estudi dels caràcters gràfics: abecedari de minúscules i majúscules, amb les seves particularitats.
- Braquigrafia: es mostren en una taula, alguns exemples d'abreviatures que es troben en el manuscrit i d'usos específics del llatí medieval que caracteritzen el document.

D) Morfologia de la notació musical:
- Pautat i trets distintius: particularitats de la notació
- Elements auxiliars de la notació: *custos*, claus, bemolls i becaires, símbols especials per indicacions de respiracions, etc.

[22] Ruiz García, Elisa. (2002). *Introducción a la codicología*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez
[23] Rodríguez Díaz, Elena E. (2024). *Codicología y Paleografía Toledana. Las copias del* De Virginitate *de san Ildefonso hasta el 1200*. Madrid: Real Academia de la Historia
[24] Pallàs. (2017), pp. 23-48
[25] Andrés. (2015), pp. 18-19

- Raspadures, addicions i correccions: musicals i textuals.

E) Decoració:

- Inicials: classificació, funció, descripció i exemples.
- Tipus de rúbriques: íncipits de títols, indicacions sobre l'ofici, etc.
- Altres ornaments.

F) Enquadernació:

- Fulls de guarda
- *Expositio tabulae* - calendari

G) Datació i història: per contextualitzar el manuscrit

En una segona part s'analitza el repertori litúrgic-musical:

A) Descripció

En aquest apartat descriurem amb més deteniment l'estructura del manuscrit, l'organització dels cicles del propi del Temps, del propi dels Sants i del comú dels Sants dins del Temps Litúrgic, recollirem les misses votives que inclou el manuscrit i les peces i altres oficis específics que el singularitzen. Comentarem també el tipus de rúbriques de caràcter general que apareixen en el manuscrit i parlarem de *l'Expositio Tabulae* – Calendari (per al còmput de la Pasqua).

En la tercera part, a mode de síntesi, es tracten:

A) Particularitats: on s'analitzen cinc peces del repertori litúrgic-musical que mereixen una atenció especial per les seves característiques singulars.

B) Estudi dels fragments musicals afegits i/o corregits al manuscrit original: on s'analitzen divuit fragments musicals localitzats al llarg del manuscrit que han estat afegits i/o corregits per intervencions de les monges cantores del monestir.

C) Estudi de les mans autògrafes de les rúbriques del manuscrit de l'Annex 2: en l'Annex 2 es recullen les mans autògrafes que apareixen al llarg del manuscrit 19 i es comparen amb del manuscrit 26. Donat el fet que tots dos documents són graduals musicals i hi ha mans autògrafes que escriuen a un o a tots dos manuscrits, en aquest apartat s'analitzen les catorze mans autògrafes identificades en ambdós còdexs i les seves indicacions específiques sobre la interpretació musical i litúrgica dels oficis.

Finalment, en la quarta part s'estableixen les conclusions i camins per continuar la recerca:

A) Conclusions: on es fa un recull d'impressions sobre les aportacions fetes durant l'estudi, s'extreuen les conclusions finals i se proposen noves hipòtesi d'estudi al respecte.

Pel que fa a la transcripció dels textos llatins, s'han seguit les pautes següents:

- Utilitzarem lletra cursiva per indicar aquelles paraules, íncipits de peces o rúbriques que utilitzin aquesta llengua. Si, per exemple, parlem de Dijous Sant i ens referim a ell en llatí com *Feria v. in Coena Domini* utilitzarem la referència del *Gradual Cistercenc* (Westmalle, 1934). Tanmateix, si transcrivim la mateixa referència però tal com apareix al manuscrit original, transcriurem *Feria v. in Cena Domini* i deixarem en rodona la monoftongació *oe* > *e* per raons filològiques, per si, en un futur, es volgués fer un estudi filològic dels textos del manuscrit[26].
- Hem conservat la *u* per *v* i només hem transcrit *v* per *v* quan al text clarament hi havia escrita una *v*.
- Hem conservat les *j* com a *i* llarga.

Pel que fa a la consulta de les taules de continguts, en l'Annex 1., s'han seguit les pautes següents:

- En la transcripció de les rúbriques, es normalitzen les majúscules en els noms propis i la puntuació natural de les frases.
- Desenvolupem les abreviatures, posant en cursiva les lletres que s'han omès i utilitzant claudàtors per afegir text omès.
- Quan el text de l'íncipit d'una peça que indica l'original no es correspon amb el que consta en les bases de dades o en les citacions normalitzades o en el Gradual Cistercenc (GC) de referència indiquem entre claudàtors la part que falta.
- Si hi ha variants textuals, utilitzem lletra cursiva per mostrar-les.
- Els títols de les peces s'ajusten a l'íncipit amb què consten a GC i tot el text que s'afegeix al títol, s'indica en cursiva, i, si s'omet, s'indica entre claudàtors.

[26] Per a consultar els processos lingüístics relacionats amb l'evolució del llatí al català us remetem a: Puigvert, Gemma. Caracterització del llatí medieval. Article consultable en línia a: http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/200203/memories/rtorne/html/llatmed.pdf, pp. 11-14, a Borrell, Esperança i Miró, Mònica (2009) i a Borrell, Esperança i Miró, Mònica (2001)

- Quan indiquem les referències de les peces a les pàgines del GC, si la peça es troba en una pàgina que referencia una altra, en primer lloc es posa la pàgina on es troba la peça, indicarem el signe "/" i a continuació la pàgina on es troba la peça sencera referenciada.
- El signe "*" al costat d'una pàgina, indica que la peça no forma part del cicle del temps, seguint l'ús que en fa el GC.
- En les transcripcions de les rúbriques s'utilitza la cursiva i els íncipits de les peces van en rodona.
- Quan cal indicar alguna particularitat filològica, en aquest cas, es canvia a rodona/cursiva, segons com estigui en el fragment, per ressaltar-la respecte al text citat. En algun cas molt concret, per tal d'evitar confusions, s'utilitzen cometes "" per deixar clar l'íncipit textual d'una peça.
- En el cas de la foliació, els folis sense foliació original s'indiquen entre parèntesis "()" i els que estan mutilats o desapareguts entre claudàtors "[]".
- Tot i que la foliació original està en romans, i així s'indica en l'organització dels quaderns, utilitzem la foliació aràbiga dins del cos del text, per tal de facilitar i agilitzar la lectura durant l'estudi.

Finalment, indiquem que les fotografies del manuscrit i de l'arxiu utilitzades en aquesta tesi pertanyen a l'autora i estan subjectes a Copyright. A més a més, han estat realitzades amb el permís de la comunitat del monestir. Qualsevol intent d'ús i/o reproducció de les mateixes passa per demanar els permisos corresponents a l'autora i a la comunitat.

PART I: DESCRIPCIÓ CODICOLÒGICA

3. Estudi codicològic

3.1. Localització

3.1.1. Dades d'identificació

L'Arxiu del Monestir de Vallbona (AMV, segons la signatura amb la qual figura al cenobi) es troba ubicat a la biblioteca del reial monestir del mateix nom. En la biblioteca se conserven documents relacionats amb la història, el funcionament i el dia a dia del monestir des de la seva fundació, així com documents propis i personals que les mateixes monges han anat dipositant en aquesta biblioteca i tot un seguit de manuscrits i llibres per a l'ofici.

Actualment, en referència als manuscrits i llibres que contenen música per a la litúrgia, l'arxiu disposa de dues seccions diferenciades: el fons medieval, amb manuscrits d'entre els segles XII-XIII i XV, en pergamí, i el fons modern, amb manuscrits a partir del segle XV-XVI en suport paper. Aquests fons estan distribuïts en dos armaris. El fons modern, en l'armari de l'esquerra del *Sancta Sanctorum*, al fons de les dependències de l'arxiu, i el fons medieval, en l'armari de la dreta de la mateixa sala.

FIG. 4 Sales interiors de l'arxiu. *Sancta Sanctorum* (fotos: autora, amb permís de la comunitat) (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A més, a més, hi ha dos altres armaris classificadors distribuïts en calaixos. Un d'ells inclou els pergamins de la col·lecció diplomàtica del monestir i, en l'altre, hi ha una miscel·lània de documents. En alguns d'aquests calaixos es conserven carpetes que

contenen fragments musicals medievals en pergamí indexats per l'anterior arxivera de la biblioteca del monestir, la germana Isabel Navascués, però no inclosos ni en l'inventari de l'arxiu[27] ni en la classificació de Janini[28] que ens ha arribat fins a l'actualitat com a referència per a la documentació musical d'aquesta comunitat religiosa i que només fa referència al fons medieval. Com el mateix Janini explica al seu article, els manuscrits se li van servir a través del torn monàstic i els va examinar en el locutori, fet que justificaria la celeritat de l'anàlisi dels documents en el límit de temps de què va disposar[29]. La resta de l'arxiu, com hem esmentat, inclou llibres i altres documents de diferents tipologies, alguns amb fragments musicals, en suport paper, que també estan pendents d'una revisió de catalogació més acurada i exhaustiva.

Fins a l'actualitat, a l'arxiu comptem amb la investigació musical entorn al manuscrit 1 de la Dra. Maria Carme Gómez Muntané sobre dues peces polifòniques[30], també recollides, estudiades i enregistrades en un treball del Dr. Josep M. Salisi i Clos[31], i el treball sobre un *Exultet* i altres fragments musicals que la Dra. María Concepción Peñas García va incloure en el seu llibre *La música en los Evangeliarios españoles*[32]. Tot i ser de caràcter més històric que musical, ens agradaria fer esment especial també a la tesi doctoral de la Dra. Marta Cusó i Serra[33], com a estudi basat en els documents i el fons de l'arxiu (segle XVIII) i la tesi doctoral de la Dra. Montserrat Obiols[34], sobre el monestir de Santa Maria de Valldaura.

A partir de l'any 2010, han aparegut força tesis i estudis relacionats amb monestirs femenins cistercencs filials de Vallbona que hem estudiat, com ara, la tesi doctoral de la Dra. Araceli Coll i Sanabra[35], sobre el monestir santjoanista d'Alguaire, tot i que en la seva vessant femenina va estar fortament lligat al Cister i a Vallbona, o l'estudi sobre

[27] Navascués, Isabel; Bello, Carme i Gonzalvo, Gener. (1992). *Inventari de l'Arxiu del Monestir de Santa Maria de Vallbona*. Lleida: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
[28] Janini, José. (1962). Los manuscritos del monasterio de Vallbona (Lérida). *Hispania Sacra*, XV, 439-452
[29] *Ibíd*. Consulteu cita 2, p.440
[30] Gómez Muntané, Maria Carme. (1989). El manuscrito 1bis del Monasterio de Santa Maria de Vallbona. *Recerca Musicològica*, núm. 9, pp. 59-72
[31] Salisi i Clos, Josep M. (2013). Tres composicions musicals dels segles XII-XIV de Verdú i Vallbona de les Monges. *Romànic tardà a les terres de Lleida: estudi sobre Vilagrassa. XLII Jornades de Treball*. Sant Martí de Maldà (Lleida): Grup de Recerques de les Terres de Ponent, 547-566
[32] Peñas García, María Concepción. (1983). *La música en los Evangeliarios españoles*. Madrid: Sociedad Española de Musicología, p.21
[33] Cusó, Marta. (2009). *Un monestir cistercenc femení català durant el primer segle borbònic espanyol. Santa Maria de Vallbona (1701-1802)*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/4817, Universitat Autònoma de Barcelona, Departament d'Història Moderna i Contemporània, Facultat de Filosofia i Lletres, Barcelona
[34] Obiols, Montserrat. (2006). *El monacat femení en la Catalunya medieval. Santa Maria de Valldaura (1241-1399)*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/2064, Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica, Barcelona
[35] Coll i Sanabra, Araceli. (2016). *Diplomatari del monestir santjoanista d'Alguaire (1301-1350)*. Tesi doctoral consultable en pdf, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, Bellaterra

Santa Maria de Valldonzella d'Antoni Albacete i Margarida Güell, publicat el 2013[36]. Respecte a estudis dedicats a altres comunitats femenines religioses que també hem consultat, destaquem la tesi doctoral de la Dra. Araceli Rosillo Luque[37] sobre el convent de Santa Clara de Manresa (2016) i la tesi doctoral de la Dra. Mercedes Pérez Vidal sobre els monestirs de dominiques a Castella (2013), que el 2021[38] va veure la llum com a publicació en llibre. Finalment, en la base de l'estudi d'aquesta tesi i, com a document impulsor i motivador del nostre interès sobre el paper de les dones en la música medieval, citarem la tesi doctoral del Dr. Josemi Lorenzo Arribas (2004)[39] i, en darrer lloc, per la importància espiritual i inspiradora i com a figura de referència de religiositat i autoria femenina, hem estudiat també la tesi doctoral sobre Hildegarda de Bingen de la Dra. Georgina Rabassó[40].

La responsable de l'arxiu en l'actualitat és la germana Glòria Nogué. Ella succeeix a la germana Isabel Navascués en el càrrec d'arxivera qui, juntament amb Carme Bello i amb Gener Gonzalvo i, amb el suport del Dr. Josep Maria Sans i Travé, van publicar l'any 1992 *l'Inventari de l'Arxiu del Monestir de Santa Maria de Vallbona*[41]. Tal com s'indica en la introducció històrica del llibre, com que els còdexs i els llibres litúrgics ja havien estat catalogats per José Janini[42], en aquest inventari es va treballar en la classificació i ordenació de les sèries documentals en paper[43] i, durant tots aquests anys, l'article de Janini ha estat considerat el document de referència de l'arxiu pel que fa a aquests còdexs i llibres litúrgics. Val a dir que aquesta classificació sobre el fons medieval no s'ha actualitzat i, en aquest aspecte, la nostra tesi presenta una nova proposta d'inventari a l'espera de valoració per part d'altres especialistes de la possibilitat de fer actuacions de conservació i digitalització de l'arxiu, pel deteriorament que ha patit al llarg dels anys degut al fet que no s'ha fet cap intervenció en qüestions de manteniment i preservació de la documentació, especialment del fons musical més

[36] Albacete i Gascón, Antoni i Güell i Baró, Margarida. (2013). *El Reial Monestir de Santa Maria de Valldonzella de Barcelona (1147-1922). Història i art en un centre d'espiritualitat cistercenca*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat
[37] Rosillo-Luque, Araceli. (2016). *El monasterio de Santa Clara de Manresa: siglos XIV-XVII: Las clarisas en la Cataluña Central*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/461178, Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica, Barcelona
[38] Pérez Vidal, Mercedes. (2021). *Arte y liturgia en los monasterios de dominicas en Castilla. Desde los orígenes hasta la reforma observante (1218-1506)*. Col. Piedras angulares. Madrid: Ed. Trea
[39] Lorenzo Arribas, Josemi. (2004). *Las mujeres y la música en la Edad Media europea: relaciones y significados*. Tesi doctoral consultable per petició a l'autor: https://www.researchgate.net/publication/254174433_Las_mujeres_y_la_musica_en_la_Edad_Media_europea_relaciones_y_significados, Universidad Complutense de Madrid, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història medieval, Madrid
[40] Rabassó, Georgina. (2015). *Subtilitates naturae. Continuïtats i ruptures a la cosmologia d'Hildegarda de Bingen (1098-1179)*. Tesi consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/366512 i en pdf, Universitat de Barcelona, Facultat de Filosofia, Departament d'Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura, Barcelona
[41] Navascués, Isabel, Bello, Carme i Gonzalvo, Gener. (1992). *Inventari de l'Arxiu del Monestir de Santa Maria de Vallbona*. Lleida: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
[42] Janini, José. (1962)
[43] Navascués, Isabel; Bello, Carme i Gonzalvo, Gener. (1992), p. 17

antic. Aquesta puntualització ja la registrava Janini en el seu article i deixava per escrit algunes recomanacions per a la millora i conservació del fons, així com la necessitat d'un mecenatge per conservar aquest patrimoni cultural i artístic de valor incalculable.

D'altra banda, ens trobem davant la documentació pròpia de la comunitat religiosa del monestir conservada en l'arxiu i no podem oblidar la titularitat privada del mateix. Per tant, les actuacions al respecte han de ser molt acurades i consensuades sempre amb les monges. Caldrà també decidir com s'anomenarà el fons de l'arxiu, si es distingirà el fons musical de la resta i se li atorgarà una nomenclatura concreta o si es buscarà una nomenclatura genèrica per a l'arxiu del monestir i es determinaran diferents fons dins del mateix. Fins ara, els documents indexats porten les sigles AMV (Arxiu del Monestir de Vallbona), però són les mateixes que les de l'Arxiu Municipal de València, per exemple, que és un arxiu públic.

En aquest aspecte, recullo la proposta de les monges que, en cas que no es poguessin mantenir les sigles utilitzades fins ara als documents, es proposés AMVB (Arxiu del Monestir de Vallbona), ja que *VB* són sigles amb què les monges firmen alguns dels objectes de ceràmica que venen al monestir per identificar les seves creacions. En el cas que només es pogués catalogar de nou l'arxiu musical del fons del monestir per temes de conservació, la nostra proposta personal es decantaria per les sigles AMVM (Arxiu Musical de Vallbona de les Monges), per reservar la proposta AMVB de la comunitat de les monges per a una acció de conservació més genèrica de tot l'arxiu. Cal tenir present que, tot i que tenim eines de descripció d'algunes parts del fons arxivístic, no disposem encara d'un quadre de classificació global de l'arxiu. Això significa que, quan aquest quadre es dugui a terme, la nostra feina s'integrarà en el fons o sèrie que correspongui.

Així doncs, pel que fa al fons medieval en pergamí i, concretament, sobre els manuscrits musicals de l'arxiu del monestir de Vallbona de les Monges, hi ha dos autors de referència, Cordoliani[44] i el ja esmentat Janini, que, en els seus articles respectius a la Revista *Hispania Sacra* en els anys 1951-52 (Cordoliani) i 1962 (Janini), fan una relació i descriuen els manuscrits medievals de l'arxiu. Janini en torna a parlar al vol. 2

[44] Cordoliani, Alfred. (1952). Inventaire des manuscrits de comput ecclésiastique conservés dans les bibliothèques de Catalogne. *Hispania Sacra*, núm. 5, 121-164

de *Manuscritos litúrgicos de las bibliotecas españolas*[45]. Per altra banda, Alexandre Maria Olivar Daydí també parla dels manuscrits al seu article *Les supervivències litúrgiques autòctones a Catalunya en els manuscrits dels segles XI-XII*[46] i Joaquim Garrigosa i Massana descriu breument els manuscrits 1, 13 i 26 en el seu llibre *Els manuscrits musicals a Catalunya fins al segle XIII*[47]. Des d'aleshores, no s'ha fet cap revisió d'aquesta descripció i la classificació i numeració dels volums que s'han conservat en el fons medieval s'ha fet seguint la descripció de Janini.

Els estudis d'aquests autors responen a uns criteris historiogràfics i metodològics que, si bé han estat de gran utilitat a nivell d'inventariat de documents musicals, han deixat de banda altres aspectes interessants i rellevants per a les comunitats religioses femenines, com ara el tipus de documentació que es conserva i l'ús que es fa d'aquests documents dins de la comunitat. La nostra proposta no només vol realitzar una revisió formal de la catalogació, sinó que vol incloure aspectes diferents que responen a un punt de vista diferent: la mirada crítica des dels estudis de gènere. L'arribada i creació dels manuscrits a l'arxiu és progressiva i respon a unes necessitats litúrgiques i religioses de la comunitat. Existeix, com es veurà, un reaprofitament dels manuscrits, que s'enriqueixen i es completen amb rúbriques que permeten mantenir el monestir constantment actualitzat segons les novetats que dicta el Capítol de l'Orde. Alguns dels documents conservats responen a voluntats explícites de les monges, per la instauració d'alguna festa, com en el cas del Corpus Christi, per l'advocació concreta a alguna santa protectora o pel benefici d'algun sant. Que aparegui un llibre d'Evagri al monestir al segle XIV, com és el cas del *Liber XL florum beate Marie*, ens presenta la imatge d'unes monges amb unes inquietuds literàries i espirituals molt arrelades en els inicis eremites de la comunitat, amb una clara aposta per la vida de la contemplació i per una pràctica espiritual encaminada a assolir un model de vida cristiana que les apropi a Déu a través d'un misticisme pur i autèntic per l'estudi i coneixement profund del pensament teològic. Per aquesta raó, cal que els nous estudis incorporin la visió del manuscrit viu dins de la comunitat com a testimoni de l'evolució històrica dels monestirs i que no formin part només d'un llistat o d'un inventari.

[45] Janini, José. (1977-1980). Manuscritos litúrgicos de las bibliotecas españolas. *Publicaciones de la Facultad de Teología del Norte de España. Sede Burgos. Aldecoa*, vol. 2, 307-313
[46] Olivar Daydí, Alexandre Maria. (1967). Les supervivències litúrgiques autòctones a Catalunya en els manuscrits dels segles XI-XII. *II Congrés Litúrgic de Montserrat*, 21-89
[47] Garrigosa i Massana, Joaquim. (2003). *Els manuscrits musicals a Catalunya fins al segle XIII*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, 230-231

Dit això, a continuació, partint de l'article de Janini, que inclou les observacions ja fetes per Cordoliani, presentem una classificació del fons musical medieval de l'arxiu entre els segles XII-XIII i XV amb apunts a les observacions fetes per Janini i amb un nou apartat que inclou els nous manuscrits musicals localitzats en el fons musical de l'arxiu.

Per donar una visió més acurada sobre els manuscrits musicals dins del fons medieval, separo els manuscrits d'aquest fons en *manuscrits amb música* i *manuscrits sense música* i els classifico en tres subgrups: segle XII-XIII, segle XIV i segle XV, recollint les indicacions que Piquer i Jover (1990) fa en els resums de cada segle en l'evolució del monestir. Com que l'objecte d'aquesta tesi és l'estudi concret del manuscrit 19, en aquest apartat, només faré una petita descripció dels manuscrits musicals del fons medieval, que espero poder anar completant en un futur proper, amb una investigació més acurada.

Manuscrits amb música AMV – Janini (revisat per Mingote)

Manuscrit	Tipus de manuscrit i data (s. XII-XIII)	Tipus de música
1	Evangeliari s. XIII	Exultet
7 (E)*	Sagramentari cistercenc s. XIII	Prefacis i Pater noster
11	Bíblia Sacra. Heptateuc, amb pròlegs, Els set primers llibres de la Bíblia s. XIII	Fragments musicals d'un antifonari del s. XII-XIII al full de guarda r/v de la coberta anterior
13	Sagramentari ciscercenc s. XIII	Prefacis i Pater noster. Kyrie, Gloria i Credo
14	Epistolari s. XIII	Notació neumàtica adiastemàtica sobre fragments del text
16	Lliçonari s. XIII	Íncipit text i música de l'himne gregorià de 1r to *Te decet laus*
18	Breviari de cor s. XIII	Al darrer foli apareix un íncipit musical sense text ni tetragrama que no se pot identificar. A les cobertes anterior i posterior hi ha enganxats fragments musicals d'un antifonari del s. XII-XIII
26	Gradual s. XII-XIII	Antífones, himnes, tractes, etc.

(E)* = Exposat al públic a la sala de l'audiovisual del monestir

Respecte al manuscrit 11, hem de dir que Janini (1962), en el seu article, posa de manera errònia aquesta observació al manuscrit 12. Si consultem la p. 446 de l'article, Janini diu que a la coberta anterior del manuscrit 12 hi ha enganxat un fragment d'antifonari (s. XII-XIII), però en realitat es troba al manuscrit 11. L'índex de la p. 451 de l'article també inclou aquest error.

En el manuscrit 13 caldria fer algunes precisions, com ara que l'ofici *Dominica in Ramis palmarum* es troba al f. 41v (Janini només indica el foli), al final de la p. 446 de l'article. A les indicacions sobre les inicials pintades que fa Janini (1962) al seu article, al final de la descripció d'aquest manuscrit 13, cal afegir una altra inicial pintada, una lletra "P" al f. 95r, que l'autor no recull al seu article.

En el manuscrit 16, a la p. 448 de l'article de Janini (1962), l'autor no indica que el manuscrit conté l'íncipit del text i la música de l'himne gregorià de 1r to *Te decet laus*. De la mateixa manera, en el manuscrit 18, a la p. 449 de l'article de Janini (1962), l'autor no recull que al darrer foli apareix un íncipit musical sense text ni tetragrama que no es pot identificar i que a les cobertes anterior i posterior d'aquest breviari hi ha enganxats fragments musicals d'un antifonari del s. XII-XIII.

Pel que fa al manuscrit 26, la descripció de Janini és molt escarida, no indica que el manuscrit no està complet (falten alguns folis que recullen oficis importants –*Tridu Pasqual*, per exemple-, com es pot consultar a les taules de continguts de l'Annex 1.) i la reducció de peces del repertori musical que recull un gradual a antífones, himnes i tractes, resulta incompleta, com es pot veure en l'índex de l'autor a la p. 451 de l'article, on classifica aquest manuscrit a l'apartat "antífonas". Piquer i Jover[48] ens explica que aquest manuscrit, juntament amb el 15, sobre uns sermons de sant Bernat, són els dos manuscrits més antics de l'*scriptorium*. Per tant, una descripció tan pobra no li fa justícia.

En aquest aspecte, pensem que la presentació dels manuscrits per abadiats i segles que ofereix Piquer i Jover resulta molt més interessant des del punt de vista de recepció i creació de manuscrits i de contextualització dels mateixos, ja que aquests documents van apareixent en el cenobi a mesura que sorgeix la necessitat en la comunitat d'adquirir-los, ja sigui per completar els llibres necessaris de què cal dotar el monestir per poder celebrar la litúrgia i l'ofici de les hores, com per les inquietuds filosòfiques, teològiques i espirituals de les dones que formen la comunitat del cenobi i la voluntat d'actualització religiosa del centre monàstic per erigir-se com a exemple a seguir dins de l'Orde en tot moment.

Manuscrit	Tipus de manuscrit i data (s. XIII-XIV)	Tipus de música
2	Capitulari-col·lectari i ritual cistercenc s. XIV	Ofici de difunts
3	Llibre d'Evagri - Evagrio, *Liber XL florum beate Marie* s. XIV	Fragments d'antífones
19	Gradual-Oficiari s.XIII-XIV	Antífones, himnes, tractes, etc.
23	Antifonari s. XIV	Antífones, responsoris, versicles, salms, etc.
24	Antifonari s. XIV	Antífones, responsoris, versicles, salms, etc.

El manuscrit 2 descriu l'ofici de difunts propi com es fa al monestir de Vallbona. Podríem dir que aquest és un dels documents més singulars del fons de l'arxiu. Com bé

[48] Piquer i Jover. (1990), p. 63

diu Janini[49], en aquest manuscrit que recull el ritual cistercenc de Santa Maria de Vallbona és interessant no només trobar la fórmula de professó, sinó també una *Benedictio sepulcri* farcida de pregàries visigòtiques de les quals s'esmerça en fer una completa descripció al seu article. També descriu el contingut del manuscrit 3 i deixa constància dels fragments musicals que troba en els fulls de guarda en una petita nota[50].

De la mateixa manera que en el cas del manuscrit 26, ens trobem aquí que la descripció del manuscrit 19 de Janini resulta poc completa i imprecisa. Janini afirma que es tracta d'un volum sense foliar, però el cert és que el manuscrit recull vàries foliacions en nombres romans al verso dels folis[51]. El quadern Q21, que és el darrer quadern del manuscrit, conté els folis f. (195) fins al f. (203) en els quals no apareix cap foliació original. Aquest quadern recull un repertori d'himnes i antífones *ad Tertiam* per a diferents moments litúrgics de l'any, l'Ofici de les Onze Mil Verges i una *Expositio tabulae*, calendari per al còmput de la Pasqua entre els anys 1316 i 1421, amb llacunes entre els anys 1357-1368 i 1411-1421.

De fet, en la descripció del manuscrit, Janini no indica que la inicial decorada sobre la lletra *O* es troba al f. 111v i només indica que es troba en la *Dominica VIII post Pentecosten*, cosa que dificulta la seva localització per a aquelles persones poc aversades en temes litúrgics. A més a més, qualifica les figures que hi apareixen de *toscas*, quan, com veurem en l'apartat on s'analitzen les inicials miniades, precisament aquestes figures resulten tot el contrari, perquè representen una al·legoria molt important.

Pel que fa a les observacions que Janini realitza sobre els manuscrits 23 i 24 al seu article, es conclou que va tenir dificultats en la consulta dels documents, com així ho descriu la nota al peu de pàgina sobre el manuscrit 24, un antifonari del segle XIV que ell anota com a *Libro de coro*, la descripció del qual li manca[52]. Una vegada consultat en el fons de l'arxiu, podem afirmar que aquest manuscrit és de característiques similars al manuscrit 23, també un antifonari del segle XIV. Janini redueix la descripció del contingut de les peces a una curta enumeració del repertori total que s'hi pot trobar i els classifica en el grup "*antífonas*"[53].

[49] Janini, José. (1962), p. 439
[50] *Ibíd.*, 440-442
[51] *Ibíd.*, p. 449
[52] *Ibíd.*, p. 450
[53] *Ibíd.*, p. 451

Manuscrit	Tipus de manuscrit i data (s. XV)	Tipus de música
10	Antifonari	Antífones, responsoris, versicles, salms, etc.
20 (E)*	Gradual	Antífones, himnes, tractes, etc.
21	Antifonari	Antífones, responsoris, versicles, salms, etc.
22	Antifonari	Antífones, responsoris, versicles, salms, etc.
25	Antifonari	Antífones, responsoris, versicles, salms, etc.

(E)* = Exposat al públic a la sala de l'audiovisual del monestir

Com en els anteriors manuscrits, Janini (1962) fa una breu descripció codicològica i del contingut d'aquests manuscrits en l'article i, novament, redueix la descripció del contingut de les peces d'aquest gradual 20 i d'aquests antifonaris 10, 21, 22 i 25 a una simple enumeració del repertori total que s'hi pot trobar i els classifica en el grup "*antífonas*"[54].

Manuscrits sense música AMV - Janini (revisat per Mingote)

Manuscrit	Tipus de manuscrit i data (s. XII-XIII)
4	Comentari de Sant Agustí –fragment- s. XIII
5	Tractat de Berengari – Berengario, *Expositio super Apocalipsis* s. XIII
6 (E)*	Sant Bernat. Instruccions a la seva germana Humbelina sobre la Santa Regla s. XIII
8	Saltiri i Capitulari –col·lectari, saltiri i antifonari, oracionari no foliat- s.XIII
9	Leccionari s. XIII
15	Sant Bernat, *Sermons* s.XII-XIII
17	Leccionari s. XIII
27 (E)*	Bíblia Sacra. Profetes – amb els pròlegs de Sant Jeroni i de Sant Isidor de Sevilla s. XIII

(E)* = Exposat al públic a la sala de l'audiovisual del monestir

Manuscrit	Tipus de manuscrit (s. XIV)
12	Sermons de Sant Bernat

Manuscrit	Tipus de manuscrit (s. XV)
6bis	Devocionari –amb oració litúrgica visigòtica-

Gràcies a aquesta classificació per segles que proposem, a partir de la de Janini (1962) i inspirada pels apunts de Piquer i Jover (1990) en els resums de cada segle, podem establir uns trets identificadors del fons musical de l'arxiu. Podem determinar que, en l'etapa primerenca del monestir, durant els segles XII-XIV, la comunitat va procurar dotar la biblioteca del monestir dels llibres litúrgics imprescindibles per al seu funcionament.

Tal com recollim de l'estudi de Gabriel Seguí (2014),[55] de Juan Carlos Asensio (2003)[56] i de Michel Huglo (1988)[57] els llibres litúrgics del ritu romà són una sèrie d'obres que

[54] *Ibíd*., p. 451
[55] Seguí Trobat, Gabriel. (2014). *Iniciación a las fuentes de la liturgia romana: los libros litúrgicos romanos anteriores al Concilio de Trento*. Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica
[56] Asensio Palacios, Juan Carlos. (2003). *El canto gregoriano. Historia, liturgia, formas...* 2a reimpressió (2016). Madrid: Alianza Editorial

contenen les pregàries i cerimònies determinades per l'Església catòlica per a l'administració dels sagraments, la celebració de la missa i l'exercici de les altres funcions sagrades. Abans d'explicar una mica alguns d'aquests llibres, volem presentar la classificació prèvia dels mateixos a partir d'Asensio[58], en què ordena aquests llibres en:

- **Llibres simples**: antifonari, *cantatorium*, gradual, himnari, processional i pontifical
- **Llibres compostos de l'Ofici**: salteri/salteri-himnari, homiliari-responsorial, breviari notat, altres (*Liber Officialis*, Taula d'Antifonari...)
- **Llibres compostos de la Missa**: sagramentari notat, leccionari notat, *Libelli* amb trops i seqüències, tropari-prosari (+ processional), missal notat, breviari-missal notat, arquetips complets (*Totum*)

El llibre litúrgic de més importància en l'antiguitat era el *Sagramentari*, el llibre d'altar per excel·lència. Sota aquest nom s'entenia una espècie de *Missal* incomplet que reunia les pregàries o oracions comunes per a la confecció de l'Eucaristia i que van ser recopilades i fixades pels Summes sacerdots. Li seguia el *Leccionari*, el llibre emprat en les celebracions litúrgiques per a proclamar textos de les Sagrades Escriptures. Alguns leccionaris només contenien els evangelis (anomenats *Capitularia Evangeliorum),* i d'altres només les lectures no evangèliques (anomenats *Comes, o Liber Comitis, o Liber commicus)* o d'altres que recollien ambdues lectures[59].

Cap al segle XI els leccionaris van començar a desaparèixer perquè es van publicar llibres que contenien tota la missa, incloses les lectures. Aquest nou llibre era el *Missal*, que conté tots els elements per a la celebració de l'eucaristia (oracions, lectures, cants, *ordo missae*), recollirà especialment l'ordinari de la missa (*Ordo missae*), és a dir, el conjunt d'oracions i parts invariables de la missa. Aquestes parts són: *Kyrie eleison* (l'únic cant en grec de la missa), *Gloria*, *Credo*, *Sanctus – Benedictus*, *Agnus Dei*.

Tanmateix, sense cap mena de dubte, el llibre que més interessava a la monja cantora era l'*Antifonari*, ja que conté els cants de la missa, destinat al cantor o a la cantora, en

[57] Huglo, Michel. (1988). *Les livres de chant liturgique*. Turnhout (Bèlgica): Institut d'Études Médiévales

[58] Asensio, Juan Carlos. (2003), p. 413

[59] Vegeu *Capítol IV*. a AA. DD. *Libros litúrgicos*. Consultat en línia a: https://www.mercaba.org/LITURGIA/NDL/L/libros_liturgicos.htm

aquest cas, o al cor. Aquest llibre litúrgic de l'Església d'Occident conté diversos cants de l'Ofici diví, així com antífones, responsoris, entre d'altres. L'*antífona* és un tipus de cant litúrgic que consisteix generalment en una melodia relativament breu en un senzill estil sil·làbic i que serveix de tornada en cantar els versos d'un salm o càntic. D'entre els antifonaris, destacarem el *Gradual*, anomenat també *Graduale*, *Liber Gradualis* o *Antiphonarium Missae*. Com ens indica Asensio[60], aquest llibre conté els cants de la missa. En un principi, la seva denominació era *Antiphonarium Officii*, perquè recollia els cants per a l'ofici, o *Antiphonarium Missaem,* per als cants de la missa. Així doncs, el *Gradual* recull els cants del propi de la missa ordenats segons l'any litúrgic. Més endavant, s'afegirien alguns cants de l'ordinari i el santoral es va imbricant dins del desenvolupament del propi del temps.

Per tant, aquest llibre recollia el *Propi de la Missa* (*Proprium missae*), és a dir, les parts variables de la litúrgia, que canvien segons la festa o la ocasió. Aquest fet contrasta amb l'*Ordinari de la Missa*, que inclou les parts invariables. El *Propi de la Missa* també recull el *Propi i el Comú dels Sants*. El Propi de la Missa conté cinc cants (Introit, Gradual, Al·leluia o Tracte, depenent de la festivitat i el temps de l'any litúrgic, Ofertori i Comunió) i altres cinc lectures o oracions (Col·lecta, Epístola, Evangeli, Secreta i Postcomunió). La Seqüència va ser un tipus de cant molt popular des del segle IX, però la major part d'elles van ser suprimides durant el Concili de Trento. En la litúrgia només es van mantenir quatre d'elles: *Victimæ paschali laudes*, *Veni, Sancte Spiritus*, *Lauda Sion Salvatorem* i *Dies iræ*). La seqüència *Stabat mater* va ser incorporada novament a la litúrgia romana en 1727[61].

L'ordre de les diferents parts cantades/recitades del *Propi de la Missa* és el següent: Introit, Col·lecta, Epístola, Gradual, Al·leluia/Tracte –depenent del temps de l'any litúrgic-, Seqüència, Evangeli, Ofertori, Secreta, Comunió i Postcomunió.

D'altra banda, hem de tenir en compte, l'*Ofici diví* o litúrgia de les hores, que és la pràctica quotidiana de la pregària en diferents hores al llarg del dia. Aquestes hores, anomenades, hores canòniques, disposen d'uns continguts definits per a cada hora i és habitual en les comunitats monàstiques i canonicals, i entre els preveres. De fet, l'ordenació imposada per sant Benet en la seva *Regla* (ca. 530-560) va ser el model a

[60] Asensio, Juan Carlos. (2003), pp. 413-420
[61] *Ibíd.*, p. 465

seguir per l'Església en els segles posteriors i d'ella derivarien determinades estructures litúrgic-musicals[62].

La *litúrgia de les hores* rau en l'hàbit de pregària contínua dels jueus que recitaven els salms diversos cops el dia. Al llarg del temps, i depenent del ritu catòlic que la practicava, ha tingut variants, però sempre amb el mateix principi: una pregària continuada al llarg del dia, repartida en diferents moments o oficis, entre tres o vuit de diferents.

La *litúrgia de les hores* entre monjos i monges es reparteix en set o vuit oficis o hores, amb variants segons l'orde religiós que la practica. Les hores canòniques i, per extensió, els oficis són:

- *Hores majors*, o principals, que són els oficis més llargs:
    - *Matines*, o vigília o ofici de lectures: al matí, durant la nit o en sortir el sol
    - *Laudes*, al matí, cap a les set o vuit del matí
    - *Vespres*, a mitja tarda, cap a les sis
    - *Completes*, a primera hora de la nit, abans del descans nocturn
- *Hores menors*, o oficis més breus:
    - *Terça*, habitualment entre laudes i la missa conventual, a mig matí
    - *Sexta*, cap al migdia
    - *Nona*, a primera hora de la tarda

L'estructura prescrita per sant Benet ha romàs quasi intocable al llarg dels segles. Per a les festes principals i per als diumenges, el cicle litúrgic comença amb el res de vespres del dia anterior a la festa i conclou amb les completes del propi dia festiu. A més a més, les solemnitats més importants inclouen la celebració de la seva octava. De la mateixa manera, la seva categoria es mesurava pel nombre de lectures en matines (9 o 12) i pel cant del *Te Deum*. En rangs més inferiors se situaven els dies festius o simplement les ferials[63].

[62] *Ibíd.*, pp. 262-273
[63] *Ibíd.*, p. 264

Tenint en compte aquestes explicacions sobre els llibres litúrgics i sobre l'Ofici Diví i, tornant a la classificació del fons medieval de l'arxiu musical del Reial monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges, podem afirmar que, tal com afirma Piquer i Jover[64], entre els segles XIII-XIV, l'*scriptorium* del monestir va estar molt actiu per poder dotar el cenobi de tots aquests llibres, indispensables, per a la pràctica litúrgica i religiosa de la comunitat. En aquest aspecte, podem establir que les abadesses d'aquest període mostren unes inquietuds teològiques molt profundes. A més a més dels primers manuscrits amb què es va dotar el monestir (*Sermons* de sant Bernat –manuscrit 15– i Gradual –manuscrit 26–), de la resta de llibres dels segles XIII-XIV que hem indexat, podem definir la voluntat d'estudi i de profund coneixement de les monges vallbonines, fruit de fortes inquietuds teològiques, com ho mostren els dos còdex sobre les Sagrades Escriptures (manuscrits 11 i 27), un sobre comentaris patrístics (de sant Agustí –manuscrit 4–) i un altre d'exegesi no patrística (del mestre Berengari –manuscrit 5–), així com el manuscrit 6, una sèrie d'instruccions de sant Bernat a la seva germana Humbelina sobre la santa *Regla*, del segle XIII.

Com diu Piquer i Jover[65], el lot més important comprèn nou llibres litúrgics d'ús diari: un evangeliari –manuscrit 1–, dos sagramentaris cistercencs –manuscrits 7 i 13–, tres leccionaris –manuscrits 9, 16 i 17–, un epistolari –manuscrit 14– i un breviari de cor –manuscrit 18–, sens oblidar el gradual –manuscrit 19– que ordena fer l'abadessa Blanca d'Anglesola, objecte de la nostra tesi. Aquests llibres, com ja hem explicat abans, eren els que obligatòriament havien de posseir tots els cenobis cistercencs. Piquer i Jover[66] apunta que l'obra que sant Bernat dedicà a santa Humbelina sota el títol *De modo bene vivendi ad Sororem* és tinguda generalment de dubtosa autenticitat pels crítics, però el fet que la trobem aquí, entre els manuscrits de Vallbona, és una prova més que les monges volien seguir les tendències espirituals més actuals de la seva època.

Dins de l'abadiat de Blanca d'Anglesola situem també el manuscrit 2, un capitulari-col·lectari i, a la vegada, ritual cistercenc, amb inicials roges i blaves, que conté el calendari propi de Vallbona, juntament amb algunes notes necrològiques de persones relacionades amb el monestir, entre elles l'òbit de la reina Violant d'Hongria (12 d'octubre de 1251) i la data del trasllat de les seves despulles, junt amb les de la seva filla Sança (23 d'octubre de 1275). Registra les defuncions de dona Sibil·la (7 de

[64] Piquer i Jover, Josep J. (1990), pp. 63, 105, 140, 141
[65] *Ibíd.*, p. 105
[66] *Ibíd.*, p. 105

gener); Blanca d'Anglesola, abadessa (26 de març de 1328); Ramon, fundador del monestir (9 d'abril de 1176); Saura, filla dels reis d'Aragó, i Sibil·la de Jorba (24 d'abril); Ramon, vescomte de Cardona (5 de juny); Blanca d'Aleny (17 de juny); Jaume I (27 de juliol de 1276); Pere II (12 de novembre de 1285), i Jaume II (3 de novembre de 1327). A més a més, entre altres continguts, recull una fórmula de professó escrita expressament per Vallbona i una singular benedicció per les monges que ingressen en el torn de la cuina[67].

També té un gran interès el *Liber XL florum beate Marie*, d'Egravi –manuscrit 3-, que inclou diferents tractats didàctics i que, segons ens explica Piquer i Jover[68], segurament es tractaria d'unes obres escrites per a ús de les escolanes i, per tant, ens documenten el tipus i la qualitat de l'ensenyament impartit a l'escola monàstica vallbonina. En aquest aspecte, fem esment a la referència que anteriorment fa el mateix autor[69] sobre la petició expressa del papa Alexandre IV que prega i mana a l'abadessa Eldiarda d'Anglesola que rebessin com a monja de cor la *puella litterata*, Maria, filla del cavaller Arnau d'Aguilar[70] i que ens mostraria una tradició d'escola monàstica del cenobi ja iniciada a mitjans del segle XIII, que ens nodriria aquest fervor literari ja fomentat per l'abadiat d'anteriors abadesses de la família Anglesola i que ens refermaria l'esperit matrocinador de les dones d'aquesta nissaga[71].

Finalment, en aquesta classificació, cal parar atenció a un saltiri –manuscrit 8– i un antifonari –manuscrit 23– decorats amb inicials roges i blaves i l'escut dels Anglesola, i en uns sermons de sant Bernat –manuscrit 12–[72]. Del segle XIV també conservem un antifonari –manuscrit 24– i ja en el segle XV, ampliaria l'*armarium* un gradual –manuscrit 20– i quatre antifonaris –manuscrits 10, 21, 22 i 25– i trobaríem també un devocionari –manuscrit 6bis–. En aquest segle XV, veuríem doncs, que l'interès del cenobi se centraria més en el repertori vocal per enriquir les peces musicals de la litúrgia amb aquests antifonaris.

Finalment, a continuació, inclourem la llista de manuscrits musicals que hem trobat al fons de l'arxiu i que no s'havien pogut indexar fins a l'actualitat. Llevat dels 8

[67] *Ibíd*., pp. 140-141
[68] *Ibíd*., p. 141
[69] *Ibíd*., p. 87
[70] Document 447, del 22 de novembre de 1255, del *Diplomatari de Vallbona* (2022)
[71] Per a més informació sobre aquest episodi, us remetem a l'article d'Altisent, Agustí. (1969). Una postulanta de Vallbona "litterata" y con recomendación papal (1255). *Schola caritatis*, vol. 49, pp. 111-116
[72] Piquer i Jover. (1990), p. 141

quadernets, la resta dels documents s'han trobat en l'armari-calaixera del centre de la sala del *Sancta Sanctorum*, en els calaixos 8 i 9. La descripció és la següent:

> -s. XIV-XV, 8 quadernets de 6 folis cada un, 170 mm x 125 mm, pergamí, amb l'ofici per a la processó pel claustre en la festa del *Corpus Christi* (*ad processionem in die Corpus Christi*). Notació quadrada en tetragrama de 4 línies vermelles (5 tetragrames per pàgina). Text en tinta negra. Rúbriques en tinta vermella. En f. 1v 6 d'ells inclouen l'escut dels Caldes i 2 d'ells l'escut dels Santjust i el dels Montpaó. Inclouen el responsori *Immolabit agnum sine macula* (*ad processionem*) i les antífones *Melchisetech rex Salem* (*in secunda stacione*), *Angelorum esca nutris populum tuum* (*in tercia stacione*) i *Benedictus sit creator* (*ad introitum ecclesie*). Al vers del foli final dels quadernets apareix escrit en llapis AMV 18.2, però no estan registrats ni recollits en cap índex. Cal tenir en compte que part de les carpetes 18 i 19, com altra documentació del fons de l'arxiu, va desaparèixer arran d'un espoli documentat al monestir durant els anys noranta del segle passat.

Actualment, estem realitzant un estudi codicològic d'aquests documents que presentarem en breu, però volem deixar constància en aquesta tesi d'una breu descripció dels mateixos, perquè va lligada a l'anàlisi d'una rúbrica de la mà autògrafa 6 al f. 107r del manuscrit 19, gradual musical objecte de la nostra investigació. Pensem que en un primer moment, al segle XIV es van confeccionar els 2 documents que porten un escut conjunt amb les armes dels Santjust (per la campana d'or sobre fons de gules) i dels Montpaó (paó de sable sobre fons d'or), durant l'abadiat de Berenguera d'Anglesola (1348-1377), qui, a partir que el 1348, funda la capella i el benefici del *Corpus Christi*[73]. Un document del monestir, del 8 de març de 1359, relaciona aquesta abadessa i les germanes Sibil·la i Constança de Montpaó[74] com a monges de Vallbona. De fet, Constança figura com a sots-sagristana entre el 5 de setembre de 1383 i el 20 de setembre de 1392, per tant, també coincidirà amb l'abadessa Saurena d'Anglesola (1379-1392) qui, com bé sabem, renova el benefici del *Corpus Christi*[75]. Pel que fa als Santjust, tot i que no recollim cap monja d'aquest llinatge als llistats de les monges del segle XIV que recull Piquer i Jover (1990), hem localitzat la figura del procurador Guillem de Santjust en un regest d'una carta personal del rei Pere III el Cerimoniós de

[73] *Ibíd*., p. 125
[74] A: AHN, Clero, Carp. 1022, perg. 7
[75] Piquer i Jover. (1990), p. 125 i p. 132

1355[76]. Aquest personatge era provinent d'una família de mercaders de Barcelona, molt poderosa durant els segles XIV i XV[77].

Pel que fa als altres sis quaderns es realitzarien al segle XV, durant l'abadiat de Blanca de Caldes (1422-1446), ja que tots porten l'escut dels Caldes (tres calders d'or disposats en forma de triangle sobre fons de gules) i podrien referenciar a les monges de Vallbona en diferents actes de creació censal entre 1424 i 1429 que reuneixen en la persona de Francisquina d'Òdena (escut familiar que surt representat a les mènsules dels capitells de la dita capella) una suma important de censos que li permetia, juntament amb les altres germanes, contribuir a la construcció de la capella de *Corpus Christi*[78]. Com hem comentat, us remetem al nostre estudi per a més informació sobre aquests manuscrits.

CALAIX 8 – armari central

- manuscrit s. XV de 11 folis de mides 390 mm x 265 mm, pergamí, que inclou l'*Ofici de la Vigília de la Visitació de la Verge* (*In Vigilia Visitationis Sancte Marie ad Sanctam Elizabeth. Ad vespras. Super psalmos. Antiphona*) i, en una rúbrica, el del dia de la Visitació. Sense foliar. Notació quadrada en pentagrama de 5 línies vermelles (6 pentagrames per pàgina). Text en tinta negra. Rúbriques en tinta vermella. Comença amb l'antífona *Ex*[s]*urgens* [*Ave* –esborrat-] *Maria* i acaba l'ofici de vespres amb el *Magnificat*. Seguidament, en una rúbrica, s'indica l'ofici del dia de la Visitació de la Verge, s'inclou text i música de l'al·leluia *Ave stillans* i acaba el manuscrit amb un *capitulum* per a ser recitat en diferents hores canòniques d'aquell dia. Apareixen algunes addicions i correccions de text i de música posteriors a la confecció de l'original en alguns folis del manuscrit, obra de la mà autògrafa d'alguna monja, fruit de l'estudi i adaptació del manuscrit.

- manuscrit s. XV-XVI, format per una coberta d'un bifoli de mides 560 mm x 420 mm i un document de 20 folis de mides 540 mm x 390 mm, pergamí, que inclou l'*Ofici per a la Visitació de la Verge*. A la cantonada superior esquerra del vers del foli de la coberta figura una etiqueta amb una indicació a mà que diu: "*Monestir de Santa Maria de Vallbona nº 7 bis*". Numeració romana en tinta negra a la part superior dreta del recte dels folis. Notació quadrada sobre

[76] Consulteu l'entrada de Lluís Cifuentes a: https://translat.narpan.net/base-de-dades?doc=2249 Barcelona – ACA – Cancelleria reial, Cartes reials, Pere III – caixa 44, núm. 5469 – Lletres, Personal/familiar – 1 juliol 1355
[77] Sobre el llinatge d'aquesta família de mercaders podeu consultar Miquel Milian, Laura. (2023). Vivir de rentas en la Cataluña del siglo XV: el caso del caballero Bartomeu Santjust. *Edad Media. Revista de Historia*, núm. 23, 455-500
[78] Piquer i Jover. (1990), p. 158

pentagrama de cinc línies vermelles (5-6 pentagrames per pàgina). Text en tinta negra. Algunes inicials decorades, especialment la lletra *E* de la paraula *Ex*[s]*urgens* a f. I. Anteposa els folis f. XIX i f. XX, que inclouen l'ofici del dia, i, a continuació continua amb l'ofici de la Vigília, des del f. I al f. XVIII, que acaba amb el cant del *Magnificat*. A f. IIIIv, a sobre dels himnes de vespres *Sacri* i*unguntur uteri milesque sui* i *Clamat anus cum* i*ubilo plena,* hi ha un full en paper, enganxat posteriorment (s. XVII-XVIII), titulat *In Festo Visitationis BMV Ad Vesperas*. Notació quadrada en tetragrama de 4 línies negres (10 tetragrames en total). Text en tinta negra. Inclou quatre antífones d'aquest ofici: *Ex*[s]*urgens Maria, Intravit Maria, Ut audivit* i *Ex quo facta est*. Còpia realitzada a mà per alguna monja, així com algunes addicions i correccions de text i de música en alguns folis del manuscrit.

- missal cistercenc incomplet s. XVI-XVII, de mides 320 mm x 240 mm, paper. Numeració aràbiga en tinta negra a la part superior dreta de cada pàgina. Es conserva el fragment comprès entre les pàgines 373-425, començant pel 26 de gener (sant Policarp, bisbe i màrtir) fins al 31 d'octubre (Vigília de Tots Sants). Notació quadrada en tetragrama de 4 línies vermelles (màxim 9 tetragrames per pàgina). Text en tinta negra, rúbriques en tinta vermella. Còpia realitzada a mà per alguna monja.

- missal cistercenc incomplet de 1871, d'època de Pius IX, de mides 405 mm x 250 mm, paper imprès, es conserven 40 pàgines, fins al 25 de novembre (Santa Caterina).

- Composició musical de 3 peces d'autoria desconeguda, segurament obra d'alguna monja del monestir, s. XVII-XVIII, un bifoli a mode de coberta i 2 folis, de mides 445 mm x 320 mm, paper. Notació quadrada sobre pentagrama de quatre línies negres (7 pentagrames per pàgina). Text en tinta negra. En el *recto* del primer foli s'inclou una peça a mode d'introit, titulada *Stabat juxta crucem Jesu*, amb la indicació a l'inici de la peça *IV to* i amb la línia melòdica en clau de fa en 3a línia. En el *verso* del primer foli apareix una altra peça, titulada *Stabat Sancta Maria,* amb la indicació a l'inici de la peça *Graduale. II to* i amb la línia melòdica en clau de fa en 4a línia. En el *recto* del segon foli s'inclou una tercera peça, titulada *Felices sensu*, amb la indicació a l'inici de l'obra *Communio. I to* amb la

línia melòdica en clau de fa en 3a línia. Les tres peces formen part de l'ofici de la Mare de Déu dels Dolors, els *Set Dolors* de Maria, del 15 de setembre. Tot i que el text es correspon al de les peces de la missa, no hem trobat melodies coincidents amb la música que s'inclou en aquestes peces, objecte de futur estudi i transcripció.

- Composició musical d'autoria desconeguda, segurament obra d'alguna monja del monestir, s. XVI-XVII, 3 folis, de mides 420 mm x 290 mm, paper. Notació quadrada sobre tetragrama de quatre línies negres (6 tetragrames per pàgina). Text en tinta negra. Inclou un *Credo* en V to amb la línia melòdica en clau de fa en 3a i 2a línia. No hem trobat melodies coincidents amb la música que s'inclou en aquesta peça, objecte de futur estudi i transcripció.

- Composició musical d'autoria desconeguda, segurament obra d'alguna monja del monestir, s. XVI-XVII, 4 folis, de mides 370 mm x 250 mm, paper. Notació quadrada sobre pentagrama de cinc línies negres (8-9 pentagrames per pàgina). Text en tinta negra. Inclou un *Credo* amb la línia melòdica en clau de do en 3a línia. No hem trobat melodies coincidents amb la música que s'inclou en aquesta peça, objecte de futur estudi i transcripció.

- Ofici de la *Dominica post Octavam Assumptionis*. *In Festo Purissimo Cordis BMV*, s. XIX-XX, 8 pàgines amb numeració aràbiga a la part superior dreta, de mides 480 mm x 310 mm, paper imprès. Notació quadrada sobre tetragrama de quatre línies vermelles (7-8 tetragrames per pàgina). Text en tinta negra. Rúbriques en tinta vermella.

- Ofici del *Die XII Octobris*. *In Festo B. Mariae V. de Columna, Hispaniarum Patrona Dignissima,* s. XX, 7 pàgines amb numeració aràbiga a la part superior dreta, de mides 520 mm x 330 mm, paper imprès. Notació quadrada sobre tetragrama de quatre línies vermelles (7-8 tetragrames per pàgina). Text en tinta negra. Rúbriques en tinta vermella.

- Ofici de la *Dominica Ultima Octobris*. *In Festo D. N. Jesu Christi Regis*, s. XX, 12 pàgines en numeració aràbiga a la part superior dreta, de mides 520 mm x 330 mm, paper imprès. Notació quadrada sobre tetragrama de quatre línies vermelles (7-8 tetragrames per pàgina). Text en tinta negra. Rúbriques en tinta vermella.

CALAIX 9 – armari central

-*Las Antífonas Denostra Señora y Trans figurasió y Nom de Jesús y Santa Gertrudis y Responsoris del Angel Custodi*, s. XVII-XVIII, sense foliar. Apareix indexat en llapis com a AMV 8bis, tot i que no figura registrat en el fons de l'arxiu, 8 folis, de mides 620 mm x 430 mm, pergamí i fragments en paper enganxats posteriorment amb fragments d'altres oficis en el darrer foli. Notació quadrada sobre pentagrama de cinc línies negres (5-6 pentagrames per pàgina). Text en tinta negra. Rúbriques en tinta vermella. El manuscrit recull diverses antífones i responsoris relacionats amb aquests oficis. Inicials decorades, especialment la lletra *C* de la paraula *Confiteantur* del f. 1. A f. 3r, al marge, mà autògrafa 14 indica una rúbrica en negre que diu: "*Aquest Responsori 12 se diu també lo dia del Angel Custodi*." Aquesta mà autògrafa, que intervé en el manuscrit 19, objecte de la nostra tesi, l'hem atribuït a l'abadiat de l'abadessa Anna Maria de Castellví i la descriurem en l'apartat 8.14 d'aquest treball d'investigació. En el darrer foli del manuscrit, afegits posteriorment a la confecció original del mateix, apareixen enganxats diversos fragments d'antífones en paper imprès per a diverses festes: *In Festo SS Nomini Rosarii, Patrocinii et Desponsatio B. Marie* i *In Festo Expectationis Beate Marie Virginis*. També hi ha un fragment a mà que recull diverses antífones de l'ofici de la Transfiguració del Senyor. No hem trobat melodies coincidents amb la música que s'inclou en aquesta peça, objecte de futur estudi i transcripció, perquè segurament es tracta d'una composició lliure, autoria de la mà de la monja responsable de la miscel·lània d'aquest recull.

Com hem pogut constatar, el fons que es recull en aquests dos calaixos és més modern i ens ofereix un punt de vista de la visió religiosa i devocional de les monges del monestir, molt interessades en els episodis més importants de la vida de la Mare de Déu i de la figura de Jesús, com a home. Aquests episodis ens mostren un interès per acostar-se a la figura de Maria en les seves funcions de dona devota i mare del Fill de Déu i, per tant, com a model femení de màxima pulcritud en la pràctica religiosa i espiritual seguit per les monges de Vallbona.

Pel que fa al fons més modern, el que es custòdia a l'armari esquerre, hem comprovat que la documentació que s'hi conserva està en suport de paper i que es tracta de llibres impresos, còpia dels llibres oficials de l'Orde. No forma part de l'objecte d'estudi del nostre treball d'investigació actual, però també posem de manifest que cal revisar-la, inventariar-la i descriure-la, –comprovar el seu estat de conservació i prendre mesures per a preservar-la.

3.1.2. Fitxa catalogràfica

Per a la realització d'aquesta fitxa catalogràfica hem seguit el model proposat pel Dr. David Andrés Fernández[79].

Descripció sintètica del manuscrit objecte central de la nostra tesi:

Lloc de dipòsit	Vallbona de les Monges (Catalunya)
Nom de la institució	Arxiu del Monestir de Vallbona de les Monges (AMV)
Fons	Fons medieval
Signatura	Ms 19
Autor	s.n.
Títol uniforme	Gradual. *Officiarium*
Títol secundari	segle XIII-XIV
Títol factici	Gradual
Datació	segle XIII-XIV
Suport	pergamí
Dimensions	460 x 360 mm
Número de folis	203 ff distribuïts en 21 quaderns (Q1-Q21)
Foliació	Foliació en números romans ff. iiij-cxciiij. En els primers folis la numeració està tallada i no es conserva. No estan foliats els ff. 195-203. Hi ha 2 errors de foliació i 2 foliacions de diversa cal·ligrafia.
Tipus d'escriptura	Gòtica textual cal·ligràfica (*littera textualis formata*)
Notació musical	Quadrada sobre tetragrama (9 pentagrames)
Mutilacions	Manquen alguns folis i hi ha mutilacions parcials
Contingut	Gradual cistercenc: Cicle del propi del Temps: f. [1]-f. 124_2v (Q1-Q13) Cicle del propi dels Sants: f. 125r-f. 179v (Q14-Q19) Cicle del comú dels Sants: f. 179v-f. 180v (Q19) Misses votives: f. 180v-f. 185_2r (Q19-Q20) Specialis Ordinarii Missae: f. 185_2r-f. 190v (Q20) Himnes: f. 190v-f. (197)r (Q20-Q21) Antífones *ad Tertiam*: f. (197)r-f. (202)v Q21 Ofici de les Onze mil Verges: f. (202)v Q21[80] *Expositio Tabulae*-Calendari (còmput de la Pasqua)[81]: f. (203) (Q21)

[79] Andrés Fernández, David. (2015). *Música y liturgia en la catedral de Huesca en la Edad Media*. Saragossa: Ed. Comuniter, p. 31

[80] En la rúbrica precedent s'indica tot l'ofici. L'al·leluia que es transcriu amb text i música està incomplet. El foli següent no es conserva, perquè ha estat mutilat. Conservem "*Alleluya Hodie uirginum chorus trucidatus est pro Christo sponso suo qui posuit animam suam pro ovibus suis*" i manca text i música de "[*et pro suo grege mori dignatus est*]"

[81] Calendari entre els anys 1316 i 1421. Llacunes entre els anys 1357-1368 i 1411-1421, perquè la meitat del foli ha estat mutilat. Vegeu Cordoliani, Alfred. (1952). Inventaire des manuscrits de comput ecclésiastique conservés dans les bibliothèques de Catalogne. *Hispania Sacra*, núm. 5, pp. 121-164

3.2. Descripció general

3.2.1. Composició material del manuscrit

Té format rectangular. Les seves dimensions són:

- Cordoliani: 445 x 356 mm
- Janini: 460 x 360 mm
- Mingote: 460 x 360 mm

Aquestes dimensions equivalen a les corresponents dels folis. Desconeixem les raons per les quals les mesures que indica Cordoliani difereixen de les de Janini, que comparteixo. El manuscrit està enquadernat dins d'unes cobertes de fusta cobertes de pell. Les dimensions d'aquestes cobertes són 520 x 370 mm. Tenen un gruix de 15mm i es troben molt deteriorades, com es pot apreciar en les imatges. Els 21 quaderns que formen el manuscrit estan relligats amb 6 tires de reforç que formen un llom de 120 mm de gruix. Es conserva un dels dos tancats originals en metall i queden restes de dos claus de ferro al mig de la part superior i inferior de les cobertes que, malauradament, ha malmès força els folis, foradant-los.

FIG. 5 Tapa anterior Ms 19

FIG. 6 Tapa posterior Ms 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

El suport utilitzat és el pergamí, suport orgànic, de bona qualitat, tot i que trobem folis on resulta molt difícil llegir el text i la música i d'altres amb taques d'humitat i pols (sobretot en les èpoques de l'any més fredes) que es ressequen i s'incrusten sobre el pergamí. Com indicarem més endavant, trobem també folis, on falten fragments de pergamí i d'altres on es poden veure fragments de pergamí recosits, tot i que, en general, l'aspecte dels folis és uniforme al llarg del manuscrit. Caldria millorar el sistema de conservació dels manuscrits a l'arxiu per tal d'evitar que es deteriorin més. Actualment, la comunitat està treballant per consensuar millores al respecte i ha iniciat converses sobre les possibles actuacions que es poden introduir per preservar i conservar els documents del fons de l'arxiu.

En els full de guarda de la tapa frontal figura un fragment de pergamí que inclou unes escriptures que esmenten Gabriel Conesa[82], personatge que va viure durant el segle XIV i que es recull en aquest i en dos altres documents del Diplomatari de Vallbona[83]. Va ser el fill primogènit i marmessor de Jaume Conesa i batlle de Montblanc el 1385[84]. Precisament el seu pare, Jaume Conesa (1320-1390), va ser un personatge molt important, funcionari reial i literat nascut a Montblanc. Va ser membre de la Cancelleria reial (1342), secretari (1351) i protonotari (1365) del rei Pere III el Cerimoniós, a qui serví durant més de trenta anys i va destacar com a traductor, ja que el 1367 va traduir al català amb el títol de *Històries Troianes* la *Historia destructionis Troiae* de Guido delle Colonne, escrita el 1287. Va morir a Barcelona el 1390[85].

[82] Grau i Pujol, Josep Maria i Badia i Batalla, Francesc. (2008). *Diccionari biogràfic històric de Montblanc*. Montblanc: Fundació Martí l'Humà. Tot Conca, p. 74

[83] A continuació presentem dos documents que es conserven al fons de l'arxiu del monestir on apareix Gabriel Conesa. El pergamí que figura com a full de guarda de la tapa frontal i que ens ha permès identificar-lo està en fase de transcripció. La mala conservació del mateix, però, dificulta el seu estudi i transcripció. Els regests que publiquem els devem al treball de l'historiador Ramon Sarobe i Huesca durant l'estudi del fons per al *Diplomatari de Vallbona*, a qui agraïm el seu permís per publicar la seva recerca en el nostre treball. Els materials son encara inèdits, per la qual cosa qualsevol reproducció o ús queda supeditada al permís explícit de l'autor.
1382, setembre, 9
Gabriel Conesa, habitant de Montblanc i cambrer del duc, tutor testamentari de la persona i béns dels seus germans Jaume i Francesc Conesa, fills i hereus de llur difunt pare Jaume Conesa, protonotari del rei d'Aragó, atès que el dit difunt havia arrendat al monestir de Vallbona els llocs de Preixana i els Eixaders, havent de redimir, segons els capítols de l'arrendament, una sèrie de deutes, censals i violaris, reconeix a Bernat d'en Mir, prevere de Preixana, síndic, ecònom i procurador del dit monestir, les obligacions que resten per pagar.
A: AMV, carp. XXIV, perg. 19. (pendent de revisió i publicació, amb el permís corresponent)
1382, setembre, 9
Gabriel Conesa, habitant de Montblanc i cambrer del duc, tutor testamentari de la persona i béns dels seus germans Jaume i Francesc Conesa, fills i hereus de llur difunt pare Jaume Conesa, protonotari del rei d'Aragó, reconeix a Bernat d'en Mir, prevere de Preixana, síndic, ecònom i procurador del monestir de Vallbona, que l'ha satisfet de tots els deutes i quantitats de diners deguts pel regiment del castell de Preixana i confessa rebre quaranta mitgeres de forment a la mesura de Tàrrega i 331 sous i 5 diners barcelonesos que ha de rebre després del recompte de tot l'arrendament. Finalment, defineix el monestir de tota reclamació.
A: AMV, carp. XXIV, perg. 20. (pendent de revisió i publicació, amb el permís corresponent)

[84] Poblet i Teixidó, Joan. (1906). Qüestions entre Blancafort i l'Espluga, *La Conca de Barbarà* (Montblanc), núm. 25, 13 de gener

[85] Per a més información sobre aquest personatge, us remetem a la tesi de Perujo Melgar, Joan M. (2015). Les històries troianes *de Jaume Conesa, traducció catalana de la* Historia destructionis Troiae *de Guido delle Colonne: estudi i edició*. Tesi consultable en pdf a: http://hdl.handle.net/10045/65127, Universitat d'Alacant, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament de Filologia Catalana, Alacant

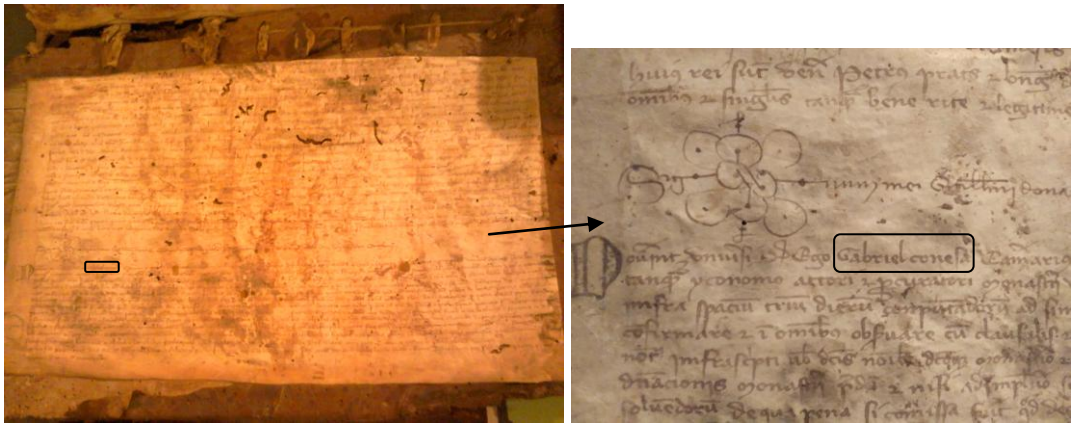

FIG. 7 Full de guarda tapa frontal. Fragment de pergamí amb detall de la signatura de Gabriel Conesa
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

En el full de guarda de la tapa posterior trobem un fragment de pergamí amb restes de fragments musicals, però el mal estat de conservació i l'aparició de bibliòfags no permeten la seva descripció.

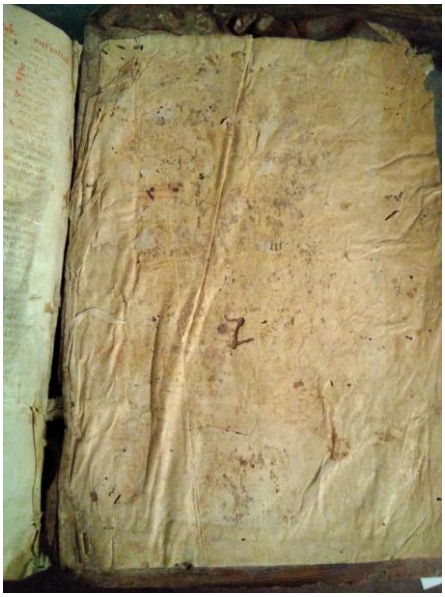

FIG. 8 Full de guarda tapa posterior
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El manuscrit està complet, llevat de dos folis que han estat mutilats, un en el quadern Q1 i l'altre en el quadern Q21. Per a poder incloure la inscripció de l'abadessa Blanca d'Anglesola i deixar constància que ella va ordenar fer aquest manuscrit, es va haver d'incloure un bifoli en el primer quadern entre el primer i el segon bifoli i repetir el primer foli, el f. [1]. Aquest bifoli afegit l'hem anomenat foli f. [Y], perquè només se'n conserva la primera part. La segona part del bifoli està mutilada, per no alterar la

foliació original del quadern[86]. Aquesta manipulació del manuscrit ens ofereix la imatge de l'abadessa Blanca d'Anglesola com a supervisora de la confecció del gradual, essent la ideòloga del seu contingut. A més a més, deixa constància del seu matrocini en la inscripció que envolta la inicial de la primera peça del gradual: "*Domina Blancha de Angularia, abbatissa Vallis bone, fecit fieri istud Officiarium*". Amb aquesta declaració inicial, l'abadessa explicita que el contingut d'aquest gradual seguirà les pautes que ella dicti i, per tant, inclourà les particularitats derivades de les decisions que ella hagi pres. Per tant, aquesta inscripció és una signatura que dóna fe i testimoni de la voluntat expressa de l'abadessa i que deixa constància en un document oficial, ni més ni menys que el gradual del monestir, de les tendències religioses que seguirà la comunitat a través d'aquest document.

Si continuem amb la nostra descripció, es pot apreciar un canvi destacable en la cal·ligrafia del foli f. [1] original i la cal·ligrafia del foli copiat, f. [Y] que es correspondrien amb el fet d'haver estat realitzats per mans copistes diferents. Els canvis s'aprecien especialment en la decoració de les majúscules dels versets i en el traç i el *ductus* del text. A més a més, les inicials dels íncipits de les peces del f. [Y]v estan inacabades, com es pot observar en les figures, a continuació:

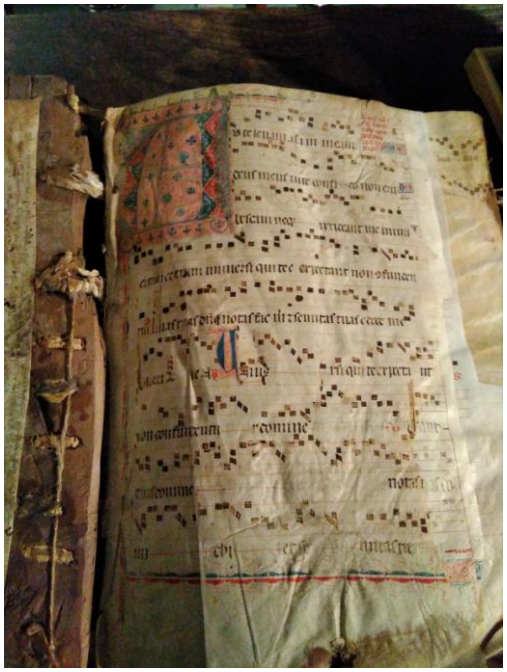

FIG. 9 f. [1]r

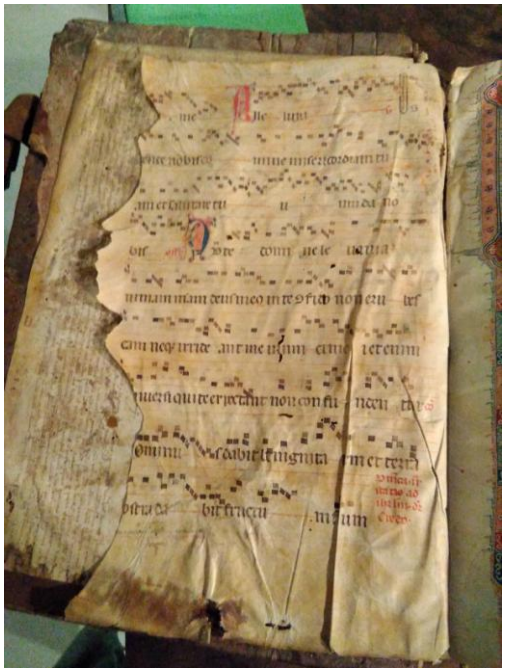

FIG. 10 f. [1]v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

[86] Es pot apreciar l'estructura del quadern en l'apartat 3.2.2. quan presentem la composició dels fascicles

FIG. 11 f. [1]v – f. [Y]r
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 12 f. [Y]r

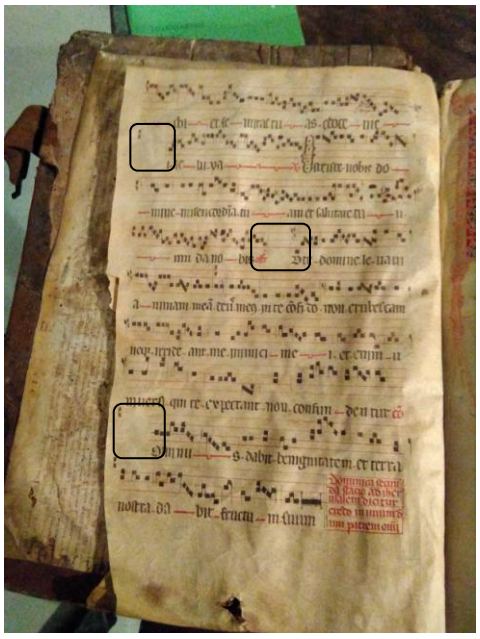

FIG. 13 f. [Y]v amb inicials inacabades
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

Tal com hem comentat, el manuscrit presenta algunes mutilacions parcials, talls arran de caixa de text, etc. com per exemple:

- **Talls al marge:** f. [1], f. [Y], f. [2], f. [3], f. [53], f. [104] i $[186]_2$, tall al marge dret fins a la caixa de text; f. 22, f. 99 i f. 183, petit tall a la part inferior que no afecta a la caixa de text; f. 13, f. 27, f. 28 f. 73, f. 86, i f. 172, tall al marge inferior fins a la caixa

de text; f. 44, tall en diagonal al marge dret; f. 123_2 i f. 124_2, tall al marge superior fins a la caixa de text que afecta a la música i queda una mica retallada; f. 186_1, tall no reparat que fragmenta el text; f. (203), tall a la part inferior que afecta a la caixa de text.

FIG. 14 Tall al marge f. $[186]_2$v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

- **Deteriorament als marges:** f. [1], f. [Y], f. [2], al marges superior i inferior; f. 25, f. 29, f. 50, f. 97, f. 125, f. 130, f. 145, f. 183 i f. 187, al marge inferior; f. 35, f. 140, al mig del marge; f. 36, f. 176, f. 179, al marge superior; f. 135, petit reforç a la cara interna del marge superior.
- **Forats:** del f. [1] al f. 10 i 124_1 al mig del marge inferior, coincidint amb un dels claus de la tapa; f. 29, f. 135, al marge inferior; f. 74 al marge superior; f. 130r, al text del darrer tetragrama; f. 144 i f. 149, al mig del marge; f. 187, dos forats al marge inferior.

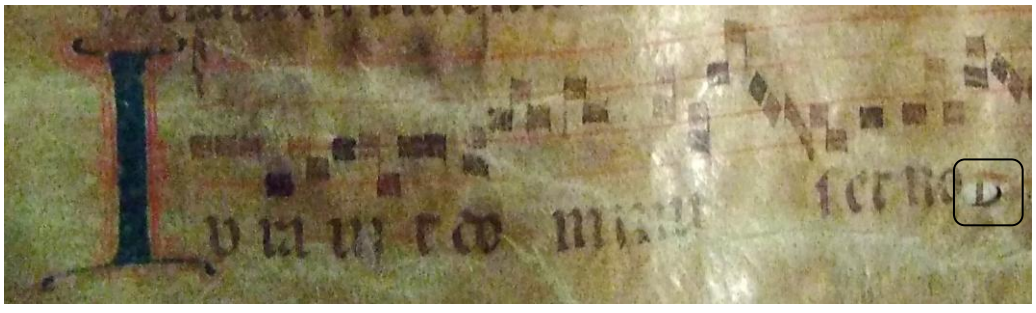

FIG. 15 Detall forat al text f. 130r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

- **Reparats/cosits:** f. 19, f. 22, f. 61, f. 82, f. 95, f. 125, f. 129, f. 144, f. 152, f. 153, f. 161, f. 162, f. (196), f. (199) i f. (202).

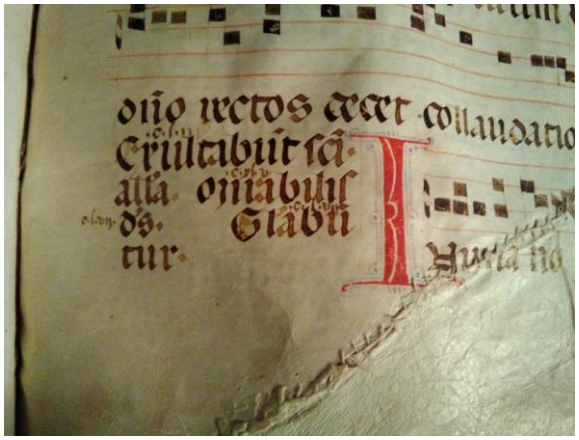

FIG. 16 Detall de cosit f. 161r
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

- **Altres (taques, tintes esvaïdes, enfosquiment del pergamí, bibliòfags):** f. 11r, f. 29r, f. 29v, f. 55v, f. 56r, f. 62r, f. 66v, f. 67r, f. 69r, f. 72v, f. 73v, f. 74r, f. 75r, f. 76r, f. 90r, f. 102v, f. 110v, f. 113v, f. 125v, f. 129r, f. 129v, f. 130r, f. 130v, f. 134r, f. 137r, f. 139v, f. 140r, f. 140v, f. 142r, f. 143r, f. 146r, f. 147r, f. 148v, f. 156r, f. 167v, f. 169v, f. 172r, f. 172v, f. 175r, f. 179r, f. 184v, f. 186_1v, f. 185_2r, f. 188v i f. 189r.

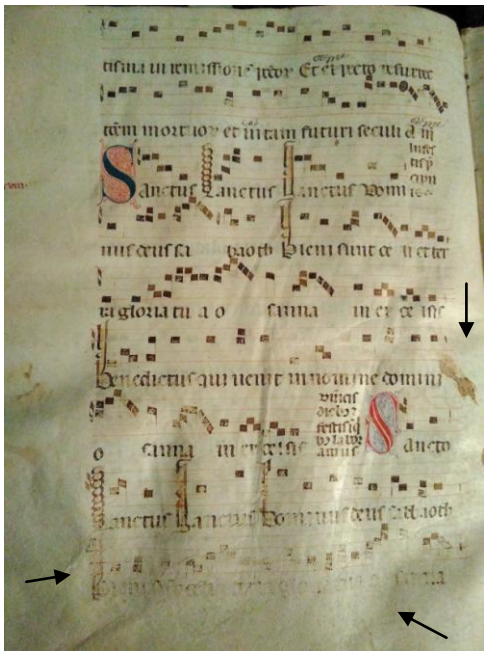

FIG. 17 Exemple de taques i tintes esvaïdes f. 188v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

3.2.2. Composició dels fascicles

El manuscrit està format per 203 folis distribuïts en 21 quaderns. En realitat, però, hi ha 207 folis, ja que hi ha 2 errors de foliació. Aquests errors són conseqüència d'una doble foliació. Sovint el manuscrit original està retallat al marge i en alguns folis s'ha perdut la configuració original. Una segona foliació en vermell, de cal·ligrafia diferent, apareix

afegida al costat de l'original, mutilada. Quan només apareix una sola foliació, és l'original. En tots els casos, el número de foli apareix al *verso* una mica més amunt del centre de la pàgina, en romans. La foliació en què el número del primer foli del quadern apareix en tinta negra l'hem considerada la foliació de l'original perquè, com veurem més endavant, els reclams de final de quadern també estan en tinta negra. Això ho considerem un tret distintiu de la confecció d'aquest manuscrit i ens permet establir la cal·ligrafia d'aquesta numeració com l'original. A més a més, en alguns casos aquesta primera numeració apareix mutilada, per tant, justifica que fos l'original i que requerís una nova foliació "posterior", sempre en tinta vermella. En la resta de folis del quadern la numeració apareix en tinta vermella. A continuació, podem veure una mostra d'aquesta foliació original dels folis f. 11v (tinta negra perquè és l'inici del Q2) i f. 12v (tinta vermella).

FIG. 18 Foliació en tinta negra f. 11v

FIG. 19 Foliació en tinta vermella f. 12v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

El primer error de foliació es troba en els quaderns Q12 i Q13. El quadern Q12 segueix la foliació normal entre els folis f. 112 i f. 119. En el foli f. 120v apareix una doble foliació c·xx·/cxx. En el foli f. 121v la foliació original repeteix c·xx· i la posterior cxxi. En el foli f. 122v només es conserva de la foliació original xx· i desdibuixat es pot veure afegit posteriorment al costat de les dues desenes xx·, les dues unitats ii. En aquest foli f. 122v es pot veure al final retallat un reclam. El foli f. 123_1v conserva la foliació original c·xxi· en negre (inici de quadern) i afegit al costat dues unitats ii en

vermell, que el converteixen en foli f. 123_1v. En el foli f. 123_2v es conserva una foliació en vermell cxxij· i afegit en vermell una unitat més (i) a sobre del punt. En el foli f. 124_1v es conserva una foliació en vermell cxxiij· i afegit en vermell una unitat més (i) a sobre del punt. Aquest foli no presenta reclam al final. En el foli f. 124_2v només es conserva una foliació en vermell cxxiiij· i apareix un reclam al final de la pàgina en tinta negra. En aquest punt del manuscrit hi ha una clara separació de blocs. Amb el quadern Q13 acaba el propi de la missa i, a partir del següent quadern, el Q14 comença el Propi dels Sants, amb sant Esteve Protomàrtir del 26 de desembre.

A continuació, us presentem la seqüència d'aquests folis:

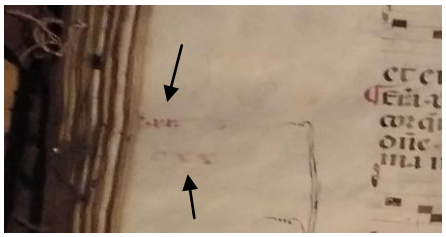
FIG. 20 Detall foliació f.120v

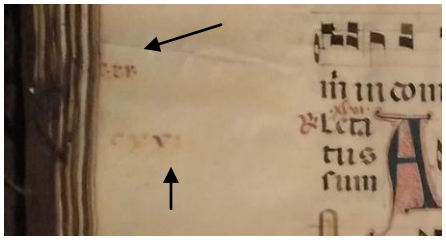
FIG. 21 Detall foliació f.121v

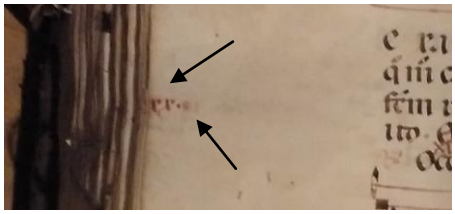
FIG. 22 Detall foliació f. 122v

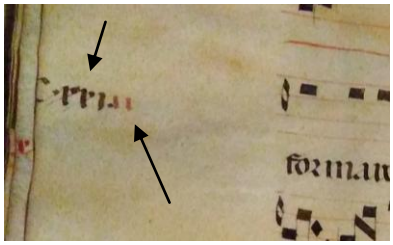
FIG. 23 Detall foliació f. 123_1v

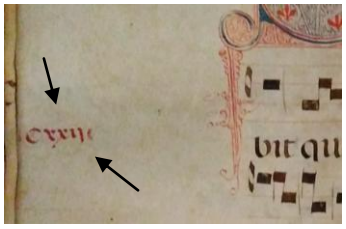
FIG. 24 Detall foliació f. 123_2v

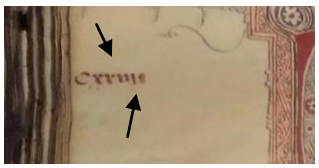
FIG. 25 Detall foliació f. 124_1v

FIG. 26 Detall foliació f. 124_2v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

El segon error de foliació es troba en els quaderns Q19 i Q20. El quadern Q19 segueix la foliació normal entre els folis f. 175 i f. 186, però, curiosament, al *verso* d'aquest foli no hi ha reclam, com també succeeix a f. 124_1v. El quadern Q20 comença repetint al verso del primer foli, la numeració en romans 185. Hem resolt anomenar els darrers dos folis del quadern Q19 com a f. 185_1 i f. 186_1. Els dos primers folis del quadern Q20 passen a ser f. 185_2 i f. $[186]_2$. El foli f. $[186]_2$ no té numeració perquè està mutilat tot el marge esquerre fins a la caixa de text i, per això l'indiquem entre claudàtors. A partir del foli f. 187 fins al f. 194 recuperem uniformitat en la numeració de la foliació i de l'aparició del reclam en aquest foli f. 194v, que es correspon amb el text que continua en el foli f. (195)r.

A continuació, us presentem la seqüència d'aquests folis:

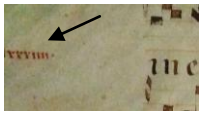
FIG. 27 Detall foliació f. 184v

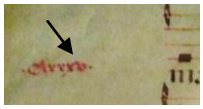
FIG. 28 Detall foliació f. 185_1v

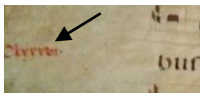
FIG. 29 Detall foliació f. 186_1v

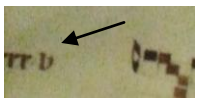
FIG. 30 Detall foliació f. 185_2v

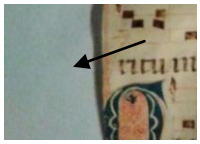
FIG. 31Detall foliació inexistent per marge mutilat f. 186_2v

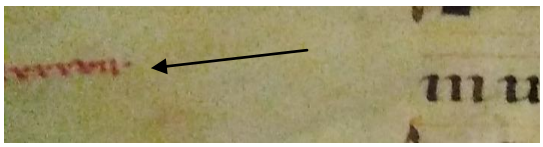
FIG. 32 Detall foliació f. 187v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

El darrer quadern Q21, que comprèn els folis f. (195) fins al f. (203), no està foliat, per això els indiquem entre parèntesis, com ja hem comentat.

La distribució dels quaderns és la següent:

1 binió	Q13
17 quintions	Q2-Q11, Q14-Q18, Q20-Q21
3 sixtions	Q1, Q12, Q19

A continuació presentem la representació gràfica dels quaderns del manuscrit:

En negre i vermell apareix la foliació original. En marró la foliació posterior.

Q1 – 6 bifolis (f. [1]r – f. 10v)

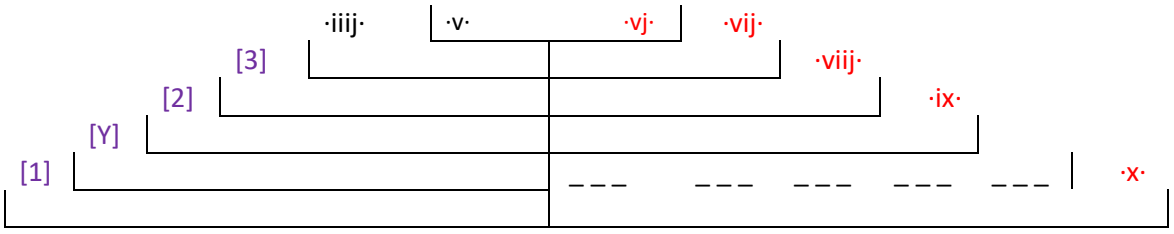

· Els folis [1], [Y], [2], [3] apareixen sense numerar perquè estan retallats al marge esquerre.

· Els folis ·iiij· i ·v· són els únics del quadern que tenen numeració al verso al marge en negre.

· La mutilació del foli del segon bifoli f. [Y] es deu al fet que en el manuscrit original aquest quadern era un quintió. L'abadessa Blanca d'Anglesola, va fer repetir el primer foli f. [1] en el foli f. [Y] per poder incloure la inscripció de la lletra inicial segons la qual ella va fer fer aquest manuscrit. Per tal de no desquadrar el quadern, es resol mutilar el foli sobrant i enganxar-lo al foli f. 9. Es tracta doncs, d'un reaprofitament d'un gradual ja existent que l'abadessa Blanca d'Anglesola va adquirir per al monestir

durant el seu abadiat (1294-1328). Deixa la seva empremta en la inscripció de la inicial majúscula de la lletra "A" de l'introit *Ad te levavi*: "*Domina Blancha de Angularia, abbatissa Vallis bone, fecit fieri istud officiarium*". Resulta probable pensar que alguns dels primers llibres litúrgics arribessin al monestir per préstec, cessió o compra d'algun monestir proper de l'Orde. Els dos monestirs cistercencs més propers a Vallbona són Poblet i Santes Creus, tots dos masculins. De la documentació analitzada al monestir, es pot establir que Vallbona sempre ha mantingut relacions més cordials amb Santes Creus que amb Poblet i ens inclinem a pensar que, algun d'aquests llibres podrien provenir d'aquest monestir masculí. Per poder intentar establir una connexió entre els documents, hem analitzat altres manuscrits coetanis de l'època del gradual musical que estudiem i vam consultar el manuscrit 45, *Breviarium* cistercenc (s. XIII), el manuscrit 119, *Breviarium* cistercenc (s. XIII), el manuscrit 147, *Breviarium* cistercenc (s. XIV) i el manuscrit 73, *Usus cisterciense* (s. XVI), tots provinents del monestir de Santes Creus i dipositats al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona. Per la manufactura, semblança en la confecció i perquè vam trobar la mateixa inscripció realitzada per la mateixa mà autografa en el manuscrit 45 de Santes Creus i en els manuscrits 7 i 13 en relació a una pregària pel rei d'Aragó i els seus fills, creiem que és possible pensar que alguns dels llibres litúrgics d'aquesta època medieval puguin provenir de Santes Creus.

En el cas del gradual Ms 19, creiem que Blanca d'Anglesola el va adquirir al monestir veí i com que ella es va erigir com a artífex ideològica del contingut del mateix, va voler deixar constància de la transformació que rebria aquell document original repetint aquest foli f. [1] i creant aquest foli f. [Y] on ella inclou la rúbrica introductòria a mode de matrocini del llibre i, per aquesta raó, també s'explicaria per què les inicials del foli f. [Y]v estan inacabades i les diferències en la cal·ligrafia de la mà copista entre el manuscrit original i aquesta còpia més moderna.

Q2 – 5 bifolis (f. 11r – f. 20v)

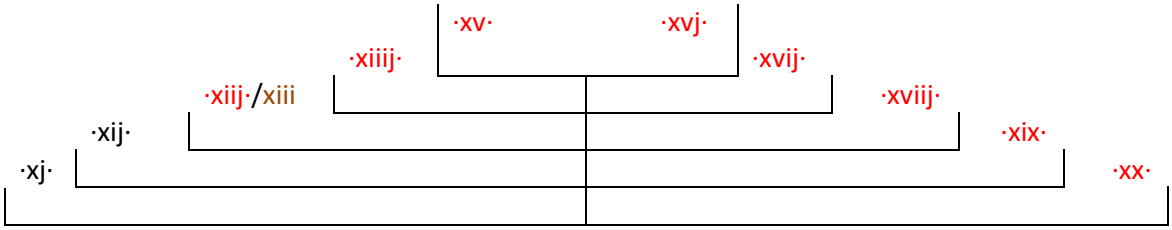

Q3 – 5 bifolis (f. 21r – f. 30v)

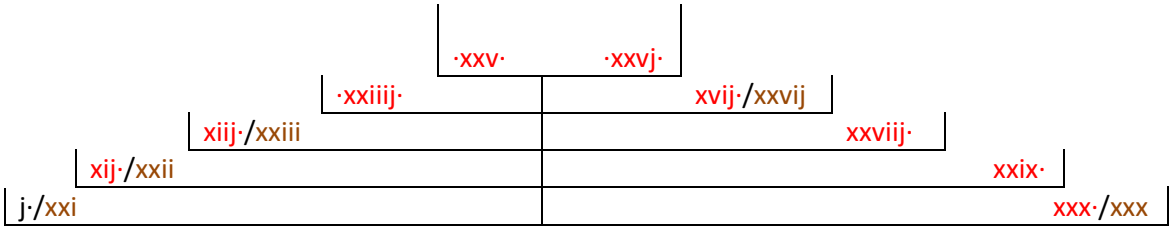

Q4 – 5 bifolis (f. 31r – f. 40v)

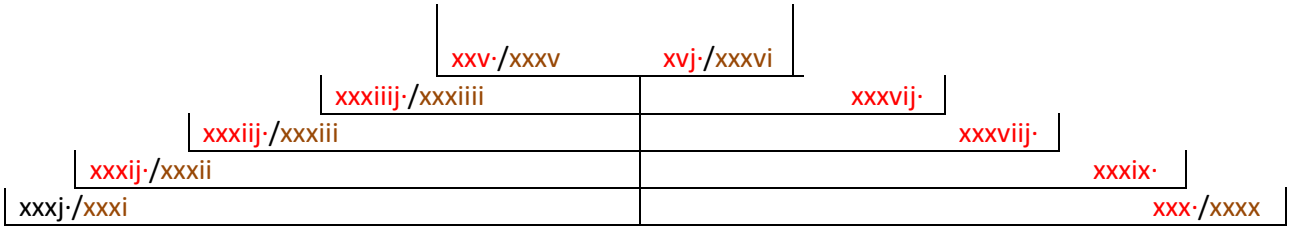

Q5 – 5 bifolis (f. 41r – f. 50v)

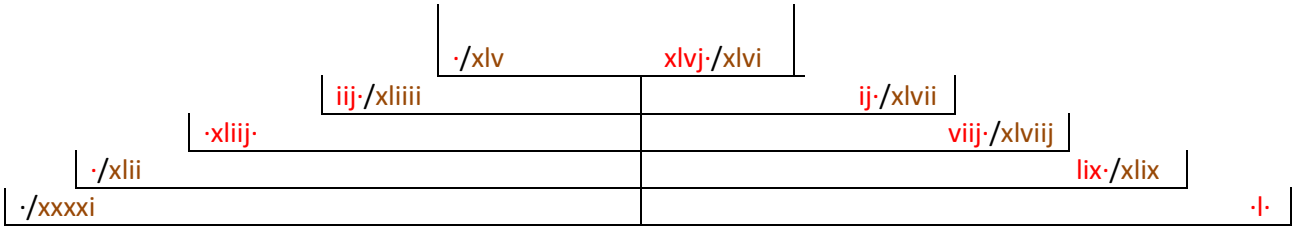

Q6 – 5 bifolis (f. 51r – f. 60v)

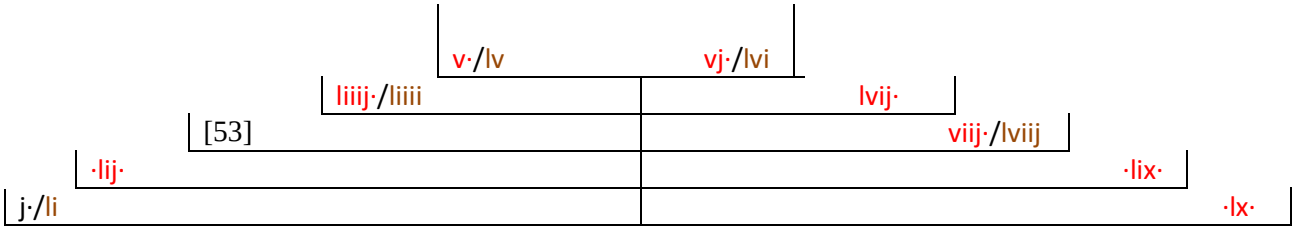

Del f. [53] no conservem foliació perquè està tallat el marge lateral fins a la caixa de text.

Q7 – 5 bifolis (f. 61r – f. 70v)

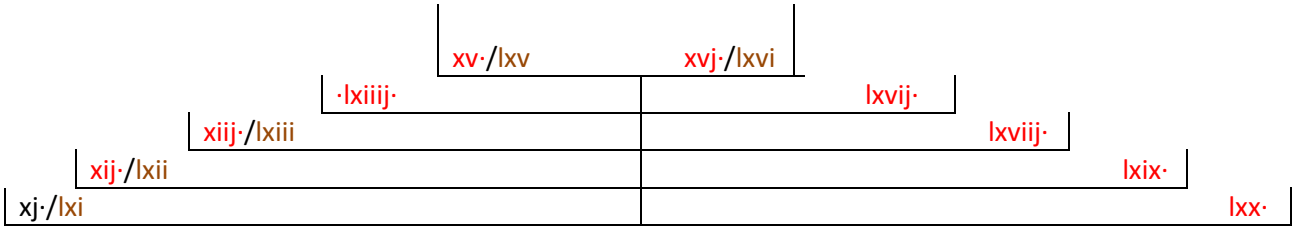

Q8 – 5 bifolis (f. 71r – f. 80v)

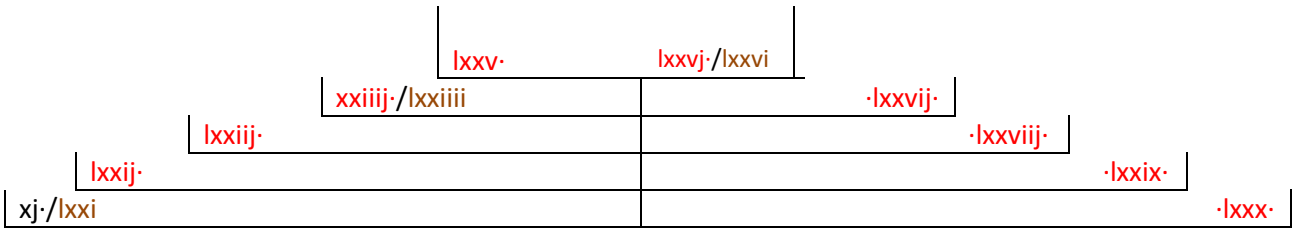

Q9 – 5 bifolis (f. 81r – f. 90v)

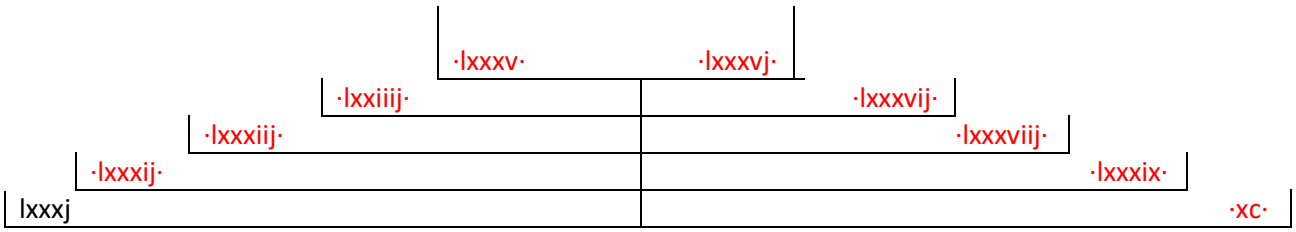

Q10 – 5 bifolis (f. 91r – f. 100v)

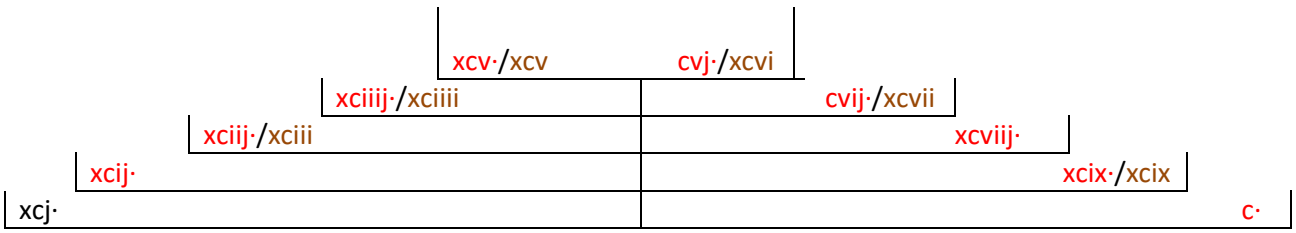

Q11 – 5 bifolis (f. 101r – f. 110v)

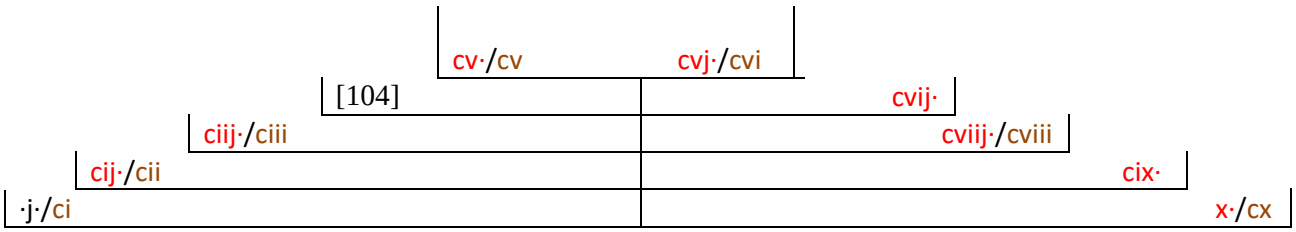

Del f. [104] no conservem foliació perquè està tallat el marge lateral fins a la caixa de text.

Q12 – 6 bifolis (f. 111r – f. 122v)

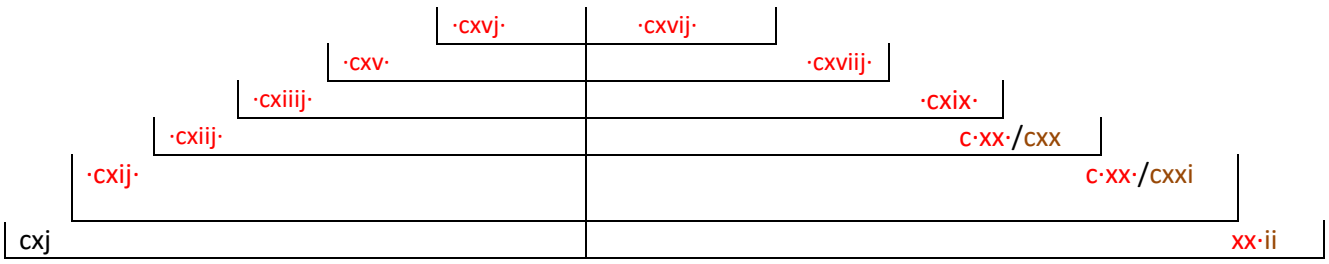

El foli c·xx·/cxxi es correspon al f. 121 i el foli [c·]xx·ii es correspon al f. 122.

Q13 – 2 bifolis (f. 123_1r – f. 124_2v)

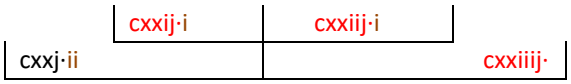

El foli cxxj·ii es correspon al foli f. 123_1, el foli cxxij·i es correspon al foli f. 123_2, el foli cxxiij·i es correspon al foli f. 124_1 i el foli cxxiiij· es correspon al foli f. 124_2.

Q14 – 5 bifolis (f. 125r – f. 134v)

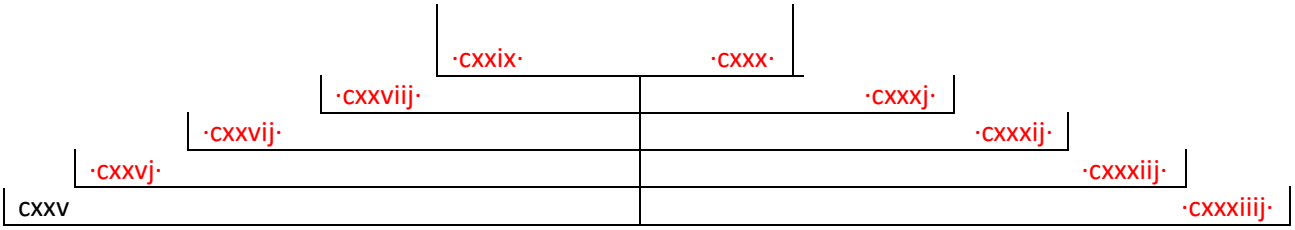

Q15 – 5 bifolis (f. 135r – f. 144v)

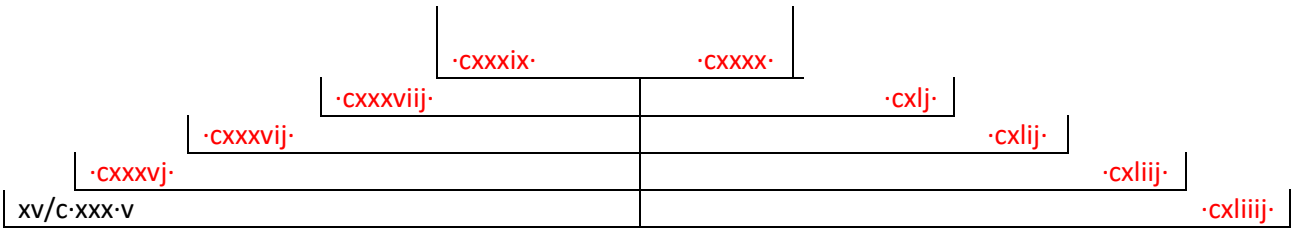

Q16 – 5 bifolis (f. 145r – f. 154v)

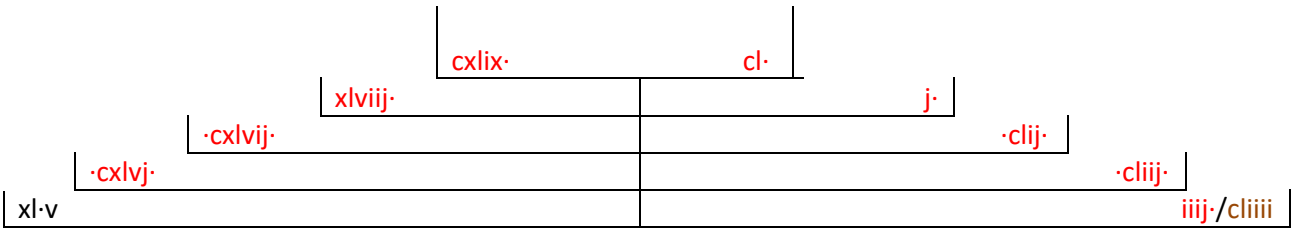

Q17 – 5 bifolis (f. 155r – f. 164v)

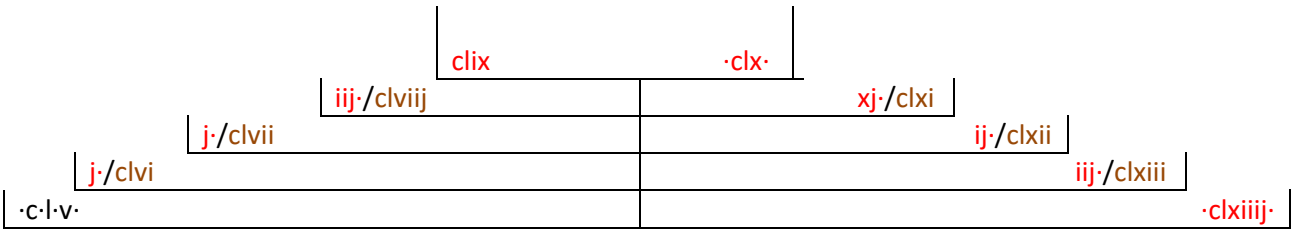

Q18 – 5 bifolis (f. 165r – f. 174v)

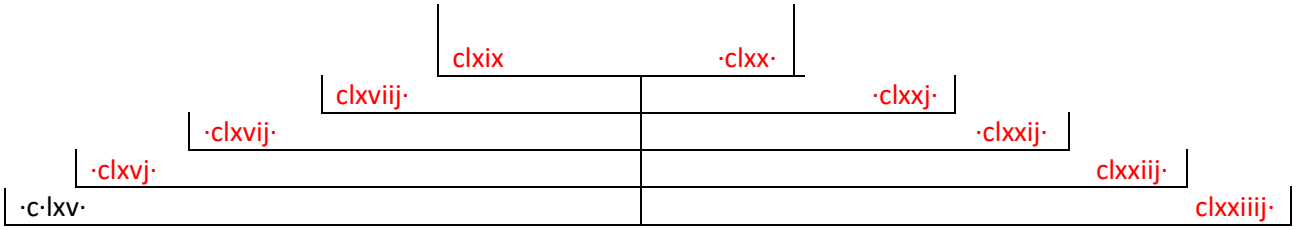

Q19 – 6 bifolis (f. 175r – f. 186$_1$v)

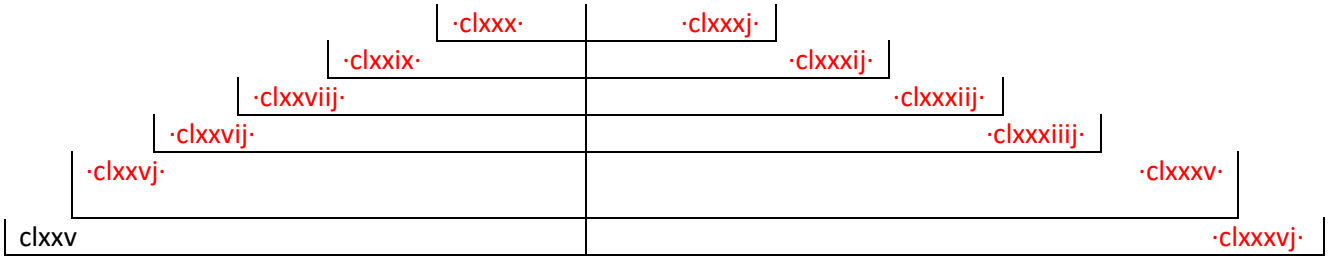

El foli ·clxxxv· es correspon al f. 185$_1$ i el foli ·clxxxvj· es correspon al f. 186$_1$.

Q20 – 5 bifolis (f. 185$_2$r – f. 194v)

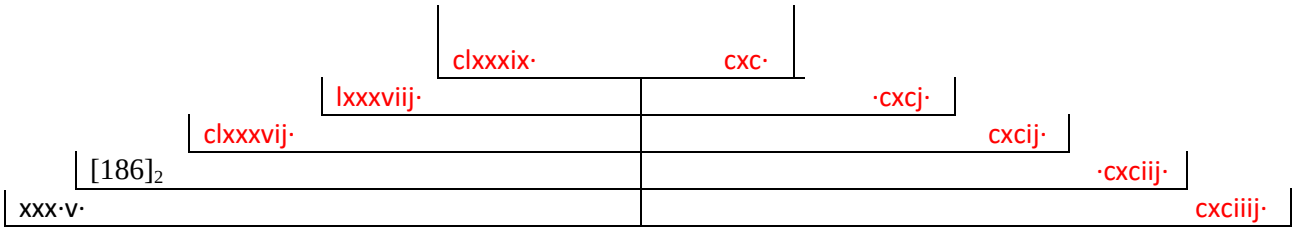

El foli [·c·l]xxx·v· es correspon al f. 185$_2$. Del f. [186]$_2$ no conservem foliació perquè està tallat el marge lateral fins a la caixa de text.

Q21 – 5 bifolis (f. (195)r – f. (203)v)

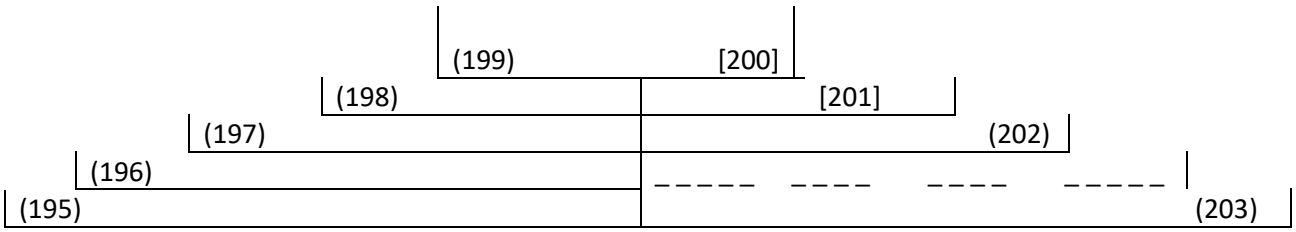

Els folis (195)-(199) i (202) i (203) no estan foliats. Per això, els indiquem entre parèntesis. Entre els folis (202) i (203) hi ha un foli mutilat.

3.2.2.1. Reclams

Un reclam és una paraula o síl·laba que se solia posar al peu de l'última plana del quadern d'un llibre i que era la mateixa amb què començava la primera plana del quadern següent[87]. En el cas del nostre manuscrit, en alguns casos, els reclams estan abreujats. Bàsicament, com hem explicat, indiquen la paraula que continua en el foli següent, la síl·laba següent, si la paraula està separada per síl·labes d'un foli a l'altre o l'íncipit d'una nova peça musical, si es troba al final d'una rúbrica. El f. (203) del darrer quadern Q21 està mutilat en la part inferior, per tant no podem dir si tenia algun tret distintiu al final. En el f. (202)v apareix un *ex libris* amb el segell del monestir i una anotació a mà a llapis que diu: "AMV 10/19".

El manuscrit presenta 19 dels 20 reclams possibles, 7 dels quals en forma abreviada i un d'ells retallat. El reclam que falta és el del final del quadern Q19, al f. 186_1v, perquè la part inferior del foli està retallada. Es poden veure marques d'unes anotacions cal·ligràfiques posteriors, però no es poden apreciar les restes del reclam. Això sí, les darreres paraules coincideixen amb les del foli i quadern següents.

En la taula següent, posem els reclams. A la primera columna, indiquem el quadern en què es troba el reclam. En la segona, entre cometes el reclam sencer que figura i si es troba abreujat o retallat. A continuació, indiquem el foli en què es troba la seva ubicació

[87] Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans: https://dlc.iec.cat/ Entrada: reclam

i en la darrera columna indiquem el text precedent al reclam amb què acaba el foli, el reclam (en majúscules) i el text que continua en el foli següent.

Quadern	Reclam	Ubicació	Text i foli següent
Q1	"est"	f. 10v	"factum est et" EST mirabile" (f. 11r)
Q2	"doce me"	f. 20v	"es Domine" DOCE ME *i*ustificationes" (f. 21r)
Q3	"et Deus" (abrev.)	f. 30v	"rex meus" ET DEUS meus" (f. 31r)
Q4	"*u*enit"	f. 40v	"Passe in-"*U*ENIT sibi domum" (f. 41r)
Q5	"tem"	f. 50v	"in he*r*edita-"TEM sibi" (f. 51r)
Q6	"Deus" (abrev.)	f. 60v	"*U*idisti Domine" DEUS ne sileas" (f. 61r)
Q7	"Nos autem" (abrev.)	f. 70v	"miserendi e*i*us." NOS AUTEM" (f. 71r)
Q8	"mino"	f. 80v	"confitemini Do-"MINO quoniam bonus" (f. 81r)
Q9	"dit"	f. 90v	"Angelus Domini descen-"DIT de ce*l*o" (f. 91r)
Q10	"Ciba*u*it"	f. 100v	"alleluya." CIBA*U*IT eos" (f. 101r)
Q11	"et protector" (abrev.)	f. 110v	"plebis sue" ET PROTECTOR salutarium" (f. 111r)
Q12	"ne uni*u*ersa" (ret.)	f. 122v	"in *u*oluntate tua Domi-"NE UNI*U*ERSA" (f. 123_1r)
Q13	"Et enim se" (abrev.)	f. 124_2v	"et fiet *u*obis." ET ENIM SE-derunt" (f. 125r)
Q14	"te cla"	f. 134v	"media autem noc-"TE CLA-mor factus est" (f. 135r)
Q15	"Alla" (abrev.)	f. 144v	"seculi."ALLA. v. Iustus germinabit" (f. 145r)
Q16	"tis"	f. 154v	"terram tuam a*u*ertisti"TISti capti*u*itatem" (f. 155r)
Q17	"Signa"	f. 164v	"L*e*tamini in Domino. co." SIGNA eos" (f. 165r)
Q18	"Sancti Y[er]onimi" (abrev.)	f. 174v	"in secula." SANCTI Y[ER]ONIMI" (f. 175r)
Q19	sense reclam	f. 186_1v	"Off. Perfice" --- gressus" (f. 185_2r)
Q20	"plitudine"	f. 194v	"Triumphat splendide ex dignus am-"PLITUDINE soli polique patriam" (f. [195]r)

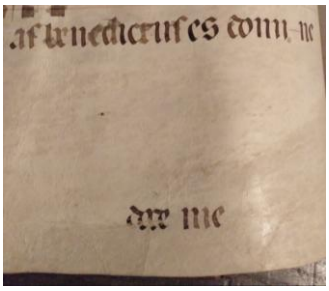

FIG. 33 Detall de reclam f. 20v

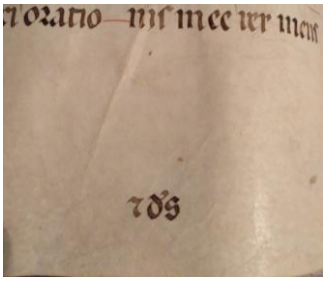

FIG. 34 Detall de reclam f. 30v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

3.2.2.2. Tractament dels nombres

El tractament dels nombres és uniforme:

· El dígit 4 es representa per addició (iiij / xxxx) en unitats i en desenes (folis f. 40 i el f. 41). Del foli f. 42 al f. 49 es fa per sostracció (xl).

· El número 9 es presenta sempre per sostracció (ix / xc).

· El número 50 se sol representar amb una l (minúscula).

3.2.2.3. Altres elements significatius

Al llarg del manuscrit i degut als canvis de mans en les foliacions, sovint hi ha raspadures i correccions en les foliacions de referència. Vegeu-ne un exemple:

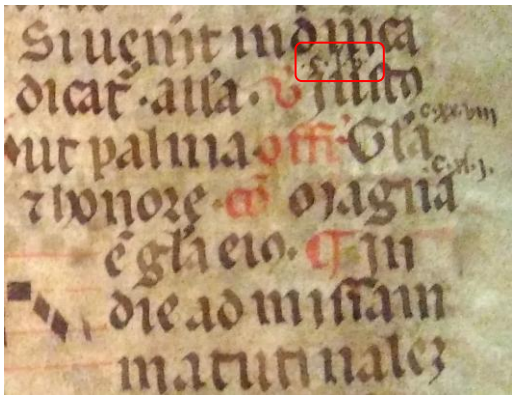

FIG. 35 Detall f. 156r error de foliació referencial

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al manuscrit, al f. 156r, només s'indica l'íncipit textual de l'al·leluia I*ustus ut palma* i la foliació indicada remet al foli ·c·l·v. L'error es produeix perquè manca una "x" de les desenes ·c·[x]l·v·, i la peça no es troba a f. 145, sinó a f. 146v. Aquests canvis en la foliació referencial queden recollits en les taules de continguts de l'Annex 1.

3.2.3. Composició de la pàgina

Les dimensions del foli són 460mm x 360mm. El manuscrit presenta signes d'haver estat guillotinat en alguna de les seves possibles enquadernacions, perquè trobem alteracions en alguns reclams, marges i foliacions i mutilacions de folis, com ja hem comentat.

Pel que fa a les dimensions de la caixa de text, hem diferenciat 5 seccions. Les seccions 1, 2 i 3 presenten les mateixes mesures: 380 x 250 mm
La secció 4 presenta aquestes mesures: 290 x 250 mm
I la secció 5 presenta aquestes mesures: 290 x 240 mm

Les mesures dels marges són les següents:
Marge intern: 45 mm
Marge extern: 45 mm
Marge superior: 40 mm
Marge inferior: 40 mm

En les seccions 4 i 5 no presentem les mesures dels marges inferiors perquè pertanyen al foli f. (203) que està retallat. La resta de marges són comuns a les 5 seccions.

Secció 1: ff. [1] – 78r i ff. 81- (202) (tot el manuscrit menys la lletania dels sants de Dissabte Sant i el calendari final)
Caixa d'escriptura de 9 pautats per pàgina (9pp)

Secció 2: f. 78v (inici de la Lletania dels Sants)
4 pautats (4pp) i 5 pautats (pp) a doble columna amb mesures d'amplada 120 mm + 130 mm per a cada columna

Secció 3: f. 79 i f. 80 (Lletania dels Sants)
9 pautats a doble columna amb mesures d'amplada 120 mm + 130 mm per a cada columna

Secció 4: f. (203)r (*Expositio tabulae*)
35 línies de text a doble columna amb mesures d'amplada 120 mm + 120 mm per a cada columna, amb un espai de 10 mm entre ambdues columnes. L'altura de la caixa és de 290 mm, perquè el foli està tallat en la part inferior

Secció 5: f. (203)v (Calendari)
6 columnes de text amb mesures d'amplada 40 mm entre columna, fins a una amplada de caixa de 240 mm. L'altura de la caixa és de 290 mm, perquè el foli està tallat en la part inferior

El text que apareix escrit en el manuscrit segueix les mesures de la caixa i el cos no supera els 10mm. Les rúbriques apareixen normalment precedint els oficis o els cants que introdueixen, seguides d'una inicial en color vermell/blau, més o menys detallada. De vegades, aquestes inicials ocupen més d'un tetragrama, com veurem més endavant. Sol ser en les inicials dels introits, per a indicar que comença un ofici i en algunes festes especials.

També apareixen altres inicials en color negre i groc com a començament dels versets de responsori o d'antífona o també en la indicació abreviada *PFSS* (*In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen*) de la fórmula trinitària de la contracció de la part final de l'oració llatina per a senyar o en de la doxologia menor cristiana *Gloria Patri* -

EUOUAE, abreviatura de les síl·labes de les paraules llatines *Seculorum Amen*, utilitzada com a mnemotècnica musical en els salteris llatins i altres llibres litúrgics del ritu romà[88].

FIG. 36 Detall doxologia abreujada f. 82v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El pautat es distribueix de la següent manera:

· **línies mestres:** s'observen bé si s'hi posa especial atenció

· **línies rectores:** s'observen 45 línies rectores en total per a 9 pautats: cada una d'elles conté traçades 5 línies (4 per al tetragrama –música- i una que serveix de línia inferior a la caixa del text, tal com es veu en la figura següent:

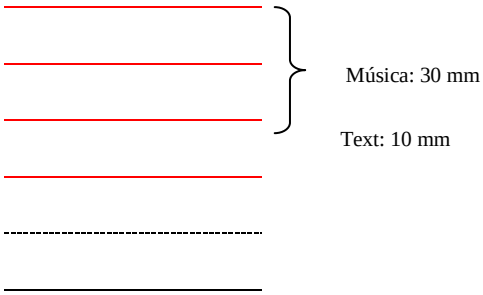

· **línies marginals:** indicades sobretot en el marge esquerre i no sempre en el dret

A continuació mostrem els esquemes del disseny de pautat de les 5 seccions descrites. Les mesures estan expressades en mil·límetres.

[88] Asensio (2016), p. 221

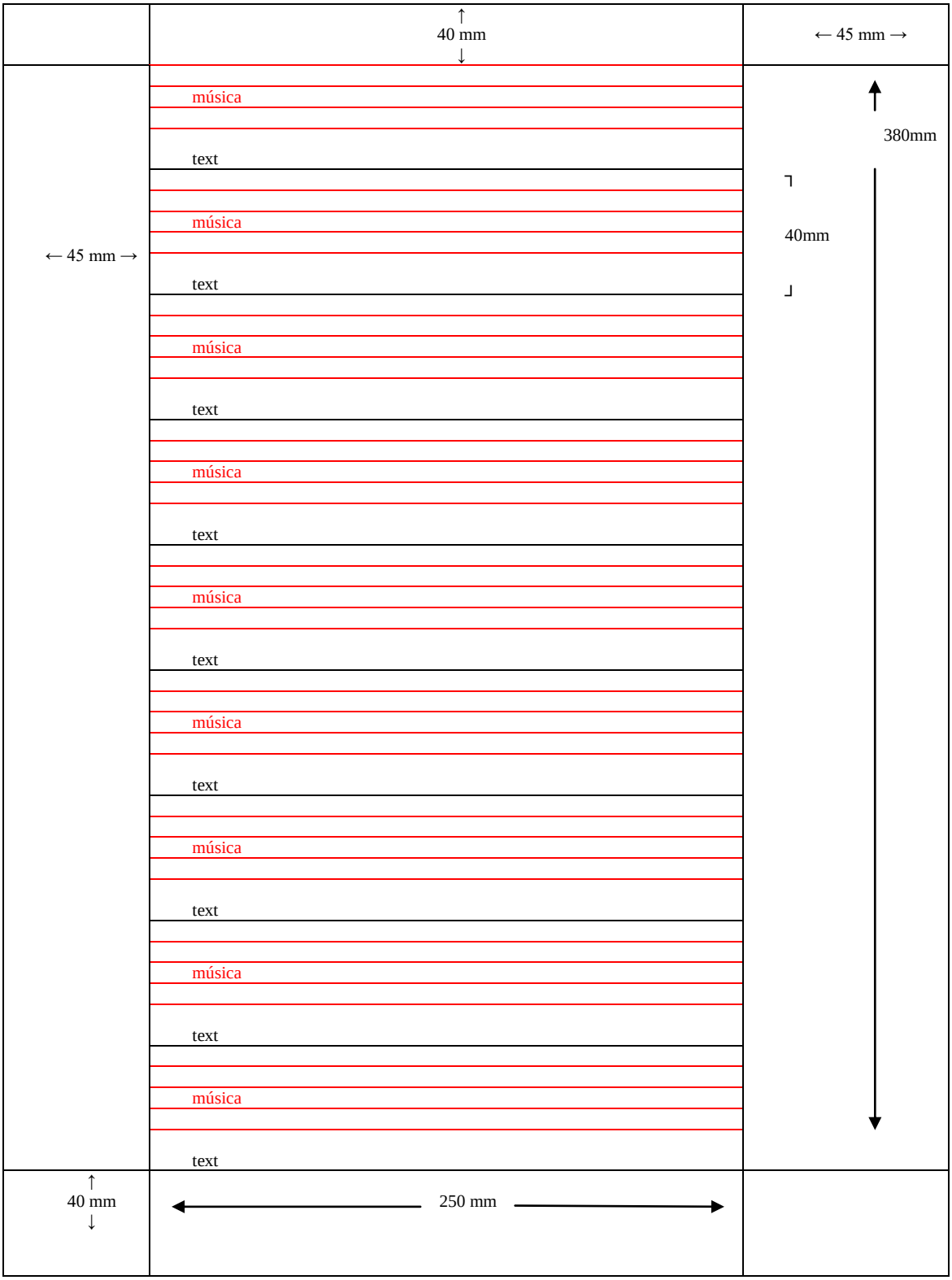

FIG. 37 Disseny del pautat del Ms 19 (Secció 1) (disseny de l'autora)

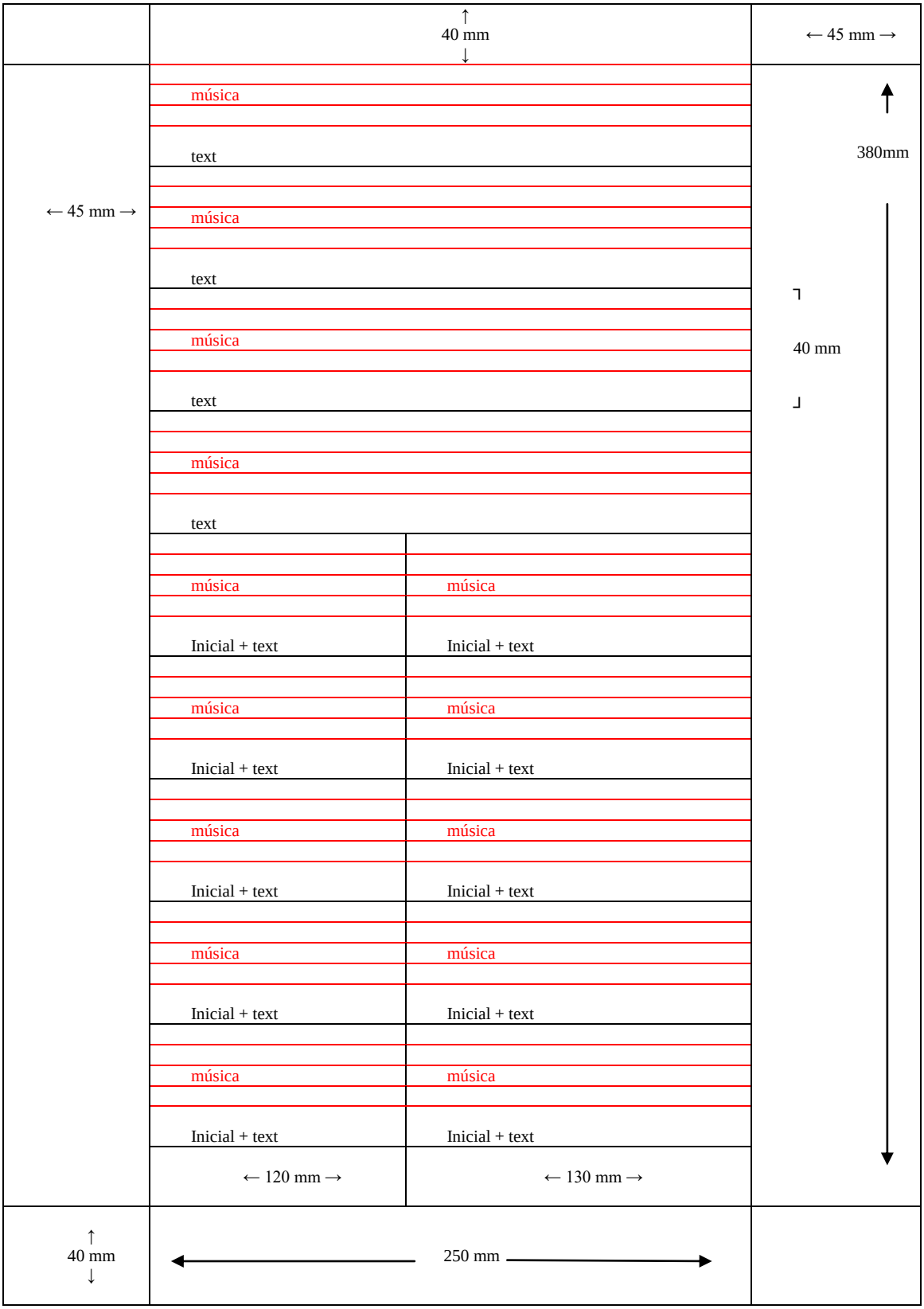

FIG. 38 Disseny del pautat de l'inici de la Lletania dels Sants del foli f. 78v del Ms 19 (Secció 2) (disseny de l'autora)

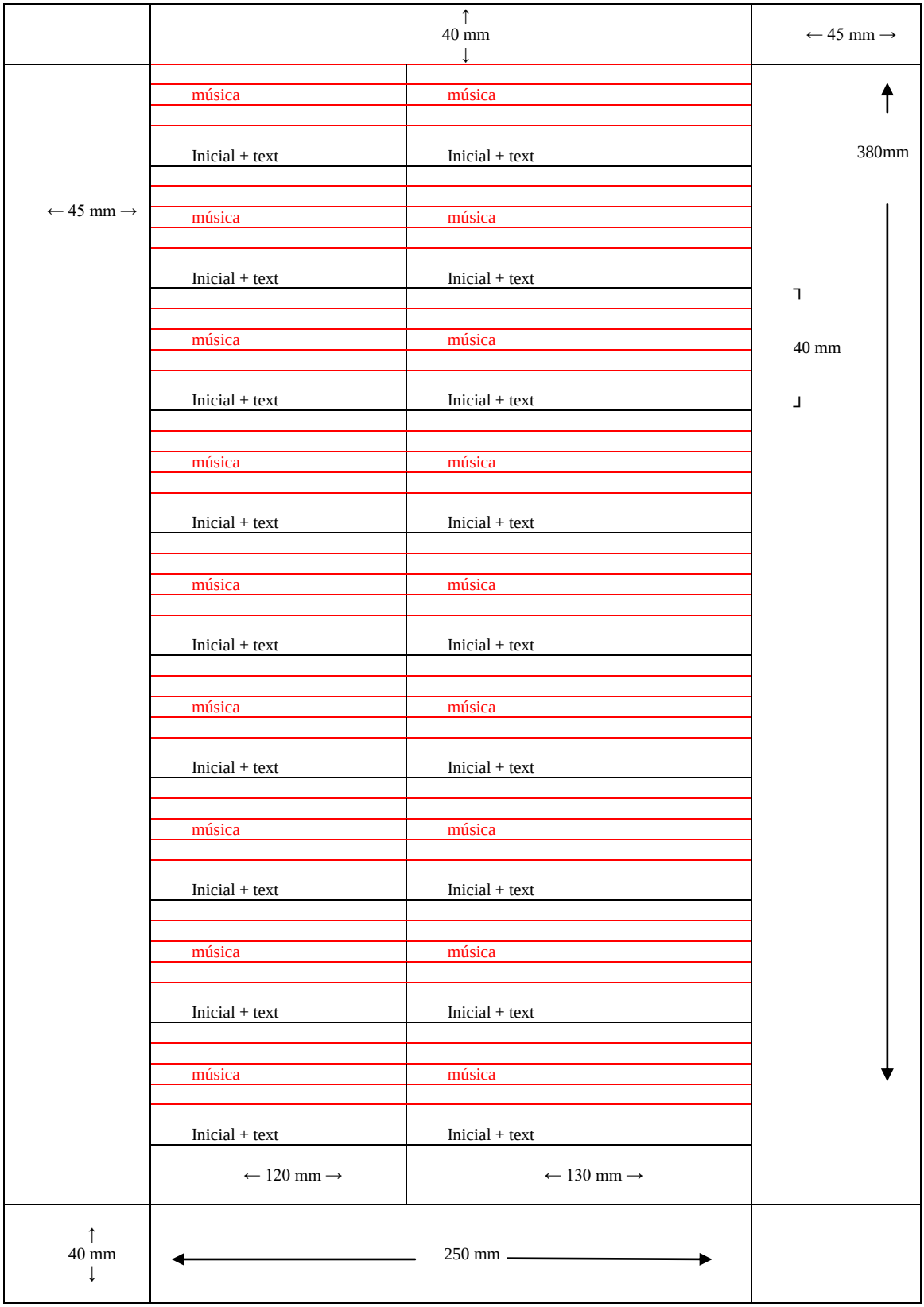

FIG. 39 Disseny del pautat de la Lletania dels Sants dels folis f. 79 i f. 80 del Ms 19 (Secció 3) (disseny de l'autora)

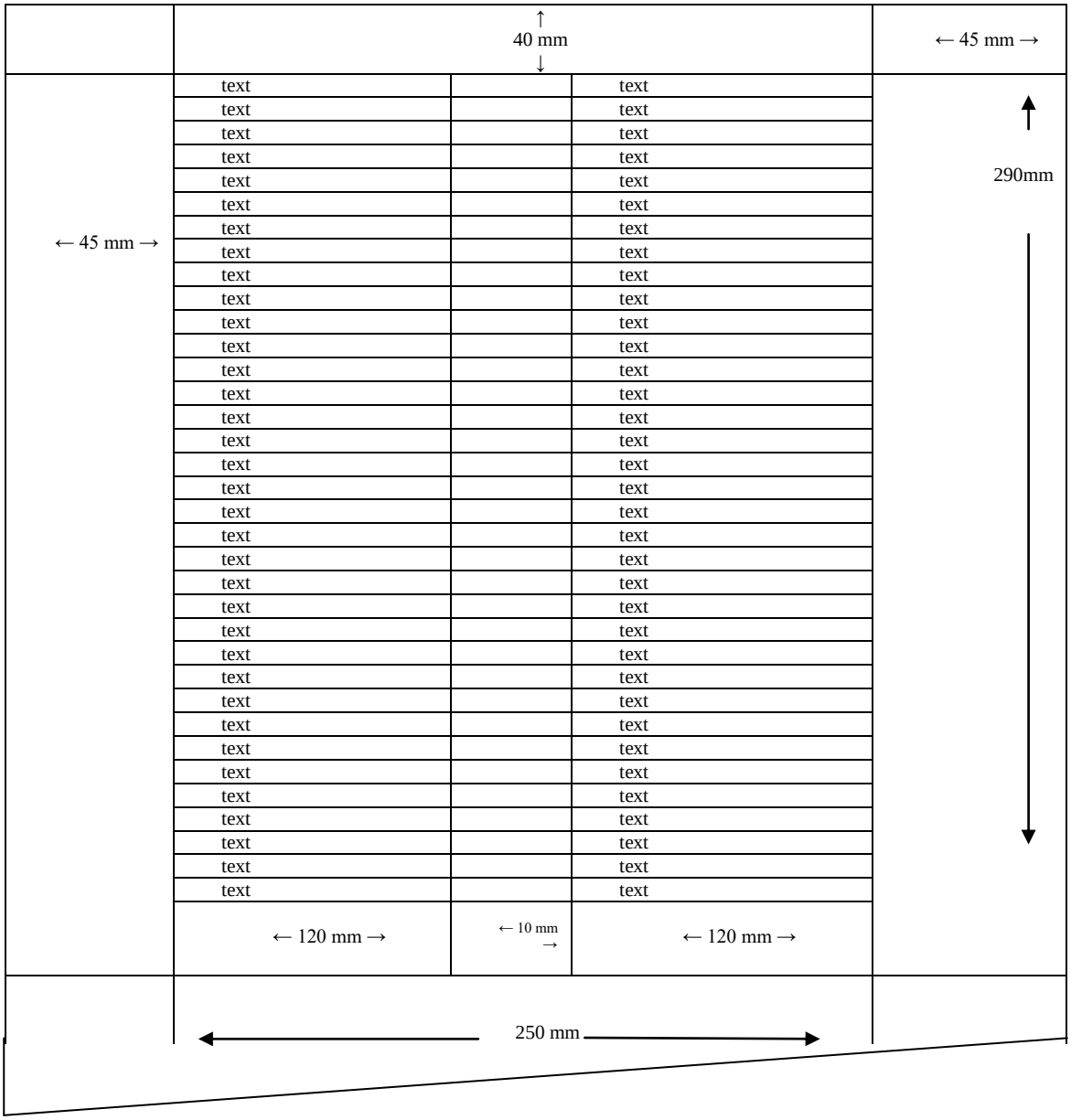

FIG. 40 Disseny del pautat de la *Expositio tabulae* del foli f. (203)r del Ms 19 (Secció 4) (disseny de l'autora)

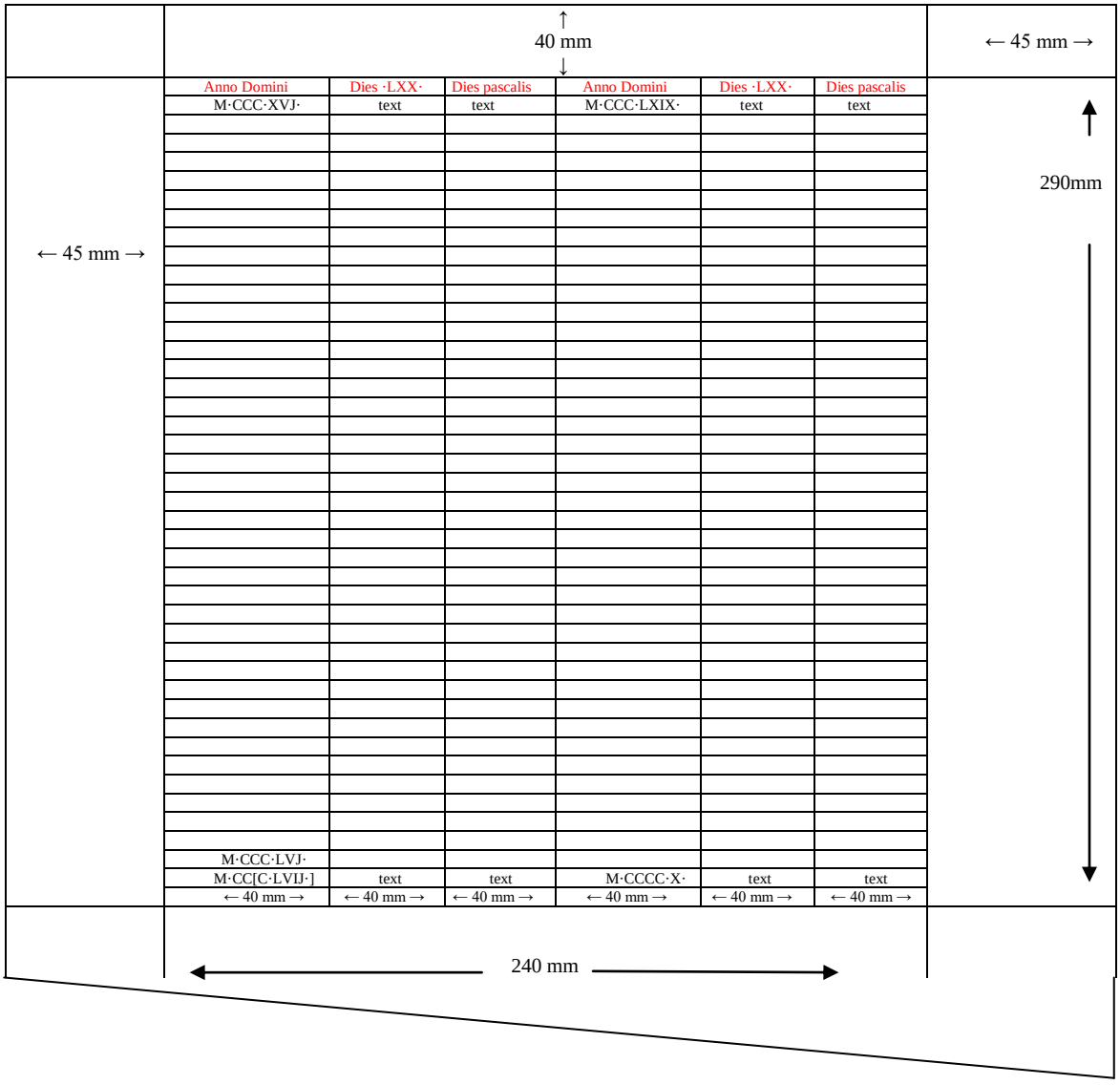

FIG. 41 Disseny del pautat del calendari de les festes mòbils del foli f. (203)v del Ms 19 entre 1316 - 1356 i 1369 - 1410 (perduts els anys 1357 – 1368 i 1411 - 1421) (disseny de l'autora)

3.2.4. Segells i *Ex libris*

En el foli f. (203), al final del manuscrit figura un dels 4 segells oficials que s'utilitzen en el monestir per a marcar documents seguit de la inscripció "AMV 10/19". Concretament, es tracta d'un *Ex libris* el text del qual està en castellà i diu: "*Real Monasterio Vallbona de las Monjas*". Segons consulta feta a l'arxivera, encara sol ser l'utilitzat per a marcar els documents de l'arxiu i, aquest fet, el converteix en una marca viva del seu ús. A continuació, el mostrem:

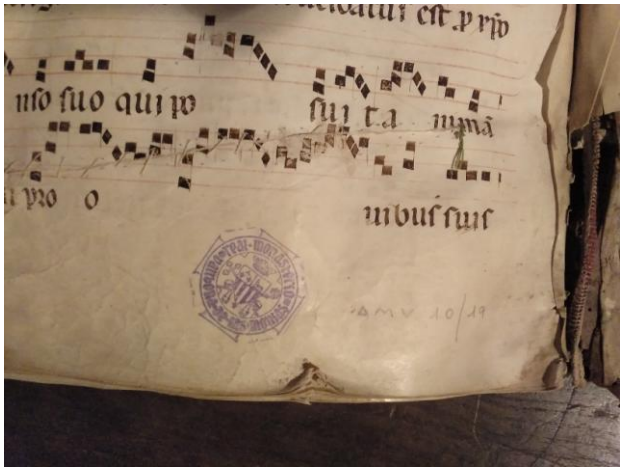

FIG. 42 Detall *ex libris*, f. (203)v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A continuació indiquem una mostra dels segells i *ex libris* que se solen utilitzar en els documents oficials del monestir: un escut d'armes, sense inscripció, l'*ex libris* ja explicat amb el text en castellà i dos segells més, amb text en català, que són els més utilitzats en al actualitat en la documentació del monestir.

FIG. 43 Detall segells i *ex libris* del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

3.3. Anàlisi paleogràfic

3.3.1. Tipus d'escriptura

El manuscrit està escrit en lletra gòtica librària. Per a l'organització i la realització de la meva investigació i estudi, segueixo les indicacions de David Andrés[89] i comparteixo la denominació paleogràfica de gòtica textual cal·ligràfica (*littera textualis formata*) que ell proposa. El mòdul és regular i mesura 10 mm.

3.3.2. Estudi dels caràcters gràfics

El manuscrit original utilitza un alfabet que no presenta gaire particularitats, tot i que podem assenyalar algunes característiques.

El text original ha estat redactat amb cura, amb un *ductus* tranquil, com el d'altres manuscrits de l'època consultats i que apareixen a les referències bibliogràfiques d'aquest estudi, amb els quals s'ha comparat en la seva gran part, amb lletres separades amb trets clars. Els alçats són els habituals i algunes lletres (a, c, d, k, l, m, n, r, t, u) ofereixen remats ascendents a la seva part inferior (bisells). També observem alguns bisells en la part superior esquerra dels pals d'algunes lletres (b, d, h, h, l). El trau o cua de la lletra "g" és tancat. Només hem trobat algun cas puntual on és obert. Tot i que sovint s'utilitza una grafia de lletra "u" sense fer distinció de l'ús "u/v", també hem trobat algun exemple de grafia de lletra "v" per a ús "u/v" [90]. Com és habitual en aquest tipus de lletra, s'utilitza el tipus uncial per a la "d" i també els dos tipus de lletra "r" (**corba** o **quadrada**, quan va a continuació de lletres amb panxa, i **recta**). Es representen les dues grafies gòtiques de la lletra "s" (l'alta i la de doble corba), segons l'ús habitual de l'època. No hi ha gaires lligadures, més enllà de les obligatòries entre les corbes contigües o les de "ff", "st", "tt", etc.

A continuació presentem un alfabet de lletres minúscules, una selecció de les lletres que hem anat recollint com a mostra de tot el manuscrit:

[89] Andrés. (2015), p. 44
[90] Us remetem al punt 2. de l'estudi per a les referències i aclariments sobre l'ús del llatí

FIG. 44 Abecedari de lletres minúscules de Ms 19
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Existeix, però, una diferència de cal·ligrafia entre el foli f. [Y] i la resta del manuscrit, ja que, com ja hem comentat, aquest foli va ser copiat del foli original del manuscrit, el foli f. [1], per poder contenir la inscripció de l'abadessa Blanca d'Anglesola i donar fe que havia estat fet copiar per ella. A continuació, mostrem un parell d'exemples cal·ligràfics, perquè es vegi la diferència de les dues mans copistes en aquests folis.

FIG. 45 Detall cal·ligrafia foli f. [1]v (manuscrit original)
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

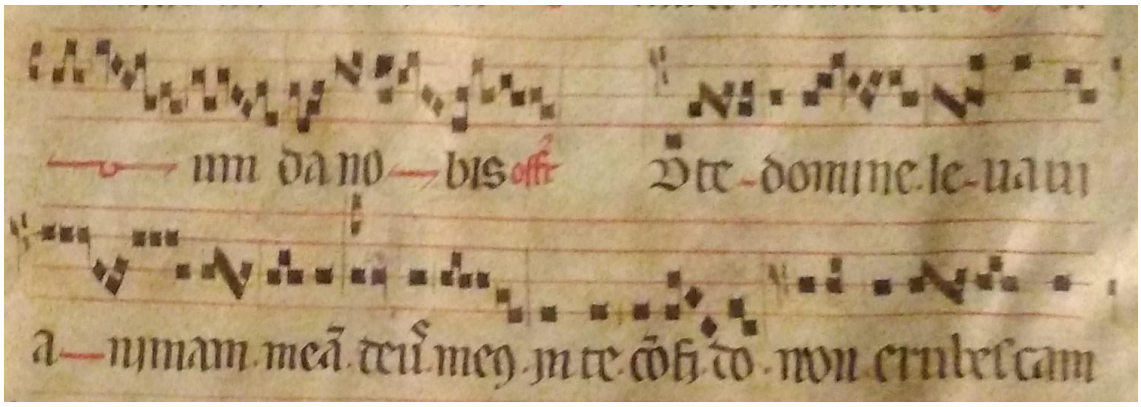

FIG. 46 Detall cal·ligrafia foli f. [Y]v (còpia del foli f. [1] del manuscrit original)

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En el primer cas, la cal·ligrafia es correspon a la usual de les mans copistes de l'època. En el segon cas, el ductus més sinuós és més modern i els remats de les lletres "a", "b", "d", "l", "s" són més arrodonits, així com els bisells de les parts inferiors de les lletres "i", "m", "n", "s". Com veurem més endavant, la decoració de les inicials són també més elaborades en la còpia que en l'original.

Pel que fa a les lletres de l'abecedari de majúscules, com és costum en els llibres litúrgics, van escrites com a segona lletra de la peça musical, és a dir, a continuació de la inicial amb què comença el cant.

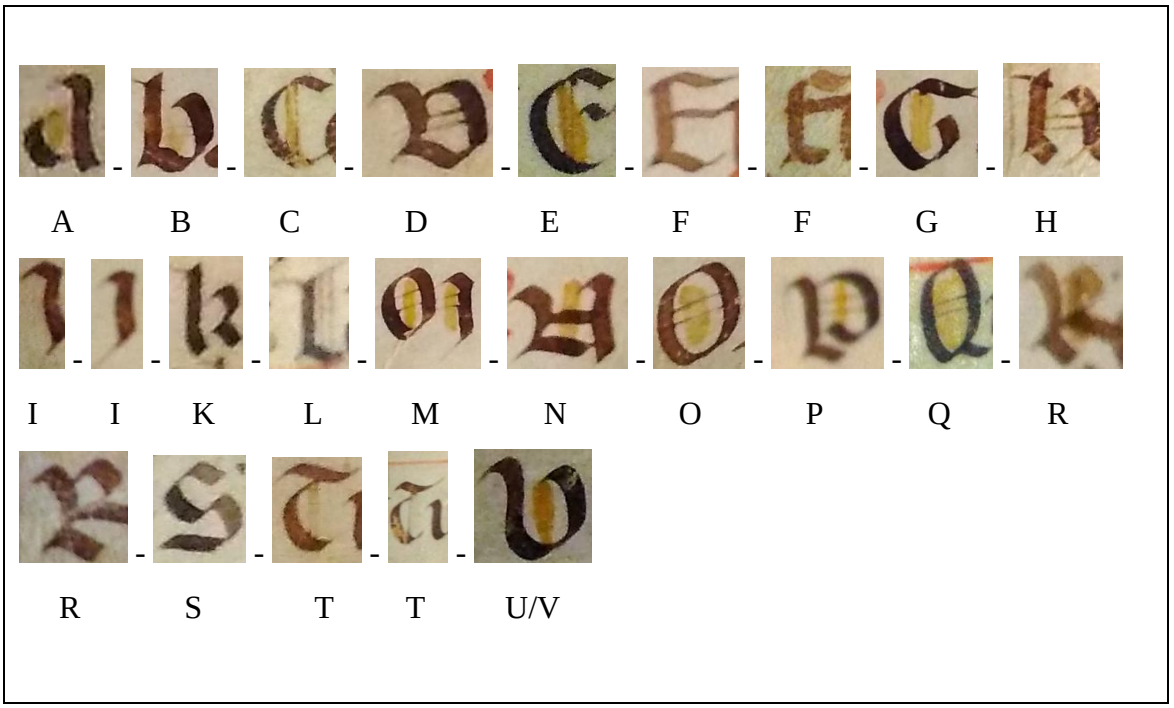

FIG. 47 Abecedari de lletres majúscules de Ms 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Algunes lletres majúscules "f", "i" i "t" presenten bisells més sinuosos i allargats.

3.3.3. Braquigrafia

El text de les peces musicals està poc abreviat. Les rúbriques concentren la majoria d'aquestes abreviatures que segueixen les normes de l'època. A continuació posem alguns exemples representatius:

Paraula abreviada	Paraula completa	Paraula abreviada	Paraula completa
	a*ntiphona*		post
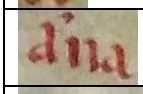	a*ntiph*ona	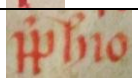	p*rephac*io / p*rephat*io
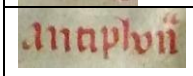	antiphon*a*	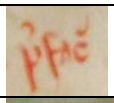	p*refac*io
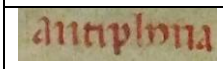	antiphona	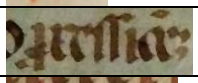	p*rocessionem*
	ang*elic*us	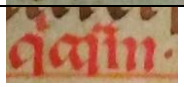	q*uicqua*m
	D*avi*d	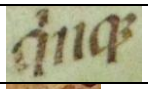	q*uinqu*e
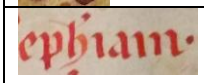	ep*iphan*iam		*quinque*
	ep*istol*a	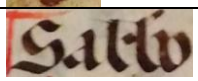	sabb*at*o
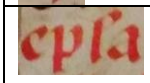	ep*istol*a		s*anct*am
	ev*angeli*um	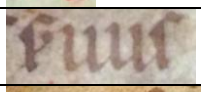	s*er*vus
	ev*angeli*um		tale*n*ta
	*h*ymn*us*		tanq*u*am
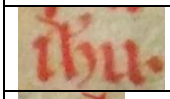	Ih*es*u	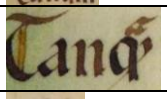	tanq*uam*
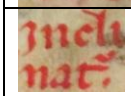	inclina*tur*		*prima* (Dominica)
	or*atio*		*Quatu*or
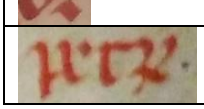	Petr*us*	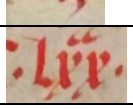	*Septuagesima*

FIG. 48 Mostra d'abreviatures del manuscrit 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Com a particularitat, la paraula *antiphona* surt sencera només en una ocasió, en la peça *Uidi aquam*, de la missa dominical de l'aigua beneïda que es troba al f. 185_2v, per això l'hem inclosa entre les abreviatures, per comparar amb les abreviatures. La doxologia menor ("*Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen*") apareix gairebé sempre abreviada, com es mostra en aquests tres exemples:

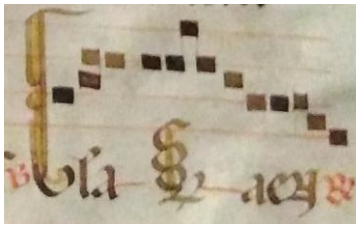

FIG. 49 Doxologia menor abreviada, f. [3]r

FIG. 50 Doxologia menor abreviada, f. 49r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

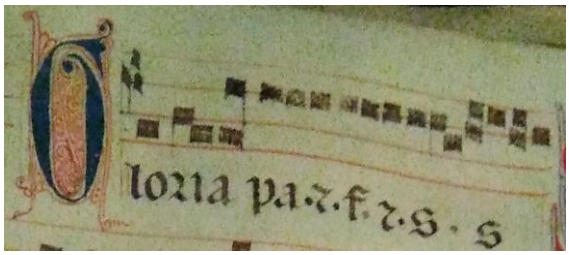

FIG. 51 Doxologia menor abreviada, f. 190r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El següent grup d'abreviatures el trobem a les rúbriques. Com explicarem més endavant, hi ha dos tipus de rúbriques en aquest manuscrit: les de caràcter explicatiu del desenvolupament de l'ofici i les que fan referència a peces que es troben en un altre foli. Respecte a aquestes últimes cal dir que la majoria indica el text complet de l'íncipit. En algunes ocasions, per limitacions de l'espai lliure al manuscrit, només s'indica una part de l'íncipit i, fins i tot, una part de l'íncipit abreviada.

A continuació mostrem alguns exemples d'abreviatures a rúbriques:

Paraula abreviada	**Paraula completa**	**Paraula abreviada**	**Paraula completa**
	Ad p*rocessionem*	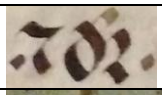	*et* d*icitur*
	Dom*inica* i*n* ramis palm*arum*		Ypapanti Dom*ini*

FIG. 52 Mostra d'abreviatures de rúbriques del manuscrit 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En aquesta rúbrica, el text abreviat diu: "*Dominica secunda in Quadragesima. Introitus. Reminiscere miserationum. Graduale. Tribulationes*". En romans vermells s'indiquen els folis on trobar aquestes peces.

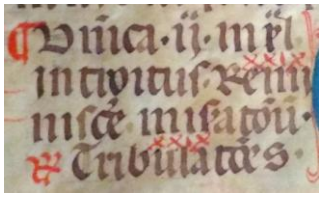
FIG. 53 Detall de rúbrica amb abreviatures f. 34r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A continuació mostrem alguns íncipits textuals de peces i versets de peces abreviats en les rúbriques del manuscrit 19.

Paraula abreviada	**Paraula completa**	**Paraula abreviada**	**Paraula completa**
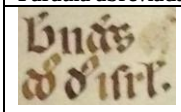	B*ened*i*ctu*s D*omin*us D*eus* Isr*ahe*l	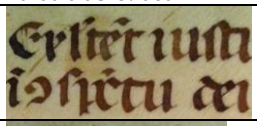	Ex*ulten*t iusti in *con*spectu Dei
	V. Divis*er*unt	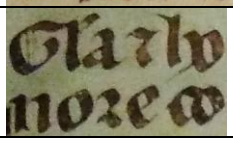	Glo*ri*a *et* honore co*ronasti*

FIG. 54 Mostra d'abreviatures d'íncipits textuals de peces/versets de rúbriques del manuscrit 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

I, per acabar aquest apartat, inclourem l'abreviatura del text "minister me*us*" del foli f. (202)r, curiosa per la decoració del puntet de la "i" dels remats dels bisells de les lletres "r" i "s" que mostren una mà cal·ligràfica diferent en el text original o un desig d'innovació ornamental i que també trobem en el foli f.[Y], còpia del foli f. 1.

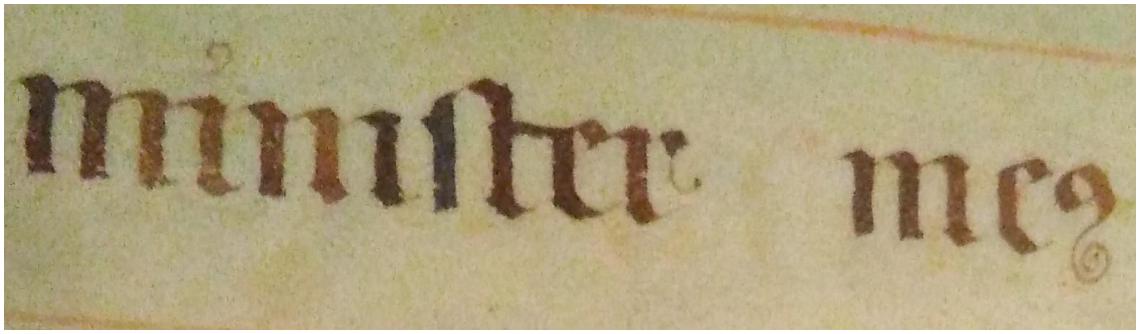
FIG. 55 Detall de text abreviat f. (202)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

L'ús del llatí medieval que apareix al manuscrit recull les varietats gràfiques pròpies de l'evolució que fa aquesta llengua en la nostra geografia a partir del segle XIII[91]. Aquest fet situaria el monestir en consonància amb les tendències innovadores que la llengua llatina anava incloent, fruit de l'avenç de les llengües romanç, i, per tant, en una situació de modernitat i constant renovació. A continuació, en mostrem alguns exemples:

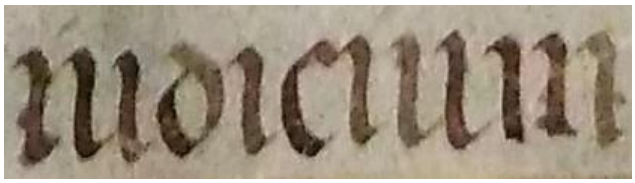
FIG. 56 Detall paraula f. 13r

"*iudi**c**ium*" en comptes de "*iuditium*"

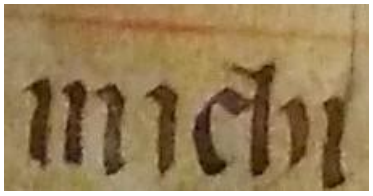
FIG. 57 Detall paraula f.19v

"*mi**c**hi*" en comptes de "*mihi*", tret especial de la zona de Catalunya

FIG. 58 Detall paraula f.166r

"*pul**c**ritudo*" en comptes de "*pulchritudo*"

FIG. 59 Detall paraula f.131v

"*Sanct**e** Prisc**e***" en comptes de "*Sanctae Priscae*"

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

[91] Podeu consultar: Puigvert, Gemma. Caracterització del llatí medieval. Article consultable en línia a: http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/200203/memories/rtorne/html/llatmed.pdf, 11-14 i Borrell i Miró. (2009) i (2001)

En les notes al marge que el manuscrit va incorporant al llarg dels segles, es poden apreciar més variants que inclouen grafies en la llengua vernacla pròpia del lloc on es troba i s'utilitza el manuscrit (Catalunya) fins a l'ús corrent de la llengua vernacla (català) a les notes i les rúbriques més modernes afegides al marge o a sobre del text i/o a la música de les peces del manuscrit, com s'estudiarà al punt 8.

3.4. Morfologia de la notació musical

3.4.1. Pautat i trets distintius

La música del manuscrit segueix les convencions i els cànons establerts en els manuscrits de l'època i està escrita en notació quadrada en negre sobre tetragrama en tinta vermella. La seva descripció, disposició i mesures ja s'han explicat en l'apartat 3.2.3.

FIG. 60 Detall d'escriptura musical, f. 25v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al llarg del manuscrit s'observen *ductus* musicals diferents, fet que ens va pensar en la intervenció de diverses mans copistes dins de la realització del manuscrit. Les dimensions i l'acabat de les notes no són regulars en tot el manuscrit i es fa més evident en els darrers folis, on sovint apareixen liqüescències disminuïdes ornamentades en els neumes[92], com *epiphonus* (modificació del *pes* o *podatus* –neuma format per la lligadura de dues notes dins de la mateixa síl·laba en moviment ascendent d'una nota greu a una més aguda, combinació de *punctum* i *virga*-) i *cephalicus* (modificació del *clivis* o *flexa* –neuma format per la lligadura de dues notes dins de la mateixa síl·laba en moviment descendent d'una nota aguda a una més greu-) amb doble plica.

[92] Hoppin, Richard. (1978). *La música medieval*. 2a edició (2000). Madrid: Akal Ediciones, p. 76

L'aparició d'aquests neumes liqüescents[93] tenen una connexió directa amb el text, ja que s'utilitzen per facilitar-ne la pronunciació. Per tant, podríem pensar que les intervencions més modernes en la confecció del manuscrit són aquelles que transcriuen la música incloent aquestes liqüescències que aporten informació per com s'ha de cantar el text i, per tant, aquesta mà copista és una mà lletrada, que sap de música i de litúrgia i que coneix els textos sagrats.

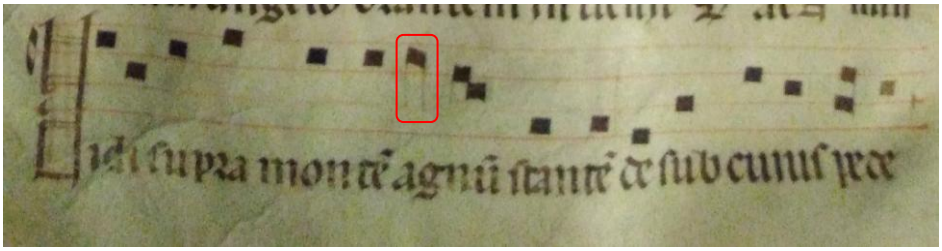

FIG. 61 Detall d'escriptura musical i *cephalicus* de doble plica, f. [201]v

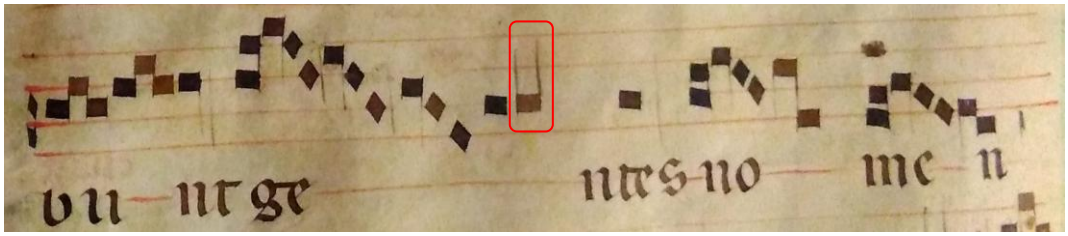

FIG. 62 Detall d'escriptura musical i *epiphonus* de doble plica, f. 117v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

De vegades, degut a les limitacions de l'espai disponible a la caixa de text, la mà copista es veu obligada a disposar de l'espai del marge sense alterar l'ordre textual ni la línia musical. Aquestes incursions marginals podrien respondre a errades de càlcul a l'hora de preparar la disposició musical i textual del manuscrit i pot correspondre a un error de lectura a l'hora de copiar que s'ha mirat d'esmenar de la millor manera possible. Tanmateix ofereixen una mostra de falta de cura i de pulcritud a l'hora de realitzar la confecció del manuscrit i ens pot denotar inexperiència per part de la mà copista, com es pot apreciar en el fragment que mostrem a continuació.

[93] *Ibíd*., p. 75

FIG. 63 Música afegida al marge fora de la caixa de text, f. 98v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Segurament, per la convenció que compartien arran de l'estudi i de la pràctica diària del cant litúrgic, les monges adquirien uns hàbits d'interpretació particulars que anaven incorporant les innovacions que apareixien en la interpretació del cant pla. En aquest exemple, hem volgut mostrar una forma especial de lligadura, una *conjunctura* o *currentes* (notes que corren)[94]. Consisteix en una sèrie de notes de forma romboïdal unides a una nota simple o a l'última nota d'una lligadura.

Aquesta forma apareix en la notació de cant pla per a les lligadures de tres o quatre notes, però els compositors de Notre Dame la van utilitzar també per a passatges escalísitcs descendents en un àmbit de fins a una octava o, fins i tot, una novena, i constitueixen una característica distintiva de l'estil de Notre Dame. Aquestes notes descendents que apareixen molt juntes, en forma de cascada, indiquen una execució àgil i lleugera per part de l'intèrpret. Al llarg del manuscrit, trobem peces que inclouen *currentes* de més de tres o quatre notes, com es pot apreciar en aquest exemple de *currentes* de 5 notes:

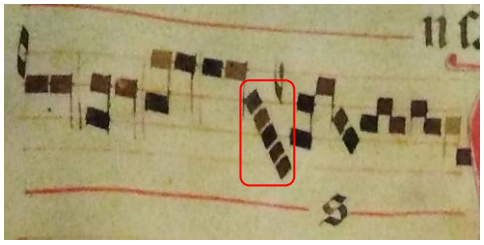

FIG. 64 Detall de *currentes* de 5 notes, f. 174r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

[94] *Ibíd.*, p. 243

Com a curiositat, mostrem el detall sinuós d'aquesta *virga* liqüescent sobre la síl·laba "-*ur*-" de la paraula "*Exurgat*", únic en tot el manuscrit, al verset de l'introit I*ustus epulentur* de la missa de sant Hipòlit de la festivitat del 13 d'agost i que bé simula un dibuix d'un gat, per les orelles i la cua que es poden identificar en el neuma i que podria semblar que hagin estat dibuixades per fomentar aquest joc entre la paraula "*gat*" i la síl·laba del mateix nom de la paraula "*Exurgat*". En qualsevol cas, ens trobem amb una curiosa *virga* liqüescent en forma de *cephalicus*.

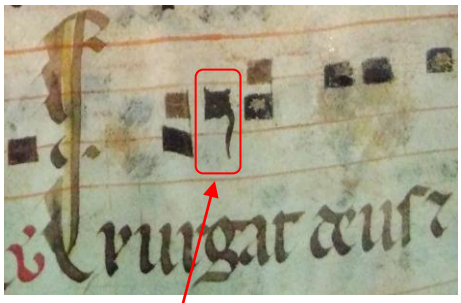

FIG. 65 *Virga* liqüescent, f. 167r

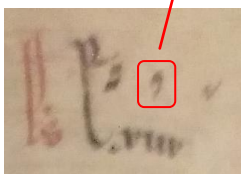

FIG. 66 Detall de *cephalicus*, Ms 26, f. [135]r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

3.4.2. Elements auxiliars

En el manuscrit es pot apreciar l'ús de quatre tipus de barres[95]: mínima, mitjana, llarga i doble per a puntuar les frases melòdiques i distingir incisos, semi-frases, frases i finals de peces/canvis de clau, respectivament. L'allargament de la síl·laba sobre neumes de més d'una nota s'indica amb línies vermelles horitzontals.

[95] Asensio. (2003), p.406

FIG. 67 Exemple de barres puntuant el text i línies vermelles allargant síl·labes, f. 93r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En un sol cas, concretament, en el foli f. [Y]v, còpia del foli f. [1]v original, podem apreciar una indicació d'allargament i possible ornamentació (per les ratlletes petites) de la nota final, sobre la síl·laba "-*um*-" de la paraula *suum*.

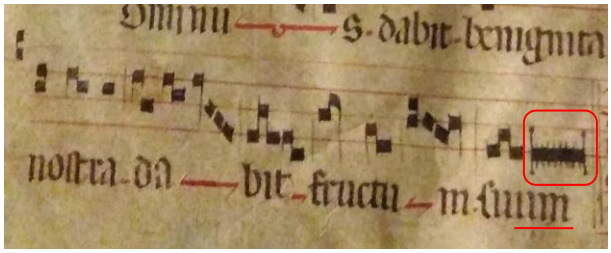

FIG. 68 Detall allargament de nota final, f. [Y]v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Com es veu a continuació, l'original del foli f. [1]v no inclou aquesta indicació mensural.

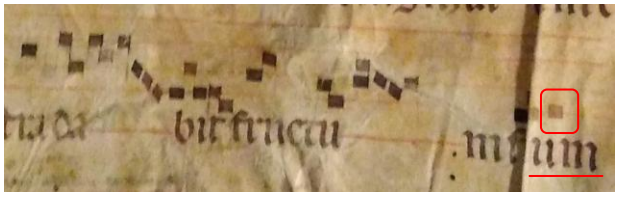

FIG. 69 Detall allargament de nota final, f. [1]v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Per tant, en la còpia que ordena Blanca d'Anglesola s'aporten criteris musicals i rítmics a tenir en compte en l'execució de la peça i això reforça la imatge d'artífex creatiu i innovador en la interpretació de la litúrgia del monestir de Vallbona de les Monges.

També es pot apreciar al manuscrit l'ús de *custos*, unes notes petites que es col·loquen al final del tetragrama, a la vora dreta de la pàgina, que serveixen per a indicar a l'intèrpret l'altura de la nota de la línia següent. També s'utilitzen abans d'una clau, per indicar els canvis de clau i la nota següent. Té forma trapezoïdal i, en algunes ocasions forma dentada, i va acompanyat de dues pliques, una ascendent i una descendent, a la part esquerra i, en algunes ocasions, aquestes pliques estan desdibuixades i no es poden apreciar amb atenció. Vegeu-ne un parell d'exemples:

FIG. 70 Detall del *custos* a f. 11r

FIG. 71 Detall del *custos* a f. 131v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

Per tal de parlar de l'ús de les claus en el manuscrit, primer farem unes consideracions prèvies. Guido Augensis, també conegut com Guido d'Eu o Guy d'Eu, va ser un monjo cistercenc del segle XII al qual se li atribueix l'autoria de les *Regulae de arte musica*, el primer tractat cistercenc de teoria musical[96]. De les seves observacions sobre l'ús del si bemoll i la manera d'evitar l'aparició reiterada d'aquesta nota en una peça, s'explica el fet de transportar una peça una quinta ascendent per evitar l'aparició d'aquesta nota[97].

El sistema modal medieval està format per vuit modes. Cada mode està definit per:
-la nota final -*finalis*- (nota conclusiva)
-la relació interval·lica entre la nota final i les notes que conformen l'octava diatònica
-l'àmbit (nota més aguda i nota més greu)

[96] Blackburn, Bonnie i Stras, Laurie. (2016). *Eroticism in Early Modern Music*. New York: Ed. Routledg, p. 26 citant també a Maître, Claire. (1995). La Réforme cistercienne du plain chant: Étude d'un traité théorique, *Cîteaux : Studia et Documenta*, núm. 6. Brecht, 112-116
[97] Asensio, Juan Carlos (2003), pp. 299-314

Els vuit modes s'ordenen al voltant de quatre notes *finalis*: "re", "mi", "fa" i "sol". Segons l'àmbit dels modes, poden ser autèntics (àmbit agut) o plagals (àmbit greu). La relació entre els modes autèntics i plagals s'estableix de la manera següent: cada mode autèntic està format per un pentacord i un tetracord. En els modes plagals l'ordre s'inverteix i el tetracord inicia l'escala, però una octava més greu. Així doncs, l'àmbit dels modes plagals es desplaça una quarta més greu respecte al seu mode autèntic corresponent.

En l'àmbit cistercenc, l'aparició reiterada (màxim de tres vegades) de la nota si bemoll en la melodia d'un mode comporta transportar la melodia una quinta superior per tal d'evitar l'aparició d'aquesta nota. Això implica que les notes *finalis* "re" – "mi" – "fa" – "sol" esdevinguin notes *finalis* "la" – "si" – "do" – ("re"). Les *finalis* dels modes j – ij a la quinta del *protus* són la nota "la", dels modes iij – iv a la quinta del *deuterus* són la nota "si" i les *finalis* dels modes v – vj del *tritus* són la nota "do". Els tons vij i viij no es transportaven[98]. Al manuscrit trobem peces transportades per evitar la nota si bemoll.

De fet, al manuscrit s'utilitza un signe en forma de "b" o la lletra "b" per a indicar la nota si bemoll...

FIG. 72 Detall bemoll f. 85r

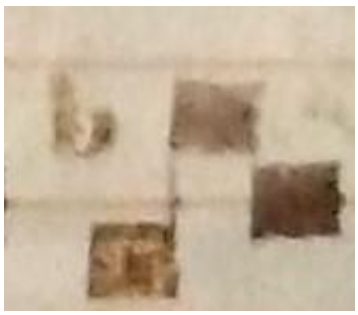

FIG. 73 Detall bemoll f. 89r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

i la lletra "h" per indicar la nota si becaire:

[98] Travería, Daniel. (1794). Los tonos transportados. *Ensayo Gregoriano ó Estudio practico del canto-llano y figurado en método fácil*. Madrid, 79-81

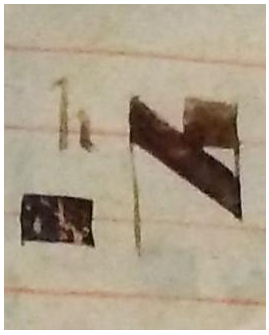

FIG. 74 Detall becaire f. 93r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 75 Detall si bemoll-si becaire f. 43r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Així doncs, trobarem usos diferents de les claus en els tetragrames per tal d'ajustar les melodies a aquests transports. D'aquesta manera es facilita la interpretació musical evitant l'aparició de línies addicionals que dificulten la lectura i, sobretot, ocupen espai extra en la caixa d'escriptura del tetragrama i del text estipulada en el manuscrit. Com veurem, les claus més utilitzades en l'escriptura musical són Do en 3a, 4a i 2a línia (en ordre de freqüència d'ús) i Fa en 3a línia. En dues ocasions s'utilitza Do en 1a línia i en una ocasió s'utilitza la clau de Fa en 2a línia.

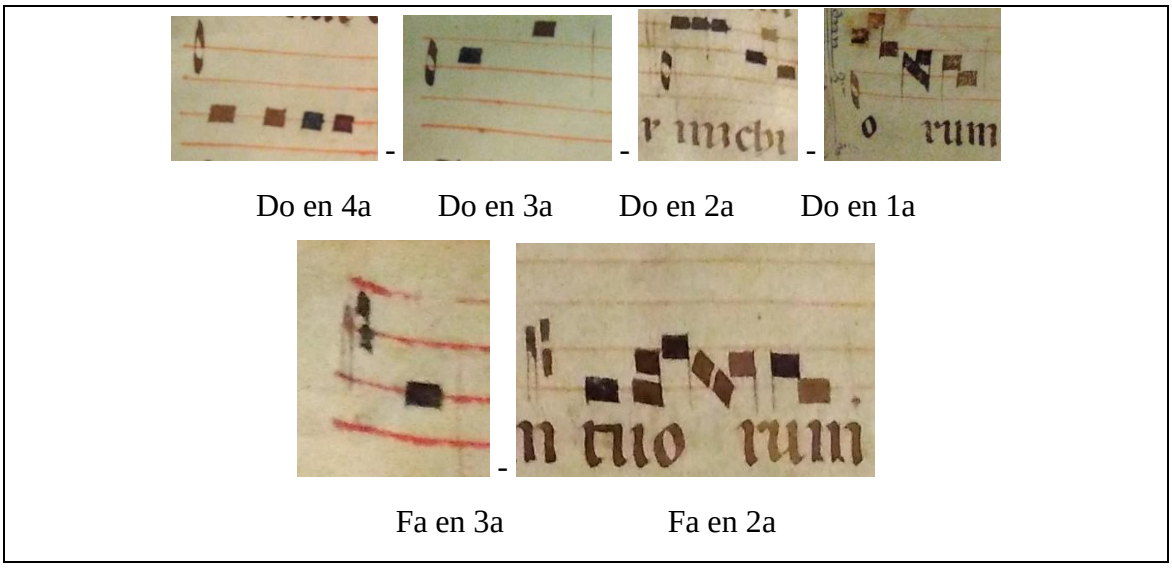

FIG. 76 Mostra de claus utilitzades a Ms 19
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al llarg del manuscrit es poden apreciar molts canvis de clau. Normalment es marquen amb un *custos* intralinial. En algunes ocasions, aquest canvi es pot indicar amb una doble barra o amb un *punctus* que indica la nota següent després del canvi de clau. Els canvis més usuals (en ordre de més a menys freqüència) són els de clau de Do en 3a a Do en 4a:

FIG. 77 Detall canvi clau f. 67r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

i els de Do en 3a a Do en 2a:

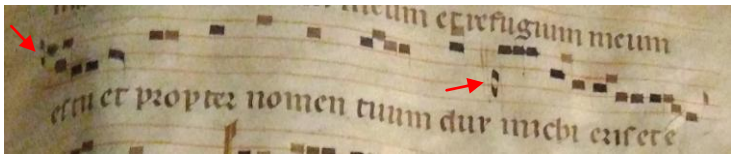
FIG. 78 Detall canvi clau f. 20r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En tres ocasions es canvia de clau de Do en 4a a Fa en 3a:

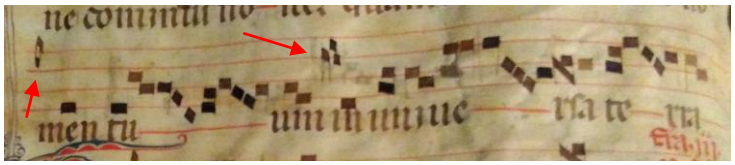
FIG. 79 Detall canvi clau f. 35v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

i en dues ocasions de Fa en 3a a Do en 4a:

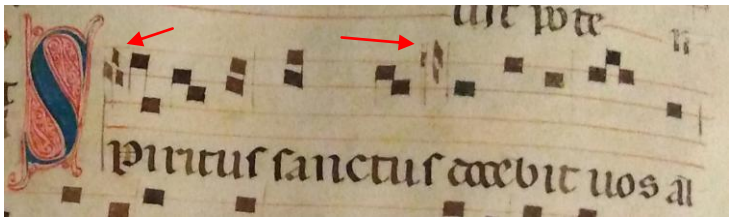
FIG. 80 Detall canvi clau f. 101v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Només hi ha un canvi de Do en 2a a Do en 1a:

FIG. 81 Detall canvi clau f. 152r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

i de Do en 3a a Fa en 2a:

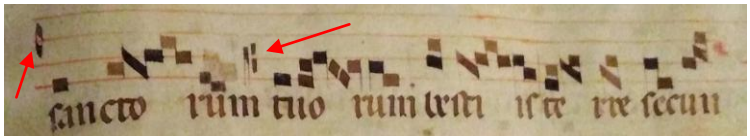

FIG. 82 Detall canvi clau f.154r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En algunes peces, podem trobar doble canvis de clau en la mateixa peça. Al llarg del manuscrit hem localitzat tres dobles canvis de clau. El primer es tracta d'un canvi de clau de Fa en 3a a Do en 4a i a Fa en 3a:

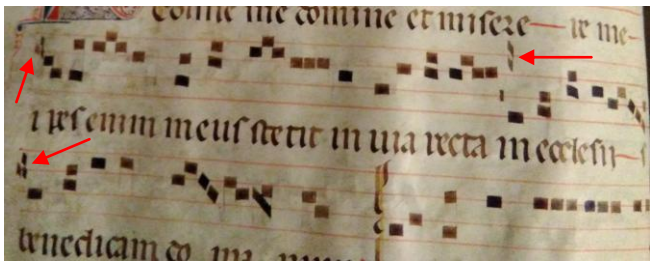

FIG. 83 Detall canvi clau f. 34v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El següent de Do en 3a a Do en 2a i a Do en 3a:

FIG. 84 Detall canvi clau f. 110r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

I el darrer de Do en 3a a Fa en 2a i a Do en 4a:

FIG. 85 Detall canvi clau f. 154r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Alguns d'aquests canvis de clau són per a posar en una tessitura més central en el tetragrama les peces i/o per evitar l'aparició de línies addicionals. En altres ocasions trobem que una peça està transportada a un altre to per tal d'evitar l'aparició del si bemoll, per les raons que hem explicat abans.[99]

Per acabar aquest apartat, en els folis f. 99v i f. 100v, apareixen unes petites indicacions "+", si l'articulació/respiració és curta, i "o", si l'articulació/respiració és llarga, a mode d'articulació/respiració al principi/mig/final d'algunes paraules. És molt possible que aquestes indicacions hagin estat afegides posteriorment per alguna persona que necessitava recordar aquesta articulació/respiració en el moment de la interpretació. Aquests apunts de la monja cantora resulten molt interessants, perquè ens aporten informació sobre l'estudi de les peces i les decisions que pren ella com a responsable de la transmissió del coneixement i de l'aprenentatge de les seves companyes. Aquestes indicacions ens reafirmen, una vegada més, que aquest manuscrit és d'ús habitual dins de la comunitat i que no es tracte d'un llibre que es consulta esporàdicament. Aquest gradual és d'ús diari per a les religioses i qualsevol decisió que pugui afectar la interpretació del cant litúrgic queda recollida amb aquestes anotacions. A continuació, indiquem alguns d'aquests exemples per tal d'apreciar-ne els detalls.

[99] Hoppin, Richard. (1978), 77-78

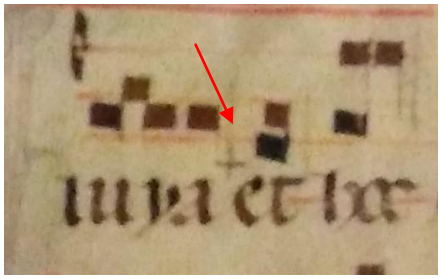

FIG. 86 Detall d'indicació de respiració curta, f. 99v

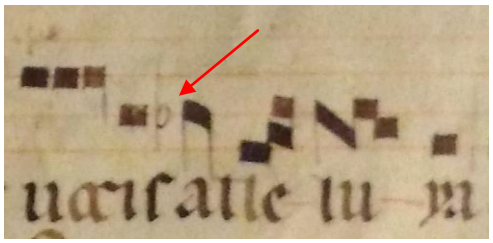

FIG. 87 Detall d'indicació de respiració llarga, f. 99v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

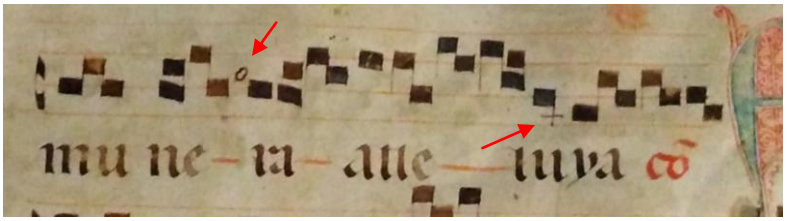

FIG. 88 Detalls d'indicacions de respiracions llarga i curta, f. 100v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

3.4.3. Raspadures, addicions i correccions

Al llarg del temps, aquest manuscrit que ha rebut un ús actiu dins de la litúrgia del monestir, presenta diferents tipus de raspadures, addicions i correccions respecte a l'original. En els apartats 7. i 8. de la tesi tractarem àmpliament tots els fragments musicals afegits i/o corregits, així com les intervencions de les diverses mans autògrafes que han aportat rúbriques addicionals, correccions de text i altres anotacions en aquest gradual. Tanmateix, farem algunes petites puntualitzacions en aquest apartat de la tesi.

Pel que fa a les **raspadures** i a les **correccions**, en trobem de diferents tipus al llarg de tot el manuscrit. N'hi ha de tres tipus:

- notes/text que han desaparegut pel deteriorament que ha patit el manuscrit al llarg del temps i/o perquè han estat suprimides voluntàriament per a simplificar el cant

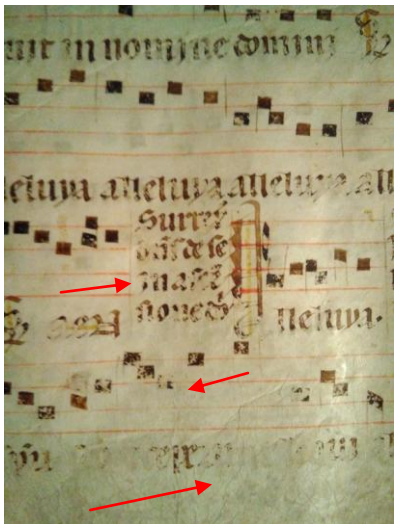

FIG. 89 Tintes esvaïdes, f. (198)v

FIG. 90 Detall raspadures, f. 57r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

- rúbriques esborrades per eliminar alguna missa o alguna indicació concreta sobre la realització d'algun ofici que, en algunes ocasions, hem pogut reconstruir gràcies a l'ús d'una làmpada de llum negra.

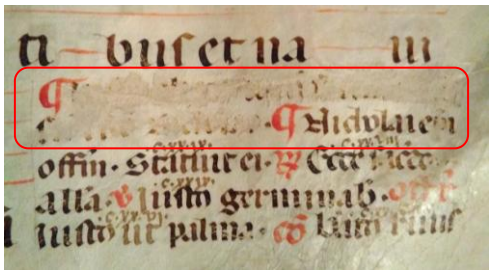

FIG. 91 Detall text esborrat, f. 179r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

- indicacions de foliació referencial en nombres romans esvaïdes, raspades i/o corregides

FIG. 92 Detall foliació romans esborrats/corregits, f. 145r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

- text i/o música ratllat amb una línia i corregit a sobre o eliminat

FIG. 93 Detall correcció, f. 163v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

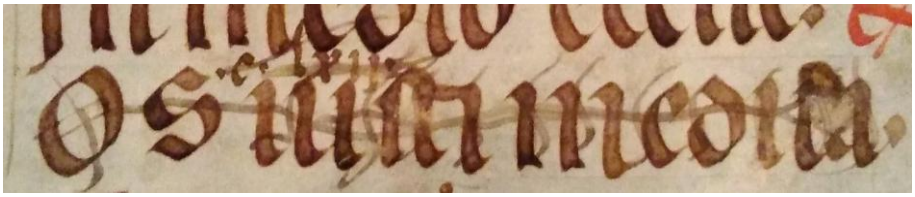

FIG. 94 Detall text eliminat, f. 169r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Pel que fa a les **addicions**, en trobem tant de text (més nombroses) i de diferents èpoques i autories cal·ligràfiques, com de música (a mode d'*ossia*, petits suggeriments melismàtics, etc.).

En aquests exemples d'addicions de text, trobem una addició de la síl·laba "*-cen-*" a la paraula "*magnificencia*" feta en el moment de la còpia original, com a possible oblit en la redacció del manuscrit.

FIG. 95 Exemple d'addició de text, f. 31r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Sobre les addiccions i correccions de fragments musicals, us remetem directament al punt 7. de la tesi, on ens hem estès en el seu estudi.

Com hem comentat, en el manuscrit conviuen cal·ligrafies de mans de diverses èpoques. Fins i tot, en un mateix foli podem trobar cal·ligrafies de fins a 4 mans diferents. Hem

localitzat fins a catorze mans autògrafes que intervenen en els graduals Ms 26 i Ms 19 al llarg dels segles. Aquest fet ens presenta els manuscrits de l'arxiu com a instruments vius dins de la comunitat que s'han adaptat al llarg dels segles. Us remetem directament al punt 8. de la tesi, on ens hem estès en el seu estudi.

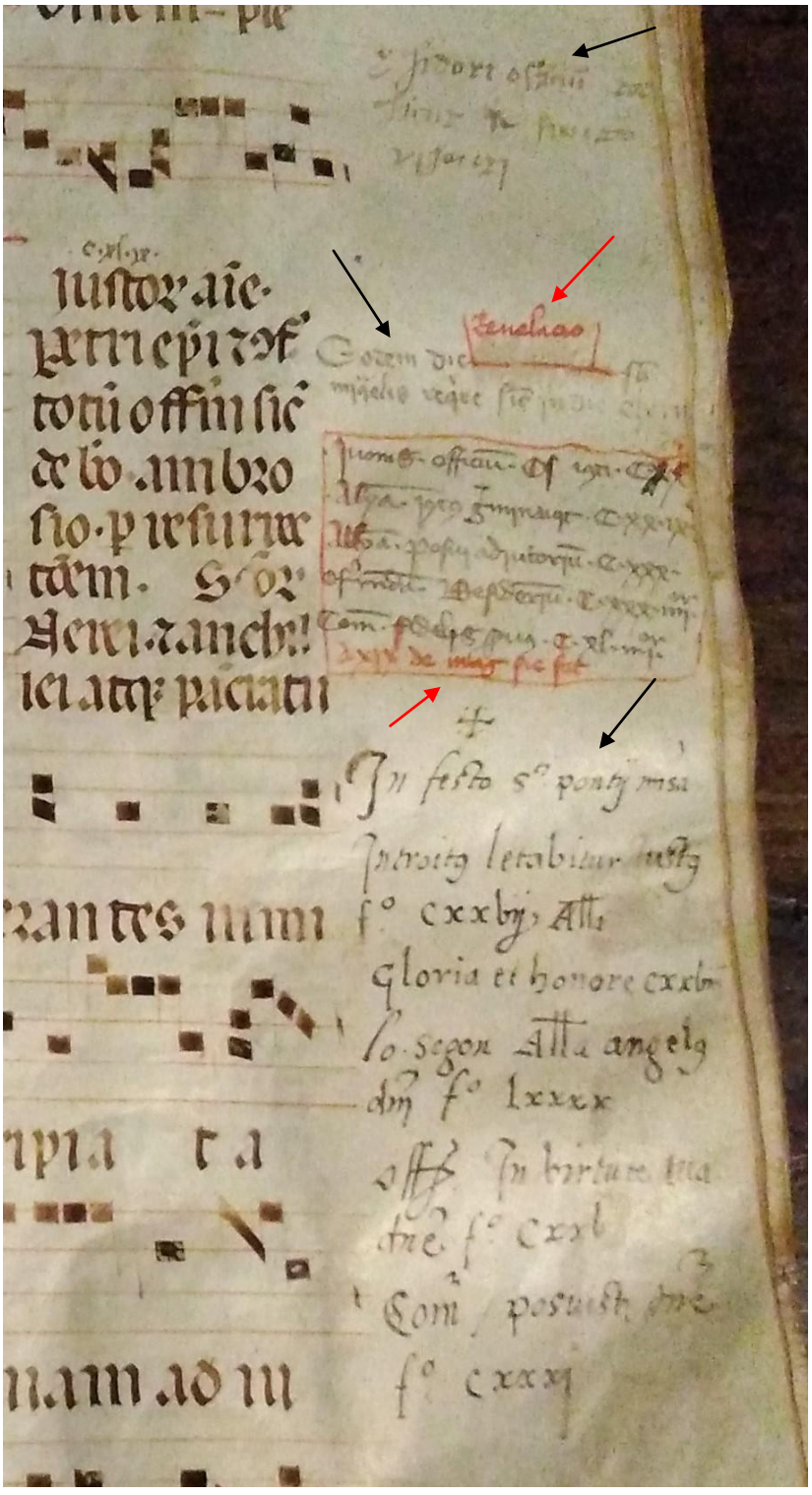

FIG. 96 Detall de vàries mans autògrafes al mateix foli, f. 151r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Per acabar aquest apartat, explorarem una mica més les dobles foliacions, que ja hem tractat i descrit en la composició dels fascicles del punt 3.2.2. i en les explicacions al respecte.

3.5. Decoració

3.5.1. Inicials

En el nostre manuscrit podem distingir tres tipus d'inicials presentades en colors vermell, blau, negre i groc. Hi ha també un grup d'inicials especialment decorades, que tractarem després en un apartat especial.

El **primer grup** d'inicials que trobem són d'unes dimensions mitjanes. Depenent de la festivitat, ocupen una línia o quasi dues línies textuals, essent les seves dimensions possibles les següents:

50 x 50 mm
80 x 50 mm
80 x 60 mm
90 x 90 mm

Aquestes inicials indiquen la primera lletra amb què comença cada peça musical (introit, gradual, ofertori, etc.). Com més important és la peça, més elaborades i més grans són. A continuació, presentem una mostra de cada una d'aquestes inicials en colors vermell i blau:

FIG. 97 Abecedari d'inicials majúscules blaves i vermelles de l'inici de les peces de Ms 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El **segon grup** d'inicials són de tipus ondulades, amb una funció secundària perquè s'utilitzen per obrir les subseccions de les peces musicals, els principis dels versets, responsoris, la doxologia o el salm. Les seves dimensions (50 x 25 mm) ocupen una línia textual. A continuació presentem alguns exemples d'aquestes inicials en colors negre i groc:

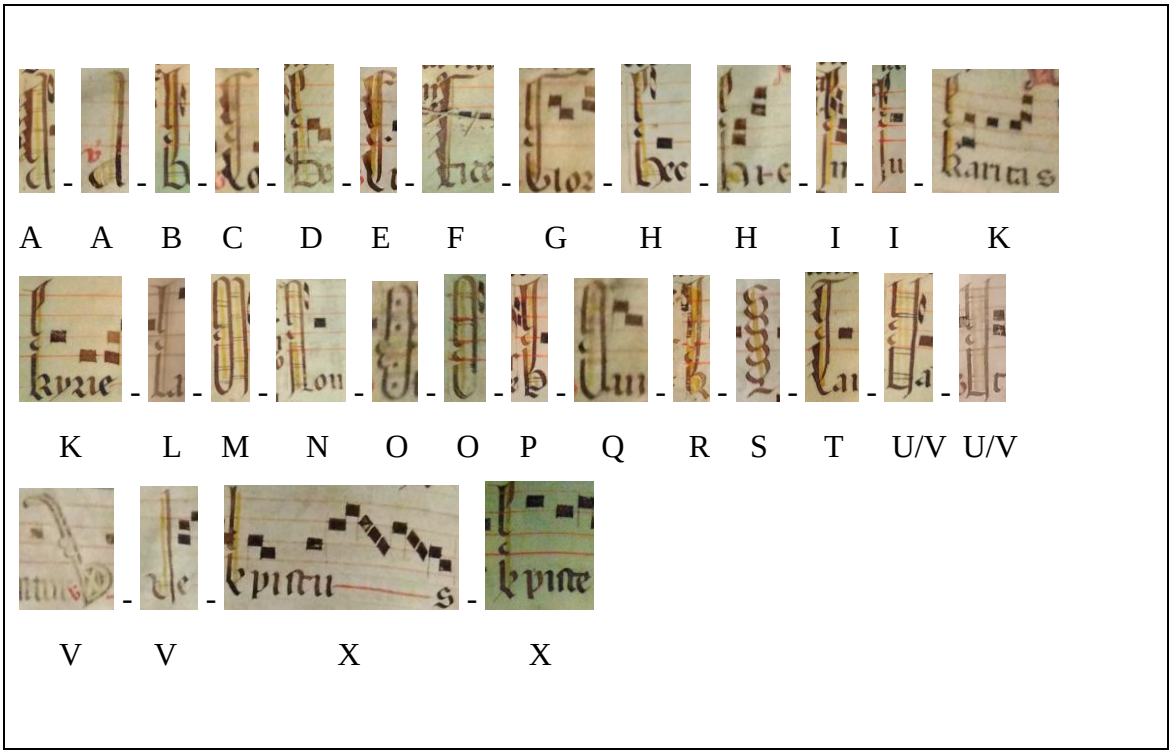

FIG. 98 Abecedari d'inicials majúscules negres i grogues dels versets de Ms 19

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Com a curiositat, volem mostrar algunes inicials que han estat utilitzades en comptes d'una altra:

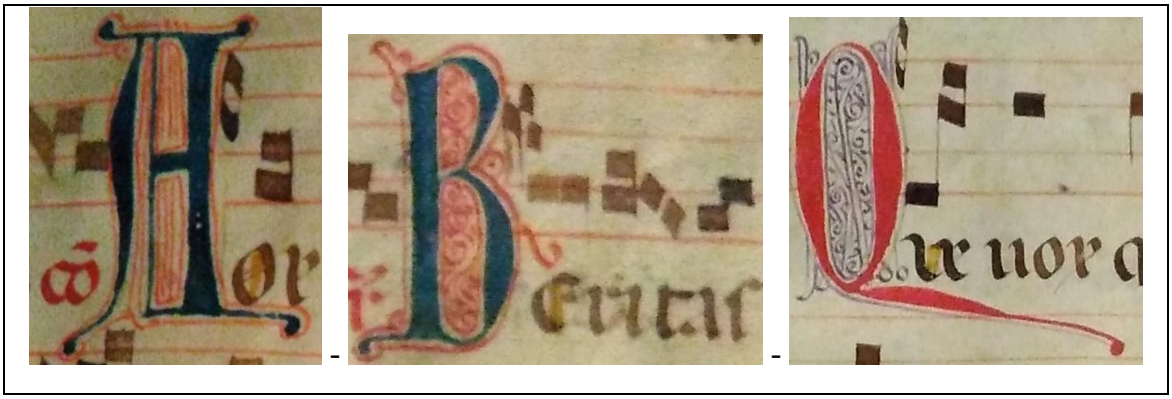

FIG. 99 Detall inicials especials f.127v, f. 131v i f. [197]r, respectivament

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En el primer cas, s'utilitza una lletra "*A*" com a lletra "*V*" en la paraula "*Vox*". En el segon cas, és l'única vegada en tot el manuscrit en què s'utilitza una lletra "*B*" com a lletra "*U/V*" en la paraula "*U/Veritas*". En el darrer cas, una lletra "*Q*" és utilitzada com a lletra "*A*" en la paraula "*Ave*". Desconeixem els motius que han portat a la mà copista a realitzar aquestes tries, però aportem la informació perquè resulta força curiosa.

3.5.1.2. Inicials decorades

Finalment, reservem un espai especial per a aquelles inicials decorades. En el foli f. [Y], del bifoli afegit per l'abadessa Blanca d'Anglesola al manuscrit original, trobem algunes inicials amb decoracions d'animals. És el cas de les inicials la de la lletra "G" del *Gloria,* que indica la doxologia final menor al final de l'introit *Ad te levavi*, al foli f. [Y]r, i la de la lletra "O" de la paraula que inicia l'al·leluia *Ostende nobis*, al foli f. [Y]v, ambdues presentant una decoració amb formes animals, concretament, semblen caps d'ocellets, com es pot veure en els detalls, per què no en referència al refilar del cant dels mateixos.

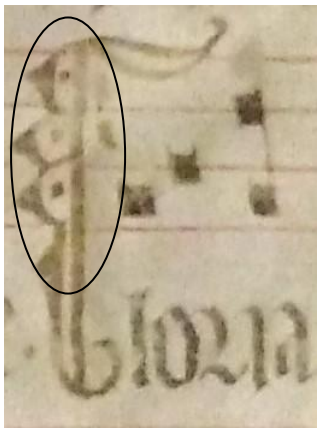

FIG. 100 Inicial amb detalls animals, f. [Y]r

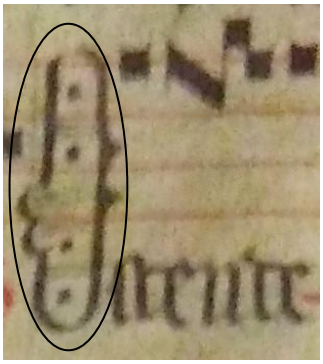

FIG. 101 Inicial amb detalls animals, f. [Y]v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

Resulta especialment destacable que la mà copista d'aquest foli f. [Y] mostra la personalitat d'algú amb una cal·ligrafia molt acurada i detallista, com denoten l'harmonia del *ductus* i aquests detalls del dibuix i dels bisells que rematen les lletres. Marca una clara diferència entre aquest foli i la resta del manuscrit, donant suport així a la hipòtesi que aquest foli va ser afegit posteriorment a la confecció del gradual original i en un escriptori que gaudia de copistes de gran habilitat en l'escriptura i decoració dels manuscrits.

Tanmateix, la inicial miniada més exuberant d'aquest foli f. [Y] és la que mostra la decoració i la inscripció que envolten la inicial de la lletra "A" de l'inici de l'introit del primer diumenge d'Advent, *Ad te levavi*, amb que s'inicia el manuscrit. Les mides de la inicial (170 mm x 130 mm) són considerables i dignes d'un inici de llibre litúrgic. Si la comparem amb la mateixa inicial del foli f.[1] del manuscrit original, podem apreciar diferències tant en la confecció de la decoració com en la inscripció que emmarca la inicial en el foli f.[Y], inexistent en el foli f. [1]. Ambdues inicials combinen tintes vermella i blava i motius florals relatius a flors de lis i de palma, en clara relació a la Verge Maria i també a la condició nobiliària de la nostra abadessa. En la imatge del manuscrit original, en els 4 flancs del requadre que emmarca la inicial "A", figuren flors de lis i una creu patent al flanc superior dret, que també ens podria establir una connexió entre aquest manuscrit i l'Orde del Temple, dins d'un context cistercenc, tenint en compte que, en ple segle XII i XIII, Europa viu enmig de les croades i les peregrinacions als llocs sants (Santiago, Roma i Jerusalem)[100].

FIG. 102 A l'esquerra, inicial amb detalls vegetals, f. [1]r

FIG. 103 A la dreta, inicial amb detalls vegetals, blasó i inscripció, f. [Y]r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

La pàgina és flanquejada per una gran sanefa de motius vegetals en vermell i blau que recorren tot el foli.

[100] Us remetem als articles de Fuguet i Sans, Joan. (1989). L'arquitectura de les capelles templeres a la Catalunya Nova. *Aplec de treballs*, núm. 9, 5-52 i de Torres, Miquel. (2009). Símbols de poder dels Anglesola. L'heràldica. *XXXIX Jornada de Treball del Grup de les Terres de Ponent*

FIG. 104 Detall sanefa lateral i marginal, f. [Y]r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En la inicial de la dreta, la del foli f. [Y], el bifoli encarregat per l'abadessa Blanca d'Anglesola, podem apreciar les restes del blasó dels Anglesola en aquests 4 flancs.

FIG. 105 Blasó de la baronia dels Anglesola

El blasó de la casa dels Anglesola, senyors de la baronia situada en torn del poble d'Anglesola, presenta en camp d'or, tres faixes vibrades, tres faixes horitzontals viperades o en dent de serra, de sable[101]. Sobre aquest blasó i la seva simbologia, apuntarem que diversos estudis afirmen que la nissaga dels Anglesola provindria, per línia materna, de la casa vescomtal de Barcelona[102]. Més endavant tornarem sobre la

[101] Torres, Miquel. (2009). Símbols de poder dels Anglesola. L'heràldica. *XXXIX Jornada de Treball del Grup de les Terres de Ponent*, 228.
[102] *Ídem.*, 233, citant a Feliu, Gaspar. (2010). Orígens i primers temps de la nissaga dels Anglesola. *XXXIX Jornada de Treball del Grup de les Terres de Ponent*, 199.

importància d'aquests lligams i correspondències als blasons de les cases i relacions familiars que van contribuir als abadiats femenins de la família Anglesola a Vallbona.

Tornant al marc de la inicial, fem referència a la singular inscripció: "*Domina Blancha d'Angularia, abbatissa Vallis Bone, fecit fieri istud officiarium*" que hi figura en lletres majúscules alternades vermelles i blaves. Amb aquesta inscripció, l'abadessa Blanca d'Anglesola *signa,* amb tot el que aquesta paraula significa en diplomàcia i notaria medieval, l'autoria, propietat i responsabilitat al voltant d'aquest gradual. Ens trobem davant d'un acte d'autoria plena, de validació legal del document dins de la comunitat i davant de la comunitat cistercenca i del Papa de Roma en el seu exercici d'abadessa, i, sobretot, davant d'un exercici ple de matrocini de la dita abadessa, un gest únic en el monacat femení cistercenc de la Corona d'Aragó fins a aquest moment. Blanca vol deixar molt clar que és ella i no una altra persona qui ha fet fer aquest *Officiarium*, amb la qual cosa entra en un procés de total "regularització" litúrgica monàstica que ja no deixa lloc a dubtes sobre les pràctiques i hàbits en el monestir davant de possibles visites papals o dels seus enviats.

En aquesta imatge que figura a continuació, del mateix foli f. [Y]r, podem observar que els primers versets dels 4 primers pentagrames estan escrits també en majúscules alternades vermelles i blaves, acabant d'ornamentar la gran inicial de la lletra "A" i fan referència al text amb què comença la peça: "*Ad te levavi animam meam, Deus meum, in te confido, non erubescam neque irrideant [me] inimici mei etenim [...]*".

FIG. 106 Detall en majúscules de l'inici de l'introit *Ad te levavi* del primer diumenge d'Advent, f. [Y]r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La traducció del llatí diu: "*A vós elevo la meva ànima, Senyor, Déu meu, en vós confio; que no tingui un desengany, que no se n'alegrin els meus enemics [...]*". Les paraules inicials d'aquest cant d'Advent, extretes de les pregàries de la Mare de Déu, quan s'encomana a Déu en saber que seria la dona escollida per ser la Mare de Jesús, el Fill de Déu a la Terra, bé es poden emmarcar en una declaració de principis sobre les intencions litúrgiques, les inquietuds de fe i les pors davant dels obstacles que vindran que remouen el cor de Blanca d'Anglesola, perquè la tasca, entre altres, de dotació de llibres litúrgics que ella culmina en el seu abadiat, no resulta empresa fàcil, així com la tasca d'una abadessa medieval en un món dominat per homes que miraven amb zel i gelosia tot moviment fructífer sorgit d'un monestir femení que destaqués per la seva bona gestió, economia, etc.

Blanca d'Anglesola, com a filla de família noble que havia rebut una sòlida educació, serà l'abadessa que obrirà les portes erudites a les integrants de la comunitat, fomentant l'estudi de les lectures i de la litúrgia entre la resta de germanes, la gran majoria procedents de les nissagues nobles més importants de la Corona d'Aragó, com es veu de l'adquisició de manuscrits que acumula. L'abadessa també procurarà donar al cant una importància especial, tot establint un punt de trobada de les germanes per unificar la pregària i la intercessió divina a través de la puresa i de la bellesa de la veu cantada. Sobre aquest bifoli, i com a tancament, cal observar a la imatge següent que al foli f. [Y]v la resta d'inicials dels cants de l'ofici estan inacabades i no sabem la raó concreta d'aquest fet, tot i que podrem apuntar algunes reflexions, més endavant.

FIG. 107 Detall inicials inacabades f.[Y]v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al llarg del manuscrit només trobem 3 inicials més amb decoracions especials, amb formes d'animals i amb representacions humanes. En un principi, només vam pensar que responien a una curiositat, però dedicant-hi una mica més de temps, hem pogut elaborar una hipòtesi d'estudi que presentem a continuació. Les inicials miniades a què fem referència es troben als folis f. 24v, f. 41r i f. 111v.

En el f. 24v, en el gradual *Unam petii a Domino* de l'ofici de Divendres després de Cendra, primer Divendres de Quaresma (*Feria Sexta post Cineres. Statio ad Sanctum Iohannem et Paulum* –segons indica la rúbrica del manuscrit-) dins de la inicial "*U*" de la primera paraula apareix il·lustrat un ocell blanc que vola sobre el que sembla una prestatgeria de llibres. El *Corpus Iuris Canonici* és el conjunt ordenat de les normes jurídiques que regulen l'organització de l'Església llatina, la jerarquia del govern, els drets i obligacions dels fidels, els sagraments i les sancions previstes per la contravenció d'aquestes normes. Entre el cànon 1249 i el 1253 es parla dels dies de penitència, en els quals es recomana als fidels que es dediquin de manera especial a l'oració, que realitzin obres de pietat i de caritat i que observin el dejuni i l'abstinència[103].

Si recordem les normes sobre el dejuni i l'abstinència, segons el cànon 1250, són dies penitencials tots els divendres de l'any (si no s'escauen en una solemnitat) i tot el temps de Quaresma. El Dimecres de Cendra, començament de la Quaresma, i el Divendres Sant, memòria de la Passió i Mort de nostre Senyor Jesucrist, són dies de dejuni i abstinència. Els altres divendres de Quaresma són també dies d'abstinència, la qual cosa consisteix a no menjar carn, segons antiga pràctica del poble cristià. Els altres divendres de l'any, l'abstinència pot ser substituïda segons la lliure voluntat dels fidels, per qualsevol de les següents pràctiques recomanades per l'Església: lectura de la sagrada Escriptura, almoina (en la quantitat que cadascú cregui convenient en consciència), altres obres de caritat (visita als malalts o afligits), obres de pietat (participar a la santa missa, resar el rosari, etc.) i mortificacions corporals. La llei de l'abstinència obliga tots els qui hagin complert 14 anys. La del dejuni, tots els majors d'edat fins que hagin complert els 59 anys (cànon 1252).

[103] Podeu consultar més informació a la pàgina web de La Santa Seu de Roma: https://www.vatican.va/archive/cod-iuris-canonici/esp/documents/cic_libro4_cann1249-1253_sp.html

FIG. 108 Detall inicial miniada, f. 24v. Ocell volant sobre una prestatgeria de llibres
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En la imatge podem observar aquest ocell volant sobre una prestatgeria plena de llibres. Segurament, la mà il·lustradora, volia evocar aquesta recomanació espiritual i recordar la lectura de les Sagrada Escriptura com a reconfort de l'esperit, evocat en aquest ocell que ben pot simbolitzar l'ànima alliberada a través del dejuni i l'abstinència, per exemple, o l'Esperit Sant que ve en auxili del monjo o de la monja per tal que perseveri en la seva abstinència o dejuni, amb la promesa dels fruits que aquest sacrifici comporta. Ens trobem doncs amb una indicació litúrgica més afegida al text dins del manuscrit i ens diu que la persona que ha realitzat aquesta miniatura volia transmetre un missatge o fer un recordatori a qui llegís aquest fragment per tenir en compte el començament del dejuni i l'abstinència en temps de Quaresma. Resulta curiós, a més a més, que la imatge s'insereix en la inicial del gradual, potser també com a recordatori que és època de no cantar l'*Al·leluia*. En qualsevol cas és un primer indici d'informació extratextual litúrgica aportada per la mà il·lustradora d'aquest manuscrit i un detall a tenir molt en compte.

En el f. 41r, en l'introit *In Deo laudabo* de l'ofici de Dilluns després del Tercer Diumenge de Quaresma (*Feria Secunda. Statio ad Sanctum Marchum* –segons indica la rúbrica del manuscrit-) dins de la inicial "*I*" de la paraula "*In*" de l'íncipit textual apareix il·lustrada la cara d'una persona.

FIG. 109 Detall inicial miniada, f. 41r

FIG. 110 Detall cara humana, f. 41r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

La tercera setmana se situa a la meitat del temps de Quaresma i ens trobem en un moment en què la voluntat i les forces per continuar amb el dejuni i l'abstinència poden afeblir-se. Jesús a l'Evangeli ens recorda la importància de la paciència i també ens demana corregir, esmenar o canviar el nostre estil de vida, quan la nostra manera d'actuar no està d'acord amb el seu missatge. Cal recordad que la *conversio morum*, la conversió de costums, és un dels vots que fan les persones profeses a ordes que segueixen la regla de sant Benet, com és el cas dels cistercencs i les cistercenques. Les lectures d'aquesta setmana estan dirigides a enfortir l'esperit i reforçar la fe i la confiança, lluny de la temptació del dimoni. El tercer Diumenge de Quaresma s'anomena *Oculi* per començar amb aquesta paraula l'introit de la missa de l'ofici. Tal com explica Guéranger[104], en la primitiva Església, se l'anomenava Diumenge dels Escrutinis, perquè en aquest dia es començava l'examen dels catecúmens que calia admetre a baptisme la nit de Pasqua. En el Dilluns després del Tercer Diumenge de Quaresma la litúrgia insisteix en el baptisme[105].

Aquest introit, *In Deo laudabo*, del salm 56,5, diu: "Canto lloances a Déu per la seva paraula; confio en ell, no temo res. Els mortals, què em poden fer?"[106] Tornem a trobar una nova recreació litúrgico-espiritual de la mà il·lustradora, amb aquesta cara humana amb expressió afable de la boca de la qual surten dibuixades dues llengües a mode de

[104] Guéranger, Prosper. (1956). *El Año Litúrgico II. Septuagésima, Pasión y Semana Santa*. Burgos: Editorial Aldecoa, pp. 284-300
[105] *Ídem*, pp. 300-302
[106] Consulteu el salm sencer a: https://www.bci.cat/biblia/capitol/636

cants, que il·lustren el text de la peça musical i que, a la vegada, esdevenen un recordatori de suport a la persona lectora d'aquest manuscrit, que porta ja unes setmanes de Quaresma i que inicia la setmana que culminarà amb el quart Diumenge de Quaresma o Diumenge de *Laetare*.

En paraules d'Alston[107], el quart diumenge, o de mitjans de Quaresma, era anomenat així per les primeres paraules de l'introit de la Missa *Laetare Jerusalem* ("Alegra't, oh, Jerusalem"). Durant els primers sis o set segles, la temporada de Quaresma començava el diumenge següent a la Quinquagèsima, i constava només de trenta-sis dies de dejuni. Després s'hi va afegir els quatre dies precedents al primer diumenge, per fer un dejuni de quaranta dies; i una de les més antigues mencions litúrgiques d'aquests dies addicionals passa a l'Evangeli especial assignat al dejuni en un manuscrit de Toulon de 714.

Estrictament parlant, dijous abans del diumenge de Laetare és el dia que marca la meitat de la Quaresma, i en una època s'observava com a tal, però després els signes especials d'alegria permesos aquest dia es van transferir al diumenge següent, destinats a encoratjar els fidels durant el temps de dejuni a través de la temporada de penitència. Aquests signes consisteixen (com els del Diumenge de Gaudete a Advent) en l'ús de flors sobre l'altar i l'ús de l'orgue a la Missa i vespres; es permet la vestimenta de color rosa en comptes de porpra, i el diaca i el subdiaca usen dalmàtica en lloc de la casulla plegada com en els altres diumenges de Quaresma.

Tanmateix, si esmentem les paraules de Pascher[108], les dues lliçons d'aquest dilluns estan visiblement relacionades i hi trobaríem també després vincles amb aquesta inicial miniada i la següent. En la primera lliçó s'explica la curació del leprós Naaman (II Reis 5) i en l'evangeli se sant Lluc (4, 27), Jesús mateix al·ludeix a aquesta història. Tals perícopes ocupen aquesta part de la Quaresma en referència al paper curatiu que posseeix el riu Jordà respecte al general arameu i al mateix riu com a símbol d'aigua baptismal, per haver acollit el bateig de Jesús. Així, la litúrgia remarca que el baptisme és font de salut també per als gentils.

[107] Alston, George Cyprian. (1910). Laetare Sunday. *The Catholic Encyclopedia*. Nova York: Robert Appleton Company. http://www.newadvent.org/cathen/08737c.htm
[108] Pascher, Joseph. (1965). *El año litúrgico*. Madrid: Biblioteca de autores cristianos, p. 87

Essent Dilluns després del Tercer diumenge de Quaresma en la línia d'aquest camí cap al Diumenge de *Laetare*, al mig de la Quaresma, l'artista de la miniatura contribueix amb el seu art a deixar constància d'aquests fets fent referència als textos sagrats de la litúrgia. El color blau pot referenciar al riu Jordà, així com les onades que sorgeixen de la boca de la figura humana, també imatge de la veu. En qualsevol cas, queda palesa la referència litúrgica.

Per tancar aquest capítol sobre les inicials miniades, en el f. 111v en l'introit *Omnes gentes* de l'ofici del Diumenge VII després de Pentecosta (*Dominica viij post Pentecosten* –segons indica la rúbrica del manuscrit-[109]) trobem aquesta meravellosa inicial "*O*" miniada, de mides considerables (95 mm x 90 mm), on es representa un personatge principal coronat acompanyat d'altres personatges secundaris amb motius florals vermells (palmes i flors de lis) i creus patents vermelles.

Seguint la intuïció que ens ha portat a pensar que la persona autora d'aquestes miniatures ha volgut també transmetre algunes indicacions i comentaris referents als texts utilitzats i/o referenciats en la litúrgia a través d'aquestes imatges, hem investigat sobre el Diumenge VII després de Pentecosta.

FIG. 111 Inicial miniada, f. 111v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

[109] A diferència de GC, el manuscrit Ms 19, com a manuscrit pretridentí, indica la festa de la Santíssima Trinitat com *Dominica j. post Pentecosten de Sanctissima Trinitate*. D'aquí la diferència d'una setmana en el còmput que apareix en la rúbrica. Per a més informació, consulteu Pascher (1965), p. 280-290

Segons Guéranger,[110]el cicle dominical del temps després de Pentecosta en aquest setè Diumenge completa el seu primer septenari. Abans del trasllat general que van haver de patir les lectures evangèliques en aquesta part de l'any, l'Evangeli de la multiplicació dels set pans corresponia al setè Diumenge, i el misteri que envolta, inspira en més d'una ocasió encara la litúrgia d'avui en dia. Guéranger prossegueix el seu discurs evocant la figura de Salomó, com a exemple de Saviesa divina.

Els anys en els quals la Pasqua assoleix el seu límit extrem a l'abril, el setè Diumenge després de Pentecosta és el primer del mes d'agost i l'Església comença aquest dia, durant l'Ofici de la nit, la lectura dels Llibres Sapiencials. Altrament, es continua amb la lectura dels llibres històrics, que es pot perllongar encara durant cinc setmanes. La Saviesa eterna conserva els seus drets sobre aquest Diumenge, que el nombre setè ja el consagrava d'una manera especial.

Els anomenats Llibres Sapiencials és la denominació corresponent a l'hebreu *Ketubim* ("Escrits"), amb què a partir dels pares de l'Església hom designa el conjunt de llibres de l'Antic Testament integrat pel llibre de *Job*, el llibre dels *Salms*, el llibre dels *Proverbis*, l'*Eclesiastès*, el *Càntic dels Càntics* i els llibres deuterocanònics: el *Llibre de la Saviesa* (també conegut com el *Llibre de la Saviesa de Salomó*) i l'*Eclesiàstic* o *Siràcida* (també conegut com el *Llibre de la Saviesa de Jesús Ben Sira*). Hom els anomena també llibres didàctics.[111]

Sapiència és una paraula llatina que significa *saviesa*. Aquests llibres s'anomenen sapiencials perquè contenen una saviesa, la saviesa dipositada o la saviesa que el poble havia acumulat en el seu pelegrinatge comunitari. Reben també el nom de Llibres poètics, perquè són expressió de la poesia que cultivava el poble d'Israel, tot i no estar escrits en vers, pròpiament.[112]

Les paraules que recull l'introit: "Aplaudiu, pobles de tot el món, aclameu Déu amb entusiasme. El Senyor és l'Altíssim, el terrible, rei de reis a tot el món." indiquen que

[110] Guéranger, Prosper. (1955). *El Año Litúrgico IV. Tiempo después de Pentecostés (Parte I)*. Burgos: Editorial Aldecoa, pp. 238-248

[111] Consultat en línia: https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/llibres-sapiencials i Morla, Víctor. (2019). *Los libros sapienciales y otros escritos*. Estella (Navarra): Editorial Verbo Divino, 107-286

[112] Per a més informació, consulteu Calduch-Benages, Núria. (2019). El Corpus Sapiencial de la Bíblia: *status quaestionis* i debat actual. *Revista Catalana de Teologia*, 44/1, 9-20

res no impedeix a la Saviesa arribar a la fi dels seus plans. Guéranger[113] fa referència en les seves reflexions que aquest cant de l'introit és un clam al Fill de David i a l'extensió del seu regne per tota la terra. L'Església demana en la Col·lecta, que allunyi els mals i que vingui l'abundància dels béns que han d'afirmar en la pau el poder del vertader Salomó.

Tenint en compte aquestes explicacions, podem afirmar que la imatge que il·lustra aquesta inicial "*O*" és una al·legoria a tota aquesta reflexió i, especialment, al paral·lelisme entre la unció del rei Salomó (1 Re 1,33-40) i l'entrada de Jesús a Jerusalem (Lc 19,35-40). La imatge descriu un personatge principal d'origen més noble i elevat que la resta d'acompanyants, proveït de corona (i potser d'un bastó), vestit de blanc, com es pot veure en el detall de les figures.

FIG. 112 Detall figures humanes, flors de lis, fulles de palma i creus patents a l'inicial miniada, f. 111v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

Podríem afirmar que aquesta figura central "coronada" és Salomó/Jesús en aquesta unció/entrada a Jerusalem. Salomó és portat a lloms d'una mula a la font de Gió, prop de Jerusalem, on és ungit rei. De nou, trobem lligams amb l'aigua i amb el baptisme, com hem observat en les anteriors miniatures analitzades. A més a més, les flors de lis que porten les figures denoten el caràcter noble dels personatges, a la vegada que les fulles de palma evoquen l'entrada de Jesús a Jerusalem. Simbolitzen també el pelegrinatge a Terra Santa i representen la victòria dels màrtirs o la victòria de l'esperit sobre la carn. Les creus patents que apareixen en els elements decoratius també

[113] Guéranguer, Prosper. (1955), p. 241

recorden aquesta simbologia, les Ordes de l'Hospital i del Temple i, òbviament, no podem oblidar que aquestes creus patents representen símbols manifests relacionats amb la Mare de Déu, Maria.

3.5.2. Tipus de rúbriques

En el manuscrit trobem diferents tipus de rúbriques. Les que trobem de color vermell, com el seu origen "*ruber*" = "vermell" determina, solen indicar l'ocasió i/o festivitat motiu per la qual s'interpreta aquell ofici i la "*statio*" = "estació" en la qual se celebra.

La paraula *estació* ve del llatí *stare, statio* i vol dir *estar dret, aturar-se*. El seu origen sembla ser de caràcter militar i a Roma volia dir *fer guàrdia, estar en guàrdia*[114]. En el cristianisme, ja en el segle II s'anomenava així a la reunió de la comunitat els dies de dejú i oració (dimecres i divendres), però es va aplicar, sobretot, a les convocatòries comunitàries de Roma que, presidides pel Papa, tenien lloc en determinades esglésies en Quaresma. Després de la reforma litúrgica, es va anomenar estacional a tota Missa solemne que celebrava un bisbe en la seva diòcesi, que anteriorment eren conegudes com a pontificals.

Originalment, se celebraven estacions els dilluns, els dimecres i els divendres de Quaresma[115]. A partir del papa San Gregori s'hi van afegir els dimarts i els dijous d'aquest temps. I en temps de Carlemany també se celebraven els dissabtes, cosa que feia que en totes les fèries de Quaresma es duguessin a terme estacions. A la Quaresma s'hi van afegir l'Octava de Pasqua, les Quatre Témpores, l'Advent i les festes principals, com les memòries dels màrtirs romans, començant pels sants Pere i Pau. Com que el Papa no tenia una església pròpia, la celebració de l'estació es rotava en les distintes parròquies romanes. Cada dia tenia assignada una parròquia, considerada l'església estacional, que amb el temps es va fixar i va quedar recollida en els llibres litúrgics. Les esglésies principals eren per als dies més importants.

Així doncs, el Laterà era l'estació de Pasqua i la Basílica Vaticana era per a Nadal. Les estacions es feien a les basíliques principals romanes: Sant Pere, Sant Pau, Santa Maria la Major, Sant Llorenç i la Santa Creu de Jerusalem. En aquests temples tenien lloc els

[114] Guéranguer, Prosper. (1954), vol. I, p. 73
[115] Righetti, Mario. (1955-1956), vol. 1, pp. 140-141

oficis litúrgics dels diumenges i les fèries importants de la setmana (dimecres, divendres i dissabte). Més endavant es van afegir altres temples.[116]

En aquesta rúbrica del foli f. [Y] podem veure un exemple d'indicació d'estació:

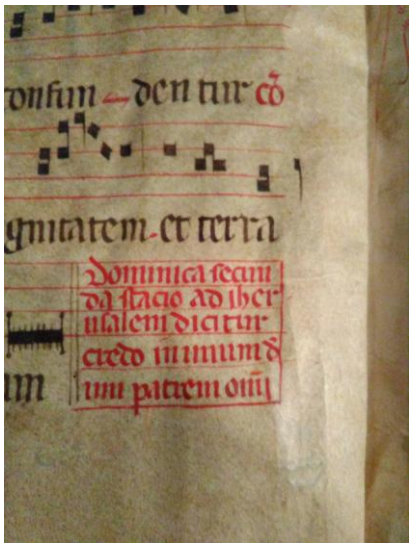

FIG. 113 Detall de rúbrica que indica església estacional, f. [Y]
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La indicació de la rúbrica diu: "*Dominica secunda. Stacio ad Iherusalem. Dicitur Credo in unum Deum patrem omnipotentem*." Indica que aquell diumenge l'església estacional és la de la Santa Creu de Jerusalem i que es dirà el *Credo*.

Algunes rúbriques en tinta negra o en combinació vermella i negra indiquen, a més a més, el text i/o la música de l'íncipit de les peces que s'han d'interpretar i indiquen en números romans el foli en què es troben les peces. D'altres, afegeixen oficis de misses de sants i santes de nova advocació. Finalment, trobem les rúbriques en vermell que donen indicacions sobre com s'ha de desenvolupar la litúrgia, com s'ha d'interpretar la música en un moment donat de la celebració o sobre com han de procedir els monjos/les monges en processó, per exemple. Tots els moviments escènics de la litúrgia queden descrits en aquestes rúbriques i cal interpretar-los escrupolosament. Per aquesta raó, qualsevol indicació o variació afegida ens informa que aquella celebració, aquella processó, per exemple, va canviar i es va anar adaptant a les modernitats i actualitzacions de cada època.

[116] Per a més informació sobre les esglésies estacionals, consulteu Guéranguer, Prosper. (1954), vol. I, p. 73 i Righetti, Mario. (1955-1956), vol. 1, pp. 140-141

Sobre les rúbriques que indiquen misses afegides amb posterioritat de la còpia del manuscrit original parlarem més endavant, al punt 5.10., i aprofundirem en totes elles especialment al punt 8., on analitzem les catorze mans autògrafes que intervenen en els graduals Ms 26 i Ms 19 i les seves rúbriques, que també recollim a l'Annex 2. d'aquesta tesi.

3.6. Enquadernació

3.6.1. Fulls de guarda

Ja descrits al punt 3.2.1.

3.6.2.1. Expositio tabulae – Calendari

Al foli f. (203)r trobem fragments d'un calendari litúrgic. En la seva descripció del manuscrit, Janini remet a Cordoliani per a més informació al respecte[117]. En el seu article, Cordoliani descriu breument el fragment i diu que forma part d'un recull d'*Usus Cistercienses*, anàleg al d'un altre manuscrit de la biblioteca provincial de Tarragona (manuscrit número 73) que descriu en el seu article i que remet al volum 90, col. 717, *De adventu Domini*, dins de l'apartat *De argumentis lunae* de la *Patrologia latina* de Migne.[118]Al foli f. (203)v apareix una taula de còmput en dues columnes que mostra la data de la Septuagèsima i la data de Pasqua, amb indicació dels anys de traspàs. Es tracta d'un calendari entre els anys 1316 i 1421. Hi ha llacunes entre els anys 1357-1368 i 1411-1421, perquè la meitat del foli ha estat mutilat i s'han perdut aquests anys.

A continuació, mostrem dues imatges d'aquest calendari:

FIG. 114 *Expositio tabulae*, f. (203)r

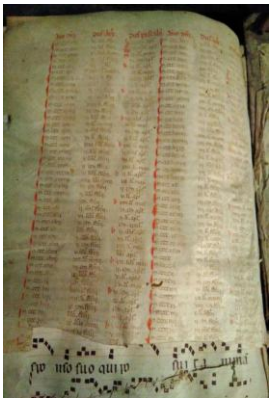

FIG. 115 Calendari, f. (203)v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografies, Margarita Mingote, 2024)

[117] Cordoliani, Alfred. (1952). Inventaire des manuscrits de comput ecclésiastique conservés dans les bibliothèques de Catalogne. *Hispania Sacra*, núm. 5, 121-164

[118] Migne, Jacques Paul. (1844-1855). *Patrologiae Cursus Completus. Series Latina*. Volum 90, col. 717. (Beda), París. Consulta online: http://patristica.net/latina/

4. Datació i història: Blanca d'Anglesola

Tal com explica Piquer i Jover al seu *Abaciologi,*[119] Blanca d'Anglesola és l'abadessa número 14 del reial monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges. El seu abadiat, que dura trenta quatre anys, s'inicia el 29 d'octubre de 1294 i finalitza el 26 de març de 1328, dia de la seva mort. És votada l'endemà de la dimissió de la seva antecessora, l'abadessa Geraua de Queralt[120], i el seu abadiat s'escaurà entre finals del segle XIII i el primer quart del segle XIV.

Blanca d'Anglesola pertany a la vasta estirp de Berenguer Gombau d'Anglesola, fundador del llinatge, que va donar cinc il·lustres abadesses al cenobi. Les abadesses del casal d'Anglesola dominen tot el període gòtic (1294-1393) i intervenen en l'acabament del temple i en la construcció de l'altar del *Corpus Christi*, de la portalada de la Sala Capitular i de la nau major del claustre.

En la documentació que recull el *Diplomatari de Vallbona*, Blanca d'Anglesola apareix citada per primera vegada com a monja del dit monestir en el document número 569, del 20 d'abril de 1273, 21 anys abans de ser escollida abadessa[121]. Es tracta d'un document de venda en què el rei Jaume I permet a l'abadessa Gueraua de Cardona i a la resta del seu cenobi la venda d'uns molins per sufragar un deute[122]. *Blancha de Angularia*, com figura en el text del document i en la signatura, *Blanche de Angularia*, forma part del llistat de 73 monges que donen fe d'aquesta venda i entre les 63 que la signen. Ella hi apareix citada, sense que tingui cap càrrec assignat.

Torna a figurar citada com a monja del monestir en dos documents més. Un és el document número 611, del 6 d'octubre de 1277, en una venda d'un cens per unes cases de la parròquia de Sant Joan de la Plaça a Castelldans de l'abadessa Gueraua de Cardona i tot el monestir. En aquest cas, figura com a *Blancha de Angularia,* en el text del document, i com a *Blanche de Angularia* en la signatura de 24 monges[123]. L'altre document és el número 613, del 29 de novembre de 1277, també de l'abadessa Gueraua de Cardona, sobre uns acords econòmics presos referents a unes honors de Maldà i Maldanell[124]. En aquest cas, només figura com a *Blanche de Angularia* en la signatura de 22 monges. El seu nom apareix en primer lloc després de les monges que signen amb

[119] Piquer i Jover. (1990), p. 100
[120] *Ibíd*., p. 98
[121] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 569
[122] Piquer i Jover. (1990), p. 95
[123] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 611
[124] *Ibíd*., doc. 613

càrrec i ja no la trobem referenciada fins a dotze anys després, al document número 787[125], del 5 de març de 1295, un cop iniciat el seu abadiat.

En aquest document, Jaume II, en resposta als precs de l'abadessa, ordena a Bernat de Llabià, batlle de Tortosa, que obligui Ramon de Mas i Guillem de Santcliment, antics batlles, a lliurar les quantitats que van retenir de l'oli que s'havia d'entregar al monestir de Santa Maria de Vallbona. Tot i que el seu nom no hi figura, el monarca fa referència tant a ella (*abbatisse*) com al monestir (*monasterio*) en el document i volem posar en relleu el fet que, durant el seu abadiat, Blanca d'Anglesola haurà de recórrer a la fórmula del prec reial en múltiples ocasions per tal de demanar que es faci justícia i que s'acompleixin els lliuraments de diferents mercaderies que mai arriben al monestir i que formen part de pagaments en espècies d'acords i gestions comercials del cenobi.

Tanmateix, però, no serà fins al document 788, del 17 de març de 1295 – 18 de març de 1295, on Blanca d'Anglesola apareixerà citada dins del text com a tal. En aquest document, el rei Jaume II l'autoritza per realitzar la venda d'uns molins[126]. És curiós, perquè en el redactat del text és anomenada *venerabile et religiose dompne Blanche, abbatisse Vallisbone*. Tot i seguir la fórmula llatina usual, sobta l'ús de la forma *dompne*, que denota ja una gran influència de les llengües autòctones en els redactats oficials en llengua llatina. També és cert, que és dels pocs textos en què es fa aquest ús en comptes del *domina*, més habitual. El darrer document que fa referència a Blanca d'Anglesola com a abadessa en plenes funcions és el número 1101, del 14 de març de 1328, un acord econòmic en benefici del monestir[127].

Si tenim en compte el document 569, com a primera referència a Blanca d'Anglesola i que el document 1101 és el darrer del seu abadiat, podem afirmar que, del total de 1191 documents, més 5 (docs. 8 al 12) dels 14 documents afegits posteriorment en forma d'Apèndix, de què consta el *Diplomatari de Vallbona*, 537 documents fan referència al seu abadiat. És a dir, gairebé la meitat de la documentació recollida per aquest diplomatari, entre els anys 1025 i 1340, fa referència a Blanca d'Anglesola. Per tant, podem dir que el seu abadiat va ser un dels més importants del monestir durant l'Edat Mitjana i un dels que han deixat més documentació.

[125] *Ibíd.*, doc. 787
[126] *Ibíd.*, doc. 788
[127] *Ibíd.*, doc. 1101

Un dels fets que més hem sospesat és el fet que, sí bé la resta de monges que esdevenen abadesses surten esmentades en signatures de documents exercint càrrecs més o menys importants dins del cenobi abans d'ésser escollides abadesses, en el cas de Blanca d'Anglesola, no és així. En aquests moments encara no hem pogut donar més llum a aquest fet, ja que resulta un fet singular que no figuri en cap text ni com a priora, subpriora, cantora, subcantora, sagristana, cellerària, càrrecs que, per exemple, solen ostentar altres abadesses del monestir abans de ser escollides com a tals, com és el cas de Gueralda de Queralt, priora (22 d'abril de 1273). Fou abadessa des del 13 de juliol de 1282 i renuncià el 27 d'octubre de 1294. Morí el 7 o el 8 d'abril de 1308, restant uns catorze anys com a simple monja[128].

De la documentació analitzada al *Diplomatari* en referència a l'enviament d'algunes monges a les filials del monestir de Vallbona[129] no podem concloure que, durant els 21 anys que van dels documents en què figura la signatura de Blanca d'Anglesola com a monja del cenobi fins que n'esdevé abadessa, ella desenvolupés algun càrrec més important en la direcció o gestió d'algun d'aquests monestirs filials, com sí que succeeix amb d'altres monges, com és el cas de Berenguera d'Anglesola, que figura primer com a monja de Vallbona[130] i setze anys després com a abadessa del monestir de Santa Maria del Pedregal[131].

Entre 1277, data de la primera referència de Blanca d'Anglesola com a monja del monestir, fins al 26 de març de 1328, data de la seva mort, hi ha 51 anys de monacat, dels quals 34 anys va ser abadessa, un dels abadiats més llargs de tota la història de Vallbona. Aquestes dades ens indiquen que Blanca va ser monja professa des de ben jove i molt probablement que va ingressar al monestir a una edat molt primerenca. Ens genera també el plantejament de la seva educació, ja que si va ser una postulant molt jove, rebria formació dins del monestir, de mà de les mateixes monges[132].

En referència a aquest punt, no resultaria descabellat pensar que podria haver estat educada en el mateix monestir per Agnès de Cirera, *magistra novitiarum*, com se l'anomena en el document 516 del Diplomatari, que data de 10 de juliol de 1264. En

[128] Piquer i Jover. (1990), p. 108
[129] Sobre les fundacions del monestir de Vallbona podeu consultar Fuguet, Joan i Plaza, Carme. (1998), 29-31
[130] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 667, 1 de setembre de 1282
[131] *Ibíd*., doc. 814, 6 de febrer de 1298
[132] Sobre aquest tema, us remetem a l'article de Rosillo-Luque, Araceli. (2019). De nenes a abadesses: llinatge i cultura als cenobis femenins altmedievals (segles IX i X). Publicat a Brugués, Irene; Boada, Coloma i Costa, Xavier (eds.). (2019). *El monestir de Sant Joan. Primer cenobi femení dels comtats catalans (c. 887-1017).* Montserrat: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 165-202 i a Schlotheuber, Eva. (2014). Educación y formación, saber práctico y saber erudito en los monasterios femeninos en la Baja Edad Media. *Anuario de Estudios Medievales*, vol. 44, núm. 1, 309-348

aquest document, l'abadessa Arnaua d'Alta-riba i tot el monestir de Santa Maria de Vallbona reconeixen a Guilleuma de Fontanet com a novícia del monestir[133]. Agnès de Cirera apareix després com a cantora entre 1273 i 1280 en els abadiats d'Arnaua d'Alta-riba, d'Elisenda de Timor i de Gueraua de Cardona. En el document 569[134] del *Diplomatari*, que data del 20 d'abril de 1273 i que és el primer document on Agnès de Cirera figura com a monja cantora (*cantatrix*), Guilleuma de Fontanet ja signa com a monja pitancera (en el document 549[135], 8 de desembre de 1269, figura a la signatura com a hostalera) i, com hem comentat abans, és també el primer document en el qual Blanca d'Anglesola apareix citada per primera vegada com a monja del monestir. En aquest document (sota l'abadiat d'Elisenda de Timor) i fins al document 634, de 14 de gener de 1280, sota l'abadiat de Gueraua de Cardona, Agnès de Cirera figura com a cantora en els documents en què apareix[136].

Segons aquests fets, podríem afirmar que Guilleuma de Fontanet i Blanca d'Anglesola van ser instruïdes en el monestir per la mateixa Agnès de Cirera, en diferents moments, però podríem quasi assegurar que van ser educades per la mateixa monja. També podríem inferir que, de l'estudi del cant i de la litúrgia de mà de les seves companyes més veteranes i més erudites, segurament sorgiran les profundes inquietuds religioses i literàries en Blanca d'Anglesola i, el que més ens interessa, la voluntat de proveir la biblioteca de llibres litúrgics, revisar les escriptures i documents de l'arxiu i deixar constància per escrit d'una història de la fundació del monestir i del nom de les seves antecessores, com es recull en el seu *Còdex de Blanca d'Anglesola*, del qual conservem la còpia que en va fer Jaume Pasqual al seu *Llibre Verd*, dipositat al monestir[137]. Ens trobaríem, doncs, davant d'una *puella litterata* formada dins del monestir i no seria el primer cas que podem fonamentar estudiant la documentació de l'arxiu.

El document 405 del *Diplomatari*, de 16 de desembre de 1249, sota l'abadiat d'Eldiarda d'Anglesola, recull el testament de Ramon Deude, en què dona a Santa Maria de Vallbona cent masmudines que li devien del castell de Rocafort. Així mateix, dóna dotze masmudines a l'obra de l'església. També fa donació a la seva filla Saurina de la senyoria del Vilet que va comprar a Pere d'Aguda, sempre que Saurina entri com a

[133] *Ibíd.*, doc. 516
[134] *Ibíd.*, doc. 569
[135] *Ibíd.*, doc. 549
[136] *Ibíd.*, doc. 634
[137] Sans i Travé, Josep Maria. (2002), 215-216

religiosa del monestir[138]. Efectivament, Saurina esdevindrà monja professa i la podem trobar com a cantora (*cantricis*) signant en dos documents. Un d'ells, cinquanta anys més tard, el 30 de gener de 1292[139], on signa com a Saurina, filla de Ramon Deude (*Saurina Raimunda Deude*), i l'altre, el 22 d'agost de 1294[140], ambdós sota l'abadiat de Gueraua de Queralt.

Tampoc podem deixar de banda el cas d'una altra postulant, com és el cas de Maria d'Aguilar, que va ser acceptada per recomanació del papa Alexandre IV. Amb data de 22 de novembre de 1255[141], el papa escriu a l'abadessa Eldiarda d'Anglesola, perquè admeti al monestir aquesta noia, *puella litterata*, que arriba instruïda al monestir. Creuant les dades que hem aportat, de ben segur que totes dues coincidirien amb Guilleuma de Fontanet i amb Blanca d'Anglesola en el que podríem anomenar l'escola monàstica del cenobi i rebrien formació per part d'Agnès de Cirera, com a mestra de novícies, i de Berenguera de Juneda i Beatriu de Banyeres.

Aquestes dues monges figuren com a cantora, la primera, i subcantora, la segona, a partir del 2 de març de 1250[142], sota l'abadiat d'Eldiarda d'Anglesola. Tenim constància que Berenguera de Juneda es manté en el càrrec de cantora fins al 22 d'agost de 1261[143], sota l'abadiat d'Arnaua d'Alta-riba. Pel que fa a Beatriu de Banyeres, el *Diplomatari* recull el seu càrrec com a subcantora fins al 2 de juny de 1261[144]. El 29 d'abril de 1263[145], apareix com a cantora (*cantrix*); el 10 de juliol de 1264[146], apareix com a precentora (*precentrix*) al costat d'Agnès de Cirera, com a mestra de novícies. El darrer document que la recull amb aquest darrer càrrec és del 21 de juliol de 1264[147], també al costat d'Agnès de Cirera. D'elles dependria la formació vocal i l'estudi dels cants litúrgics per a la interpretació de l'ofici diví i treballarien amb la mestra de novícies.

De totes aquestes dades podem establir que, com era tradició entre la noblesa medieval, l'educació de les dones per part d'altres dones era un fet indiscutible i acceptat a nivell social. De fet, en les famílies de l'alta aristocràcia, era normal que tant els nois com les noies, especialment els primogènits i les primogènites, rebessin una educació comuna

[138] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 405
[139] *Ibíd.*, doc. 762
[140] *Ibíd.*, doc. 784
[141] *Ibíd.*, doc. 447
[142] *Ibíd.*, doc. 406
[143] *Ibíd.*, doc. 504
[144] *Ibíd.*, doc. 502
[145] *Ibíd.*, doc. 510
[146] *Ibíd.*, doc. 516
[147] *Ibíd.*, doc. 517

que incloïa l'ensenyament del llatí[148]. Un exemple de referència el trobem en la reina Elionor d'Aquitània, als anys 1130, qui rebé aquesta formació comuna i sabia llegir llatí; o el cas de la seva nora, Berenguera de Navarra qui, com a filla gran del rei, hauria rebut aquesta formació, hauria après llatí durant la seva joventut, durant els anys 1190, al punt que, fins i tot, el podia escriure[149].

En el seu llibre sobre Berenguera de Navarra, Baury i Corriol[150] també ens expliquen com, de camí a Terra Santa, Joana d'Anglaterra i Berenguera són retingudes pel governador de Xipre, Isaac Comnè, qui acabarà essent executat. Ricard allibera la seva germana i la seva promesa i els fets precipiten les noces i la coronació de Berenguera com a reina d'Anglaterra. El fet més rellevant d'aquesta història rau en què el primer deure que se li encomana a Berenguera, ja com a esposa de Ricard i reina d'Anglaterra, és l'educació de la jove filla del governador de Xipre, per instruir-la en els costums cristians d'Occident. Essent una princesa bizantina, la filla del governador de Xipre és de llengua i cultura grega i obeeix a l'Església de Constantinoble. De la mateixa manera que Elionor té cura de Berenguera i l'assisteix durant la travessia cap a Terra Santa per instruir-la en els seus nous deures com a futura reina, Berenguera exerceix el paper que s'assigna tradicionalment a les dones de l'alta aristocràcia: formar i cuidar de les dones de la família, vetllar per l'honor i l'honra familiar i assegurar-se de transmetre els valors cristians.

Per tant, tal com apunta també Lorenzo Arribas[151] i arran d'aquests exemples, podem afirmar, que el costum que les dones tinguessin cura i vetllessin per l'educació i la formació unes de les altres era una pràctica comuna i acceptada a tots nivells pels diversos sectors laics i religiosos de la societat medieval de l'època. Resulta lògic, doncs, pensar que aquest costum es va traslladar també *intra muros*, de manera que les dones que vivien en un monestir, sobretot en un reial monestir, com és el cas de Santa Maria de Vallbona, rebien una educació acurada i concorde al nivell sociocultural de la família de la qual provenien, ja fos per si després sortien del cenobi per casar-se, segons els acords matrimonials que estipulés la seva família o per si, finalment, professaven

[148] Us remetem com a referencia sobre aquest tema als estudis de Varela Rodríguez, Elisa. (2005). Aprender a leer, aprender a escribir: lectoescriptura femenina (siglos XIII-XV). Publicat a *Mujer y cultura escrita: del mito al siglo XVI*, coord. María del Val González de la Peña. (2005). Gijón: Trea, 59-74 i a Segura Graíño, Cristina. (2007). La educación de las mujeres en el tránsito de la Edad Media a la Modernidad. *Historia de la educación: revista interuniversitaria*, núm. 26, 65-83, entre d'altres.
[149] Baury, Ghislain i Corriol, Vincent. (2022). *Bérengère de Navarre (v. 1160-1230)*. Rennes: Presses Universitaires de Rennes, 41-42
[150] *Ibíd*., 66-70
[151] Lorenzo Arribas, Josemi. (1999), 16-23

com a monges de cor. En qualsevol dels casos, deixem oberta aquesta línia d'investigació per continuar estudiant en profunditat aquesta tradició de la qual, sembla ser que Blanca d'Anglesola va ser un exemple i un model a seguir.

Un altre aspecte que volem apuntar respecte a Blanca d'Anglesola rau en el fet que, segons la documentació de què disposem i que hem pogut consultar per a elaborar les nostres investigacions, concloem que ella, tot i formar part del monestir des de ben jove, simplement no ha figurat en altres signatures de documents per les raons que siguin, ni consta que hagi tingut, o no, cap càrrec durant els anys previs al seu abadiat. Podríem apuntar, però, que pel tracte que les dones de la família reial han mostrat sempre cap a Vallbona i essent Blanca filla d'un dels llinatges més importants i propers a la cort, pogués haver estat assignada al càrrec de la reina o d'alguna de les infantes. També pensem que, d'haver-se produït tal situació, sens dubte es conservaria alguna referència escrita i, per aquesta raó, no ho podem confirmar.

Ara bé, si tenim en compte les aportacions que hem fet sobre l'escola de novícies del monestir i els estudis que així també ho recolzen, podríem apuntar la possibilitat que Blanca d'Anglesola formés part d'un petit grup de monges dedicades a l'*scriptorium* i que estigués al càrrec de la redacció i/o còpia de manuscrits i d'altres documents del monestir, així com de l'estudi litúrgic dels llibres i altres encàrrecs d'aquesta índole. També podria formar part del grup de monges seleccionades per a cantar com a solistes o en petit grup en els oficis, perquè mostrés habilitats musicals i vocals, i es dediqués a practicar i desenvolupar les seves aptituds en benefici de la comunitat. Aquests fets podrien justificar que, tant ella, com altres monges no apareguin com a testimonis i signants en la documentació del monestir i apareguin després només en exercicis de càrrecs per als quals cal una sòlida preparació, com és el cas de les monges cantores. Caldrà, doncs, seguir aprofundint en aquesta línia d'investigació.

El que sí que podem afirmar dels documents recollits i estudiats del *Diplomatari* és que l'abadiat de Blanca d'Anglesola no va resultar gens fàcil. Com a senyora feudal pel seu càrrec d'abadessa, ella és hereva del gran aplec de territoris i riqueses que van aconseguir les seves antecessores, gràcies, en gran part, al favor reial del rei Jaume I i de la reina Violant, en escollir ser enterrada en aquest cenobi. Però, com a autoritat jurídica, Blanca també és hereva de les disputes i desacords que les rendes i condicions d'explotació de les terres del monestir havien generat entre la població. Les

intervencions del rei Jaume II interpel·lant i requerint batlles, veguers i altres castlans i habitants, perquè respectin els acords que Jaume I va concedir al monestir i paguin puntualment en espècie o diners els seus deutes o responsabilitats amb l'abadessa i el seu cenobi són constants durant tot el seu abadiat.

Un dels incidents més greus que afecten al monestir de Vallbona durant l'abadiat de Blanca d'Anglesola es va produir en data d'abans del 18 d'octubre de 1301[152], en què Galceran de Cort, veguer de Montblanc i Vilafranca del Penedès, comunica a Jaume II l'atac que els homes de Maldà i Maldanell van efectuar contra el monestir de Santa Maria de Vallbona i la mort d'una de les monges i demana que el monarca hi intervingui i resta a l'espera de les seves instruccions. Els fets que es descriuen en aquest document relaten com el bestiar d'aquests homes de Maldà va envair sense permís els camps del cenobi perquè pasturessin i, no contents amb això, els homes van assaltar els murs del monestir, van robar una verònica i una *vera crux* i, sense fer cas dels avisos i precs de l'abadessa i de la resta del cenobi, van començar a apedregar-les, provocant-los ferides, la destrossa dels vitralls de l'església i la mort de la germana Gueraua de Ramon Pere, monja hospitalera.[153] La resposta del rei Jaume II no es fa esperar i ordena al seu primogènit Jaume, procurador reial a Aragó i Catalunya, que procedeixi contra els castlans i homes de Maldà que van envair el monestir de Vallbona, van atacar les monges i es van endur els esclaus sarraïns i altres béns del cenobi, de manera que el seu càstig sigui exemple per a tothom.[154] Tanmateix, aquest incident trigarà un any en solucionar-se, implicarà a més a més la confiscació de béns i la potestat del castell de Maldà i el càstig exemplar dels homes implicats en l'assalt del monestir.

A aquest infortuni se sumaran uns anys de males collites, plets interminables (entre ells amb Poblet), inversions fallides i altres contratemps que aniran generant grans deutes i impagaments per part del monestir al punt de conduir-lo a una crisi extrema i a obligar a Blanca d'Anglesola a demanar un any abans de finalitzar el seu abadiat el favor del rei Jaume II perquè li atorgui un allargament del pagament dels deutes del monestir i dels seus súbdits, atès que el cenobi està molt ofegat pels deutes.[155] El rei ho concedeix, però no en els termes que volien les monges, i comunica al veguer de Cervera i Tàrrega i al

[152] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 844
[153] Sabem el seu càrrec, perquè entre les monges que signen el doc. 832, del 6 d'agost de 1300, trobem que Gueraua de Ramon Pere signa com a monja *spitaleria* (hospitalera)
[154] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 845, del 18 d'octubre de 1301
[155] *Ibíd*., doc. 1090, d'abans del 23 de maig de 1327

de Montblanc que, per tal de restaurar la solvència econòmica del monestir de Vallbona i dels seus homes, concedeix que els deutes que tenen amb els jueus de Tàrrega i Montblanc per valor de trenta-cinc mil sous barcelonesos siguin pagats en el termini de set anys, a raó de cinc mil sous per any.[156]

Jaume II mor el 2 de novembre de 1327 a Barcelona i es genera una gran expectativa al voltant del monestir de Vallbona, ara que ja no gaudeixen de l'aixopluc reial. L'infant Ramon Berenguer[157], comte de Prades, i el nou rei, Alfons III[158], secundogènit de Jaume II, intervenen per donar fe i validar els acords dels reis Jaume I i Jaume II respecte a Vallbona per aturar diverses causes i plets que poden destruir Vallbona. Enmig d'aquesta situació, Blanca d'Anglesola mor el 26 de març de 1328.

L'elecció de la nova abadessa produeix una escissió dins del cenobi. Tot i que no sabem el parentesc que tenia amb Blanca, el fet que una altra Anglesola, en aquest cas la cantora del monestir[159], Elisenda d'Anglesola, fos escollida nova abadessa, no va ser gens ben vist, ni des de dins del monestir, ni a parer de l'abat de Poblet, mostrant una vegada més la profunda rivalitat que existia entre ambdós monestirs. Tal com recull el document 1103[160] del *Diplomatari*, l'abat Ponç de Copons, fa pública la seva oposició a l'elecció d'aquesta nova abadessa, no la reconeix en el seu càrrec i l'acusa, tant a ella, com a les seves adherents, de dilapidar la riquesa de Vallbona. El monestir entra en situació d'"*abbatia vacante*" i Eldiarda d'Anglesola, priora i administradora dels béns del monestir de Vallbona, s'adreça al rei Alfons III per sol·licitar la seva protecció i ajut.[161] Volent que la comunitat de Santa Maria de Vallbona no pateixi cap violència, el rei Alfons III ordena al seu hostier, Guillem de Bonencontre, que impedeixi l'accés de qualsevol home, sigui de la condició que sigui, a la clausura del monestir i que, si algú vol parlar amb la priora o les monges, ho haurà de fer a través del *parlador*[162].

Durant els primers anys de l'abadiat de la nova abadessa, Alemanda d'Avinyó,[163] la priora Eldiarda d'Anglesola i la subpriora Elisenda de Copons s'encarreguen d'administrar el monestir per sufragar el deute que havia contret, sota l'estreta observació de l'abat de Santa Maria de Fontclara, enviat per l'abat de Santa Maria de

[156] *Ibíd*., doc. 1091, del 23 de maig de 1327
[157] *Ibíd*., doc. 1099, 11 de febrer de 1328
[158] *Ibíd*., doc. 1100, del 21 de febrer de 1328
[159] *Ibíd*., doc. 1063, del 7 de novembre de 1324. Primera vegada que apareix a les signatures com a *cantricis* (cantora)
[160] *Ibíd*., doc. 1103, del 25 d'abril de 1328
[161] *Ibíd*., doc. 1104, del 15 de maig de 1328
[162] *Ibíd*., doc. 1105, 11 de juny de 1328 ."[...] *Verumtamen si que ex ipsis priorissa et monialibus cum aliquo habere velint colloquium, veniant ad locum sive* ***parlador*** *ubi teneri consuetum est parlamentum* [...]"
[163] Piquer i Jover. (1990), 117-118

Cîteaux per controlar la situació esdevinguda al monestir.[164] No és fins al 1337, ja mort Alfons III i sota la protecció del nou rei, Pere el Cerimoniós, que Alemanda d'Avinyó reprendrà les seves plenes funcions en el càrrec.

Val a dir que, durant l'abadiat de Blanca d'Anglesola, hi ha un parell de fets que cal destacar en el terreny litúrgic i musical i que també estan recollits en el *Diplomatari*. El primer fet està recollit al document número 935[165]i que, amb data del 20 de novembre de 1309, fa referència a la notícia de la primera missa cantada a l'altar de Sant Joan Evangelista, fundat per la mateixa Blanca d'Anglesola, abadessa de Vallbona, i de les rendes que té assignades: "*A 12 de las calendas de desembre de 1309 se cantà la primera missa en lo altar de Sant Joan Evangelista. Lo qual altar féu fer dona Blanca de Anglasola, abadessa de Vallbona. Y també féu fer la capella sota y lo caragol. Y n'Armessèn de Riudoveylles, de la Espluga Calba, fa 13 sous censals perpetuals y altres coses a favor de dita capella de Sant Joan Evangelista*.".[166]

Tal com ens explica Piquer i Jover,[167] la referència a *lo caragol* sembla indicar que l'esmentada capella era situada al claustre, sota l'escala de cargol que conduïa al terrat i, tal com recull el document, Ermessenda de Riudovelles, de l'Espluga Calba, va establir diversos censals a favor d'aquesta capella. Tanmateix, no hem pogut recollir més dades al respecte ja que, actualment, no tenim constància d'aquesta construcció en la documentació que hem pogut consultar. Alhora, aquesta data es troba en el període de redacció del *Còdex de Blanca d'Anglesola*, situada entre 1308 i 1312, que, segons la ressenya de Jaume Pasqual i que recollim a través de Piquer i Jover, conté les matèries següents: el tractat *De monialibus ordinis*, que conté les constitucions antigues de les monges cistercenques; el compendi *De vita et miraculis beati Raymundi confessoris*, relatiu al fundador del monestir; a continuació, el testament de Ramon de Vallbona, amb un codicil annex; després, la resolució capitular de l'abadessa Blanca (1 de març de 1312) i, per últim, l'abaciologi fins a l'elecció de Geraua de Queralt (13 de juliol de 1282)[168].

[164] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 1131, d'entre el 25 de març de 1333 i el 20 d'abril de 1333
[165] *Ibíd*., doc. 935, del 20 de novembre de 1309
[166] *Ibíd*., referenciat al document 935 de la manera següent:
[A] AMV, sig. ant.: N. 107, sac de Nostra Senyora del Claustre. Original desconegut.
Reg. AMV, Índex Vell, f. 71v-72r. Com a N. 209, sac de Nostra Senyora del Claustre. Usem aquest regest.
Reg. AMV, Índex Nou, p. 26
Cit. Piquer, *Abaciologi*, p. 114
Cit. Petit, "Aportacions", p. 86
[167] Piquer i Jover. (1990), nota 18, p. 114
[168] *Ibíd*., p. 114 i notes

La nostra hipòtesi és que el manuscrit 19 es deuria confeccionar en aquest període i ens inclinem a pensar que s'hauria encarregat per commemorar la construcció d'aquesta capella i d'aquest altar i s'estrenaria en aquesta missa cantada. Com que s'estaven produint actualitzacions litúrgiques que recollien els *Statuta Capitulorum* de l'Orde, l'anterior gradual del monestir, el manuscrit 26, estava quedant força obsolet, com hem recollit en les mans autògrafes que analitzem al punt 8. de la tesi. Ens resulta justificat emmarcar aquí la confecció del nou gradual, el manuscrit 19, que ordena Blanca d'Anglesola, fruit de les seves aportacions a millorar la cultura literària de la comunitat.

El segon fet que volem destacar està recollit al document número 972[169] i, amb data del 23 de febrer de 1313, diu que l'abadessa Blanca d'Anglesola estableix l'obligació de pregar en sufragi de les ànimes dels benefactors del monestir, de manera que els mesos de febrer, juny, juliol, octubre, novembre i desembre, el primer dia vacant, se celebri solemnement la missa conventual per a les seves ànimes, així com també ho facin amb la mateixa intenció els sacerdots del monestir en les seves misses privades:

"[...]*ut in quolibet VI sequencium mensium, sciliciet febroarii, iunii, iulii, octobris, novembris et decembris, prima videlicet die vacante, missa pro eisdem conventualis solempniter celebretur et omnes eciam sacerdotes eadem die pro eisdem missas provatas volumus celebrare*."

El text segueix i estableix també les pregàries que hauran de fer les diverses religioses del cenobi amb la mateixa finalitat i la manera d'interpretar-les:

"*Qua die similiter omnes domine psalmum "*De profundis*" teneantur quinquagesies recitare. Quod si aliquas earum que cantant in cantus solemnitate occupari contigerit, dictum psalmum infra octo dies ad longus teneantur tociens dicere quociens iam de aliis est expressum. Que vero dictum psalmum nesciunt, recitent quinquagita "Pater noster". Item eadem iniunctione volumus semper uniformiter observari ut in qualibet missa pro domina regina, per totum anni circuitum quotidie celebrata, pro eisdem semper collecta "*Deus qui proprium est*", et cetera, secundo dicatur loco reposita, quod eciam cotidie ab omnibus sacerdotibus in suis privatis missis singulis similiter dicimus faciendum.*

Item volumus et ordinamus quod pro illis duabus abbatissis in capitulo tumulatis necnon et pro defunctis abbatissis aliis universis, quas in preterito magnam paupertatis laborisque immensi sustinuisse scimus artitudinem et pressuram, specialiter pro hiis qui a principio venientes cum gravi diei et estus pondere huius extitere monasterii fundatrices, quolibet anni tempore revoluto in mense madii prima die mensis vacante, missa conventualis solempniter celebretur et sacerdotes in singulis missis privatis, et Domine

[169] *Ibíd*., doc. 972, del 23 de febrer de 1313

eciam in suis oracionibus plene per omnia satisfaciant, sicut iam superius pro qualibet missa VI mensium predictorum extitit ordinatum.

Nos autem domina Blancha, Dei gratia sepe dicti Vallisbone monasterii abbatissa, vestris ut moris est usitati laboribus satisfacere cupientes, ordinamus et volumus insuper perpetuo inviolabiliter observari ut feria IV in mediate predictorum anniversariorum quorumlibet sacra sollempnia subsequente, celleraria sicut in infirmitorio ita et in conventu dando ova IIII cuilibet dominabus provideat universis quod de omnibus sacerdotibus et aliis eciam in die pitancie partem conventus recipientibus dicimus faciendum."

Transcrivim el text que recull Jaume Pasqual al seu Llibre Verd[170] i que tradueix aquest document: "[...] *que en cada un dels sis mesos que segueixen, ço és, febrer, juny, juriol, octubre, novembre y desembre, en lo primer dia libre, se celebre solemnement missa conventual per ellas y volem que en est dia los sacerdots oferescan per ellas las missas pribadas y totas las monjas resen cinquanta vegadas lo psalm* De profundis*, y si aquellas que cantan estan ocupadas en la solemnitat del cant, deuran resar lo dit psalm dins vuyt dies tantas vegadas com se han dit de las altres; y las que no·l saben resaran cinquanta vegadas lo* Pare nostre.

Volem també que ab la mateixa puntualitat se observe uniformement que en totas las missas que quotidianament se celebran per la senyora reina, se fasa comemoració de ellas ab la col·lecta Deus, qui proprium est*, etc., lo qual deuran fer cada dia los sacerdots en las suas missas privadas.*

Volem també y disposam que tots los anys, en lo primer libre del mes de maig, se celebre solemnement missa conventual, y los sacerdots en las suas missas privadas y las senyoras en las suas oracions cumplan exactament lo que queda antes ordenat per las missas dels sis mesos referits en sufragi de las dos abadesas enterradas en lo capítol y per totas las altras abadesas difuntas que per temps pasat sabem tingueren que sufrir las apreturas y treballs de una fatiga immensa, especialment per aquellas que foren fundadoras de aquest monastir y, per consegüent, sufriren lo pes del dia y del calor o treballs y angústias imponderables. Emperò, nós dona Blanca, per la gràcia de Déu abadesa del monastir de Vallbona, desitjant satisfer, com és de costum a vostres treballs, disposam y volem que en avant se observe inviolablement que lo dimecres que mediarà entre los referits aniversaris, la bossera providencie que en tant en la enfermeria com en lo convent se donen quatre ous a cada senyora, com y també a cada sacerdot y a tots los demés que reben diàriament part de pitansa del convent."

En aquest document, Blanca recull un record especial per a les abadesses i monges difuntes que van patir privacions per tirar endavant el monestir i mostra a través del seu escrit les preocupacions i inquietuds intel·lectuals que li sobrevenien i que va transmetre en l'adquisició de manuscrits amb què dotà l'*scriptorium* del monestir i les ambicioses obres arquitectòniques[171], com les obres de transformació i ampliació del temple i el

[170] Sans i Travé, Josep M. (2002), 193-195
[171] Sobre el procés constructiu d'aquest període del monestir, consulteu Granero Villa, Xènia. (2018). El proceso constructivo del monasterio de Santa Maria de Vallbona de les Monges: consideraciones cronológicas y nuevas propuestas interpretativas. *Codex Aquilarensis: Cuadernos de investigación del Monasterio de Santa María La Real*, núm. 34, 291-316

bastiment de la nau gòtica del claustre, que van deixar exhausta l'economia del cenobi.[172]

Sabem que l'abadessa Blanca fou una dona de "*molta santedat y religió*"[173], que proveí la biblioteca de llibres litúrgics, que ordenà que, entre altres, copiessin el *Martirologi* i la *Regla*, que tingué gran vigilància i cura de les escriptures de l'arxiu i féu cercar la fundació del monestir i els noms de les seves antecessores, i que va compondre "*moltes advertènsies per a viure santament les religioses*"[174]. És la primera prelada de la qual ens consta que deixà escrit un directori espiritual. Si bé Piquer i Jover afirma que a *Lo Aransel*[175] figura que l'abadessa Blanca d'Anglesola va ordenar copiar també un Gradual, concretament el manuscrit musical objecte d'estudi en aquesta tesi doctoral, un cop consultat el document original de *Lo Aransel*, podem assegurar que no és així. Molt ens temem que aquesta aportació de Piquer respon a la interferència generada per la descripció del manuscrit que fa Janini al seu article[176], on, en parlar del manuscrit musical número 19 de l'arxiu del monestir, s'hi refereix com a *Gradual de Blanca d'Anglesola*, per la inscripció que figura en el primer foli d'aquest manuscrit i que diu que ha estat confeccionat per ordre de l'abadessa. En qualsevol cas, no figura cap altra referència en informacions o notícies del cenobi, com a mínim, en les analitzades fins a dia d'avui i ens inclinem a reforçar la hipòtesi de confecció d'aquest gradual entre els anys 1308 i 1312.

[172] Piquer i Jover, Josep Joan. (1990), 104-105 i p. 117
[173] *Lo Aransel*, f. 6v, recollides a Piquer i Jover. (1990), *Abaciologi*, p. 101
[174] *Ibíd*.
[175] Fa referència a *Lo Aransel* de Leocàdia de Ricart (1633), abaciologi que aquesta abadessa va manar fer, seguint el model del *Còdex de Blanca d'Anglesola* per recollir la història i documentació del monestir. Arriba fins a la votació de Rosa Vivó i Figueras (20 d'abril de 1874). Citat de Piquer i Jover. (1990), p. 16
[176] Janini, José. (1962), 439-452

PART II: EL REPERTORI LITÚRGIC-MUSICAL

5. Descripció i rúbriques

El manuscrit objecte de la nostra tesi és un gradual cistercenc que conté la música dels cants de la missa. A continuació, mostrem com està organitzat el contingut d'aquest gradual i la localització d'aquest contingut en els folis i quaderns del manuscrit:

Cicle del propi del Temps	**f. [1]-f. 124_2v**	**Q1-Q13**
Cicle del propi dels Sants	f. 125r-f. 179v	Q14-Q19
Cicle del comú dels Sants	f. 179v-f. 180v	Q19
Misses votives	f. 180v-f. 185_2r	Q19-Q20
Specialis Ordinarii Missae	f. 185_2r-f. 190v	Q20
Himnes	f. 190v-f. (197)r	Q20-Q21
Antífones *ad Tertiam*	f. (197)r-f. (202)v	Q21
Ofici de les Onze mil Verges	f. (202)v	Q21
***Expositio Tabulae*-Calendari**	f. (203)	Q21

5.1. Cicle del propi del Temps

El cicle del propi del Temps genera un calendari litúrgic que es desenvolupa al voltant dels dos moments més importants de la litúrgia cristiana en relació a la figura de Jesús: el seu naixement i la seva mort. El calendari eclesiàstic, com també es coneix el calendari o l'any litúrgic, vigent al llarg de tota l'Edat Mitjana, és lunisolar[177]. Es basa en les diferents festes que celebra la litúrgia cristiana al llarg de l'any i que es distribueixen en diversos cicles. Dins d'aquests cicles hi ha també unes festes fixes (com ara Nadal, Epifania, festes de sants o de la Mare de Déu, entre d'altres) i unes festes mòbils. La principal d'aquestes darreres és la festa de Pasqua de Resurrecció, entorn de la qual es fixen la resta de festes que en depenen i que configuren tot el cicle.

Cicle de Nadal

S'inicia amb el temps d'Advent, que es composa de quatre diumenges abans del dia de Nadal i que comença en el diumenge més proper a la festa de Sant Andreu (30 de novembre) [178]. Aquest primer diumenge pot escaure's, doncs, entre el 27 de novembre i el 3 de desembre, i amb ell es dona també inici a l'any litúrgic.

[177] Asensio, Juan Carlos. (2003), p.142
[178] Righetti, Mario. (1955-1956). Vol. I, pp. 208-214

Entre el 25 de desembre, festa de Nadal, i el dia 6 de gener, festa de l'Epifania del Senyor, es celebra el temps de Nadal. Dins d'aquest temps hi ha la festa de la Circumcisió del Senyor, el dia 1 de gener, que correspon a la festa civil de Cap d'any o, com s'acostuma a dir a l'època medieval, *Ninou.*

El dia 7 de gener comença el temps posterior a l'Epifania, que perdura fins la festa de Septuagèsima. Es un temps que oscil·la entre un i sis diumenges. Per exemple: si la Pasqua s'escau al 22 de març, aquest temps només consta d'una sola setmana amb el corresponent diumenge; si la Pasqua es celebra entre el 21 i el 25 d'abril, hi ha sis setmanes.

Després venen tres diumenges prequaresmals que tenen els noms de Septuagèsima, Sexagèsima i Quinquagèsima.

Cicle de Pasqua

S'inicia amb la Quaresma (Quadragèsima), temps que consta de sis diumenges amb les corresponents setmanes, més els dies posteriors al Dimecres de Cendra, festa amb la que es comença aquest període[179]. El diumenge cinquè de Quaresma s'anomena *Diumenge de Passió,* i el diumenge sisè s'anomena *Diumenge de Rams*. Entre aquest diumenge i el de Pasqua s'escau la Setmana Santa.

El Diumenge de Pasqua de Resurrecció és una festa mòbil que sempre es celebra el diumenge posterior al primer pleniluni de l'equinocci de primavera. Pot escaure's, per tant, entre el 22 de març i el 25 d'abril.

El dia de Pasqua comença el temps pasqual, que comprèn set setmanes i finalitza amb el diumenge de Pentecosta, també conegut com a Pasqua Granada. Dins d'aquest període hi ha la festa de l'Ascensió, quaranta dies després de la Resurrecció de Jesús, que s'escau sempre en el dijous posterior al cinquè diumenge de Pasqua.

Després de la Pentecosta hi ha el diumenge de la Santíssima Trinitat i el dijous següent es celebra la festivitat de *Corpus Christi*[180]. Aquestes dues festes no estan contemplades

[179] *Ibíd*., 234-236
[180] Guéranger, Prosper. (1954). Vol. I, p. 34

en el nostre manuscrit ja que el diumenge de la Santíssima Trinitat no es recull com a festa pel Capítol General de l'Orde fins al 1230[181] i la festa del *Corpus Christi* es va celebrar per primera vegada a Lieja el 1247 i no va ser instituïda oficialment fins el 1264 pel papa Urbà IV[182].

És molt probable que el nostre manuscrit es copiés a partir d'un gradual d'inicis del segle XIII i, per aquesta raó, no inclou encara aquestes festes com a solemnes entre les seves pàgines. Així doncs, s'anomena al diumenge de la Santíssima Trinitat "Dominica j. post Pentecosten de Sanctissima Trinitate" (f. 106r) i no inclou la festa del Corpus Christi. Aquesta és la darrera festa mòbil d'aquest cicle, venint després un temps que comprèn entre 23 i 28 setmanes i que enllaça amb el primer diumenge d'Advent per a donar inici a un nou any litúrgic. En el cas del nostre manuscrit, 24 setmanes i inclou una rúbrica amb instruccions per a una possible setmana 25 (f. 124_1v). Finalitzat aquest període, es començaria un nou any litúrgic.

5.2. Cicle del propi dels Sants

En aquest cicle s'inclouen totes les misses relatives als sants i a les santes que es veneren en la diòcesi a la qual pertany el monestir. El manuscrit 19 és un gradual medieval a l'ús dels graduals de l'època, tal com hem pogut constatar en comparar-lo amb l'altre gradual medieval del monestir, el manuscrit 26, i amb el manuscrit 1.11, un altre gradual coetani en l'època, procedent de la biblioteca del monestir de Poblet (BMP) i originari del monestir cistercenc femení de l'Anunciació de Santo Domingo de la Calzada (La Rioja). Juntament amb el Gradual Cistercenc de 1941 (GC) són els documents que hem estudiat, recollit i comparat en les taules de continguts de l'Annex 1. d'aquesta tesi.

Entre els graduals medievals hem pogut observar que comparteixen gairebé totes les festivitats dels sants i de les santes que recullen, algunes de les quals no figuren a GC, perquè afecten a festivitats de sants i santes que es celebraven en l'època medieval en la qual se situen aquests manuscrits i que, actualment, han caigut en desús o han estat substituïdes per altres festivitats d'altres sants i santes.

[181] King Archdale, Arthur. (1955), pp. 105-107
[182] Asensio, Juan Carlos. (2003), p.159

A continuació presentem un llistat del cicle del propi dels Sants del manuscrit 19 de Vallbona, endreçat per ordre d'aparició de la festivitat al manuscrit des del 26 de desembre, amb la festa de Sant Esteve Protomàrtir, fins al 21 de desembre, amb la festa de Sant Tomàs apòstol, com és costum en els graduals cistercencs. Hem optat per organitzar el santoral segons figura en l'original manuscrit 19 i hem indicat les festes que s'han afegit posteriorment en una segona columna i la mà autògrafa corresponent. En alguns casos hem incorporat el text sencer de la rúbrica per aportar més informació sobre altres oficis de sants i santes als quals fan referència.

CICLE DEL PROPI DELS SANTS (f. 125r – f. 179v)

Desembre (primera part)

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
26	In natale Sancti Stephani	
27	In natale Sancti *I*ohannis Apostoli et Eu*a*ngeliste	
28	In natale Sanctorum Innocentium	
29	In natale Sancti Thome Episcopi et Mart*i*ris	
31	In natale Sancti Silvestri Confessoris	

Gener

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
10	In natale Sancti Guillelmi Confessoris	
14	In natale Sancti Felicis [in Pincis] Confessoris	
16	In natale Sancti Marcelli Papae et Martyris	
17	-	Sancti Antoni, Sancti Francisci et Sancti Dominici totum *hof*icium sicut in Beato *G*eronimo hoc isti (mà 3)
18	In natale Sancte Prisce *U*irginis	
20	In natale Sanctos Fabiani et Sebastiani	
21	In natale Sancte Agnetis [Virginis et] Martyris	
22	In Sancto Vincentio	
25	In Con*u*ersione Sancti Pauli	
28	Agnetis Secundo	
28	In natale Sancti *I*uliani. Officium et cetera alia sicut in Sancto Guil*u*elmo supra	

Febrer

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
2	In Purificatione Beat*e* Mari*e U*irginis	
2	In missa	
3	-	Sancti Blas*i* Episcopi et Martyris totum officium Sancti *V*incenc*ij* (mà 2)
5	In natale Sanct*e* Agath*e U*irginis et Mart*i*ris	
14	In natale Sancti Valentini Mart*i*ris	
22	In *K*athedr*a* Sancti Petri	
24 vel 25	In natale Sancti Mathi*a* Apostoli	

Març

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
7	-	Thom*e* [Aquinatis] Confessori [et] Ecclesiae [Doctoris] sicut Officium in Beato *J*eronimo (mà 2 i mà 1)
12	In natale Sancti Gregoorii Pap*e*	
21	In Sancto Benedicto Abbate	
25	In Annuntiatione Beat*e* Mari*e*	

Abril

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
4	In Sancto Ambrosio Episcopo	
14	In natale Sanctorum [Tiburtii], M*a*ssimi et *U*aleriani	In natale Sanctorum [Tiburtii], M*a*ssimi et *U*aleriani (els noms dels sants originals han estat esborrats. Els dos darrers, afegits posteriorment en negre per mà 1)
23	In natale Sancti Georgii Mart*i*ris	
25	In Sancto Marco E*u*angelista	
28	In Sancto Vitale	
29	In Sancto R*u*berti. Officium sicut in Sancto Benedicto	
30	In Sancto Petro Mart*i*ris totum officium fiat de Sancto Thoma mart*i*re	

Maig

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	Apostolorum Ph*e*lippi et *I*acobi	
3	Alexandri E*u*ent*i*j et Theodoli[183]	
3	In in*u*entione Sancte Crucis ad Missam	
6	Sancti *Ioh*annis ante Portam Latinam	
8	-	Eodem die [Apparitionis]-esborrat- Sancti Mi*que*lis require sicut in die clxxij (mà 1 i mà 2)
10	Gordiani et Epimachi	
10	Petri Episcopi et Confessoris	
11	-	In Festo Sancti Pontij (mà 7)
12	Sanctorum Nerei et A*n*chillei atque Pancrati*j*	
15	-	*Y*sidori officium tot[um] sicut de Sancto Visenti (mà 4)
25	Urbani Pap*e* et Mart*i*ris	

Juny

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	Nicomedis Mart*i*ris	
2	Sanctorum Marcellini et Petri	
9	In natale Sanctorum Primi et Feliciani mart*i*rum	
11	In Sancto Barnab*a* apostolo	
12	Basilidis, Cirini et Naboris et Nazari*j*	
18	Sanctorum Mar*ch*i et Marcelliani	
19	In natale Sanctorum Ger*u*asi*j* et Pro*th*asi*j*	
23	In *u*igilia Sancti *Ioh*annis	
24	In die. Ad missam matutinalem	
24	Ad missam maiorem	
26	In natale Sanctorum *Ioh*annis et Pauli	
28	In *u*igilia apostolorum Petri et Pauli	
29	In die Sancti Petri [et Pauli] –afegit posteriorment com a correcció- apostoli	
30	In Commemoratione Sancti Pauli Apostoli	

Juliol

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
2	In Sanctorum Processi et Mart*h*iniani	
2	-	La *u*isitasió de Santa Elisabet (mà 5)
4	In translatione Sancti Martini. Ut in natale eiusdem	
6	Per octa*u*as et in octa*u*as Apostolorum	
20	In natale Sanct*e* Margarit*e* *u*irginis. Totum Officium *Dilexisti* i*ustic*i*am*[184]	
10	In natale Septem Fratrum Mart*i*rum	
22	In natale Sanct*e* Mari*e* Magdalen*e*	
23	In natale Sancti Appollinaris mart*i*ris	
25	In festo Sancti *I*acobi Apostoli	
29	In Sanctorum Faustini, B*a*tricis, Felicis et Simplici*j*	
30	In Sanctorum Abdon et Sennes	

[183] Es tracta de la primera missa de la festa de la Invenció de la Santa Creu
[184] En Ms 19 aquest és l'ordre de la rúbrica. Primer posa l'ofici de santa Margarida, tot i que és posterior al del dia 10 dels *Septem Fratrum Martirum*

Agost

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	In *u*incula Sancti Petri	
2	In Sancto Stephano pap*e*	
3	In in*u*entionis Sancti Stephani	
4	In Sancto Dominici sicut in Sancto *Ih*eronimo omnia dicantur	
6	In Sancto Sixto Pap*a*	
8	In festo Sanctorum C*i*riaci, Sociorumque eius	
9	In *u*igilia Sancti Laurenti*j*	
10	In festo Sancti Laurenti*j*	
11	Sancti T*i*burci*j*	
13	Sancti *Y*politi [mart*i*ris] sociorumque eius	
14	In *u*igilia Assumptionis Beat*e* Mari*e*	
15	In die [Assumptionis Beat*e* Mari*e*]	
17	In octa*u*a Sancti Laurenti*j* Mart*i*ris	
20	In natale Sancti Bernardi	
22	Per octa*u*a Sanct*e* Mari*e* et in octa*u*a et dominica infra octa*u*a	
24	In Sancto Bartholomeo apostolo	
25	-	Ludov*j*ci. Officium totum beati *Ih*eron*j*m*j* (mà 2)
28	In Sancto Augustino	
29	Sabine *U*irginis	
29	In Decollatione Sancti *Ioh*annis	
30	Felicis et A*uda*cti	

Setembre

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	In Sancto *E*gidio facius totum Officium sicut in Sancto Benedicto	
8	In Nati*u*itate Beat*e* Mari*e*	
9	In natale Sancti Gorgoni*j* Mart*i*ris	
11	In Sanctorum Prothi et Iacin*c*ti	
14	In Sanctorum Corneli*j* et C*i*priani	
14	In Exaltatione Sancte Crucis	
15	Nic*h*omedis mart*i*ris	
16	Sancte Eu*f*emie *u*irginis	
17	In Sancto Lamberto episcopo et mart*i*re	
20	In *u*igilia Sancti Mat*h*ei apostoli	
21	In die. Officium [Sancti Mat*h*ei apostoli]	
22	In Sancti Mauric*i*j sociorumque eius	
23	In Sanct*e* Tecl*e* *u*irginis. *Dilexisti* i*ustic*i*am*. Require totum in unius *u*irginis	
27	In Sanctorum mart*i*rum Cosme et Damiani	
28	[*UU*enceslai] –esborrat- mart*i*ris. Totum officium dicatur sicut in Sancto [Thoma] mart*i*re -esborrat i corregit per *U*incenci*j*-	[*UU*enceslai] –esborrat- mart*i*ris. Totum officium dicatur sicut in Sancto [Thoma] mart*i*re -esborrat i corregit per *U*incenci*j*-
29	Sancti Michaelis Anchangeli	
30	In natale Sancti *Ih*eron*i*mi Presb*i*teri	

Octubre

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	In natale Sancti Remigi*j*	
4	In Sancto Francisco	
7	In Sancto Marc*h*o	
9	In Sanctorum Dion*i*si*j* sociorumque eius	
18	In Sancto Luc*h*a e*u*angelista	
21	[SS. Undecim Millium *U*irginum] –esborrat-	
27	In *u*igilia Apostolorum S*y*monis et *I*ude	
28	In die [Apostolorum S*y*monis et *I*ude]	
29	-	Dia XX9. St Narsis (mà 14)
31	In *u*igilia Omnium Sanctorum	

Novembre

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	In die Omnium Sanctorum	
3	In Sancto Mal*e*chia Episcopi et Confessoris	
4	-	*Y*n die Sancti Carol*i* *j* (mà 14)
8	In natale Quatuor Coronatorum	
9	In natale Sancti Theodori mart*i*ris	
11	In festo Sancti Martini Confessoris	
16	In Sancti Edmundi Confessoris sicut in Sancto Ni*ch*olao cum *Gloria in excelsis*	
22	In natale Sanct*e* C*e*cili*e* *U*irginis	
23	In natale Sancti Clementis mart*i*ris	
25	[In natale Sanct*e* *K*ather*i*n*e* *u*irginis et mart*i*ris] –esborrat i corregit-	In natale Sante Caterine. *Gaudeamus* clxxviii a la fi del llibre (corregit per mà 4)
29	In *u*igilia Sancti Andre*e* apostoli	
30	In die [Sancti Andre*e* apostoli]	

Desembre (segona part)

Dia	Ms 19 a l'original	Ms 19 *additio* posterior
1	[Sancti Elig*i* episcopi et confessoris. Totum officium ut in die Sancto Ni*ch*olai dicatur] –esborrat-	Sancti Elig*i* episcopi et confessoris. Totum officium ut in die Sancto Ni*ch*olai dicatur (mà 2)
6	Ni*ch*olai episcopi	
13	In natale Sanct*e* Luci*e* *u*irginis. Totum Officium sicut supra in Sancta *K*ather*i*na	
16	-	Barbar*e* *u*irginis (mà 2)
21	In natale Sancti Thom*e* apostoli	

Resulta molt interessant analitzar algunes particularitats d'aquest santoral, perquè ens permeten proposar una datació tant per al manuscrit 26 com per al 19. Si consultem els *Statuta Capitulorum* de l'Orde, podem comprovar quan es van anar incorporant les noves festivitats al santoral i podem establir algunes hipòtesis. Així doncs, per exemple, trobem una doble festa per a sant Nicomedes. Originàriament, la seva festa es celebra el 15 de setembre, però també trobem un ofici el dia 1 de juny, que només recull l'original del manuscrit 19. A Ms 1.11 només recull la festa de setembre i Ms 26 afegeix a mà, posteriorment la del dia 1 de juny, per actualitzar el manuscrit. Ms 19 pot recollir-la directament en l'original, perquè es va aprovar en el punt 10 del Capítol General de l'Orde de 1266[185]: "*Officium beati Nichomedis, quod impeditur propter octavam Virginis gloriosae, in alia festivitate sua scilicet prima die mensis iunii plenarie dicatur, sicut in gradualibus est notatum, et habeat commemorationem suam in octava beatae Virginis secundum quod hactenus fieri consuevit*." Així doncs, trobem una prova que els manuscrits intentaven incorporar ràpidament les innovacions i constants actualitzacions de l'Orde.

[185] Canivez, Joseph Marie. (1935). Vol. III, p. 38

També trobem un cas de l'estil amb la festa de santa Margarida, del 20 de juliol, incorporada el 1260, segons el punt 10 del Capítol General de l'Orde[186]: "*Item statuit et ordinat Capitulum generale ut commemoratio beatae Margarethae fiat tertio decimo kalendas augusti per Ordinem universum. Collecta : Omnipotens sempiterne Deus, qui infirma, etc*." o en referència a la festa de sant Eloi, del dia 1 de desembre, en una modificació del 1287, segons el punt 1 del Capítol General de l'Orde[187]: "*Cum mirabilem Deum in sanctis suis omnis lingua debeat confiteri, generale Capitulum ordinat et diffinit quod festum beati Eligii confessoris in crastino beati Andreae cum duodecim lectionibus et duabus missis, sicut festum beati Nicolai, per universum Ordinem celebretur.*"

El sant d'incorporació més tardana, però, que figura en el gradual Ms 19 original és sant Venceslau[188]. El punt 7 del Capítol General de l'Orde de 1302 diu: "*Item, cum piae voluntatis petitio sit favore benigno pro sequenda, maxime ubi cultus divinus ampliatur, ad petitionem illustris regis Bohemiae Capitulum generale ordinat et diffinit, quod in vigilia beati Michaelis annis singulis fiat commemoratio de beato Wanzeleio martyre non pontifice, cum una missa per Ordinem universum*"[189]. Per tant, podem afirmar que aquest manuscrit 19 va ser confeccionat després d'aquesta data. El fet que la rúbrica aparegui esborrada de l'original i després corregida respon a altres criteris relatius al canvi d'ofici del sant de referència, de sant Tomàs a sant Vicenç.

Com es pot apreciar, la segona columna del santoral recull els oficis de sants i de santes que es van anar incorporant al manuscrit al llarg del temps, després de la confecció original del gradual. La majoria tenen a veure amb el caràcter agrícola i ramader de la comarca i amb els patrons de les diverses poblacions properes a Vallbona: Sant Antoni Abat, patró dels animals de peu rodó, i les festivitats dels Tres Tombs[190]; Sant Blai, patró del gremi dels teixidors i dels treballadors de la llana; Sant Ponç, patró dels herboristes i dels apicultors; Sant Eligi/Eloi, patró de Tàrrega i dels orfebres, argenterers i altres treballadors del metall; sant Isidre, patró de Mollerusa, des de 1622 patró de la pagesia a Catalunya que va anar substituint als sants Abdó i Senén (festivitat el 30 de

[186] Canivez, Joseph Marie. (1934). Vol. II, p. 464
[187] Canivez, Joseph Marie. (1935). Vol. III, p. 237
[188] En l'apartat 8 ampliem més informació sobre aquest ofici
[189] Canivez, Joseph Marie. (1935). Vol. III, p. 308
[190] Entre els documents personals de les monges es conserva un escrit del segle XIX que relata en català la festa dels matxers a Guimerà i dona fe de la importància de la celebració dels Tres Tombs i de la festivitat de Sant Antoni Abat en aquesta població.

juliol)[191]. Us remetem a l'apartat 8 d'aquesta tesi, on estudiem amb més detall les mans autògrafes i aportem més dades sobre aquests oficis.

Cal destacar especialment, l'aparició en el manuscrit original de la festivitat de santa Tecla, el 23 de setembre, patrona de la ciutat de Tarragona i de la diòcesi, fet que ens ajuda a autentificar la nostra hipòtesi que aquest manuscrit ha estat copiat en un dels escriptoris tarragonins de l'època. El manuscrit 26 també recull aquest ofici en l'original, però no ho fa el manuscrit Ms 1.11, que pertany a un monestir de fora de la Corona d'Aragó.

FIG. 116 Detall missa de santa Tecla, f. 172v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El culte a santa Tecla es remunta a orígens molt antics. És anomenada també santa protomàrtir femenina i la seva vida va molt lligada a la de l'apòstol Pau. Es diu que van visitar junts la ciutat de Tarragona i que hi van anar a predicar. El culte a aquesta santa es va recuperar a Tarragona durant els segles XII i XIII[192]. Tecla i Pau representen dues icones en l'ideari dels moviments ascètics cristians inicials, especialment a Egipte, Síria i Armènia[193]. A més a més, Tecla destaca com a model de la castedat femenina. Les dones santes, verges i màrtirs que, com Tecla, van triar el camí de la virginitat, entesa en l'antiguitat com un empoderament femení, van iniciar una lluita contra el patriarcat que els reservava el lloc a casa cuidant de la família i l'obligació d'infantar criatures.

[191] Yeguas i Gassó, Joan. (2011). Sant Isidor de Quios i la seva imatge a Mollerussa (1500-1525). *Mascançà: revista d'estudis del Pla d'Urgell*, núm. 2, p. 33
[192] Alsina Alsina, Maria Antonia. (2021), 13-40
[193] En relació a Tecla i Pau, us remetem als treballs de Hylen, Susan (2015) i d'Angert-Quilter, Theresa (2014)

Aquestes dones cercaven en el camí de la pregària i de l'observança espiritual una manera de transcendir a un nou model de vida que respongués a les seves inquietuds religioses i intel·lectuals, més enllà del món material. L'aparició, doncs, d'aquest ofici al manuscrit, ens pot mostrar una pinzellada del bagatge ideològic en el qual s'havia cultivat la nostra abadessa Blanca d'Anglesola i un exemple de la línia ideològica del seu abadiat i del seu monestir amb la seva inclusió en el gradual de l'ofici a aquesta santa i a d'altres, com Agnès, Àgata, Margarida, Úrsula, Caterina, Llúcia o Bàrbara, models de dones santes per a la cristiandat.

Com explica Rosa Alcoy al seu article[194], aquestes santes, que només pel fet de ser-ho ella qualifica d'heroïnes, són dones capacitades per consumar fets extraordinaris o miraculosos, encara que les seves representacions no sempre en destaquin el posat més heroic, tenint en compte que una gran quantitat de santes són santes màrtirs que van partir estoicament un feix gruixut de suplicis. En la ferma voluntat d'aquestes dones de preservar intacta la seva fe i la seva castedat, malgrat els càstigs infligits, rau la seva fortalesa de cor i d'esperit. Així com Maria, Mare de Déu, esdevé el model de maternitat a seguir o Maria Magdalena encarna el model de companya, al costat de Jesús, aquestes santes, esdevenen models de vida per a aquestes dones que trien viure una vida diferent a aquella que els reservava la societat feudal de l'època.

5.3. Cicle del comú dels Sants

Com explica Asensio[195], durant els primers anys de la reforma carolíngia es van compondre melodies amb els textos apropiats per a cada un dels sants. Però, com que gairebé tots ells eren venerats per alguna qualitat per la qual havien destacat i que havia motivat el seu ascens als altars (màrtirs, verges, doctors, confessors...), es van compondre unes fórmules de tipus genèric perquè servissin per a diferents sants que entraven dins de la mateixa categoria. D'aquí sorgeixen els oficis comuns, que agrupaven a sants de característiques similars. A continuació, mostrem el cicle del comú dels Sants que figura al manuscrit 19 de Vallbona, objecte d'estudi de la nostra tesi, que comença amb el comú dels apòstols i acaba amb el comú de la dedicació de l'Església.

[194] Alcoy, Rosa. (2023). Santes heroïnes en l'imaginari medieval. *El Temps de les Arts*. Publicació en línia consultable a: https://tempsarts.cat/arts-visuals/santes-heroines-en-limaginari-medieval/
[195] Asensio, Juan Carlos. (2003), 160-161

COMÚ DELS SANTS (f. 179v – f. 180v)

1. In natale apostolorum
2. In natale unius mart*i*ris
3. In natale unius mart*i*ris pontificis
4. In natale plurimorum mart*i*rum
5. Item plurimorum mart*i*rum
6. In natale unius confessoris pontificis
7. In natale plurimorum confessorum pontificum
8. In natale unius confessoris non pontificis
9. In natale unius *u*irginis
10. [Pro *U*irgine tantum] Aliud unde supra[196]
11. In dedicatione eccles*i*e

Cal tenir en compte que aquest apartat pot variar en funció de cada manuscrit, ja que aquí s'inclouen les misses que decideix l'artífex de la creació del còdex. Per aquesta raó, trobem diferències entre Ms 1.11 i Ms 19, també en funció a la data de còpia de cada manuscrit. No hem pogut establir comparacions amb Ms 26 perquè s'han extraviat els folis que inclouen aquestes misses. Tanmateix, en relació a la missa *Pro* U*irgine tantum*, que es troba al f. 179v de Ms 19, l'introit de la qual és la peça *Dilexisti* i*ustic*i*am,* sí que voldríem fer una puntualització.

Aquesta missa és la de santa Caterina (25 de novembre) i la de santa Llúcia (13 de desembre). Ms 26 inclou la peça en l'ofici de santa Llúcia, però no inclou l'ofici de santa Caterina. Ms 1.11 també inclou la peça en l'ofici de santa Llúcia i en el dia de santa Caterina remet a l'ofici de santa Llúcia per a consultar la missa. Aquest fet curiós ens torna a aportar informació sobre la data de confecció dels manuscrits, ja que, si ens remetem als *Statuta Capitulorum* de l'Orde, trobem que el punt 56 del Capítol General de 1214 diu[197]: "*In litania sanctus Ioannes Evangelista, et sanctus Thomas martyr, et sancta Catherina nominentur. Et de sancta Catherina festum duodecim lectionum fiat. Missa sicut de sancta Prisca, cetera sicut de sancta Lucia*." Així doncs, Ms 26 no pot relacionar l'ofici de santa Caterina amb santa Llúcia perquè va ser confeccionat abans d'aquesta data. Sí que ho pot fer Ms 1.11 perquè és de creació posterior, així com també ho fa Ms 19 que, a més a més, en una addició posterior, particularitza l'ofici de santa Caterina i el corregeix per l'introit *Gaudeamus omnes*, de l'ofici de Santa Úrsula (21

[196] Ms 19 només indica *Aliud unde supra* en la rúbrica, per això completem entre claudàtors el text omès.
[197] Canivez, Joseph Marie. (1933). Vol. I, p. 428

d'octubre), santa Àgata (5 de febrer) i de la Nativitat de la Verge (5 de març). Trobem, doncs, un altre exemple de com aquestes monges han anat interpretant i adaptant la litúrgia al seu ideari espiritual femení de referència del qual parlàvem al punt anterior.

5.4. Misses votives

A partir del segle IX, es produeixen noves formes de devoció, més afectives i personificades, que donen lloc al naixement de les anomenades *misses votives*.[198] Una *missa votiva* és una missa dedicada a una devoció o petició concreta. La divulgació de les misses votives és una altra de les aportacions més especifiques de l'Edat Mitjana. La Verge Maria ocupa, per exemple, un lloc molt important en la devoció, com ho posen de manifesta tantes formes de la tradició litúrgica i devocional.

Les misses votives es caracteritzen per la petició de les necessitats més diverses: les bones collites, la petició per les ànimes, la pluja, etc., moltes de les quals han arribat intactes fins a les formulacions litúrgiques dels nostres dies.

A continuació, llistem les misses votives que figuren al manuscrit 19 de Vallbona, objecte d'estudi de la nostra tesi.

MISSES VOTIVES (f. 180v – f. 185$_2$r)

1. [Missa pro familiaribus]
2. [Missa de Sancta Cruce]
3. [Missa de Sancta Maria]
4. [Missa pro Defunctis]
5. Missa de plu*u*ia (afegida al marge posteriorment per mà 4)
6. [Missa] pro Pace
7. [Missa] ad poscendam plu*u*iam
8. [Missa] ad poscendam serenitatem
9. [Missa] pro quacumque necessitate
10. [Missa] pro iter agentibus
11. [Missa] pro peccatis
12. [Missa] pro infirmis

Les primeres 4 misses votives apareixen entre claudàtors, perquè al manuscrit original no figura cap rúbrica que les introdueixi. De fet sí que figura l'espai reservat per a escriure la rúbrica, però no s'ha completat. Hem pogut identificar les misses pel

[198] Aurell, Jaume. (2001). La liturgia en la Edad Media. *Memoria y civilización*, vol. 4, 243-251

contingut textual i musical que apareix al manuscrit. La missa de la pluja (*missa de pluuia*) està afegida al marge, posteriorment, per la mà autògrafa 4, amb indicacions en català. En un entorn rural i exposat a la sequera, no ens resulta gens estrany que figuri una missa per demanar la preuada aigua que es necessita per fer créixer els conreus, abeurar el bestiar i per una vida digna per als éssers humans. La resta de misses formen part del manuscrit original i coincideixen amb les que figuren a Ms 1.11. No hem pogut comparar amb l'altre gradual medieval del monestir, Ms 26, perquè no conservem aquests folis.

Un dels exemples més clars d'adaptació i reutilització del manuscrit Ms 19 el trobarem al f. 69r, a l'introit *In nomine Domini* de l'ofici de la *Feria iv. Majoris Hebdomadae,* del Dimecres Sant. Els manuscrits pretridentins utilitzaven *Domini* i no *Jesu* en l'íncipit d'aquest introit. Mà 4 ratlla "*Domini*" i corregeix per "*Yesu*" (*Jesu* a GC) per tal d'actualitzar el manuscrit i fer-lo coincidir amb l'íncipit textual de l'introit de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús. Sobre les misses votives que es van afegint al manuscrit original, us remetem a les explicacions que fem en referència a l'anàlisi de les mans autògrafes, al punt 8. d'aquest treball.

5.5. Specialis ordinarii missae

En la celebració eucarística diària hi ha una sèrie de peces amb text invariable que es repeteix cada dia i que es coneix com a *ordinari de la missa*. L'ordinari de la missa[199] consta de: *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus* i *Agnus Dei*. Cal afegir la fórmula de comiat, *Ite missa est*, que moltes vegades s'inspira en la melodia del *Kyrie* i està en íntima relació amb el *Benedicamus Domino,* fórmula de comiat de l'ofici. De la mateixa manera, existeix una sèrie de cants relacionats amb ells reservats únicament a dies festius, com poden ser els de la benedicció de l'aigua, les antífones *Vidi aquam* (durant el temps pasqual) i *Asperges me* (per a la resta de l'any).

D'acord amb el primer dels cinc cants, es denomina *Kyriale* al conjunt dels cants de l'ordinari. Figuren agrupats al final del Gradual, a mode d'apèndix, i ordenats amb una orientació litúrgica específica, com es pot veure en el llistat que figura a continuació, on hem indicat el *Kyriale* que apareix al manuscrit 19, objecte de la nostra tesi.

[199] Asensio, Juan Carlos. (2003), 240-242

SPECIALIS ORDINARII MISSAE (f. 185_2r – f. 190v)

1. AN – U*idi aquam*. In die Pasche et ceteris aliis domincis. Ad aspersionem aqu*e* benedict*e* usque ad Pentecosten
2. AN – *Asperges me*. Per totum annum. Ad aspersionem aqu*e*
3. Kyrie – In sollempnitatibus in quibus colimus
4. Kyrie – Dominicis diebus et festis in quibus laboramus
5. Kyrie – Pri*u*atis diebus
6. Gloria – In precipuis festi*u*itatibus
7. Gloria – Dominicis diebus et festis in quibus laboramus
8. Credo – [In festis precipuis]
9. Sanctus – In festis precipuis
10. Sanctus – Dominicis diebus et festis in quibus laboramus
11. Sanctus – Pri*u*atis diebus
12. Agnus Dei – In festis quibus non laboramus
13. Agnus Dei – Dominicis diebus et festis quibus laboramus
14. Agnus Dei – Pri*u*atis diebus
15. [Modus respondendi in Missa]
16. [V. Gloria. De j. tono] Benedixisti Domine
17. [V. Gloria. De ij. tono] Ad te Domine clamabo
18. [V. Gloria. De iij. tono] Quid gloriaris in malicia
19. [V. Gloria. De iiij. tono] Beati immaculati
20. [V. Gloria de v. tono] Letamus sum
21. [V. Gloria de vj. tono] Domini est terra
22. [V. Gloria de vij. tono] Qui regis Israhel
23. [V. Gloria de viij. tono] *U*ias tuas Domine

Com es pot veure, tanquen la llista unes melodies a mode de recordatori tonal de cada una de les possibles entonacions del *Gloria* en els vuit tons possibles. Destaquem les indicacions d'alternança cor/orgue que figuren al llarg dels dos *Gloria* (peces 6 i 7), el *Credo* (peça 8) i el primer *Sanctus* (peça 9). Aquestes indicacions han estat realitzades per la mà autògrafa 4, de la qual parlem a l'apartat 8 i donen fe de l'ús d'un acompanyament musical d'orgue per enriquir el cant litúrgic.

5.6. Himnes

Els *himnes* són composicions estròfiques cantades principalment durant l'ofici diví[200]. Es divideixen en dos grans grups: els himnes en prosa i els himnes en vers. Els himnes en vers, molt més nombrosos i de tipologia més variada, solen ser d'estil sil·làbic i es

[200] Asensio, Juan Carlos. (2003), pp. 288-294

distingeixen de la resta de les peces de l'ofici pel seu caràcter i estructura poètica. Els himnes en prosa són de procedència diversa. La litúrgia actual només en conserva tres: *Gloria in excelsis*, l'himne angèlic el text del qual parafraseja i amplia el relat bíblic de l'anunci dels pastors la nit de Nadal; el *Te Deum*, himne d'acció de gràcies amb text atribuït a Nicetas Remesianus dividit en tres parts: trinitària, cristològica i sàlmica, i que s'ubica, entre altres llocs, al final de maitines; i el *Te decet laus*, el més breu dels tres, destinat com a cant en la postbenedicció del Santíssim Sacrament.

Seguint a Asensio (2003), el context normal d'interpretació general dels himnes és l'ofici, tot i que alguns d'ells, com el *Pange lingua* en les seves dues versions, ha sobrepassat aquesta funció per acompanyar en un cas les processons de la custòdia el Dijous Sant i en el *Corpus* (*Pange lingua gloriosi*, amb text i música atribuïts a Tomàs d'Aquino) i en l'adoració de la Creu del Divendres Sant (*Crux fidelis – Pange lingua*, de Venanci Fortunat, segle VI). De l'època carolíngia i postcarolíngia són alguns dels himnes més celebrats, com el *Veni creator Spiritus*, atribuït a Ràban Maur, o *Ut queant laxis*, de Pau Diaca, sense oblidar els textos d'autors de l'Antiguitat que es van adoptar en aquella època, com el conegut *Vexilla regis prodeunt*, de Venanci Fortunat.

La regla benedictina va contribuir amb la seva expansió a unificar i difondre el repertori dels himnes. La litúrgia catedralícia no va admetre els himnes de manera regular fins al segle XII[201]. Els nous ordes monàstics van crear els seus propis himnaris inspirant-se en la *Regla* de Sant Benet.

Els himnes consten d'un nombre indeterminat d'estrofes, regularment entre tres i vuit, i el metre de cada un dels versos d'aquestes estrofes és quantitatiu, amb patrons fixes de síl·labes llargues i breus governats per les regles de la versificació llatina. El text de l'última de les estrofes correspon sempre a la doxologia, que en aquest cas no és uniforme. Presenta multitud de variants, tot i que sempre conté les al·locucions normals al Pare, al Fill i a l'Esperit Sant.

Al cicle del propi del Temps del manuscrit 19 de Vallbona es poden localitzar 3 himnes:

- *Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum* altrament anomenat *hymnus trium puerorum*. El text d'aquesta peça prové del càntic dels tres infants llençats al foc en el llibre de Daniel (Daniel 3:1-30). Al manuscrit 19 aquest himne apareix en tres

[201] Bellavista, Joan. (1981). La litúrgia a Catalunya en els segles de transició de l'Alta a la Baixa Edat Mitjana. *Revista Catalana de Teologia*, núm. 6, p. 129

ocasions, *Sabbato Quatuor Temporum Adventus* (*Sabbato in xij. Lectionibus* al Ms 19) al f. 6v, *Sabbato Quatuor Temporum Quadragesimae* (*Sabbato* al Ms 19) al f. 33v i *Sabbato Quatuor Temporim Septembris* (*Sabbato in xij. Lectionibus* al Ms 19) al f. 121r, si bé només en el primer cas apareix amb text i música. Tant en els manuscrits 1.7 com 1.11 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP) figura aquesta peça en les mateixes ocasions. En el manuscrit 1.7 la peça sempre apareix completa amb text i música. En el cas del gradual Ms 26, la peça apareix indicada com a tracte i no com a himne en els f. 26v i f. 94r, indicant text i música de l'íncipit i foliació referencial que ens remet al f. 5 i que no podem comprovar si hi figurava la peça sencera amb text i música perquè els folis inicials d'aquest gradual s'han perdut.

- *Gloria laus*. Aquest himne apareix el Diumenge de Rams, just després de l'antífona *Ave rex noster* i seguida del responsori *Ingrediente Domino*. Al manuscrit 19 de Vallbona es troba al foli f. 63r, acompanyada d'una rúbrica amb indicacions per als celebrants i també figura als manuscrits 1.7 i 1.11 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP). Ms 26 només indica text i música de l'íncipit de la peça sense cap rúbrica. En el punt 7.1 estudiem aquesta peça amb una mica més de deteniment.

- *Crux fidelis - Pange lingua*. Aquest himne apareix el Divendres Sant, just després de l'antífona *Ecce lignum* i abans de l'antífona *Super omnia lingua*. Al manuscrit 19 de Vallbona es troba al foli f. 75r i també figura als manuscrits 1.7 i 1.11 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP) i al gradual Ms 26. A Ms 19 figura en la confecció original una rúbrica en vermell que diu: "*hic non inclinatur*" just abans del text *Gloria et honor Deo*. Ms 26 només recull un parell d'indicacions al principi de la peça afegides en tinta negra posteriorment per mà 2 que es llegeixen molt malament i que diuen: "*repetitur*" i "*non inclinatur*", corregint així el gradual més antic, perquè també es pogués utilitzar en la litúrgia i en el seu estudi.

A continuació llistem els himnes *ad Tertiam* que figuren al final del manuscrit 19 de Vallbona, objecte de la nostra tesi. *A solis ortus* és un himne per als laudes del dia del naixement del Senyor i *Audi benigne Conditor* és un himne per a vespres de Quadragèsima. En molt dels casos, en el manuscrit original es conserva l'espai dedicat a la redacció de la rúbrica corresponent a la introducció de la peça, però no ha estat completada per la mà copista corresponent. Aquest fet ens mostra que el manuscrit estava en procés de creació, fins i tot, una vegada ja s'havia començat a utilitzar en la

comunitat, amb la possibilitat de modificar el contingut a mesura que fos necessari pels requisits litúrgics i religiosos de les monges.

HIMNES (f. 190v – f. (197r))

Hymni ad Tertiam (f. 190v – f. (197r))

1. Conditor alme s*y*derum – Per totum Ad*u*entum exceptis festis sanctorum
2. A solis ortus – [Ad laudes. In Nativitate Domini]
3. O quam glorifica – [In festi de BMV]
4. Audi benigne Conditor – [Ad vesperas. Quadragesima]
5. *U*exilla regis – [Hebdomada sancta. Ad vesperas]
6. Iam surgit hora ter*c*ia – [Hebdomada sancta. Ad tertiam]
7. Chorus no*ue* I*h*erusalem – In die Pasche et per totam *e*bdomadam et in diebus dominicis. Diebus et festis et ix-xij Lectiones usque as Ascens*i*onem
8. *E*terne rex altissim*e* – In Ascens*i*onem usque ad Pentecostem
9. *U*eni creator – In Pentecosten et eis diebus
10. Sanctorum meritis – [In festo Omnium Sanctorum]

Com es pot veure, els himnes fan referència a episodis importants relacionats amb Jesús (advent, naixement, passió, resurrecció, ascensió), amb l'Esperit Sant (Pentecosta), amb les festes de la Mare de Déu (BMV) i amb la festa de Tots Sants. Val a dir que els tres darrers himnes ja no figuren a Ms 1.7 (BMP) i només els hem comparat amb Ms 26, que sí que els inclou com Ms 19. Aquest fet ens aventura a afirmar que tant Ms 19, com Ms 26, provenen segurament del mateix *scriptorium*, perquè inclouen les mateixes festivitats per a aquests himnes.

En molts casos, a Ms 19 s'ha reservat l'espai per a escriure les rúbriques, però no s'han acabat confeccionant i resten, per tant, inacabades. Per això, hem indicat les festivitats corresponents entre claudàtors. Trobem així una nova mostra que el manuscrit es va anar confeccionat amb l'ajuda de diverses mans i que hi havia diferents graus de prioritat a l'hora de redactar el gradual, sobretot en aquests folis finals, on hem trobat aquestes rúbriques no realitzades. Veiem clarament que es prioritza la còpia del text i de la música, perquè el nom de la festivitat, per a algú que formés part de la comunitat, només sabent la peça amb text i música, ja sabia a quin ofici corresponia i no resultava imprescindible per a l'ús del gradual en el dia a dia de la comunitat.

5.7. Antífones

La paraula *antífona* designa moltes realitats diferents. Per a Asensio, en general la paraula *antífona* designa un text de cant en prosa seguit d'un salm i, juntament amb els responsoris, les antífones són els gèneres més abundants dins de l'ofici. El terme ja era conegut pels grecs, qui utilitzaven la paraula *antiphonia* per a designar un cant simultani a l'octava, com el que es produïa de manera natural entre veus femenines o infantils i veus masculines[202].

Per a Righetti, l'antífona va ser creada tenint en compte una doble funció musical i litúrgica[203]. Musical, perquè designa i prepara el to en el qual serà cantat el salm, i litúrgica, perquè l'antífona suggereix el pensament dominant a través del qual l'Església convida a interpretar el salm. David Andrés Fernández recull en el seu article les classificacions de les antífones que han establert diversos autors. Pel que fa a Righetti, Andrés Fernández ens diu que classifica les antífones en quatre grans categories: antífones salmòdiques, antífones evangèliques, antífones històriques i antífones independents[204].

El seu destí pot ser l'Ofici Diví (procedents normalment de breviaris i salteris, amb text breu, acompanyen al recitat dels salms en els oficis de les hores), antífones de *Benedictus* i de *Magnificat* (extretes del Nou Testament: respectivament, Lc.1, 68-79, al·lusiu a Zacaries, cantades en Laudes; i Lc. 1, 46-55, al·lusives a la Verge Maria, entonades en l'ofici de Vespres), antífones del propi de la missa (d'introit, ofertori i comunió), marianes, versificades i processionals.

Andrés Fernández continua explicant que, per a Michel Huglo, en canvi, les antífones es divideixen en dos tipus. Per una banda, aquelles destinades als salms per als oficis de matines, laudes i vespres, i, per altra banda, la resta, incloent aquí com a subtipus les antífones del salteri, les antífones amb versos, les antífones de *Benedictus* i de *Magnificat*, les antífones destinades a la missa (introit i comunió), les antífones

[202] Asensio, Juan Carlos. (2003), pp. 273-283
[203] Riguetti, Mario. (1955-1956). Vol. I, pp. 316-319
[204] Andrés Fernández, David. (2014). *Fit processio et cantantur antiphonae sequentes*. Tipología de las formas de música litúrgica en los libros procesionales. *Medievalia*, núm. 17, 103-129

marianes, les antífones processionals i les antífones versificades. La major part d'elles tenen text bíblic i la composició de les seves melodies és diversa[205].

Finalment, Andrés Fernández explica que Daniel Saulnier[206] estableix set tipus i ens convida a considerar l'antífona com: "*une réalité liturgico-musicale complexe, qui recouvre en fait des formes musicales et des mises en œuvre pratiques distinctes*". Aquests tipus serien :

1) alternança o "antiphonie"
2) la resposta a la salmòdia responsorial per versos
3) la tornada de la salmòdia responsorial per estrofes
4) l'antífona com a començament i/o conclusió del salm
5) l'antífona "d'aparell"
6) l'antífona de processó
7) l'antífona "de devoció"

Pel que fa al manuscrit 19 de Vallbona, hem volgut mostrar dos tipus d'antífones que apareixen al llarg del document. D'una banda, les *antífones processionals*, i d'altra les *antífones ad Tertiam*, que apareixen llistades al final del manuscrit, després dels himnes *ad Tertiam* dels que hem parlat al punt anterior.

Les *antífones processionals* acompanyen musicalment l'acte de processó i apareixen escrites en els graduals i antifonaris més antics d'Occident.[207] Com explica Andrés Fernández, citant a la vegada a Huglo, són aquelles antífones les rúbriques de les quals estan directament vinculades a la Lletania Major, Lletanies Menors o Rogatives i les processons rituals de la Candelera (Purificació), l'Adoració de la Creu (Divendres Sant) i el Dimecres de Cendra.[208]

[205] Huglo, Michel & Halmo, Joan. (2014). *Antiphon. Grove Music Online*. Oxford Music Online (rev. septiembre 2014), http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article/grove/music/01023 citat per Andrés Fernández, David. (2014)
[206] Saulnier, Daniel. (2005). *Des variantes musicales dans la tradition manuscrite des antiennes du repertoire romano-franc*. Tesi doctoral consultable a : https://theses.fr/2005EPHE4032. École Pratique des Hautes Études (Sciences historiques et philologiques), Paris, citat per Andrés Fernández, David. (2014)
[207] Andrés Fernández, David. (2014), p. 109
[208] Huglo, Michel. (1988). *Les livres de chant liturgique*. Turnhout (Bèlgica): Brepols, pp. 110-111

En el manuscrit 19 de Vallbona, apareixen les següents antífones processionals:

Foli	ANTÍFONA	Temps litúrgic	Observacions
f. 21r	Exurge Domine	Dimecres de cendra	· A *Exurge Domine* Ms 19 recull la indicació *Ista antifona chorus per processione*, afegida la marge per mà 2. A Ms 26, mà 2 també escriu *Chorus per processione*
f. 21v	Exaudi nos, Domine		
	*I*uxta *u*estibulum		
f. 22r	Immutemur habitu		
f. 61v	Pueri Hebr*e*orum *tollentes* ramos	Diumenge de Rams	
	Pueri Hebr*e*orum *u*estimenta		
	Occurrunt turb*e* cum floribus et palmis		GC no les inclou. Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 sí. *Unus autem* i *Ave rex noster* segurament també a Ms 26, però no conservem f. 48 on es trobarien
f. 62r	Collegerunt pontifices		
	Unus autem exipsis *K*ayphas		
f. 62v	Ave rex noster		
f. 75r	Ecce lignum	Divendres Sant	· A *Ecce Lignum*, Ms 26 recull la indicació *in processione*, afegida al marge per mà 2 · *Super omnia* segurament també a Ms 26, però no conservem f. 59- f. 62 (fins a Diumenge de Resurrecció) on es trobaria
f. 77r	Super omnia lingua		
f. 137r	Lumen ad re*u*elationem	Purificació BMV	
	Ave gratia plena Dei genetrix		GC no les inclou. Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 sí, tots amb la indicació *ad processionem*
f. 137v	Adorna thalamum		
f. 138r	Responsum accepit		
	Hodie beata Virgo Maria		
f. 185_2r	*U*idi aquam	Missa benedicció aigua	Aquí comparem amb Ms 1.7, que sí les recull. Segurament també a Ms 26, però no conservem els folis
f. 185_2v	Asperges me		

Les processons queden descrites en les rúbriques que acompanyen aquestes peces. Com indiquen les observacions que hem recollit en el quadre, amb posterioritat a la confecció dels manuscrits 19 i 26, apareixen diverses mans autògrafes, com la mà 2, que deixen per escrit de manera molt específica que aquell ofici va lligat a una processó. Pensem que aquestes processons devien resultar especialment importants per a les monges, com queda recollit en els documents sobre la processó del *Corpus Christi*, que aportem a la proposta de classificació inicial de Janini i en aportacions autògrafes posteriors sobre aquesta festa i d'altres més modernes que es van anar incorporant a la litúrgia de l'Orde, que van associades a una processó i que desenvolupem en el punt 8. de la tesi.

A continuació, mostrem un llistat de les antífones *ad Tertiam* que es recullen en els folis finals del manuscrit 19 de Vallbona, a continuació dels himnes *ad Tertiam* ja descrits. Ms 26 només recull la primera i va directa a l'ofici de les Onze Mil Verges. Tampoc hem pogut comparar amb Ms 1.7 (BMP) i Ms 1.11 (BMP), perquè s'inclouen altres peces en els folis finals d'aquests manuscrits. Tanmateix, hem referenciat totes les antífones que hem pogut amb GC, com es pot consultar en les taules de continguts dels Quaderns Q20 i Q21 de l'Annex 1.

ANTÍFONES (f. (197r) – f. (202v))

Antiphonae ad Tertiam (f. (197r) – f. (202r))

1. Alleluya – Dominica. Diebus excepto Quadragesima
2. *U*irgo hodie fidelis – In natale Domini
3. Rubum quem *u*iderat – In Circumcissione Domini
4. Apertis thesauris – In Epiphania Domini
5. Baptista contremit – In octa*u*a Epiphania Domini
6. In spiritu *humilitatis* – Dominica j. in Quadragesima
7. Missus sum ad o*u*es – Dominica secunda
8. Qui non colligit – Dominica tertia
9. De quinque panibus – Dominica quarta ·iiij·
10. *I*udicasti, Domine – Dominica quinta
11. Pueri Hebr*e*orum – Dominica in Ramis Palmarum
12. Alleluya – In Pascha Domini
13. Alleluya – In Ascensione Domini
14. Repleti sunt omnes – Per octa*u*am Pentecostes et in Die
15. O *u*era, summa – Dominica de Trinitate
16. Non me permi*t*as – In Sancto Andrea Apostolo (30 novembre)
17. Adh*e*sit anima mea – In Sancti Stephani (26 desembre)
18. Misit Dominus – In Sancto *I*ohan*ne* Apostolo (27 desembre)
19. *U*ox in rama – Innocentum (28 desembre)
20. A*n*ulo suo – In festo Sancte Agnetis *U*irginis (21 gener)
21. Ter *u*irgis – In Con*u*ersione Sancti Pauli Apostoli (25 gener)
22. Responsum accepit [S*y*meon] – In Purificatione Beat*e* Mari*e* (2 febrer)
23. Gratias tibi ago – In festo Sanct*e* Agath*e* *U*irginis (5 febrer)
24. Ego pro te roga*u*i – In *K*athedra Sancti Petri Apostoli (22 febrer)
25. Inito consilio – Sancti Benedicti (21 març)
26. Ecce concipies – In Annunc*i*atione. Dominica (25 març)
27. *Ioh*an*e*s *u*ocabitur – In Sancto *I*ohan*e*s Ba*b*tisti (25 juny)
28. Ego pro te ro[gavi] (només íncipit text) – Petri Apostoli (29 juny)
29. Ter *u*irgis (només íncipit text) – Commemorationis Sancti Pauli (30 juny)
30. Alleluya noli flere – Mari*e* Magdalen*e* (22 juliol)
31. Adh*e*sit anima mea *post te* – In In*u*entionem Sancti Stephani (3 agost)
32. Adh*e*sit anima – In festo Sancti Laurenti mart*i*ris (10 agost)
33. Maria *U*irgo – In Assumptio*n*e Beat*e* Mari*e* (15 agost)
34. In disciplina morum – In Sancti Bernardi (20 agost)
35. Arguebat Herodem – Decollatio Sancti *Ioh*annis (29 agost)
36. Regali ex progenie – In Nati*u*itate Sanct*e* Mari*e* *U*irginis (8 setembre)
37. Tuam Crucem – In exaltac*i*one Sanct*e* Crucis (14 setembre)
38. Micha*e*l, Gabriel – In festo Sancti Mich*ae*lis (29 setembre)
39. Muliebrem ad ornatum mundum – In ·XI· milia *U*irginum (21 octubre)
40. Beati eritis – In Die Omnium Sanctorum (1 novembre)
41. O *u*irum ineffabilem – Sancti Martini (11 novembre)
42. *U*alerianus – Cecili*e* *U*irginis (22 novembre)
43. *U*idi supra montem – Clementis mart*i*ris (23 novembre)

***Antiphonae ad Tertiam Commune Sanctorum* (f. (202r) - f. (202v))**

44. Imple*u*it eos dominus – E*u*angelistarum
45. *U*os amici mei – Apostolorum
46. Qui mi*c*hi ministrat – Unius mart*i*ris
47. Corpora Sanctorum – Plurimorum mart*i*rorum
48. Fidelis ser*u*us – Unius Confessoris
49. In*u*enta *bona margarita* – Unius *U*irginis
50. H*e*c est domus Domini – In dedicatione Eccles*ie*

Com es pot apreciar en el repertori d'antífones *ad Tertiam*, entre els personatges femenins que les protagonitzen figuren la Mare de Déu en relació a episodis importants en la seva vida (purificació, anunciació, assumpció i nativitat, segons l'ordre d'aparició d'acord amb el calendari) i les santes Agnès, Àgata i Cecília. També Maria Magdalena, que apareix sense el qualificatiu de santa, i, per tant, se la referencia com a companya i deixebla de Jesús, i les Onze Mil Verges, en honor a santa Úrsula i les seves companyes, totes elles models de santedat femenina per a les dones de l'època[209].

Que aquest gradual reuneixi tot aquest repertori ens mostra que, per a Blanca d'Anglesola, disposar d'aquest *corpus* litúrgic era important i atorga un lloc preeminent al cant en l'ofici diví del monestir. Aquesta aportació que fem ens reforçaria la idea que Blanca hagués format part d'un grup de monges cantores especialitzades en l'estudi del repertori vocal dins de la comunitat i, essent abadessa, volgués dotar el gradual d'aquestes peces per facilitar la seva consulta i estudi dins del mateix manuscrit.

El fet de disposar d'aquestes peces al final del gradual estalvia copiar-les un altre manuscrit i evita haver de recórrer a un altre antifonari per consultar-les. Per tant, podem concloure que, tot i la despesa que deuria suposar per al monestir la manufactura d'aquest gradual en el seu moment, ja estava pensat amb criteris d'economia de mitjans i mostra el coneixement d'aquest repertori per part de l'abadessa artífex de la seva creació.

[209] Us remetem a l'article de Alcoy, Rosa. (2023). Santes heroïnes en l'imaginari medieval. *El Temps de les Arts*. Publicació en línia consultable a: https://tempsarts.cat/arts-visuals/santes-heroines-en-limaginari-medieval/

5.8. Ofici de les Onze mil Verges

En el foli f. (202)v, al final del Gradual de Blanca d'Anglesola, l'altre nom com es coneix el manuscrit 19 del fons musical de l'arxiu del monestir, apareix una rúbrica que indica l'Ofici de les Onze mil Verges per acabar el manuscrit.

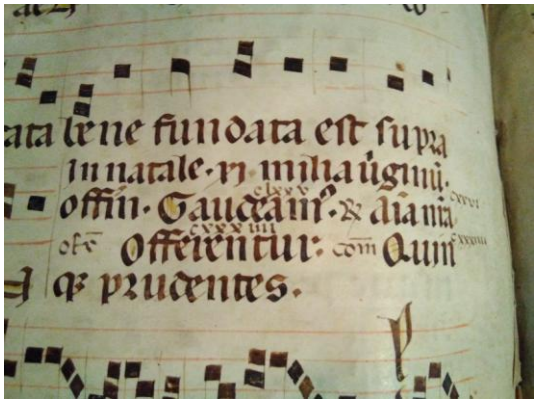

FIG. 117 Ofici de les Onze mil Verges, f. (202)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

L'ofici consta de l'introit *Gaudeamus [omnes in Domino]*, el gradual *Anima nostra*, l'ofertori O*fferentur [Regi]* i la comunió *Quinque prudentes*. A continuació, es copia la peça musical *Alleluya Hodie* u*irginum*, però la peça queda incompleta, perquè el foli següent està mutilat. Del text de l'al·leluia només es conserva: "*Alleluya Hodie* u*irginum chorus trucidatus est pro Christo sponso suo qui posuit animam suam pro ovibus suis*" i falta "*et pro suo grege mori dignatus est*." Ms 1.11 i Ms 1.7 no inclouen aquest ofici al final dels manuscrits. En canvi, l'altre gradual medieval del fons musical de l'arxiu, el manuscrit 26, també acaba amb aquest ofici i aquí sí es conserva la peça sencera amb text i música. En l'apartat 6.5. transcrivim la peça del manuscrit 19 i la comparem amb altres melodies trobades sobre aquest al·leluia. Hem utilitzat les pàgines *Cantus Index* i *Gregobase*, les úniques bases de dades per a l'estudi d'obres i manuscrits musicals de les que apareixen en el llistat d'obres de referència en les quals hem trobat aquesta peça i, juntament, amb la peça de Ms 26 i les que hem pogut consultar, ens han permès oferir una reconstrucció de la part mutilada d'aquest al·leluia al manuscrit 19.

Cal tenir en compte que el culte a les Onze mil Verges i a Santa Úrsula era molt estès durant l'Edat Mitjana i especialment en l'orde cistercenc. Com ens indica Jaime

Ferreiro[210], el primer testimoni conegut sobre l'arribada de les relíquies de les Onze mil Verges a Espanya es troba en relació amb l'arquebisbe Engelbert de Colònia i l'Orde cistercenc amb motiu del viatge que Pere, abat de San Pere de Gumiel de Izán (Burgos), va fer a Alemanya en 1223 com a enviat de Ferran III, per a rebre les relíquies de les Onze mil Verges procedents principalment de les esglésies i monestirs de la mateixa ciutat de Colònia[211].

Francesca Español ens explica que poc després se'n registren a Catalunya (1238)[212]. Aquell any foren portades de Roma per l'abat de Sant Cugat del Vallès, Pere d'Amenys, que en va aconseguir a l'església de Santa Pràxedis (*Sancte Ursule, virginis et matiris*) i a la de Sant Adrià (*Sanctorum undecim milia virginum et martirum*).[213] Per la seva banda, el 1307, el rei Jaume II obtingué a la ciutat de Colònia el cos d'una de les verges, la identitat de la qual no s'especifica.[214] Si bé aquests primers testimonis no semblen haver tingut cap incidència enllà del monestir de Sant Cugat o de la capella del Palau Reial Major de Barcelona, la notícia de 1330 té implicacions importants en diversos indrets del territori català. Francesca Español prossegueix dient que el camí d'aquestes relíquies és conegut a partir del document montserratí que les autentifica.[215] L'any 1330 Guillem Sigó (Sitjó), un mercader català que es trobava a la ciutat de Bruges, les va obtenir d'uns frares dominics[216] que, al seu torn, les havien aconseguit legalment a la ciutat de Colònia. A ell i, més concretament, al seu germà, Jaume Sitjó, bisbe de Lleida i Tortosa, es déu l'arribada a Valls de la relíquia de Santa Úrsula (patrona de la ciutat) a l'església de Sant Joan al segle XIV[217].

[210] Ferreiro Alemparte, Jaime. (1991). *La leyenda de las once mil vírgenes. Sus reliquias, culto e iconografía*. Múrcia: Universidad de Murcia, 60-61
[211] *Ibíd*., p. 89
[212] Español, Francesca. (2014). El tresor de Sant Joan de Valls entre els segles medievals i l'època moderna. *Quadern de Vilaniu*, núm. 66, p. 55
[213] Rius Serra, José. (1947). *Cartulario de San Cugat del Vallés*, 4 vols., Barcelona: CSIC, vol. III, doc. 1345, 460-461. Citat a Español, Francesca. (2014)
[214] Conde y Delgado de Molina, Rafael. (1994). Una relíquia de les Onze Mil Verges per a Jaume II, *Miscel·lània en honor del Dr. Casimir Martí*, Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 211-214. Citat a Español, Francesca. (2014)
[215] Ribas i Calaf, Benet. (1997). *Annals de Montserrat (1258-1485)*, Altés i Aguiló, Francesc Xavier. (ed.). Barcelona: Abadia de Montserrat, p. 171 (1332): "*En este año estando el señor infante patriarca en Tarragona, a 2 de marzo, dio sus letras testimoniales de ser verdaderas y veneradas dos cabezas de las Onze Mil Vírgenes, que estan oy día en el relicario de este monasterio*." El pare Benet Ribas detalla, tot seguit (pp. 171-172), la història d'aquestes relíquies i el paper destacat que va tenir en la seva arribada a Catalunya Guillem Sigó (Sitjó). Citat a Español, Francesca. (2014)
[216] Consulteu Pérez Vidal, Mercedes. (2021), p. 153 per veure la recepció del culte a Santa Úrsula i les Onze mil Verges en l'orde de predicadors en els monestirs de monges dominiques a Castella.
[217] Español, Francesca. (2014). El tresor de Sant Joan de Valls entre els segles medievals i l'època moderna. *Quadern de Vilaniu*, núm. 66, 61-65

Pel que fa a Vallbona, recollim una interessant notícia en un document del 15 d'octubre de 1305[218], referent al testament d'Elisenda de Queralt, vídua de Guillem Ramon (IV) de Montcada. Entre altres deixes, atorga a la seva germana, Gueraua de Queralt, monja de Santa Maria de Vallbona, dos-cents sous jaquesos perquè cobreixi les seves necessitats. També dona a la seva neboda Gueraldona de Queralt, filla del seu germà Pere (III) de Queralt i monja del mateix monestir, cent sous jaquesos per les seves necessitats. Així mateix, dona cent sous barcelonesos a la mensa del monestir. El més important és que demana ser enterrada al monestir d'Alguaire, a prop de l'altar de la capella de les Onze mil Verges, que ella havia ordenat construir, com també ho recull Pere Terrado al seu article[219]. Trobem doncs una altra mostra d'aquesta veneració cap a Úrsula i les seves companyes entre les monges cistercenques i les seves famílies.

A la catedral de Tarragona, consagrada el 1331, es va construir i decorar la capella de les Onze Mil Verges durant la prelatura d'Arnau Sescomes (1334-1346), el seu promotor, un personatge influent de la història eclesiàstica i de la promoció artística de la Catalunya trecentista, com ens explica Sara Sánchez Roig al seu article[220].

Uns segles després, al mateix monestir de Vallbona, també es troben unes relíquies de les Onze mil Verges. En un inventari de relíquies que fa fra Josep Barberà, monjo de Santes Creus, el 15 d'abril de 1605 fa un "*memorial de les relíquies del monestir de Vallbona*" entre les que figuren "*ossos de les Onze milia màrtyrs*" donant fe d'un inventari anterior, del 1583, fet entre Ysabel Sunyera, religiosa i sagristana del monestir de Vallbona i mossèn Lloís Marquès, capellà de l'església del suara dit monestir i notari.[221]

Hem d'afegir al culte de Santa Úrsula la proximitat de la llegenda de les Onze mil Verges amb un altra llegenda molt similar dins del territori català. Com relaten Setó i Estradé al seu article[222], la llegenda *el rescat de les cent donzelles* o *el rescat de Sant Esteve* conta que l'any 1147 Ramon Berenguer IV, comte de Barcelona, va enviar una

[218] Sans i Travé i Sarobe. (2022), doc. 871
[219] Terrado, Pere. (2019). Elisenda de Montcada (1). *Cercavila*, núm. 77, 7-9
[220] Sánchez Roig, Sara. (2022). La capilla de Santa Úrsula y las Once Mil Vírgenes de la Sede Tarraconense: un espacio para el culto a las mártires. Publicat a Barriocanal, José Luís; Cura, Santiago del; Payo, René Jesús; Izquierdo, Carlos (eds.). (2022). *El mundo de las catedrales: pasado, presente y futuro*. Congreso Internacional VIII Centenario Catedral de Burgos (Burgos, del 13 al 16 de junio de 2022). Burgos: Fundación VIII Centenario de la Catedral 587-596
[221] Capdevila, Marta i Piquer i Jover, Josep-Joan. (2017). El Dr. Vicenç Garcia i fra Josep Barberà, noves notícies sobre els orígens de la seva amistat. *Jornades de Treball del Grup de Recerques de les Terres de Ponent*, 367-392
[222] Setó Vallverdú, Ramon i Estradé Pujals, Maria. (2018). La llegenda del rescat de les cent donzelles o del rescat de Sant Esteve. Publicat a Cuadrada Majó, Coral i Garriga Pujals, Montserrat (coordinadores). (2018), p. 451

armada per a ajudar Alfons de Castella, els genovesos i els pisans a conquerir Almeria. Galceran de Pinós, fill i hereu dels barons de Bagà, va participar com a almirall de l'armada. La ciutat fou conquerida, però Galceran i un company seu, Santcerní, van caure presoners i van ser traslladats a la presó de Granada.

El preu del seu rescat incloïa, entre altres requeriments, el lliurament de cent donzelles, que van ser generosament ofertes pels vassalls del baró. Quan ja s'havia reunit tot el rescat, donzelles incloses, i es disposaven a salpar des de Salou cap a Granada, Galceran és alliberat miraculosament de la presó gràcies a la intercessió de sant Esteve, patró de la parròquia del seu poble, Bagà (als peus del Cadí). De la mateixa manera, el seu company és alliberat gràcies a la intercessió de sant Genís. La comitiva del rescat i els dos alliberats miraculosament es troben al camí del Racó (Vila-seca) molt a prop del port de Salou. Amb gran goig es reconeixen i van plegats cap a Tarragona i d'allí a Barcelona per presentar-se davant Ramon Berenguer IV. Un cop reposats, retornen cap a Bagà on són rebuts amb immensa alegria. Galceran va recompensar les donzelles i les famílies que les havien lliurades; també va fer donacions a l'església de sant Esteve de Bagà. Al cap dels anys, proper a la mort, es va retirar com a monjo al monestir de Santes Creus, on va morir i va ser enterrat[223].

Aquesta llegenda, juntament amb l'expansió del culte a santa Úrsula i les Onze mil Verges en l'Orde del Cister durant el segle XIII especialment[224], ens fan pensar que a Santes Creus, especialment, però també a Poblet i Vallbona, es despertés l'interès vers el culte d'aquesta santa i de les seves companyes. Els *Statuta Capitulorum* de l'Orde estableixen la celebració de la festa a tota Alemanya el 1259[225] i a tota França el 1260 per petició expressa del rei[226] i ja el 1282 estableixen disposicions especials per a la seva celebració en tota l'Orde[227]. Resulta curiós que els dos graduals medievals del fons musical de l'arxiu de Vallbona acabin amb l'ofici de les Onze mil Verges, com a botó d'or final del manuscrit.

[223] Per a consultar la resta de l'article sobre l'autoria de la llegenda i la seva evolució en el temps, us remetem a Setó Vallverdú, Ramon i Estradé Pujals, Maria. (2018), 449-478
[224] Hoefener, Kristin. (2021). O felix Germania: un office liturgique cistercien en l'honneur des vierges de Cologne. Étude des interrelations entre textes et mélodies. *Textus & Musica*, núm. 3, p. 4
[225] Canivez, Joseph Marie. (1934), vol. II, 454
[226] *Ibíd*., 464
[227] Canivez, Joseph Marie. (1935), vol. III, 218

La nostra teoria es fonamenta en dues possibilitats. Com ja hem aportat durant la tesi, resulta molt possible afirmar que el gradual Ms 26 fos adquirit per part de les monges de Vallbona dels germans cistercencs del monestir de Santes Creus i, per tant, provinent del seu *scriptorium*. Aquest fet ens duria a afirmar que, com a record de l'heroi de la llegenda que va acabar fent-se monjo de Santes Creus, es recollís en un ofici especial, el de les Onze mil Verges, la seva llegenda. D'altra banda, si el gradual de Blanca d'Anglesola es va copiar seguint algun model, segurament seria provinent d'algun monestir proper, molt probablement el de Santes Creus, amb qui tenia més afinitat, i, si afegim la importància del culte a santa Úrsula i la popularització de l'advocació a les Onze mil Verges, la nostra abadessa no va dubtar a incloure aquest ofici en un lloc especial, tancant el manuscrit, com a segell especial dels monestirs cistercencs de la zona, Santes Creus, Poblet i Vallbona.

A Poblet, l'abat Ponç de Copons va anar a cercar a París el 1330 la relíquia de santa Columbina, una de les verges màrtirs de Colònia[228], i el monestir té dedicat un retaule a santa Úrsula, obra de de Joan Reixac realitzada el 1468 per a la capella de santa Úrsula del monestir, conservat al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Malauradament, des del 2 de setembre de 2017, la capella de santa Úrsula ara acull la capella de sant Bernat d'Alzira[229]. De fet, com hem vist, tant a Santes Creus com a Vallbona es recullen testimonis d'aquest culte i podríem afirmar que l'aparició d'aquest ofici al final dels graduals podria considerar-se una marca de referència sobre la procedència d'aquests manuscrits.

5.9. *Expositio Tabulae* – Calendari (còmput de la Pasqua)

Vegeu apartat 3.6.2.

5.10. Índex analític (text) – Taula de continguts. Annex 1

En aquest apartat, volem explicar una mica l'índex analític i la taula de continguts amb què hem transcrit les 1333 peces que hem indexat en el manuscrit 19, objecte de la

[228] Altisent, Agustí. (1974), p. 209
[229] Solà, Lluís. (1998). El monestir de Poblet. Visita guiada feta pel P. Jesús M. Oliver al noviciat de Poblet durant el curs 1997-1998. Apunts de fra Lluís Solà. *Apunts d'art*. Poblet: Abadia de Poblet, p. 10

nostra tesi doctoral. Aquest apartat es trobarà a mode d'apèndix, al final de la tesi, per facilitar la seva consulta, concretament a l'Annex 1.

La taula de continguts està organitzada per quaderns. Cada full comença amb un títol en què figura el número del quadern, el nombre de bifolis i la numeració de folis compresos en cada quadern. En la primera columna de la taula figura el foli on es troba la peça, determinant si es troba al *recto* o al *verso* del foli. En la segona columna, hem assignat un número d'ordre de la peça que indexem. En la tercera columna posem l'íncipit de la peça del repertori que indexem. Si la grafia no es correspon amb el llatí estàndard i/o alguna part del text mostra alguna particularitat, ho indiquem amb cursiva. Si falta una part del text de l'íncipit amb que es coneix la peça, s'indica entre claudàtors. A continuació indiquem abreviat[230] el gènere al qual pertany la peça: introit, tracte, gradual, al·leluia, ofertori, comunió, antífona, himne, lletania, improperi, etc. Seguidament, a la columna amb les inicials GC (*Graduale Cisterciense*) indiquem la pàgina o pàgines on es troba la peça que referenciem. Si no hi ha correspondència amb el GC, indiquem amb la lletra "X" que no es troba la peça al GC. Quan la peça té més d'una referència indiquem amb una barra "/" i el número de la pàgina on ens porta l'íncipit i/o la referència anterior. A continuació, incloem una columna amb la referència a la peça a Ms 26, l'altre gradual medieval del fons musical del monestir de Vallbona. En la columna següent pot aparèixer Ms 1.7 o Ms 1.11, depenent del manuscrit medieval de la biblioteca del monestir de Poblet (BMP) de procedència del monestir cistercenc femení de Santo Domingo de la Calzada que hem fet servir per comparar amb el manuscrit 19 de Vallbona. Seguidament, figura una columna per al temps litúrgic, on hem posat la referència del GC i, en el cas de les festivitats dels sants, la data en què se celebra la festivitat entre parèntesis. Quan la festivitat no apareix a GC, s'indica entre claudàtors. Finalment, en la darrera columna, anotem les observacions al respecte. Hi posem el temps litúrgic amb què figura al manuscrit 19 de Vallbona i donem informació sobre les foliacions referencials, les notes de les rúbriques, entre d'altres comentaris.

[230] Podeu consultar el llistat d'abreviatures a l'inici d'aquesta tesi.

PART III: SÍNTESI

6. Particularitats

Hem volgut incloure en aquest punt l'anàlisi i la transcripció d'algunes peces d'interès particular en l'estudi del manuscrit per la importància litúrgica en la vida comunitària, com a fet singular i propi d'un monestir femení. D'una banda, hem triat algunes peces relacionades amb les celebracions de la Passió de Jesucrist, concretament, l'himne *Gloria laus* (de Diumenge de Rams) i l'improperi *Populе meus* (de Divendres Sant), perquè inclouen indicacions concretes relacionades amb el que podríem qualificar de moviment escènic litúrgic i la *Lletania dels Sants* (de Dissabte de Glòria), per les particularitats que recull referent als sants i les santes que s'hi inclouen.

D'altra banda, com a peces singulars, analitzem i transcrivim l'antífona *Adorna thalamum* de la festa de la Candelera, perquè forma part de la processó que encara es fa pel claustre avui en dia al monestir i la comparem amb les versions analitzades en l'estudi de David Andrés Fernández[231], i l'al·leluia *Hodie virginum* de l'ofici de les Onze mil Verges, en referència a santa Úrsula i les seves companyes, ja que, dels manuscrits consultats, només els graduals 19 i 26 del monestir de Vallbona acaben amb aquest ofici i considerem aquest fet molt rellevant en relació al pensament religiós de la comunitat de Vallbona.

6.1. *Gloria laus*, himne (f. 63r)

Aques himne processional forma part de l'ofici del Diumenge de Rams (*Dominica in Palmis*)[232]. Segons el manuscrit 19 de Vallbona, després d'entonar l'antífona *Pueri Hebreorum tollentes ramos*, es comença la processó pel claustre, entonant altres antífones *Pueri Hebreorum uestimenta*, *Occurunt turbe*, *Collegerunt pontifices*, *Unus autem exipsis Kayphas* i *Ave rex noster*. Després d'aquesta antífona una rúbrica en vermell indica:

"Per[l]acto euangelio stet conuentus uersis uultibus ad inuicem. Duo autem fratres qui iam a cantore premonisti esse debent post euangelium lectionem ecclesiam intrent et

[231] Andrés Fernández, David. (2013). In Die Purificatione Beata Maria Virginis. Música y liturgia en el Medievo Aragonés, *Anuario Musical*, núm. 68, 3-16
[232] King, Archadale Arthur. (1955). *Liturgies of the Religious Orders*, Milwaukee, Wisconsin: The Bruce Publishing Company, p. 102

i*uxta hostium stantes* u*ersa facie ad processionem* **u*ersus*** *istos* [es refereix al *Gloria laus*] *uti hic ordinati sunt cantent".*

La rúbrica indica com s'ha d'entrar a l'església cantant aquest himne després de la processó. La referència a dos germans "*duo autem fratres*" ens reforça el fet que aquest manuscrit provingués d'una altra comunitat masculina, segurament dels germans cistercencs de Santes Creus, però se sobrentèn que les monges també seguirien les mateixes indicacions. Els manuscrits 26 i 1.7 només indiquen l'íncipit del text i de la música de la peça, però no posen cap rúbrica.

A continuació, s'interpreta l'himne *Gloria laus* i, just abans de la darrera antífona *Domine, ne longe*, una altra rúbrica en vermell indica el següent:
"Hymnus itaquem finitis et ab eisdem fratribus principio u*ersuum repetitio scilicet "Gloria Laus" re*u*ertantur ad processionem et stent in ordine suo hic "Gloria Patri" actis imponat abbas responsorium "Ingrediente Domino" quod omnes cantando ecclesiam intrent. Statio ad Sanctum Iohanem ad Lateranos. Hec missa sicut in Natale unius Apostoli cantatur. Credo."*

Ms 19 i Ms 26 només indiquen el text de l'íncipit de la peça. Ms 26 indica en negre "*Credo*", afegit posteriorment per mà 1. Aquí tornem a tenir una mostra d'actualització del gradual més antic (el Ms 26) amb les indicacions que ja s'han inclòs en el gradual més modern (Ms 19) i mostra text de la rúbrica retallat a partir de "*quod omnes cantando [...]*". Ms 1.7 mostra una rúbrica bastant similar a la de Ms 19 i inclou text i música complet del responsori.

Com es pot veure, he destacat en negreta la paraula "*versus*", perquè, tal com explica David Andrés Fernández en la seves consideracions sobre "*versus*" o *himne processional*[233], aquesta composició de Teodolf, de l'any 781, representa un exemple característic de *versus*, és a dir, un himne en el qual, entre altres particularitats, la melodia de la tornada és diferent a la de les estrofes.

[233] Andrés Fernández, David. (2014), p. 115

A continuació, oferim una transcripció de la peça que es troba a f. 63r del manuscrit 19 de Vallbona i que es correspon amb la mateixa peça que es troba als folis f. 124r del manuscrit 1.7 i al foli f. 44v del manuscrit 1.11, ambdós de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP). Ms 26, com hem comentat, només indica el text de l'íncipit de la peça.

Aquest responsori està escrit en primer mode i, com a detall a tenir present, hi ha el salt de 5a de l'inici, cap al to de recitació, un salt de les notes "re" cap a "la" i un petit ornament cap al "si" bemoll amb una repetició sobre la nota "la" que donen molta força a la frase inicial "*Gloria laus*". En els tres manuscrits només es fan 3 versets: *Israhel es tu rex Davidis, Cetus in excelsis* i *Plebs hebrea*, intercalant la tornada *Gloria laus* o *Cui puerile* al final de cada verset.

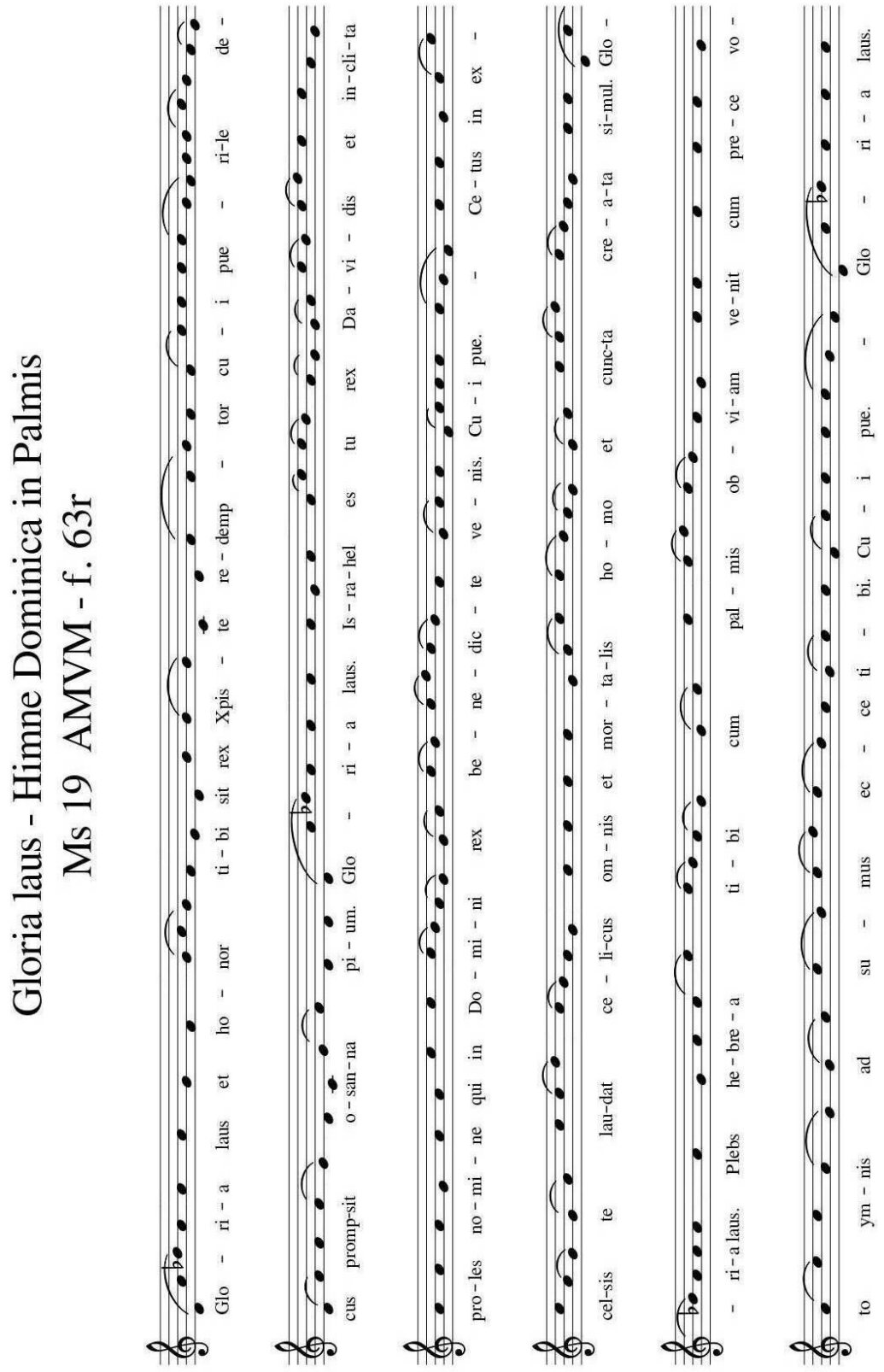

FIG. 118 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Gloria laus*, Ms 19, AMVM – f. 63r

A continuació presentem les peces originals dels manuscrits que hem comparat en aquest treball:

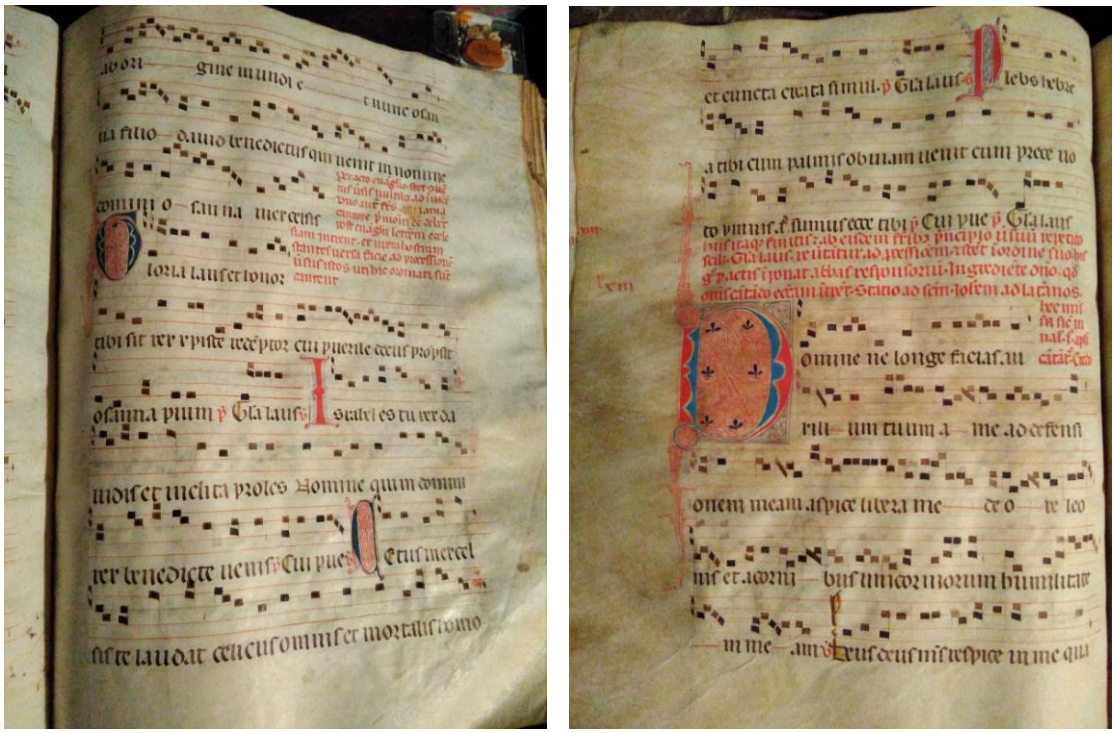

FIG. 119 *Gloria laus*, Ms 19, f. 63r i f. 63v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 120 *Gloria laus*, Ms 1.7 BMP, f. 124v i f. 125r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 121 *Gloria laus-Ingrediente Domino*, Ms 1.7 BMP, f. 125v i f. 126r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

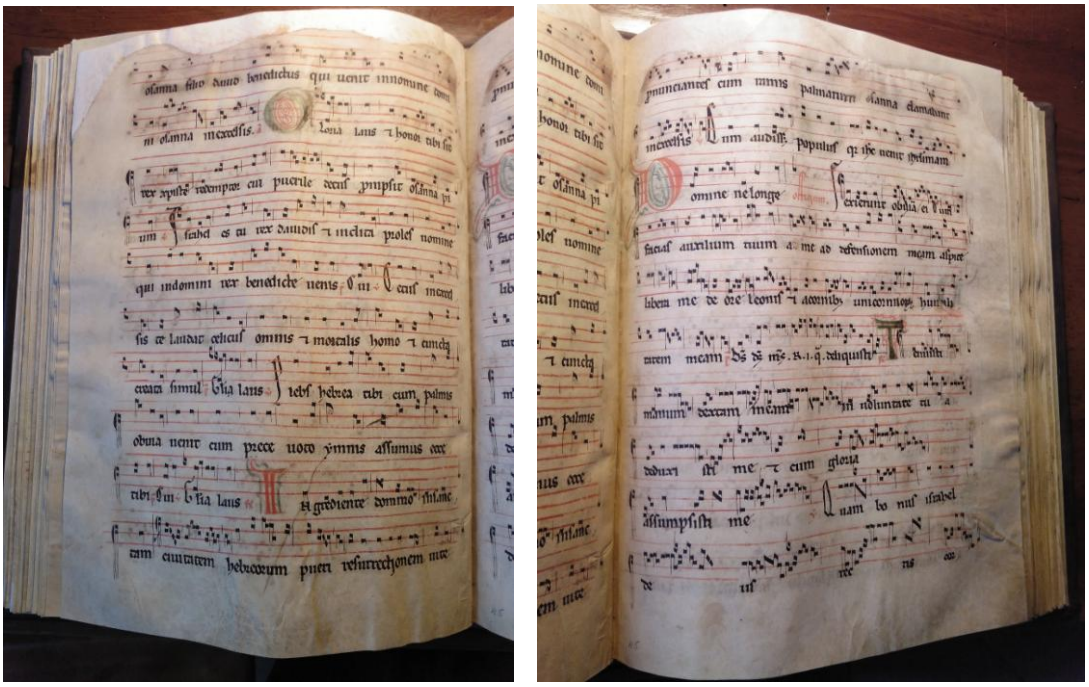

FIG. 122 *Gloria laus-Ingrediente Domino*, Ms 1.11 BMP, f. 44v i f. 45r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A continuació del *Gloria laus*, s'interpreta el responsori *Ingrediente Domino*, amb el qual es torna a entrar a l'església i es canta la darrera antífona, *Domine, ne longue*. Després de la processó es continua amb la missa.

En el cas del manuscrit 19 de Vallbona, només apareix aquest responsori citat a la rúbrica que hem transcrit abans. Per aquesta raó i, perquè també la considerem una peça particular, incloem els exemples dels manuscrits 1.7 i 1.11 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP) amb què hem treballat.

És molt possible que, com en el cas de les referències als prefacis, dels quals no hem parlat en aquest estudi perquè només se'n fa referència a les rúbriques, s'utilitzés un altre dels llibres litúrgics de l'arxiu per a interpretar la seva música, segurament un sagramentari, que és el llibre d'altar per excel·lència. Aquest és el llibre litúrgic més important, perquè recull les pregàries i les oracions comunes per a l'Eucaristia recopilades pels sacerdots.

De fet, en els manuscrits 7 i 13 de l'arxiu, ambdós sagramentaris que figuren entre els manuscrits que inclouen música de l'apartat 3.1.1., es poden consultar aquests prefacis amb text i música que es citen en algunes rúbriques del manuscrit 19. A continuació, en posem un exemple, concretament del prefaci d'Epifania *Quia cum unigenitus*:

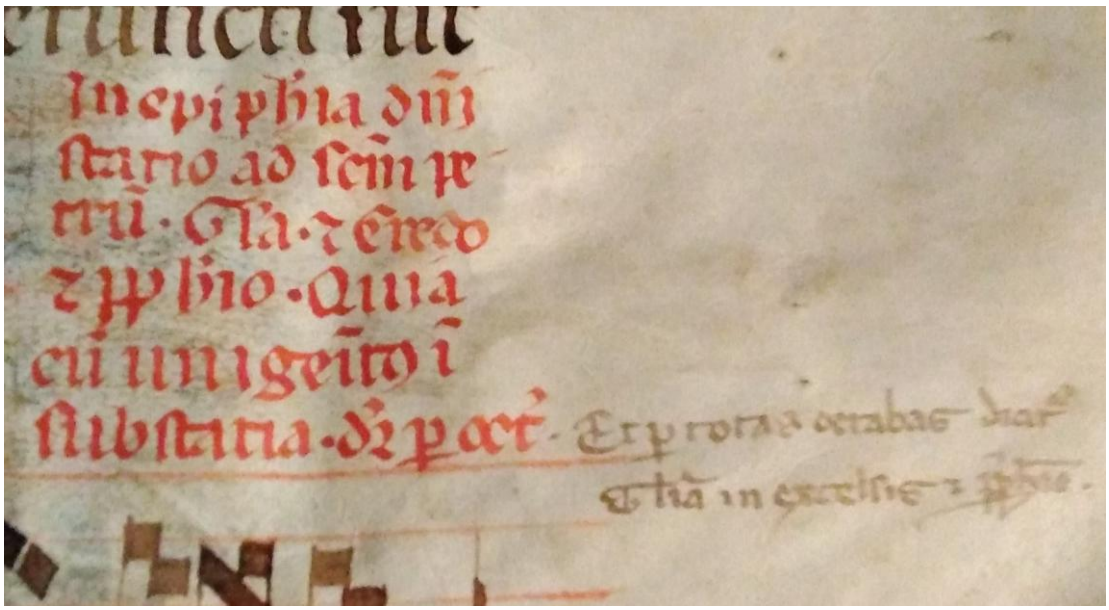

FIG. 123 Detall rúbrica del prefaci d'Epifania, Ms 19, f. 13r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

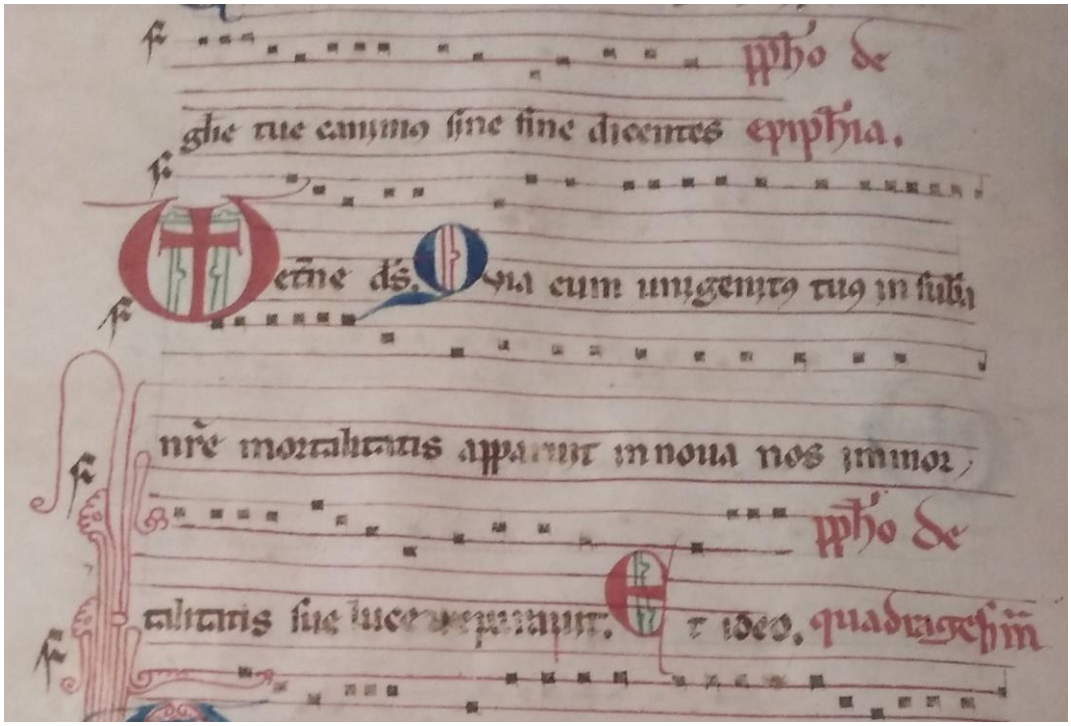

FIG. 124 Detall del prefaci d'Epifania, Ms 13, f. 87v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

6.2. *Popule meus,* improperi (f. 74r)

Aquesta peça forma part dels *improperis*, en llatí "*improperia"*, que són els versets que es canten en l'ofici de la tarda del Divendres Sant en l'Església catòlica durant la cerimònia de l'*Adoració de la Creu*. La paraula llatina "*improperium"* es pot traduir per "retret". En el text, Jesucrit va explicant diversos fets de l'Antic Testament i els presenta al poble que l'ha tractat amb ingratitud.[234] En les rúbriques més antigues s'indica la manera d'executar-lo, amb una alternança entre solistes i cor, que es contesten una sèrie d'invocacions, primer en grec "*Agyos o Theos*" i després en llatí "*Sanctus Deus*", traducció una de l'altra. Es coneix amb el nom de "*Trisagion"* per tractar-se d'una triple invocació grega.

Ens ha semblat interessant comentar aquesta peça per les indicacions que apareixen a les rúbriques que acompanyen aquest improperi. Just en finalitzar el tracte *Eripe me*, apareix una rúbrica que diu:

"Perlecta passione et orationibus dictis sollempnibus, duo sacerdotes absque stolis et manipulis inferant crucem in locum quo adoranda est. De hinc applicent se ad eam hinc et inde positis genibus in terra sicque tenentes eam utraque parte dicatur".

[234] Asensio, Juan Carlos. (2003), p. 155

Abans del *Trisagi*, hi ha una altra indicació que diu:

"Alii autem duo fratres stantes ante gradum dicant semel flectentes genua. Agios."

I abans del *Sanctus Deus* una altra indicació prosegueix:

"Chorus semel flectens genua dicat."

Abans del verset *Quia ego eduxi*, s'indica "Dicant sacerdotes." I abans d'"*Agyos o Theos*", s'indica *"Duo fratres"* i després *"Chorus"*. Els sacerdots tornen a entonar el verset *Quid ultra*. Després encara es torna a repetir la fórmula de dos monjos per a l'*Agyos* i el cor el *Sanctus Deus* i, abans de l'antífona *Ecce lignum*, hi ha una darrera rúbrica que dóna la següent indicació:

"Hic discoopiatur crux a sacerdotibus dicentibus. Ecce lignum. Qua discooperta mox omnes petant veniam contra."

A continuació, mostrem aquesta peça al f. 74r del manuscrit 19 de Vallbona i al f. 145r del manuscrit 1.7 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP) per veure com comparteixen aquest usatge antic de la peça.

FIG. 125 *Populus meus*, f. 74r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 126 *Populus meus*, f. 74v – f. 75r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

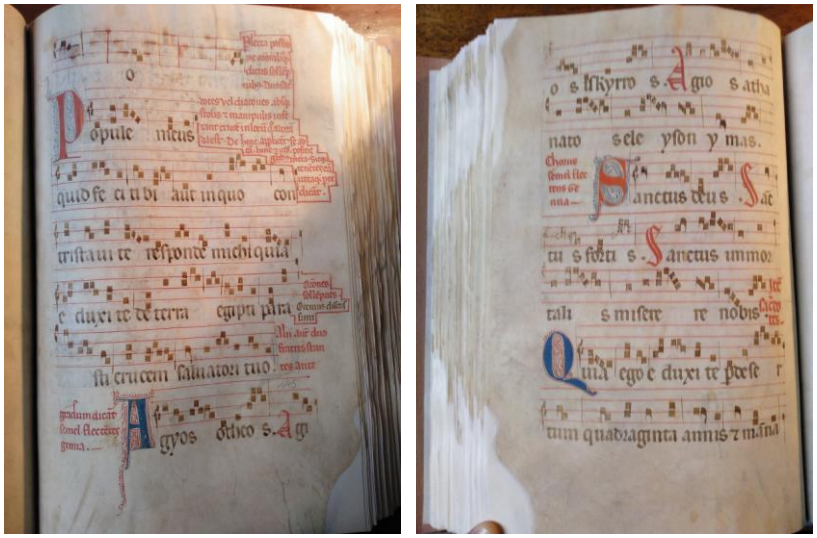

FIG. 127 *Populus meus*, Ms 1.7 BMP, f. 145r – f. 145v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 128 *Populus meus*, Ms 1.7 BMP, f. 146r – f. 146v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

6.3. *Kyrie eleison*, lletania dels Sants (f. 78v-f. 80v)

El terme *lletania* en grec vol dir "súplica", "oració" i fa referència a les processons de penitència, anomenades **lletanies**, perquè al final de la processó es cantava aquella fórmula de súplica o intercessió anomenada així, i més tard, lletania dels Sants.

Pertanyen a aquest grup:

a) La **lletania major**, anomenada així pel seu caràcter més festiu en comparació amb les altres **lletanies estacionals**. Instituïda a Roma a mitjans del segle VI, se celebren el 25 d'abril i tenen un caràcter més aviat festiu si es compara amb la resta de lletanies, ja que esdevé en ple temps pasqual.[235]

b) Les **lletanies menors o rogatives**, amb ple caràcter penitencial, provenen de França, segle V, i se celebren tres dies abans de la festa de l'Ascensió. Aquesta celebració, en els seus inicis, també va tenir lloc a Milà i a Espanya. Més tard, cap a l'any 801, van ser instituïdes pel papa Lleó III a Roma.

c) Les **processons estacionals** van tenir origen a Roma i es van desenvolupar probablement en les festes dels aniversaris dels màrtirs.

d) Les **processons extraordinàries** se celebraven en temps de calamitats públiques, quan les processons de penitència eren suggerides per l'Església per aplacar la justícia de Deu[236].

A continuació, mostrem la *Lletania dels Sants de Dissabte Sant* que apareix al manuscrit 19 de Vallbona. Aquest tipus de lletania dels Sants inclou una triple repetició del *Kyrie* al principi i al final d'aquestes pregàries i, entre mig, un llistat dels Sants, seguits cada un de l'aclamació *Ora(te) pro nobis*, que precedeix una sèrie d'intercessions de petició contra calamitats morals o físiques que són contestades amb les súpliques *Liberanos, Domine* o *Te rogamus, audi nos*.

Com apunta David Andrés Fernández, el culte als sants té el seu origen en el culte als difunts. En el ritus cristià, els inicis parteixen del culte als màrtirs (difunts), passant pel culte als no màrtirs (ascetes i verges), bisbes, etc[237].

[235] Andrés Fernández, David. (2014), p. 110
[236] Righetti, Mario. (1955), p. 140
[237] Andrés Fernández, David. (2014), p. 112

A continuació, reproduïm la *Lletania dels Sants de Dissabte Sant* que comença al foli f. 78v del manuscrit 19 de Vallbona i les comparem amb les del Gradual Cistercenc (GC) –edició de 1934– que hem utilitzat durant aquesta tesi i amb el manuscrit 1.7 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP). El manuscrit 1.11 de la mateixa biblioteca no inclou aquesta lletania. Només apareix una anotació al marge, posterior a la còpia original, que recorda amb la paraula *letania* el lloc on s'han d'incloure aquestes pregàries. A la figura, apareix al costat de les indicacions *Kyrieleison* i *Gloria in excelsis*.

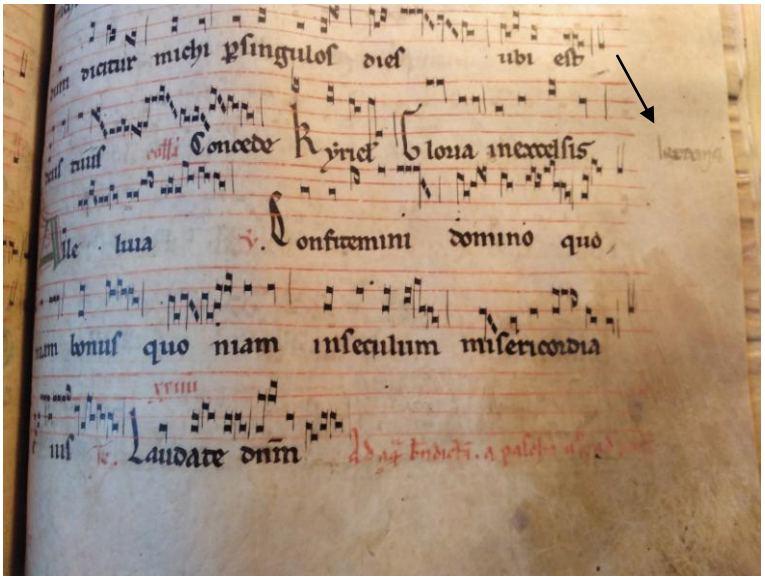

FIG. 129 Detall indicació lletania dels Sants, Ms 1.11, f. 55r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El manuscrit 26 de l'arxiu de Vallbona no conserva els folis 59 a 62. No es conserva cap peça entre l'himne *Crux fidelis – Pange lingua* de Dijous Sant i l'al·leluia *Pascha nostrum* de Diumenge de Resurrecció, per tant, no hem pogut establir cap comparació.

A continuació indiquem la *Lletania dels Sants de Dissabte Sant* del manuscrit 19 de Vallbona. Entre claudàtors indiquem el santoral que apareix al gradual cistercenc però no al manuscrit 19, així com el desenvolupament dels fragments textuals abreviats o incomplets. En vermell hem indicat el santoral i els fragments textuals abreviats que només apareixen al manuscrit 19.

f. 78v

"Hic sequitur letania. Kyrie eleyson. Xpiste eleyson. [Kyrie eleyson].
Xpiste audi nos. Pater de celis Deus, miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus, miserere nobis.
Spiritus Sancte Deus, miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus, miserere nobis.
Sancta Maria, ora pro nobis.
Sancta Dei genitrix, ora pro nobis."

FIG. 130 Detall f. 78v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

f. 79r

"Sancta Virgo virginum, ora pro nobis.
Sancte Michael, ora pro nobis.
Sancte Gabriel, ora pro nobis.
Sancte Raphael, ora pro nobis.
Omnis sancti angeli et archangeli, orate pro nobis.
Omnes Sancti beatorum Spiritum Ordines, orate pro nobis.
Sancte Iohannes Baptista, ora pro nobis.

[Sancte Joseph, ora pro nobis.]
Omnes sancti Patriarche et Prophete, orate pro nobis.
Sancte Petre, ora pro nobis.
Sancte Paule, ora pro nobis.
Sancte Andrea, ora pro nobis.
Sancte Iacobe, ora pro nobis.
Sancte Iohannes, ora pro nobis.
[Sancte Marce, ora pro nobis.]
Omnis Sancti Apostoli et Evangeliste, orate [pro nobis.]
Sancte Stephane, ora pro nobis.
Sancte Laurenti, ora pro nobis."

FIG. 131 Detall f. 79r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

f. 79v

"Sancte Vicenti, ora pro nobis.
Sancte Thoma, ora pro nobis.
Sancti Iohannes et Paule, orate pro nobis.
[Sancti Fabiane et Sebastiane, orate pro nobis.]
Omnes sancti Martyres, orate pro nobis.
Sancte Martine, ora pro nobis.
Sancte Nicholae, ora pro nobis.
Sancte Benedicte, ora pro nobis.
[Sancte Augustine, ora pro nobis.]
[Sancte Edmunde, ora pro nobis.]
[Sancte Malachia, ora pro nobis.]
Sancte Bernarde, ora pro nobis.
Sancte Guilielme, ora pro nobis.
[Omnes Sancti Pontifices, orate pro nobis.]

Sancte Roberte, ora pro nobis.
Sancte Petre, ora pro nobis.
[Sancte Alberice, Stephane, Antoni, Ludovice, orate pro nobis.]
Omnes sancti Confessores, orate pro nobis.
[Sancta Anna, ora pro nobis.]
Sancta Maria Magdalene, ora pro nobis.
Sancta Margarita, ora pro nobis.
Sancta Tecla, ora pro nobis. *(afegida posteriorment per mà autògrafa 3)*
Sancta Cecilia, ora pro nobis.
Sancta Catarina, ora pro nobis. *(afegida posteriorment per mà autògrafa 3)*
[Sancta Lutgardis, ora pro nobis.]
Omnes sancte Virgines, orate pro nobis."

FIG. 132 Detall f. 79v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

f. 80r

"Omnis Sancti [et Sancti Dei], orate pro nobis.
Propicius esto, parce nobis, Domine.
Ab inminentibus peccatorum nostrorum periculis, libera nos, Domine.
A dampnatione perpetua, libera [nos, Domine.]
Per misterium sancte incarnationis tue, libera [nos, Domine.]
Per passionem et crucem tuam, libera [nos, Domine.]

Per gloriam resurrectionem tuam, libera [nos, Domine.]
Per admirabilem ascensionem tuam, libera [nos, Domine.]
[Per gratiam] Sancti Spiritus Paracliti, libera [nos, Domine.]
Peccatores, Te rogamus, audi nos.
Ut pacem nobis dones, [Te rogamus, audi nos.]
Ut ecclesiam tuam regere et defensare digneris, Te rogamus, audi nos.
Ut loca nostra, et omnes habitantes in eis visitare et consolari digneris, Te rogamus, audi nos."

FIG. 133 Detall f. 80r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

f. 80v

"Ut regularibus disciplinis nos instruere digneris, Te [rogamus, audi nos.]
Ut omnibus benefactoribus nostris sempiterna bona retribuas, Te [rogamus, audi nos.]
Ut gentem paganam dextere tue potencie comprimere digneris, Te [rogamus, audi nos.]
Ut pluviam nobis congruam donare digneris, Te [rogamus, audi nos.]
Ut fructus terre dare et conservare digneris, Te [rogamus, audi nos.]

Ut omnibus fidelibus defunctis requiem eternam donare digneris, Te [rogamus, audi nos.]
Fili Dei, Te [rogamus, audi nos.]
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Kyrie eleyson.
Gloria in excelsis Deo.
Allelluya. Confitemini Domino."

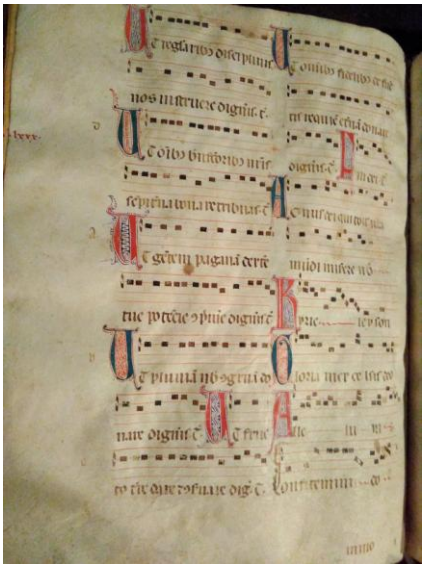

FIG. 134 Detall f. 80v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

6.4. *Adorna thalamum*, antífona (f. 137v)

Des dels seus inicis, la festa de la Purificació de la Beata Verge Maria, celebrada el 2 de febrer, tenia per costum fer una processó amb espelmes o candeles, simbolitzant a Crist com la llum del món. D'aquí que també se la conegui com la festa de la Candelera. El seu origen i el d'algunes de les seves peces és bizantí i és una de les festes més antigues de la litúrgia cristiana.[238]

Antigament, s'anomenava *Ypapanti Domini*, fent referència al costum jueu, segons el qual, els pares havien de presentar el fill nascut en el temple i, de pas, la mare

[238] Hiley, David. (1993). *Western Plainchant: a handbook*. Oxford: Oxford University Press, p. 31

presentava una ofrena per complir amb el ritus de purificació per a les dones que acabaven d'infantar.[239] En la presesentació de Jesús al temple, Simeó, un savi, s'acosta a Josep i Maria i els anuncia la profecia de l'arribada del Messies en el seu fill, Jesús. Amb la festa de la Presentació de Jesús es tanca el cicle de Nadal.[240]

Aquesta festa és una de les més celebrades en la litúrgia cristiana. A Tarragona[241] té una tradició molt antiga i al monestir de Vallbona de les Monges, juntament amb la Vetlla Pasqual, és, potser, la festa més important i la que segueix una tradició més arrelada, ja que es continua celebrant seguint els usos del monestir i conserva la tradició de fer una processó pel claustre, on s'encén una foguera, amb el foc de la qual s'il·luminen les candeles.

En el foli f. 137r del manuscrit 19, objecte de l'estudi de la nostra tesi, la cerimònia de la Purificació comença amb l'antífona *Lumen ad revelationem*. A continuació, una rúbrica indica: *"Ypapanti Domini. Collecta ad Sanctum Adrianum. Statio ad Sanctam Mariam. Ad processionem".*

I, seguidament, en processó, s'entonen les antífones *Ave gratia plena Dei genetrix*, *Adorna thalamum*, *Responsum accepit* i *Hodie beata virgo Maria*, amb la qual es torna a l'església per començar la missa.

Cal apuntar que el text llatí de les antífones *Adorna thalamum* i *Responsum accepit* és de procedència grega. David Andrés Fernández presenta un estudi en profunditat sobre la Purificació de la Verge Maria, "In Die Purificatione Beata Maria Virginis",[242] que hem estudiat per a la redacció d'aquest apartat i que ens ha inspirat per transcriure les dues versions de l'antífona *Adorna thalamum* que hem trobat als manuscrits 19 de Vallbona i al manuscrit 1.11 de la biblioteca del Monestir de Poblet (BMP), ja que el manuscrit 1.7 de la mateixa biblioteca només inclou el propi del Temps. Les peces que transcriu David Andrés Fernández són cronològicament posteriors a les que aquí presentem com a aportació al seu estudi sobre l'aparició d'aquesta peça a processionals

[239] Asensio, Juan Carlos. (2003), p. 151
[240] Righetti, Mario. (1955), vol. I, p. 234
[241] Tomás Ávila, Andrés. (1963). *El culto y la liturgia en la catedral de Tarragona (1300-1700)*. Tarragona: Instituto de Estudios Tarraconenses "Ramón Berenguer IV", 36-39
[242] Andrés Fernández, David. (2013). In Die Purificatione Beata Maria Virginis. Música y liturgia en el Medievo Aragonés, *Anuario Musical*, núm. 68, 3-16

aragonesos. En aquest cas, oferim una versió catalana, la dels folis f. 137v – f. 138r del manuscrit 19 de Vallbona i la versió que ofereix el manuscrit 1.11 al foli f. 93v, de procedència del monestir de Santo Domingo de la Calzada de La Rioja, ara a Poblet.

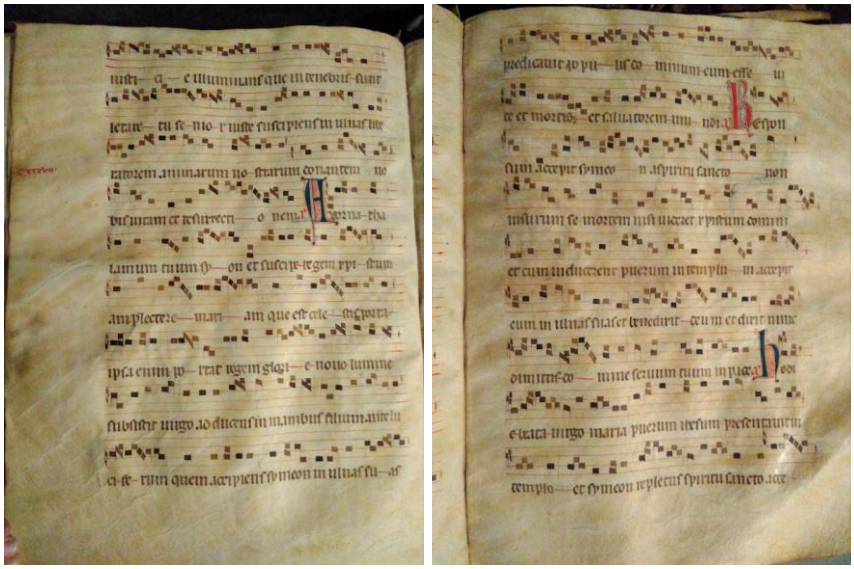

FIG. 135 Antífona *Adorna thalamum*, Ms 19, f. 137v – f. 138r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

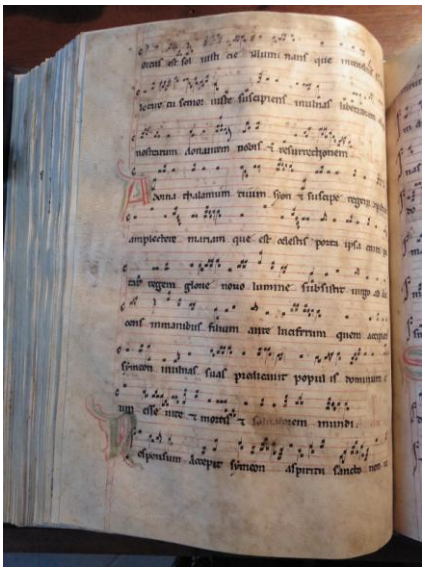

FIG. 136 Antífona *Adorna thalamum*, Ms 1.11 BMP, f. 93v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

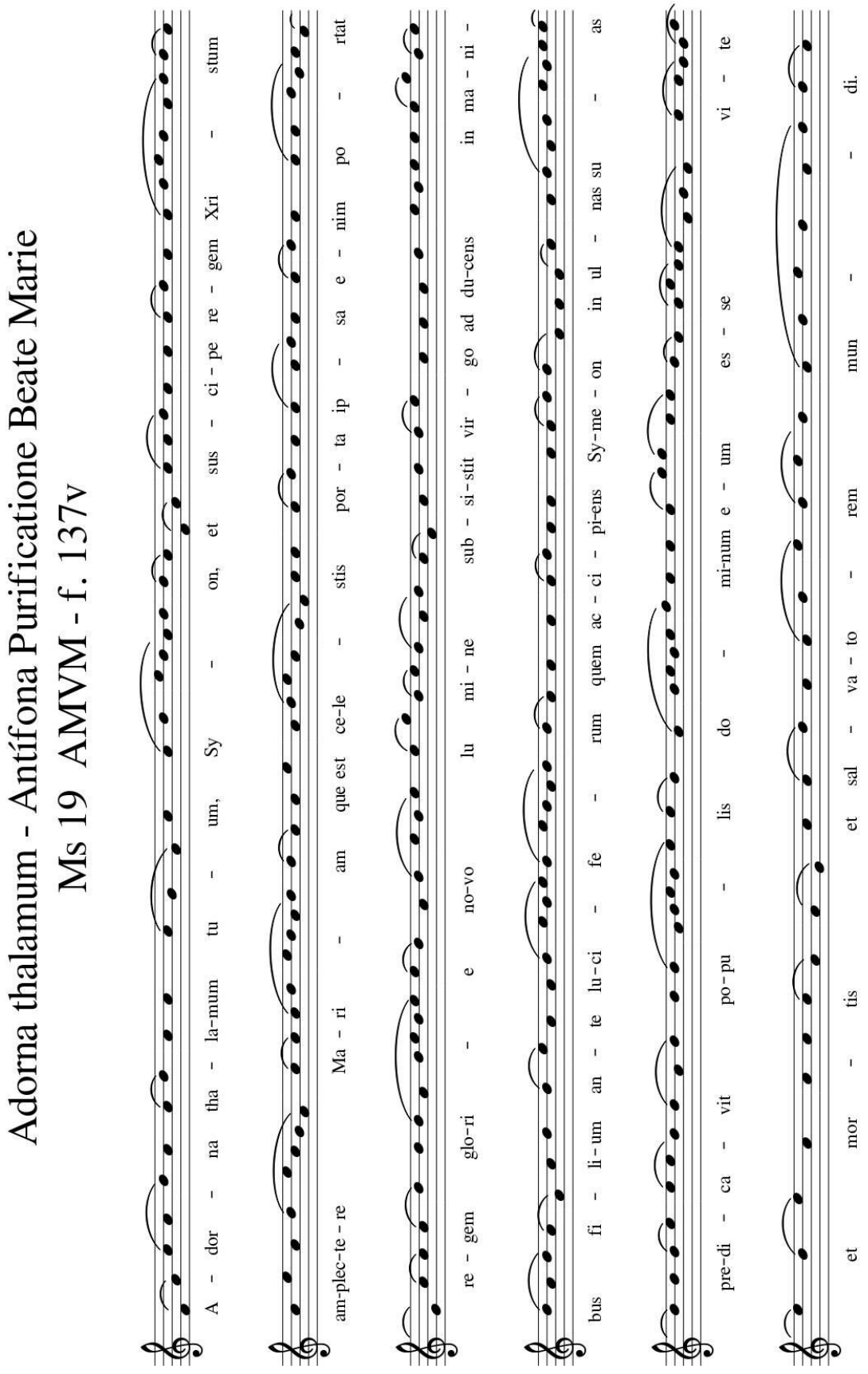

FIG. 137 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 19, AMVM – f. 137v

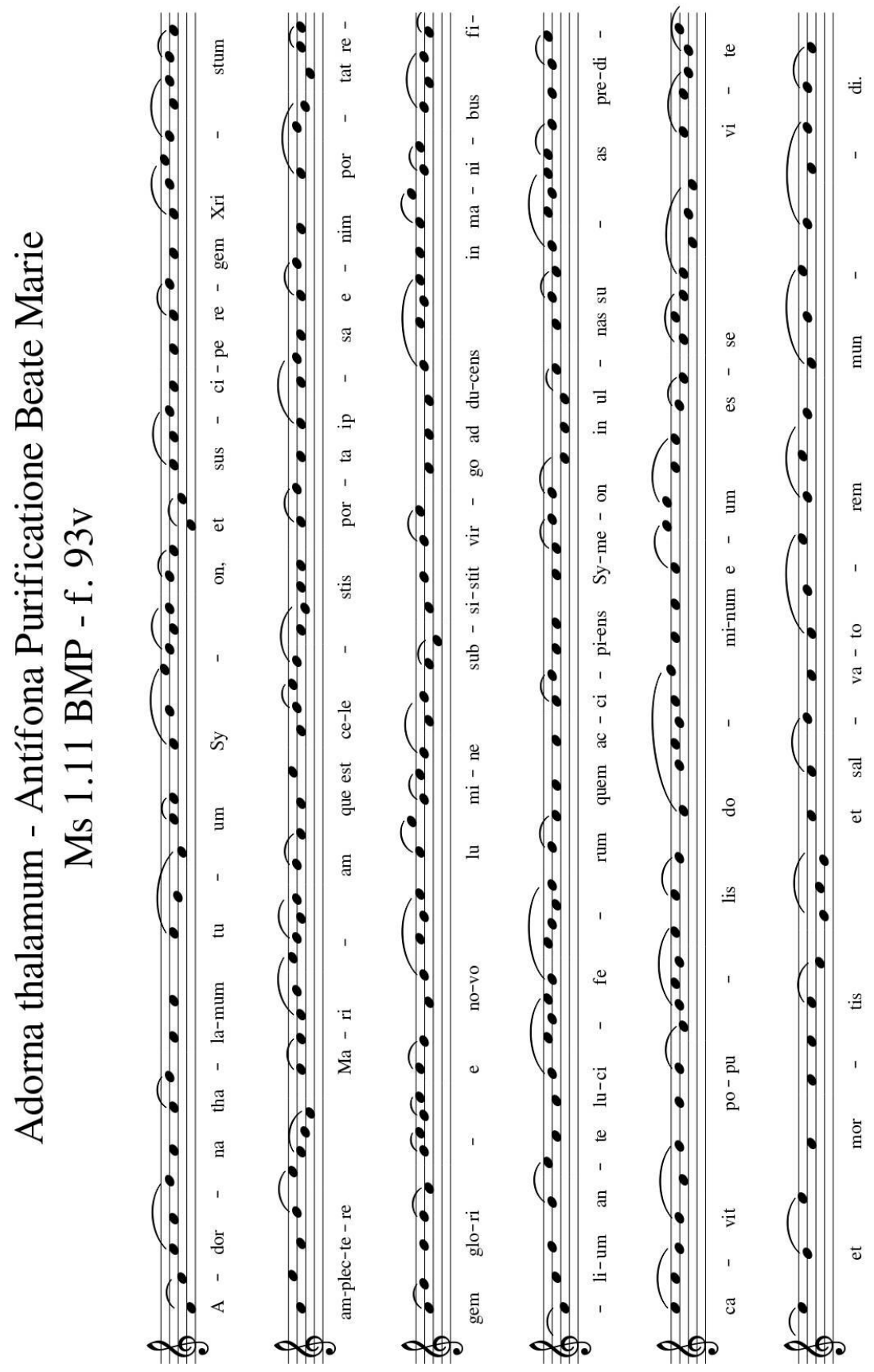

FIG. 138 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 1.11, BMP – f. 93v

Respecte a les observacions que fa David Andrés Fernández a les seves transcripcions sobre aquesta peça, les dues versions que presentem dels mamuscrits 19 i 1.11 són molt semblants i uniformes. Només varien en alguns ornaments, inclouen el pronom *eum* i no inclouen una paraula de més (*genitum*). A continuació, facilitem les transcripcions de l'autor i les fetes per nosaltres, tot indicant amb un cercle vermell, aquells ornaments que difereixen entre les dues peces, seguint les indicacions de l'autor, a l'article del qual us remetem[243].

[243] Andrés Fernández, David. (2013), 12-14

Figura 3a. Transcripción melódico-textual de la antífona *Adorna thalamum* (I).

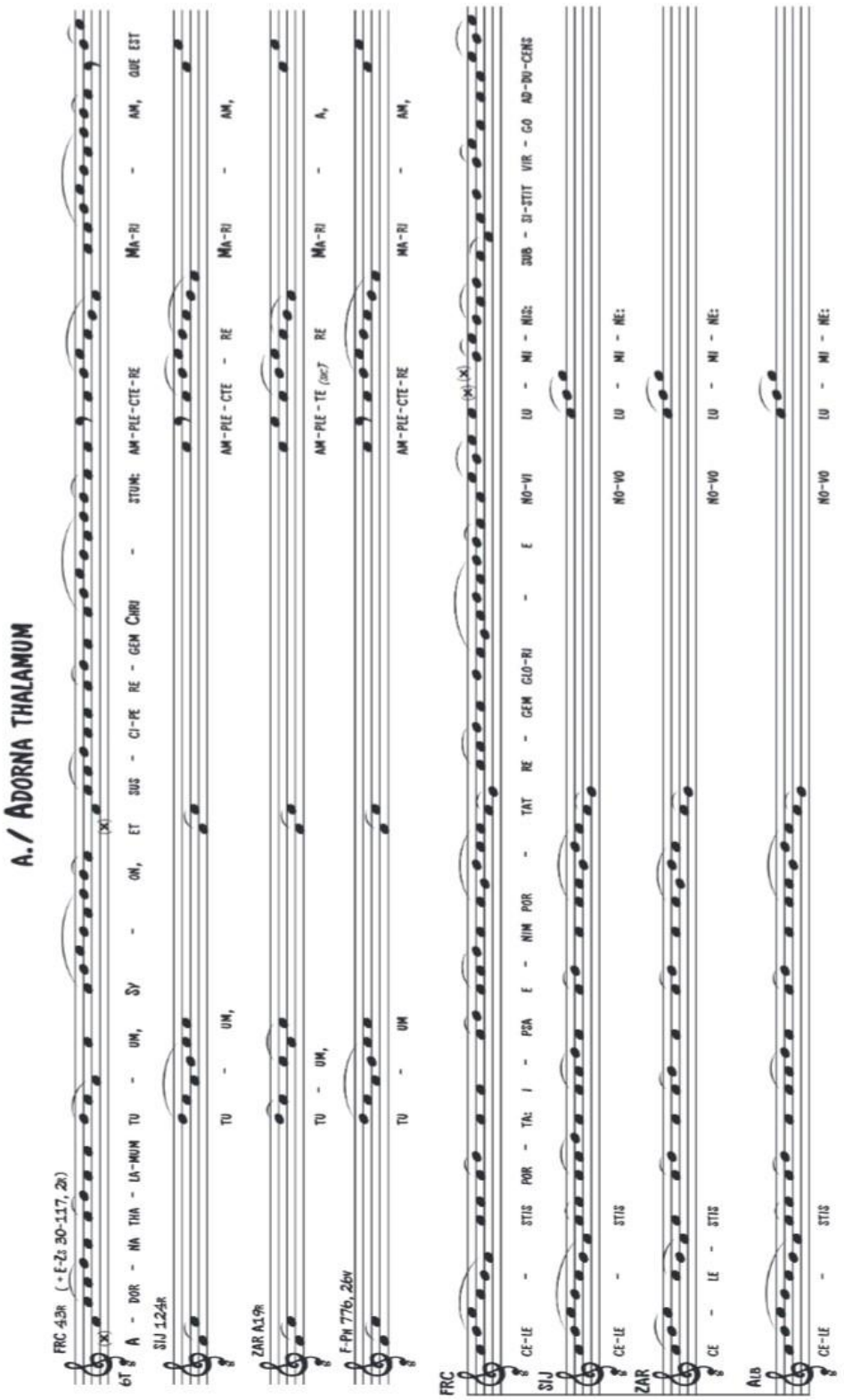

FIG. 139 Reproducció de la transcripció comparativa de l'antífona *Adorna thalamum* de David Andrés Fernández (2013), p. 12

Figura 3b. Transcripción melódico-textual de la antífona *Adorna thalamum* (II).

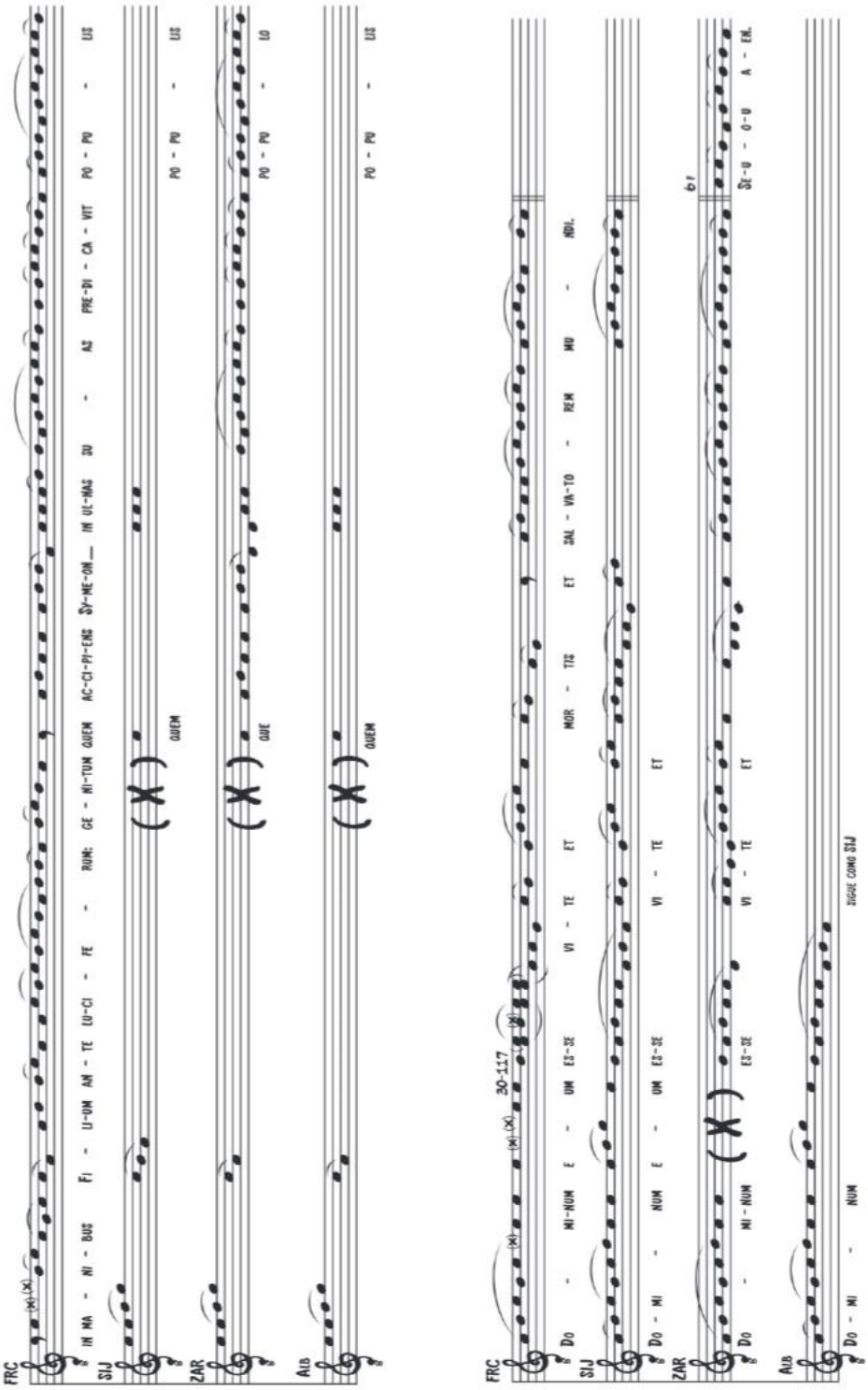

FIG. 140 Reproducció de la transcripció comparativa de l'antífona *Adorna thalamum* de David Andrés Fernández (2013), p. 13

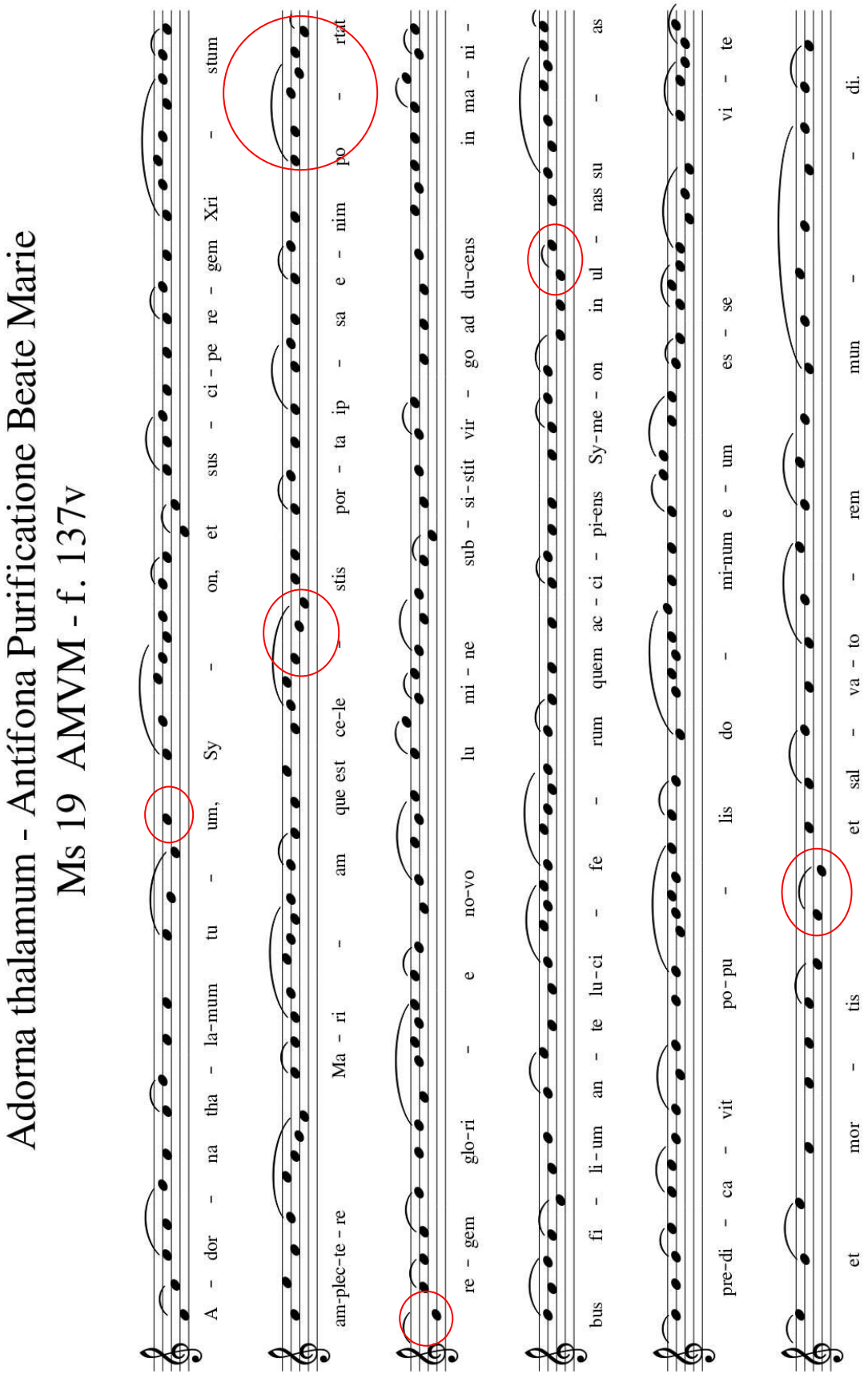

FIG. 141 Transcripció anotada de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 19, AMVM – f. 137v

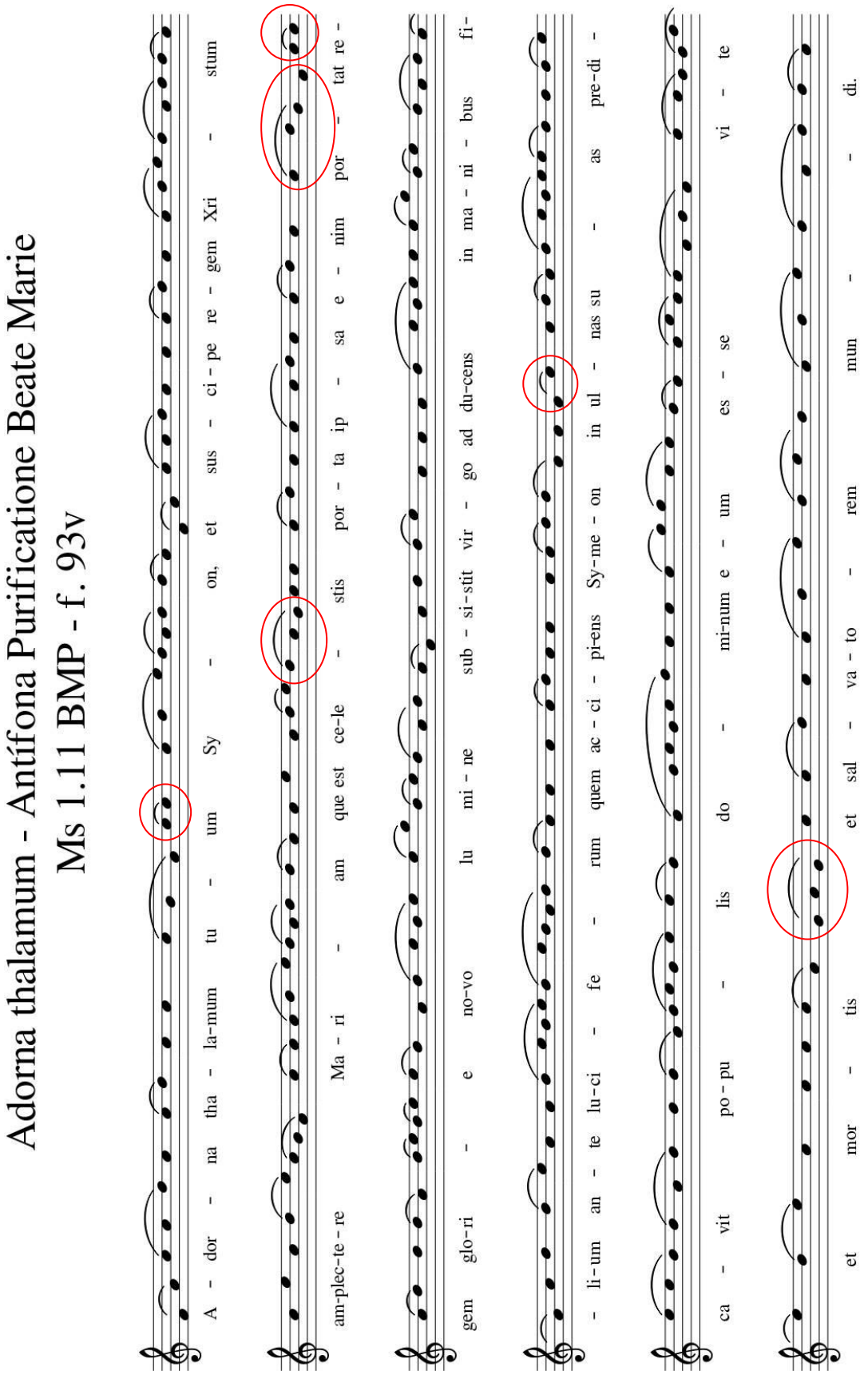

FIG. 142 Transcripció anotada de Marga Mingote de la peça *Adorna thalamum*, Ms 1.11, BMP – f. 93v

6.5. V. *Hodie virginum*, al·leluia (f. (202)v)

Tal com comentàvem al punt 5.8, en el foli f. (202)v, per finalitzar el gradual, Blanca d'Anglesola decideix incloure l'Ofici de les Onze mil Verges per acabar el manuscrit.

L'ofici consta de l'introit *Gaudeamus [omnes in Domino]*, el gradual *Anima nostra*, l'ofertori O*fferentur [Regi]* i la comunió *Quinque prudentes*. A continuació, es copia la peça musical *Alleluya Hodie* u*irginum*, però la peça queda incompleta, perquè el foli següent està mutilat. Del text de l'al·leluia només es conserva: "*Alleluya Hodie* u*irginum chorus trucidatus est pro Christo sponso suo qui posuit animam suam pro ovibus suis*" i falta "*et pro suo grege mori dignatus est*".

FIG. 143 Ms 19, f. (202)v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Cercant en les bases de les pàgines http://cantusindex.org/ i https://gregobase.selapa.net/scores.php hem trobat referències a l'al·leluia d'aquest ofici en els manuscrits següents:

- CH-SGs 391, del segle X
- F-Pnm n.a.lat 1412, del segle XII (amb ofici explicat en una rúbrica)
- PL-Wn 12496 IV, del segle XIII
- PL-Wn 12497 IV, del segle XIV-XVI

El manuscrit CH-SGs 391, es troba a la Sankt-Gallen Stiftsbibliothek de Suïssa i es tracta d'un manuscrit del segle X que recull aquesta peça al f. 22r.

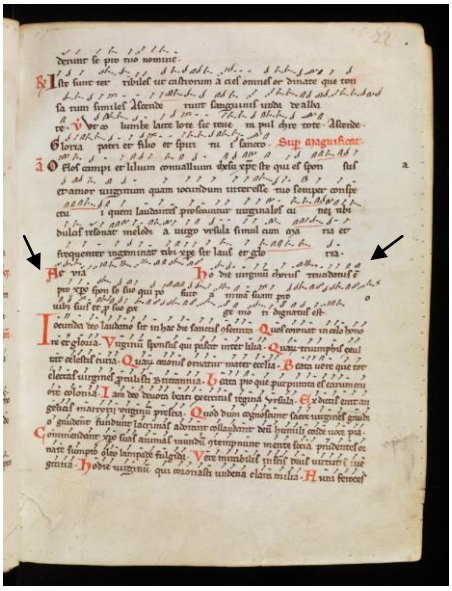

FIG. 144 Detall Al·leluia *Hodie virginum* del manuscrit CH-SGs 391, f. 22r

Entre les melodies i exemples que es conserven d'aquest ofici, hem trobat un gradual de finals del segle XII (1175-1200) que inclou tot l'ofici i fa referència a Santa Úrsula. Es tracta del manuscrit F-Pnm n.a.lat 1412, provinent de Milà, que es troba a París, a la Bibliothèque Nationale.

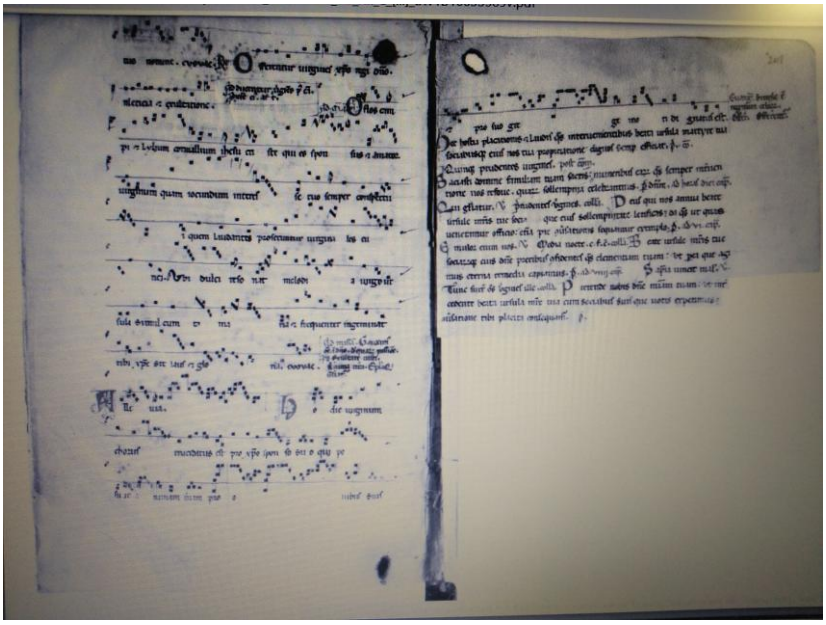

FIG. 145 Ofici Onze Mil Verges-Santa Úrsula. F-Pnm n.a.lat 1412, Bibliothèque Nationale, f. 200v –f. 201r

D'altra banda, seguint la tradició centroeuropea del culte a les Onze mil Verges, resulten molt interessants aquests dos exemples que es conserven a la Biblioteca Nacional de Varsòvia[244]:

- el manuscrit PL-Wn 12496 IV, del segle XIII, que recull tot l'Ofici de les Onze mil Verges

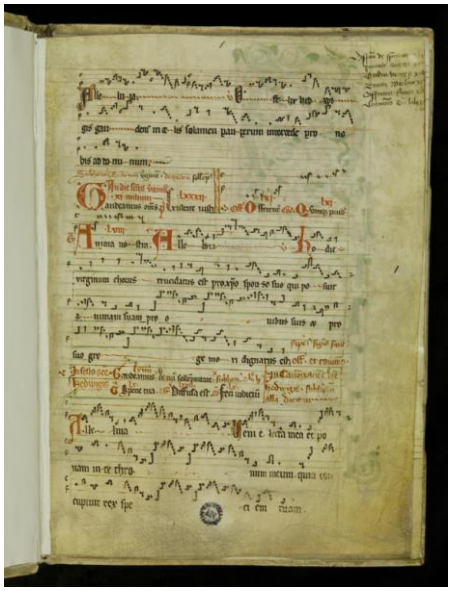

FIG. 146 Ofici Onze Mil Verges-Santa Úrsula, manuscrit PL-Wn 12496 IV, f. 1r

- i el manuscrit PL-Wn 12497 IV, posterior, ja dels segles XIV-XVI, que recull aquest al·leluia.

FIG. 147 Detall Al·leluia *Hodie virginum* del manuscrit PL-Wn 12497 IV, f. 4r

[244] Tot i que faci referència al culte de santa Úrsula a Hongria, l'autora també recull l'estat de la qüestió a diversos països de l'Est del centre d'Europa i us remetem al seu article a Tüskés, Anna. (2016). The Cult of St. Ursula in Hungary: Legend, Altars and Reliquaries. Publicat a: Cartwright, Jane. (2016), 187-204

Per sort, en el darrer foli del manuscrit 26 de Vallbona, l'altre gradual d'època medieval que es conserva al fons del monestir, el darrer ofici amb què es clou el gradual, també és l'ofici de les Onze Mil Verges de Santa Úrsula i conservem tant el text i com la música de l'al·leluia.

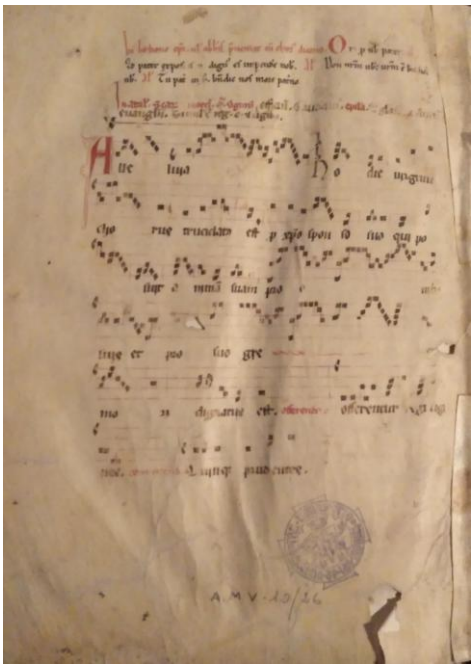

FIG. 148 Ofici Onze Mil Verges-Santa Úrsula. Manuscrit 26, f. [150]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A continuació, amb ajuda d'aquesta peça i de la que apareix al foli f. (202)v del manuscrit 19, transcrivim i reconstruïm l'al·leluia que apareix fragmentat en aquest manuscrit i que finalitza aquest gradual matrocinat per Blanca d'Anglesola.

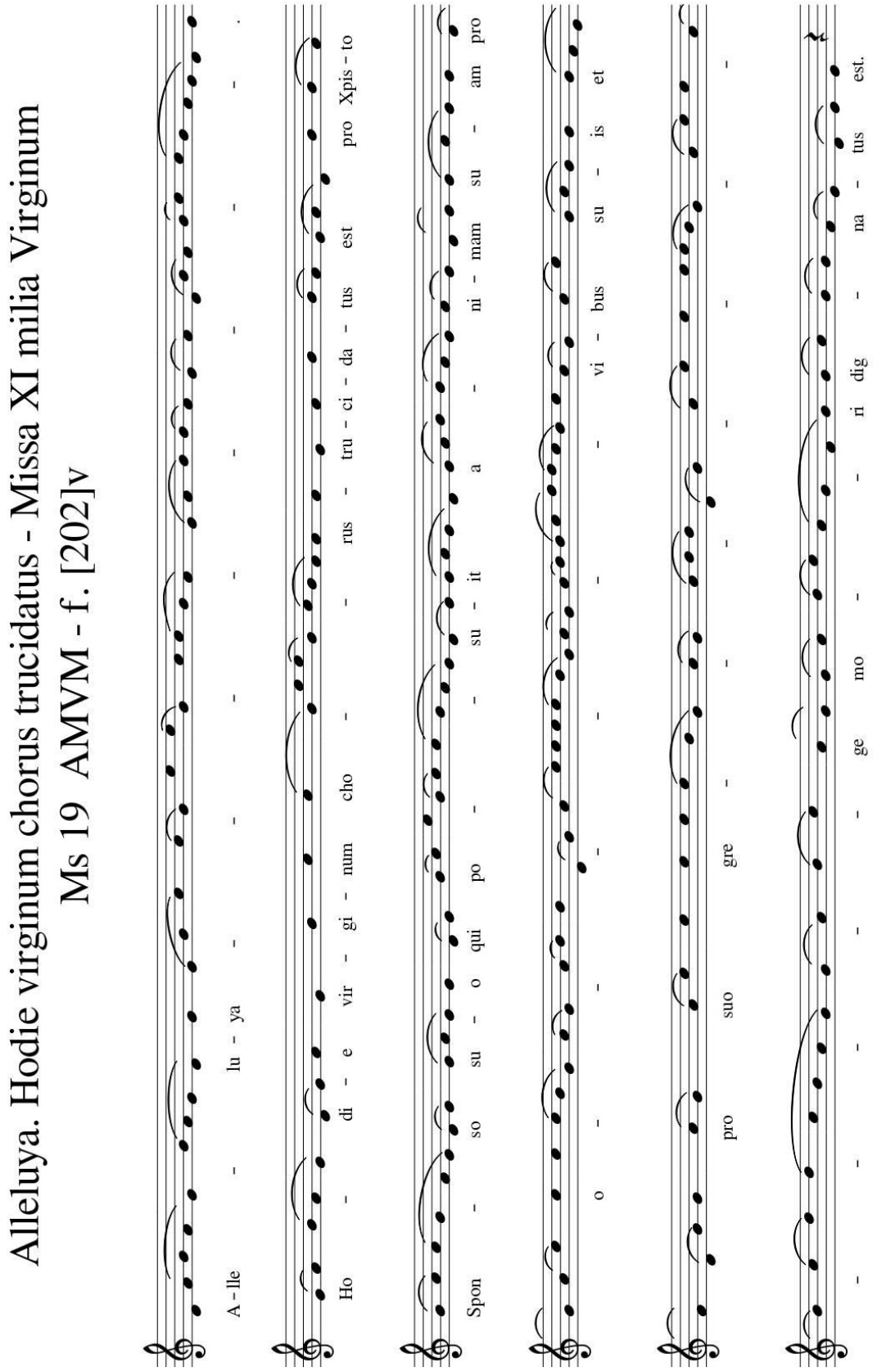

FIG. 149 Transcripció de Marga Mingote de la peça *Alleluya. Hodie virginum chorus trucidatus*, Ms 19, f. (202)v

7. Estudi dels fragments musicals afegits i/o corregits al manuscrit original

A continuació, descrivim els fragments musicals que hem identificat en el manuscrit 19 del fons medieval de l'arxiu. Trobem correccions i esmenes musicals i textuals, propostes de correccions musicals i petites creacions musicals inèdites realitzades per algunes mans que han intervingut posteriorment a la confecció del manuscrit original.

L'anàlisi d'aquests fragments ens ha permès determinar que el grau de coneixement musical de les monges era divers i heterogeni i ens fa plantejar l'existència d'una escola monàstica dins del mateix monestir. Podem parlar també de l'existència d'una voluntat de deixar constància d'uns sabers que repercutissin en la formació musical de la comunitat i, per tant, podríem parlar també d'autoria col·lectiva, fet que posiciona el Reial Monestir de Vallbona de les Monges com un centre religiós cistercenc femení de primer ordre dins de la Corona d'Aragó, només comparable amb Las Huelgas de Burgos.

7.1. Fragment musical 1

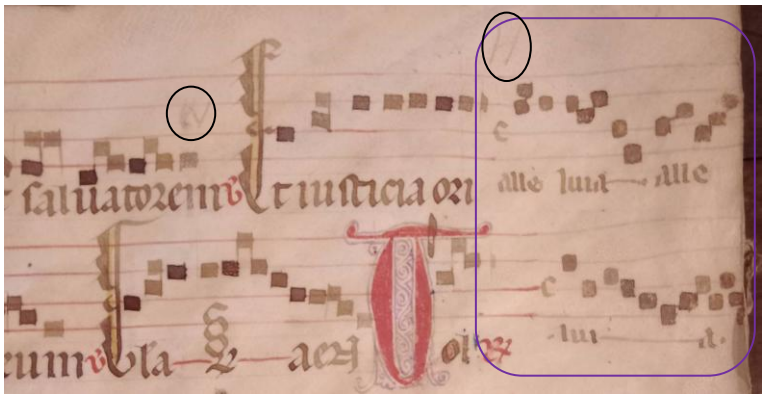

FIG. 150 Detall d'*additio* musical, Ms 19, f. 4r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

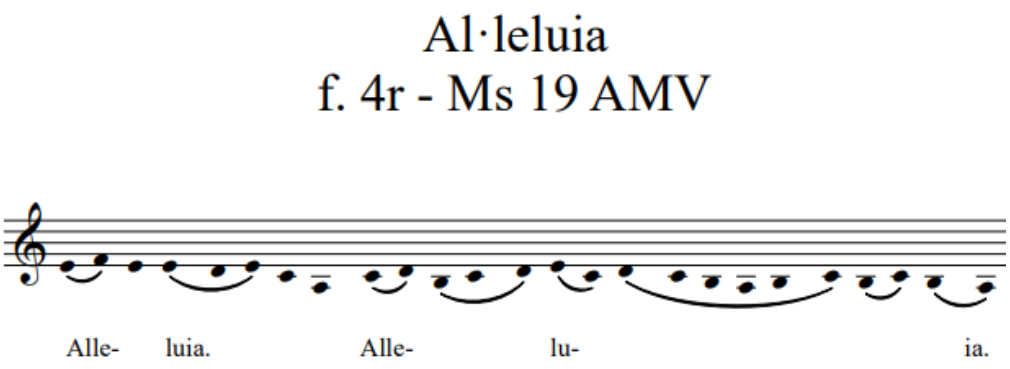

FIG. 151 Transcripció de Marga Mingote del fragment afegit al marge posteriorment. Indicació d'un al·leluia, Ms 19, f. 4r

Al marge superior dret del f. 4r, en l'ofici del Dimecres de Témpores (Quartes) d'hivern/d'Advent (*Feria Quarta Quatuor Temporum Adventus*), al final de l'introit *Rorate celi desuper* i abans del gradual *Tollite portas*, apareix un fragment musical en tinta negra sobre el text de l'al·leluia, afegit posteriorment al manuscrit original, indicat amb una crida "N" o "H" a l'original i desenvolupat al marge.

Tot i buscar la melodia transcrita a dalt en les bases de dades especialitzades en recollir melodies litúrgiques i cant gregorià *Cantus Index*[245] i *GregoBase*[246], no trobem cap correspondència melòdica amb la melodia transcrita i, per tant, podem afirmar que es tracta d'una composició singular dins del manuscrit, a mode de recordatori d'aquest cant al final de la peça, afegida posteriorment a la còpia original per una mà diferent a la mà copista.

7.2. Fragment musical 2

FIG. 152 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 14v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

[245] *Cantus Index* (catàleg en línia que inclou cants per a la missa i l'ofici. Inclou altres bases de dades de diferents països): https://cantusindex.org/
[246] *GregoBase* (base de dades de partitures de cant gregorià): https://gregobase.selapa.net/

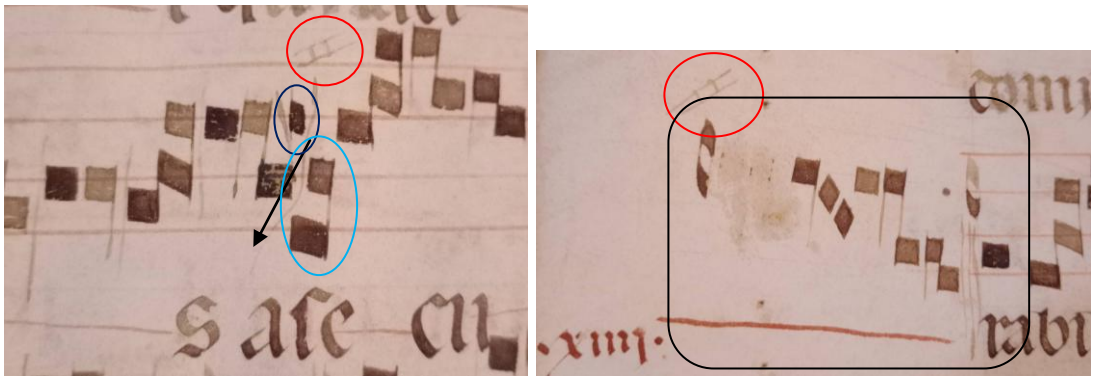

FIG. 153 Detalls de correcció musical, Ms 19, f. 14v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

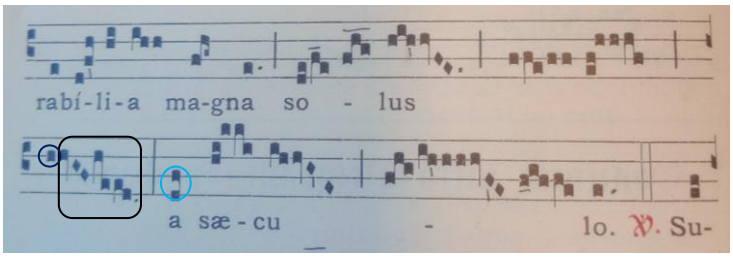

FIG. 154 Detall de correcció musical, GC, p. 50

Al marge esquerre, a mig foli, trobem una correcció musical al final de la síl·laba *"-lus"* de la paraula "*solus*" del text del gradual *Benedictus Dominus* de l'ofici del primer diumenge després d'Epifania (*Dominica infra octavam Epiphaniae*). La mà correctora indica una crida en forma de "#" a la partitura per corregir al marge el petit error i indicar els 3 grups de neumes que falten afegir al final d'aquesta síl·laba. En aquest cas, creiem que és una correcció feta ja des de l'original pel *ductus* de la cal·ligrafia. Si seguim els colors de les formes indicades a les imatges, podem veure les correspondències amb els neumes afegits respecte a la resta de la música del fragment.

7.3. Fragment musical 3

FIG. 155 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 16v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

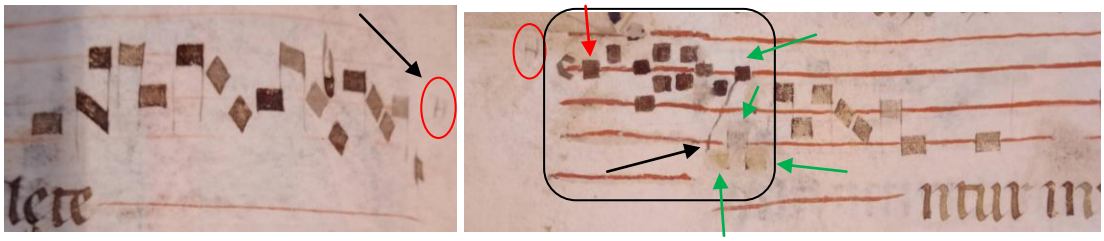

FIG. 156 Detalls de correcció musical, Ms 19, f. 16v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

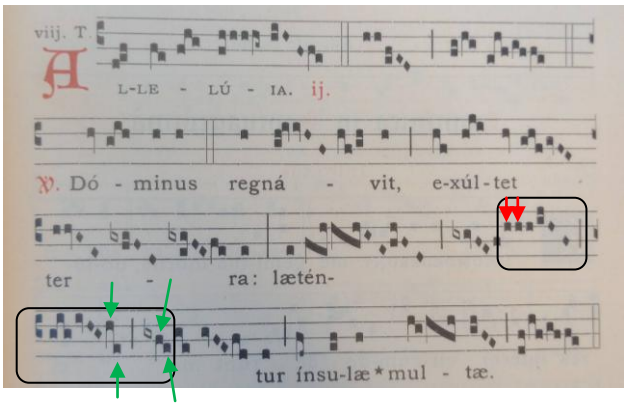

FIG. 157 Detall de correcció musical, GC, p. 57

Al marge esquerre, cap al final d'aquest foli, trobem una correcció musical sobre la síl·laba "*-ten-*" de la paraula "*letentur*" del text de l'al·leluia *Dominus regnauit* de l'ofici del tercer diumenge després d'Epifania (*Dominica iij. post Epiphaniam*). La mà correctora indica una crida en forma de "N" o "H" a la partitura per afegir al marge una sèrie de neumes que falten en l'original, però oblida copiar dues notes, concretament dues notes "do", indicades amb les fletxes vermelles a la partitura de GC. Segurament per la manca d'espai, afegeix les notes de forma poc ortodoxa, com ho indica el *ductus* de la cal·ligrafia, sense indicar les lligadures ni els valors dels neumes i, fins i tot, agrupant-los maldestrament, com és el cas de les quatre darreres notes (fletxes verdes a la partitura de GC), mal definides en el nostre manuscrit.

7.4. Fragment musical 4

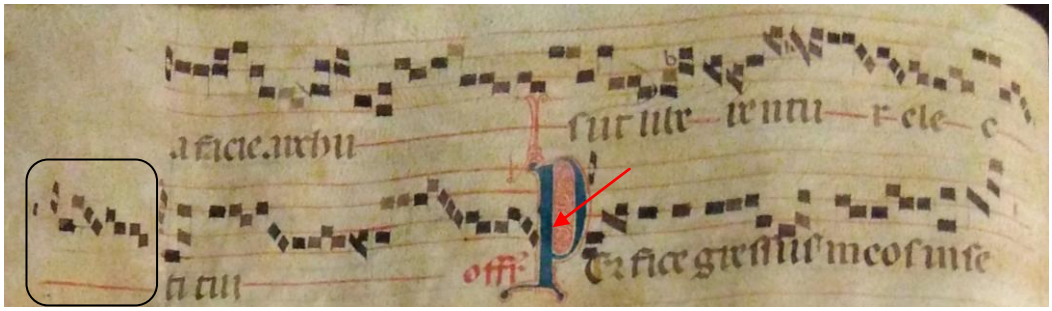

FIG. 158 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 19v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

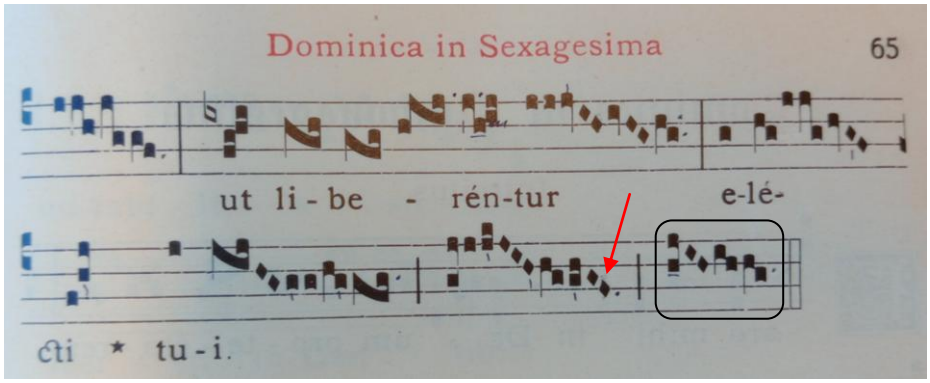

FIG. 159 Detall de correcció musical, GC, p. 65

Al marge esquerre, a la part superior del foli, trobem una correcció musical que es correspon amb un grup de neumes que falten al final de la paraula "*tui*" del final del text del tracte *Commouisti, Domine* de l'ofici del diumenge de Sexagèsima (*Dominica in Sexagesima*). La mà correctora afegeix al marge el grup de neumes que ha estat oblidat de copiar al final de la paraula. En aquest cas, també creiem que és una correcció feta ja des de l'original pel *ductus* de la cal·ligrafia, per tal de restablir l'error de la mà copista.

7.5. Fragment musical 5

FIG. 160 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 43v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

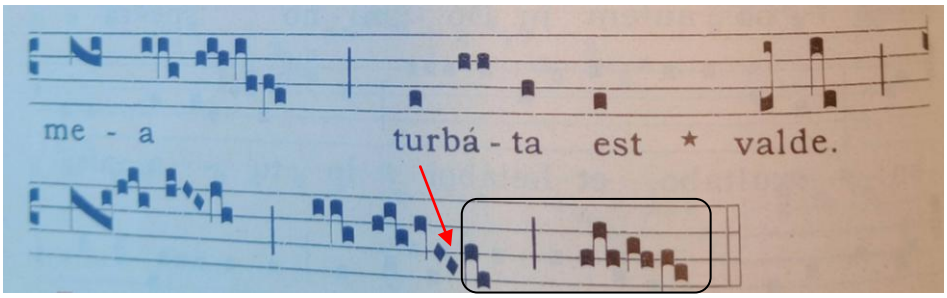

FIG. 161 Detall de correcció musical, GC, p. 126

Al marge esquerre, a la part superior del foli, trobem una correcció musical que es correspon amb un grup de neumes que falten sobre la síl·laba "*-de*", al final de la paraula "u*alde*" del final del text del gradual *Miserere* michi, *Domine* de l'ofici de dimecres després del tercer diumenge de Quadragèsima (*Feria iv. post Dominicam iij. Quadragesimae*). La mà correctora afegeix al marge el grup de neumes que ha estat oblidat de copiar al final de la paraula. En aquest cas, també creiem que és una correcció feta ja des de l'original pel *ductus* de la cal·ligrafia, per tal de restablir l'error de la mà copista.

7.6. Fragment musical 6

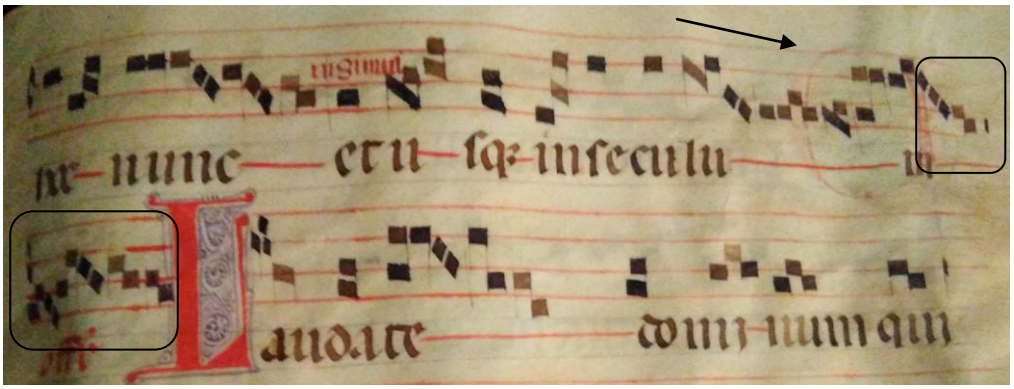

FIG. 162 Detall d'apreciació musical, Ms 19, f. 48r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

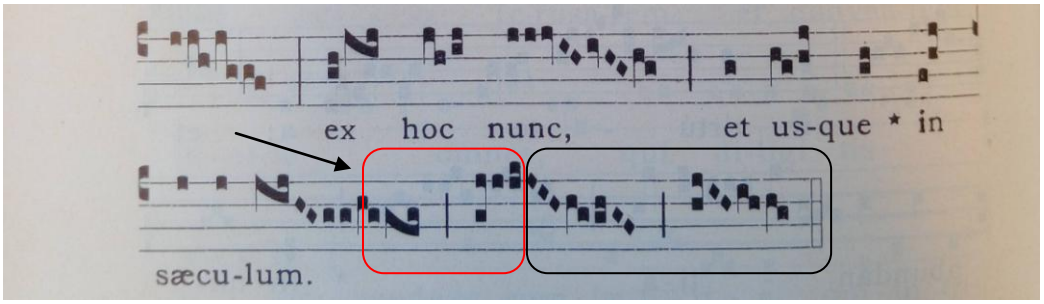

FIG. 163 Detall d'apreciació musical, GC, p. 136

Al final del primer tetragrama d'aquest foli, trobem una apreciació musical en tinta vermella que indica un final opcional en la paraula "se*culum*", al final del text del tracte *Qui confidunt in Domino* de l'ofici del quart diumenge de Quadragèsima (*Dominica iv.*

in Quadragesima), és a dir, el quart diumenge de Quaresma, anomenat també diumenge de *Laetare*[247].

Essent temps litúrgic de Quaresma, just podríem dir que aquesta apreciació musical podria respondre a la voluntat de recolliment i austeritat pròpia d'aquesta època, malgrat la litúrgia d'aquest diumenge de *Laetare* representa un parèntesi enmig de la Quaresma i permet unes llicències musicals més pròpies de temps de joia i alegria.

La mà correctora hauria suggerit una reducció de l'ornamentació melòdica sobre la síl·laba "-*lum*" de la paraula "se*culum*" amb aquesta indicació de final de peça en tinta vermella en resposta a l'austeritat de la Quaresma, però aquesta indicació també es podria atribuir a una mena d'*ossia* per a casos en què, per raons tècniques, la persona que interpretés aquest cant no disposés de prou aire per cantar amb solvència fins al final del melisma ornamental.

En qualsevol cas, podem afirmar que aquesta indicació ha estat efectuada per una mà que ha estudiat com interpretar aquesta peça i que ha pensat en una opció per resoldre algun problema interpretatiu que hauria hagut d'afrontar en la interpretació de la peça per part de la comunitat durant la litúrgia. Per tant, molt possiblement, podem atribuir aquesta indicació a la cantora i/o a la mestra de novícies del monestir qui, en l'estudi d'aquesta peça per a la seva posterior interpretació com a solista i/o en grup, va decidir deixar constància escrita d'aquesta anotació per a recordatori propi i com a recomanació per a les monges que la succeïssin en el càrrec.

Ens trobem, doncs, en un cas d'autoria amb consciència comunitària en la qual el manuscrit esdevé un objecte viu dins de la comunitat que, amb el pas del temps va adquirint la forma de les monges que l'estudien i l'interpreten i que mostra diferents opcions interpretatives per poder adaptar-les a la realitat, el moment i l'època precisa de la comunitat.

[247] Sobre aquest quart diumenge de Quaresma se n'ha parlat a l'apartat de les inicials miniades. Us remetem a aquest capítol per no repetir-nos en la descripció litúrgica del mateix.

7.7. Fragment musical 7

FIG. 164 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 55r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

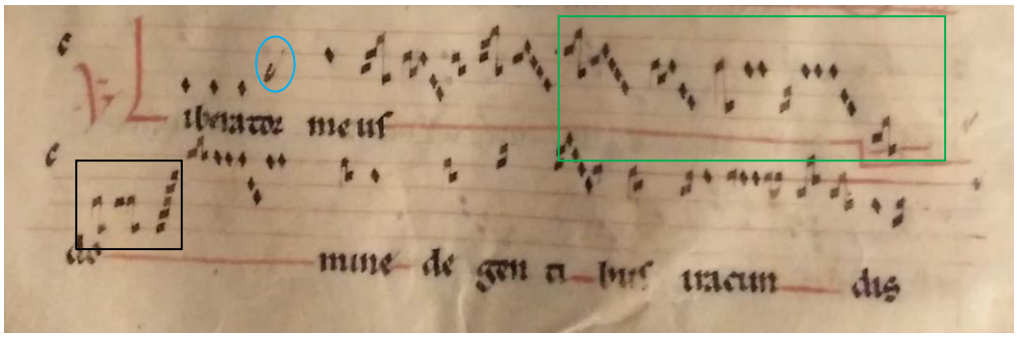

FIG. 165 Detall a la mateixa peça, Ms 26, f. 42v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 166 Detall de correcció musical, GC, p. 153

En aquest exemple, analitzem un fragment del verset *V. Liberator meus Domine* del gradual *Eripe me* del Diumenge de Passió (*Dominica v. Quadragesimae* o *Dominica de Passione*), en el qual trobem una correcció de música (canvi de clau de do en 3a a do en

4a per evitar les línies addicionals en aquest fragment) amb una reproducció de neumes molt pobra. La manca de lligadures i de pliques entre els neumes corregits dificulten la comprensió i la interpretació de la peça en el manuscrit original. Destaquem, però, com a detall, l'*epiphonus* sobre la síl·laba "*-tor-*" de la paraula "*liberator*" i comparem amb Ms 26 i amb GC.

7.8. Fragment musical 8

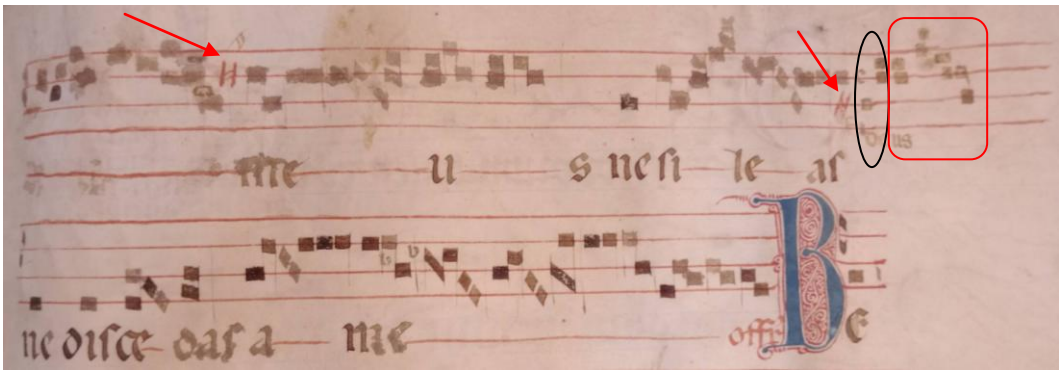

FIG. 167 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 19, f. 61r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

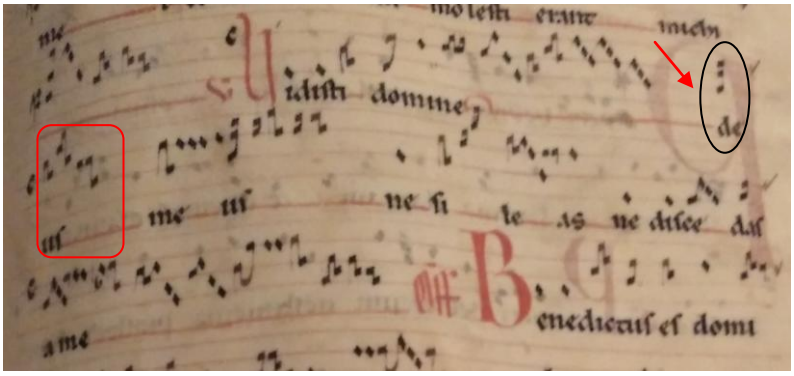

FIG. 168 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 26, f.[47]r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al final del primer tetragrama d'aquest foli, trobem una correcció i una *additio* musical al marge, amb una reescriptura de neumes. En l'original, s'ha oblidat copiar text i música de la paraula "*Deus*" entre les paraules "*Domine*" i "*meus*" del verset U*idisti Domine* del gradual *Pacifice loquebantur michi* de l'ofici de divendres després del diumenge de Passió (*Feria vj. post Dominicam Passionis*).

La mà correctora indica una crida en forma de "N" o "H" a la partitura en tinta vermella per afegir al marge una sèrie de neumes que falten en l'original sobre la paraula "*Deus*",

que també s'ha oblidat en la confecció inicial del manuscrit. Sembla, però, que aquest tetragrama ha sofert una posterior correcció i reescriptura dels neumes, com ja hem vist en anteriors fragments, concretament en els fragments 3 i 7 d'aquest apartat. Aquesta rectificació ha estat realitzada de manera poc ortodoxa, com ho indica el ductus de la cal·ligrafia, sense indicar les lligadures ni els valors dels neumes, tot i que, en aquest cas, hi ha una voluntat d'agrupar-los, malgrat que queden mal definits en el manuscrit.

No comparem amb GC p. 167, perquè no inclou ni el text ni la música d'aquest fragment "*Deus meus*" en la peça musical. En GC el text del verset diu: "*Vidisti, Domine, [Deus meus] ne sileas...*". Comparem amb Ms 26, perquè essent anterior a Ms 19, és l'altre gradual pretridentí que hi ha al fons medieval de l'arxiu i que conserva els textos i les melodies més antigues de la tradició en què es van confeccionar aquests dos manuscrits.

7.9. Fragment musical 9

FIG. 169 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 19, f. 98v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

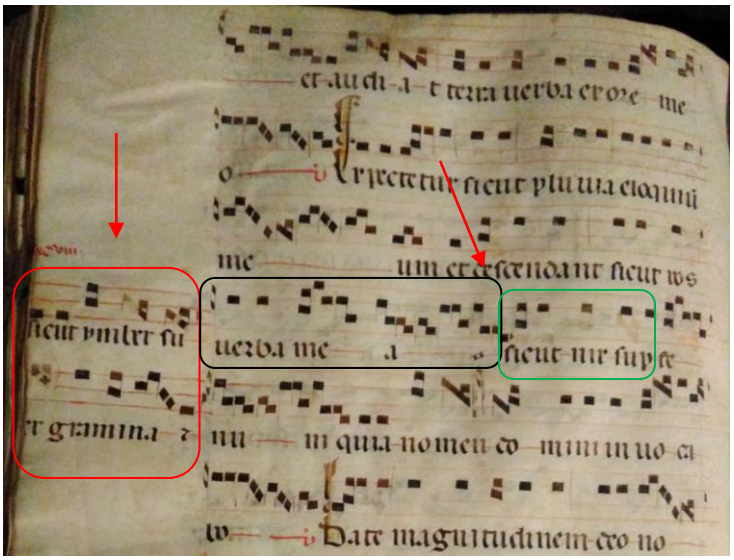

FIG. 170 Detall d'*additio*-correcció musical, Ms 19, f. 98v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

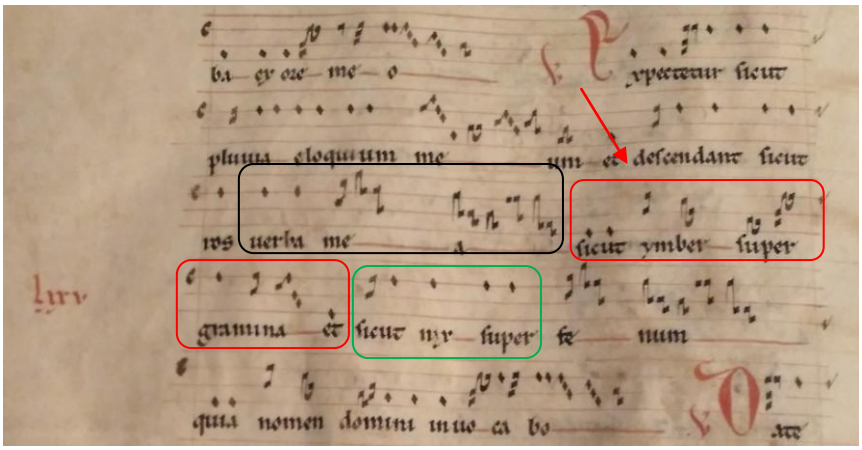

FIG. 171 Detall d'*additio*-correcció musical, Ms 26, f. 75v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A la meitat del foli, sota la numeració de la foliació, trobem una correcció a mode d'*additio* musical al marge. En l'original, s'ha oblidat copiar text i música del fragment "*sicut ymber super gramina et*" del verset *Expectetur* del tracte *Attende celum* de l'ofici de dissabte de Vigília de Pentecosta (*Sabbato in Vigilia Pentecostes*). Com es pot observar, la mà copista ha oblidat aquest fragment de text i música en la còpia del manuscrit i afegeix al marge el text i la música que falten. En aquest cas, creiem que el *ductus* de la cal·ligrafia correspon a la mà copista original i no és fruit d'una correcció posterior en el temps feta per una altra mà.

No comparem amb GC p. 251, perquè inclou variacions en el text i la música d'aquest fragment en la peça musical. Com en el fragment 8, comparem amb Ms 26, perquè essent anterior a Ms 19, és l'altre gradual pretridentí que hi ha al fons medieval de l'arxiu i que conserva els textos i les melodies més antigues de la tradició en què es van confeccionar aquests dos manuscrits.

7.10. Fragment musical 10

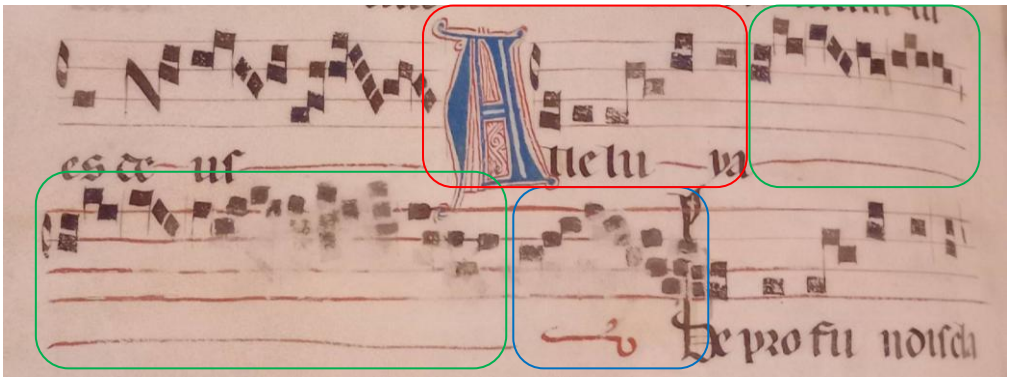

FIG. 172 Detall de correcció musical, Ms 19, f. 123$_1$v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

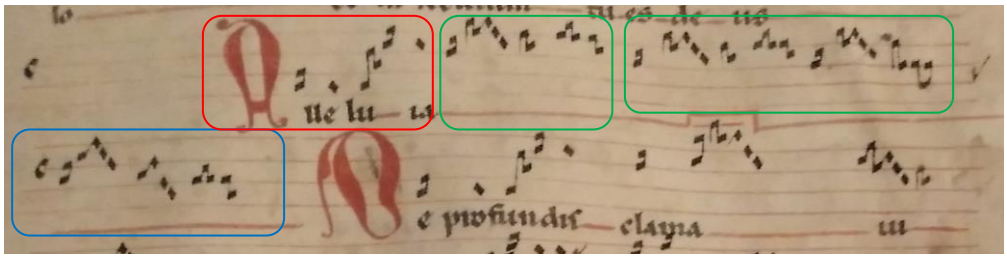

FIG. 173 Detall de correcció musical, Ms 26, f. 96r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 174 Detall de correcció musical, GC, p. 313

A la meitat del foli, trobem un raspat de notes i reescriptura a mode de correcció dels neumes al tetragrama en el *jubilus* de l'al·leluia *De profundis clama*ui de l'ofici del diumenge xxj. després de Pentecosta (*Dominica xxij. post Pentecosten* -segons Ms 19- i *Dominica xxj. post Pentecosten* -segons GC-). Hi ha una diferència de còmput en els diumenges entre Ms 19 i GC, perquè el diumenge de la Santíssima Trinitat és just el primer diumenge després de Pentecosta. Aquesta festa va començar a celebrar-se cap a l'any 1000. Des de 1230, l'Orde Cistercenca la va instituir per a totes les seves cases i va ser l'any 1334 quan el papa Joan XXII la va introduir com a festa oficialment en l'Església[248].

Aquesta dada singular ens resulta molt valuosa, perquè ens permet datar la confecció del nostre manuscrit abans d'aquesta data, ja que conserva la numeració dels diumenges com es feia anteriorment a la institució d'aquesta festa. D'aquí el desajustament d'un diumenge en el còmput assignat segons citem Ms 19 o GC.

Fetes aquests aclariments i tornant al fragment musical, podem observar que la mà copista ha raspat i reescrit els neumes del *jubilus* d'aquest fragment amb una cal·ligrafia poc acurada que només es preocupa per encabir les notes, sense preocupar-se per la durada dels neumes o per les lligadures. En aquest cas, creiem que la cal·ligrafia correspon a la mà copista d'una correcció posterior en el temps i ens quadra que sigui la mateixa mà que ha esmenat altres fragments (com en el cas dels fragments 1, 3, 7 i 8). Els motius que hi ha darrera d'aquesta correcció, que només reescriu en mala qualitat la melodia de l'original, podrien respondre a una voluntat d'afegir algun ornament més a aquest *jubilus* i després, en veure que no funcionava, desdir-se i tornar a copiar la melodia original. Tanmateix, no ho podem assegurar.

[248] Per a més informació, consulteu Guéranger, Prosper. (1955). *El Año litúrgico IV*, pp. 19-24, Burgos: Aldecoa

7.11. Fragment musical 11

FIG. 175 Detall d'*additio*, Ms 19, f. 131v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 176 Transcripció de Marga Mingote del fragment afegit al marge posteriorment. Indicació d'un al·leluia, Ms 19, f. 131v

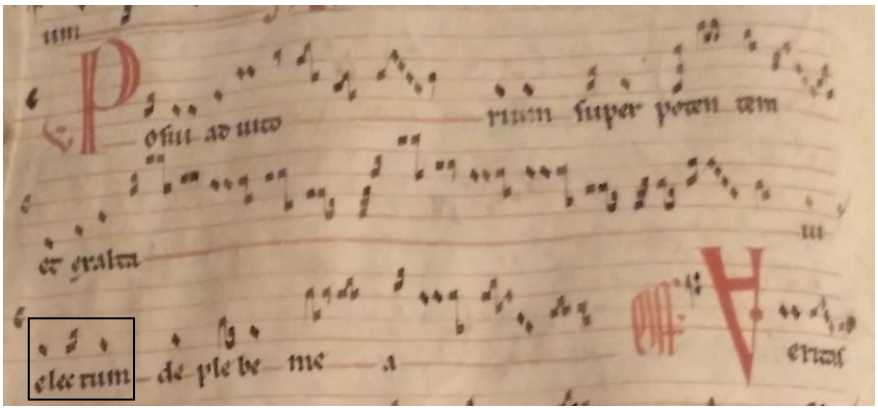

FIG. 177 Detall Ms 26, f. [103]v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 178 Detall BMP, Ms 1.11, f. 89r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

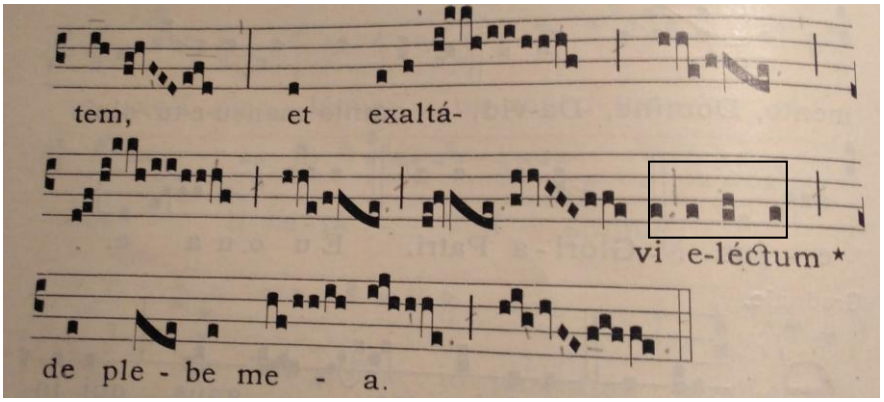

FIG 179 Detall a GC, p. 339/31*

Al principi del foli, trobem un fragment musical afegit al marge sobre la síl·laba "-*lec*-" de la paraula "*electum*" de l'al·leluia *Posui adiutorium* de la missa de la festa del Papa Marcelli del 16 de gener. Podem observar dins del requadre lila, al marge, un petit melisma afegit a la melodia a mode d'ornament sobre aquesta síl·laba. Tant en la versió del manuscrit Ms 26, com en BMP Ms 1.11, com en la versió del GC de la peça, podem observar l'absència de melisma sobre aquesta síl·laba.

Com en el cas del fragment 1, hem consultat altres manuscrits de l'època o més antics a les pàgines Cantus Index i GregoBase i no hem trobat cap altra coincidència que inclogui aquest melisma sobre la síl·laba "-*lec*-" de la paraula "*electum*" en aquesta peça. Per tant, podem afirmar que aquesta *additio* melismàtica és obra segurament de la mateixa mà que intervé al fragment 1, en l'*additio* de l'al·leluia de f. 4r, i en les correccions dels fragments 3, 7, 8 i 10, pel ductus de la cal·ligrafia de la mà, que coincideix en tots els casos. A més a més, podem afirmar que és una mà diferent a la

que copia l'original, i, per tant, l'*additio* ha estat realitzada després de la realització de la còpia del manuscrit original.

Hem transcrit el fragment amb l'afegit melismàtic entre claudàtors a la partitura per tal de facilitar la seva lectura.

7.12. Fragment musical 12

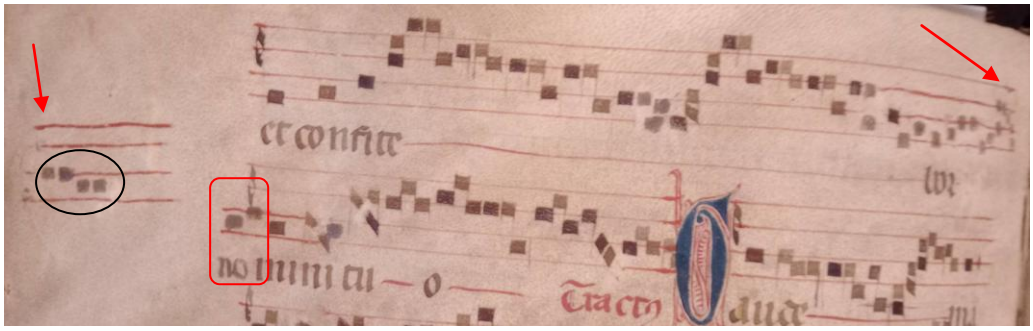

FIG. 180 Detall de correcció-*additio*, Ms 19, f. 139v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

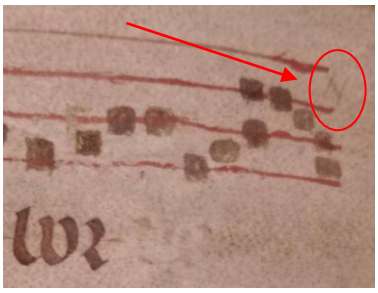

FIG. 181 Detall crida Ms 19, f. 139v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

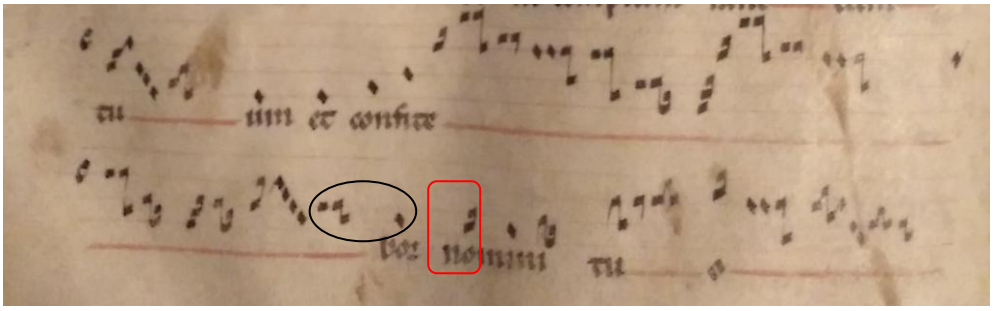

FIG. 182 Detall de correcció-*additio*, Ms 26, f. 110v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 183 Detall GC, p. 357

Al final del primer tetragrama d'aquest foli, trobem una correcció i una *additio* musical al marge, amb una reescriptura de neumes. En l'original, s'ha oblidat copiar el *punctum*, *clivis* i *punctum* final sobre la síl·laba "*-bor*" de la paraula "*confitebor*" i el *podatus* inicial de la síl·laba "*no-*" de la paraula "*nomini*" del text del verset de l'al·leluia *Adorabo*, segon al·leluia de la missa matinal de la festa del 2 de febrer, festa de la Purificació de la Beata Verge Maria, també anomenada *Ypapanti Domini*.

La mà correctora indica una crida en forma de "N" o "H" a la partitura en tinta negra per afegir al marge esquerre la sèrie de neumes indicats que falten en el manuscrit original. Sembla ser la mateixa mà que hem vist que intervé en correccions i afegits en alguns fragments ja analitzats que els afegeix sense indicar les lligadures ni els valors dels neumes, tot i que, en aquest cas, hi ha una voluntat d'agrupar-los, malgrat que queden mal definits en el manuscrit i donen lloc a confusió en la lectura. Es podria dir que aquestes correccions alberguen una voluntat de revisió i correcció en la interpretació musical de la peça, per tal d'evitar errors de lectura i d'interpretació posteriors.

7.13. Fragment musical 13

FIG. 184 Detall d'*additio* i correcció musical, Ms 19, f. 142v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

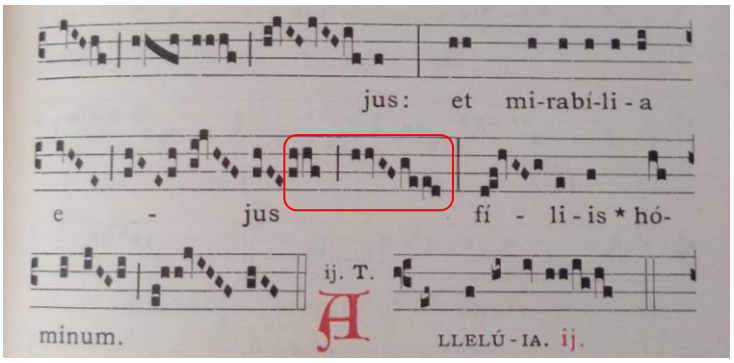

FIG. 185 Detall GC, p. 341

En la part superior del foli, al costat de la numeració de la foliació, en el tercer tetragrama, trobem una correcció a mode d'*additio* musical al marge. En l'original, la mà copista ha oblidat copiar un fragment musical final sobre la síl·laba "-i*us*" de la paraula "e*ius*" del verset *Confiteantur Domino* del gradual *Exaltent eum* de la missa de la Càtedra de Sant Pere (*Cathedrae Antiochena Sancti Petri*) del 22 de febrer.

Com es pot observar, la mà copista ha oblidat aquest fragment de música en la còpia del manuscrit i afegeix al marge els grups de neumes que falten. En aquest cas, creiem que el *ductus* de la cal·ligrafia correspon a la mà copista original i no és fruit d'una correcció posterior en el temps feta per una altra mà, ja que transcriu la música acuradament, amb lligadures i indicació de durada dels neumes.

7.14. Fragment musical 14

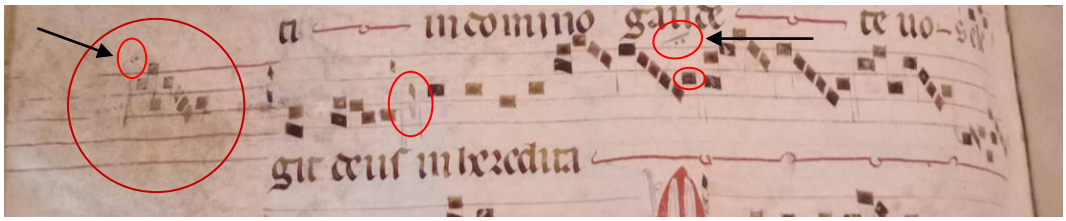

FIG. 186 Detall correcció musical, Ms 19, f. 150v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 187 Detalls GC, pp. 397-398

En la part inferior del foli, en el tercer tetragrama començant des de la base del foli, trobem una correcció a mode d'*additio* musical al marge. En l'original, la mà copista ha oblidat transcriure un fragment musical final. El grup de neumes s'ha d'afegir al lloc on hi ha el signe de crida (/..), sobre la nota "re" (llegim en clau de do en segona) de la síl·laba "*-ta-*" de la paraula "*hereditatem*" del verset de l'al·leluia *Sancti et iusti* de la missa de la festa de Sant Gordià i Sant Epímac del 10 de maig.

Com es pot observar, la mà copista ha oblidat aquest fragment de música en la còpia del manuscrit i afegeix al marge els grups de neumes que falten. En aquest cas, creiem que el *ductus* de la cal·ligrafia correspon a la mà copista original i no és fruit d'una correcció posterior en el temps feta per una altra mà, ja que transcriu la música acuradament, amb lligadures i indicació de durada dels neumes.

7.15. Fragment musical 15

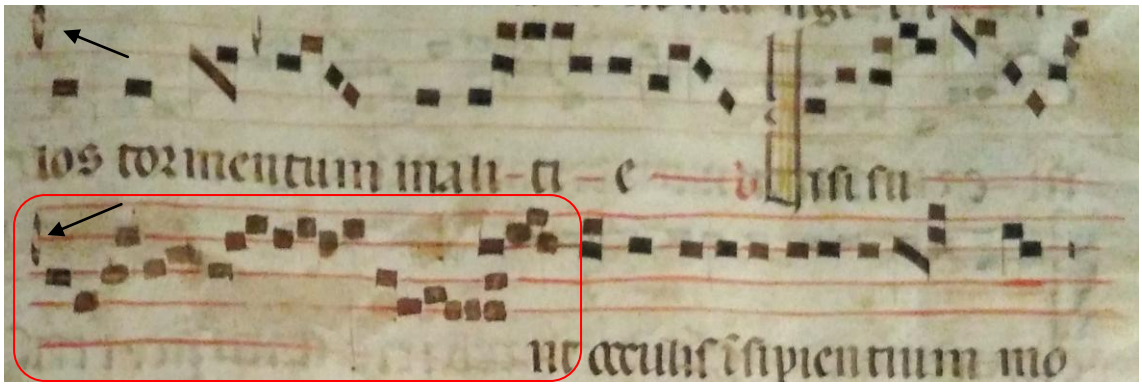

FIG. 188 Detall correcció musical, Ms 19, f. 155r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

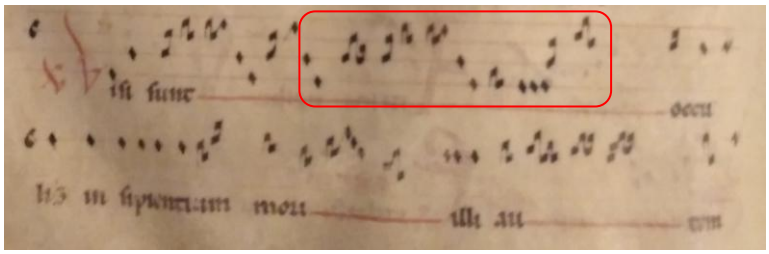

FIG. 189 Detall de la peça a Ms 26, f. 124v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

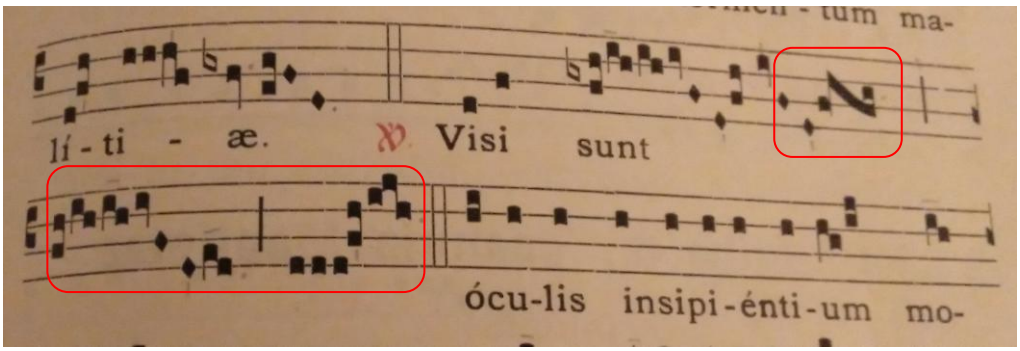

FIG. 190 Detall de la peça a GC, p. 399

A la meitat del foli, trobem un raspat de notes i reescriptura a mode de correcció dels neumes en el melisma ornamental sobre la paraula "*sunt*" del verset *Visi sunt occulis* del gradual I*ustorum anim*e de la missa de Sant Gervasi i Sant Protasi del 19 de juny. La mà correctora realitza una reescriptura de la melodia, que corregeix la clau de do en 4a en què comença el verset amb la música transportada i copia una part de la peça en clau de do en 3a en canviar de línia de tetragrama, com es veu en l'exemple.

A més a més, podem observar que la mà copista ha raspat i reescrit els neumes d'aquest fragment melismàtic amb una cal·ligrafia poc acurada que només es preocupa per encabir les notes, sense preocupar-se per la durada dels neumes o per les lligadures. En aquest cas, creiem que la cal·ligrafia correspon a la mà copista d'una correcció posterior en el temps i ens quadra que sigui la mateixa mà que ha esmenat altres fragments (com en el cas dels fragments 1, 3, 7, 8, 10, 11 i 12).

7.16. Fragment musical 16

FIG. 191 Detall d'*additio* musical, Ms 19, f. 170r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 192 Detall d'*additio* musical al marge, Ms 19, f. 170r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

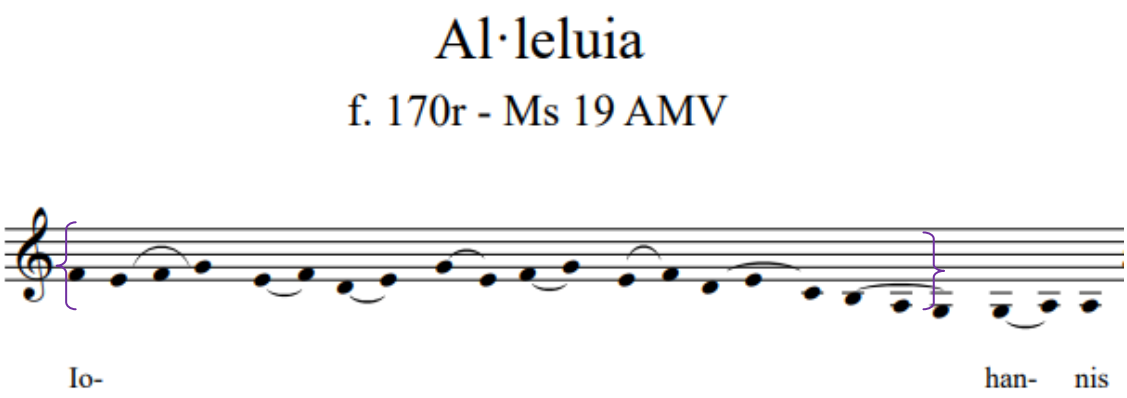

FIG. 193 Transcripció de Marga Mingote del fragment afegit al marge, Ms 19, f. 170r

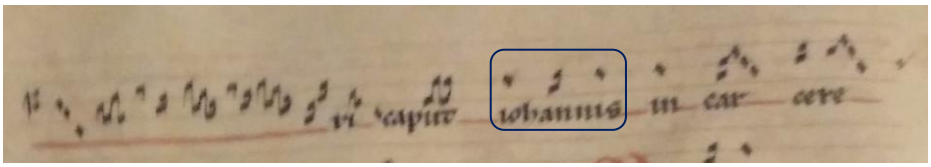

FIG. 194 Detall musical, Ms 26, f. 138v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

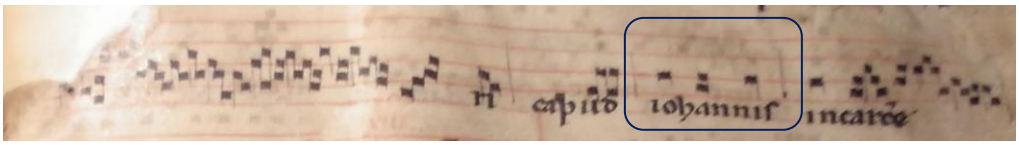

FIG. 195 Detall musical, BMP, Ms 1.11, f. 118r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

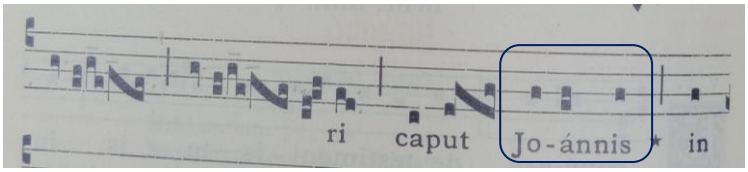

FIG. 196 Detall musical, GC, p. 454

Al marge lateral inferior dret del foli, apareix un fragment musical en tinta negra sobre la síl·laba "*Io*-" de la paraula "*Iohannis*", al final del text del verset de l'al·leluia *Misso Herodes*, de la festa de la Degollació de Sant Joan Baptista del 29 d'agost.

La mà copista indica amb una crida en forma de lletra "N" o "H" que hi ha una melodia desenvolupada al marge, concretament, un petit melisma afegit a la melodia a mode d'ornament sobre aquesta síl·laba "*Io*-". Tant en la versió del manuscrit Ms 26, com en

BMP Ms 1.11, com en la versió del GC de la peça, podem observar l'absència de melisma sobre aquesta síl·laba.

Com en el cas dels fragments 1 i 11, hem consultat altres manuscrits de l'època o més antics a les pàgines *Cantus Index* i *GregoBase* i no hem trobat cap altra coincidència que inclogui aquest melisma sobre la síl·laba "*Io-*" de la paraula "*Iohannis*" en aquesta peça. Per tant, podem afirmar que aquesta *additio* melismàtica és obra segurament de la mateixa mà que intervé als fragments 1 i 11 i en les correccions dels fragments 3, 7, 8, 10, 12 i 15, pel *ductus* de la cal·ligrafia de la mà, que coincideix en tots els casos. A més a més, podem afirmar que és una mà diferent a la que copia l'original, i, per tant, l'*additio* ha estat realitzada després de la realització de la còpia del manuscrit original.

Hem transcrit el fragment amb l'afegit melismàtic entre claudàtors a la partitura per tal de facilitar la seva lectura.

7.17. Fragment musical 17

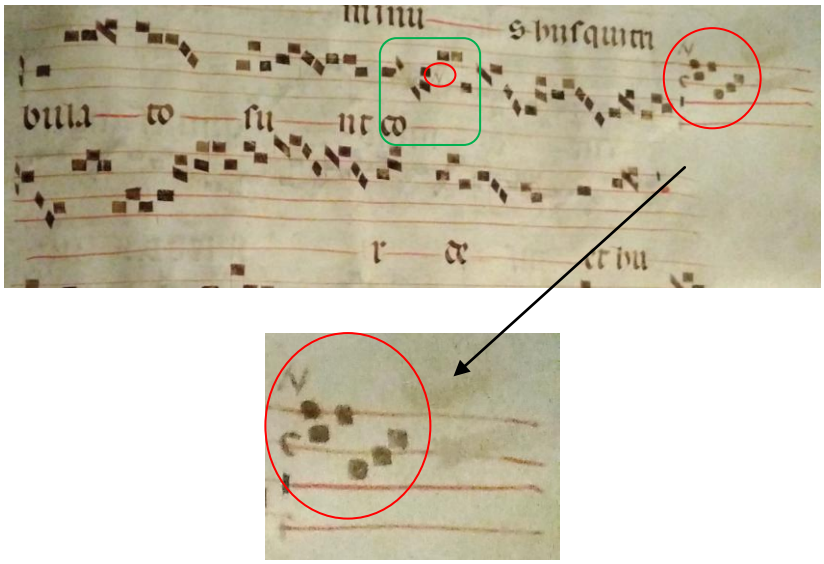

FIG. 197 Detall correcció musical, Ms 19, f. 173r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

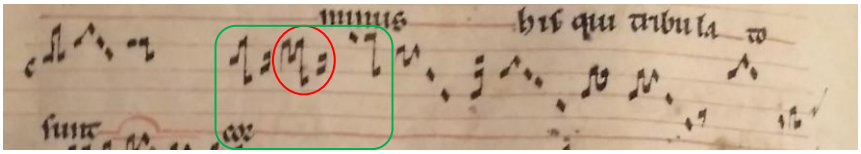

FIG. 198 Detall musical, Ms 26, f. 141v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

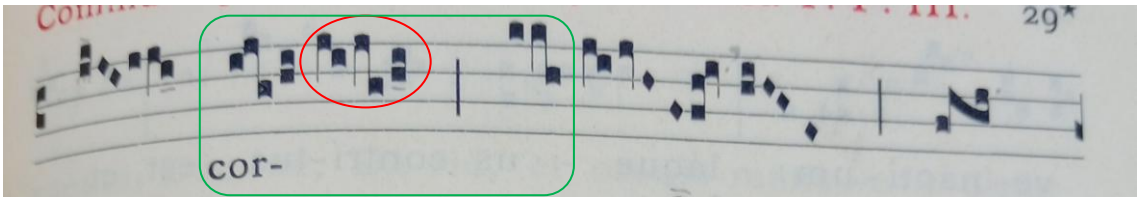

FIG. 199 Detall musical, GC, p. 29*

En el manuscrit 19, cap a la meitat del f. 173r, al marge, apareix una correcció musical sobre la síl·laba "*cor*-" de la paraula "*corde*" del verset I*uxta est dominus* del gradual *Clama*u*erunt* i*usti* de la missa de sant Cosme i sant Damià del 27 de setembre.

La mà correctora indica una crida en forma de "N" o "H" a la partitura en tinta negra per afegir al marge dret la sèrie de neumes indicats que falten en el manuscrit original. Sembla ser la mateixa mà que hem vist que intervé en correccions i afegits en alguns fragments ja analitzats que els afegeix sense indicar les lligadures ni els valors dels neumes, tot i que, en aquest cas, hi ha una voluntat d'agrupar-los, malgrat que queden mal definits en el manuscrit i donen lloc a confusió en la lectura. Es podria dir que aquestes correccions alberguen una voluntat de revisió i correcció en la interpretació musical de la peça, per tal d'evitar errors de lectura i d'interpretació posteriors, però semblen un recordatori per a algú que prèviament coneix perfectament les melodies.

7.18. Fragment musical 18

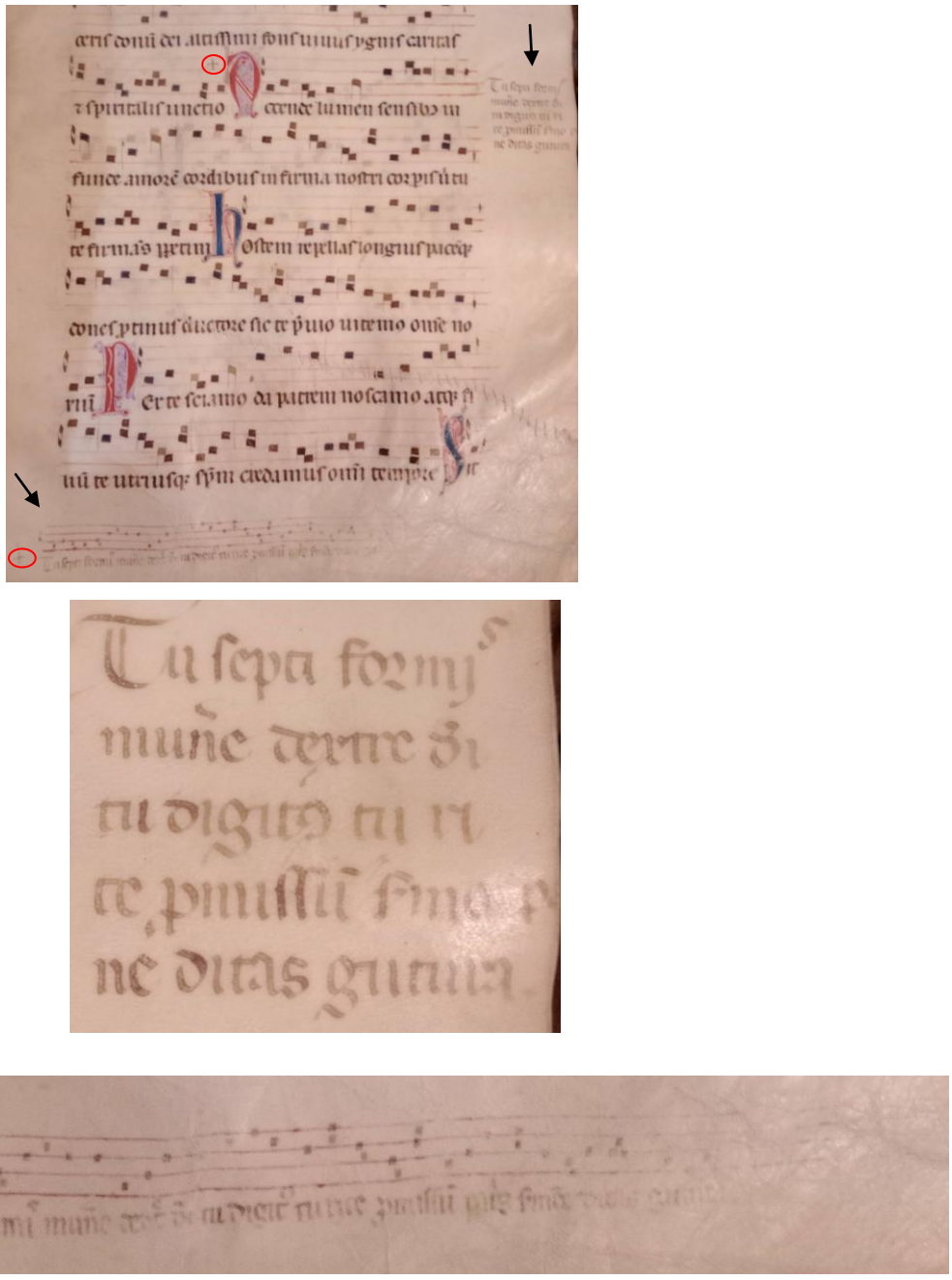

FIG. 200 Detalls 1, 2 i 3 afegit text i música, Ms 19, f. (196)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Cap a la meitat del foli, al marge, apareix un afegit textual, concretament el verset *Tu septiformis munere* que no apareix a l'himne U*eni creator* del manuscrit original i que hauria de figurar després del verset *Qui Paraclitus diceris*. Aquest himne interpretat a tèrcia (*Hymnus ad Tertiam*) està dedicat a la invocació de l'Esperit Sant (*Invocatio Spiritus Sancti* o, com diu Ms 19, *In Pentecosten et eis diebus, ad tertiam*). Abans del verset *Accende lumen sensibus*, la mà correctora indica una crida en forma de "+" a la

partitura en tinta negra per afegir al marge dret el text del verset *Tu septiformis munere* i el copia amb text i música al marge inferior del foli.

La mà correctora esmena així, escrivint text i música, l'error en l'original i facilita la lectura i interpretació d'aquest himne. En l'apartat de les mans autògrafes, podrem veure que aquesta grafia es correspon a la mà 1, que intervé en el manuscrit Ms 19 en època molt primerenca, segurament segle XIV, amb recordatoris sobre interpretació litúrgica i que també intervé en el manuscrit Ms 26, l'altre gradual que trobem al fons medieval de l'arxiu, del segle XIII. L'única correcció musical que fa, però, és la d'aquest fragment que acabem de descriure.

8. Estudi de les mans autògrafes de les rúbriques del manuscrit de l'Annex 2.

Tal com indica Mario Righetti, les *rúbriques* són les normes que indiquen les cerimònies i/o la manera com han de realitzar-se. Rúbrica era una espècie de terra rosa que, diluïda en aigua, donava un color vermellós (com un coloret), utilitzat per fusters des de l'antiguitat per senyalar la part per on havien de tallar els taulons. També s'utilitzava per escriure títols en les compilacions legislatives i per a les notes en un text determinat. Els copistes de l'Edat Mitjana van continuar amb aquest ús i l'utilitzaven per indicar les normes a observar en la recitació de l'ofici, en la celebraciói de la missa, etc. d'on prové l'aforisme "*Lege rubrum, si vis intelligere nigrum".*

Les primeres rúbriques es van transmetre oralment. Amb el progressiu desenvolupament del culte litúrgic va ser necessari posar per escrit aquestes rúbriques. Les primeres col·leccions sistemàtiques de rúbriques es troben als *ordines,* el més antic dels quals no és anterior al segle VII[249].

En els apartats 3.4.3. i 3.5.2. ja hem comentat una mica el tipus de rúbrica que trobem al llarg del manuscrit. Tanmateix, durant l'estudi del manuscrit de Blanca d'Anglesola hem pogut identificar diverses mans autògrafes. Vam establir una hipòtesi de treball suposant que, si l'arxiu disposava d'un altre gradual anterior al de Blanca d'Anglesola, com és el cas del manuscrit 26, datat del segle XII-XIII, podríem concloure que aquest manuscrit també contindria indicacions de mans autògrafes. En revisar aquest altre manuscrit, vam poder constatar que, efectivament, la nostra hipòtesi es confirmava, perquè vam trobar indicacions de mans autògrafes posteriors a la seva confecció original.

Des d'aquest punt de partida, la nostra idea era comparar les rúbriques i indicacions que apareixien en ambdós manuscrits per tal d'extreure conclusions que ens permetessin consolidar la hipòtesi que aquests manuscrits, especialment el de Blanca d'Anglesola, formen part de la història viva del monestir i constitueixen un document d'identitat col·lectiu de la comunitat que va evolucionant al llarg del temps en funció de com evoluciona el monestir. Per aquesta raó, vam decidir recollir, analitzar i comparar les mans autògrafes dels manuscrits 19 i 26 per veure com ens feia avançar en aquest estudi

[249] Righetti, Mario. (1955). Vol. I, p. 16

i comparar-les amb els manuscrits BMP 1.11 i BMP 1.7 i el GC per confirmar les particularitats registrades.

Així doncs, un cop revisats ambdós graduals, hem identificat fins a 14 mans autògrafes diferents que hem recollit en l'Annex 2 d'aquesta tesi per facilitar la seva lectura[250]. Hem numerat les mans segons l'ordre d'aparició de lectura en els dos manuscrits per poder seguir l'estructura dels graduals i, per aquesta raó, una mateixa anotació pot aparèixer en dues mans que tinguin numeració molt diferent. Com veurem, algunes de les mans autògrafes han fet aportacions als dos graduals i d'altres només han intervingut o en el manuscrit 19 o en el 26.

En aquesta taula recollim les mans autògrafes identificades, el manuscrit en el qual apareixen i una proposta de datació de les mateixes que mirarem de justificar tot seguit.

MÀ AUTÒGRAFA	Ms 19	Ms 26	Proposta datació
mà 1	X	X	segle XIV
mà 2	X	X	segle XIV
mà 3	X		segle XIV
mà 4	X	X	segle XVII
mà 5	X	X	segles XVI-XVII
mà 6	X		segles XIV-XV
mà 7	X		segles XVI-XVII
mà 8		X	segles XIII-XIV
mà 9		X	segle XIII
mà 10		X	segle XIII
mà 11		X	segle XIII
mà 12		X	segle XIII-XIV
mà 13		X	segle XVII
mà 14	X		segle XVIII

A continuació, descriurem els trets característics de cada mà. Val a dir que és una proposta que pot estar subjecta a variacions, si posteriors estudis paleogràfics així ho requereixen. El més important és que hem volgut posar en relleu que l'aparició d'aquestes mans als manuscrits són una prova més que les monges no només es limitaven a interpretar la música i la litúrgia de les hores, sinó que passaven molt de temps estudiant, escrivint i reflexionant i, el més important, transformant i adaptant els manuscrits a la realitat de la comunitat i del moment històric que vivien, obeint als interessos comunitaris, però també individuals, tal com es mostra en alguns casos. Com podrem observar en les nostres conclusions, aquestes anotacions ens permeten oferir

[250] En aquest apartat inclourem el detall d'alguna imatge per il·lustrar alguns exemples, però us remetem a l'Annex 2 per consultar amb més profunditat les mans autògrafes.

una proposta de datació d'aquestes aportacions i col·locar-les en el temps i, fins i tot, posar nom i cognoms a algunes d'aquestes mans.

8.1. Mà autògrafa 1

La mà 1 escriu tant al manuscrit 19, el gradual de Blanca d'Anglesola del segle XIV, com al manuscrit 26, un gradual cistercenc de finals del segle XII-inicis del segle XIII. Les seves anotacions recorden esglésies estacionals, com és el cas del detall del f. 5r del Ms 19 (*Statio ad Sanctos Apostolos*), temps litúrgic d'interpretació i oracions i/o prefacis que cal interpretar, com s'indica en el detall afegit per la mateixa mà 1 i amb la mateixa indicació al f. 13r del Ms 19 i al f. 11r del Ms 26 *("Et per totas octa*bas *dicitur "Gloria in excelsis" et "Prephatio"")*, així com indicacions de les lectures (*collecta/epistola/evangelium*) que cal entonar en l'ofici, com es pot veure en el detall del f. 12v del Ms 26.

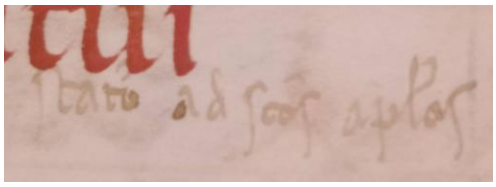

FIG. 201 Detall mà 1. Ms 19, f. 5r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

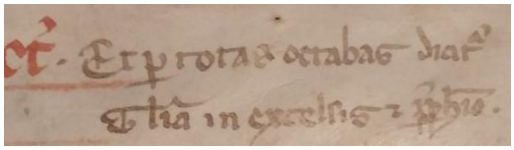

FIG. 202 Detall mà 1. Ms 19, f. 13r

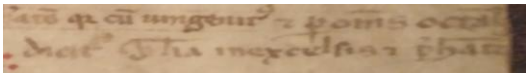

FIG. 203 Detall mà 1. Ms 26, f.11r
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

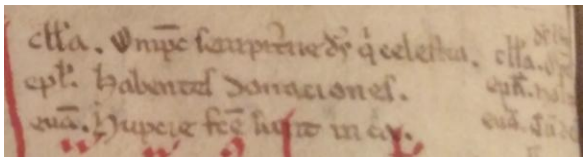

FIG. 204 Detall mà 1. Ms 26, f. 12v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

També s'inclouen oficis relacionats amb sants i santes afegits posteriorment a la confecció original del manuscrit. Aquestes particularitats, però, les tractarem més endavant, quan parlem del santoral recollit en el manuscrit.

Destacarem només la intervenció que fa aquesta mà al Ms 19, f. (196)r en afegir al marge dret text i al marge inferior amb text i música el verset *Tu septiformis munere* de

l'himne *Veni creator* de tèrcia com a Invocació de l'Esperit Sant. L'original no l'inclou, a diferència de Ms 26, que sí que l'inclou. Potser aquesta mà 1, en llegir Ms 26, l'afegeix per si en algun moment de la interpretació litúrgica, segurament processional, es necessités per acabar aquest moviment processional dins de la litúrgia.

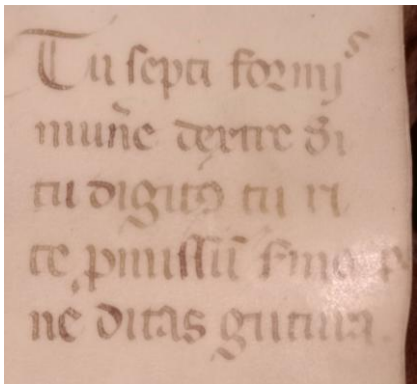

FIG. 205 Detall mà 1. Ms 19, f. (196)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

FIG. 206 Detall mà 1. Ms 19, f. (196)r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Pel *ductus* de la cal·ligrafia d'aquesta mà, molt semblant a la cal·ligrafia notarial catalana diplomàtica del segle XIV que hem pogut contrastar amb documentació notarial del monestir, proposem datar aquesta mà com una de les més primerenques, en el segle XIV. Les anotacions correspondrien a l'estudi i comparació amb els diferents llibres que s'utilitzen per a l'ofici i recollir diferents apunts a mode de recordatori per a reproduir la litúrgia amb la major fidelitat possible. Constitueix una mena de notes d'estudi, perquè les monges que accedien a aquests documents poguessin memoritzar amb més facilitat les lectures, els cants i el temps litúrgic en el qual calia interpretar aquests elements. Podríem dir que la seva funció és fundamentalment didàctica i trobaria la seva correspondència amb la mà 8, que només intervé en el Ms 26 i de la qual parlarem més endavant.

8.2. Mà autògrafa 2

La mà 2 també escriu tant al manuscrit 19, el gradual de Blanca d'Anglesola del segle XIV, com al manuscrit 26. A diferència de la mà 1, les seves anotacions apunten

indicacions d'interpretació musical i processional, del tipus *"Totus chorus cantat"* com es pot veure als detalls de Ms 19, f. 33v i de Ms 26, f. 26v del tracte *Laudate Dominum* del Dissabte de XII Lliçons (*Sabbato Quatuor Temporum Quadragesimae*) o "*Ista antifona chorus per processione*" als detalls de Ms 19, f. 21r i de Ms 26, f. [17]r de l'antífona *Exurge Domine* amb què s'inicia l'ofici del Dimecres de Cendra.

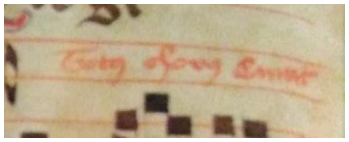

FIG. 207 Detall mà 2. Ms 19, f. 33v

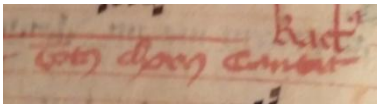

FIG. 208 Detall mà 2. Ms 26, f. 26v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

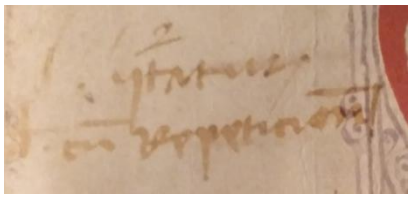

FIG. 209 Detall mà 2. Ms 19, f. 21r

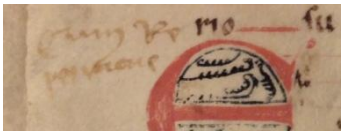

FIG. 210 Detall mà 2. Ms 26, f. [17]r
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Aquesta mà 2 també és responsable de misses afegides en honor a diferents sants i santes i realitza una intervenció directa sobre el manuscrit, com és el cas de la traslació de l'ofici de l'Aparició de sant Miquel, del 8 de maig, a 19 de maig que deixa anotada en una rúbrica en vermell sobre la rúbrica de mà 1 que indica l'ofici de sant Jeroni per ésser interpretat el dia de l'Aparició de sant Miquel, Ms 19, f. 151r.

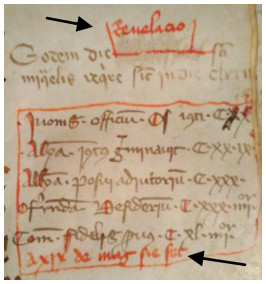

FIG. 211 Detall mà 2. Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Un cas particular el trobem a Ms 19, f. 140r, on s'afegeix la festa de sant Blai (3 de febrer). Una rúbrica en negre afegida al marge indica: "*Sancti Blasi Episcopi et Martyris totum officium Sancti* Uj*ncencij*". Cap dels manuscrits amb què comparem, BMP Ms 1.11 ni GC, la inclouen en l'original o afegida al marge. El f. [111]v del Ms 26 on s'ubicaria aquest ofici està retallat al marge i tampoc podem afirmar si alguna altra mà del cenobi la hi hauria pogut afegir posteriorment.

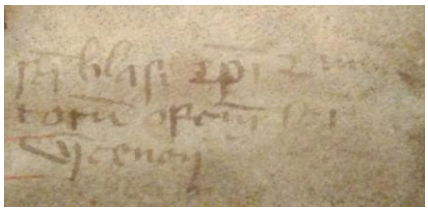
FIG. 212 Detall mà 2. Ms 19, f. 140r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Tanmateix el monestir recull un document on Arnau d'Espluga Calba funda un benefici sota la invocació de sant Blai, a la parròquia esmentada, i deixa el *jus patronatus* i el *jus confirmandi et puniendi*, perpètuament, a les abadesses de Vallbona i als rectors de l'Espluga, els quals han de presentar *simul* l'obtentor als seus descendents quan vaqui. A més, Arnau deixa al monestir de Vallbona trenta sous per una pitança, perquè faci celebrar tots els anys un aniversari "per la sua ànima i sos passats" (13 abril 1315)[251]. Aquest document es correspon amb el document 985 de la p. 1353 del que anomenarem *Diplomatari de Vallbona*[252]. Sant Blai és invocat arreu de casa nostra contra el mal de coll i de gola. Segons recull Joan Amades al seu *Costumari català*[253], el tenien per advocat els cantaires i d'altres gents que per raó de llur ofici haguessin de cridar o de parlar molt; entre d'altres els corredors de coll o encantadors i subhastadors públics. Els cabiscols o xantres havien dedicat en el dia de la seva festa grans cantades a sant Blai, potser les millors de tot l'any litúrgic, a fi de fer-lo content perquè fos benèvol i els protegís. També es recull una tradició antiga que el relaciona amb alguna divinitat pastoral i el fa protector del bestiar i dels ramats.

No podem tampoc oblidar que sant Blai forma part del grup dels Catorze Sants Auxiliadors[254], ja reverenciats i invocats al segle IX. En les seves respectives llegendes, aquests sants i aquestes santes imploraven davant la imminència de la seva mort la gràcia de l'auxili diví i obtenien la promesa de ser capaços ells mateixos d'intervenir al ser invocats. Però la veneració d'aquests sants va guanyar gran part de la seva importància especialment en els segles XIII-XIV, per les epidèmies i malalties que es van estendre entre la població. Són sovint representats en grup, i llur culte és d'origen germànic. Sant Blai forma part d'aquest grup i podríem dir, doncs, que la mà 2 que afegeix el seu ofici ho fa durant el segle XIV i podem afirmar que és sota l'abadiat de l'abadessa Blanca d'Anglesola pel document registrat al fons del monestir.

[251] Citant a Piquer i Jover (1990), p. 115 que a la vegada cita *Índex vell*, f. 37v.
[252] Anomenarem així al document *Col·lecció Diplomàtica de Santa Maria de Vallbona (1025-1340)*, obra de Josep Maria Sans i Travé i Ramon Sarobe i Huesca (2022) que utilitzem amb el seu permís per a documentar aquesta tesi ja que l'estat en què es troba actualment és *en premsa.*
[253] Amades (1952). Vol. I, 702-720
[254] Sobre els Catorze Sants Auxiliadors parlarem amb més concreció més endavant.

Un altre ofici curiós afegit al marge per aquesta mà 2 el trobem al f. 144r, amb l'ofici de sant Tomàs d'Aquino (7 de març), sant dominic canonitzat pel papa Joan XXII el 1323 i proclamat doctor de l'Església el 1567, patró dels estudiants[255]. La mà 2, encerclada en vermell a la imatge a continuació, afegeix tant a Ms 19 com a Ms 26 una rúbrica en negre que indica: "*Thome [Aquinatis] Confessori [et] Ecclesiae [Doctoris] sicut Officium in Beato Jeronimo*".

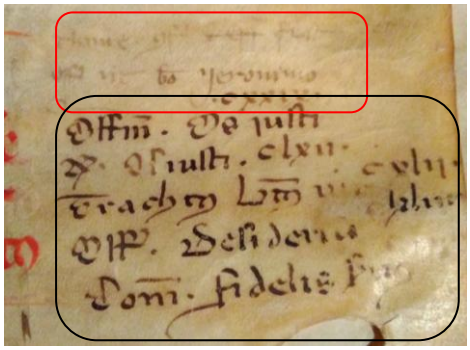

FIG. 213 Detall mà 1 i mà 2, Ms 19, f. 144r

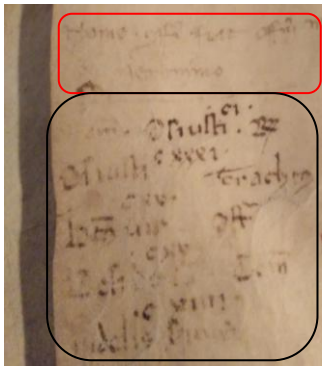

FIG. 214 Detall mà 1 i mà 2, Ms 26, f. 114v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El fet que no inclogui la categoria de doctor de l'Església ens reafirma que aquesta referència és del segle XIV, en una voluntat de recollir un sant de tant renom i mostrar estar al capdavant de les modernitats religioses de l'època i en consonància amb l'auge de les ordes mendicants, com és el cas dels dominics i també ho mostraran amb els franciscans.

La mà 1, encerclada en negre en la imatge a continuació, recull a sota detallada, tot seguit d'aquesta indicació, l'ofici de sant Jeroni. Trobem aquí un clar exemple de dues mans coetànies en el temps que completen ambdós manuscrits en una constant actualització litúrgica i religiosa per mantenir el monestir en voga, a través de la transformació i l'enriquiment litúrgic dels seus graduals.

Una altra doble intervenció de la mà 2 la trobem a Ms 19, f. 148v i a Ms 26, f. 119r amb una rúbrica d'aclariment sobre l'ofici de sant Robert del 29 d'abril. Ms 19 recull en l'original una rúbrica en negre que indica: *"In Sancto Ruberti. Officium sicut in Sancto Benedicto. Primus Alleluya "*Iustus germinabit*". II. Alleluya "Posui adiutorium""*. Sant Robert de Molesmes (1030-1110), com bé sabem és el primer abat i cofundador de

[255] https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/tomas-daquino

l'ordre del Cister i fou canonitzat el 1222 pel papa Honori III. Això explica per què no apareix aquest ofici a l'original de Ms 26, perquè aquest manuscrit va estar elaborat abans d'aquesta data. Als *Statuta Capitulorum*[256] de l'Orde trobem aquestes dues referències sobre l'ofici de sant Robert. La primera és de l'any 1222 i diu: "*De beato Roberto primo abbate Cistercii fiat festum XV° kalendas maii cum XII lectionibus, sicut de beato Hieronymo, et una missa sicut de beato Benedicto*."[257] La segona és de l'any 1224 i diu: "*Festum beati Roberti, sicut statutum est, fiat III° Kalendas maii.*"[258]

Tanmateix ambdós graduals inclouen rúbriques similars en vermell al marge que indiquen: *"In die Sancto Roberti missa matutinalis erit de Santo* O*gone. Officium sicut de Beato* Ih*eronjmo. Si fuerit dies sabbati erit de Beat*a *Maria"* (Ms 19) i *"In die Sancti Roberti missa matutinalis erit de Sancto Ugone. Non sit dies sabbati Officium sicut de Santo* Ih*eronjmo"* (Ms 26). Resulta curiós que essent la mateixa mà qui escriu, redacta la rúbrica de manera diferent i escriu O*gone/Ugone*.

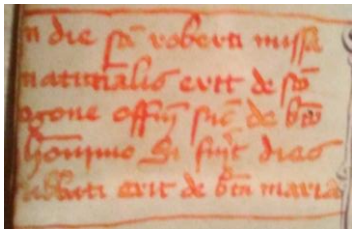

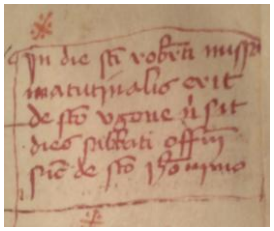

FIG. 215 Detall mà 2. Ms 19, f. 148v FIG. 216 Detall mà 2. Ms 19, f. 119r
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A Ms 26 trobem també una altra rúbrica en vermell, afegida per mà 9 que indica: *"Roberti Abbatis. Officium sicut in Sancto Benedicto. I. Alleluya "*I*ustus germinabit" II. Alleluya "Posui adiutorium""* per corregir i actualitzar el manuscrit que, en la seva confecció original, no incloïa l'ofici d'aquest sant fundador perquè encara no havia estat canonitzat i es nodreix de la rúbrica original del Ms 19.

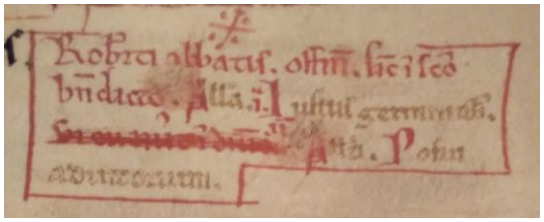

FIG. 217 Detall mà 9. Ms 26, f. 119r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

[256] Canivez, Joseph Marie. (1933-1935). *Statuta Capitulorum Generalium Ordinis Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*. Lovaina: Bibliothèque de la Revue d'histoire ecclésiastique
[257] Canivez, Joseph Marie. (1934).Vol. II, pp. 15-16
[258] Canivez, Joseph Marie. (1934).Vol. II, p. 34

En tots els casos podem insistir en aquesta voluntat per mantenir en voga el monestir a través de l'actualització dels documents, graduals musicals inclosos.

Un cas de referència a un ofici en honor a un membre de la família reial el trobem a Ms 19, f. 169v i a Ms 26, f. 137v. En ambdós graduals, la mà 2 inclou una rúbrica en negre al marge que indica: *"Ludovjci. Officium totum beati* Ih*eronjmj"*. Aquesta referència recull la celebració el 25 d'agost de l'ofici en honor al rei Lluís IX de França (1214-1270)[259], segon fill de Lluís VIII de França i de Blanca de Castella, filla del rei Alfons VIII de Castella i d'Elionor d'Anglaterra i néta per línia materna d'Enric II d'Anglaterra i d'Elionor d'Aquitània. Lluís IX de França fou considerat un model de monarca cristià i fou canonitzat el 1297 pel papa Bonifaci VIII.

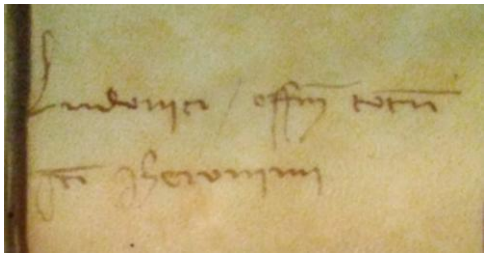

FIG. 218 Detall mà 2. Ms 19, f. 169v

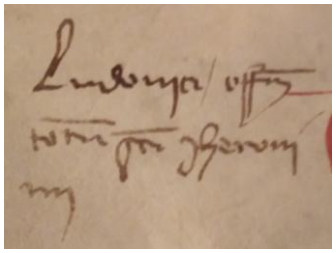

FIG. 219 Detall mà 2. Ms 26, f. 137v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Tot i que no la realitza mà 2, volem lligar aquesta rúbrica a un altre cas de referència a un membre de la família reial al manuscrit original Ms 19, a f. 173r en una rúbrica en negre que apareix esborrada i que indica: "[UU*enceslai*] *martiris. Totum officium dicatur sicut in Sancto [Thoma] martire*". [Thoma] apareix esborrat i corregit per U*incencij*. L'ofici de sant Vicenç (22 de gener) es troba a f. 135r i és idèntic al de sant Tomàs màrtir (29 de desembre), que es troba a f. 128r.

FIG. 220 Detall rúbrica sant Venceslau. Ms 19, f. 173r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Aquesta rúbrica fa referència a Venceslau I (ca. 907-929), duc de Bohèmia, fill del duc Vratislau I que, convertit al cristianisme, es preocupà pel millorament cultural i religiós

[259] https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/lluis-ix-de-franca

del seu poble. Cridà missioners alemanys, però sense posar traves a la litúrgia eslava ja existent. El 929 reconegué la sobirania d'Enric I de Germània. Morí assassinat a mans del seu germà Boleslau per motius encara poc clarificats. Considerat màrtir de la fe i heroi nacional dels txecs, molt aviat fou venerat com a sant, i esdevingué patró de Bohèmia. Era d'una gran austeritat de vida i la seva tomba, a Praga, aviat va esdevenir un centre de pelegrinatges[260].

Els *Statuta Capitulorum* de l'Orde recullen una rúbrica sobre ell l'any 1302 que diu: "*Item, cum piae voluntatis petitio sit favore benigno pro sequenda, maxime ubi cultus divinus ampliatur, ad petitionem illustris regis Bohemiae Capitulum generale ordinat et diffinit, quod in vigilia beati Michaelis annis singulis fiat commemoratio de beato Wanzeleio martyre non pontifice, cum una missa per Ordinem universum.*"[261]Suposem que, com a exemple de rei sant i vida modèlica, perquè va ser la seva àvia, santa Ludmila, qui l'educà en la saviesa divina i humana cristiana[262] i en record als orígens de la reina Violant d'Hongria, fundadora del reial monestir de Santa Maria de Vallbona, Blanca d'Anglesola va demanar expressament incloure aquesta rúbrica en la confecció original del gradual Ms 19, ja que no hem recollit evidències de l'advocacia d'aquest sant en les nostres terres. La confecció del manuscrit hauria de ser doncs posterior a 1302, per poder recollir aquesta observació dels *Statuta Capitulorum*.

Tornant a l'anàlisi de la rúbrica de sant Lluís IX, rei de França, no és per casualitat, però, que trobem aquesta referència aquí. En una societat on la religió era tan important, esdevenir un model de bon cristià o de bona cristiana per arribar al cel i no haver de patir les penes del purgatori era crucial. Com expliquen Ghislain Baury i Vincent Corriol al seu llibre sobre Berenguera de Navarra[263], fundar un monestir o una abadia on els monjos o les monges tenen la vocació de pregar per la salut de les ànimes de la família fundadora constitueix un passatge quasi obligat de la vida aristocràtica medieval. Per a les grans famílies nobiliàries, fundar un monestir constitueix a la vegada una marca de la pietat dels fundadors al mateix temps que un mitjà d'afirmació política d'un estatus i d'un rang social. Reinvertir en temes espirituals la fortuna material permet

[260] Consultat en línia a: https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/venceslau
[261] Canivez, Joseph Marie. (1934).Vol. III, p. 308
[262] Arquero Caballero, Guillem Fernando. (2010). Sobre el proceso de cristianización de los pueblos eslavos. *Norbea. Revista de Historia*, ISSN 0213-375X. Vol. 23, 65-73
[263] Baury, Ghislain i Corriol, Vincent. (2022). *Bérengère de Navarre (v. 1160-1230)*, p. 176. Rennes: Presses Universitaires de Rennes

als donadors obrar per la salut de les persones i assegurar així la seva pròpia salut física i espiritual.

Aquestes fundacions també van lligades a les preocupacions de les persones per la vida després de la mort, que ocupa un lloc preeminent en la mentalitat medieval. Aquests monestirs perpetuen el desig de la sepultura *ad sanctos*, el més a prop d'aquests sants intercessors, de llurs relíquies i dels espais consagrats. Tanmateix les inquietuds al voltant del futur de l'ànima prenen cada vegada més importància cap al segle XIII i arreu es multipliquen els sufragis pels morts i la majoria de les persones organitzen misses per després de la seva mort. Aquesta esdevé una de les principals preocupacions de les famílies benestants de l'època.

L'origen d'aquestes preocupacions el trobem a l'inici del nou mil·lenari, al segle XI, quan la societat que, fins aleshores creia en l'existència del Cel i de l'Infern i vivia en consonància amb les indicacions religioses que seguien, descobreix que no hi ha hagut el temut Judici Final. Tal com ho descriu al seu llibre Jacques Le Goff[264], hi havia una creença comuna entre els primers cristians que les pregàries pels morts exercien un efecte d'alleujament en les seves ànimes. Neix doncs aquest lloc, el Purgatori, un espai intermig on la pena que l'ànima pateix pot ser alleujada gràcies als sufragis, a les intervencions dels vius, a través de les seves pregàries.

No obstant això, no serà fins al segle XII, quan la societat medieval començava a preocupar-se cada vegada més per aquest món entre la mort i l'eternitat, que naixerà pròpiament el Purgatori. Els grans teòlegs, com sant Agustí, havien fet fins i tot una catalogació dels diferents tipus de pecats. No és d'estranyar que a mitjans del segle XI Cluny instituís la Commemoració dels difunts el 2 de novembre, en contacte amb la festa de Tots Sants, del dia 1 de novembre. Degut al prestigi d'aquest orde en la cristiandat, la Festa dels Morts, s'estén i se celebra arreu. Com apunta Le Goff, aquest lligam suplementari i solemne entre els vius i els morts prepara el camí d'on naixerà el Purgatori al segle següent.

Durant el segle XII sorgeix un moviment d'expansió geogràfica i ideològica: és el gran segle de les croades. El Purgatori esdevé un element d'aquesta expansió dins l'imaginari social, una peça clau dins del nou sistema feudal. El papa Innocenci III (1198-1216) ja

[264] Le Goff, Jacques. (1981). *La naissance du Purgatoire*. París: Éditions Gallimard

afirma que "els morts només existeixen pels vius"[265]. Insisteix en el fet que els vius s'ocupen dels morts perquè ells mateixos seran morts en el futur. I com que tota la societat està impregnada d'aquest caràcter religiós que guia la vida i la mort de la gent, resulta impossible deslliurar-se de la lògica d'aquest engranatge.

Tota la vida espiritual i moral dels segles XII i XIII va dirigida cap a la recerca de la immortalitat, de netejar l'ànima de pecats, a través de la confessió i de la penitència, d'esdevenir una millor persona a través de les bones obres i aquí és on l'Església troba la veta d'or del seu nou gran poder: el control de les pregàries, almoines, misses, sufragis, beneficis i tota mena d'ofrenes que els vius prepararan per als seus morts i per a les seves mateixes ànimes. L'Església desenvolupa, gràcies al Purgatori, el sistema de les indulgències, font de grans beneficis de poder i de diners, abans de convertirse en una perillosa arma que se li tornarà en contra. No resulta estrany doncs, que fins i tot els monarques, com era el cas de Lluís IX de França que apareix a la rúbrica, posessin en pràctica aquest costum.

Un cas de doble anotació al marge, una com a indicació interpretativa litúrgica i l'altra com a recordatori interpretatiu, el trobem a l'ofici de la festa de la Nativitat de la Benaurada Verge Maria (*In Natiuitate Beate Marie*, Ms 19) del 8 de setembre. Al marge, mà 2 afegeix en tinta negra una indicació que diu: "*In vigilia nativitatis Beata Maria fiat per omnia sicut in vigilia assumptionis eiusdem ecçepto quod non dicatur "Deus qui virginalem" set "Concede nos famulos"*". A Ms 26 apareix la mateixa indicació, afegida però per mà 8. El toc d'atenció es posa en l'oració que cal dir, ja que "*Deus qui virginalem*" pertany a l'ofici de *Prima* mentre que l'oració "*Concede nos famulos*" pertany a l'ofici de *Vespres* d'aquest dia. Per això la rúbrica diu que en la Vigília de la Nativitat de la Verge Maria tot és com en la Vigília de l'Assumpció, menys l'oració, per la raó que hem explicat.

[265] *Ibíd.*, p. 282

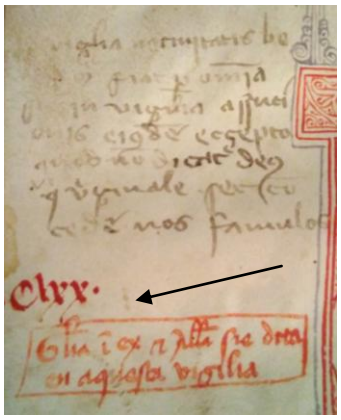

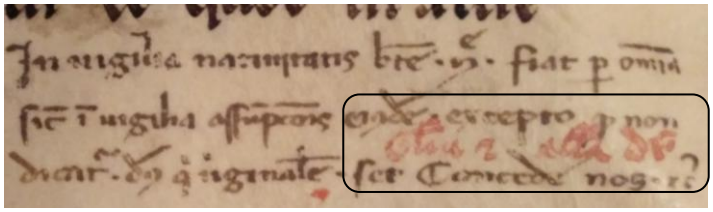

FIG. 221 Detalls mà 2. Ms 19, f. 170v FIG. 222 Detall mà 8 i mà 2. Ms 26, f. 138v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En vermell la mateixa mà 2 deixa una indicació, tant a Ms 19 com a Ms 26: "*Gloria in excelsis et Alleluya fie dita en aquesta vigilia*" (Ms, 19) i "*Gloria et Alleluya dicatur*" (Ms, 26). A les imatges hem destacat aquesta indicació amb una fletxa negra en Ms 19 i en un requadre negre a Ms 26 per ressaltar la rúbrica en vermell. Segurament, mà 2 un dia va indicar la primera en negre i un altre dia va redactar la segona en vermell i les va traslladar a tots dos graduals perquè hi quedés constància per a futures consultes.

Un altre exemple rellevant el trobem a Ms 19, f. 179r on en la confecció original del manuscrit s'inclou l'ofici de sant Eloi (*Sancti Eligii*) del dia 1 de desembre, però apareix raspat, com es pot apreciar en el detall de la imatge que mostrem a continuació.

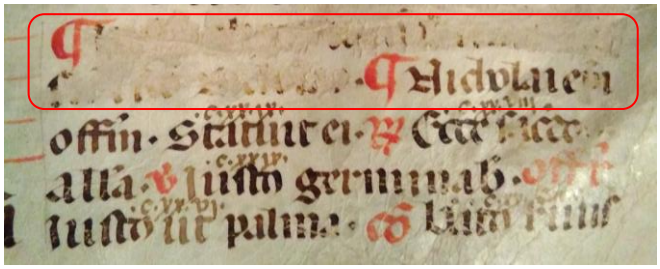

FIG. 223 Detall Ms 19, f. 179r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 2 afegeix al marge l'ofici d'aquest sant amb una anotació que indica: "*Sancti Eligi episcopi et confessoris. Totum officium ut die Sancto Nicholai dicatur*". Als manuscrits originals Ms 26 i Ms 1.11 no apareix l'ofici d'aquest sant, però mà 2 també reprodueix al marge en Ms 26, f. [146]v la mateixa anotació que a Ms 19.

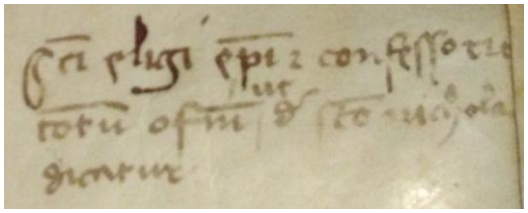

FIG. 224 Detall mà 2. Ms 19, f. 179r

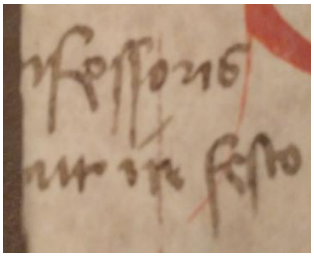

FIG. 225 Detall mà 2. Ms 26, f. [146]v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Sant Eloi fa referència a Eloi de Noyon[266], conseller dels reis merovingis Clotari II i Dagobert I. Fou orfebre i moneder. Home d'una gran caritat, deixà la cort per esdevenir sacerdot. El 641 fou consagrat bisbe de Noyon. Convertí un gran nombre de germànics al cristianisme. Està considerat patró dels orfebres i dels ferrers i era invocat especialment contra les malalties dels cavalls.

Als Països Catalans el patronatge de sant Eloi s'estengué a l'Edat Mitjana especialment entre els qui practicaven els oficis del metall. A Barcelona es crearà la Confraria de sant Eloi dels Argenters el 1381[267]. És patró de la ciutat de Tàrrega, dels orfebres, argenters, joiers, metal·lúrgics i ferradors, i, fins el 1944, també dels veterinaris. El seu santoral, com ja hem dit, és l'1 de desembre, i la ciutat de Tàrrega l'honora amb una festa el segon diumenge de setembre.

El 13 de juny de 1248[268], es va aixecar a la Serra del Mor, al nord de la ciutat de Tàrrega, l'ermita de Sant Eloi, d'estil gòtic català, promoguda per l'argenter Simó Canet, mitjançant un testament notarial on disposava que els seus hereus i marmessors construïssin una capella sota la invocació del sant. Aquest fet ens justificaria la no aparició de l'ofici d'aquest sant en els manuscrits originals Ms 26 i Ms 1.11, perquè haurien estat confeccionats abans d'aquesta data i abans que s'estengués el culte a aquest sant a nivell gremial, cosa més pròpia del segle XIV.

El 28 de juny de 1357, s'hi va establir un nou altar dedicat a Sant Llàtzer. Des de llavors, la Serra del Mor passà a anomenar-se Serra de sant Eloi. Des de la seva fundació fins el primer terç del segle XVIII, el servei religiós anava a càrrec de l'orde

[266] https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/eloi
[267] De la Fuente i Castelló, Isabel. (2017). L'organització de l'ofici dels argenters de Barcelona a través dels seus privilegis i ordinacions (segles XIV-XV). *Barcelona: quaderns d'història*, núm. 24, 237-246
[268] Tous i Sanabra, Joan. (1990), 56-66

dels Antonians. Amb la decadència de l'orde, els ermitans van acabar sent seglars nomenats per l'Ajuntament.

Si bé tenim notícia que la confraria de *fabrorum, miniscalcorum et argenteriorum* va ser fundada el 10 de maig de 1298 per privilegi del monarca Jaume II i instituïda sota l'advocació de sant Eloi al monestir de Sant Agustí de València, com explica a la seva tesi doctoral Juan Martínez Vinat [269], sant Eloi també tenia una confraria a l'Urgell, inicialment vinculada als argenters de Tàrrega[270]. Podem suposar que l'origen d'aquesta confraria data del segle XIV, tot i que la primera notícia és de 1591. Aquell any, van participar a la processó de Corpus amb els símbols propis, ganfarons i bandera de domàs blau. La confraria tenia cura de la conservació de l'ermita, de l'organització de les Festes de sant Eloi i de l'administració de les donacions. A partir de 1600, es va fusionar amb la confraria de sant Esteve fins que va desaparèixer, el 1952, transformada en societat de socors mutus, i amb l'obligació de celebrar la festa tal i com la portava a terme l'antiga confraria.

Segurament, algun membre del gremi va aportar algun benefici cap al monestir de Santa Maria de Vallbona, donada la proximitat de les dues poblacions, i d'aquí el fet que s'inclogués aquest ofici en el manuscrit Ms 19, que ja data del segle XIV. Tanmateix encara no hem pogut disposar de cap document que així ho acrediti.

Molt suggerent resulta també l'addició de l'ofici de santa Bàrbara a Ms 19, f. 179v. Tot i que aquest ofici hauria de figurar a f. 179r entre els oficis de sant Eloi (1 de desembre) i de sant Nicolau (6 de desembre), perquè actualment el santoral marca el 4 de desembre com el dia de la seva festa, seguint la tradició medieval d'aquesta festa, mà 2 l'afegeix al verso del foli, just al costat de l'ofici de santa Llúcia (13 de desembre), perquè fins al 1657 tenim constància en els calendaris del santoral cistercenc de l'orde que hem consultat que santa Bàrbara se celebrava el 16 de desembre, com figura en martirologis del segle IX; a Geòrgia encara se celebra aquest dia, i no va ser fins a mitjans del segle XVII que conservem indicis sobre el canvi de data. Per tant, mà 2 hauria afegit correctament aquesta indicació al verso del foli, al lloc on cronològicament li

[269] Martínez Vinat, Juan. (2018). *Cofradías y oficios. Entre la acción confraternal y la organización corporativa en la Valencia medieval (1238-1516)*. Tesi doctoral consultable en pdf i en línia a: https://producciocientifica.uv.es/documentos/5eb09d0a29995276411240a0. Universitat de València, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques, València, p. 458
[270] Planes i Closa, Josep M. (1994), 25-26

correspondria, al dia 16 de desembre, després de la festa de santa Llúcia, del 13 de desembre.

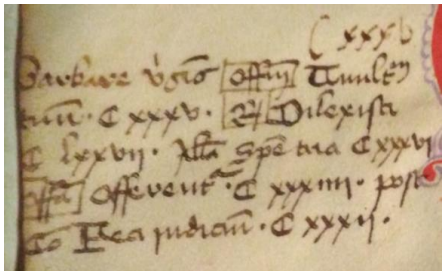

FIG. 226 Detall mà 2. Ms 19, f. 179v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En qualsevol cas, Ms 26, Ms 1.11 i GC no recullen l'ofici d'aquesta santa. En canvi, Ms 19 sí i descriu l'ofici amb una tria personal de les peces del *Commune Virginum pro Virgine et Martyre I-II* de l'orde i tria com a introit la peça *Vultum tuum* de l'*Item pro Virgine tantum. Alia Missa* en comptes de l'introit *Dilexisti* amb què s'inicien els oficis de santa Llúcia (13 de desembre) o santa Caterina (25 de novembre). La resta de peces de l'ofici segueix l'establert a l'orde. Trobem doncs, de nou, una nova aportació litúrgica personal de mà 2 al manuscrit.

A més a més, l'aparició de santa Bàrbara en aquest manuscrit Ms 19 no és casual. De la mateixa manera que hem comentat amb sant Blai (3 de febrer), santa Bàrbara també forma part del grup dels Catorze Sants Auxiliadors i és invocada contra la febre i la mort sobtada. És advocada contra els llamps i els efectes de les descàrregues elèctriques i atmosfèriques. Cal recordar que, segons la seva hagiografia, al seu pare li va caure un llamp, com a càstig diví per infligir-li el martiri que la va fer santa. Molt aviat es va propagar una oració per guardar-se dels efectes de les tempestes i es penjava a les cases, preferentment vora la llar, la cuina i la xemeneia, que era per on, amb freqüència, queien els llamps[271].

Hem pogut localitzar la referència d'una donació a la confraria de sant Antoni i de santa Bàrbara en el document 871 del *Diplomatari* de Vallbona[272]. Aquest document 871, del 15 d'octubre de 1305, ens mostra el Testament d'Elisenda de Queralt, vídua de Guillem Ramon (IV) de Montcada, senyor de Seròs, Faió, Almatret i de la baronia de Mequinensa, i de Berenguer (II) de Puigverd. Entre d'altres deixes, atorga a la seva germana Gueraua de Queralt, monja de Santa Maria de Vallbona, dos-cents sous jaquesos perquè cobreixi les seves necessitats. També dóna a la seva neboda

[271] Amades (1956). Vol. VI, 844-846
[272] Sans i Travé i Sarobe i Huesca (2022), p. 1200

Gueraldona de Queralt, filla del seu germa Pere (III) de Queralt i monja del mateix monestir, cent sous jaquesos per les seves necessitats. Així mateix, dóna cent sous barcelonesos a la mensa del monestir. En un dels fragments de l'extens testament se cita: "*Et confratriis Sancti Antonii et Sancte Barbere utrique earum quinque solidos iachensium quos die obitus nostri ibi dare tenemur*." Per tant, tenim constància per aquesta donació de cinc sous jaquesos que el 1305 ja existien les confraries de sant Antoni i de santa Bàrbara.

Segons l'abaciologi del monestir, Gueraua de Queralt va ser l'abadessa precedent a Blanca d'Anglesola. El seu abadiat es va estendre entre el 13 de juliol de 1282 i el 27 d'octubre de 1294, quan hi va abdicar, i seguí com a monja fins a la seva mort, el 7 o 8 d'abril de 1308.[273] Blanca d'Anglesola no va dubtar a incloure l'ofici d'aquesta santa al manuscrit, havent-hi estat la donació de la germana de l'anterior abadessa qui sol·licités un benefici per a la confraria d'aquesta santa. Ara bé, la datació concreta d'aquesta *marginalia* no la podem determinar, si bé podem afirmar que hauria de ser posterior a la data d'aquesta donació.

D'altra banda, caldrà tenir en compte que santa Bàrbara també va tenir una gran importància com a protectora en el món militar, ja que és patrona dels artillers i el lloc on es guardava la munició en vaixells i arsenals rebia el seu nom. Segons apunta Pablo Gil Ruiz al seu article, amb origen a Orient o a Europa, a través principalment del Camí de Santiago (els segles XIV i XV són l'edat d'or de les peregrinacions a Santiago), des de temps antics hi ha mostres a la península ibèrica de la devoció a santa Bàrbara, com ara la conquesta d'Alacant, on dona nom al castell que cimeja la ciutat, dit de santa Bàrbara, i Castalla el 1248; la Capella de santa Bàrbara a la Catedral Vella de Salamanca el 1344; la capella gòtica en la Catedral de Tarragona, de finals del segle XIV; i es vincula a la conquesta de Baza el 4 de desembre de 1489[274].

La devoció a santa Bàrbara és recollida de manera directa pels croats del centre d'Europa que tornen d'Orient, de tal manera que es construeixen confraries d'artillers i capelles de santa Bàrbara arreu d'Europa a finals del segle XIV i en el segle XV. Val a dir que, per a les monarquies hispàniques posteriors als Reis Catòlics, la veneració a

[273] Piquer i Jover (1990), 98-100
[274] Gil Ruiz, Pablo. (2022). *Patrocinio de Santa Bárbara por la Artillería española. 500 años de historia*. Madrid: Ministerio de Defensa

aquesta santa en el món militar serà molt important un cop es va consolidar el Cos d'Artilleria.

Finalment, la darrera anotació que comentem de mà 2 és la que apareix a Ms 19, f. 184r. A la peça *Post partum Virgo*, segon al·leluia de la missa votiva de santa Maria, figura al marge en vermell la següent indicació: "*De Nadal fins a la Purificació alleluya "Post partum* U*irgo" sie dita. Require a cxxxviij*". La foliació referencial és errònia. La peça es troba a f. 139r.

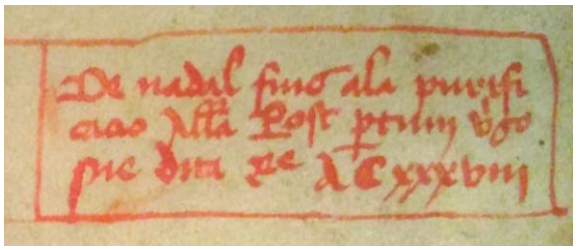

FIG. 227 Detall mà 2. Ms 19, f. 184r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La indicació fa referència a una interpretació litúrgica concreta, és a dir, que durant el període de Nadal (25 de desembre) fins a la Purificació (2 de febrer) s'interpreti aquesta peça com a al·leluia. Una mostra més de les llicències litúrgiques interpretatives que suggereix aquesta mà 2.

8.3. Mà autògrafa 3

La mà 3 és un d'aquells casos en què només actua en un sol manuscrit, concretament al Ms 19 i també la dataríem al segle XIV. La majoria de les seves aportacions utilitzen tinta vermella, tot i que també en fa amb tinta negra. A continuació, aportem alguns exemples:

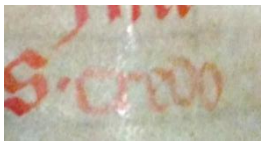

FIG. 228 Detall mà 3. Ms 19, f. 19v

FIG. 229 Detall mà 3. Ms 19, f. 20v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

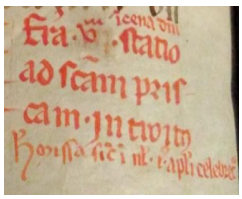

FIG. 230 Detall mà 3. Ms 19, f. 70v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

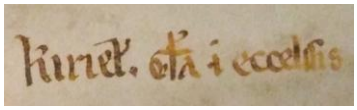

FIG. 231 Detall mà 3. Ms 19, f. 99r

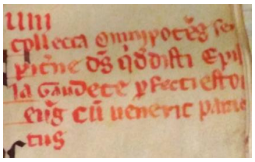

FIG. 232 Detall mà 3. Ms 19, f. 106r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La majoria d'aquestes anotacions funcionen com a recordatori d'interpretació litúrgica, és a dir, faciliten indicacions per saber quines lectures, oracions, càntics cal entonar durant la litúrgia de les hores i què cal fer en un temps litúrgic o un altre. Podríem dir que funcionen com una mena d'apunts d'allò que sempre cal recordar i tenir molt present i això ens declara l'interès en l'estudi que mostraven aquestes monges.

Un clar exemple és aquesta correcció al text de la paraula "*accipe*" per la incorrecta "*suscipe*" a Ms 19, f. 125v

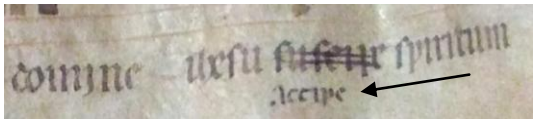

FIG. 233 Detall mà 3. Ms 19, f. 125v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El *ductus* d'aquesta mà vol imitar la cal·ligrafia diplomàtica de les rúbriques del manuscrit original. Ho considerem un clar exemple de respecte cap a la mà copista original i un acte d'humilitat, sabent que qui està escrivint sobre aquell text sagrat sap que encara no ha adquirit l'habilitat cal·ligràfica que requereix l'ofici de copiar i il·luminar un manuscrit tan pulcre. Això ho destaquem per les línies tortes o la distància entre les lletres i les dimensions de les mateixes, ja que no sempre es lliguen amb la mateixa habilitat. Per això no sempre trobem un *ductus* regular en el text redactat.

Volem parar l'atenció al detall del Ms 19, f. 79v. Al llistat original de la *Lletania dels Sants* de Dissabte de Glòria, mà 3 afegeix *Santa Tecla ora pro nobis* abans de santa Margarida i *santa Catarina ora pro nobis* després.

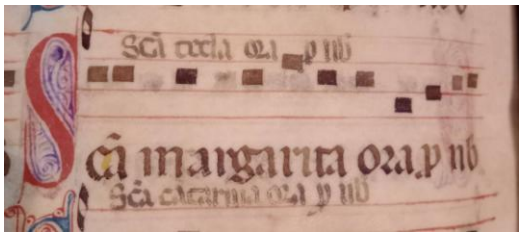

FIG. 234 Detall mà 3. Ms 19, f. 79v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Tant santa Margarida com santa Caterina formen part del grup dels Catorze Sants Auxiliadors que ja hem anomenat. Santa Caterina (25/11) és invocada contra la mort sobtada i santa Margarida (20/7) durant els parts. Juntament amb santa Tecla són verges i màrtirs i models de religiositat cristiana. A més a més, santa Tecla és la santa més popular des dels primers temps del cristianisme i la seva llegenda va lligada a sant Pau i a la ciutat de Tarragona. Cal tenir en compte també la importància de la història de les seves relíquies. Faré esment al relat de l'article de Maria Antonia Alsina[275] per tal d'explicar-la resumidament.

El setembre de 1319, Ramon d'Avinyó i els cònsols de Tarragona embarquen a Barcelona amb una carta de recomanació del rei Jaume II per al rei Onsí d'Armènia, en la qual s'interessen per les relíquies de la santa. El rei d'Armènia, després de les negociacions, finalment cedeix el braç dret de la santa i la comitiva torna a Barcelona. La relíquia fou portada des de la ciutat comtal, seguint la ruta marítima de cabotatge fins a Salou i es traslladà fins a Constantí. En agraïment a la bona rebuda i acollida dels seus ambaixadors, a data de 27 de novembre de 1320, el rei Jaume, estant a València, i sabedor de la mort d'Onsí, emeté dues lletres missives: una, la primera, dirigida a Lleó V d'Armènia, fill d'Onsí, i la segona a la vídua, Joana d'Armènia, comunicant-los-hi l'arribada de la relíquia de santa Tecla, i agraint-los-hi tot el que el difunt monarca havia fet per concedir-los-la. Pels voltants de la Pentecosta del 1321 es desplegaren tots els preparatius per a la celebració de l'arribada de la relíquia a Tarragona, amb una gran processó[276].

Incloure santa Tecla en la *Lletania dels Sants* de Dissabte de Glòria segurament seria cap aquestes dates, per tant, ens pot dir que aquesta intervenció de mà 3 es podria datar

[275] Alsina Alsina, Maria Antonia. (2021). Les reliquies de Santa Tecla i la seva devoció a Tarragona segons el manuscrit de Josep Valls, xantre de la Catedral de Lleida i Capellà d'honor del rei Felip IV. *Analecta Sacra Tarraconensia*, vol. 94, 145-188, https://raco.cat/index.php/AnalTar/article/view/400231

[276] Per a més aclariments sobre aquest episodi us remetem al documentat estudi de Juncosa Bonet, Eduard. (2021). Açò que jo, Simó Salzet, fiu per lo rey d'Aragó al rey d'Armènia: el memorial en primera persona de una embajada. Publicat a cura de Nieto Soria, José Manuel i Villarroel González, Óscar (coords.). (2021). *El embajador: evolución en la Edad Media peninsular*. Gijón: Ediciones Trea, 97-142

a partir d'entre 1319 i 1321, de nou, en un acte de modernització i d'estar al corrent de tots els fets religiosos rellevants com va ser ni més ni menys que l'arribada de la relíquia de la santa a Tarragona. Per altra banda, incloure santa Caterina en aquest llistat després de santa Margarida, a més a més per formar part dels Sants Auxiliadors, també té a veure perquè Caterina d'Alexandria és una altra de les santes més antigues venerades per la cristiandat des de la baixa Edat Mitjana i, com hem dit abans, models de dona i de fe i de religiositat per a les monges del monestir.

L'altra rúbrica de mà 3 que voldríem detallar és la que apareix a Ms 19, f. 131v i que es correspon a la data de la festa de sant Antoni Abat del 17 de gener, la qual no figura en el manuscrit original.

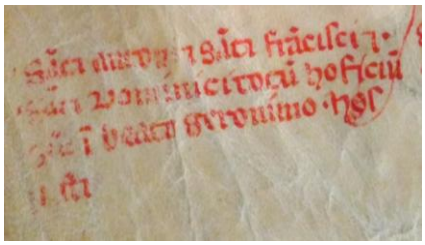
FIG. 235 Detall mà 3. Ms 19, f. 131v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La rúbrica, afegida al marge esquerre en tinta vermella indica: "*Sancti Antoni, Sancti Francisci et Sancti Dominici totum* ho*ficium sicut in Beato* G*eronimo* "H*os* i*usti*"", fent referència a l'ofici de Sant Jeroni (30/9) per celebrar aquestes misses. En primer lloc, les faltes d'ortografia ens mostren que la persona que escriu és una persona que està aprenent perquè escriure "ho*ficium*" i no "*officium*", "H*os*" i no "*Os*" o optar per una ortografia sonora amb l'ús de la "*G*" i no de la grafia "*Ih*" o "*J*" per a "*Iheronimo*" indica clarament que la persona està en procés d'aprenentatge. Ens atreviríem a proposar que aquesta mà fos la d'alguna novícia, amb nocions de llatí i de litúrgia a qui se li encarrega la còpia de certes rúbriques sota la supervisió de la mestra de novícies, de la cantora, de la priora o de la mateixa mare abadessa.

Ens remetem a la referència a la confraria de sant Antoni que ja hem comentat en relació amb la de santa Bàrbara en el document 871 del *Diplomatari* de Vallbona[277] del 15 d'octubre de 1305, que ja hem explicat abans. Resulta curiós que la rúbrica mencioni a sant Francesc (orde franciscans) i a sant Domènec (orde dominics), dues ordes mendicants que començaven a estar molt de moda i que seran un rival important per a

[277] Sans i Travé i Sarobe i Huesca (2022), p. 1200

l'orde cistercenca. En un nou intent d'adaptació a la modernitat, aquesta rúbrica acull aquests sants i els dedica un ofici en el dia de sant Antoni, patró d'altra banda dels animals, especialment dels domèstics, que convivien amb l'ésser humà[278]. Les persones que tenien bestiar de peu rodó celebraven llur festa i portaven llur bestiar a beneir.

La festa de sant Antoni sembla recordar les festes *consuàlies* romanes, que tenien lloc pel desembre i per l'agost en honor de la divinitat Cònsua. La primera tendia a preservar del mal el bestiar i la segona tenia per objecte festivar el final i l'èxit de la collita. A Roma, el dia 8 de gener, tenia lloc la festa de la coronació dels ases davant l'altar de Júpiter. Els diversos oficis que s'havien dedicat al tragí i al transport animal veneraven sant Antoni per patró.

Sant Antoni ha estat el patró gairebé general de la nostra pagesia i encara avui compta arreu amb molta devoció. També és importar destacar que és el primer sant per la festa del qual s'encenen fogueres. Tot i no ser objecte d'aquesta tesi, voldríem explicar que en l'arxiu del monestir es recull documentació que acredita la importància de la celebració de la festa de sant Antoni i de la implicació i participació del monestir en la festa dels Tres Tombs, ja en el segle XVIII.

8.4. Mà autògrafa 4

La mà 4 correspon a una mà més moderna que intervé tant en Ms 19 com en Ms 26. Les seves addicions són del segle XVII, un segle marcat per la guerra dels Segadors i per molts abadiats al monestir. Seguint les indicacions sobre el segle XVII de Piquer i Jover a l'*Abaciologi de Vallbona*[279] ens atrevim a afirmar que aquesta mà podria haver actuat sota l'abadiat de l'abadessa Magdalena d'Areny i de Toralla (8 maig 1662 – 15 març 1683). Les aportacions que fa aquesta mà 4 són variades. A banda de les indicacions a mode de recordatori sobre la localització dins del manuscrit i/o sobre la interpretació d'algunes peces, la mà 4 ens deixa constància de la participació de l'orgue en la litúrgia i de la seva alternança amb el cor, és a dir, trobem una apreciació musical sobre l'alternància de la litúrgia cantada i la litúrgia amb intervenció de l'orgue.

Segons Piquer i Jover,[280] Magdalena, que es distingí per la seva delicada devoció mariana, manà que es toqués l'orgue tots els dissabtes de l'any i les octaves de la Verge,

[278] Amades (1952). Vol. I, pp. 467-543
[279] Piquer i Jover (1990), pp. 217-276
[280] *Ibid*., p. 249

per honra i glòria de la Mare de Déu. L'any 1675 va contribuir a la renovació de l'orgue. A continuació, us mostrem alguns exemples d'ambdós manuscrits que il·lustren aquests trets característics d'aquesta abadessa.

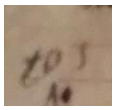 FIG. 236 Detall mà 4. Ms 26, f. [73]v 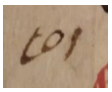 FIG. 237 Detall mà 4. Ms 26, f. 76r

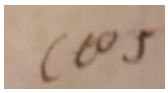 FIG. 238 Detall mà 4. Ms 26, f. 83v 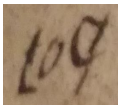 FIG. 239 Detall mà 4. Ms 26, f. 85r

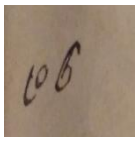 FIG. 240 Detall mà 4. Ms 26, f. [86]r 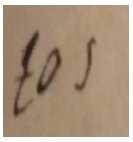 FIG. 241 Detall mà 4. Ms 26, f. 118r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

En el cas d'aquestes indicacions de la paraula "*cor*" les trobem a l'inici de la peça *Pater cum essem* de la comunió de l'ofici de la Vigília de l'Ascensió del Senyor de Ms 26, f. [73]v, a l'inici de la peça *Ultimo festivitatis* de la comunió de l'ofici del Dissabte Vigília de Pentecosta de l'ofici de *nona* de Ms 26, f. 76r, a l'inici de la peça *Respice in me* de l'introit de l'ofici del Diumenge iij. després de Pentecosta (Diumenge iiij. després de Pentecosta[281]) de Ms 26, f. 83v, a l'inici de la peça *Exaudi, Domine* de l'introit de l'ofici del Diumenge v. després de Pentecosta (Diumenge vj. després de Pentecosta) de Ms 26, f. 85r, a l'inici de la peça *Omnes gentes plaudite* de l'introit de l'ofici del Diumenge vij. després de Pentecosta (Diumenge viij. després de Pentecosta) de Ms 26, f. [86]r i a l'inici de la peça *Laetabitur justus* de la comunió de l'ofici de sant Jordi (23 d'abril) de Ms 26, f. 118r.

En el cas de Ms 19 trobem aquestes indicacions en l'alternaça "cor/orgue" com mostrem seguidament:

[281] Recordem que en els manuscrits pretridentins la Festa de la Santíssima Trinitat computa com el Diumenge j. després de Pentecosta i d'aquí el *décalage* en el còmput de diumenges. Al capítol de les inicials miniades ja se n'ha parlat. Fem extensible la indicació als exemples següents sobre les referències a la indicació "cor" del manuscrit Ms 26.

FIG. 242 Detall mà 4. Ms 19, f. $[186]_2$r

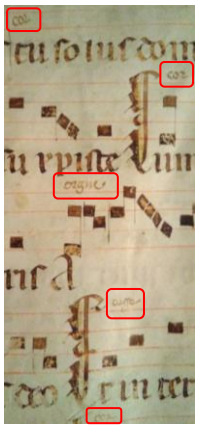

FIG. 243 Detall mà 4. Ms 19, f. $[186]_2$v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al llarg de les peces *Gloria in Solemnitatibus, ad libitum* (a Ms 19, *[Gloria]. In precipuis festiuitatibus*) de Ms 19, f. $[186]_2$r, *Gloria in Diebus infra Octavas solemnes* (a Ms 19, *[Gloria]. Dominicis diebus et festis in quibus laboramus*) de Ms 19, f. $[186]_2$v, *Credo j.* (a Ms 19 no figura però seria *[Credo. In festis precipuis]*) de Ms 19, f. 187r/v i f. 188r i *Sanctus in Dominicis per Annum* (a Ms 19, *[Sanctus] In festis precipuis*) de Ms 19, f. 188v mà 4 inclou aquesta alternança de les paraules "cor/orgue" per mostrar indicacions d'interpretació i d'intervenció del cor i de l'orgue durant la litúrgia. Aquest fet s'erigeix com a prova del gust musical de les monges amb aquesta proposta musical d'alternança de veu i/o música amb ajuda de l'orgue, instrument que inclouen dins de la litúrgia per enriquir les seves pregàries. L'abadessa Magdalena d'Areny encaixa perfectament com a possible autora d'aquestes indicacions.

Aquesta mà 4 indica també preocupacions per la correcta interpretació de la litúrgia, com ho mostren les extenses rúbriques en català que apareixen a Ms 26, f. 10r i f. 12r amb indicacions, entre d'altres, sobre la interpretació del cant del *Kyrie* segons l'ofici, si hi ha o no absolta en algunes misses com la del Corpus o la de l'Esperit Sant.

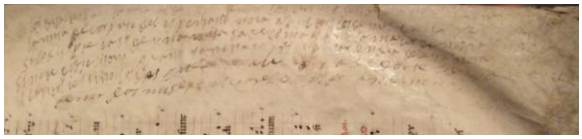

FIG. 244 Detall mà 4. Ms 26, f. 10r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

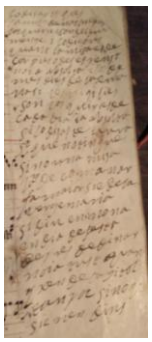
FIG. 245 Detall mà 4. Ms 26, f. 12r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

El *ductus* d'aquesta mà correspon a una cal·ligrafia moderna, rodona, amb un traç molt personal i un recorregut de la línia cal·ligràfica ferm i ràpid que denoten una personalitat forta i decidida. De fet no ens estranya, perquè els textos de què deixa constància són indicacions que cal seguir al peu de la lletra.

En altres ocasions, mà 4 es permet fer correccions a Ms 19 al text del manuscrit original i suggerir a mode d'*additio* fragments textuals d'altres peces litúrgiques, com oferim en els exemples següents.

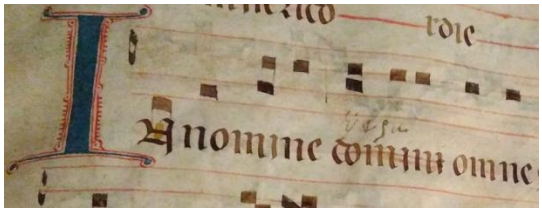
FIG. 246 Detall mà 4. Ms 19, f. 69r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Ens trobem a l'introit *In nomine Domini* de l'ofici de la *Feria iv. Majoris Hebdomadae,* del Dimecres Sant. Els manuscrits pretridentins utilitzaven *Domini* i no *Jesu* en l'íncipit d'aquest introit. Mà 4 ratlla "*Domini*" i corregeix per "*Yesu*" (*Jesu* a GC) per tal d'actualitzar el manuscrit i fer-lo coincidir amb l'íncipit textual de l'introit de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús.

Com recull Guéranger[282], Dimecres Sant marca el final de la Quaresma i l'inici de la Pasqua, un moment de profunda significació dins de la Setmana Santa cristiana. Aquest dia és especialment recordat per la reunió del Sanedrí, el tribunal religiós jueu que va condemnar Jesús, amb Judes Iscariot. Recordem, tal com recullen els Evangelis, que Judes Iscariot va acordar trair Jesús a canvi de trenta monedes de plata. Podríem dir,

[282] Guéranger, Prosper. (1956). *El Año Litúrgico II. Septuagésima, Cuaresma y Pasión*, 542-555. Burgos: Editorial Aldecoa

doncs, que en aquest dia estem cridats a fer reflexió i reconèixer les nostres pròpies traïcions i febleses. Es presenta en aquest dia l'oportunitat d'acostar-nos més a la nostra fe, cercant el perdó i la misericòrdia divina. És, per tant, un pont cap a la renovació espiritual, preparant-nos per acollir els misteris de la Pasqua.

En aquest context d'oració, i potser en relació a aquesta reflexió, mà 4 intervé en el text del verset de l'introit, el ratlla i el corregeix en negre amb el text de l'Ofici de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús que actualment se celebra el 3 de gener.

Com explica Righetti[283], les misses votives (*odventitiae, peculiares*) són aquelles el formulari de les quals no presenta un caràcter d'interès general, sinó que mira cap a un fi (*votum*) particular o privat, ordinàriament exprès al començament del mateix formulari, com ara *pro infirmo, pro serenitate temporis, pro iter jacientibus,* etc. En els llibres rituals antics, igual que en el missal romà, les misses votives formen part d'una secció apart. Les Misses votives, de "*votum*", desig o també "devotio", devoció se celebren per fomentar la pietat dels fidels, especialment en dies del temps ordinari durant l'any. Durant l'Edat Mitjana van començar a sorgir múltiples misses votives que es van anar consolidant a partir del Concili de Trento: 1) De la Santíssima Trinitat. 2) De la Santa Creu. 3) De la Santíssima Eucaristia. 4) Del Santíssim Nom de Jesús. 5) De la Preciosíssima Sang de Nostre Senyor Jesucrist. 6) Del Sagrat Cor de Jesús. 7) De l'Esperit Sant. 8) De la Mare de Déu. 9) Dels Sants Àngels. 10) De Sant Josep. 11) De tots els Sants Apòstols. 12) De Sant Pere i de Sant Pau, Apòstols. 13) De Sant Pere, Apòstol. 14) De Sant Pau, Apòstol. 15) D'un Sant Apòstol. 16) De tots els Sants.[284]

La festa del Santíssim Nom de Jesús es remunta al segle XIV[285], quan Sant Bernadí de Siena, missioner franciscà, va començar a divulgar el culte al Nom de Jesús. Ho feia ensenyant una tauleta on mostrava l'Eucaristia amb raigs sortint-ne i amb el monograma "*IHS*" format per les tres primeres lletres de Jesús en grec, el qual s'ha llegit popularment a Occident en llengua llatina, com "*Iesus Hominum Salvator*", és a dir, "Jesús, Salvador dels homes".

L'Evangeli d'aquest dia ens mostra com, segons la Llei de Moisès (*Ex* 13, 11-16), vuit dies després del naixement del primogènit, els pares havien d'anar al Temple per

[283] Righetti, Mario (1955-1956). Vol. II, p. 60
[284] Soler, Mn. Gerard. (2014). Litúrgia viva: les misses votives, en línia: https://www.bisbatlleida.org/ca/noticia/02-10-2014/lit%C3%BArgia-viva-les-misses-votives
[285] Erdozáin, Pablo. "Evangeli del 3 de gener: Santíssim Nom de Jesús" publicat en línia a www.opusdei.org en aquest enllaç: https://opusdei.org/ca-es/gospel/evangeli-del-3-de-gener-santissim-nom-de-jesus/

circumcidar-lo. I transcorreguts quaranta dies del naixement, tornaven al Temple per presentar-lo i per a la purificació de la mare.

El text de l'introit de Dimecres de Setmana Santa diu: "*In nomine Jesu omne genu flectatur coelestium, terrestrium, et infernorum: quia Dominus factus est obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis: ideo Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris. Ps. Domine, ex audi orationem meam: et clamor meus ad te veniat*."

El text de l'introit de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús del 3 de gener diu: "*In nomine Jesu omne genu flectatur coelestium, terrestrium, et infernorum: et omnis lingua confiteatur, quia Dominus Jesus Christus in gloria est Dei Patris. Ps. Laudate Dominum, quia bonus Dominus: psallite Nomini ejus, quoniam suave*."

FIG. 247 Detalls dels introits *In Nomine Jesu* del Dimecres Sant (GC, p. 182-183) i de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús del 3 de gener (GC, p. 334-335)

Per poder establir aquestes comparacions utilitzo el text normalitzat i la música de GC que recull els dos introits, ja que, aquesta missa votiva no es troba entre les que apareixen a Ms 19, perquè la seva inclusió entre les misses votives és posterior a la confecció original del manuscrit i perquè la seva promoció, com hem explicat, correspon en un principi a l'orde mendicant franciscana. Tanmateix, el fet d'incloure-la a Ms 19 mostra la voluntat de constant actualització dels llibres litúrgics del monestir per part de les seves usuàries, les monges de Vallbona.

Com es pot veure, la primera frase de la peça, que està en tercer to, coincideix en text i música en ambdós introits fins a "*et infernorum"*, després la melodia canvia subtilment per adaptar-se al text i torna a coincidir en "*in gloria est Dei Patris"*. La música del salm és la mateixa per a ambdues peces. Per tant, aquesta assimilació textual a la música de la peça de Dimecres Sant de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús que ha fet mà 4 respon a aquest desig d'incloure una nova missa votiva en el manuscrit.

Un altre fragment on es varia el text és a Ms 19, f. 125v, al vers de l'al·leluia U*ideo celos*, de l'ofici de Sant Esteve Protomàrtir (26 de desembre).

FIG. 248 Detall mà 4. Ms 19, f. 125v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 4 afegeix en tinta negra el vers "*Candor est lusis* e*tern*e *speculum sine macula et* i*mago bonitatis* i*llius*". Aquest vers correspon a l'al·leluia de l'ofici de la Transfiguració del Senyor del 6 d'agost, que té una música diferent. Ens trobem amb un nou cas de llicència litúrgica.

El mateix succeeix a Ms 19, f. 129r, al vers de l'al·leluia *Inueni Dauid*, de l'ofici de Sant Silvestre, papa i confessor (31 de desembre).

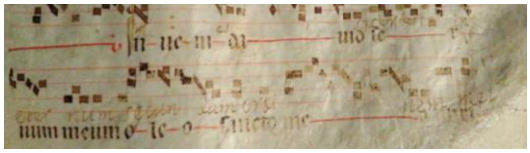

FIG. 249 Detall mà 4. Ms 19, f. 129r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 4 afegeix en tinta negra el vers "*Tu es sacerdos in* e*ternum secundum ordinem Mel*qui*sedec*". Aquest vers (Heb. 7) es troba amb una altra música a l'al·leluia de l'ofici del *Commune Unius Confessoris Pontificis* i fa referència al rei David. Respon a una llicència litúrgica, possiblement també per la proximitat de la celebració de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús, summe i etern sacerdot, del 3 de gener, de la qual ja hem parlat.

Finalment, el darrer exemple d'addició de text el trobem a Ms 19, f. 183v, a l'introit *Salue sancta parens* de la missa votiva de Santa Maria del *Comú de les festes de la Santíssima Verge Maria i Commemoració de Santa Maria en Dissabte*. A sota del text original mà 4 afegeix en tinta negra el text "*Illuxerunt coruscasiones orbi terre commota es et contremuit terre*" de l'introit de la missa de la Transfiguració del Senyor (6 d'agost).

FIG. 250 Detall mà 4. Ms 19, f. 183v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Per a la fe cristiana, la Transfiguració de Jesús[286] és un episodi de la vida de Crist que hauria comportat un canvi d'aparença corpòria de Jesús durant la seva vida sobre la Terra, una metamorfosi (en grec, transfiguració) que revelà la seva naturalesa divina. La festa, d'origen oriental i monàstic, s'esdevé el dia 6 d'agost i celebra un fet de la vida de Jesús: la seva transfiguració, ocorreguda, segons la tradició, a la muntanya del Tabor.

Dins de la tradició mariana, cal parlar dels *Misteris de Llum*: el *Baptisme de Jesús*, les *Noces de Canà*, l'*Anunci del Regne de Déu*, la *Transfiguració de Jesús* i l'*Eucaristia*.

[286] Guéranger, Prosper. (1955). *El Año Litúrgico IV*, pp. 735-744

La *Transfiguració de Jesús* és el quart dels cinc *Misteris de Llum* que conformen el quart grup de Misteris dins de l'oració del Rosari[287], que són:

· Misteris de Goig: l'Anunciació, la Visitació, el Naixement de Jesús, la Presentació de Jesús al temple i el Retrobament amb Jesús en el temple.

· Misteris de Dolor: la Nit a l'hort de Getsemaní, la Flagel·lació, la Corona d'espines, Jesús carregant la creu i la Crucifixió.

· Misteris de Glòria: la Resurrecció de Crist, l'Ascensió de Jesús al regne del Cel, la Pentecosta, l'Assumpció de la Verge i la Coronació de Maria com a Reina del Cel.

· Misteris de Llum: els que acabem d'anomenar

Els pares dominics foren els propagadors d'aquesta devoció, sobretot amb el culte i confraria de la Mare de Déu del Roser, confraria de la qual a Vallbona, en l'època de l'abadessa Magdalena d'Areny, hi ha constància en el *Llibre de la confraria de Nostra Senyora del Roser de aquest present any de 1603 en fins bastarà dit llibre (1603-1773)*[288]. Per tant, la inclusió d'aquest text de la Transfiguració del Senyor en la missa votiva de Santa Maria ens mostra una vegada més la clara devoció mariana de la nostra abadessa de la mà 4.

Com recull el diccionari marià de Gabrielle i Roschini[289], des del segle IX es va dedicar el dissabte a la Santíssima Verge Maria i es van buscar diversos formularis per a la Missa i l'Ofici Diví. Aquesta iniciativa, atribuïda al monjo benedictí irlandès Alcuí (735-804), va ser confirmada al segle XI pel papa Urbà II, que va ordenar que els dies dissabte en què no caigués alguna festa se celebri la memòria de Santa Maria.

Després de l'Edat Mitjana[290] dissabte va ser considerat a la litúrgia llatina com a dia marià, a diferència de les litúrgies orientals, que ho celebren en dimecres. Sembla que el fonament d'aquesta tria és la tradició que considera el dissabte següent a la mort del Senyor i precedint-ne la resurrecció, com el moment en què la fe i l'esperança de l'Església es concentren en Maria. Alcuí, com hem dit abans, va contribuir de manera decisiva a la reforma litúrgica carolíngia; va crear una sèrie de set formularis de misses

[287] Urdeix, Josep. (2003)
[288] Aquest document es pot consultar en línia a l'AHAT (Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona)
[289] Consulteu la veu "*dissabte*", en castellà "*sábado*" a Gabrielle, P. i Roschini, M. (1964), p. 555
[290] AA. DD. María en la liturgia de la iglesia y en las devociones marianas. Article publicat en línia per la *Marian Library* de la University of Dyton (USA) a: https://udayton.edu/imri/mary/es/mara-en-la-liturgia-de-la-iglesia-y-en-las-devociones-marianas.php

per a la setmana, per no repetir la de diumenge, quan Carlemany va imposar el ritu romà als franco-germànics. La setena missa votiva és per dissabte i és la de Santa Maria. Des d'aleshores dissabte es va afirmar sòlidament com a dia de la Mare de Déu, donant origen a una tradició que no coneixerà discontinuïtat ni alts i baixos. A la mateixa època va sorgir l'ofici diví de dissabte; aviat esdevingué ofici votiu de Beata (suplementari) de dissabte, i de seguida es desenvolupà en l'ofici autònom i complet, el petit ofici de la Benaurada Verge Maria. Nascut en ambient monàstic, l'ofici de la Mare de Déu es va difondre ràpidament entre el clergat i els fidels.

Recollint la descripció de l'abadessa Magdalena d'Areny que fa Piquer i Jover en referència a la seva delicada devoció mariana que hem comentat abans, resulta força encertat afirmar que aquestes addicions textuals en la missa votiva de Santa Maria de la mà 4 podrien ser fruit de la seva pròpia mà en un clar desig per plasmar sobre el manuscrit litúrgic les seves profundes creences i la seva personal reflexió sobre la Mare de Déu.

Continuarem aquesta anàlisi descriptiva amb una altra addició de mà 4. En aquest cas, farem referència a l'ofici de Sant Isidre Llaurador del 15 de maig. Mà 4 l'inclou a Ms 19, f. 151r indicant al marge: "I*sidori officium tot[um] sicut de Sancto Visenti*" estant l'ofici de Sant Vicenç (22/1) al f. 135r. Per la seva banda la indicació que recull mà 13 a Ms 26, f. 122r diu: "*Sancti* I*sidori. Letabitur. Totum Officium Sancti Vicenti*", essent *Letabitur* l'íncipit de l'introit de l'ofici de Sant Vicenç.

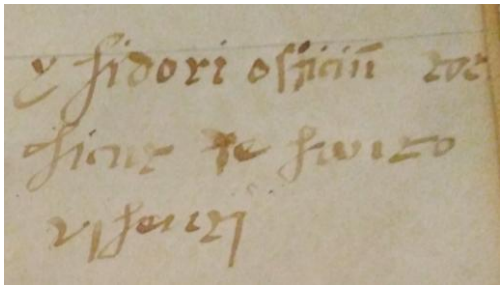

FIG. 251 Detall mà 4. Ms 19, f. 151r

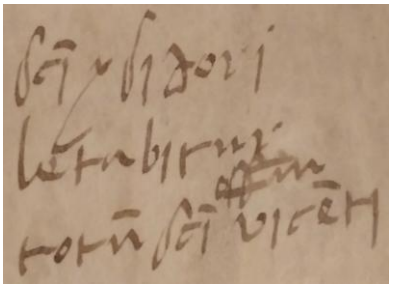

FIG. 252 Detall mà 13. Ms 26, f. 122r

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Isidre el Llaurador o de Madrid (Madrid, 1080-1130) va ser un camperol de Madrid, canonitzat al segle XVII i venerat com a sant per l'Església Catòlica. Des de 1622 és el patró de la pagesia espanyola i de la ciutat de Madrid. A Catalunya, i en menor mesura al País Valencià, va substituir els patrons tradicionals: sant Galderic, pagès rossellonès;

sant Medir, pagès vallesà; sant Faust, del pla de Lleida, i els sants reis armenis, Abdó i Senén. Se'n commemora la festa el 15 de maig, aniversari de la seva mort[291].

Isidre va ser beatificat el 2 de maig de 1619 per Pau V[292]. La devoció a Sant Isidre augmentà de manera extraordinària quan fou canonitzat el 12 de març de 1622 pel papa Gregori XV, junt amb sant Ignasi de Loiola, sant Francesc Xavier, santa Teresa de Jesús i sant Felip Neri. Així doncs podem dir que l'addició d'aquest ofici a sant Isidre és del segle XVII, sostenint així la teoria de l'activitat cal·ligràfica d'aquesta mà 4 en temps de l'abadessa Magdalena d'Areny.

Resulta curiosa la correcció en tinta negre a la rúbrica original a Ms 19, f. 178r a l'ofici de santa Caterina (25 de novembre).

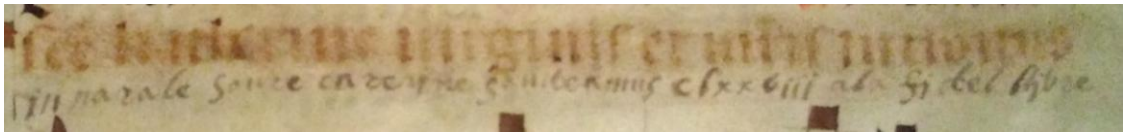

FIG. 253 Detall mà 4. Ms 19, f. 178r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La rúbrica esvaïda de l'original diu: "*In natale Sancte Katherine uirginis et martiris. Introitus*". El text apareix mig esborrat i corregit en negre per mà 4 a sota posteriorment podem llegir: "*In natale Sante Caterine.*"*Gaudeamus*" *clxxviii a la fi del llibr*e". La foliació no és correcta. Aquesta peça es troba a Ms 19 al f. 179v en l'ofici de santa Llúcia (13 de desembre) i en la missa *Pro Uirgine tantum*. En totes dues referències es remet a la missa *Dilexisti* de santa Caterina. El fet de posar l'introit *Gaudeamus omnes* és perquè és possible que utilitzessin aquest introit de l'ofici de santa Úrsula (21 d'octubre) al f. 175r, de l'ofici de Tots Sants (1 de novembre) al f. 175v, del de santa Àgata (5 de febrer) al f. 140r o del de la Nativitat de la Verge (8 de setembre) al f. 170v i combinessin ambdós oficis. Tanmateix, la indicació "*a la fi del llibre*" ens treu de dubte i ens remet clarament a l'ofici de les *Onze Mil Verges* amb què es tanca el manuscrit original Ms 19 a f. (202)v i que, efectivament, té com a introit la peça *Gaudeamus omnes in Domino*.

[291] Amades (1952). Vol. III, 607-633
[292] Serra, Valentí. (2024). "*Sant Isidre i la pagesia catalana*". Edicions Morera, article publicat en línia a: https://calendariermita.cat/15-de-maig-sant-isidre-i-la-pagesia-catalana/

Ms 26 no inclou aquesta missa i Ms1.11 remet a la de Santa Llúcia (13 de desembre). Santa Caterina d'Alexandria[293] és una de les santes més venerades des de l'antiguitat i especialment a l'Edat Mitjana. Segons la llegenda, aquesta jove egipciana del segle IV, bella i sàvia, poeta i filòsofa, va tenir un debat "científic" amb l'emperador romà, el qual va encaixar malament la seva derrota intel·lectual i la va condemnar a morir a la roda de la tortura. Com que les punxes es trencaven miraculosament quan tocaven el seu cos, li va tocar morir decapitada.

Com explica González Hernando, el culte a santa Caterina es va difondre ràpidament gràcies no només a les fonts escrites sinó especialment al coneixement de les seves relíquies. Hom afirmava que havien estat dipositades en el monestir del Sinaí pels àngels. A Orient, en el segle IX, després de la invenció o descobriment d'aquestes relíquies al Sinaí, el monestir es va posar sota la seva advocació. Al segle XI, Simeó, un monje del Sinaí, va viatjar a Rouen (França) per rebre l'almoina anual del duc de Normandia i va portar amb ell part de les relíquies de la santa (el crani i una mà), facilitant-ne així la difusió del seu culte per Occident.

Des del segle XI el culte a Caterina d'Alexandria es va popularitzar a França. En el segle XII es va estendre per Europa gràcies als croats i, a partir, d'aleshores, es va fer molt popular a França, Itàlia i Alemanya, on, a partir de la Baixa Edat Mitjana, se la va incloure dins del grup dels Catorze Sants Auxiliadors, invocada contra la mort sobtada. Serà patrona d'estudiants, filòsofs, noies sense casar, artesans que treballen amb rodes, entre d'altres[294]. Tanmateix la popularitat de santa Caterina arribarà a Occident durant els segles XIV i XV, coincidint amb un nou episodi, el dels *Desposoris Místics*, segons els quals s'uneix a Jesús.

Volem fer un esment especial al fet que la història de Caterina d'Alexandria (segle IV) comparteix alguns aspectes amb la de la seva homònima, Caterina de Siena (segle XIV). De fet, com apunta González Hernando, comparteixen molt més que el nom i hi ha episodis vitals i virtuts comunes a ambdues santes[295]. Queda pal·lès doncs el fet que aquesta santa és molt important per a la nostra comunitat de monges, ja que, juntament amb altres santes màrtirs com santa Àgata, santa Úrsula o santa Margarida constitueixen el model vital de dona santa que volien seguir aquestes dones que escollien el monacat

[293] González Hernando (2012), 37-39
[294] Amades (1956). Vol. V, pp. 227-235
[295] Per a més indicacions sobre aquestes similituds entre Caterina d'Alexandria i Caterina de Siena, consulteu González Hernando (2012), 41-42

com a forma de vida i que, de la mateixa manera que en el seu entorn familiar noble s'envoltaven dels millors mestres i de la millor cultura per formar-se de la millor manera possible, en el seu entorn espiritual al monestir volien reflectir-se en models de santedat femenina per excel·lir també com a dones santes.

No podem deixar de parlar d'una altra correcció de mà 4 relacionada amb l'ofici de santa Caterina i és la que apareix precisament a Ms 26 a f. 144r en relació amb l'ofici de *Tots Sants* (1 de novembre).

FIG. 254 Detall mà 4. Ms 26, f. 144r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

A peu de foli, quasi sense poder llegir-se a simple vista, mà 4 afegeix el verset del salm de l'introit *Gaudeamus omnes in Domino* a mode de recordatori amb una variació en el text: "*Exultate u*irgines *in Domino rectos decet collaudac*io". Mà 4 substitueix l'original "i*usti*" per "u*irgines*" com a esment especial també a les verges màrtirs en les pregàries d'aquest dia. Recordem que aquest introit el comparteixen l'ofici de *Tots Sants* i el de les *Onze Mil Verges* i els d'algunes santes, com hem comentat en el detall anterior d'aquesta mà.

I, per acabar amb les intervencions en Ms 19 i Ms 26 d'aquesta mà 4, l'activitat de la qual atribuïm a les inquietuds litúrgiques i musicals de l'abadessa Magdalena d'Areny, ens remetrem a una altra missa votiva, la *Misa de pluuia*, que es troba a Ms 19, f. 185_1v.

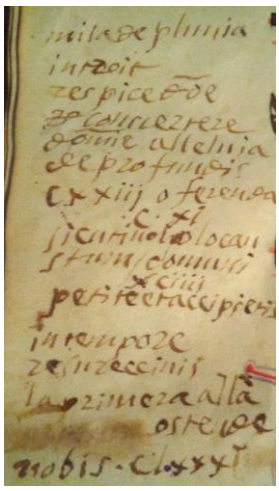

FIG. 255 Detall mà 4. Ms 19, f. 185_1v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Posteriorment a la confecció de l'original, mà 4 afegeix al marge en tinta negra un ofici per a la missa votiva de la pluja que diu: "*Introit "Respice Domine"* (sense foliar. La peça es troba a f. 116r). *Gradual "Con*u*ertere Domine*" (sense foliar. La peça es troba a f. 33r). *Alleluia "De profundis*" cxxiij (f. 123_1v). *Of*e*renda "Sicut in holocaustum*" ·c·xi (f. 112r). *Co*m*unio "Petite et accipietis*" xciiij (f. 95). *In tempore resurreccionis la primera Alleluia "Ostende nobis*" clxxxj (f. 181v)".

En relació amb la missa de la pluja, volem apuntar les explicacions de Planes i Closa al respecte[296]. El monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges es troba, com hem indicat, a l'actual comarca de l'Urgell, la capital de la qual és Tàrrega, ciutat que es troba a poc més de 18km del nostre monestir. És normal pensar que les tradicions que compartia la població habitant d'aquestes contrades influïssin i molt en les modes litúrgiques del monestir.

A mitjans del segle XVI, fruit de la devoció per la relíquia, es comença a parlar de manera documentada a Tàrrega de la festa de les Santes Espines, i es té constància d'una processó el dia 15 de maig de 1551. De fet el 1560, els fadrins de la vila formen una confraria de les Santes Espines. La devoció local per la relíquia serà exponencial i els primers anys del segle XVII serà el moment del triomf definitiu irreversible d'aquella devoció, amb aclaparadors actes de fe i assistències multitudinàries de la gent de Tàrrega i de molts pobles de la comarca.

Com bé apunta Planes i Closa, l'expansió de la devoció per les Santes Espines sembla que va lligada a la necessitat de trobar una relíquia invocadora per demanar pluja en les

[296] Planes i Closa (1994), 23-24 i 45-51

primaveres seques. Si aquestes invocacions donaven resultat, la fe en aquella relíquia s'accentuava i és molt probable que hagués passat així en el cas de les Santes Espines de Tàrrega. En aquest aspecte, una vegada més, trobem el nostre monestir a l'aguait de les necessitats del moment històric que viu i d'aquí l'addició d'aquesta missa per invocar la pluja inclosa en el nostre manuscrit medieval per tal d'adaptar-se a la tradició històrica més moderna que actualitza l'original i el continua fent útil a la comunitat.

8.5. Mà autògrafa 5

Aquesta mà 5 recull tres intervencions: una en el manuscrit Ms 26 i dues en el manuscrit Ms 19. La primera intervenció de mà 5 la trobem al f. 43v del manuscrit Ms 26, en referència a la peça *Hoc Corpus* de la comunió de l'ofici del Diumenge de Passió (diumenge abans de Diumenge de Rams).

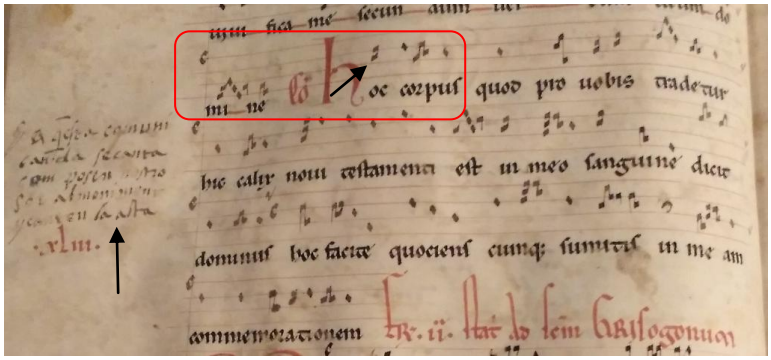

FIG. 256 Detall mà 5. Ms 26, f. 43v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Al marge esquerre del foli, mà 5 anota una indicació sobre la interpretació musical d'aquesta peça acompanyant un moviment en la celebració litúrgica. Concretament diu: "*Aquesta comuni[ó] cantada se canta com posen nostro Senyor al moniment y canten "la" alta*". Segurament es refereix a un cant durant la deposició de la creu (o d'un Crist o de l'Hòstia consagrada) al monument[297] que evoca. Si ens fixem en el detall, llegint en clau de do en quarta línia del tetragrama, la peça comença amb un *podatus* o *pes* sobre les notes "sol" i "la".

La cantora vol que centrem l'atenció en l'altura de la nota amb què comença la peça. La indicació de la nota "do" amb la lletra "C" a la quarta línia del tetragrama, en la línia superior podria donar l'opció a entendre que la peça s'ha de cantar prenent com a referència el "do3" (línia addicional inferior de la clau de sol en segona) o el "do4"

[297] Monument: Altar especial, amb un sagrari o tabernacle, que el Dijous Sant es destina a la reserva de l'eucaristia per al Divendres Sant. Consultar entrada a: https://dlc.iec.cat

(tercer espai del pentagrama en clau de sol en segona). Amb la indicació de la cantora, "*canteu "la" alta*" no hi ha dubte que la lletra "C" indica la nota "do4" i que s'ha de començar a cantar un "sol3" i un "la3", notes que correspondrien a un "sol" en segona línia i a un "la" en segon espai en clau de sol en segona, en una tessitura vocal central.

Aquesta indicació de la cantora, transcrita per mà 5, naixeria de la voluntat de recordar a la comunitat que cal cantar aquesta peça en una tessitura central i prendre com a referència una nota més aguda, "do4" per cantar amb comoditat, ja que l'àmbit del registre vocal de la peça arriba a una nota "re3" en la zona greu. D'aquesta manera el registre central i greu de la peça no interferiria en la comprensió del text ni en la producció vocal, ja que se cantaria en una tessitura còmoda per a la veu femenina de totes les edats. En canvi, si se seguís la indicació de la partitura prenent el "do3" com a referència, la peça començaria amb les notes "sol2" i "la2", notes molt greus per a la veu femenina i pròpies de la tessitura vocal central masculina. Per tal d'evitar-ho, la cantora indica aquesta rúbrica al marge com a recordatori en l'estudi de la peça i posterior interpretació de la mateixa.

A continuació, seguirem parlant de les altres dues *marginaliae* de mà 5, però ara al manuscrit Ms 19, el gradual de Blanca d'Anglesola. La primera intervenció la trobem al f. 146v, en referència a l'ofici de sant Jordi (23 d'abril) i diu: "*Lo dia de Sant Gordi, Gloria. La primera* h*aleluja "Beatus vir" clx[...]j*[298]*. L'altra, "Justus ut palma"*".

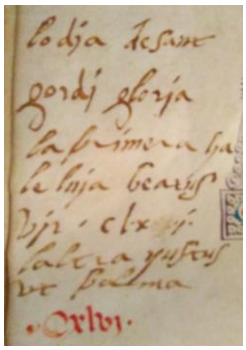

FIG. 257 Detall mà 5. Ms 19, f. 146v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Si observem la missa per a l'ofici de sant Jordi que recull Ms 19, trobem l'introit *Protexisti*, l'al·leluia I*ustus ut palma*, l'ofertori *Confitebuntur* i la comunió *Letabitur* i*ustus*. Efectivament, només trobem un únic al·leluia, el propi de la missa de l'ofici d'aquest sant, cosa que ens va fer pensar en la hipòtesi que sant Jordi s'hagués

[298] Foliació raspada, la peça es troba a f. 164r

esdevingut en Diumenge de Pasqua. Tenint en compte que Diumenge de Pasqua no pot caure ni abans del 22 de març ni després del 25 d'abril[299], aquest podria ser el motiu d'afegir un altre al·leluia, perquè segurament l'any en què mà 5 fa aquesta indicació, la festa de sant Jordi cauria en Diumenge de Pasqua i, com que totes les misses dels diumenges en temps Pasqual tenen dos al·leluies[300], a l'alel·luia del sant que se celebra (sant Jordi) s'afegeix l'alel·luia de la missa dels màrtirs, que és l'al·leluia *Beatus vir*.

Per intentar buscar una aproximació més exacta a la persona de mà 5, hem cercat totes les dates possibles en què sant Jordi s'esdevingué en Diumenge de Pasqua entre el 1294 (any en què s'inicia l'abadiat de Blanca d'Anglesola) i el 2000[301] i trobem que Diumenge de Pasqua es va escaure en 23 d'abril els anys 1318, 1329, 1413, 1424, 1508, 1628, 1848, 1905, 1916 i 2000. Revisant les dades que ens proporciona Josep Joan Piquer i Jover a *l'Abaciologi de Vallbona*[302]ens inclinem a datar aquesta intervenció manuscrita en referència a l'any 1628.

Les raons que ens impulsen a proposar aquesta hipòtesi sorgeixen arran de les dades que hem creuat en relació a la confraria del Sant Nom de Jesús, bessona de la confraria del Roser, que va néixer per lluitar contra el mal costum de les blasfèmies, perjuris i malediccions, per la qual cosa és coneguda popularment com dels Juraments o dels Renegaires. Dins de l'abadiat d'Estefania de Piquer (3 gener 1563 – 7 novembre 1576)[303] la confraria del Sant Nom de Jesús es va instituir el dia 1 de gener de 1575[304]. Segons *l'Abaciologi de Vallbona*[305], estava fundada a la capella que fou de sant Pere i, després, del Roser. Piquer i Jover fa referència al llibre de la confraria, d'interès inusual per l'estudi dels noms i cognoms dels confrares[306] i per l'estadística parroquial. És en aquest llibre i gràcies a aquest estudi on trobem relacionats els noms d'algunes monges de Vallbona com a confraresses. Cal indicar que, generalment, l'abadessa i la priora porten el prefix de "dona" i les monges el de "senyora"[307].

[299] Guéranger (1956). Vol. III, pp. 12-21
[300] Righetti (1955-1956). Vol. II, pp. 94-96
[301] Carbó Miralles, Joaquim. (1998). La pascua de resurrección. Publicació en línia i taules consultades en aquest enllaç: https://www.catimenu.com/pascuat.htm
[302] Piquer i Jover. (1990)
[303] *Ibíd*., p. 196
[304] Piquer i Jover, Josep J. (1976). La confraria dels Juraments al cenobi de Vallbona. Erecció i estatuts. (Lleida). Institut d'Estudis Ilerdencs. Càtedra de Cultura Catalana "Samuel Gili i Gaya", XIX, 29 pp.
[305] Piquer i Jover. (1990), p. 202
[306] Piquer i Jover, Josep J. (1974). Noms de monges i servidors del monestir de Vallbona (Segles XVI-XVII). (Barcelona). Revista *Analecta sacra Tarraconensis*, XLVII, 229-244
[307] *Ibíd*., p. 230

En la institució de la confraria, al 1575, figuren en primer lloc dona Estefania de Piquer, abadessa que va constituir el primer Ajuntament de Vallbona el 1573[308], i dona Joana d'Icart, priora, seguit d'una llarga llista de totes les senyores monges del monestir com a confraresses[309]. Entre les noves confraresses que ingressen entre 1603 i 1626 cal destacar a Victòria de Soldevila, futura priora, que ingressa l'1 de gener de 1618 i a Isabel Anna Pradella, organista. Resulta especialment important fer esment a la qualificació del càrrec musical d'aquesta germana, ja que l'organista era l'única monja dispensada de la condició de noblesa i de dot pel fet de tenir estudis i ofici[310]. En un nou registre des de 1630, trobem a Leocàdia de Ricart (futura abadessa) i, de nou, a la ja priora Victòria de Soldevila[311].

Els registres de la Confraria de la Mare de Déu del Roser (1587-1657) s'inicien l'any 1587 amb l'ingrés de l'abadessa Arcàngela de Copons, la priora Francina Pons i un seguit de monges professes[312]. Entre les monges afegides cap al 1618 figura Leocàdia de Ricart[313], que torna a figurar al registre del 1620, juntament amb Victòria de Soldevila i l'organista Isabel Anna Pradella[314]. Cap al 1625 recollim els noms de Leocàdia d'Icart i de Victòria de Soldevila com a professa[315] i en el registre entre els anys 1631 i 1657 figuren ja *Missenyora Abadessa* Leocàdia d'Icart i Cardona, la *Sra.* Victòria de Soldevila, priora, i Magdalena d'Areny, aquesta com a religiosa (futura abadessa del monestir)[316].

Veiem doncs, que entre aquestes dones hi ha un nexe comú, que és aquesta Confraria del Sant Nom de Jesús i la del Roser. Ja hem vist com mà 4, la mà que atribuïm als temps de l'abadessa Magdalena d'Areny i a la seva persona, deixava constància de múltiples referències fruit d'aquesta devoció pel Roser i és per aquesta raó que hem apuntat a la data de 1628 com a detonant de l'anotació referent a la missa de sant Jordi.

La prematura mort de l'abadessa Victòria de Vallbona i de Riglós, l'abadiat de la qual es va estendre entre el 4 de febrer de 1626 i el 8 de novembre de 1626[317], obre un període de seu vacant entre el 8 de febrer de 1626 i el 6 d'abril de 1631, durant el qual

[308] *Ibíd.*, p. 244
[309] *Ibíd.*, p. 231
[310] *Ibíd.*, nota 19, p. 234
[311] *Ibíd.*, p. 236
[312] *Ibíd.*, p. 239
[313] *Ibíd.*, p. 239
[314] *Ibíd.*, p. 240
[315] *Ibíd.*, p. 241
[316] *Ibíd.*, p. 242
[317] Piquer i Jover. (1990), p. 233

governà el monestir Victòria de Soldevila, que va ser priora des del 6 d'octubre de 1627 fins al 3 de juliol de 1650, essent també priora de la futura abadessa Leocàdia de Ricart. Si tenim en compte les dades aportades i les seves preocupacions litúrgiques, com veurem en la mostra que analitzarem a continuació, podríem afirmar que l'anotació sobre aquesta addició d'un segon al·leluia per coincidència de la festa de Diumenge de Pasqua amb la de la celebració de l'ofici de sant Jordi es donés aquell diumenge 23 d'abril de 1628 en què coincidien ambdues celebracions i que podria haver estat la mateixa priora, Victòria de Soldevila, qui volgués deixar constància de l'efemèride per a futures ocasions.

La darrera intervenció de mà 5 és la que trobem a Ms 19 f. 161v. Al marge esquerre del foli mà 5 afegeix en tinta negra una rúbrica que indica: "*La uisitasió de Santa Elis[a]bet. A la uixília se té de dir la misa Salue santa parens. Los cuíries de nostra Sra y Glòria. Aleluia "Virga Iese" y a l'endemà professó*" (Ms 19)

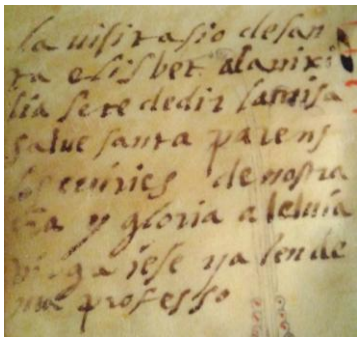

FIG. 258 Detall mà 5. Ms 19, f. 161v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Ms 26 i Ms 1.11 no inclouen aquesta missa. Es correspon a la missa votiva de Santa Maria, que es troba a f. 183v de Ms 19. L'al·leluia *Virga Iesse* es troba al f. 184r. Com hem comentat en l'anàlisi del detall de mà 4 a Ms 19, f. 183v, a l'introit *Salue sancta parens* de la missa votiva de Santa Maria del *Comú de les festes de la Santíssima Verge Maria i Commemoració de Santa Maria en Dissabte* ens tornem a trobar aquí a una nova referència al segon dels misteris de Goig de l'oració del Rosari: la Visitació[318].

L'any 1389, el papa Urbà VI institueix la Festa de la Visitació[319] el 2 de juliol en el *Calendarium Romanum*. En aquest dia es commemora la visita de Maria a la seva cosina Elisabet, embarassada de Joan Baptista. Dels quatre evangelistes, només sant Lluc (Lc 1:39-56) explica aquesta visita quan ambdues estan en cinta. Segons aquesta

[318] Urdeix, Josep. (2003)
[319] Guéranger (1955). Vol. IV, pp. 509-525

font, en veure la seva cosina Maria, Elisabet (altrament dita Isabel) va anunciar-li que ella també tindria un fill, que seria el Salvador, en una profecia que la convertí en santa. El nadó (Joan) es mogué al seu ventre, confirmant la notícia.

Aquesta narració ens ofereix, per una banda, l'oració mariana per antonomàsia del catolicisme que és l'*Ave Maria*. Aquesta oració recull les paraules d'Elisabet en saludar la seva cosina i l'anunci del seu estat de gràcia. D'altra banda, la trobada entre les dues dones santes provoca en Maria una exaltació de l'acció salvadora de Déu a través d'ella: "La meva ànima magnifica el Senyor…". És l'anomenat *Magníficat* o *Càntic de Maria*, la resposta de Maria, que resumeix aquest anunci i que es fa servir en la religió catòlica com a invocació habitual per a la Verge[320].

En referència a la Visitació com a misteri del Rosari, hem de parlar de la seva estreta relació amb l'aparició de la confraria del Roser a Catalunya. Tal com recull Piquer i Jover al seu article[321], la història d'aquesta confraria queda recollida en l'estudi del folklorista Valeri Serra i Boldú[322]. Gràcies a ell, sabem que una de les primeres poblacions en la qual fou erigida la confraria, és Cervera, el 17 de setembre de 1495 i a Tàrrega, l'any 1570. Seguint els apunts d'aquest llibre, la confraria del Roser de l'església monacal de Vallbona, és de l'any 1586. Segons consta en un diploma, bellament ornat, que hi ha a l'arxiu del cenobi, pel maig de 1645, fra Tomàs Turchus, mestre general de l'orde de Predicadors, concedeix a la confraria instituïda per les monges que puguin fruir de tots els privilegis i indulgències de què gaudeixen les confraries establertes en els propis convents de l'orde dominica[323]. El document que ens referim assenyala les normes que han de regir per a resar el rosari, meditant els quinze misteris, els quals han d'ésser pintats en el retaule, així com l'escena en què sant Domènec rep els rosaris de les mans de la Mare de Déu. Com explica Piquer i Jover, fins l'any 1936, l'altar de la confraria estava situat a la capella de la dreta de l'altar major. El trasllat dels noms dels confrares té interès perquè està fet per escrivans distints i correspon a uns temps i a uns criteris de transcripció diferents. Les llistes del Roser comencen disset anys més tard que les de la confraria dels Juraments, i això també ens

[320] Porqueres Giménez, Bea. (2013)
[321] Piquer i Jover. (1974), pp. 237-238
[322] Serra i Boldú, Valeri. (1925). *Llibre d'or del Rosari a Catalunya*. Barcelona: Oliva de Vilanova
[323] AMV, carp. XXIX, perg. 4

permet de seguir el progressiu ascens de les monges dins la seva pròpia comunitat, degut a l'ordre rigorós amb què observen les precedències[324].

Sobre aquesta observació que recull Piquer i Jover hem pogut atribuir aquestes *marginaliae* a les monges que hem explicat en mans 4 i 5 i ens mostra un argument més a favor del nostre posicionament respecte al manuscrit, element viu dins de la comunitat que evoluciona en paral·lel i que, malgrat la clausura imposada pel Concili de Trento, no es queda *intra muros*, sinó que també afecta al poble de Vallbona, com hem vist amb la constitució del primer Ajuntament de Vallbona el 1573 per part de l'abadessa Estefania de Piquer, una mostra més de la participació activa de la comunitat cistercenca en comunió amb el poble.

D'altra banda, el fet de constituir la confraria del Roser implica crear una sinergia entre l'orde cistercenca i l'orde dominica i d'aquí les influències litúrgiques que recull el manuscrit Ms 19 en l'actualització d'alguns textos en les peces del gradual musical que analitzem. Les monges que hem referenciat com a possibles responsables de les actuacions de mans 4 i 5, és a dir, Magdalena d'Areny, en el cas de mà 4, i Victòria de Soldevila, en el cas de mà 5, no actuen soles fora d'un context. Al seu costat hi ha tot un engranatge femení que funciona seguint una escrupolosa jerarquia en la qual organistes, mestres de novícies, cantores, priores i totes les monges de la comunitat comparteixen els mateixos referents i se'ls fan seus i els transmeten a les donades i altres dones que també conviuen amb elles. En aquest sentit podríem parlar d'un saber comunitari compartit que nodreix i del qual es nodreix tot el cenobi.

Així doncs, podríem inferir que, a través d'aquest romanent cultural religiós, els coneixements de l'organista Isabel Anna Pradella i les inquietuds litúrgiques de Victòria de Soldevila van arribar a Magdalena d'Areny perquè ella mateixa, ja des dels inicis de la seva vida al monestir, participa de tot aquest coneixement i saber comú, com hem vist en els registres de les confraries, i se'l fa seu. Una sòlida formació litúrgica i hagiogràfica acompanya l'educació espiritual d'aquestes dones que, tot i l'època que els toca viure aplicant la clausura a partir de la finalització del Concili de Trento (1545-1563) i amb la Guerra dels Segadors (1632-1652) aconsegueixen mantenir-se en voga i s'adapten als nous temps i als canvis de la societat en què viuen.

[324] Piquer i Jover. (1974), p. 238

8.6. Mà autògrafa 6

D'aquesta mà recollim una única intervenció al manuscrit Ms 19, concretament al f. 107r. Al marge dret, a sobre de l'introit *Domine, in tua misericordia* del segon diumenge després de Pentecosta (segons el nostre manuscrit pretridentí Ms 19)/primer diumenge després de Pentecosta (segons GC), apareix una indicació en tinta negra on mà 6 indica: "*De Corpore Christi. Cibauit [re]quire in fine hujus libri. Introitus misse est, in feria secunda Spiritus Santi*".

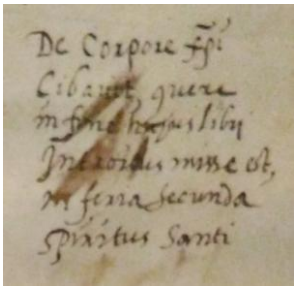
FIG. 259 Detall mà 6. Ms 19, f. 107r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La rúbrica dóna indicacions per a la celebració de la solemnitat del *Corpus Christi* i remet a la peça *Cibauit eos*, introit de l'ofici de Dilluns (*feria secunda*) després de Pentecosta que es troba a Ms 19, f. 101r a l'inici del quadern onze (Q11) d'aquest manuscrit.

La solemnitat del Santíssim Cos i Sang de Crist, coneguda popularment com la festa de Corpus, es va començar a celebrar a Lieja al segle XIII, concretament l'any 1246, en el marc d'un moviment d'exaltació de l'Eucaristia. En va ser la promotora una monja cistercenca de Mont Cornillon, santa Juliana de Lieja (1193-1255), la celebració fou establerta pel papa Urbà IV el 1264 i universalitzada pel papa Joan XXII el 1316[325]. El fet de no aparèixer en l'original del nostre manuscrit ens confirmaria que hauria estat confeccionat abans de 1316 i d'aquí l'*additio* posterior al marge d'aquesta commemoració.

El medievalista Ptolomeu de Lucca afirma, el 1313, que sant Tomàs d'Aquino va redactar per encàrrec del Papa els textos de la missa d'aquesta festa. D'aquest sant són

[325] Amades, Joan. (1952). Vol III, p. 5. Consulteu també Duran i Sanpere, Agustí (1943). *La fiesta del Corpus*. Barcelona: Aymà

les lletres de cants eucarístics que han perdurat fins als nostres dies, com ara: *Pange lingua*, *Tantum ergo*, *Lauda Sion* i *O salutaris Hostia*[326].

Durant molts segles i als més diversos països, la festa ha estat celebrada amb processons i altres manifestacions públiques religioses, fastuoses i dotades d'una participació popular molt considerable. Als Països Catalans la festa arrelà tot seguit, a partir del 1316. A Vic hom la celebrà ja el 1318; el 1320, el consell municipal de Barcelona ordenà que ho fos amb tancament d'obradors, botigues i mercats, i amb prohibició de tràfic comercial. Alguns anys després fou manat que aquest dia fossin suspeses les manifestacions del dol familiar i que els veïns escampessin joncs i posessin enramades davant llurs cases. A Girona consta des del 1320; poc temps després seguiren Lleida, Tortosa, València i Perpinyà; vers el 1370 ja era general a totes les parròquies[327].

La commemoració del *Corpus Christi* va ser molt important per a l'orde cistercenca. Pel que fa a Vallbona, Piquer i Jover ens explica que les abadesses del casal d'Anglesola dominen tot el període gòtic (1294 – 1393) i intervenen en l'acabament del temple i en la construcció de l'altar de *Corpus Christi*, de la portalada de la Sala Capitular i de la nau major del claustre, segons podem comprovar pels signes heràldics que figuren en les obres esmentades[328].

FIG. 260 Capella del Corpus Christi. Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona. Foto Favà (2009)

[326] Casellas i Matas, Josep. Corpus Christi: litúrgia i pietat popular. Article publicat en línia a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona en aquest enllaç: https://www.iscreb.org/ca/comunicacio/corpus-christi-liturgia-i-pietat-popular

[327] Consulteu: Massip Bonet, Francesc. (1992). Elements teatrals de la processó del Corpus de Tortosa (segles XIV-XVII). Dins Josep Massot (ed.). *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIV. Miscel·lània Jordi Carbonell* (Vol. 3). Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 43-80; Miró Baldrich, Ramon (1998). *La processó de Corpus i els entremesos. Cervera, segles XIV-XIX*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat; Narbona, Rafael. (2018). Les arrels medievals de la festa del Corpus valencià. Patrimoni, devoció i representació. Dins Josep Lluís Marín (ed.). *Els papers del Corpus*, núm. 3. València: Ajuntament de València, 11-33

[328] Piquer i Jover (1990), p. 101

Tanmateix, cal recordar que la capella i el benefici del *Corpus Christi* van ser instituïts per Berenguera d'Anglesola (a 1348) i redotat per Saurena d'Anglesola (1392), dues abadesses de la mateixa família, abans d'aconseguir la prelatura[329]. Piquer i Jover ens diu que abans de 1348, la bossera Berenguera d'Anglesola, que després ascendeix a abadessa, instituí el benefici i la capella sota l'advocació del *Corpus Christi*. Aquest oratori està situat a la dreta del "cor de missa", tocant a la reixa gran, junt al sagrari de les relíquies. Malgrat que l'impuls primer i principal de bastir la capella fou obra de les monges de la casa d'Anglesola[330], hi contribuïren també altres famílies, com veiem per l'heràldica que exorna les mènsules, ja que, junt amb les armes dels Anglesola, a la dreta hi consten les de Santjust i a l'esquerra les de Fortià i Òdena.

FIG. 261 Detalls mènsules capitells de la Capella del Corpus Christi. Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona. Fotos Favà (2009)

De crucial importància són el retaule i el frontal de l'altar d'aquesta capella. Tal com explica Favà[331], tant el retaule com el frontal de l'altar dedicat al *Corpus Christi* de Santa Maria de Vallbona de les Monges, atribuïts al mestre Guillem Seguer,[332] han suscitat una generosa atenció crítica per la riquesa i la unicitat del seu programa eucarístic, però també per la seva peculiaritat tipològica, atès que, com argumenta Favà, és l'únic cas de joc de retaule i frontal que sembla haver-se conservat al Principat, actualment al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Si s'atén també al context devocional en què foren concebudes aquestes obres, destaquen per ser el testimoni pictòric conservat més antic entre els dedicats al Corpus al regne d'Aragó.

[329] *Ibíd*., p. 101
[330] Com hem dit, Berenguera d'Anglesola, abans de ser abadessa, institueix la capella del *Corpus Christi*, dita vulgarment capella dels Anglesola, i Saurena d'Anglesola, amb consentiment de trenta-cinc monges, fa noves donacions a dita capella (J. Ripoll i Vilamajor, *Prontuario*, Ms. in folio a l'Arxiu Capitular de Vic; vol. XIII, fol. 471), citat de Piquer i Jover (1990), p. 124, nota a peu de pàgina
[331] Favà Monllau, Cèsar. (2009). Noves consideracions entorn al joc de retaule i frontal de Vallbona de les Monges. *Butlletí del Museu Nacional d'Art de Catalunya*, vol. 10. 57-85
[332] Español i Bertran, Francesca. (1992). *Guillem Seguer de Montblanc. Un mestre trescentista escultor, pintor i arquitecte*. Montblanc: Consell Comarcal de la Conca de Barberà i Publicacions Universitat Rovira i Virgili, 101-116

Com explica Casas i Payàs[333], la iconografia de les taules de Vallbona de les Monges està dedicada al ritu central de la litúrgia cristiana: el sagrament de l'Eucaristia. El contingut de les escenes vol glorificar aquesta cerimònia i defensar la presència divina en el moment de la consagració del pa. Per aquest motiu, en la majoria de compartiments s'hi narren episodis on es demostra el poder sobrenatural de l'hòstia consagrada. També s'hi inclouen algunes escenes on es manifesta el misteri de la transsubstanciació, és a dir, la conversió miraculosa del pa i el vi en el cos i la sang de Crist durant la missa, que les religions no cristianes i moltes doctrines considerades herètiques negaven o posaven en dubte. En conjunt, la iconografia de les dues taules també vol ser una exaltació de la festa del *Corpus Christi*.

FIG. 262 Retaule de l'altar del *Corpus Christi*. Vallbona de les Monges. Atribuït al mestre Guillem Seguer. Barcelona, Museu Nacional d'Art de Catalunya

FIG. 263 Frontal de l'altar del *Corpus Christi*. Vallbona de les Monges. Atribuït al mestre Guillem Seguer. Barcelona, Museu Nacional d'Art de Catalunya

D'altra banda, tot i que no són objecte directe d'aquesta tesi, però sí d'un estudi musical i codicològic paral·lel pendent de publicació, a la carpeta AMV 18.2 de l'arxiu es conserven set petits manuscrits musicals inèdits en pergamí, cinc amb l'escut dels

[333] Casas i Payàs, Martí. (2024). Retaule del Corpus Christi. Publicat en línia a *Amics-Museu Nacional d'Art de Catalunya*: https://www.amicsmuseunacional.org/ca/retaule-corpus-christi/

Caldes i dos amb l'escut dels Pavia i dels Sant Just a les cobertes, que configurarien un nou exemple de matrocini per part de les monges de Vallbona en qüestions d'art i música. Aquests quadernets musicals inclouen el responsori *Immolabit* (*ad processionem in die Corpus Christe*) i les antífones *Melchisetech rex Salem* (*in secunda stacione*), *Angelorum esca nutris populum* (*in tercia stacione*) i *Benedictus sit creator* (*ad introitum ecclesie*), peces que estan relacionades amb la processó de *Corpus Christi* que les monges realitzaven pel claustre en aquesta commemoració i que datem del segle XV.

Piquer i Jover[334] recull aquestes possibles matrocinadores en diferents actes de creació de censal a favor de dona Caterina, dona Beatriu Desfar, sots-sagristana en aquell moment i que serà abadessa (26 abril 1446 – 9 octubre 1455), dona Francisquina d'Òdena; i dona Caterina i dona Constança de Pavia, totes elles monges de Vallbona. L'esmentada Francisquina d'Òdena havia acumulat una suma important de censos, que li permetia contribuir a la construcció de la capella de *Corpus Christi*. Així doncs tenim que, sota l'abadiat de Blanca de Caldes (22 agost 1422 – 22 abril 1446), aquestes monges encara matrocinen la construcció de la capella de *Corpus Christi* entre 1424 i 1430 així com aquests manuscrits musicals per a la processó pel claustre d'aquesta festa, com detallarem en l'estudi que estem realitzant i que publicarem en finalitzar aquesta tesi. Segons les aportacions de l'article de Núria Petit[335], podem considerar que la construcció de la capella i l'altar amb el retaule del Corpus Christi formen part del conjunt d'obres gòtiques emblemàtiques del monestir i hem d'afirmar que totes elles estan matrocinades per abadesses de famílies emblemàtiques per a la història de Vallbona[336].

La rúbrica que atribuïm a mà 6 és una mostra, doncs, de la importància que va adquirint la celebració del *Corpus Christi* per a la comunitat cistercenca de Vallbona entre els segles XIV i XV i com influeix, fins i tot, en l'arquitectura del propi monestir.

[334] Piquer i Jover (1990), p. 158
[335] Petit, Núria. (2005). Aportacions a l'estudi del monestir cistercenc femení de Santa Maria de Vallbona. Santes Creus: *Revista de l'Arxiu Bibliogràfic*, vol. XXII, 53-133
[336] Per a més informació sobre les abadesses i les construccions de l'obra gòtica del monestir de Vallbona de les Monges, us remetem a Petit (2005), capítol 5, 86-92

8.7. Mà autògrafa 7

D'aquesta mà també recollim una única intervenció al manuscrit Ms 19, concretament al f. 151r. Al marge dret, cap a la meitat del foli sota una mena de creu grega amb un punt a cada sector, a mode de símbol de crida, apareix una rúbrica en negre que indica l'ofici per a la festa de sant Ponç (11 de maig).

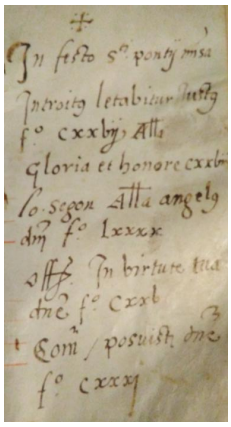

FIG. 264 Detall mà 7. Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Aquesta rúbrica està afegida amb posterioritat a la confecció del manuscrit original i és inèdita al manuscrit que estudiem, ja que ni GC, ni Ms 26 ni Ms 1.11 inclouen aquesta celebració. El text d'aquesta rúbrica indica: "*In Festo Sancti Pontij. Missa. Introitus.* L*e*tabitur *i*ustus *f*º *cxxvij* (foliació errònia, perquè la peça es troba a f. 128r). *Alleluia.* Gloria et honore *cxxvij* (foliació errònia, perquè la peça es troba a f. 128v i no com a al·leluia, sinó com a ofertori). *Lo segon Alleluia.* Angelus Domini *f*º *lxxxx* (f. 90v). *Offertorium.* In virtute tua Domine *f*º *cxxv* (f. 125v). *Communio*. Posuisti Domine *f*º *cxxxj* (foliació errònia, perquè la peça es troba a f. 130v)". Com hem indicat, la peça *Gloria et honore* de f. 128v no és un al·leluia, sinó un ofertori a Ms 19. Suposem que es tracta d'un error o d'una llicència litúrgica i musical de mà 7, ja que l'al·leluia que figura en l'ofici de Sant Tomàs bisbe i màrtir (29 de desembre) és L*e*t*abitur* i*ustus*, del mateix nom que l'introit d'aquest ofici. Aquesta intervenció pot mostrar un cert grau de consciència d'autoritat i autoria per realitzar aquests canvis en el manuscrit que serà d'ús comunitari.

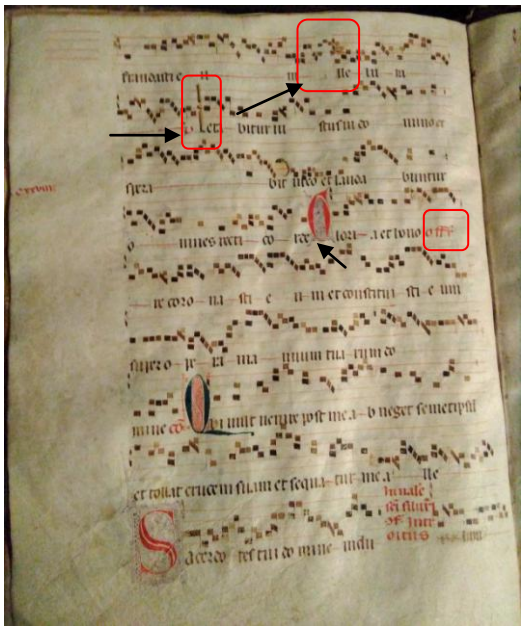

FIG. 265 Ms 19, f. 128r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Si observem el detall en f. 128r de Ms 19, seguidament al text final del gradual *Posuisti Domine* de l'ofici de sant Tomàs bisbe i màrtir (29 de desembre) a l'inici del foli *fraudasti eum*, comença el *jubilus* de l'al·leluia *Letabitur iustus* del mateix ofici. El possible problema que hem detectat és que, tot i que hi ha reservat un espai per a la il·luminació d'una inicial, no s'ha confeccionat la inicial de la lletra "A" de la paraula *alleluia*. A més a més, l'abreviatura de la rúbrica en vermell per a indicar la peça de l'ofertori *Gloria et honore* està al final de la línia i no abans de la inicial en vermell de la paraula *Gloria*, fet que, en una lectura ràpida del manuscrit, sense parar atenció, podria haver generat una equivocació en el títol de la peça. Per aquesta raó, amb la manca d'inicial al principi de la peça de l'al·leluia, mà 7 s'hauria confós, hauria obviat la inicial del verset al·leluiàtic i hauria llegit directament la inicial de la peça següent, donant-la com a vàlida per al títol de l'al·leluia.

Una altra possibilitat contemplaria que mà 7 hagués decidit utilitzar el *jubilus* al·leluiàtic com a introducció de la peça de l'ofertori, en una combinació musical i litúrgica personal i singular per a l'ofici de sant Ponç, però ambdues peces estan en tons diferents. El final del *jubilus*, que està en setè to, acaba en un *clivis* sobre les notes "la" i "sol" i l'ofertori *Gloria et honore* està en primer to, comença amb un *punctum* sobre la nota "fa" i de seguida inclou una melodia cap el si bemoll sobre la paraula *gloria* que musicalment resulta poc coherent en combinació amb la peça anterior. De totes maneres, no descartem cap possibilitat.

D'altra banda, cal tenir en compte que sant Ponç és un dels sants que ha gaudit de més popularitat en els estaments rurals ja que, des de molt antic, és el sant patró dels herbolaris i dels apicultors i, alhora, és invocat com a especial advocat contra les plagues de puces i xinxes[337]. El seu martiri va ser a Cimelea, l'actual ciutat de Niça, on va ser executat per ordre del pretor Valerià, que el va fer arrossegar per un camp ple d'ortigues i el va fer decapitar després de fer-li beure brou de xinxes, d'aquí que se l'invoqui contra aquests paràsits.

Com ens explica Calvo[338], la devoció a sant Ponç s'escampà arreu de la Mediterrània i, en el cas de Catalunya, la seva devoció es manifestà de manera important. A Barcelona, la fira de sant Ponç es va començar a fer a l'Edat Mitjana, un moment d'auge dels remeis naturals. Tot i això, sembla que podria tenir arrels en els rituals que es feien en honor a Flora, deessa romana de la vegetació. Per això, la fira es fa al final de la primavera, el moment de floració i màxima esplendor de la majoria d'herbes remeieres. Al segle XVI, es va fer coincidir amb la diada de Sant Ponç, que és l'11 de maig.

Com ens indica Fra Valentí Serra al seu article[339], el culte a sant Ponç màrtir es propagà arreu de Catalunya, i amb tanta força, que, àdhuc, els pagesos i els frares a una de les herbes qualificades de "Santes" (atesa la seva eficàcia guaridora) li donaren el nom de Ramell de sant Ponç, i a una altra el nom de *Poní-ol* (herba de sant Poní) o, també, herba de sant Ponç (llat., *Menta pulegium*; cast., *Poleo*).

Amb la fumigació de l'herba de sant Ponç convenientment assecada, els monjos i els pagesos feien fugir les puces i xinxes dels dormidors, masos i corrals, ja que la *Menta pulegium* és una planta molt rica en essències, especialment de pulegona. A semblança de la menta, creix amb facilitat a les vores de les rieres, dels canals i, particularment, en indrets força humits. D'altra banda, el poliol també gaudeix de moltes propietats digestives i ajuda a netejar la bilis.

Aquestes explicacions ens remeten doncs a parlar de la farmàcia o apotecaria del monestir de Santa Maria de Vallbona, ja que, com a seguidores de la regla de sant Benet, un aspecte carismàtic de la seva vida comunitària romania en la seva capacitat

[337] Amades, Joan. (1952). Vol III, 587 – 590
[338] Calvo i Calvo, Lluís. (1999). L'advocació de Sant Ponç: orígens i història de la Fira de Sant Ponç a Barcelona. Dins *La fira de Sant Ponç: plantes remeieres, ciència i saviesa popular*. Barcelona: Publicacions de la residència d'investigadors CSIC – Generalitat de Catalunya
[339] Serra, Fra Valentí. (2016). Sant Ponç, patró d'herbolaris i apicultors. Publicació en línia a *Catalunya religió*: https://www.catalunyareligio.cat/ca/sant-ponc-patro-herbolaris-apicultors

d'acolliment (*hospitalitas*), és a dir, en la cura que la comunitat tenia per assistir el pelegrí, el pobre i en especial el qui estava malalt i necessitat de serveis sanitaris[340]. Segons Ylla-Català[341], aquí agafa una importància singular la preparació de medicaments, la tasca farmacèutica per excel·lència, és a dir, la farmàcia monàstica[342]. Segons l'estudi de Prats i Darder i en paraules de Cusó[343], als monestirs medievals i moderns hi havia un hospital gratuït per a pobres prop del recinte monacal com una forma de caritat, ja que l'atenció als malalts és un servei a Déu segons la regla de sant Benet. I adossada a l'hospital i prop de l'hort, hi havia l'apotecaria: amb ungüents, potingues i plantes medicinals per tenir cura i guarir els malalts.

En un principi, cada monestir tenia un mestre apotecari, encarregat de la clau de l'armari de l'apotecaria, i un sagnador, encarregat de realitzar les sagnies als malalts. Aquests dos càrrecs seran substituïts per professionals titulats quan, a finals del segle XVIII, es reguli la pràctica farmacèutica i només aquests darrers seran capacitats per exercir-la i preparar les medicines. En el cas de Vallbona, l'apotecaria va ser una de les més importants de l'orde, com encara es pot comprovar entre la documentació que es conserva i els objectes que es poden visitar a l'espai museïtzat del monestir.

Ens resulta plausible, doncs, que d'alguna manera es volgués deixar constància al gradual el fet d'establir alguna mena de benefici a mode de missa a sant Ponç per donar gràcies per les activitats relacionades amb l'herbolari i les plantes remeieres, així com de la mel, que tant benefici aportava al monestir a través de la seva apotecaria. És per això que datem aquesta mà 7 possiblement al segle XVI-XVII, abans del 29 d'agost de 1704, quan l'abadessa Anna Maria de Castellví i tota la comunitat venen l'apotecaria de Vallbona a Feliciano Font i Castelló, apotecari de Tàrrega[344], coincidint amb l'auge de la fira de sant Ponç a Barcelona i, de retruc, de la seva consolidació a la resta de Catalunya i, sobretot, en ambients rurals, com el de la nostra comunitat.

[340] La bibliografia sobre l'hospitalitat benedictina és vasta i prenem com a exemple referencial el treball de Kerr, Julie. (2007). *Monastic Hospitality. The Benedictines in England, c. 1070 – c. 1250*. Woodbridge: The Boydell Press
[341] Ylla-Català i Genís, Miquel dels Sants. (2018). *La Farmàcia del monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges*. Barcelona: Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya, 27-28
[342] En referència a l'estudi de l'apotecaria de Vallbona us remetem a Prats i Darder, Carme. (1990). *Apotecaria de Santa Maria de Vallbona*. Vallbona de les Monges: Fundació d'Història i Art Roger de Belfort
[343] Cusó, Marta. (2008). *Un monestir cistercenc femení català durant el primer segle borbònic espanyol. Santa Maria de Vallbona (1701-1802)*. Tesi doctoral UAB, 837-860
[344] *Ibíd*., p. 845

8.8. Mà autògrafa 8

D'aquesta mà trobem nombroses intervencions, però només al manuscrit Ms 26. Com que aquest gradual és anterior al de Blanca d'Anglesola, arran de l'anàlisi de les intervencions autògrafes, concloem que segurament les indicacions referents a anotacions litúrgiques que recull aquesta mà 8 són de les intervencions més primerenques per part de les monges estudioses dels manuscrits, segurament del segles XIII-XIV, i que, en una voluntat de trasllat d'aquestes indicacions al nou gradual que va adquirir per al monestir Blanca d'Anglesola en la primera dècada del segle XIV, les anotacions que hem referit sobre aquestes qüestions a mà 1 i 2 recollissin aquestes indicacions de mà 8 al gradual anterior que consultaven les monges del cenobi i que era el Ms 26. A continuació, detallem alguns exemples:

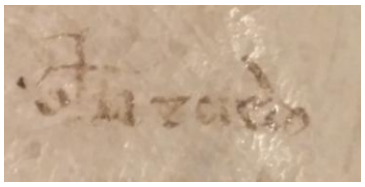 FIG. 266 Detall mà 8. Ms 26, f. 11v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

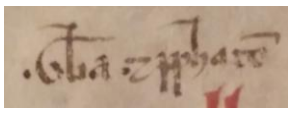 FIG. 267 Detall mà 8. Ms 26, f. 63v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

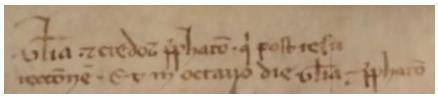 FIG. 268 Detall mà 8. Ms 26, f. 74r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Quan vam explicar mà 2, vam parlar d'un cas de doble anotació al marge, una com a indicació interpretativa litúrgica i l'altra com a recordatori interpretatiu, que vam trobar a l'ofici de la festa de la Nativitat de la Benaurada Verge Maria (*In Natiuitate Beate Marie*, Ms 19) del 8 de setembre. Al marge, mà 2 afegeix en tinta negra una indicació que diu: "*In vigilia nativitatis Beata Maria fiat per omnia sicut in vigilia assumptionis eiusdem ecçepto quod non dicitur "Deus qui virginalem" set "Concede nos famulos"*". A Ms 26 apareix la mateixa indicació, afegida però per mà 8. El toc d'atenció es posa en l'oració que cal dir, ja que "*Deus qui virginalem*" pertany a l'ofici de *Prima* mentre que l'oració "*Concede nos famulos*" pertany a l'ofici de *Vespres* d'aquest dia. Per això, la

rúbrica diu que en la Vigília del Nativitat de la Verge Maria tot és com en la Vigília de l'Assumpció, menys l'oració, per la raó explicada. Destacàvem, a més a més, que en vermell mà 2 havia fet una indicació relativa al cant del Glòria en ambdós manuscrits.

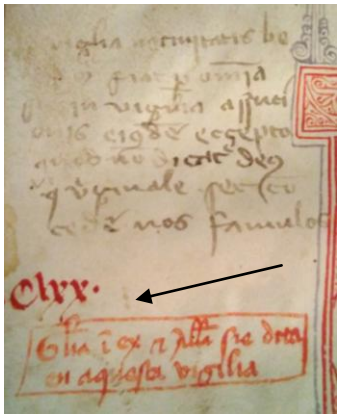

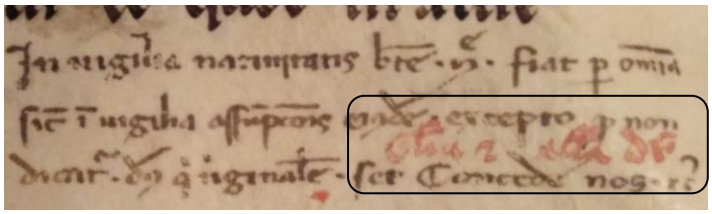

FIG. 269 Detalls mà 2. Ms 19, f. 170v FIG. 270 Detall mà 8 i mà 2. Ms 26, f. 138v
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Tot recuperant aquesta explicació i amb la reflexió introductòria que hem fet a mà 8, ens atrevim a afirmar que mà 8 va escriure la indicació sobre la interpretació litúrgica a mode de recordatori a Ms 26 i que després, mà 2 no només va traslladar la rúbrica recordatòria a Ms 19, sinó que va afegir una doble rúbrica en vermell, ni més ni menys, a tots dos manuscrits perquè, en ambdós hi constés el nou recordatori, fruit de l'estudi de la litúrgia. Trobem aquí, un lligam que no ens permet estudiar aquests manuscrits de manera independent i aïllada, ja que perden el seu sentit de transmissió comunitària del saber entre les monges del monestir. Per aquesta raó, cal fer aquest circuit i entendre quina mà va escriure primer, quina reflexió va voler recollir i quina ensenyança va conduir a la següent mà a escriure una nova rúbrica reflexiva recollint nou coneixement.

Un cas semblant passa entre ambdues mans a Ms 26, f. 143v, a l'ofici de santa Úrsula i les Onze Mil Verges del 21 d'octubre.

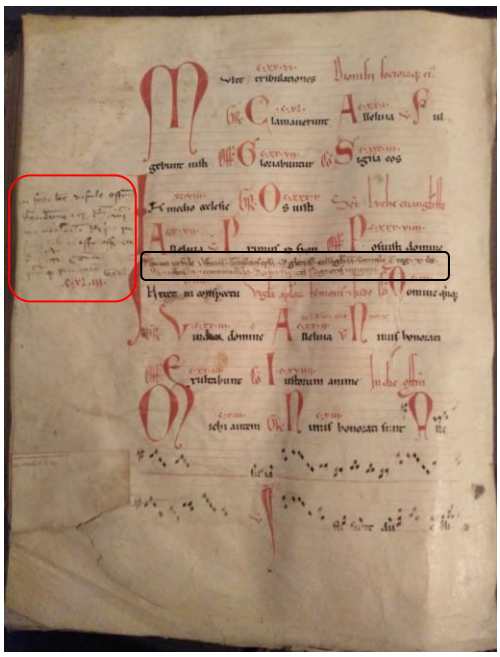

FIG. 271 Detall Ms 26, f. 143v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

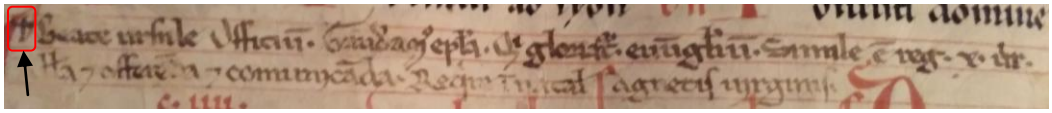

FIG. 272 Detall mà 8. Ms 26, f. 143v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

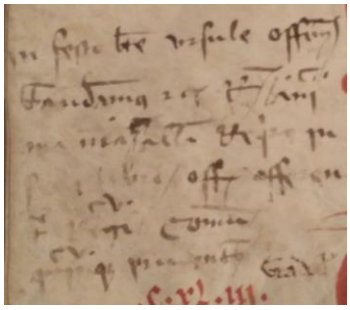

FIG. 273 Detall mà 2. Ms 26, f. 143v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La primera rúbrica està afegida en negre al text del manuscrit Ms 26, a f. 143v, entre les festes de sant Lluc (18 d'octubre) i la Vigília dels apòstols Simó i Judes (27 d'octubre) amb un signe de crida **(+)**. En negre, mà 8 indica: "*Beat*e *Ursul*e. *Officium "Gaudeamus*". *Epistola. "Qui gloriatur*". E*uangelium. "Simile est regnum [c*elorum] *decem* u*irginibus*". *Graduale. Alleluya. Offerenda et Communio require in natale Agnetis* u*irginis*". Al marge, en negre, afegida posteriorment a la de mà 8, mà 2 indica: "*In festo Beat*e *Ursul*e. *Officium."Gaudeamus" et cetera. Graduale."Anima nostra*". *Alleluya require in finis libris* (fent referència a l'Ofici de les Onze Mil Verges amb què

també acaba aquest gradual). *Off. "*O*fferentur Regi*". *Communio. "Quinque prudentes"*" Inclou foliació referencial.

La rúbrica de mà 8 s'interessa especialment per recordar les lectures del Missal cistercenc i remet per a tota la resta a la missa de santa Agnès (21 de gener). La rúbrica de mà 2 completa la rúbrica de mà 8 amb les peces que cal interpretar en cada moment de la litúrgia. Ambdues mans treballen en absoluta simbiosi per enriquir el coneixement de l'ofici d'aquell dia i són complementàries. Altra vegada, la nostra teoria apunta al fet que primer va actuar mà 8 a Ms 26 i després mà 2 per tal de completar i enriquir la informació de la primera rúbrica amb una nova *marginalia* informativa que contribueix a una reutilització dels manuscrits monàstics per tal de modernitzar-los i continuar fent-ne ús.

8.9. Mà autògrafa 9

La mà autògrafa 9 només intervé en el manuscrit Ms 26 i, com en el cas de mà 8, també és una mà molt primerenca. Datem les seves intervencions del segle XIII pels arguments amb què fonamentem la nostra proposta d'investigació i que són rellevants per a l'estudi de les mans autògrafes del manuscrit Ms 19, objecte principal de la nostra tesi. Aquestes aportacions estableixen ponts d'intertextualitat hagiogràfica entre ambdós manuscrits i, en recollir-les en els còdexs, ens connecta històricament les novetats que l'orde del Cister va incloent a través dels seus *Statuta Capitulorum*.

Fins que Blanca d'Anglesola no adquireix i adapta el gradual Ms 19, a principis del segle XIV, probablement cap el 1309, el gradual que s'utilitzava en la comunitat de Santa Maria de Vallbona de les Monges era el gradual Ms 26, confeccionat abans de 1209 per les raons que ara aportarem i que recollirem més detalladament en les conclusions d'aquesta tesi. La mà 9 recull algunes de les novetats de l'orde que la comunitat creu que ha d'incloure en el seu gradual per enriquir la litúrgia del monestir. D'altra banda, resulta important destacar que es tracta precisament d'una elecció, és a dir, la comunitat tria incloure certes recomanacions pel que fa a celebracions d'oficis relacionats amb nous sants que es van canonitzant en funció de l'impacte que poden produir en el cenobi, sobretot, si poden generar algun benefici o alguna advocació que reculli algun sufragi per al monestir.

Així doncs, d'entre les indicacions que aporta mà 9 al manuscrit Ms 26, recollim dues que fan referència a consideracions per a la correcta interpretació litúrgica. La primera d'elles es troba a Ms 26, f. 109r i fa referència a la indicació "*hic non inclinatur*", afegida al marge en vermell per mà 9 just abans de la doxologia menor en l'antífona *Lumen ad reuelationem* de l'ofici de la Purificació de la Verge Maria del 2 de febrer, altrament anomenada *Ypapanti Domini* o festa de la Candelera i que recordaria que en aquest moment no cal inclinar-se mentre es canta la doxologia menor, com se sol fer.

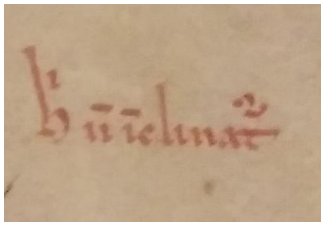
FIG. 274 Detall mà 9. Ms 26, f. 109r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

L'origen d'aquesta festa es remunta al fet que quaranta dies després del naixement de Jesús, Maria, conforme a la llei mosaica, es va presentar al temple per a purificar-se i per a rescatar el seu primogènit fent l'ofrena dels pobres, un parell de tórtores o dos colomins[345]. Maria va oferir dos colomins. La festa de l'*Ypapanti Domini* es va originar a Jerusalem i es va estendre a poc a poc per tot Orient fins a arribar a Roma. Com ens explica Amades[346], és molt remarcable la coincidència de les idees de purificació contingudes en la festa cristiana de la Candelera amb les que informaven l'esperit primitiu de les *lupercalia* romanes que tenien lloc el dia 15 de febrer. Aquestes festes, conegudes com la festa del llop (*lupus*), se celebraven cada any en honor a Luperc, déu de la fertilitat, i en honor al déu dels socors, Faune (*Faunus*). La festa romana estava relacionada, segons alguns autors, amb els pastors que invocaven Faune per a la protecció dels seus ramats de les bèsties salvatges, especialment dels llops. Altres, però, relacionaven aquesta festa amb un homenatge a la lloba Luperca, que va cuidar de Ròmul i Rem quan de nens van ser abandonats per la seva mare.

A més a més, per a moltes cultures no cristianes, el dia 2 de febrer està considerat com el darrer dia d'hivern i d'aquí la importància d'un culte a la llum. En la religió cristiana, les candeles que es repartien a l'ofici d'aquest dia representen la llum i la claredat de Jesús. Són fetes amb cera verge, per tal de simbolitzar la puresa virginal de Maria. Les

[345] Righetti, Mario. (1955-1956). Vol. I, p. 233
Consultat online: https://matematicas.unex.es/~navarro/gregoriano/righetti1.htm#_Toc22650587
[346] Amades, Joan. (1952). Vol. I, 665-702

candeles no s'encenien amb un foc qualsevol, sinó amb un ciri especial beneït per a l'ocasió. Després es portaven a casa i era una tradició comuna a molts pobles de cultura llatina disposar d'elles, com dotant-les d'un poder sobrenatural, en les infeccions epidèmiques, en els parts difícils, en les tempestes o en la capçalera dels moribunds[347].

Resulta destacable que, a més a més de la indicació de mà 9 a Ms 26, al manuscrit Ms 19, mà 3 també inclou aquesta indicació "*hic non inclinatur*" al marge, d'*additio* posterior a la confecció de l'original i com a recordatori en el moment del cant d'aquesta antífona durant la processó. Ens trobem amb un cas de còpia de mà 3 respecte a mà 9, en qüestions d'aprenentatge litúrgic, d'uns usos recollits en el manuscrit Ms 26 del segle XIII i que es recullen posteriorment en el manuscrit Ms 19 del segle XIV, perquè la processó se seguia fent de la mateixa manera. De fet, tal com ens descriu Righetti[348], durant l'Edat Mitjana, a les antífones d'origen grec *Adorna thalamum tuum, Responsum accepit, Obtulerunt pro eo Domino,* que encara estan en ús durant la processó, moltes esglésies anteposaven la cèlebre antífona *Ave, gratia plena, Dei genitrix virgo,* que els grecs repeteixen al final de totes les hores canòniques.

En el cas de l'ofici d'aquest dia, tant manuscrit Ms 19, com Ms 26, com Ms 1.11 presenten la mateixa estructura per a les antífones de la processó: *Lumen ad reuelationem, Ave gratia plena Dei genetrix, Adorna thalamum, Responsum accepit* i acaben amb l'antífona *Hodie beata* u*irgo Maria*, en comptes d'acabar amb *Obtulerunt pro eo Domino*.

Cal recordar que amb la celebració de l'*Ypapanti Domini* es tanca el cicle de les festes de Nadal. Joan Amades[349] ens recorda que fins avui duraven les anomenades llibertats d'orgue pròpies del cicle nadalenc i de la Pasqua. Era el darrer dia que els organistes tocaven música pastoril, alegre i xiroia. El mateix autor recull que, en èpoques més modernes, les monges de Santa Clara i de Valldonzella[350] celebraven una missa pastoral, durant la qual cantaven nombroses cançonetes de Nadal. D'aquesta manera celebraven el final del cicle nadalenc i el comiat de les festes de Nadal.

La segona indicació que recollim de mà 9 que fa referència a consideracions per a la correcta interpretació litúrgica la trobem al manuscrit Ms 26, f. 118r en tinta vermella al

[347] Righetti, Mario. (1955-1956). Vol. I, p. 233
[348] *Ibíd*., p. 234
[349] Amades. (1952). Vol. I, p. 667-668
[350] *Ibíd*., p. 669

marge a l'ofici de sant Marc Evangelista (25/4) i diu: "*Si hec festivitas in v. (quinta)* u*el vj. (sexta) feria in* e*bdomada Pasche e*u*enerit dicatur graduale* Os iusti *c·xxx·j* (foliació errònia perquè la peça es troba a f.132r)". Ms 19 recull ja en la confecció original del manuscrit aquesta indicació en forma de rúbrica en tinta negra: "*In sancto Marco Eu**angelista. Si* u*enerit in v* (quinta) u*el vj* (sexta) *feria in* e*bdomada Pasch*e *dicatur Graduale "Os iusti". Introitus* (hauria d'anar al principi de la rúbrica, però apareix aquí, al verso)". Ms 19 indica text de l'íncipit de la peça amb foliació referencial també errònia en negre ·c·lx·ij·, perquè la peça es troba en f. 163r. El manuscrit Ms 1.11 i Ms 26 no recullen aquest gradual en l'original.

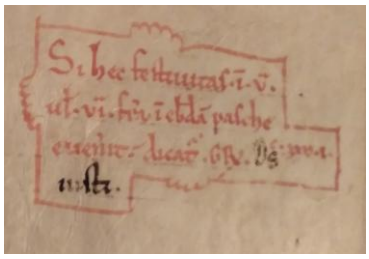
FIG. 275 Detall mà 9. Ms 26, f. 118r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

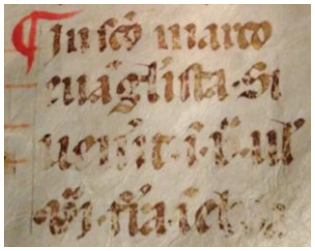
FIG. 276 Detall 1. Ms 19, f. 147r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

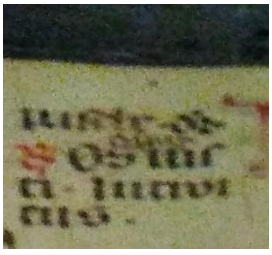
FIG. 277 Detall 1. Ms 19, f. 147v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Perquè sant Marc Evangelista s'escaigui en dijous (*quinta feria*) o divendres (*sexta feria*) de la setmana de Pasqua, com ens indica la rúbrica, Diumenge de Pasqua de resurrecció hauria de celebrar-se el 20 o el 21 d'abril. Seguint el calendari julià que regia l'Edat Mitjana fins que el 1583 es va passar al calendari gregorià, hem buscat les

dates en què Pasqua es va escaure els dies 20 o 21 d'abril[351], entre 1172, any en què Berenguera de Cervera professa al monestir de Vallbona de les Monges[352] i l'any 1400, per completar les dates fins al segle XV i ben passat l'abadiat de Blanca d'Anglesola (1294-1328), i hem trobat els resultats següents:

Any (1172-1400)	**Diumenge de Pasqua de Resurrecció**
1180	20 d'abril
1185	21 d'abril
1196	21 d'abril
1242	20 d'abril
1253	20 d'abril
1264	20 d'abril
1280	21 d'abril
1337	20 d'abril
1348	20 d'abril
1359	21 d'abril

FIG. 278 Taula Diumenge de Pasqua de Resurrecció 20-21 d'abril

Segons aquestes dades, en aquests anys en què Diumenge de Pasqua s'escau en 20 o 21 d'abril, sant Marc Evangelista s'escauria en dijous o divendres 25 d'abril i s'aplicaria la rúbrica.

Ms 1.11 no fa cap indicació al marge amb aquestes indicacions recollides per mà 9 i justifiquem la rúbrica d'aquesta mà 9 a Ms 26 per necessitat de deixar constància de com actuar davant de la particularitat generada en aquests anys en què sant Marc Evangelista es podia escaure en dijous o divendres de la setmana de Pasqua, que són uns quants entre 1180 i 1359. El fet que al manuscrit Ms 19, la rúbrica ja aparegui en la confecció de l'original ens indicaria una particularitat en el desig exprés per part de la comunitat d'incloure aquesta indicació en el còdex, per tal de deixar constància d'un ús propi del monestir. Així doncs, el gradual matrocinat per Blanca d'Anglesola recull en l'original que a Vallbona, quan sant Marc Evangelista es celebra en dijous o divendres de la setmana de Pasqua, s'interpreta el gradual *Os iusti*. Aquest tret distintiu que Blanca d'Anglesola segurament ordena registrar en el manuscrit Ms 19 en la seva confecció original deixa constància que ara ja la comunitat sempre ho farà així i avala la proposta marginal de Ms 26 i la valida.

[351] Carbó Miralles, Joaquim. (1998). La pascua de resurrección. Publicació en línia i taules consultades en aquest enllaç: https://www.catimenu.com/pascuat.htm
[352] Piquer i Jover. (1990), pp. 38-40

Les altres rúbriques que trobem en mà 9 fan referència a oficis de diferents sants i a una santa. La primera d'elles es troba a Ms 26, f. 102r, i fa referència a l'ofici de sant Guillem (10 de gener). Val a dir que Ms 19 sí que recull aquest ofici en la confecció original del manuscrit amb una rúbrica en vermell que diu: "*In natale Sancti Guillelmi Confessoris*" i comença l'ofici amb la peça completa amb text i música de l'introit *Statuit ei Dominus*, però Ms 26 l'indica amb una rúbrica en vermell al marge del foli, com es pot veure en el detall, a continuació.

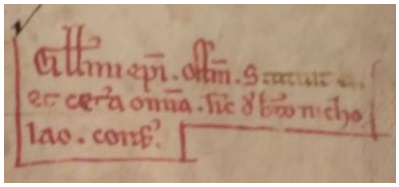

FIG. 279 Detall mà 9. Ms 26, f. 102r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La rúbrica en vermell de mà 9 a Ms 26 diu: "*Guillelmi episcopi. Officium "Statuit ei" etcetera. Omnia sicut de Beato Nicholao Confessoris*". Estem parlant, efectivament, de sant Guillem de Bourges o de Donjeon (1155-1209), monjo cistercenc que a Catalunya també se'l va conèixer com sant Gem. Segons Amades[353], sant Guillem havia fet de forner i per això el tenien per patró i advocat els forners antics, abans d'adoptar el patronatge de sant Honorat, que sembla ésser relativament modern. La gent tenia a sant Guillem també com a advocat per a fer venir la gana i també hi havia qui acudia al sant i li feia una almoina per a evitar tenir tanta gana.

Cal tenir en compte, a més de les dades sobre el sant, que sant Guillem de Bourges mor el 1209, però no és canonitzat fins al 17 de maig de 1217 pel papa Honori III i no serà fins al 1218 que els *Statuta Capitulorum* de l'orde proclamen: "*De S. Guillelmo fiat sicut de S. Nicholao cum duabus missis. Festum autem fiat IV° Idus Ianuarii.*"[354]Aquesta afirmació que acabem de fer ens justificaria la decisió de datar la confecció original del manuscrit Ms 26 anterior a 1209, perquè no serà fins a 1218 que es començarà a incloure l'ofici d'aquest sant en els nous graduals de l'orde. En relació amb aquest fet, podem dir que, en primer lloc, el manuscrit 26 ja s'utilitzava durant l'abadiat d'Ermesenda de Rubió, abadessa entre el 10 de febrer de 1191 i el 13 de novembre de 1229, i l'anotació es produiria segurament dins del seu abadiat per actualitzar el manuscrit.

[353] Amades. (1952). Vol. I, pp. 456-457
[354] Canivez. (1933). Vol. I, p. 485

De la informació analitzada de l'*Abaciologi*[355] i del *Diplomatari de Vallbona*[356], no hem pogut recollir el nom de cap mestra de novícies i/o cantora o subcantora d'entre el llistat de monges que figuren en els documents analitzats. Tanmateix, podem proposar els noms d'algunes de les monges que recullen aquests documents on exerceixen el càrrec de priora i/o subpriora com a possibles autores d'aquesta rúbrica als voltants de 1218. En aquest cas parlaríem de la priora Blanca de Saga (docs. 200 i 257) i faríem esment, en segon pla de les subpriores Ermessenda (doc. 200) i Berengària de Verdú (doc. 257). El doc. 200 està datat de 13 d'abril de 1213 i el doc. 257 de 15 de febrer de 1224. Per tant, la nostra proposta d'autoria encaixaria perfectament amb les dates i les dades analitzades.

Una altra rúbrica curiosa d'aquesta mà 9 és la que trobem a Ms 26 a f. 120v en referència a sant Pere bisbe i confessor, del 10 de maig.

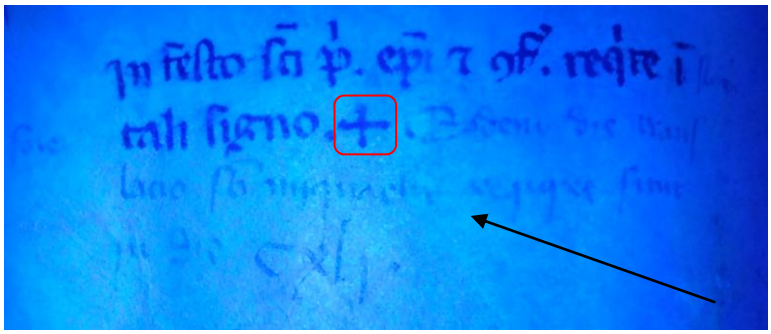

FIG. 280 Detall mà 9. Ms 26, f. 120v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Aquest sant fa referència a sant Pere de Tarantàsia (1102-1174), monjo cistercenc que esdevingué bisbe de Tarantàsia el 1142, canonitzat el 1191 pel papa Celestí III. En un principi, la seva festa es va establir el 8 de maig, com ho recullen els *Statuta Capitulorum* en una rúbrica de 1196 que diu: "*Festum beati Petri Tarentasiensis de mandato domini Papae transferatur ad 8 idus maii, et versus anni recurso, non dicatur (in hymno ad Laudes)*[357]." Ms 1.11 no inclou aquesta missa a l'original i l'afegeix posteriorment, però posa la missa "*Sacerdotes Dei*" com a referència.

Ms 26 no inclou aquesta missa a l'original i inclou dues rúbriques al respecte, una al final del f. 120v afegida per mà 9 en vermell, que indica: "*In festo Sancti Petri Episcopi et Confessoris require in tali signo* +". Segurament aquesta rúbrica faria referència a la

[355] Piquer i Jover. (1990), 58-77
[356] Sans i Travé i Sarobe i Huesca. (2022, *en premsa*), docs. 152, 159, 162, 200, 257, 261, 284, 289 i 297
[357] Canivez. (1933). Vol. I, p. 209

celebració primerenca de la seva festa el 8 de maig, perquè coincideix amb una rúbrica afegida per mà 1[358] i indicada amb la fletxa negra a la imatge que fa referència a la festa de la traslació de sant Miquel arcàngel, del mateix dia: ""*Eodem die translacio Sancti Mi*qua*elis require sicut in die cxl*j". La missa de sant Miquel (29 de setembre) es troba efectivament al f. 141v del manuscrit Ms 26.

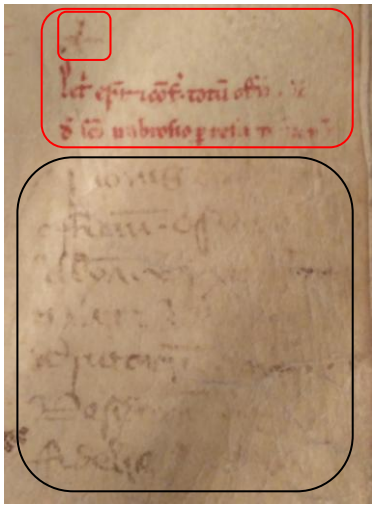

FIG. 281 Detall mà 9. Ms 26, f. 121r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

L'altra rúbrica sobre sant Pere de Tarantàsia es troba a Ms 26, al foli següent, f. 121r, entre els oficis de sant Gordià i Epímac (10 de maig) i el dels sants Nereu i Aquil·leu i Pancràs (12 de maig). Està afegida per mà 11 en vermell i en una rúbrica al marge indica: "+ *Petri Episcopi et Confessoris. Totum Officium in die Sancto Ambrosio per resurrectionem*" i, a sota d'aquesta, una rúbrica afegida per mà 1 en negre inclou indicacions sobre la missa de sant Ambròs (4 d'abril). Es conserva molt malament, però els fragments que es poden llegir coincideixen amb les peces que inclouen aquesta missa. Aquesta rúbrica recull el símbol de crida "+" de la rúbrica precedent i està situada en el dia 10 de maig, per tant, quan es va traslladar la seva festa a aquest dia, fins al Concili Vaticà II[359].

Pel que fa a la referència a la missa de sant Ambrós, ens podem remetre als *Statuta Capitulorum* de 1197 que així ho estableixen: "*De sancto Petro Tarentasiensi fiat sicut de sancto Ambrosio in tempore resurrectionis.*"[360]

[358] Vam reservar aquesta rúbrica de mà 1 per comentar-la en aquesta mà 9. Per això, no apareix en l'anàlisi de l'apartat de mà 1.
[359] Liaño Martínez, Emma. (2007). *Poblet: el retablo de Damián Forment*. Vimbodí (Tarragona): Monestir de Santa Maria de Poblet
[360] Canivez. (1933). Vol. I, p. 210

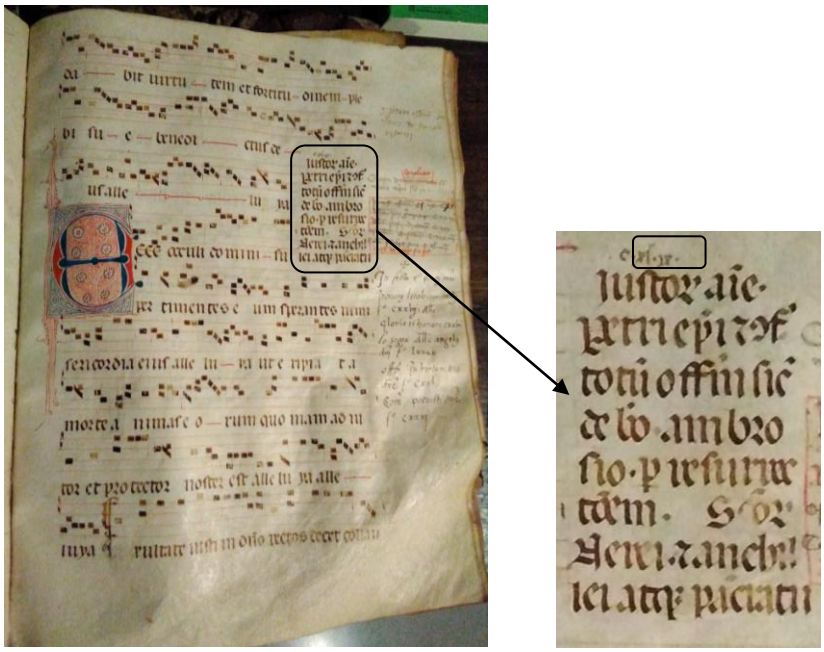

FIG. 282 Detalls Ms 19, f. 151r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Com veiem, en el manuscrit Ms 19, la festa ja s'inclou en la confecció de l'original a f. 151r, amb una rúbrica en negre que indica: "*Petri Episcopi et Confessoris. Totum Officium sicut de beato Ambrosio per resurrectionem*" Ms 19 només fa aquesta indicació i, efectivament, la missa de sant Ambròs (4 d'abril) es troba a f. 145v, com indica la foliació.

Una nova rúbrica interessant atribuïda a mà 9 és la que trobem a Ms 26, f. 130r. Aquesta rúbrica fa referència a l'ofici de santa Margarida (20 de juliol) i diu: "*In natale Sanct*e *Margarit*e *V[irginis]*. *Totum Officium* Dilexisti *i*usticiam".

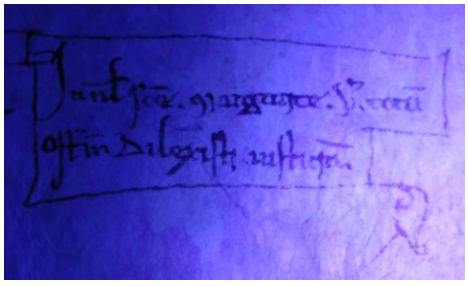

FIG. 283 Detall mà 9. Ms 26, f. 130r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

L'introit *Dilexisti* i*usti*c*iam* correspon a l'ofici de santa Caterina (25 de novembre), que és la missa referencial per a aquesta santa, com es recull en els *Statuta Capitulorum* de 1268: "*Petitio abbatum de Anglia et de Scotia qui petunt fieri festum beatae Margaretae*

in domibus propriis, exauditur, et fiat de ipsa sicut de beata Catherina."[361]La commemoració de la festa de santa Margarida, però, queda recollida uns anys abans, als *Statuta Capitulorum* de 1260: "*Item statuit et ordinat Capitulum generale ut commemoratio beatae Margarethae fiat tertio decimo kalendas augusti per Ordinem universum. Collecta :* Omnipotens sempiterne Deus, qui infirma, *etc*."[362]

De la mateixa manera que Ms 26 no la inclou en l'original, Ms 1.11 l'afegeix posteriorment en negre i fa referència a la missa de santa Llúcia (13 de desembre), que remet a la de santa Caterina, missa referencial també per a aquesta santa. El fet de referenciar la missa de santa Llúcia el trobem en un ordre anterior dels *Statuta Capitulorum* de 1214 que diuen: "*In litania sanctus Ioannes Evangelista, et sanctus Thomas martyr, et sancta Catherina nominentur. Et de sancta Catherina festum duodecim lectionum fiat. Missa sicut de sancta Prisca, cetera sicut de sancta Lucia*."[363]

Tornaríem a disposar d'arguments per evidenciar que degut al fet que la confecció dels manuscrits Ms 26 i Ms 1.11 és anterior a aquestes ordres, les comunitats van corregint i afegint posteriorment aquestes novetats per mantenir els documents dels monestirs en constant actualització. Per aquesta raó, el manuscrit Ms 19, confeccionat amb posterioritat a aquesta data de 1268 que recull la nova norma, ja inclou en la manufactura original una rúbrica en negre que indica: "*In natale Sancte Margarite u**irginis. Totum Officium* Dilexisti *i*usticiam". Ms 19 indica el text de l'íncipit i una foliació referencial errònia en negre ·c·lxx·vij· (la peça es troba en f. 178r) que remet a l'ofici de santa Caterina (25 de novembre) que, efectivament, es troba al f. 178r.

Tant santa Margarida d'Antioquia[364], com santa Caterina d'Alexandria[365] formen part dels Catorze Sants Auxiliadors, dels quals ja hem parlat anteriorment. A santa Margarida, se la invocava en els parts i a santa Caterina contra la mort sobtada. Juntament amb santa Bàrbara, com a verges i màrtirs, i la Mare de Déu, són les úniques dones en aquest grup dels Sants Auxiliadors. Sobre la importància d'aquestes dones

[361] Canivez. (1935). Vol. III, p. 63
[362] Canivez. (1934). Vol. II, p. 464
[363] Canivez. (1933). Vol. I, p. 428
[364] Per a conèixer la llegenda d'aquesta santa us remetem a Cerdà Subirachs, Jordi. (1995). La leyenda de Santa Margarita de Antioquía en Cataluña. *Medioevo y Literatura. Actas del V Congreso de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval*. Vol. II. Granada: Juan Paredes, 22-31
[365] Per a conèixer la llegenda d'aquesta santa us remetem a González Hernando, Irene. (2012). Santa Catalina de Alejandría. *Revista Digital de Iconografía Medieval*, vol. IV, núm. 7, 2012, 37-47, i a Zubillanga, Carina. (2018). La sabiduría como santidad en la leyenda tardo-medieval de Catalina de Alejandría (Ms. Esc. h-I-13). *Letras*, núm. 78, 169-178

santes com a models femenins de virtut i saviesa en el món medieval, parlarem més endavant, en l'apartat de Santa Úrsula i les Onze Mil Verges.

La següent rúbrica de mà 9 que analitzarem és la que trobem a Ms 26 f. 138v i que recull una referència a l'ofici de sant Egidi, sant Gil (1 de setembre): *"+ In sancti Egidii totum Officium sicut in sancti Benedicti*".

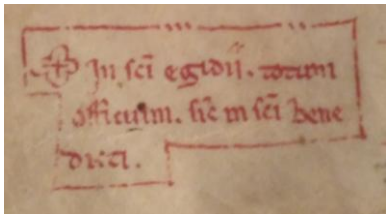

FIG. 284 Detall mà 9. Ms 26, f. 138v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La rúbrica respon a l'ordre recollida als *Statuta Capitulorum* de 1221 que diu: "*Commemoratio de S° Aegidio fiat ante commemorationem S. Prisci et de eodem dicatur missa sicut de sancto Benedicto, sicut notatur in Graduali de B° Benedicto*".[366]Per aquesta raó, la rúbrica remet a l'ofici de sant Benet per a l'ofici de la seva festa.

Ms 1.11 recull aquesta festa a l'original i Ms 19 també la inclou en una rúbrica en negre en el manuscrit primigeni. Sant Gil és un dels Catorze sants Auxiliadors, invocat contra la pesta. A Catalunya, segons recull Amades[367], una llegenda explica que sant Gil era un pescador d'Atenes a qui un dia va sorprendre una terrible tempesta que el va arrossegar fins a fer-lo naufragar a les costes catalanes. D'aquesta feta el sant va avorrir el mar i va decidir dedicar-se a la vida de penitència terra endins. Es va posar a caminar i va arribar a la vall de Núria, al Pirineu, on es va instal·lar al voltant de l'any 700, vivint un temps aixoplugat en una cova. Els pastors del Pirineu el tenen per patró i el primer dia de setembre en celebren la festivitat al santuari de Núria.

La penúltima rúbrica que analitzem d'aquesta mà 9 la trobem a Ms 26, f. 139v. En tinta vermella al marge s'indica: "*Sancti Petri Episcopi et Confessoris. Officium sicut in Beati Nicholay*". Els *Statuta Capitulorum* de 1192 ja recullen aquesta festa: "*Quarto*

[366] Canivez. (1934). Vol. II, p. 3
[367] Amades, Joan. (1950-1956). Vol. V, pp. 1-10

idus septembris in territorio Bisuntino, monasterio Bonaevallis, sancti Petri episcopi et confessoris ; agendum est sicut de beato Nicolao".[368]

FIG. 285 Detall mà 9. Ms 26, f. 139v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Curiosament, ni Ms 19 ni Ms 1.11 fan esment d'aquesta festa que fa referència a sant Pere de Mezonzo (ca. 930 – 1003)[369], bisbe de Santiago de Compostela, a qui s'atribueix la composició de l'oració mariana *Salve Regina* a finals del segle XI. L'ofici *Statuit ei Dominus* d'aquesta commemoració del 10 de setembre es troba a la festa de sant Nicolau (6 de desembre) al f. [146]v d'aquest manuscrit Ms 26. A més a més, la rúbrica està ratllada com si hagués quedat anul·lada. Aquesta *rara avis* del manuscrit Ms 26 ens mostra un clar exemple d'un ofici que es va deixar de celebrar a la comunitat.

La darrera rúbrica que analitzarem de mà 9 és la que trobem a Ms 26, f. 140v i que indica l'ofici de sant Lambert, bisbe i màrtir, del 17 de setembre. En tinta vermella la rúbrica diu: "*Lamberti episcopi et martiris. Totum Officium sicut in sancti Vincencij*".

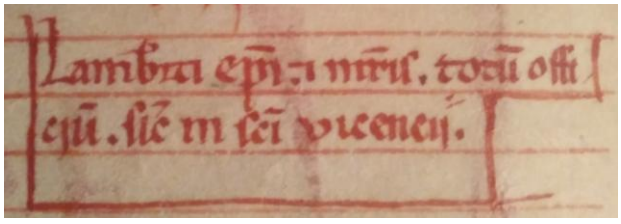
FIG. 286 Detall mà 9. Ms 26, f. 140v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Els *Statuta Capitulorum* de 1246 recullen el següent: "*Ad petitionem reverendi patris domini Albanensis episcopi et venerabilis a patris Leodiensis episcopi et capituli sui, statuitur quod festum beati Lamberti fiat cum duodecim lectionibus et una missa per Ordinem universum. Officium sicut unius martyris pontificis*".

[368] Canivez. (1933). Vol. I, p. 146
[369] López Ferreiro, Antonio. (1880). *Leyenda sobre la vida de San Pedro de Mezonzo*. Santiago de Compostela: Ed. J.M. Paredes, pp. 117-123

La missa *Unius martyris pontificis* és la missa *Letabitur* i*ustus* de sant Vicenç (22 de gener), que remet al de sant Tomàs màrtir (29 de desembre). Ms 19 ja inclou en el manuscrit original una rúbrica en negre que indica: "*In Sancto Lamberto episcopo et martire totum officium sicut in Sancto Thoma marti*re", remetent a l'ofici de sant Tomàs màrtir (29 de desembre) que es troba al f. 128r, recollint així aquesta nova advocació aportada dins de l'Orde.

8.10. Mà autògrafa 10

Aquesta mà només recull una rúbrica al manuscrit Ms 26 a f. 108v en referència a sant Julià (28 de gener). Al marge, en tinta vermella, mà 10 indica: "*In natale Sancti* I*uliani. Officium* Statuit ei Dominus *et cetera sicut in Sancti Nicola*y *et si* u*enerit in LXX dicatur tractus* Beatus *u*ir."

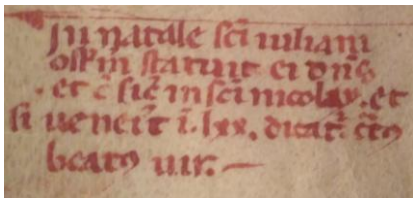

FIG. 287 Detall mà 10. Ms 26, f. 108v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Curiosament ni Ms 1.11 ni Ms 26 inclouen aquesta missa en l'original. Ms 26 l'afegeix al marge entre els oficis de santa Agnès[370] (28 de gener) i el de la Purificació de la Verge (2 de febrer). Consultant els *Statuta Capitulorum* de l'Orde, trobem una referència a la festa de sant Julià el 1193 que indica: "*Festum sancti Iuliani Cenomanensis episcopi facient cum duodecim lectionibus omnes abbatiae quae sunt in Cenomanensi episcopatu, et per universum Ordinem commemoratio eius fiat quinto calendas februarii post commemorationem sanctae Agnetis. Collecta* Da quaesumus, omnipotens Deus, ut beati Iuliani confessoris tui atque pontificis veneranda solemnitas."[371]Aquesta recomanació de l'Orde ens justificaria l'aparició d'aquesta rúbrica i la seva referència a l'ofici de sant Nicolau (6 de desembre), a diferència del contingut de la rúbrica que es recull al manuscrit Ms 19, que ja inclou aquesta festa en l'original amb una rúbrica en negre que indica: "*In natale Sancti* I*uliani. Officium et cetera alia sicut in Sancto Guilyelmo supra*".

[370] La festivitat de santa Agnès és el 21 de gener. Fins al Concili Vaticà II, el 1962, se celebrava una segona festa de santa Agnès (sancta Agnetis Secundo) el 28 de gener, que és la indicada en el manuscrit.
[371] Canivez. (1933). Vol. I, p. 160

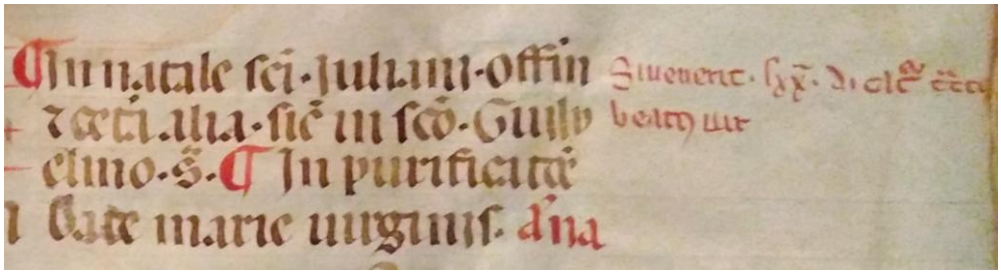

FIG. 288 Detall mà 3. Ms 19, f. 137r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La raó per la qual Ms 26 fa referència a sant Nicolau i no a sant Guillem és perquè, com ja hem comentat, Guillem de Bourges mor el 1209 i és canonitzat el 1217. Ms 1.11 i Ms 26 són manuscrits anteriors a 1209 i per això no poden recollir aquesta indicació, perquè estan confeccionats abans de la incorporació d'aquesta nova advocació a l'Orde i fan referència a la norma de 1193 sobre la festa del sant. Ms 19 recull la referència a sant Guillem però incorpora una rúbrica al marge, en vermell, afegida per mà 3 que diu: "*Si* u*enerit in LXX* (Septuagesima) *dicitur tractus* Beatus *u*ir". Per entendre aquesta precisió, que també inclou la rúbrica de mà 10 a Ms 26, ens remetem de nou als *Statuta Capitulorum* de l'Orde en dues indicacions. La primera, de 1267, diu: "*Item, petitio domini episcopi Cenomanensis de faciendo festo beati Iuliani in Ordine sexto kalendas februarii cum XII lectionibus et una missa, exauditur, et fiat per omnia sicut de beato Nicholao*[372]." Fins aquí, només trobaríem una ampliació de la norma de 1193.

En canvi, la següent indicació de 1268 és la que realment ens ajuda a resoldre les rúbriques. Aquesta nova norma diu: "*Item, festum beati Iuliani quod sexto kalendas februarii fieri solebat, in crastino Agnetis secundo fiat, et fiant omnia sicut de beato Remigio, exceptis abbatiis illius dioecesis, qui si voluerint, ea die faciant qua fit in ecclesia cathedrali*[373]. L'ofici de sant Remigi (1 d'octubre) segueix el de sant Guillem (10 de gener), menys en les peces de l'al·leluia i de l'ofertori, que són com les de l'ofici de sant Silvestre (31 de desembre). Com que sant Julià es troba en una temps de l'any litúrgic diferent que sant Remigi, resulta més coherent fer referència a les indicacions de l'ofici de sant Guillem, que està dins del temps litúrgic de l'Advent i les festes de Nadal. D'aquí la indicació de mà 10 i també de mà 3 a mode de recordatori dins de manuscrit Ms 19 sobre la interpretació del tracte *Beatus* u*ir* en el cas que la missa de

[372] Canivez. (1935). Vol. III, p. 50
[373] Canivez. (1935). Vol. III, p. 61

sant Julià (28 de gener) pogués escaure's en temps de Septuagèsima. Ens trobaríem amb una mà 10 que recull la rúbrica amb la recomanació pertinent a Ms 26 i una mà 3 que, temps després i, amb posterioritat a la confecció del manuscrit Ms 19, deixa anotada aquesta recomanació interpretativa perquè coincideixi en ambdós documents del monestir, independentment de l'instrument d'estudi que es triï per aprendre la litúrgia dels oficis.

8.11. Mà autògrafa 11

Aquesta mà només escriu al manuscrit Ms 26. Recull dues rúbriques: una, que ja hem descrit a mà 9 i que fa referència a l'ofici de sant Pere bisbe i confessor, Pere de Tarantàsia (10 de maig), al manuscrit Ms 26 f. 121r. L'altra es troba també al manuscrit Ms 26, al f. 119r i fa referència a l'ofici de sant Pere màrtir (30 d'abril).

En els originals, Ms 1.11 i Ms 26 no inclouen aquesta missa. Ms 26 la inclou al marge en una rúbrica en negre afegida posteriorment per mà 11 que indica: "*Petri Martiris fiat omnia sicut missa Unius Martiris non Pontificis. Totum Officium sicut in Sancti* V*incenti*j *martiris. Prima Alleluya "Beatus* ui*r qui suffer[t] t[entationem]*". *Secunda Alleluia "Letabitur* i*ustus*"". A sota d'aquesta rúbrica també es pot llegir, tot i que molt malament, restes de foliació (c.vj) i de l'íncipit "*Letabitur* i*ustus*", aquí mal indicat com "*Letabitur tantum*", d'una altra rúbrica en negre afegida posteriorment per mà 1 que fan referència a la missa de sant Vicenç (22 de gener), al f. 106v.

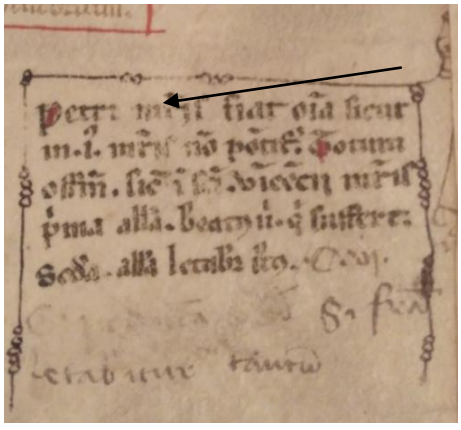

FIG. 289 Detall mà 11. Ms 26, f. 119r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Els *Statuta Capitulorum* de l'Orde ens situen l'establiment d'aquesta celebració l'any 1255 en una rúbrica que indica: "*Cum Summus Pontifex ad honorem Ecclesiae sanctae*

Dei pro festo beati Dominici confessoris Ordinis Praedicatorum institutoris et beati Petri martyris eiusdem [Ordinis] per Ordinem universum faciendo, devotis precibus, exhortationibus et mandatis dignatus sit aures Capituli generalis propulsare, tantisque precibus preces suas addiderit dominus Hugo tituli sanctae Sabinae presbyter. cardinalis, amicus Ordinis specialis, statuit et ordinat Capitulum generale ut festum beati Dominici confessoris die suo cum XII lectionibus et una missa tantum fiat per Ordinem universum, et fiat de eo sicut de beato Hieronimo; festum vero beati Petri martyris eiusdem Ordinis fiat similiter cum una missa et XII lectionibus tertio kalendas maii. Sed quoniam dies illa officium beati patris nostri Roberti, primi Cistercii abbatis, occupat, fiat festum beati Petri martyris die precedente, et de eo fiat sicut unius martyris non pontificis.[374]"

El fet d'indicar dos al·leluies el justifiquem perquè la festa d'aquest sant es troba en temps pasqual, quan s'interpreten dos al·leluies en totes les misses. Com que la missa de sant Vicenç (22 de gener) se celebra en temps d'Advent i Nadal, cal fer aquesta apreciació, ja que en la missa de sant Vicenç es canta el gradual *Posuisti Domine* i l'al·leluia *Letabitur* i*ustus*, que és substituït pel tracte *Beatus* u*ir,* si s'escau en Septuagèsima, com ja hem vist en rúbriques anteriors.

Un altre fet que volem apuntar és la incorporació a l'orde cistercenc de l'advocació cap a un sant d'origen dominic, com es pot llegir a la rúbrica. A més a més, per no fer coincidir la seva festivitat amb la de sant Robert, un dels fundadors de l'Orde del Cister, el 29 d'abril, es trasllada la seva festivitat al dia 30 d'abril. Trobem aquí un exemple d'adaptació als canvis en el pensament religiós de la societat de l'època i d'una aproximació cap a les ordes mendicants que començaven a sorgir amb gran poder i expansió a l'Europa medieval de finals del segle XIII per mantenir la comunitat en constant actualització religiosa i moral, per no quedar-se obsoleta i reunir beneficis i sufragis de la societat cristiana catòlica de l'època.

En el manuscrit Ms 19 ja trobem en l'original una rúbrica en negre dins del cos del text que indica: "*In Sancto Petro Martiris totum officium fiat de Sancto Thoma martire. I. Alleluya "Beatus* u*ir" II. Alleluya "Letabitur"*". La referència a l'ofici de sant Tomàs màrtir (29 de desembre) i no a la de sant Vicenç (22 de gener) és perquè sant Tomàs

[374] Canivez. (1934). Vol. II, p. 410

màrtir (1118-1170) és canonitzat el 21 de febrer de 1173 pel papa Alexandre III[375]. Per tant, les dues anotacions de mà 11 i mà 1 a Ms 26 no podien tenir més referència que l'ofici de sant Vicenç perquè haurien estat realitzades abans de la mort i de la canonització del sant. Novament, Ms 19, com a manuscrit més modern, recull posteriorment, i com un fet ja actualitzat dins de l'orde, la referència a un sant més recent i més cèlebre entre els cistercencs, com és el cas de sant Tomàs màrtir, Tomàs Becket, bisbe de Canterbury. De nou, els fets històrics modelen els santorals dels graduals a mesura que s'esdevenen.

8.12. Mà autògrafa 12

Aquesta mà autògrafa només intervé en manuscrit Ms 26. Recollim tres rúbriques. La primera d'elles la trobem a Ms 26, f. 125v, a l'ofici de la missa matinal de sant Joan Baptista (24 de juny), després de l'introit I*ustus ut palma*.

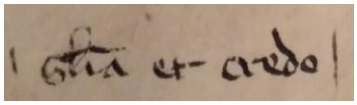

FIG. 290 Detall mà 12. Ms 26, f. 125v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 12 afegeix en tinta negra al marge *Gloria et Credo*. Ms 1.11 i Ms 19 no contenen aquesta indicació, per tant, pensem que és un recordatori per a la interpretació litúrgica d'aquest ofici.

La segona rúbrica de mà 12 la trobem a Ms 26, f. 126r, a l'ofici de la missa major de la festivitat de sant Joan Baptista (24 de juny), després de l'introit *De* u*entre*.

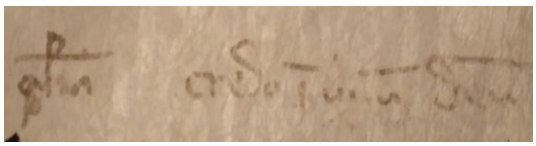

FIG. 291 Detall mà 12. Ms 26, f. 126r

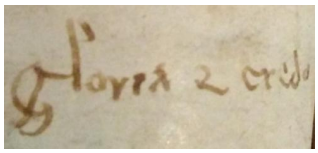

FIG. 292 Detall mà 1. Ms 19, f. 156v

(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 12 afegeix en tinta negra al marge *Gloria. Credo in unum Deum*. Curiosament, a Ms 19, mà 1 també afegeix la indicació *Gloria et Credo* en aquesta missa. Ambdues mans

[375] Poza Yagüe, Marta. (2013), p. 54

es preocupen per deixar constància d'aquesta indicació per a interpretar correctament la litúrgia en un dia tan especial.

Finalment, la darrera rúbrica de mà 12 la trobem a Ms 26, f. 137r, a l'ofici de la missa de sant Bernat abat (20 d'agost), després de l'introit *In medio ecclesi*e.

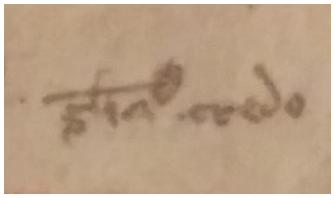

FIG. 293 Detall mà 12. Ms 26, f. 137r

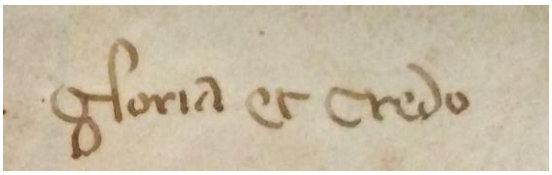

FIG. 294 Detall mà 1. Ms 19, f. 169r
(©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 12 afegeix en tinta negra al marge *Gloria et Credo*. Curiosament, a Ms 19, mà 1 també afegeix la indicació *Gloria et Credo* en aquesta missa, com es pot veure en el detall. Com en els altres casos, aquestes indicacions mostren l'atenció centrada en la correcta interpretació de la litúrgia de l'ofici en un dia tan especial. Tot i tractar-se d'unes anotacions senzilles, potser ens trobem davant l'estat inicial d'un aprenentatge per part de la futura monja cantora que comença el seu estudi amb anotacions bàsiques com sobre l'alternança del propi i de l'ordinari de la missa[376] i d'aquí els seus apunts.

8.13. Mà autògrafa 13

Aquesta mà ja ha estat analitzada a mà 4. A mode de recordatori indicarem que la rúbrica que recull aquesta mà es troba a Ms 26, f. 122r i diu: "*Sancti* Y*sidori. Letabitur. Totum Officium Sancti Vicenti*", essent *Letabitur* l'íncipit de l'introit de l'ofici de Sant Vicenç.

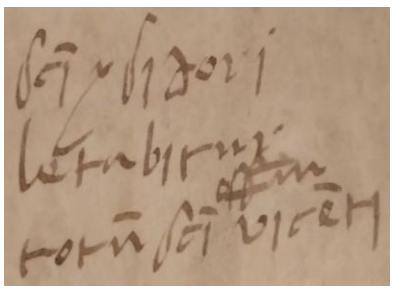

FIG. 295 Detall mà 13. Ms 26, f. 122r (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

[376] Per a més informació sobre l'ordinari i el propi de la missa, consulteu Righetti, Mario. (1955-1956). *Historia de la liturgia II*. Madrid: La Editorial Católica, consultat en la versió online: https://azbyka.ru/otechnik/spanish/historia-de-la-liturgia-tomo-2/#0_28

8.14. Mà autògrafa 14

Aquesta és la darrera mà que identifiquem i la més moderna, del segle XVIII. Només escriu al manuscrit Ms 19 i concretament recollim 3 rúbriques molt interessants.

La primera d'aquestes rúbriques la trobem a Ms 19, f. 175v. Entre les festes dels sants apòstols Simó i Judes del 28 d'octubre i la festa de la Vigília de Tots Sants del 31 d'octubre, mà 14 afegeix al marge del foli en tinta negra l'ofici de sant Narcís, del 29 d'octubre.

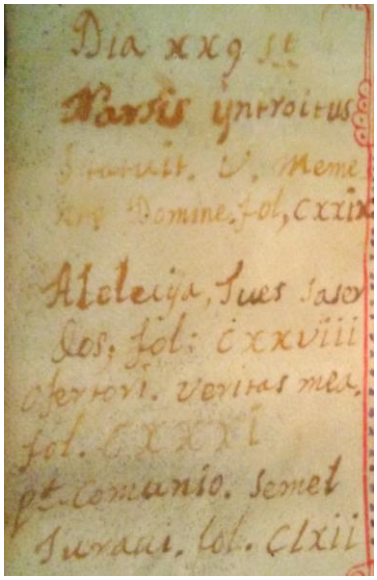

FIG. 296 Detall mà 14. Ms 19, f. 175v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

La rúbrica descriu l'ofici de sant Narcís de la manera següent: "*Dia XX9. St Narsis Yntroitus.*"*Statuit v. Memento Domine*" *fol cxxix* (f. 129v). *Aleluiya.*"*Tu es saserdos*" *foli cxxviii* (foliació errònia, perquè la peça només pot fer referència al *Gradual. "Ecce sacerdos"* del f. 129r). *Ofertori.*"*Veritas mea*" *foli cxxxi* (f. 131v). *Post Comunio.*"*Semel juravi*" *fol. clxij* (f. 162v)". Aquesta festa no apareix en els manuscrits originals de Ms 19, ni Ms 26, ni Ms 1.11. La inclusió d'aquesta missa possiblement està relacionada amb el miracle de les mosques de sant Narcís, bisbe de Girona.

La segona de les rúbriques la trobem a Ms 19, f. 176v, a l'ofici de sant Malaquies, del 3 de novembre.

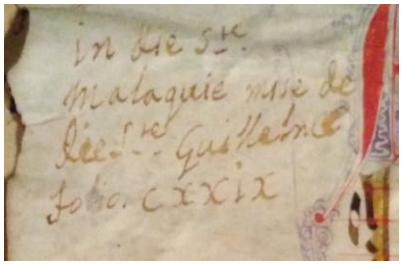

FIG. 297 Detall mà 14. Ms 19, f. 176v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

Mà 14 afegeix en tinta negra una rúbrica al marge indicant: "*In die Sancti Malaquie misse de die Sancto Guillelme folio cxxix*". La missa de sant Guillem (10 de gener) es troba a f. 129v. GC i Ms 1.11 indiquen aquest ofici amb els íncipits textuals que coincideixen amb la missa de sant Guillem. Ms 26 no conserva el foli on hauria de figurar aquest ofici i, per tant, no hem pogut fer-hi la comprovació pertinent. En el manuscrit original, Ms 19 inclou aquesta festa en una rúbrica en negre dins del cos del text que indica: "*In Sancto Malechia Episcopi et Confessoris. Officium sicut de beato Nicholao agatur*." L'ofici de sant Nicolau (6 de desembre) es troba a f. 179r d'aquest manuscrit. Per tant, la rúbrica que afegeix mà 14 seria una modernització en la tria de sant, en l'original sant Nicolau, en la *additio* sant Guillem, per a l'ofici de sant Malaquies.

La tercera i darrera rúbrica d'aquesta mà 14 la trobem a Ms 19, també a f. 176v, a continuació de la rúbrica anterior, i fa una referència a l'ofici de sant Carles, bisbe i confessor, del 4 de novembre.

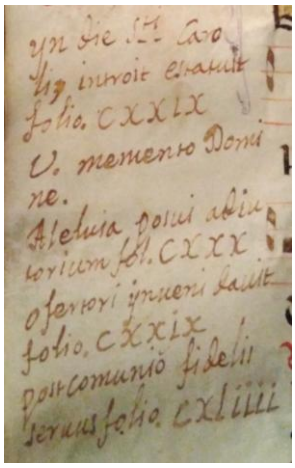

FIG. 298 Detall mà 14. Ms 19, f. 176v (©Arxiu de Vallbona de les Monges. Fotografia, Margarita Mingote, 2024)

L'original del manuscrit Ms 19 no inclou aquesta missa. Apareix al marge, afegida posteriorment per mà 14 en negre i la rúbrica indica: "*Yn die Sancti Caroli*j.

*Introit.“*E*statuit folio cxxix* (f. 129v*). V. Memento Domine*”. *Aleluia.“Posui ad*i*utorium*” *fol. cxxx* (foliació errònia, perquè la peça es troba a f. 131r). *Ofertori.“*Y*nueni Davit” folio cxxix* (f. 129v). *Post Comunió. “Fidelis ser*uus” *foli cxliiii* (f. 144v)”. Ms 19 i Ms 1.11 no inclouen aquesta festa als seus originals. Ms 26 no conserva el foli on hauria de figurar aquest ofici i, per tant, no hem pogut fer-hi la comprovació pertinent.

En el cas de mà 14 hem volgut fer una anàlisi conjunta de les 3 rúbriques perquè formen part d'una mateixa justificació que té a veure amb un fet històric que recull aquesta mà autògrafa i que podríem atorgar a l'abadessa Anna Maria de Castellví i de Pons[377], abadessa del monestir entre el 30 de juny de 1701 i el 13 de gener de 1711, data de la seva mort. Les raons que ens han dut a aquesta afirmació rauen en els fets que explica Piquer i Jover a l'*Abaciologi de Vallbona*[378] i que estan relacionats amb la Guerra de Successió, a la mort de Carles II (1 de novembre de 1700). Com és sabut, aquesta guerra va enfrontar els interessos del duc d'Anjou (el futur Felip V), nét de Lluís XIV, i l'arxiduc d'Àustria (Carles III), fill de l'emperador Leopold I.

Com exposa Piquer i Jover, el cenobi de Vallbona també es va mostrar partidari de l'arxiduc d'Àustria, per raó que l'abadessa Anna Maria de Castellví i Pons era tieta del famós capità de la coronela del gremi de velluters, Francesc de Castellví i d'Obando, qui, a més a més de la tieta, comptava a Vallbona amb dues germanes monges, Maria i Jerònima. De fet, ell mateix hauria estat amagat al monestir fins que el van anar a detenir i, posteriorment, es va poder exiliar a Viena.

Dels fets que descriu Piquer i Jover a l'*Abaciologi de Vallbona* podem afirmar que l'abadessa Castellví va manar incloure en les rogatives de les festivitats solemnes una pregària especial pel triomf de la Casa d'Àustria, fent esment especial a la reina Isabel Cristina de Brunswick Wolffenbuttel, reina d'Espanya i emperadriu d'Alemanya (1691-1750), molt estimada del poble català[379]. Dins del monestir van conviure monges de famílies d'ambdós bàndols i no és d'estranyar que les contínues lluites ideològiques sostingudes entre les famílies, repercutissin en la vida de les monges.

Tornant a les rúbriques de mà 14, podem constatar que en la de sant Narcís es fa un esment especial al miracle de les mosques, recollit en un text de la crònica de l'any

[377] Piquer i Jover (1990), 288-294
[378] *Ibíd*., p. 279
[379] *Ibíd*., 279-281

1288 de Bernat Desclot[380], on descriu els combats entre el rei Felip III de França, l'Ardit, i el comte de Barcelona i rei d'Aragó, Pere el Gran. En efecte, l'estiu de any 1285 l'exèrcit francès assetjà la ciutat de Girona, però la tropa gal·la hagué d'abandonar la lluita degut a una epidèmia de mosques de la qual va morir el mateix rei invasor, Felip III, i que la població atribuí a un "miracle" de sant Narcís. A partir d'aquest fet sant Narcís començà de ser invocat com a protector de la ciutat que, moltes vegades, ha invocat el seu favor en els nombrosos setges que han patit els gironins, com ara els de 1653, 1675, 1684, 1710 i després 1808-1809[381]. Resulta interessant l'article de Valsalobre sobre com evoluciona el relat original de 1285 a través dels segles i com es relaciona amb el "patriotisme sacre" a la Catalunya moderna, del qual, aquestes rúbriques en serien un bon exemple.

De la mateixa manera, la rúbrica que fa menció a l'ofici de sant Carles és un clar exponent de la voluntat de l'abadessa d'establir una advocació cap a aquest sant com a protector de l'arxiduc Carles, entre les rogatives de les festivitats solemnes que comentàvem abans segons les dades aportades per Piquer i Jover. Sens dubte, aquestes aportacions de l'abadessa al manuscrit Ms 19 deixen constància escrita no només d'uns fets històrics en relació a la guerra amb els francesos, sinó d'un manifest de rebuig cap a l'opressió i el domini dels mateixos Borbons i ens descriuen Anna Maria de Castellví i Pons com una dona amb profundes conviccions polítiques qui, a través de la litúrgia, busca el refugi en la fe i en la pregària per advocar a favor de la situació política del seu temps i en benefici de la seva pròpia família.

[380] Valsalobre (2003), p. 69
[381] *Ibíd.* , p. 73

PART IV: CONCLUSIONS

9. Conclusions

Per a la redacció de les conclusions d'aquesta tesi, ens basarem en una revisió dels objectius presentats en l'apartat 1.2 d'aquest treball, on plantejàvem tres punts de vista per a l'estudi d'aquest manuscrit 19:

1. Analitzar el document des del punt de vista de la codicologia.
2. Examinar el repertori litúrgic musical que inclou el gradual.
3. Posar en relleu els elements singulars i les particularitats del manuscrit.

En referència als objectius de l'estudi codicològic del punt 1, hem revisat el còdex com a objecte històric per determinar la seva datació, la qual hem acurat a través de les aportacions que hem verificat, gràcies a les rúbriques i als *Statuta Capitulorum* de l'Orde i que ens ha permès fonamentar que la datació del manuscrit és posterior a 1302, any en què els *Statuta Capitulorum* estableixen la festa de sant Venceslau, sant que apareix referenciat al gradual en una rúbrica dins de l'original. D'altra banda, l'estudi de l'estructura del manuscrit en quaderns i la seva disposició en fascicles, així com les seves foliacions, ens han permès concloure que aquest gradual ha estat manipulat en diverses ocasions al llarg del temps, objecte de diferents relligats i enquadernacions i que ha estat refoliat mínim en dues ocasions, com així ho mostren les restes de foliacions de mans i tintes diferents que es conserven al *verso* dels folis i pels errors en la foliació referencial de les peces del manuscrit, com queda recollit en les taules de continguts de l'Annex 1. Tanmateix hem presentat un estudi acurat dels elements principals del manuscrit i hem descrit les particularitats formals dels mateixos, per exemple, pel que fa a les inicials miniades.

Hem intentat desentranyar el periple vital del document en els anys que va estar en ús, però també durant els anys ulteriors en què ha estat custodiat en l'arxiu. Ho hem fet a través de l'estudi de les mans autògrafes que apareixen al manuscrit, presumiblement obra de les diferents monges encarregades de custodiar-lo. Així mateix, hem generat hipòtesis versemblants al voltant de l'origen d'aquestes aportacions i de la seva procedència. Per tot plegat, podem afirmar que, tal com es contempla en l'apartat 8 de la tesi, hem identificat fins a 14 mans autògrafes que han intervingut en el gradual, recollides a l'Annex 2 d'aquesta investigació i, a través de diverses comprovacions i

establint algunes hipòtesis que hem sostingut durant la confecció d'aquest treball, hem pogut concloure que aquest manuscrit ha estat un testimoni viu de la història i de l'evolució de la comunitat fins al segle XVIII. El fet de reunir les característiques de les diferents intervencions en el còdex ens ha permès determinar el número de mans copistes, el tipus de cal·ligrafia, la seva cronologia i abast i hem pogut establir similituds i comparacions amb l'altre gradual medieval del fons musical de l'arxiu, el manuscrit 26. Aquesta recerca ens ha permès d'arribar a la conclusió que ambdós manuscrits es feien servir coetàniament i que tots dos es completaven amb les darreres modificacions i innovacions de l'Orde, per tal que la comunitat pogués disposar de dos graduals per a l'estudi litúrgic i musical de l'ofici diví. Ens trobem doncs, amb una comunitat religiosa femenina molt implicada en els valors filosòfics i teològics de l'Orde i molt preocupada per estar en constant actualització religiosa cistercenca.

En referència als objectius de l'estudi del repertori litúrgic musical del punt 2, hem procedit a analitzar el contingut del repertori litúrgic a través de la creació d'unes taules de continguts, com es pot consultar a l'Annex 1, per tal de classificar i ordenar tot el repertori que es troba dins del manuscrit, incloent-hi rúbriques, misses i correccions musicals i textuals afegides posteriorment. Hem recollit més de 1300 peces i les hem presentat en forma de quadres, intentant recollir tota la informació possible per a descriure el gradual amb la màxima precisió.

En relació a aquest punt hem de posar en relleu la importància d'haver comparat el manuscrit 19 amb el manuscrit 26 del fons musical de l'arxiu del monestir, perquè ens ha permès establir una correlació i complementarietat d'ambdós documents dins de l'ús i estudi litúrgic quotidià de la comunitat i de la seva ponderació amb altres manuscrits coetanis[382]. El fet de trobar recollides algunes rúbriques en l'original i/o afegides posteriorment en aquests manuscrits segons el que establien els *Statuta Capitulorum* de l'Orde, ens ha permès de datar els diferents manuscrits que hem comparat i analitzar com recollien les diferents aportacions en un intent de mantenir en voga els seus

[382] Bàsicament amb els manuscrits 1.7 i 1.11 de la Biblioteca del Monestir de Poblet (BMP) provinents del monestir cistercenc femení de l'Anunciació de Santo Domingo de la Calzada (La Rioja) i amb el manuscrit 26, gradual del segle XII-XIII, incomplet, que es troba a l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges. Hem utilitzat els sagramentaris Ms 7 i Ms 13 del fons de l'arxiu per a consultar els prefacis i l'ordinari de la missa recollits en les rúbriques dels graduals Ms 19 i Ms 26. Per a la reconstrucció de parts de la litúrgia hem consultat en línia els missals cistercencs de París, 1606 i 1657, per poder recollir les possibles variacions litúrgiques, de misses, festes, sants i santes, etc. generades pel Concili de Trento (1545-1563). Finalment, per establir les nostres conclusions, hem consultat també una sèrie de manuscrits provinents del monestir de Santes Creus i dipositats al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona: el manuscrit 45, *Breviarium* cistercenc (s. XIII); el manuscrit 119, *Breviarium* cistercenc (s. XIII); el manuscrit 147, *Breviarium* cistercenc (s. XIV) i el manuscrit 73, *Usus cisterciense* (s. XVI).

documents, tot seguint les darreres indicacions del Capítol de l'Orde. A més a més, hem pogut contrastar aquest repertori més antic amb el repertori més modern que s'inclou posteriorment, especialment a partir del Concili de Trento, prenent com a referent el gradual cistercenc d'abans de la reforma del Vaticà II,[383] i cercar altres fonts de referència quan no hem trobat peces coincidents, amb ajuda de les bases de dades musicals més modernes recollides a la bibliografia d'aquesta tesi.

Respecte al fet d'analitzar les particularitats trobades en algunes peces, com ara afegits musicals al marge o anotacions interpretatives, entre d'altres, ens remetem a l'apartat 7 d'aquesta tesi, on analitzem fins a 18 fragments musicals, que ens permeten escatir la intervenció de figures com la de la monja cantora en la interpretació musical de les peces, al llarg del temps, i que ens faculten a parlar d'autoria col·lectiva dins del monestir. Fet i debatut, elements que transformen aquest manuscrit en un document comunitari viu des de la seva arribada al cenobi fins a l'actualitat a través de les personalitzacions i adaptacions litúrgiques que s'hi han anat afegint amb el pas dels segles. Com hem determinat a través de l'anàlisi d'aquests fragments musicals, ens trobem davant d'unes monges cultes i amb una sòlida formació musical, litúrgica i literària, amb profundes inquietuds teològiques, com ho mostren les intervencions en els textos dels versets dels salms d'alguns oficis.

Aquestes troballes ens demostren d'una manera fefaent que les dones que vivien en aquestes comunitats religioses rebien una sòlida formació procedent de la mateixa *schola monastica* del cenobi i que se sentien prou lliures per crear i innovar dins de les possibilitats que els permetia la seva condició religiosa. Respecte a aquest punt, hem pogut determinar que algunes d'aquestes manifestacions musicals, com ara algunes processons i diferents actes litúrgics practicats per les monges i recollits en el manuscrit, es continuen desenvolupant seguint les mateixes pautes o similars des de l'època medieval fins a l'actualitat a partir d'aquestes singularitats. Aquest fet ens posa de manifest les repercussions *intra* i *extra muros* a nivell de comunitat i de cara al mateix poble de Vallbona de les Monges d'aquestes manifestacions religioses que, com pot ser la inhumació d'una germana, o la processó de Corpus o la celebració de la Candelera, segueixen els ritus establerts per a Vallbona des de l'època medieval.

[383] El gradual cistercenc modern que hem pres com a referència actual és el Westmalle, 1934.

Finalment, pel que fa als objectius dels elements singulars del gradual del punt 3., com hem establert en els punts 7 i 8 i en els Annex 1 i Annex 2, hem recollit les diferents particularitats identificades al llarg del manuscrit, com ara addicions musicals al marge, anotacions interpretatives, inclusió de noves misses de datació posterior a la creació del manuscrit original, correccions textuals amb referències litúrgiques provinents d'altres ordes religiosos per manifestar les actualitzacions litúrgiques del moment i atreure fidels i, per què no, possibles vocacions, entre altres eventuals objectius. Tal com hem compilat en el punt 6 de la tesi, hem identificat i analitzat alguns exemples musicals i ofert transcripcions d'alguns fragments analitzats d'interès particular en l'estudi del manuscrit per la importància litúrgica en la vida comunitària, com a fet singular i propi d'un monestir femení. D'una banda, les 3 peces en referència a les celebracions de la Passió de Jesucrist, és a dir, l'himne *Gloria laus* (de Diumenge de Rams), l'improperi *Populе meus* (de Divendres Sant) o la *Lletania dels Sants* (de Dissabte de Glòria), però especialment el cas de l'antífona *Adorna thalamum* de la festa de la Candelera, perquè forma part de la processó que encara es fa pel claustre avui en dia al monestir, o de l'al·leluia *Hodie virginum* de l'ofici de les Onze mil Verges, en referència a santa Úrsula i les seves companyes, model femení de la cristiandat, ofici amb què Blanca d'Anglesola decideix acabar el gradual que ordena fer i que representa tota una reivindicació de principis i una mostra de la seva ideologia i línia teològica dins del monestir en el seu temps.

En conclusió, l'estudi d'aquest fons musical monàstic ens ha aportat dades no només de l'*scriptorium* i de l'*archivium* del Reial Monestir de Vallbona de les Monges en l'època medieval i del seu fons litúrgic, sinó que també ens ha permès establir connexions entre aquest manuscrit i d'altres de l'arxiu, coetanis de la seva època per mostrar que se'n feia un ús comunitari que requeria un profund coneixement de la litúrgia. Ens ha permès també contribuir a l'estudi de la música medieval als monestirs cistercencs femenins de Catalunya verificant les dades ja conegudes, com és el cas de la revisió i l'actualització de la classificació dels manuscrits de Vallbona de Janini, que portava vora seixanta anys sense haver estat revisat. El nostre estudi ha analitzat i revisat la classificació de Janini i l'ha actualitzada significativament, tot aportant noves informacions que hem recollit en aquesta tesi i que esperem que permetin facilitar futures investigacions en aquest àmbit.

Finalment, de l'estudi codicològic i de l'anàlisi del repertori litúrgic musical d'aquest gradual hem pogut concloure la rellevància del manuscrit en qüestió en el seu context històric i al llarg dels segles. L'abadessa Blanca d'Anglesola, monja formada en l'escola monàstica de Vallbona, mostra unes inquietuds intel·lectuals i ideològiques molt innovadores per a la seva època, fruit de la sòlida formació rebuda en el monestir i del seu propi estudi de les escriptures i de les obres teològiques del moment. Amb la voluntat de posar el seu cenobi al capdavant de l'Orde, procura dotar el monestir del màxim de llibres litúrgics i d'obres que puguin afavorir la formació de les seves companyes i l'enriquiment ideològic de la seva comunitat. El cant, com a mitjà d'expressió més elevada de l'ànima i de connexió amb la divinitat, constitueix un aspecte molt important en l'oració diària, d'aquí la cura en la interpretació dels cants i dels textos divins i l'estudi dels mateixos. En l'emmirallament dels models femenins de santedat i castedat de l'antiguitat, aquestes dones creen el seu ideari de vida que els acosta a la perfecció i a la divinitat de la Mare, mostrant-se elles mateixes com a models per a les dones de l'època i cercant una simbiosi amb altres comunitats femenines d'altres ordes, especialment de les incipients ordes mendicants, una sororitat que han cultivat i conservat fins a l'actualitat.

OBRES DE REFERÈNCIA

MANUSCRITS CONSULTATS

· Gradual cistercenc. (1934) Westmalle
· *Lo Aransel* de Leocàdia de Ricart (1633). Fons de l'arxiu del monestir
· Missal cistercenc. (1606) París. Consulta on line: https://books.google.es/books?id=6LRFAAAAcAAJ&printsec=frontcover&hl=es#v=onepage&q&f=false
· Missal cistercenc. (1657) París. Consulta on line: https://books.google.com.co/books?id=a8329mzqJMUC&printsec=frontcover&hl=es&source=gbs_ge_summary_r#v=onepage&q&f=false
· Manuscrit 1.7 de la Biblioteca del Monestir de Poblet (BMP), gradual del segle XIV-XV provinent del monestir cistercenc femení de l'Anunciació de Santo Domingo de la Calzada (La Rioja)
· Manuscrit 1.11 de la Biblioteca del Monestir de Poblet (BMP), gradual del segle XII-XIII provinent del monestir cistercenc femení de l'Anunciació de Santo Domingo de la Calzada (La Rioja)
· Manuscrit 26, gradual del segle XII-XIII, incomplet, que es troba a l'arxiu del monestir de Vallbona de les Monges
· Manuscrit 45, *Breviarium* cistercenc. (s. XIII), provinent del monestir de Santes Creus i dipositat al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona
· Manuscrit 119, *Breviarium* cistercenc. (s. XIII), provinent del monestir de Santes Creus i dipositat al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona
· Manuscrit 147, *Breviarium* cistercenc. (s. XIV), provinent del monestir de Santes Creus i dipositat al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona
· Manuscrit 73, *Usus cisterciense*. (s. XVI), provinent del monestir de Santes Creus i dipositat al fons de la Biblioteca Pública de Tarragona

SAGRADES ESCRIPTURES I HAGIOGRAFIA

· *La Bíblia*. Versió castellana. Consultada en línea a: https://www.conferenciaepiscopal.es/biblia/
· *La Bíblia*. Versió catalana, consultada en línea a: https://www.biblija.net/biblija.cgi?biblia=biblia&l=ca
· *La Bíblia (Bíblia Catalana Interconfessional).* (2017). Barcelona: Claret
· Vorágine, Santiago de la. (1982). *La leyenda dorada, 1*. 9a reimpressió (1999). Madrid: Alianza Editorial
· Vorágine, Santiago de la. (1982). *La leyenda dorada, 2*. 8a reimpressió (1997). Madrid: Alianza Editorial

BASES DE DADES PER A L'ESTUDI D'OBRES I MANUSCRITS MUSICALS

· *Cantus* (base de dades per a cants llatins eclesiàstics, dins de *Cantus Index*): https://cantusdatabase.org/

· *Cantus Index* (catàleg en línia que inclou cants per a la missa i l'ofici. Inclou altres bases de dades de diferents països): https://cantusindex.org/
· *CLEP- El canto llano en la época de la polifonía* (projecte d'investigació de la Universidad Complutense de Madrid, responsable de la creació del SEEM): https://www.clep.es/semm-database.html
· *DIAMM - Digital Image Archive of Medieval Music* (base de dades amb recursos per a l'estudi de manuscrits medievals): https://www.diamm.ac.uk/
· *GregoBase* (base de dades de partitures de cant gregorià): https://gregobase.selapa.net/
· *IFMuC-Inventari dels Fons Musicals de Catalunya* (base de dades dels catàlegs dels fons musicals de Catalunya que elabora la càtedra de Patrimoni Musical del Departament d'Art i Musicologia de la UAB, amb l'objectiu de facilitar el lliure accés al contingut dels registres de les col·leccions dels fons catalogats i al seu repertori musical): https://ifmuc.uab.cat/
· *SEEM – Spanish Early Music Manuscripts* (base de dades i recursos en línia creat pel *CLEP*, dins de *Cantus Index*): https://musicahispanica.eu/

BIBLIOGRAFIA I WEBGRAFIA

· Abenza Soria, Verónica Carla. (2023). *Ad hedificandum ibi domum*: Santa María de Vallbona, su fundación y primeras etapas constructivas. *Revista de Historia Jerónimo Zurita*, núm. 101, 185-229
· AA. DD. *Libros litúrgicos*. Consultat en línia a: https://www.mercaba.org/LITURGIA/NDL/L/libros_liturgicos.htm
· AA. DD. María en la liturgia de la iglesia y en las devociones marianas. Article publicat en línia per la *Marian Library* de la University of Dyton (USA) a: https://udayton.edu/imri/mary/es/mara-en-la-liturgia-de-la-iglesia-y-en-las-devociones-marianas.php
· Aguilar Àvila, Josep Antoni. (2004). La plaga de Faraó. La llegenda de les mosques de sant Narcís a les cròniques medievals. *Revista de Girona*, núm. 226, 58-62.
· Aguilera López, Salvador. (2019). El Santísimo Nombre de Jesús en la tradición litúrgica romana. Álora – Alhaurín el Grande (Málaga): Actas del VIII Congreso Nacional del Dulce Nombre de Jesús, 231-244
· Albacete i Gascón, Antoni i Güell i Baró, Margarida. (2014). Santa Maria de Valldonzella: un monestir sense memòria pròpia. Les destruccions de l'arxiu i les noves troballes documentals necessàries per conèixer la història de la comunitat. *Paratge: quaderns d'estudis de genealogia, heràldica, sigil·lografia i nobiliària*, núm. 27, 45-58
· Albacete i Gascón, Antoni i Güell i Baró, Margarida. (2013). *El Reial Monestir de Santa Maria de Valldonzella de Barcelona (1147-1922). Història i art en un centre d'espiritualitat cistercenca*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

· Alcoy, Rosa. (2023). Santes heroïnes en l'imaginari medieval. *El Temps de les Arts*. Publicació en línia consultable a: https://tempsarts.cat/arts-visuals/santes-heroines-en-limaginari-medieval/
· Aldazábal, José. (2002). *Vocabulario básico de liturgia*. 3a edició. Barcelona: Ed. Centre de Pastoral Litúrgica
· Alfaro Pérez, Francisco José; Jiménez López, Jorge; Naya Franco, Carolina (eds.). (2023). *Las mujeres y el culto a las reliquias*. Zaragozsa/Salamanca: Publicaciones de las Universidades de Zaragoza y Salamanca
· Alsina Alsina, Maria Antonia. (2021). Les relíquies de Santa Tecla i la seva devoció a Tarragona segons el manuscrit de Josep Valls, xantre de la Catedral de Lleida i Capellà d'honor del rei Felip IV. *Analecta Sacra Tarraconensia*, Vol. 94, 145-188, https://raco.cat/index.php/AnalTar/article/view/400231
· Alsina Alsina, Maria Antonia. (2015). *La devoció a Tecla a la Tarragona medieval i La Història de la vida de la protomàrtir santa Tecla, patrona de Tarragona de Josep Valls*. TFM consultable en pdf i a: http://hdl.handle.net/2445/96843. Treball de Final del Màster de Cultures Medievals, Universitat de Barcelona, Facultat de Filologia, Barcelona
· Alston, George Cyprian. (1910). Laetare Sunday. *The Catholic Encyclopedia*. Nova York: Robert Appleton Company. http://www.newadvent.org/cathen/08737c.htm
· Altisent, Agustí. (1974). *Història de Poblet*. 2a edició (2014). Poblet: Abadia de Poblet
· Altisent, Agustí. (1969). Una postulanta de Vallbona "litterata" y con recomendación papal (1255). *Schola caritatis*, vol. 49, pp. 111-116
· Alturo i Perucho, Jesús. (2003). *Història del llibre manuscrit a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya
· Amades, Joan. (1952). *Costumari català. El curs de l'any*. Vol. I. Barcelona: Salvat Editores, S.A. - Edicions 62, S.A.
· Amades, Joan. (1950-1956). *Costumari català. El curs de l'any*. Vol. II. Barcelona: Salvat Editores, S.A. - Edicions 62, S.A.
· Amades, Joan. (1952). *Costumari català. El curs de l'any*. Vol. III. Barcelona: Salvat Editores, S.A. - Edicions 62, S.A.
· Amades, Joan. (1950-56). *Costumari català. El curs de l'any*. Vol. IV. Barcelona: Salvat Editores, S.A. - Edicions 62, S.A.
· Amades, Joan. (1950-56). *Costumari català. El curs de l'any*. Vol. V. Barcelona: Salvat Editores, S.A. - Edicions 62, S.A.
· Amat i Flotats, Salvador. (1990). *L'Espluga Calba: Un poble amb passat, que viu el present, obert al futur*. Lleida: Pagès editors
· Andrés Fernández, David. (2015). *Música y liturgia en la Catedral de Huesca en la Edad Media*. Saragossa: Ed. Comuniter
· Andrés Fernández, David. (2014). *Fit processio et cantantur antiphonae sequentes*. Tipología de las formas de música litúrgica en los libros procesionales. *Medievalia*, núm. 17, 103-129

· Andrés Fernández, David. (2013). In Die Purificatione Beata Maria Virginis. Música y liturgia en el Medievo Aragonés, *Anuario Musical*, núm. 68, 3-16
· Angert-Quilter, Theresa. (2014). *A Commentary on the Shorter Text of the* Acts of Thecla *and its New Testament Parallels*. Tesi doctoral consultable en pdf i a: https://doi.org/10.4226/66/5a9cb5ccb0b72. Australian Catholic University, Faculty of Theology and Philosophy, School of Theology, North Sidney (Austràlia)
· Apel, Willi. (1958). *Gregorian Chant*. Midland Book Edition 1990. Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press
· Apel, Willi. (1949). *The Notation of Polyphonic Music, 900-1600*. Cambridge, MA: The Mediaeval Academy of America
· Arquero Caballero, Guillem Fernando. (2010). Sobre el proceso de cristianización de los pueblos eslavos. *Norbea. Revista de Historia*, Vol. 23, 65-73
· Asensio, Juan Carlos. (2003). *El canto gregoriano. Historia, liturgia, formas...* 2a reimpressió (2016). Madrid: Alianza Música
· Aurell, Jaume. (2001). La liturgia en la Edad Media. *Memoria y civilización*, vol. 4, 243-251
· Bañeres, Xavier i Lladonosa, Vicent. (2019). El convent de les monges santjoanistes d'Alguaire (I). *Cercavila*, núm. 77, 4-6
· Barniol López, Montserrat. (2024). Sant Antoni Abat a la Corona d'Aragó durant els segles XIV i XV: un culte popular? Publicat a cura de Strinna, Giovanni. (2024). *Il culto di Sant'Antonio Abate. Dalla vita atanasiana alle tradizioni popolari*. L'Alguer: Edicions de l'Alguer, 33-56
· Baury, Ghislain. (2023). El Císter femenino de la Corona de Aragón (ss. XII-XV): aspectos institucionales. *Revista de Historia Jerónimo Zurita*, núm. 101, 149-184
· Baury, Ghislain i Corriol, Vincent. (2022). *Bérengère de Navarre (v. 1160-1230)*. Rennes: Presses Universitaires de Rennes
· Baury, Ghislain. (2012). *Les religieuses de Castille. Patronage aristocratique et ordre cistercien XIIe-XIIIe siècles*. Rennes. Presses Universitaires de Rennes
· Bellavista, Joan. (1981). La litúrgia a Catalunya en els segles de transició de l'Alta a la Baixa Edat Mitjana. *Revista Catalana de Teologia*, núm. 6, 127-156
· Blackburn, Bonnie i Stras, Laurie. (2016). *Eroticism in Early Modern Music*. New York: Ed. Routledg
· Borrell, Esperança i Miró, Mònica. (2009). *Del llatí al català*. Recurs d'aprenentatge. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya
· Borrell, Esperança i Miró, Mònica. (2001). *Gramàtica llatina. El llatí normatiu i la seva evolució al català*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya
· Brugués, Irene. (2020). *Producció i gestió documental d'un monestir femení. Anàlisi de la funció arxiu i la gestió del claustre a Sant Daniel de Girona (1018–2017)*. Tesi doctoral consultable en pdf i a: http://hdl.handle.net/10803/593505. Universitat de Barcelona, Departament de

Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual, Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals, Barcelona

· Calduch-Benages, Núria. (2019). El Corpus Sapiencial de la Bíblia: *status quaestionis* i debat actual. *Revista Catalana de Teologia*, vol. 44, núm. 1, 9-20

· Callan, Maeve B. (2023). St Darerca and Her Sister Scholars. Women and Education in Medieval Ireland. *Gender & History*, vol. 15, núm. 1, 32-49

· Calvo i Calvo, Lluís. (1999). L'advocació de Sant Ponç: orígens i història de la Fira de Sant Ponç a Barcelona. *La fira de Sant Ponç: plantes remeieres, ciència i saviesa popular*. Barcelona: Publicacions de la residència d'investigadors CSIC – Generalitat de Catalunya, 1-25

· Canivez, Joseph Marie. (1933). *Statuta Capitulorum Generalium Ordinis Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*. Vol. I (fasc. 9, 1116-1220). Lovaina: Bibliothèque de la Revue d'histoire ecclésiastique

· Canivez, Joseph Marie. (1934). *Statuta Capitulorum Generalium Ordinis Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*. Vol. II (fasc. 10, 1221-1261). Lovaina: Bibliothèque de la Revue d'histoire ecclésiastique

· Canivez, Joseph Marie. (1935). *Statuta Capitulorum Generalium Ordinis Cisterciensis ab anno 1116 ad annum 1786*. Vol. III (fasc. 11, 1262-1400). Lovaina: Bibliothèque de la Revue d'histoire ecclésiastique

· Capdevila, Marta i Piquer i Jover, Josep-Joan. (2017). El Dr. Vicenç Garcia i fra Josep Barberà, noves notícies sobre els orígens de la seva amistat. *Jornades de Treball del Grup de Recerques de les Terres de Ponent*, 367-392

· Carbó Miralles, Joaquim. (1998). La pascua de resurrección. Publicació en línia en aquest enllaç: https://www.catimenu.com/pascuat.htm

· Carrero Santamaría, Eduardo. (2019). Los *Ecclesiastica Officia* cistercienses de la Biblioteca Pública de Tarragona, un viaje de ida y vuelta entre Bonrepòs y Santes Creus. *Cister. Património e arte*, José Alburquerque Carreiras, António Valério Maduro y Rui Rasquilho coord., Alcobaça: Hora de Ler, vol. I, 293-308

· Cartwright, Jane. (2016). *The Cult of St. Ursula and the 11.000 Virgins*. Cardiff: University of Wales Press

· Casas i Payàs, Martí. (2024). Retaule del Corpus Christi. Publicat en línia a *Amics-Museu Nacional d'Art de Catalunya*: https://www.amicsmuseunacional.org/ca/retaule-corpus-christi/

· Casellas i Matas, Josep. Corpus Christi: litúrgia i pietat popular. Article publicat en línia a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona en aquest enllaç: https://www.iscreb.org/ca/comunicacio/corpus-christi-liturgia-i-pietat-popular

· Castelli, Elizabeth. (1986). Virginity and Its Meaning for Women's Sexuality in Early Christianity. *Journal of Feminist Studies in Religion*, vol. 2, núm. 1, 61-88

· Catalunya, David. (2017). Nuns, Polyphony and a Liégois Cantor: New Light on the Las Huelgas "Solmization Song". *Journal of the Alamire Foundation*, núm. 9, 89-133

· Catalunya, David. (2017). The Customary of the Royal Convent of Las Huelgas of Burgos: Female Liturgy, Female Scribes. *Medievalia*, vol. 20, núm. 1, 91-160

· Catalunya, David. (2016). *Music, Space and Ritual in Medieval Castile, 1221-1350*. Tesi doctoral no publicada, Universität Würzburg
· Cerdà Subirachs, Jordi. (1995). La leyenda de Santa Margarita de Antioquía en Cataluña. *Medioevo y Literatura. Actas del V Congreso de la Asociación Hispánica de Literatura Medieval*. Vol. II. Granada: Juan Paredes, 22-31
· Clément, Gisèle. (2017). *Le processionnal en Aquitaine, IXe – XIIIe siècle: genèse d'un livre et d'un répertoire*. Paris: Classiques Garnier
· Clément, Gisèle. (2004). *Des moines aux troubadours. La musique médiévale en Languedoc et en Catalogne*. Montepellier: Presses du Languedoc
· Colette, Marie-Noëlle, Popin, Marielle and Vendrix, Philippe. (2003). *Histoire de la notation du Moyen Âge à la Renaissance*. Paris: Minerve
· Coll i Sanabra, Araceli. (2016). *Diplomatari del monestir santjoanista d'Alguaire (1301-1350)*. Tesi doctoral consultable en pdf, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana, Bellaterra
· Colomer i Preses, Ignasi Maria. (1981). Les mosques i Sant Narcís. *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, núm. 5, 2, 535-542
· Company, Ximo, ed.; Puig, Isidre, ed.; Tarragona, Jesús, 1925-ed. (1993). *Museu Diocesà de Lleida: catàleg exposició PULCHRA: centenari de la creació del Museu, 1893-1993*. Lleida: Museu Diocesà de Lleida
· Conde y Delgado de Molina, Rafael. (1994). Una relíquia de les Onze Mil Verges per a Jaume II, *Miscel·lània en honor del Dr. Casimir Martí*, Fundació Salvador Vives Casajuana, Barcelona, 211-214. Citat a Español, Francesca. (2014)
· Cordoliani, Alfred. (1952). Inventaire des manuscrits de comput ecclésiastique conservés dans les bibliothèques de Catalogne. *Hispania Sacra*, núm. 5, 121-164
· Cuadrada Majó, Coral i Garriga Pujals, Montserrat (coordinadores). (2018). *El rescat de les cent donzelles o de Sant Esteve*. Monografies de Vila-seca, núm. 23. Tarragona: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili
· Cusó, Marta. (2009). *Un monestir cistercenc femení català durant el primer segle borbònic espanyol. Santa Maria de Vallbona (1701-1802)*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/4817, Universitat Autònoma de Barcelona, Departament d'Història Moderna i Contemporània, Facultat de Filosofia i Lletres, Barcelona
· Daussy, Stéphanie-Diane. (2011). L'aménagement liturgique du chevet de la cathédrale de Noyon. *Viator*, 169-204
· De Hamel, Christopher. (1986). *A history of illuminated manuscripts*. 2a ed. 1997. London: Phaidon Press
· De la Fuente i Castelló, Isabel. (2017). L'organització de l'ofici dels argenters de Barcelona a través dels seus privilegis i ordinacions (segles XIV-XV). *Barcelona: quaderns d'història*, núm. 24, 237-246
· Derolez, Albert. (2003). *The palaeography of Gothic manuscript books: from the twelfth to early sixteenth century*. Cambridge: Cambridge University Press
· Duran i Sanpere, Agustí (1943). *La fiesta del Corpus*. Barcelona: Aymà

· Engel, Patricia. (2024). Manuscript Conservation –a Chance or an Endangerment? Publicat a Fernandes Barreira, Catarina; Casanova, Conceição i Andrade, Maria Filomena (eds.). (2024). *Cistercian Horizons. Collected Essays* dins de *Mediterranean Studies in Late Antiquity and the Middle Ages*, vol. 3, 291-302
· Erdozáin, Pablo. Evangeli del 3 de gener: Santíssim Nom de Jesús. Article publicat en línia a www.opusdei.org en aquest enllaç: https://opusdei.org/ca-es/gospel/evangeli-del-3-de-gener-santissim-nom-de-jesus/
· Español i Bertran, Francesca. (2014). El tresor de Sant Joan de Valls entre els segles medievals i l'època moderna. *Quadern de Vilaniu*, núm. 66, 47-66
· Español i Bertran, Francesca. (1992). *Guillem Seguer de Montblanc. Un mestre trescentista escultor, pintor i arquitecte*. Montblanc: Consell Comarcal de la Conca de Barberà i Publicacions Universitat Rovira i Virgili, 101-116
· Favà Monllau, Cèsar. (2009). Noves consideracions entorn al joc de retaule i frontal de Vallbona de les Monges. *Butlletí del Museu Nacional d'Art de Catalunya*, vol. 10. 57-85
· Feliu, Gaspar. (2010). Orígens i primers temps de la nissaga dels Anglesola. *XXXIX Jornada de Treball del Grup de les Terres de Ponent*
· Fernandes Barreira, Catarina. (2024). Recovering the History of a Male Cistercian Community from its Liturgical Codices (c. 1175-1350). Publicat a Fernandes Barreira, Catarina; Casanova, Conceição i Andrade, Maria Filomena (eds.). (2024). *Cistercian Horizons. Collected Essays* dins de *Mediterranean Studies in Late Antiquity and the Middle Ages*, vol. 3, 127-156
· Ferreiro Alemparte, Jaime. (1991). *La leyenda de las once mil vírgenes. Sus reliquias, culto e iconografía*. Múrcia: Universidad de Murcia
· Fuguet i Sans, Joan i Plaza Arqué, Carme. (1998). *El Cister. El patrimoni dels monestirs catalans a la Corona d'Aragó*. Col·lecció Nissaga, núm. 14. Barcelona: Rafael Dalmau, editor
· Fuguet i Sans, Joan. (1989). L'arquitectura de les capelles templeres a la Catalunya Nova. *Aplec de treballs*, núm. 9, 5-52
· Gabrielle, P. i Roschini, M. (1964). *Diccionario mariano*. Barcelona: Editorial Litúrgica Española, S.A.
· Garrigosa i Massana, Joaquim. (2003). *Els manuscrits musicals a Catalunya fins al segle XIII*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs
· Gil Ruiz, Pablo. (2022). *Patrocinio de Santa Bárbara por la Artillería española. 500 años de historia*. Madrid: Ministerio de Defensa
· Gómez Muntané, Maria Carme. (2001). *La música medieval en España*. Kassel: Ed. Reichenberger
· Gómez Muntané, Maria Carme. (1989). El manuscrito 1bis del Monasterio de Santa Maria de Vallbona. *Recerca Musicològica*, núm. 9, pp. 59-72
· Gónzález Hernando, Irene. (2012). Santa Catalina de Alejandría. *Revista Digital de Iconografía Medieval*, vol. IV, núm. 7, 2012, 37-47
· Granero Villa, Xènia. (2018). El proceso constructivo del monasterio de Santa Maria de Vallbona de les Monges: consideraciones cronológicas y nuevas

propuestas interpretativas. *Codex Aquilarensis: Cuadernos de investigación del Monasterio de Santa María La Real*, núm. 34, 291-316

· Grau i Pujol, Josep Maria i Badia i Batalla, Francesc. (2008). *Diccionari biogràfic històric de Montblanc*. Montblanc: Fundació Martí l'Humà. Tot Conca

· Guéranger, Prosper. (1954). *El Año Litúrgico I. Adviento y Navidad*. Burgos: Editorial Aldecoa

· Guéranger, Prosper. (1956). *El Año Litúrgico II. Septuagésima, Cuaresma y Pasión*. Burgos: Editorial Aldecoa

· Guéranger, Prosper. (1956). *El Año Litúrgico III. El Tiempo Pascual*. Burgos: Editorial Aldecoa

· Guéranger, Prosper. (1955). *El Año Litúrgico IV. El Tiempo después de Pentecostés. Primera parte*. Burgos: Editorial Aldecoa

· Guéranger, Prosper. (1956). *El Año Litúrgico V. El Tiempo después de Pentecostés. Segunda parte*. Burgos: Editorial Aldecoa

· Guijarro González, Susana (2008). El saber de los claustros: las escuelas monásticas y catedralicias en la Edad Media. *ARBOR Ciencia, Pensamiento y Cultura*, núm. 731, 443-455

· Gutiérrez Fernández, José Miguel. (2017). El Retablo del Corpus Christi de Vallbona de les Monges. Fitxa per a l'Exposició Virtual *Paisajes de espiritualidad religiosa. Espacios y prácticas s. XII-XVI*. Barcelona: UB

· Hamburger, Jeffrey F. i Schlotheuber, Eva. (2014). Books in Women's Hands: Liturgy, Learning and the Libraries of Dominican Nuns in Westphalia. Publicat a Bériou, Nicole; Morard, Martin i Nébbiai, Donatella. (2014). *Entre stabilité et itinérance. Livres et culture des ordres mendicants, XIIIe – XVe siècle*. Turnhout (Bèlgica): Brepols, 129-157

· Hiley, David. (1993). *Western Plainchant: a handbook*. Oxford: Oxford University Press

· Hoefener, Kristin. (2021). O felix Germania: un office liturgique cistercien en l'honneur des vierges de Cologne. Étude des interrelations entre textes et mélodies. *Textus & Musica*, núm. 3, pp. 21

· Hoefener, Kristin. (2016). From St. Pinnosa to St. Ursula: The Manifestation of the Virgin's Cult in Medieval Liturgical Offices. Publicat a: Cartwright, Jane. (2016), 61-92

· Hoppin, Richard. (1978). *La música medieval*. 2a edició (2000). Madrid: Akal Ediciones

· Hughes, Andrew. (1995). *Medieval manuscripts for mass and office: a guide to their organization and terminology*. Toronto: University of Toronto Press

· Huglo, Michel & Halmo, Joan. (2014). *Antiphon. Grove Music Online*. Oxford Music Online (rev. septiembre 2014), http://www.oxfordmusiconline.com/subscriber/article/grove/music/01023

· Huglo, Michel. (1988). *Les livres de chant liturgique*. Turnhout (Bèlgica): Brepols

· Hylen, Susan. (2015). *A Modest Apostle: Thecla and the History of Women in the Early Church*. Oxford: Oxford University Press

· Janini, José. (1977-1980). Manuscritos litúrgicos de las bibliotecas españolas. *Publicaciones de la Facultad de Teología del Norte de España. Sede Burgos. Aldecoa*, vol. 2, 307-313
· Janini, José. (1962). Los manuscritos del monasterio de Vallbona (Lleida). *Hispania Sacra*, XV, 439-452
· Juncosa Bonet, Eduard. (2021). Açò que jo, Simó Salzet, fiu per lo rey d'Aragó al rey d'Armènia: el memorial en primera persona de una embajada. Publicat a cura de Nieto Soria, José Manuel i Villarroel González, Óscar (coords.). (2021). *El embajador: evolución en la Edad Media peninsular*. Gijón: Ediciones Trea, 97-142
· Kerr, Julie. (2007). *Monastic Hospitality. The Benedictines in England, c. 1070 – c. 1250*. Woodbridge: The Boydell Press
· King Archdale, Arthur. (1955). *Liturgies of the Religious Orders*. Milwaukee, Wisconsin: The Bruce Publishing Company
· Laquer, Erika J. (1985). Ritual, Literacy and Documentary Evidence: Archbishop Eudes Rigaud and the Relics of St. Eloi, *Miszellen*, vol. 13, 625-637
· Le Goff, Jacques. (1981). *La naissance du Purgatoire*. París: Éditions Gallimard.
· Liaño Martínez, Emma. (2007). *Poblet: el retablo de Damián Forment*. Vimbodí (Tarragona): Monestir de Santa Maria de Poblet
· Llompart, Gabriel. (1988). El Ángel Custodio en la Corona de Aragón en la Baja Edad Media (fiesta, teatro, iconografia). Actes del col·loqui *Fiestas y liturgia (12/14-XII-1985)*. Madrid: Universidad Complutense, 249-269
· Loic, Erika. (2019). The Letter as Presence, Process, and Partnership: Mergers of Message and Medium in the Medieval Initial. *Visual Resources*, pp. 28
· López Carral, Alicia. (2017). *Las anotaciones marginales musicales en las glosas emilianenses*. TFM: http://hdl.handle.net/10261/242902, Universidad Complutense de Madrid, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història de l'Art, Madrid
· López Ferreiro, Antonio. (1880). *Leyenda sobre la vida de San Pedro de Mezonzo*. Santiago de Compostela: Ed. J.M. Paredes
· Lorenzo Arribas, Josemi. (2004). *Las mujeres y la música en la Edad Media europea: relaciones y significados*. Tesi doctoral consultable per petició a l'autor: https://www.researchgate.net/publication/254174433_Las_mujeres_y_la_musica_en_la_Edad_Media_europea_relaciones_y_significados, Universidad Complutense de Madrid, Facultat de Geografía i Història, Departament d'Història medieval, Madrid
· Lorenzo Arribas, Josemi. (1999). Madres sabias, musas y monjas cantoras: transmisión musical y magisterio femenino en la Edad Media. *Arenal: Revista de historia de las mujeres*. Vol. 6, núm. 1, 5-29
· Maître, Claire. (1995). La Réforme cistercienne du plain chant: Étude d'un traité théorique, *Cîteaux : Studia et Documenta*, núm. 6. Brecht, 112-116
· Martínez Vinat, Juan. (2018). *Cofradías y oficios. Entre la acción confraternal y la organización corporativa en la Valencia medieval (1238-1516).* Tesi doctoral

consultable en pdf i en línia a: https://producciocientifica.uv.es/documentos/5eb09d0a29995276411240a0. Universitat de València, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques, València

· Massip Bonet, Francesc. (2024). Sant Antoni: Festa i Teatre Popular en la Cultura Catalana. Publicat a cura de Strinna, Giovanni. (2024). *Il culto di Sant'Antonio Abate. Dalla vita atanasiana alle tradizioni popolari*. L'Alguer: Edicions de l'Alguer, 119-138

· Massip Bonet, Francesc. (2022). Processioning with Death beyond the Middle Ages: influences of the Dances of Death. *Imago tempores: medium Aevum*, núm. 16, 335-352

· Massip Bonet, Francesc. (2013). *El misteri de l'assumpció de la catedral de València*. València: Publicacions de la Universitat de València PUV

· Massip Bonet, Francesc. (2007). *Història del teatre català*. Tarragona: Arola

· Massip Bonet, Francesc. (1999). *L'assumpta valenciana. Edició crítica dels misteris de València i Elx*. Tesi doctoral disponible a URV, no consultable en línia. Universitat Rovira i Virgili, Facultat de Lletres, Departament de Filologia Catalana, Tarragona

· Massip Bonet, Francesc. (1992). Elements teatrals de la processó del Corpus de Tortosa (segles XIV-XVII). Dins Josep Massot (ed.). *Estudis de llengua i literatura catalanes XXIV. Miscel·lània Jordi Carbonell* (Vol. 3). Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 43-80

· Massip Bonet, Francesc. (1991). Cerimònia litúrgica i artifici teatral en el jorn de Pentecosta: segles XIII-XVI. *Congrés de la Seu Vella de Lleida 1991*. Lleida: Pagés editors, 257-264

· Massip Bonet, Francesc. (1987). El repertorio musical en el teatro medieval catalán. *Revista de musicología*, vol. 10, núm. 3, 721-752

· Millares Carlo, Agustín. (1983). *Tratado de paleografía española*, 3 vols. Madrid: Espasa-Calpe

· Migne, Jacques Paul. (1844-1855). *Patrologiae Cursus Completus. Series Latina*. Volum 90, col. 717. (Beda), París. Consulta online: http://patristica.net/latina/

· Miquel Milian, Laura. (2023). Vivir de rentas en la Cataluña del siglo XV: el caso del caballero Bartomeu Santjust. *Edad Media. Revista de Historia*, núm. 23, 455-500

· Miró Baldrich, Ramon. (2022). La confraria del Roser i les cançons de pandero a Castellnou de Seana durant l'Edat Moderna. Quaderns de *El Pregoner d'Urgell*, núm. 36, 25-44

· Miró Baldrich, Ramon (1998). *La processó de Corpus i els entremesos. Cervera, segles XIV-XIX*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

· Morla, Víctor. (2019). *Los libros sapienciales y otros escritos*. Estella (Navarra): Editorial Verbo Divino, 107-286

· Müller, Annalena. (2024). *Monastic Women and Secular Economy in Later medieval Europe, ca. 1200 to 1500*. New York: Routledge

· Narbona, Rafael. (2018). Les arrels medievals de la festa del Corpus valencià. Patrimoni, devoció i representació. Dins Josep Lluís Marín (ed.). *Els papers del Corpus*, núm. 3. València: Ajuntament de València, 11-33
· Navascués, Isabel; Bello, Carme i Gonzalvo, Gener. (1992). *Inventari de l'Arxiu del Monestir de Santa Maria de Vallbona*. Lleida: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
· Obiols, Montserrat. (2006). *El monacat femení en la Catalunya medieval. Santa Maria de Valldaura (1241-1399)*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/2064, Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica, Barcelona
· Olivar Daydí, Alexandre Maria. (1967). Les supervivències litúrgiques autòctones a Catalunya en els manuscrits dels segles XI-XII. *II Congrés Litúrgic de Montserrat*, 21-89
· Ostos Salcedo, Pilar; Pardo Rodríguez, María Luisa; Rodríguez Díaz, Elena. (2011). *Vocabulario de codicología: versión española revisada y aumentada del Vocabulaire codicologique de Denis Muzerelle (2a edició)*. Madrid: Arco-Libros
· Pallàs i Mariani, Laura. (2017). *Estudi codicològic i catalogació del manuscrit E-VI 293. Un testimoni de la música de tecla a Catalunya a principis del segle XIX*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/454827, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament d'Art i Musicologia, Barcelona
· Parrish, Carl (1978). *The notation of Medieval Music*. New York: Pendragon Press
· Pascual Díaz de Aguilar, Juan Antonio. (2004). *Manifestación de María a través de la liturgia*. Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos
· Pascher, Joseph. (1965). *El año litúrgico*. Madrid: Biblioteca de autores cristianos
· Paulí Meléndez, Antonio. (1972). *Santa Maria de Valldonzella*. Barcelona: s.n.
· Peñas García, María Concepción. (1983). *La música en los Evangeliarios españoles*. Madrid: Sociedad Española de Musicología
· Pérez Vidal, Mercedes. (2024). Senhoras que cantan y no cantan caresciendo de la theorica y pratica. Musical Theory and Liturgical Practice in the Monastery of Lorvão. *Textus & Musica*, pp. 49
· Pérez Vidal, Mercedes. (2021). *Arte y liturgia en los monasterios de dominicas en Castilla. Desde los orígenes hasta la reforma observante (1218-1506)*. Col. Piedras angulares. Madrid: Ed. Trea
· Pérez Vidal, Mercedes. (2013). *Arte y arquitectura de los monasterios de la Orden de Predicadores de la "Provincia de España": desde los orígenes hasta la reforma (1218-1506)*. Tesi doctoral consultable en pdf, Universidad de Oviedo, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament d'Història de l'Art i Musicologia, Oviedo
· Perujo Melgar, Joan M. (2015). Les històries troianes *de Jaume Conesa, traducció catalana de la* Historia destructionis Troiae *de Guido delle Colonne: estudi i edició*. Tesi consultable en pdf i a: http://hdl.handle.net/10045/65127,

Universitat d'Alacant, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament de Filologia Catalana, Alacant

· Petit, Núria. (2005). Aportacions a l'estudi del monestir cistercenc femení de Santa Maria de Vallbona. Santes Creus: *Revista de l'Arxiu Bibliogràfic*, vol. XXII, 53-133

· Piquer i Jover, Josep J. (1990). *Abaciologi de Vallbona (1153-1990)*. 2a edició. Santes Creus: Fundació d'Història i Art Roger de Belfort.

· Piquer i Jover, Josep J. (1976). *La confraria dels Juraments al cenobi de Vallbona. Erecció i estatuts*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs. Càtedra de Cultura Catalana "Samuel Gili i Gaya", XIX, 29 pp.

· Piquer i Jover, Josep J. (1974). Noms de monges i servidors del monestir de Vallbona (Segles XVI-XVII). Barcelona: *Analecta sacra Tarraconensis*, XLVII, 229-244

· Piquer i Jover, Josep J. (1972). L'expansió monàstica femenina a Catalunya durant els segles XII i XIII, *Analecta Sacra Tarraconensia*, núm. 45, 3-26

· Piquer i Jover, Josep J. (1967). Etapas progresivas de la vida cisterciense. Ensayo sobre liturgia y usos de los monasterios de monjas. *Analecta Sacra Tarraconensia*. Vol. 40, núm. 1, 25-63

· Piquer i Jover, Josep J. (1966). Els monestirs cistercencs de dones al segle XIX. *Miscellanea Populetana*. Poblet: Abadia de Poblet, 521-589

· Piquer i Jover, Josep J. (1966). Els monestirs cistercencs de la Corona d'Aragó al segle XIX. *Studia Monastica*, VIII, 71-132

· Planes i Closa, Josep M. (1994). *La Parròquia i la vida religiosa de Tàrrega, segles XVI-XIX*. Tàrrega: Parròquia de Sta. Maria de l'Alba de Tàrrega

· Poblet i Teixidó, Joan. (1906). Qüestions entre Blancafort i l'Espluga, *La Conca de Barbarà* (Montblanc), núm. 25, 13 de gener

· Porqueres Giménez, Bea. (2013). El Abrazo de María e Isabel o La Visitación. Del afecto y el apoyo entre mujeres. *Investigaciones Feministas*, vol. 4, 133-154

· Poza Yagüe, Marta. (2013). Santo Tomás Becket. *Revista Digital de Iconografía Medieval*, vol. V, núm. 9, 53-62

· Prats i Darder, Carme. (1990). *Apotecaria de Santa Maria de Vallbona*. Vallbona de les Monges: Fundació d'Història i Art Roger de Belfort

· Puigvert, Gemma. (1995). Estudi dels manuscrits científics del monestir de Santa Maria de Ripoll. *Faventia*, núm. 17, fasc. 1, 89-118

· Puigvert, Gemma. Caracterització del llatí medieval. Article consultable en línia a: http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/200203/memories/rtorne/html/llatmed.pdf

· Rabassó, Georgina. (2015). *Subtilitates naturae. Continuïtats i ruptures a la cosmologia d'Hildegarda de Bingen (1098-1179)*. Tesi consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/366512 i en pdf, Universitat de Barcelona, Facultat de Filosofia, Departament d'Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura, Barcelona

· Ribas i Calaf, Benet. (1997). *Annals de Montserrat (1258-1485)*, Altés i Aguiló, Francesc Xavier. (ed.). Barcelona: Abadia de Montserrat, p. 171 (1332): "*En este año estando el señor infante patriarca en Tarragona, a 2 de marzo, dio*

sus letras testimoniales de ser verdaderas y veneradas dos cabezas de las Onze Mil Vírgenes, que estan oy día en el relicario de este monasterio." El pare Benet Ribas detalla, tot seguit (pp. 171-172), la història d'aquestes relíquies i el paper destacat que va tenir en la seva arribada a Catalunya Guillem Sigó (Sitjó). Citat a Español, Francesca. (2014)

· Riera i Sans, Jaume. (2011). L'*Officium Beate Marie* entre els templers catalans. *Miscel·lània litúrgica catalana*, núm. 19, 323-334. Publicació en línia a https://raco.cat/index.php/Miscellania/article/view/245214

· Righetti, Mario. (1955-1956). *Historia de la liturgia I*. Madrid: La Editorial Católica, consultat en la versió online: https://matematicas.unex.es/~navarro/gregoriano/righetti1.htm#_Toc22650587

· Righetti, Mario. (1955-1956). *Historia de la liturgia I*. Correcció i adaptació de Carlos Etchevarne. Holy Trinity Oxford Mission, consultat en la versió pdf

· Righetti, Mario. (1955-1956). *Historia de la liturgia II*. Madrid: La Editorial Católica, consultat en la versió online: https://azbyka.ru/otechnik/spanish/historia-de-la-liturgia-tomo-2/#0_28

· Righetti, Mario. (1955-1956). *Historia de la liturgia II*. Correcció i adaptació de Carlos Etchevarne. Holy Trinity Oxford Mission, consultat en la versió pdf

· Rius Serra, José. (1947). *Cartulario de San Cugat del Vallés*, 4 vols., Barcelona: CSIC, vol. III, doc. 1345, 460-461. Citat a Español, Francesca. (2014)

· Rodríguez Díaz, Elena E. (2024). *Codicología y Paleografía Toledana. Las copias del* De Virginitate *de san Ildefonso hasta el 1200*. Madrid: Real Academia de la Historia

· Romeu, Josep (1957). Notas al aspecto dramático de la procesión del Corpus en Cataluña. *Estudios escénicos*, núm. 1, 29-41

· Rosillo-Luque, Araceli. (2022). Espacios de vivencia, espacios de convivencia: monasterios femeninos y valores comunitarios. Miradas del presente y del pasado. Ponència a la *III edició Jornadas Tejiendo Pasado. Conventos femeninos. Espacios, poderes, culturas*. (2022). Madrid, 161-178

· Rosillo-Luque, Araceli. (2019). De nenes a abadesses: llinatge i cultura als cenobis femenins altmedievals (segles IX i X). Publicat a Brugués, Irene; Boada, Coloma i Costa, Xavier (eds.). (2019). *El monestir de Sant Joan. Primer cenobi femení dels comtats catalans (c. 887-1017)*. Montserrat: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 165-202

· Rosillo-Luque, Araceli. (2016). *El monasterio de Santa Clara de Manresa: siglos XIV-XVII: Las clarisas en la Cataluña Central*. Tesi doctoral consultable en línia: http://hdl.handle.net/10803/461178, Universitat de Barcelona, Facultat de Geografia i Història, Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica, Barcelona

· Rosillo-Luque, Araceli. (2016). Rezando y sirviendo: las niñas en los monasterios femeninos catalanes durante la Edad Media e inicios de la Edad Moderna. Publicat a Molas Font, Maria Dolors i Santiago Bautista, Aroa (eds.). (2016). *La infancia en femenino: las niñas. Imágenes y figuras de la filiación*. Barcelona: Icaria editorial, 107-124

· Ruiz García, Elisa. (2002). *Introducción a la codicología*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez
· Ruiz Torres, Santiago. (2013). *La monodia litúrgica entre los siglos XV Y XIX. Tradición, transmisión y praxis musical a través del estudio de los libros de coro de la catedral de Segovia*. Tesi doctoral consultable en línia i en pdf: https://hdl.handle.net/20.500.14352/37625, Universidad Complutense de Madrid, Facultad de Geografía e Historia, Departamento de Musicología, Madrid
· Sabaté, Glòria i Soriano, Lourdes. (2012). A la recerca de la santedat, dones, llibres i mecenatge. Publicat a *De lo humano y lo divino en la literatura medieval. Santos, ángeles y demonios*, Juan Paredes, ed. (2012). Granada: Ed. Universidad de Granada, 313-330
· Salisi i Clos, Josep M. (2013). Tres composicions musicals dels segles XII-XIV de Verdú i Vallbona de les Monges. *Romànic tardà a les terres de Lleida: estudi sobre Vilagrassa. XLII Jornades de Treball*. Sant Martí de Maldà (Lleida): Grup de Recerques de les Terres de Ponent, 547-566
· Sánchez Roig, Sara. (2022). La capilla de Santa Úrsula y las Once Mil Vírgenes de la Sede Tarraconense: un espacio para el culto a las mártires. Publicat a Barriocanal, José Luís; Cura, Santiago del; Payo, René Jesús; Izquierdo, Carlos (eds.). (2022). *El mundo de las catedrales: pasado, presente y futuro*. Congreso Internacional VIII Centenario Catedral de Burgos (Burgos, del 13 al 16 de junio de 2022). Burgos: Fundación VIII Centenario de la Catedral 587-596
· Sans i Travé, Josep M. i Sarobe i Huesca, Ramon. (2022, *en premsa*). *Col·lecció Diplomàtica de Santa Maria de Vallbona (1025-1340)*. Barcelona: Agència Catalana del Patrimoni Cultural
· Sans i Travé, Josep M. (2010). *El monestir de Santa Maria de Vallbona. Història, Monaquisme i Art*. Lleida: Pagès editors
· Sans i Travé, Josep M. (2002). *El* Llibre Verd *del pare Jaume Pasqual. Primera història del monestir de Vallbona*. Barcelona: Fundació Noguera
· Sans i Travé, Josep M. (1999). Precedents, fundació i primers anys del monestir de Vallbona (1154-1185). *Anuario de Estudios Medievales*, núm. 29, 959-1004
· Saulnier, Daniel. (2005). *D*es *variantes musicales dans la tradition manuscrite des antiennes du repertoire romano-franc*. Tesi doctoral: https://theses.fr/2005EPHE4032. École Pratique des Hautes Études (Sciences historiques et philologiques), Paris
· Schlotheuber, Eva. (2014). Educación y formación, saber práctico y saber erudito en los monasterios femeninos en la Baja Edad Media. *Anuario de Estudios Medievales*, vol. 44, núm. 1, 309-348
· Seguí Trobat, Gabriel. (2014). *Iniciación a las fuentes de la liturgia romana: los libros litúrgicos romanos anteriores al Concilio de Trento*. Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica
· Seguí Trobat, Gabriel. (2011). *La consueta de sagristia de 1511 de la Seu de Mallorca (Palma, Arxiu Capitular de Mallorca, ms. 3.400) Estudi de les fonts literàries i edició del text*. Tesi doctoral consultable a:

http://hdl.handle.net/11201/152000, Universitat de les Illes Balears, Facultat de Filosofia i Lletres, Departament de Filologia Catalana i Lingüística General, Palma de Mallorca

· Segura Graíño, Cristina. (2007). La educación de las mujeres en el tránsito de la Edad Media a la Modernidad. *Historia de la educación: revista interuniversitaria*, núm. 26, 65-83

· Serra, Valentí. (2024). Sant Isidre i la pagesia catalana. Edicions Morera. Article publicat en línia a: https://calendariermita.cat/15-de-maig-sant-isidre-i-la-pagesia-catalana/

· Serra i Boldú, Valeri. (1925). *Llibre d'or del Rosari a Catalunya*. Barcelona: Oliva de Vilanova

· Setó Vallverdú, Ramon i Estradé Pujals, Maria. (2018). La llegenda del rescat de les cent donzelles o del rescat de Sant Esteve. Publicat a Cuadrada Majó, Coral i Garriga Pujals, Montserrat (coordinadores). (2018), 449-478

· Solà, Lluís. (1998). El monestir de Poblet. Visita guiada feta pel P. Jesús M. Oliver al noviciat de Poblet durant el curs 1997-1998. Apunts de fra Lluís Solà. *Apunts d'art*. Poblet: Abadia de Poblet, pp. 33

· Soler, Mn. Gerard. (2014). Litúrgia viva: les misses votives, en línia: https://www.bisbatlleida.org/ca/noticia/02-10-2014/lit%C3%BArgia-viva-les-misses-votives

· Stablein, Bruno. (1956). *Monumenta Monodica Medii Aevi*. Kassel & Bassel: Bärenreiter

· Stöber, Karen. (2013). El monacat femení a l'època medieval. *Monestirs i territori. 1200 aniversari de la fundació del monestir de Sant Esteve de Banyoles*. Banyoles: Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles. *Quaderns*, núm. 33, 39-53

· Terrado, Pere. (2019). Elisenda de Montcada (1). *Cercavila*, núm. 77, 7-9

· Tomás Ávila, Andrés. (1963). *El culto y la liturgia en la catedral de Tarragona (1300-1700)*. Tarragona: Instituto de Estudios Tarraconenses "Ramón Berenguer IV"

· Torres, Miquel. (2009). Símbols de poder dels Anglesola. L'heràldica. *XXXIX Jornada de Treball del Grup de les Terres de Ponent*

· Tous i Sanabra, Joan. (1990). *El llibre de Serra de Sant Eloi de Tàrrega.* Tàrrega: Ajuntament de Tàrrega

· Travería, Daniel. (1794). Los tonos transportados. *Ensayo Gregoriano ó Estudio practico del canto-llano y figurado en método fácil*. Madrid, 79-81

· Tüskés, Anna. (2016). The Cult of St. Ursula in Hungary: Legend, Altars and Reliquaries. Publicat a: Cartwright, Jane. (2016), 187-204

· Urdeix, Josep. (2003). *El Rosari*. Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica

· Valsalobre, Pep. (2003). El Senyor de les Mosques. Aspectes de l'evolució de la llegenda de les mosques de sant Narcís fins al segle XVII i relació amb el "patriotisme sacre" a la Catalunya moderna. *Revista de Catalunya*, núm. 189, 67-100

· Van Dijk, Stephen J.P. (1975). *The Ordinal of the Papal Court from Innocent III to Boniface VIII and related documents*. Fribourg: The University Press of Fribourg

· Varela Rodríguez, Elisa. (2005). Aprender a leer, aprender a escribir: lectoescriptura femenina (siglos XIII-XV). Publicat a *Mujer y cultura escrita: del mito al siglo XVI*, coord. María del Val González de la Peña. (2005). Gijón: Trea, 59-74

· Vauchez, André. (1999). Between Virginity and Spiritual Espousals: Models of Feminine Sainthood in the Christian West in the Middle Ages. *The Medieval History Journal*, vol. 2, núm. 2, 349-359

· Yeguas i Gassó, Joan. (2011). Sant Isidor de Quios i la seva imatge a Mollerussa (1500-1525). *Mascançà: revista d'estudis del Pla d'Urgell*, núm. 2, 29-41

· Ylla-Català i Genís, Miquel dels Sants. (2018). *La Farmàcia del monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges*. Barcelona: Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya

· Zapke, Susana. (2007). *Fragmentos litúrgico-musicales de la Edad Media en archivos de Aragón*. Huesca: Instituto de Estudios Altoaragoneses; Zaragoza: Departamento de Educación, Cultura y Deporte del Gobierno de Aragón

· Zubillanga, Carina. (2018). La sabiduría como santidad en la leyenda tardo-medieval de Catalina de Alejandría (Ms. Esc. h-I-13). *Letras*, núm. 78, 169-178

ANNEX 1. Taula de continguts

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q1 – 6 bifolis, de f. [1]r a f. 10v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. [1]r	1	Ad te le*uau*i	IN	1	-	1r	Dominica j. Adventus	Rúbrica en vermell indica: "*Ab hic non di[citur] Gloria in excel[sis] usque ad n[atiui]tatem Domini [Domini]ca j. in [Aduen]tu Domini*" (Ms 19)
	2	Uni*u*ersi, qui te expectant,	GR	2	-	1v	ídem.	
f. [1]v	3	Ostende nobis	AL	2	-	2r	ídem.	
	4	Ad te, Domine,	OF	3	-	2v	ídem.	
	5	[D]ominus dabit benignitatem	CO	3	-	2v	ídem.	Al final del foli, rúbrica en vermell indica: *"Dominica ij Statio ad Iherusalem. Dicitur Credo"* (Ms 19)
f. [Y]r	6	Ad te le*uau*i	IN	1	-	1r	Dominica j. Adventus	Indicat al final del foli anterior (Ms 19) Al voltant de la inicial "A" figura la inscripció: "*Domina Blancha d'Angularia. Abbatissa Vallis Bonae. Fecit Fieri Istud Officiarium*"
	7	Uni*u*ersi, qui te expectant,	GR	2	-	1v	ídem.	
f. [Y]v	8	Ostende nobis	AL	2	-	2r	ídem.	
	9	[A]d te, Domine,	OF	3	-	2v	ídem.	
	10	[D]ominus dabit benignitatem	CO	3	-	2v	ídem.	Al final del foli, rúbrica en vermell indica: "*Dominica secunda. Statio ad Iherusalem. Dicitur Credo in unum Deum patrem omnipotentem*" (Ms 19)
f. [2]r	11	Populus S*y*on	IN	4	-	3r	Dominica ij. Adventus	Indicat al final del foli anterior (Ms 19)
	12	Ex S*y*on species	GR	4	-	3v	ídem.	
f. [2]v	13	L*e*tatus sum	AL	5	-	4r	ídem.	
	14	Deus, tu con*u*ertens	OF	5	-	4r	ídem.	
	15	*Ih*erusalem surge	CO	6	-	4v	ídem.	Al final del foli, rúbrica en vermell indica: "*Dominica iij. Statio ad Sanctum Petrum. Credo*" (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. [3]r	16	Gaudete in Domino	IN	6	-	5r	Dominica iij. Adventus	Indicat al final del foli anterior (Ms 19)
	17	Qui sedes, Domine, super Cherubi*n*	GR	7	-	5v	ídem.	
f. [3]v	18	Excita, Domine, potentiam tuam	AL	8	-	6r	ídem.	
	19	Benedixisti, Domine, terram tuam	OF	8	-	6v	ídem.	
	20	Dicite pusillanimes	CO	8	-	6v	ídem.	
	21	Rorate c*e*li desuper	IN	9	-	7r	Feria Quarta Quatuor Temporum Adventus	Rúbrica en vermell indica: "*Feria iiij. Statio ad Sanctam Mariam ad Presepe*" (Ms 19) Dimecres de témpores (quartes) d'hivern/d'Advent Ms 19 i Ms 1.7 indiquen el vers "*Et iusticia oriatur*" GC indica el vers "*Coeli enarrant gloriam*" Al marge, afegit posteriorment, un fragment musical sobre el text "*alleluia*" (**f. 4r**). Vegeu indicacions en el capítol corresponent
f. 4r	22	Tollite portas	GR	9	-	7r	ídem.	GC indica *Graduale post Prophetiam*
	23	Prope est Dominus	GR	10	-	8r	ídem.	GC indica *Graduale post Epistolam*
f. 4v	24	Ave Maria	OF	11	-	8v	ídem.	
	25	Ecce *U*irgo	CO	12	-	8v	ídem.	
f. 5r	26	Prope es tu, Domine	IN	12	-	9r	Feria Sexta Quatuor Temporum Adventus	Rúbrica en vermell indica: "*Feria vj. Statio ad Sanctos XII Apostolos*" Afegit posteriorment en negre per **mà 1** a sota molt petit " *Statio ad Sanctos Apostolos"* (Ms 19)
	27	Ostende, nobis, Domine	GR	13	-	9v	ídem.	
	28	Deus, tu con*u*ertens	OF	13/5	-	10r	ídem.	Ms 19 només indica text i música de l'íncipit
f. 5v	29	Ecce Dominus *u*eniet	CO	13	-	10v	ídem.	
	30	Ueni et ostende nobis	IN	14	-	10v	Sabbato Quatuor Temporum Adventus	Rúbrica en vermell indica: "*Sabbato in XII Lectionibus. Statio ad Sanctum Petrum*" Afegit posteriorment en negre per **mà 1** a sota molt petit " *Statio ad Sanctum Petrum*" (Ms 19)
	31	A summo c*e*lo egressio e*i*us	GR	14	-	11r	ídem.	GC indica *Graduale post 1. Prophetiam*
f. 6r	32	In sole posuit tabernaculum suum	GR	15	-	11v	ídem.	GC indica *Graduale post 2. Prophetiam*
	33	Domine Deus *u*irtutum	GR	16	-	12r	ídem.	GC indica *Graduale post 3. Prophetiam*
f. 6v	34	Excita, Domine, potentiam tuam	GR	17	-	12v	ídem.	GC indica *Graduale post 4. Prophetiam*
f. 7r	35	Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum	HM	18	-	13v	ídem.	GC indica *Hymnus post 5. Prophetiam, qui incipitur in Choro Invitatorii, praeintonante Cantore qui stat ex ea parte* *Hymnus angelicus* (Ms19) Abans de la doxologia menor, rúbrica en vermell indica: "*Hic conventus inclinatur*" *Incipiatur Ymnus in choro invitatorii* (Ms 1.7)
f.7v	36	Qui regis Isra*h*el	TR	20	-	15r	ídem.	GC indica *Tractus post Epistolam* Rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 2** indica: "*Totus Chorus cantat*" (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 8r	37	Exulta satis filia S*y*on	OF	21	-	16r	Sabbato Quatuor Temporum Adventus	*Sabbato in XII Lectionibus* (Ms 19)
	38	Exulta*u*it ut gigas	CO	22	-	16r	ídem.	
	39	Memento nostri, Domine	IN	22	-	16v	Dominica iv. Adventus	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica iiij. Statio ad Sanctam Mariam ad Presepe. Dicatur Credo*" (Ms 19)
f. 8v	40	Prope est Dominus	GR	23/10	-	17r	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit Foliació referencial errònia en negre **iij.** Aquesta peça es troba en **f. 4r**
	41	*U*eni, Domine	AL	23	-	17v	ídem.	
	42	Confortamini et *i*am nolite timere	OF	23	-	18r	ídem.	
	43	Ecce *U*irgo	CO	24/12	-	18r	ídem.	Ms 19 només indica text de l'íncipit Foliació referencial errònia en negre **iij.** Aquesta peça es troba en **f. 4v**
	44	Hodie scietis	IN	24	-	18v	In Vigilia Nativitatis Domini	Rúbrica en vermell indica: "*In* u*igilia natalis Domini. Statio ad Sanctam Mariam. Hec missa sicut in diebus dominicis celebretur et si* u*enerit in dominica dicatur Credo*" (Ms 19)
f. 9r	45	Hodie scietis	GR	25	-	18v	ídem.	
	46	*U*eni, Domine	AL	26/23	-	19v	ídem.	Ms 19 només indica text de l'íncipit i la indicació: "*Require supra*". Foliació referencial en negre **viij.** Aquesta peça es troba en **f. 8v**
	47	Tollite portas	OF	26	-	20r	ídem.	
f. 9v	48	Re*u*elabitur gloria Domine	CO	26	-	20r	ídem.	
	49	Dominus dixit ad me	IN	27	-	20v	In Nativitate Domini. Ad Primam Missam In Nocte	Rúbrica en vermell indica: "*Missa in [media] nocte. Ad Sanctam Mariam. Hec missa sicut in natale Unius Apostoli celebretur. Gloria in excelsis et Credo et Prephatio "Quia per incarnati" et dicatur per octa*ua" (Ms 19)
	50	Tecum principium	GR	27	-	20v	ídem.	
f. 10r	51	Dominus dixit	AL	28	-	21v	ídem.	
	52	L*e*tentur c*e*li	OF	29	-	21v	ídem.	
	53	In splendoribus Sanctorum	CO	29	-	22r	ídem.	
f. 10v	54	Lux fulgebit	IN	29	-	22r	Ad Secundam Missam In Aurora	Rúbrica en vermell indica: "*Missa primo mane. Ad Sanctam Anastasiam. Hec missa sicut*i *dominicis agatur*" (Ms 19)
	55	Benedictus qui *u*enit	GR	30	f. [9]r	22v	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q2 – 5 bifolis, de f. 11r a f. 20v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 11r	56	Dominus regnau*i*t	AL	31	[9]r	23v	Ad Secundam Missam In Aurora	Missa primo mane (Ms 19)
	57	Deus firmau*i*t	OF	31	[9]r	23v	ídem.	Ms 26 indica Deus *tuum* firmau*i*t
	58	Exulta filia S*y*on	CO	31	[9]v	24r	ídem.	Al final del foli, rúbrica en vermell indica: "*In die natalis Domini. Statio ad Sanctum Petrum. Gloria in excelsis Deo et Credo et Prephatio "Quia per incarnati". Per totam* e*b*d*o*m*a*d*am repetatur Gloria et Prephatio. Introitus*" (Ms 19)
f. 11v	59	Puer natus est	IN	32	[9]v	24v	Ad Tertiam Missam in die Nativitatis Domini	"*Introitus*" i rúbrica en vermell indicats al final del foli anterior (Ms 19) A Ms 26 rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 8** indica: "*Gloria in excelsis Deo et Credo et Prephatio "Quia per incarnati". Per totam ebdomadam repetatur Gloria et Prephatio*"
	60	Viderunt omnes	GR	33	[9]v	25r	ídem.	
f. 12r	61	Dies sanctificatus	AL	33	10r	25v	ídem.	
	62	Tui sunt c*e*li	OF	34	10r	26r	ídem.	A Ms 26 rúbrica en negre afegida posteriorment al marge per **mà 4** fa una sèrie d'indicacions en català sobre interpretacions litúrgiques a tenir en compte
	63	Viderunt omnes	CO	34	10r	26r	ídem.	
f. 12v	64	Dum medium silen*c*ium	IN	43	10r	26v	Dominica infra octavam Nativitatis Domini	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica j. post natalem Domini. Statio ad Sanctam Mariam. Gloria in excelsis et Credo dicitur*" (Ms 19) A Ms 26 rúbriques en negre afegides posteriorment per **mà 8** indiquen: "*Gloria in excelsis Deo"* i **mà 1** afegeix*" et Credo*"
	65	Speciosus forma	GR	44	10v	27r	ídem.	
f. 13r	66	Dominus regnau*i*t	AL	45/31	10v	27v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **x.** Aquesta peça es troba en **f. 11r**
	67	Deus firmau*i*t	OF	45/31	10v	28r	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **x.** Aquesta peça es troba en **f. 11r**
	68	Tolle puerum	CO	45	10v	28r	ídem.	
	69	Ecce ad*u*enit	IN	47	11r	28v	In Epiphania Domini	Rúbrica en vermell indica: "*In Epiphania Domini. Statio ad Sanctum Petrum. Gloria et Credo et Prephatio "Quia cum unigenitus in substantia" dicitur per octaua*". Afegit en negre posteriorment al marge per **mà 1**: "*Et per totas octabas dicitur Gloria in excelsis et Prephatio*" (Ms 19) A Ms 26 rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 8** indica: "*Si u*i*gilia Epiphania e*u*enerit in dominica missa maior erit de* u*igilia. Ad missam matutinalem ·co· de* u*igilia ne fiat. Gloria et Credo. Prephatio "Quia cum unigenitus in substanc*i*a". Et in octa*u*o die Epiphani*e *Gloria et Prephatio "Qui cum unigenitus""* i **mà 1** afegeix "*et per omnes octabas dicitur Gloria in excelsiset Prephati*o"
f. 13v	70	Omnes de Sab*b*a	GR	47	11r	29r	ídem.	
	71	*U*idimus stellam	AL	48	11r	29v	ídem.	
	72	Reges Tharsis	OF	48	11v	29v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 14r	73	*U*idimus stellam	CO	49	11v	30r	In Epiphania Domini	*In Epiphania Domini* (Ms 19)
	74	In excelso throno	IN	49	11v	30v	Dominica infra octavam Epiphaniae	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica j. post Epiphaniam. Statio ad Sanctam Mariam. Gloria et Credo*" (Ms 19) A Ms 26 afegit en negre posteriorment per **mà 1** indica: "*Collecta "*U*ota [quaesumus] Domine"Epistola "Obseco* u*os"E*u*angelium "Cum factus"*" i **mà 8** indica: "*Gloria et Credo*"
f. 14v	75	Benedictus Dominus	GR	50	12r	31r	ídem.	Afegit musical sobre la síl·laba "*-lus*" de la paraula "*solus*". Vegeu indicacions en el capítol corresponent A Ms 26 rúbrica en negre afegida posteriorment al marge per **mà 4** fa una sèrie d'indicacions en català sobre interpretacions litúrgiques a tenir en compte
	76	*I*ubilate Deo	AL	51	12r	31v	ídem.	
	77	*I*ubilate Deo	OF	51	12r	31v	ídem.	
f. 15r	78	Fili quid fecisti nobis sic?	CO	52	12v	32r	ídem.	
	79	Omnis terra adoret te	IN	52	12v	32v	Dominica ij. post Epiphaniam	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica ij. post Epiphaniam. Collecta "Omnipotens sempiterne Deus qui celestia" Epistola "Habentes donationes" Evangelium "Nupcie facte sunt" Dicitur Gloria et Credo*" (Ms 19) A Ms 26afegit en negre posteriorment per **mà 1** la mateixa indicació de les lectures i una segona opció i per **mà 8** "*Gloria et Credo*"
	80	Misit Dominus	GR	53	12v	33r	ídem.	
f. 15v	81	Laudate *Deus*	AL	54	13r	33v	ídem.	Laudate *Dominum* a GC
	82	*I*ubilate Deo	OF	54	13r	33v	ídem.	
f. 16r	83	Dicit Dominus	CO	55	13r	34r	ídem.	
	84	Adorate Deum	IN	56	13v	34v	Dominica iij. post Epiphaniam	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica iij. post Epiphaniam. Gloria et Credo. Oratio "Deus qui nos in tantis" Epistola "Nemini quidquam [debeatis]"* E*uangelium "Ascendente* Ihes*u in [nau*i*culam]"* (Ms 19) A Ms 26 afegit en negre posteriorment per **mà 1** la mateixa indicació de les lectures i una segona opció i per **mà 8** "*Gloria et Credo*"
f. 16v	85	Timebunt gentes	GR	56	13v	35r	ídem.	
	86	Dominus regna*u*it	AL	57	13v	35v	ídem.	Correcció musical sobre la síl·laba "*-ten-*" de la paraula "*letentur*". Vegeu indicacions en el capítol corresponent
	87	Dextera Domini	OF	57	14r	36r	ídem.	
f. 17r	88	Mirabantur omnes	CO	58	14r	36r	ídem.	
	89	Circumdederunt me	IN	58	14r	36r	Dominica in Septuagesima	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica in LXX. Statio ad Sanctum Laurentium. Ab hinc non dicitur Gloria in excelsis [Deo] usque ad* u*igiliam Pasche s*et *Credo dicitur"* (Ms 19) Ms 26 no inclou *"s*et *Credo dicitur"*. Posteriorment, afegit en negre per **mà 1** aparaeix la indicació "*Credo*"
f. 17v	90	Ad*i*utor in o*p*ortunitatibus	GR	59	14v	37r	ídem.	
	91	De profundis clamavi	TR	60	14v	37v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 18r	92	Bonum est confiteri	OF	61	15r	38v	Dominica in Septuagesima	*Dominica in LXX* (Ms 19)
f. 18v	93	Illumina faciem tuam	CO	62	15r	38v	ídem.	
	94	Exsurge, quare obdormis Domine	IN	62	15r	39r	Dominica in Sexagesima	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica in LX. Ad Sanctum Paulum"* (Ms 19) Ms 26 indica *"Dominica in LX. Statio ad Sanctum Paulum"* Afegit posteriorment per **mà 1** rúbrica en negre indica: "*Credo in unum Deum*"
	95	Sciant gentes	GR	63	15v	39v	ídem.	
f. 19r	96	Commo*ui*sti, Domine	TR	64	15v	40r	ídem.	Fragment musical afegit al marge sobre la paraula "*tui*" (**f. 19v**). Vegeu indicacions en el capítol corresponent
f. 19v	97	Perfice gressus meos	OF	65	16r	40v	ídem.	
	98	Introibo ad altare Dei	CO	65	16r	41r	ídem.	
	99	Esto mi*c*hi in Deum protectorem	IN	66	16r	41r	Dominica in Quinquagesima	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica [in] L. Statio ad Sanctum Petrum"* (Ms 19) Afegit posteriorment en vermell per **mà 3** *"Credo"* A Ms 26 afegit posteriorment en negre, **mà 8** indica: *"Credo in unum [Deum]"*
f. 20r	100	Tu es Deus	GR	66	16v	41v	ídem.	
f. 20v	101	*I*ubilate Domino omnis terra	TR	67	16v	42v	ídem.	Sobre el text "*et oues*" Ms 19 i Ms 26 indiquen en vermell *"simul"*. A Ms 19, afegit per **mà 3**
	102	Benedictus es, Domine	OF	68	[17]r	43r	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q3 – 5 bifolis, de f. 21r a f. 30v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 21r	103	Manduca*u*erunt et saturati sunt	CO	69	[17]r	43v	Dominica in Quinquagesima	Dominica [in] L. (Ms 19)
	104	Exurge Domine	AN	69	[17]r	43v	Feria iv. Cinerum	Rúbrica en vermell indica: "*Feria iiij. in capite* i*eiunij. Statio ad Sanctam Balbinam"* (Ms 19). A Ms 19, al costat de la inicial, al marge, afegit posteriorment en negre per **mà 2** "*Ista antifona chorus* per *processione"* A Ms 26 la mateixa **mà 2** indica: *"Chorus* per *processione"*
f. 21v	105	Exaudi nos, Domine	AN	70	[17]v	44r	ídem.	Abans de la doxologia menor, rúbrica en negre indica *"hic non inclinatur"* (Ms 19) A Ms 26 també apareix aquesta indicació en vermell
	106	*Iuxta u*estibulum	AN	71	[17]v	44v	ídem.	*Inter* vestibulum a GC *"clamantium ad te"* (Ms 19 i Ms 26)) vs "*canentium te"* a GC al final del text
f. 22r	107	Immutemur habitu	AN	72	[17]v	44v	ídem.	
	108	Misereris omnium Domine	IN	72	18r	45r	ídem.	Rúbrica en vermell indica: *"Prephatio "Qui corporali* i*eiunio" et dicitur per totam XL usque in Cena Domini exceptis Dominicis diebus"* (Ms 19) A Ms 26, la mateixa rúbrica afegida posteriorment en negre per **mà 8**
f. 22v	109	Miserere mei Deus	GR	73	18r	45v	ídem.	
	110	Domine, non secundum	TR	74	18v	46r	ídem.	
f. 23r	111	Exaltabo te	OF	75	18v	47r	ídem.	
f. 23v	112	Qui meditabitur	CO	76	19r	47v	ídem.	
	113	Dum clamarem	IN	76	19r	47v	Feria v. post Cineres	Rúbrica en vermell indica: "*Feria v. Statio ad Sanctum Georgium"* (Ms 19)
f. 24r	114	*I*acta cogitatum	GR	77	19r	48v	ídem.	
	115	Ad te, Domine	OF	77/3	19v	49r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **j.** Aquesta peça es troba en **f. [1]** i en **f. [Y]**
	116	Acceptabis sacrificium	CO	78	19v	49v	ídem.	
f. 24v	117	Audi*u*it Dominus	IN	78	19v	49v	Feria vj. post Cineres	Rúbrica en vermell indica: "*Feria vj. Statio ad Sanctum* I*ohanem et Paulum"* (Ms 19)
	118	Unam petii a Domino	GR	78	19v	50r	ídem.	La inicial "U" inclou una miniatura, un ocell volant sobre una prestatgeria plena de llibres. Per a més informació, consulteu capítol sobre les miniatures (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 25r	119	Domine *ui*u*i*fica me	OF	79	20r	50v	Feria vj. post Cineres	Feria vj. (Ms 19) Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	120	Ser*u*ite Domino	CO	80	20r	50v	ídem.	
	121	Audi*u*it Dominus	IN		20r		*Sabbato Officium dicitur ut in praecedenti Feria, omisso Tractu*	Rúbrica en negre indica: "*Sabbato. Officium ad Lateranum. "Audi*u*it Dominus" et cetera ut supra in Feria vj.*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxiiij**. Aquesta peça es troba en **f. 24v**
	122	In*u*ocabit me	IN	80	20r	51r	Dominica j. in Quadragesima	Rúbrica en negre indica: *"Dominica j. in XL.Officium ad Sanctum Laurentium. Et dicitur Credo"* (Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 1** "*Credo*"
f. 25v	123	Angelis suis [Deus]	GR	81	20v	51v	ídem.	
f. 26r	124	Qui habitat	TR	81	20v-21r/v	52r	ídem.	
f. 26v								
f. 27r								
f. 27v	125	Scapulis suis	OF	85	22r	55r	ídem.	Foli retallat al marge inferior a l'altura de la caixa del text
	126	Scapulis suis	CO	86	22r	55r	ídem.	
	127	Sicut oculi	IN	86	22r	55v	Feria ij. post Dominicam j. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. Statio ad Sanctum Petrum ad* u*incula"* (Ms 19)
f. 28r	128	Protector noster	GR	87	22v	56r	ídem.	Foli retallat al marge inferior a l'altura de la caixa del text
	129	Levabo oculos meos	OF	88	22v	56v	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 28v	130	*U*oce mea	CO	88	22v	57r	ídem.	
	131	Domine refugium	IN	89	23r	57r	Feria iij. post Dominicam j. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iij. Statio ad Sanctam Anastasiam"* (Ms 19)
f. 29r	132	Dirigatur	GR	89	23r	57v	ídem.	
	133	In te spera*u*i	OF	90	23r	58r	ídem.	
	134	Cum in*u*ocarem te	CO	90	23v	58r	ídem.	
f. 29v	135	Reminiscere miserationum	IN	91	23v	58v	Feria iv. post Dominicam j. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iiij. Statio ad Sanctam Mariam ad Presepe"* (Ms 19)
	136	Tribulationes cordis mei	GR	92	23v	59r	Ídem.	GC indica *Graduale post Prophetiam*
f. 30r	137	De necessitatibus meis	TR	92	24r	59v	ídem.	GC indica *Tractus post Epistolam* Afegit posteriorment en vermell *"Totus chorus"* per la mateixa **mà 2** (Ms 19 i Ms 26)
f. 30v	138	Meditabor in mandatis	OF	94	24v	61r	ídem.	
	139	Intellige clamorem meum	CO	94	24v	61r	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q4 – 5 bifolis, de f. 31r a f. 40v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 31r	140	Confessio et pulcritudo	IN	95	24v	61v	Feria v. post Dominicam j. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria v. Statio ad Sanctum Laurencium"* (Ms 19)
	141	Custodi me	GR	95	25r	61v	ídem.	
f. 31v	142	Immittet Angelus Domini	OF	96	25r	62v	ídem.	
	143	Panis quem ego dedero	CO	97	25r	63r	ídem.	
	144	De necessitatibus meis	IN	97	25v	63r	Feria vj. Quatuor Temporum Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria vj. Statio ad Sanctos Apostolos"* (Ms 19)
f. 32r	145	Sal*u*um fac ser*u*um tuum	GR	98	25v	63v	ídem.	
	146	Benedic anima mea	OF	98	25v	64r	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 32v	147	Erubescant et conturbentur	CO	99	25v	64r	ídem.	
	148	Intret oratio mea	IN	99	26r	64v	Sabbato Quatuor Temporum Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Sabbato [in XII Lectiones]. Statio ad Sanctum Petrum"* (Ms 19)
	149	Propicius esto	GR	100	26r	65r	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC indica *Graduale post 1. Prophetiam*
f. 33r	150	Protector noster	GR	101/87	26r	65v	ídem.	GC indica *Graduale post 2. Prophetia.* Ms 19 indica text de l'íncipit Foliació referencial errònia en vermell **xxvij.** La peça es troba en **f. 28r**
	151	Dirigatur	GR	101/89	26r	66r	ídem.	GC indica *Graduale post 3. Prophetiam*. Ms 19 indica text de l'íncipit Foliació referencial errònia en vermell **xxviij.** La peça es troba en **f. 29r**
	152	Con*u*ertere Domine	GR	101	26r	66v	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC indica *Graduale post 4. Prophetiam*
f. 33v	153	Benedictus es Deus patrum	HM	101/18	26v	67r	ídem.	GC indica *Post 5. Prophetiam Hymnus* Benedictus es *ut in Sabbato Quatuor Temporum Adventus* p.18. Ms 19 indica text de l'íncipit en una rúbrica en vermell *Ymnus Angelicus.* Foliació referencial en vermell **vj**. La peça es troba en **f. 6v**
	154	Laudate Dominum	TR	101	26v	69r	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC indica *Post Epistolam cantatur ab utroque choro simul sequens Tractus.* Ms 19 i Ms 26 indiquen en una rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 2** "*Totus chorus cantat"* i **mà 3** "*simul"* sobre el text "*et* u*eritas Domini"*a Ms 19
	155	Domine Deus salutis mee	OF	102	26v	69v	ídem.	
f. 34r	156	Domine Deus meus	CO	102	27r	69v	ídem.	
	157	Reminiscere miserationum	IN	103/91	27r	70r	Dominica ij. in Quadragesima	Rúbrica en negre indica: *"Dominica ij. in XL (Quadragesima) [Statio ad Sanctum Laurentium]*(Ms 19) Ms 26 indica la *statio* Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxix.** Aquesta peça es troba en **f. 29v**
	158	Tribulationes	GR	103/92	27r	70v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxix.** Aquesta peça es troba en **f. 29v**
	159	Confitemini Domino	TR	103	27r	71r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 34v	160	Meditabor in mandatis	OF	104/94	27v	72r	Dominica ij. in Quadragesima	Dominica ij. in XL (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxx.** Aquesta peça es troba en **f. 30v**
	161	Intellige clamorem meum	CO	104/94	27v	72r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxx.** Aquesta peça es troba en **f. 30v**
	162	Redime me	IN	104	27v	72v	Feria ij. post Dominicam ij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. Statio ad Sanctum Clementem"* (Ms 19)
f. 35r	163	Ad*i*utor meus	GR	105	27v	73r	ídem.	
	164	Benedicam Dominum	OF	106	28r	73v	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 35v	165	Domine Dominus noster	CO	106	28r	74r	ídem.	
	166	Tibi dixit	IN	107	28r	74r	Feria iij. post Dominicam ij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iij. Ad Sanctam Sabinam"* (Ms 19)
	167	*I*acta cogitatum	GR	107/77	28r	74v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxiij.** Aquesta peça es troba en **f. 24r**
	168	Miserere *michi*	OF	107	28r	75r	ídem.	GC indica Miserere *mei*
f. 36r	169	Narrabo omnia mirabilia	CO	108	28v	75v	ídem.	
	170	Ne derelinquas me	IN	108	28v	75v	Feria iv. post Dominicam ij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iiij. Ad Sanctam Ceciliam"* (Ms 19)
	171	Sal*u*um fac populum tuum	GR	109	28v	76r	ídem.	Després d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 36v	172	Ad te, Domine	OF	109/3	29r	77r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **j.** Aquesta peça es troba en **f. [1]** i en **f. [Y]**
	173	*I*ustus Dominus	CO	110	29r	77v	ídem.	
	174	Deus in ad*i*utorium meum	IN	110	29r	77v	Feria v. post Dominicam ij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria v. Ad Sanctam Mariam"* (Ms 19)
f. 37r	175	Propi*c*ius esto	GR	110/100	29r	78r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxij.** Aquesta peça es troba en **f. 32v**
	176	Precatus est Moyses	OF	111	29r	78v	ídem.	
f. 37v	177	Qui manducat carnem meam	CO	112	29v	79v	ídem.	GC indica *meam carnem*
	178	Ego autem	IN	112	29v	79v	Feria vj. post Dominicam ij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria vj. Ad Sanctum Vitalem"* (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 38r	179	Ad Dominum	GR	113	30r	80r	Feria vj. post Dominicam ij. Quadragesimae	Feria vj. (Ms 19)
	180	Domine, in auxilium meum	OF	113	30r	80v	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	181	Tu, Domine,	CO	114	30r	81r	ídem.	
f. 38v	182	Lex Domini	IN	114	30v	81r	Sabbato post Dominicam ij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Sabbato. Statio ad Sanctos Marcellinum et Petrum"* (Ms 19)
	183	Bonum est	GR	115	30v	81v	ídem.	
f. 39r	184	Illumina occulos meos	OF	115	30v	82r	ídem.	
	185	Oportet te	CO	116	-	82v	ídem.	
f. 39v	186	Oculi mei	IN	116	-	82v	Dominica iij. in Quadragesima	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica iij. in XL. Statio ad Sanctum Laurentium"* (Ms 19)
	187	Exurge, Domine,	GR	117	-	83r	ídem.	
f. 40r	188	Ad te le*ua*u*i*	TR	118	32r	84r	ídem.	Ms 19 i Ms 26 indiquen en una rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 3** "*simul"* (Ms 19) sobre el text "*miserere"*a **f. 40v**
f. 40v	189	*I*ustici*e* Domini	OF	119	32r	84v	ídem.	
	190	Passer in*u*enit	CO	120	32r	85r	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q5 – 5 bifolis, de f. 41r a f. 50v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 41r	191	In Deo laudabo	IN	120	32r	85v	Feria ij. post Dominicam iij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. Statio ad Sanctum Marchum"* En la inicial "I" apareix una miniatura, la cara d'una persona. Per a més informació, consulteu capítol d'inicials miniades (Ms 19)
f. 41v	192	Deus, *u*itam meam	GR	121	32v	86r	ídem.	
	193	Exaudi, Deus,	OF	122	32v	86v	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 42r	194	Quis dabit	CO	122	33r	87r	ídem.	
	195	Ego clama*u*i	IN	123	33r	87v	Feria iij. post Dominicam iij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iij. Statio ad Sanctam Anastasiam"* (Ms 19) Ms 26 indica *Statio ad Sanctam Potentianam*
f. 42v	196	Ab occultis meis	GR	124	33r	88r	ídem.	
	197	Dextera Domini	OF	124/57	33v	88v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xvj.** Aquesta peça es troba en **f. 16v**
	198	Domine quis habitabit	CO	124	33v	89r	ídem.	
f. 43r	199	Ego autem in Domino	IN	125	33v	89r	Feria iv. post Dominicam iij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iiij. Statio ad Sanctum Sixtum"* (Ms 19)
	200	Miserere *michi*, Domine,	GR	126	[34]r	89v	ídem.	Afegit musical al marge sobre la síl·laba "-*de*" de la paraula "u*alde*" (**f. 43v**). Vegeu indicacions en el capítol corresponent GC indica Miserere *mei*, Domine,
f. 43v	201	Domine, fac mecum	OF	126	[34]r	90r	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	202	Notas *michi* fecisti	CO	127	[34]r	90v	ídem.	GC indica *Notas* mihi *fecisti*
	203	Salus populi ego sum	IN	127	[34]v	91r	Feria v. post Dominicam iij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria v. Statio ad Sanctos Cosma*m *et Damianum"* (Ms 19)
f. 44r	204	Oc*c*uli omnium	GR	128	[34]v	91v	ídem.	
f. 44v	205	Si ambula*u*ero	OF	128	35r	92r	ídem.	
	206	Tu mandasti	CO	129	35r	92v	ídem.	
f. 45r	207	Fac mecum, Domine,	IN	130	35r	93r	Feria vj. post Dominicam iij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria vj. Ad Sanctum Laurentium in Lucine"* (Ms 19)
	208	In Deo spera*u*it cor meum	GR	130	35v	93r	ídem.	
f. 45v	209	Intende *u*oci orationis me*e*	OF	131	35v	93v	ídem.	Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	210	Qui biberit aquam	CO	131	35v	94r	ídem.	
f. 46r	211	*U*erba mea	IN	132	36r	94v	Sabbato post Dominicam iij. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Sabbato. Ad Sanctam Susannam"* (Ms 19)
	212	Si ambulem	GR	132	36r	94v	ídem.	
f. 46v	213	Gressus meos	OF	133	36v	95r	ídem.	
	214	Nemo te condem*p*na*u*it	CO	134	36v	95v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 47r	215	L*e*tare *Ih*erusalem	IN	134	36v	96r	Dominica iv. in Quadragesima	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica iiij. Statio ad* Ih*erusalem"* (Ms 19)
	216	L*a*tatus sum	GR	135	37r	96v	ídem.	
f. 47v	217	Qui confidunt in Domino	TR	135	37r	97r	ídem.	Ms 19 i Ms 26 indiquen en una rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 3** *"in simul"* (Ms 19) sobre el text "*nunc et usque"* (**f. 48r**) Ms 19 apreciació musical posterior encerclant en vermell el grup musical sobre el text "*seculum*" (**f. 48r**) i indicant un final de la peça abans del de l'original. Vegeu indicacions en el capítol corresponent
f. 48r	218	Laudate Dominum	OF	136	37v	97v	ídem.	
	219	*Ih*erusalem qu*e e*dificatur	CO	137	37v	98r	ídem.	
f. 48v	220	Deus, in nomine tuo	IN	137	37v	98r	Feria ij. post Dominicam iv. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. Ad Quatuor Sanctos Coronatos"* (Ms 19)
	221	Esto mi*c*hi in Deum	GR	138	38r	98v	ídem.	Després d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 49r	222	*I*ubilate [Deo omnis terra]	OF	138/51	38r	99r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xiiij.** Aquesta peça es troba en **f. 14v**
	223	Ab occultis meis munda me	CO	139	38r	99v	ídem.	
	224	Exaudi, Deus, orationem meam	IN	139	38r	100r	Feria iij. post Dominicam iv. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iij. Ad Sanctum Laurentium et Damasum"* (Ms 19)
	225	Exurge, Domine,	GR	140	38v	100r	ídem.	
f. 49v	226	Expectans expecta*u*i	OF	141	38v	101r	ídem.	
f. 50r	227	L*e*tabimur in salutari tuo	CO	141	39r	101v	ídem.	
	228	*Dum* sanctificatus fuero	IN	141	39r	101v	Feria iv. post Dominicam iv. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iiij. Statio ad Sanctum Paulum"* (Ms 19) GC indica *Cum sanctificatus fuero*. A continuació de la rúbrica general, afegit posteriorment en vermell per **mà 3** "*leccio ·j· Sanctificabo"*(Ms 19) Ms 26 també té aquesta indicació, però al marge, a continuació de la rúbrica general
f. 50v	229	*U*enite filii	GR	142	39r	102r	ídem.	GC indica *Graduale post Prophetiam*
	230	Beata gens	GR	143	39v	102v	ídem.	GC indica *Graduale post Epistolam*

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q6 – 5 bifolis, de f. 51r a f. 60v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 51r	231	Benedicite gentes	OF	144	39v	103r	Feria iv. post Dominicam iv. Quadragesimae	Feria iiij. (Ms 19) Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 51v	232	Lutum fecit	CO	144	40r	104r	ídem.	
	233	L*e*tetur cor qu*e*rentium	IN	145	40r	104r	Feria v. post Dominicam iv. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria v. Statio ad Sanctum Silu**e**strum"* (Ms 19)
f. 52r	234	Respice, Domine,	GR	145	40r	104v	ídem.	
	235	Domine, ad ad*iuu*andum me	OF	147	40v	105v	ídem.	
f. 52v	236	Domine, memorabor	CO	147	40v	105v	ídem.	
	237	Meditatio cordis mei	IN	147	41r	106r	Feria vj. post Dominicam iv. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria vj. Statio ad Sanctum Eusebium"* (Ms 19)
f. [53]r	238	Bonum est	GR	148	41r	106v	ídem.	Després d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	239	Populum humilem	OF	148	41r	107r	ídem.	
f. [53]v	240	*U*idens Dominus	CO	149	41v	107r	ídem.	
	241	Si*c*iente[s], *u*enite ad aquas	IN	149	41v	107r	Sabbato post Dominicam iv. Quadragesimae	Rúbrica en vermell indica: *"Sabbato. Statio ad Sanctum Laurencium foris murum"* (Ms 19)
f. 54r	242	Tibi, Domine,	GR	150	41v	108r	ídem.	
	243	Factus est Dominus	OF	151	42r	109r	ídem.	
f. 54v	244	Dominus regit me	CO	151	42r	109r	ídem.	
	245	Iudica me, Deus,	IN	152	42v	109v	Dominica de Passione	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica v. Statio ad Sanctum Petrum"* (Ms 19) Al final de la peça GC indica: "*Non dicitur* Gloria Patri *ad Introitum usque ad Pascha, nissi in Missa de Festo, si occurrerit: sed finito Psalmo, absolute repetitur Introitus usque as Psalmum*" Ms 26 indica *"Credo"*, afegit posteriorment en negre per **mà 1**
f. 55r	246	Eripe me	GR	153	42v	110r	ídem.	Correcció musical a l'original. Vegeu indicacions en el capítol corresponent
f. 55v	247	S*e*pe expugna*u*erunt me	TR	154	43r	111r	ídem.	
f. 56r	248	Confitebor tibi	OF	155	43r	112r	ídem.	
	249	Hoc Corpus	CO	156	43v	112r	ídem.	Ms 26 inclou indicació interpretativa d'aquesta peça, afegida posteriorment al marge per **mà 5** sobre l'altura de la nota amb què comença la peça musical
f. 56v	250	Miserere mi*c*hi	IN	156	43v	112v	Feria ij. post Dominicam Passionis	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. Statio ad Sanctum Grisogonum"* (Ms 19) Ms 19 inclou text i música íncipit. La doxologia menor apareix ratllada en vermell, com a indicació i/o recordatori que no es pot cantar fins a Pasqua
	251	Deus, exaudi orationem meam	GR	157	44r	113r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 57r	252	Domine con*u*ertere	OF	158	44r	113v	Feria ij. post Dominicam Passionis	Feria ij. (Ms 19) Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	253	Dominus *u*irtutum	CO	158	44r	114r	ídem.	
	254	Expecta Dominum	IN	158	44r	114r	Feria iij. post Dominicam Passionis	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iij. Ad Sanctum Ci**r**iacum"* (Ms 19) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 no inclouen la doxologia menor ni tampoc indiquen l'íncipit textual i musical de l'introit com a recordatori per a la repetició de la peça sense doxologia, com sí que fa GC
	255	Discerne causam meam	GR	159	44v	114v	ídem.	
f. 57v	256	Sperent in te omnes	OF	159	44v	115r	ídem.	
f. 58r	257	Redime me	CO	160	44v	115v	ídem.	
	258	Liberator meus	IN	160	45r	115v	Feria iv. post Dominicam Passionis	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iiij. Ad Sanctum Marcellum"* (Ms 19) Ms 19 inclou text i música de l'íncipit de la doxologia menor, però apareix ratllada en vermell
f. 58v	259	Exaltabo te	GR	161	45r	116r	ídem.	Després d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 59r	260	Eripe me	OF	162	45v	117r	ídem.	
	261	La*u*abo inter innocentes	CO	163	45v	117v	ídem.	
f. 59v	262	Omnia qu*e* fecisti nobis	IN	163	46r	118r	Feria v. post Dominicam Passionis	Rúbrica en vermell indica: *"Feria v. Ad Sanctum App**o**llinarem"* (Ms 19) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 no inclouen la doxologia menor ni tampoc indiquen l'íncipit textual i musical de l'introit com a recordatori per a la repetició de la peça sense doxologia, com sí que fa GC
	263	Tollite hostias	GR	164	46r	118v	ídem.	
f. 60r	264	Super flumina Bab*i*lonis	OF	165	46v	119r	ídem.	
	265	Memento *u*erbi tui	CO	165	46v	119v	ídem.	
f. 60v	266	Miserere *michi*	IN	166	46v	120r	Feria vj. post Dominicam Passionis	Rúbrica en vermell al final del recte del foli anterior indica: *"Feria vj. Ad Sanctum Stephanum"* (Ms 19) A continuació de la rúbrica, afegit posteriorment en vermell per **mà 3** "*et sabat*u" (**f. 60r**) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 no inclouen la doxologia menor ni tampoc indiquen l'íncipit textual i musical de l'introit com a recordatori per a la repetició de la peça sense doxologia, com sí que fa GC
	267	Pacifice loquebantur mi*c*hi	GR	166	[47]r	120v	ídem.	Correcció i afegit musical al marge sobre la paraula "*Deus*"(**f. 61r**). Vegeu indicacions en el capítol corresponent

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q7 – 5 bifolis, de f. 61r a f. 70v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 61r	268	Benedicitus es	OF	167	[47]r	121r	Feria vj. post Dominicam Passionis	*Feria vj.* (Ms 19) Abans d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
	269	Ne tradideris me	CO	167	[47]r	121r	ídem.	
							Sabbato post Dominicam Passionis	[*Et sabat*u] (Ms 19) A continuació de la rúbrica precedent, afegit posteriorment en vermell per **mà 3** "*et sabat*u" per indicar l'ofici, com ja s'ha indicat a **f. 60r** (Ms 19) Ms 26 i Ms 1.7 també donen aquesta indicació a la rúbrica precedent, a feria vj. GC indica *Sabbato resumitur Officium praecedentis Feriae vj. Excepto Tractu qui non dicitur*
f. 61v	270	Pueri Hebr*e*orum *tollentes* ramos	AN	168	[47]v	121v	Dominica in Palmis	*Dominica in Palmis* (Ms 19) Rúbrica en vermell indica: "*Dominica in palmis. Cantor postquam ramum . Abbis (ob)tulerit incipiat antiphona istam. Que dum cantatur diuidantur rami. Si necesse fuerit repetantur antiphon*e." (Ms 19) Ms 26 part rúbrica retallada, però la part que es conserva, coincideix amb Ms 19. Ms 1.7 també coincideix amb Ms 19 GC mostra indicacions amb particularitats
	271	Pueri Hebr*e*orum *u*estimenta	AN	169	[47]v	122r	ídem.	
	272	Occurrunt turb*e* cum floribus et palmis	AN	X	[47]v	122r	ídem.	Rúbrica en vermell indica: "*Ad exitum processionis*" (Ms 19) També Ms 26 i Ms 1.7
f. 62r	273	Collegerunt pontifices	AN	X	[47]v	122v	ídem.	Rúbrica en vermell indica: "*Dum hec antiphona canitur fiat prima stacio*." (Ms 19) També Ms 26 i Ms 1.7
	274	Unus autem exipsis *K*ayphas	AN	X	-	123r	ídem.	Rúbrica en vermell indica*: "Cantantes huic u*ersum *procedant ad altram stationem."* (Ms 19) També Ms 1.7. El f. 48 no s'ha conservat (Ms 26)
f. 62v	275	Ave rex noster	AN	X	-	124r	ídem.	Rúbrica en vermell indica: *"In ultima statione incipiente cantore antiphonam istam. Inclinetur ad crucem conuentum manibus in terra positis et omnes erecti deinceps stent conuersi ad crucem usque dum incipitur "Gloria Laus"."* (Ms 19) També Ms 1.7. El **f. 48** no s'ha conservat (Ms 26)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 63r	276	Gloria laus	HM	X	49r	124v	Dominica in Palmis	*Dominica in Palmis* (Ms 19) Rúbrica en vermell indica: *"Per[l]acto euangelio stet conuentus uersis uultibus ad inuicem. Duo autem fratres qui iam a cantore premonisti esse debent post euangelium lectionem ecclesiam intrent et iuxta hostium stantes uersa facie ad processionem uersus istos uti hic ordinati sunt cantent."* (Ms 19) També Ms 1.7. Ms 26 només indica íncipit text i música, sense rúbrica.
f. 63v	277	Ingrediente Domino	RS	X	49r	124v	ídem.	Rúbrica en vermell indica: *"Hymnus itaquem finitis et ab eisdem fratribus principio uersuum repetitio scilicet "Gloria Laus" reuertantur ad processionem et stent in ordine suo hic "Gloria Patri" actis imponat abbas responsorium "Ingrediente Domino" quod omnes cantando ecclesiam intrent. Statio ad Sanctum Iohanem ad Lateranos. Hec missa sicut in Natale unius Apostoli cantatur. Credo."* (Ms 19) Ms 19 i Ms 26 només indiquen text íncipit de la peça. Ms 26 indica en negre "*Credo*" afegit posteriorment per **mà 1** i mostra text de la rúbrica retallat a partir de *"quod omnes cantando […]"*. Ms 1.7 mostra una rúbrica bastant similar i inclou text i música complet del responsori.
	278	Domine, ne longe	IN	169	49v	126r	ídem.	Al final de la peça GC indica *Kyrie, etc. ut in Dominicis Quadragesimae*
f. 64r	279	Tenuisti manum dexteram meam	GR	170	49v	126v	ídem.	
f. 64v a f. 65v	280	Deus deus meus	TR	171-175	50r-51r	127v-130r	ídem.	
f. 66r	281	Improperium expectauit	OF	175	51v	130v	ídem.	
f. 66v	282	Pater, si non potest	CO	176	51v	131r	ídem.	
	283	*I*udica, Domine,	IN	176	51v	131v	Feria ij. Majoris Hebdomadae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. Ad Sanctam Praxedam"* (Ms 19)
f. 67r	284	Exurge, Domine,	GR	177	52r	131v	ídem.	Després d'aquesta peça, GC inclou el tracte *Domine, non secundum* de la p. 74
f. 67v	285	Eripe me	OF	178	52r	132v	ídem.	
	286	Erubescant	CO	178	52r	132v	ídem.	
	287	Nos autem	IN	179	52v	133r	Feria iij. Majoris Hebdomadae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iij. Ad Sanctam Priscam"* (Ms 19)
f. 68r	288	Ego autem	GR	180	52v	133v	ídem.	
f. 68v	289	Custodi me	OF	181	[53]r	134v	ídem.	
	290	Ad*u*ersum me	CO	181	[53]r	135r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 69r	291	In nomine *Domini*	IN	182	[53]r	135v	Feria iv. Majoris Hebdomadae	Rúbrica en vermell indica: *"Feria iiij. Ad Sanctam Mariam Maiorem"* (Ms 19) GC indica In nomine *Jesu*. Ms 26 i Ms 1.7 coincideixen amb Ms 19 In nomine *Domini*, tot i que "*Domini*" està corregit en negre per "*Yesu*" per **mà 4** posteriorment A Ms 19 apareix part del text ratllat i corregit en negre a sobre per **mà 4** amb el text de l'Ofici del Santíssim Nom de Jesús de la Dominica ij. post Epiphaniam del mes de gener (vegeu GC p. 334) GC indica al final de la peça *Graduale post Prophetiam*
f. 69v – f. 70v	292	Ne a*u*ertas faciem tuam	GR	183	[53]v	136r	ídem.	GC indica *Tractus post Epistolam ab utroque Choro decantandus*
	293	Domine, exaudi orationem meam	TR	184	54r	136v	ídem.	Ms 19 i Ms 26 indiquen afegit posteriorment en vermell per **mà 2***"Totus chorus"* a l'inici del tracte
f. 70v	294	Domine, exaudi orationem meam	OF	186	54v	138r	ídem.	
	295	Potum meum	CO	186	54v	138v	Ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q8 – 5 bifolis, de f. 71r a f. 80v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 71r	296	Nos autem	IN	187/179	54v	139r	Feria v. in Coena Domini	*Feria v. In Cena Domini* (Ms 19) Al final del **f. 70v** rúbrica en vermell indica: *"Feria v. Statio ad Sanctam Priscam"* (Ms 19) A continuació de la rúbrica, afegit posteriorment en vermell per **mà 3** "*In Cena Domini*" i "*Hec missa sicut in Natale in Apostoli celebretur*" Ms 26 ja inclou aquestes indicacions a la rúbrica original. GC indica *Kyrie, Gloria in Excelsis. Sanctus et Agnus Dei, cantatur ut in Festis sermonis.* Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **lxvij.** La peça es troba en **f. 67v**
	297	*X*ristus factus est	GR	187	54v	139v	ídem.	
	298	Dextera Domini	OF	187/57	55r	140r	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xvj**. La peça es troba en **f. 16v**
	299	Dominus *Ih*esus	CO	187	55r	140r	ídem.	GC indicacions en rúbrica al final d'aquesta peça
f. 71v – f. 72r	300	Domine, audi*u*i	TR	188	55r - 55v	140v	Feria vj. in Parasceve	Rúbrica en vermell indica: "*Feria vj. Statio ad Iherusalem*" (Ms 19) Comença la rúbrica dient: *"In Parasce*ue*. Ministris indutis aliquis frare a cantore premonitus legat hanc lectionem* "*In Tribulatione*" *qui sequitur tractus"* Ms 26 mateixa rúbrica i afegit posteriorment en vermell per **mà 2** *"Alternatum cantatur"* al marge Abans d'aquesta peça, GC indica *Tractus post I. Prophetiam qui cantatur ab utroque choro simul*.
f. 72v – f. 73v	301	Eripe me	TR	190	56r – 56v	142r	ídem.	Rúbrica en vermell indica: "*Lectio ij."Dixit Dominus" a subdiachono legatur*". Esborrat *"collecta"* (Ms 19) Ms 19 indica rúbrica *"Alternatum cantatur"* i Ms 26 *"Alternatum"* afegides posteriorment en vermell per **mà 2** **f. 73** retallat marge inferior (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 74r – f. 75r	302	Popule meus	IM	194	57r – 57v	145r	Feria vj. in Parasceve	*Feria vj. in Parasceue* (Ms 19) Rúbrica en vermell indica: *"Perlecta passione orationibusque dicit sollempnibus duo sacerdotes absque stolis manipulis inferant crucem in locum qui adoranda est. De hic applicant se ad eam hinc et inde positis genibus in terra. Sicquem tenentes eam intraque parte dicatur"* (Ms 19 i Ms 26) Ms 1.7 i GC indicacions en rúbriques amb algunes variants Abans de l'*Agyos o Theos*, rúbrica en vermell indica: *"Alii autem duo frares stantes antem gradum dicant semel flectentes genua. Agios"* (Ms 19 i Ms 26) Abans del *Sanctus Deus*, rúbrica en vermell indica: *"Chorus semel flectentes genua dicat"* (Ms 19 i Ms 26) Abans del *Quia ego eduxit*, rúbrica en vermell indica: *"Dicant sacerdotes"* (Ms 19) - Ms 26, només *"sacerdotes"* Abans de l'*Agyos o Theos*, rúbrica en vermell indica: *"Duo frares"* (Ms 19 i Ms 26) Abans del *Sanctus Deus*, rúbrica en vermell indica: *"Chorus"* (Ms 19 i Ms 26) Abans del *Quid ultra*, rúbrica en vermell indica: *"Sacerdotes"* (Ms 19 i Ms 26) Abans de l'*Agyos o Theos*, rúbrica en vermell indica: *"Duo frares"* (Ms 19 i Ms 26) Abans del *Sanctus Deus*, rúbrica en vermell indica: *"Chorus"* (Ms 19 i Ms 26)
f. 75r	303	Ecce lignum	AN	196	58r	146v	ídem.	Rúbrica en vermell indica: *"Hic discooperiatur crux a sacerdotibus dicentibus "Ecce lignum". Qua discoopta mox omnes petant* u*eniam contra [altare]"* (Ms 19 i Ms 26) Ms 26 inclou rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 2** *"in processione"* Ms 1.7 i GC indicacions en rúbriques amb algunes variants
f. 75r – f. 76v	304	Crux fidelis – Pange lingua	HM	197	58r – 58v	147r	ídem.	Abans del text *"Gloria et honor Deo"* rúbrica en vermell indica: *"hic non inclinatur"* (Ms 19) Ms 26 presenta rúbriques en negre afegides posteriorment per **mà 2** *"repetitur"* i *"non inclinatur"* que es llegeixen malament. No conservem fragment f. 59-f. 62 (fins a Diumenge de Ressurrecció) Ms 1.7 no fa indicacions i GC fa altres indicacions

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 77r	305	Super omnia lingua	AN	201	-	150r	Feria vj. in Parasceve	*Feria vj. in Parasceue* (Ms 19) Rúbrica en vermell indica: *"Post hec omnia eleuantes crucem qui tenent illam restituant in locum suum dicendo "Super omnia""* Ms 1.7 com Ms 19 - GC altres indicacions
	306	Cantemus Domino	TR	202	-	150v	Sabbato Sancto	*Officium in* U*igilia Pasche agatur post nonam* (Ms 19) Rúbrica en vermell indica: *"Lectio j. "In principio". Oratio. "Deus qui mirabili". Lectio ij. "Sanctum est""* Rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 2***"Totus chorus"* Ms 1.7 com Ms 19 - GC altres indicacions
f. 77v	307	Uinea facta est	TR	203	-	151v	ídem.	Rúbrica en negre i vermell indica: *"Lectio iij. "Deus cuius antiqua". Collecta. "Apprehendent".* Al final de la peça s'indica la *collecta "Deus qui nos ad celebrandam"* Rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 2***"Totus chorus"* Ms 1.7 com Ms 19 - GC altres indicacions
f. 78r	308	Sicut ceruus	TR	204	-	152v	ídem.	Rúbrica en negre i vermell indica: *"Lectio iiij. "Hec est hereditas". Collecta. "Deus qui ecclesiam tuam".* Rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 2***"Totus chorus"* Ms 1.7 com Ms 19 - GC altres indicacions
f. 78v – f. 79v	309	Kyrie eleison	LL	205	-	153v	ídem.	Rúbrica en vermell indica*: "Seque Collecta "Concede quesumus" hic sequitur Letania"* Vegeu explicacions detallades al respecte al capítol corresponent Ms 1.7 no detalla sant(e)s de la lletania - GC altres indicacions i detalla sant(e)s de la lletania
f. 80r	310	Kyrie eleison	KY	X	-	153v	ídem.	
f. 80v	311	Gloria	GL	X	-	153v	ídem.	
	312	Confitemini Domino	AL	208	-	153v	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q9 – 5 bifolis, de f. 81r a f. 90v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 81r	313	Laudate Dominum	TR	209	X	154r	Sabbato Sancto	*Officium in* U*igilia Pasche agatur post nonam* (Ms 19) Ms 19 indica text i música de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxiij**. La peça es troba en **f. 33v** Rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 2** indica: *"Alternatum cantatur"* GC posa tota la peça, però és la mateixa que hi ha a **p. 101** Ms 1.7 posa tota la peça, però és la mateixa que hi ha a **f. 69r**, i indica en vermell: *"In choro invitatorij"* GC fa altres indicacions i rúbriques diferents
	314	Resurrexi	IN	212	X	155r	Dominica Resurrectionis	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica [in] Pasch*e. *Statio ad Sanctam Mariam ad Presepe. Gloria et Credo et Prephacio "Te quidem [Domine] omni tempore" et dicitur per ebdomadam"* (Ms 19) Rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 3** indica: *"Hic non dicitur Agnus Dei"* Ms 1.7 i GC no fan aquestes indicacions litúrgiques
f. 81v	315	H*e*c dies	GR	212	X	155v	ídem.	
	316	Pascha nostrum	AL	213	63r	156v	ídem.	
f. 82r	317	Terra tremuit	OF	214	63r	156v	ídem.	
	318	Pascha nostrum	CO	214	63r	157r	ídem.	
f. 82v	319	Introduxit *u*os Dominus	IN	215	63v	157v	Feria ij. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: *"Feria ij. in Albis. Ad Sanctum Petrum"* (Ms 19) Afegit posteriorment en vermell per **mà 3** *"Gloria [et] Prephac*io*"* Ms 26 presenta la mateixa indicació però afegida en negre per **mà 8**
	320	H*e*c dies	GR	215/212	63v	157v	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit *Hec* Foliació referencial en vermell **lxxxj**. La peça es troba en **f. 81v**
f. 83r	321	Non ne cor	AL	216	63v	158r	ídem.	
	322	Angelus Domini	OF	216	[64]r	158v	ídem.	
f. 83v	323	Surrexit Dominus	CO	217	[64]r	159r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 83v	324	Aqua sapienti*e*	IN	217	[64]r	159r	Feria iij. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Feria iij. in Albis*" (Ms 19) Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Feria iij. in Albis. Ad Sanctum Paulum"*. Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Prephacio "Te quidem [Domine] omni tempore""*
	325	H*e*c [dies]	GR	218/ 212	[64]v	159v	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit *Hec* Foliació referencial en vermell **lxxxj**. La peça es troba en **f. 81v**
f. 84r	326	Stetit *Ih*esus	AL	218	[64]v	160v	ídem.	
	327	Intonuit de c*e*lo	OF	219	65r	161r	ídem.	
f. 84v	328	Si consurrexistis	CO	219	65r	161r	ídem.	
	329	*U*enite benedicti	IN	220	65r	161v	Feria iv. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Feria iiij. in Albis*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria* [in excelsis –esborrat-] *et Prephacio"*. Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Feria iiij. in Albis. Ad Sanctum Laurentium"*. Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria in excelsis et Prephacio "Te quidem [Domine] omni tempore""*
f. 85r	330	H*e*c dies	GR	221/ 212	65v	162r	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit *Hec* Foliació referencial en vermell **lxxxj**. La peça es troba en **f. 81v**
	331	Surrexit Dominus	AL	221	65v	162v	ídem.	
f. 85v	332	Portas c*e*li	OF	222	66r	163r	ídem.	
	333	*X*ristus resurgens	CO	222	66r	163v	ídem.	
	334	*U*ictricem manum	IN	223	66r	163v	Feria v. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Feria v. in Albis*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria et Prephacio "Te quidem Domine [omni tempore]"".* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Feria v. in Albis. Ad Sanctos Apostolos"*. Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Prephacio "Te quidem [Domine] omni tempore""*
f. 86r	335	H*e*c [dies]	GR	223/ 212	66v	164r	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit *Hec* Foliació referencial en vermell **lxxxj**. La peça es troba en **f. 81v**
f. 86v	336	*X*ristus resurgens	AL	224	66v	165r	ídem.	
	337	In die solemnitatis	OF	225	66v	165v	ídem.	
f. 87r	338	Populus a*d*quisitionis	CO	225	67r	165v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 87r	339	Eduxit eos	IN	226	67r	166r	Feria vj. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Feria vj. in Albis"* (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria. Prephacio "Te quidem Domine [omni tempore]""* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Feria vj. in Albis. Ad Sanctam Mariam ad Martyres"*. Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Prephacio "Te quidem [Domine] omni tempore""*
f. 87v	340	H*e*c dies	GR	226/212	67r	164r	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit *Hec* Foliació referencial en vermell **lxxxj**. La peça es troba en **f. 81v**
	341	In die resurrectionis	AL	227	67v	167r	ídem.	
f. 88r	342	Erit *u*obis	OF	227	67v	167v	ídem.	
	343	Data est mi*c*hi	CO	228	67v	168r	ídem.	
f. 88v	344	Eduxit Dominus	IN	228	68r	168r	Sabbato in Albis	Rúbrica en vermell indica: "*Sabbato in Albis"* (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria. Prephacio"* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Sabbato in Albis. Ad Sanctum Johannem ad Lateranos"*. Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Prephacio "Te quidem Domine omni tempore""*
	345	H*e*c dies quam fecit	AL	229	68r	168v	ídem.	GC dóna unes indicacions sobre com interpretar aquest cant que ni Ms 19, ni Ms 26, ni M 1.7 donen Ms 26 inclou indicacions sobre una missa al marge afegida posteriorment per **mà 2**
f. 89r	346	Laudate pueri	AL	230	68v	169r	ídem.	El *Jubilus* comença al final del f. 88v (Ms 19) GC dóna unes indicacions sobre com interpretar aquest cant que ni Ms 19, ni Ms 26, ni M 1.7 donen
	347	Benedictus	OF	230	68v	169v	ídem.	
f. 89v	348	Omnes qui in *X*risto	CO	231	68v	169v	ídem.	
	349	Quasi modo	IN	231	68v	170r	Dominica in Albis	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica in Albis"* (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria. Prephacio et Credo"* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Dominica j. post Albas"* Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Credo et Prephacio "Te quidem Domine omni tempore""* i *"Missa ista dicatur sicut in Unius Apostoli"*
	350	Post dies octo	AL	232	69r	170v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 90r	351	Surrexit domine	AL	232	69r	171r	Dominica in Albis	*Dominica in Albis* (Ms 19) GC inverteix l'ordre d'aquestes dues peces
	352	Angelus Domini	OF	232/216	69r	171r	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit Foliació referencial errònia en vermell **lxxxij**. La peça es troba en **f. 83r**
	353	Mitte manum	CO	233	69r	171v	ídem.	
	354	Misericordia Domini	IN	233	69v	171v	Dominica ij. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica ij post Pascha*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria et Credo"* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Dominica ij. post Albas"* Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Credo"*
f. 90v	355	Ego sum pastor	AL	234	69v	172r	ídem.	
	356	Angelus Domini	AL	233	69v	172v	ídem.	GC inverteix l'ordre d'aquestes dues peces

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q10 – 5 bifolis, de f. 91r a f. 100v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 91r	357	Deus, Deus meus	OF	234	70r	173r	Dominica ij. post Pascha	*Dominica ij. post Pascha* (Ms 19)
	358	Ego sum pastor bonus	CO	235	70r	173r	ídem.	
f. 91v	359	*I*ubilate Deo	IN	235	70r	173v	Dominica iij. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica ~~in Albis~~ (ratllat) iij. post Albas*" (Ms 19) Afegit posteriorment en vermell per **mà 3** *"Gloria et Credo"* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Dominica iij. post Albas"* Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Credo"*
	360	Modicum	AL	237	70v	174r	ídem.	
f. 92r	361	Surrexit	AL	236	70v	174v	ídem.	GC inverteix l'ordre d'aquestes dues peces
	362	Lauda, anima mea	OF	237	70v	175r	ídem.	
f. 92v	363	Modicum	CO	238	[71]r	175r	ídem.	
	364	Cantate Domino	IN	238	[71]r	175v	Dominica iv. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica iiij. post Albas*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria et Credo"* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Dominica iiij. post Albas"* Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Credo"*
f. 93r	365	*U*ado ad eum	AL	239	[71]r	176r	ídem.	
	366	Stetit *Ih*esus	AL	239/218	[71]v	176r	ídem.	GC inverteix l'ordre d'aquestes dues peces Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **lxxxiij**. La peça es troba en **f. 84r**
	367	*I*ubilate Deo uni*u*ersa terra	OF	239/54	[71]v	176v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **xv**. La peça es troba en **f. 15v**
	368	Cum *u*enerit Paraclitus	CO	239	[71]v	177r	ídem.	
f. 93v	369	*U*ocem *i*ocunditatis	IN	240	[71]v	177v	Dominica v. post Pascha	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica v. post Albas*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** *"Gloria et Credo"* Ms 26 indica en rúbrica en vermell: *"Dominica v. post Albas"* Afegit posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Credo"*
	370	Usque modo	AL	241	X	178r	ídem.	Ms 26 ha extraviat aquest **f. 72**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 94r	371	Surrexit Dominus et occurrens	AL	241/221	X	178v	Dominica v. post Pascha	*Dominica v. post Albas* (Ms 19) GC inverteix l'ordre d'aquestes dues peces. Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **lxxxiiij**. La peça es troba en **f. 85r**
	372	Benedicite, Gentes	OF	241/144	X	179r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **l**. La peça es troba en **f. 51r**
	373	Cantate Domino	CO	241	X	179v	ídem.	
	374	Exaudi*u*it	IN	242	X	179v	In Litaniis Majoribus et in Minoribus	Rúbrica en vermell indica: *"In rogatoribus. Feria ij. et iij. post Letaniam Officium. In Letania Maiore Statio ad Sanctum Laurentium" (Ms 19)* GC dóna indicacions d'interpretació en una rúbrica
f. 94v	375	Confitemini Domino	AL	243	X	180r	ídem.	GC indica al final de la peça *Non repetitur* Alleluia Ms 19 i Ms 1.7 no diuen res al respecte
	376	Confitebor Domino	OF	243	X	180v	ídem.	
f. 95r	377	Petite	CO	244	[73]r	181r	ídem.	
	378	Omnes Gentes plaudite	IN	X/283	[73]r	181v	In Vigilia Ascensionis	Rúbrica en vermell indica: *"In Vigilia Ascensionis Domini post letaniam Officium"* (Ms 19) GC indica com a Introit el *Vocem jucunditatis* de la p. 240 i diu *Kyrie. Gloria etc. sub ritu iij. Lect.* Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 inclouen un mateix fragment musical sobre les paraules *alleluya* (Ms 19 i Ms 1.7)/*alleluia* (Ms 26), que apareixen 3 vegades en el fragment i que figura abans del salm *Subiecit populos nobis*. Aquesta peça també la trobarem al **f. 111v** (Ms 19), al **f. [86]r** (Ms 26) i **f. 224r** (Ms 1.7) sense aquest fragment musical sobre la paraula *al·leluia* i amb petites particularitats musicals. Vegeu el comentari pertinent a l'estudi
f. 95v	379	Omnes Gentes plaudite	AL	X/245	[73]v	182r	ídem.	GC indica com a Al·leluia la peça *Usque modo* de la p. 245/241
	380	Ascendit Deus	OF	X/247	[73]v	182r	ídem.	GC indica com a Ofertori la peça *Benedicite, Gentes* de la p. 245/144
f. 96r	381	Pater cum essem	CO	X/249	[73]v	182v	ídem.	GC indica com a Comunió la peça *Cantate Domino* de la p. 245/241 Ms 26 indica en negre "*cor*" a l'inici de la peça, afegit posteriorment per **mà 4**
	382	*U*iri Galilei	IN	246	74r	183r	In Ascensione Domini	Rúbrica en vermell indica: *"In die Ascensionis Domini. Gloria et Credo et Prephacio "Qui post resurrectionem""* (Ms 19) Afegit al marge en negre posteriorment per **mà 1** *"Et per omne octabae dicitur Gloria in excelsis et Prefacio"* Ms 26 inclou indicacions al marge en negre afegides posteriorment per **mà 1, mà 2** i **mà 8**, amb les mateixes indicacions i recordatori de cantar l'Al·leluia. Ms 1.7 indica al peu del foli la següent inscripció aproximada: *"Die en que finquemos los ymnoros. A la primera antiphona de vespras dissitur* "O rex gloriae" *que fue ordenado por cabildo por succession de la infante dompna Berenguiella, que Dios perdone. Amén"* en relació a aquesta oració d'aquesta antífona de vespres de la Vigília de l'Ascensió del Senyor.
f. 96v	383	Ascendit Deus	AL	246	74r	183v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 97r	384	Ascendens *X*ristus	AL	X	74r	184r	In Ascensione Domini	*In die Ascensionis Domini* (Ms 19) GC indica la peça *Alleluia. V. Dominus is Sina*
	385	*U*iri Galilei	OF	X	74v	184r	ídem.	GC indica la peça *Offertorium. Ascendit Deus*
f. 97v	386	Psallite Domino	CO	248	74v	184v	ídem.	
	387	Exaudi, Domine	IN	248	75r	185r	Dominica infra Octavam Ascensionis	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica infra Octavam Ascensionis"* (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 3** "*Gloria et Credo*" però ratllat en vermell Ms 26 indica en una rúbrica en vermell: *"Dominica post ascensionem Domini"* Afegit posteriorment en negre per **mà 8** "*Gloria et Credo*"
f. 98r	388	Dominus in S*y*na	AL	247	75r	185v	ídem.	GC indica 2 altres peces com a Al·leluies: *"Ascendit Deus"* a la p. 249/246 i *"Non vos relinquam"* a la p. 249
	389	Ascendit Deus	OF	249/247	75r	185v	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit Foliació referencial en negre **xc·v**. La peça es troba en **f. 95v**
	390	Pater cum essem	CO	249	75r	186r	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit Foliació referencial errònia en negre **xc·v**. La peça es troba en **f. 96r**
f. 98r/v	391	Attende c*e*lum	TR	250	75v	186v	Sabbato in Vigilia Pentecostes	Rúbrica en negre indica: *"In Vigilia Pentecostes Officium de Nona. Lectio prima "Temptauit Deus Abraham". Oratio "Deus [qui] in Abrahe". Lectio ij. "Scripsit Moyses""* (Ms 19) Després d'aquesta peça, a la rúbrica en negre al principi del foli següent (**f. 99r**) s'indica: *"Collecta "Deus qui* nos *per prophetarum". Prophecia "Apprehendent septem""* (Ms 19) Correccions musicals afegint al marge (**f. 98v**) el fragment "s*icut ymber super gramina et*". Vegeu indicacions en el capítol corresponent Ms 26 indica *Lectio iij*. per *Prophecia* Abans de la peça, GC diu: "*Post 2. Prophetiam, Tractus ab utroque Choro simul decantandus"* Ms 26 afegit posteriorment en vermell per **mà 2** indica: *"Totus Chorus*" al principi de la peça i al final del foli, al principi del verset *"Deus fidelis"*
f. 99r	392	*U*inea facta	TR	252/203	76r	187r	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **lxxvij**. La peça es troba en **f. 77v.** Després d'aquesta peça, a la rúbrica en negre s'indica: *"Collecta "Deus qui nos ad celebrandum". Prophecia "Audi Israel". Collecta "Deus qui incommutabilis""* (Ms 19) Ms 26 indica *Lectio iiij*. per *Prophecia.* Afegit posteriorment en vermell per **mà 2** indica: *"Totus Chorus*"
	393	Sicut cer*u*us	TR	252/204	76r	188r	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit Foliació referencial errònia en vermell **lxxvij**. La peça es troba en **f. 78r** Després d'aquesta peça, a la rúbrica en negre s'indica: *"Collecta "Concede quesumus Deus omnipotens"* (afegit aquest mot posteriorment per **mà 3**)*. Hic sequitur letania sicut in* U*igilia Pasche"* (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 99r	394	Kyrie	KY	252	76r	188v	Sabbato in Vigilia Pentecostes	*In Vigilia Pentecostes Officium de Nona* (Ms 19) Ms 19 indica íncipit text i música. Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 3** rúbrica que indica: *"Kyrie eleison. Gloria in excelsis"* GC en p. 252 diu *In fine Litaniarum, cantatur solemniter Kyrie eleison, pro Missa, et repetuntur, ut moris est.*
	395	Gloria	GL	X	76r	188v	ídem.	Ms 19 indica íncipit text i música. GC dóna altres indicacions
	396	Confitemini Domino	AL	252/208	76r	188v	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit Foliació referencial en vermell **lxxx**. La peça es troba en **f. 80v**
	397	Laudate Dominum	TR	252/209 101	76r	189r	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit. Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 2** rúbrica que indica: *"Alternatum cantatur"* Ms 26 també inclou la mateixa indicació per **mà 2** Foliació referencial en negre **xxxiij**. La peça es troba en **f. 33v**. Curiosament no dóna com a referència la peça de **f. 81r**, tot i ser la mateixa (vegeu explicacions de rúbriques)
	398	Emitte spiritum	OF	252	76r	189v	ídem.	
	399	Ultimo festi*u*itatis	CO	252	76r	189v	ídem.	Afegit posteriorment en negre per **mà 4** la indicació *"cor"* (Ms 26)
f. 99v	400	Spiritus Domini	IN	254	76v	190r	Dominica Pentecostes	Rúbrica en vermell indica: *"In die Pentecostes. Gloria et Credo et Prephatio "Qui ascendens super omnes [celos]"* (Ms 19) Afegit posteriorment al marge en vermell per **mà 3**: *"per totam* e*bdomadam repetatur prefac*i*o "Qui ascendens" ad omnes missas"* Ms 19 utilitza en l'original un salm d'ús més antic, *Omnium est enim*. Corregit a sobre en negre posteriorment per **mà 4** hi ha el salm més modern, *Exurgat Deus*, com el que figura a GC. Segurament hi figura com a recordatori per a la missa votiva de l'Esperit Sant que utilitza aquest salm (vegeu explicacions al capítol corresponent). Ms 26 utilitza el salm antic i no presenta cap indicació del verset modern. Ms 26 indica en rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 8**:*"Gloria et Credo et Prephatio "Qui ascendens super omnes celos". Et per totam* e*bdomadam repetatur prephatio "Qui ascendens" ad omnes missas"*
f. 100r	401	Beata gens cu*i*us	GR	X 143/300	X 39v	X 102v	ídem.	Ms 26, Ms 1.7 i GC inclouen aquesta peça en el temps litúrgic de Quaresma Ms 19 indica només text de l'íncipit Foliació referencial en vermell **l**. La peça es troba en **f. 50v**
	402	*U*eni sancte Spiritus	AL	255	76v	190v	ídem.	
	403	Paraclit*o* Spiritus sanctus	AL	255	77r	191r	ídem.	GC inverteix l'ordre d'aquestes dues peces
f. 100v	404	Confirma hoc, Deus	OF	256	77r	191v	ídem.	
	405	Factus est repente	CO	256	77r	192r	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q11 – 5 bifolis, de f. 101r a f. 110v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 101r	406	Ciba*u*it eos	IN	257	77v	192r	Feria ij. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica*: "Feria ij. Ad Sanctum Petrum ad* U*incula"* Afegit posteriorment en vermell per **mà 3** *"Gloria et Prephacio"* (Ms 19) Afegit a la rúbrica posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Prephacio"* (Ms 26)
	407	Emitte Spiritum	AL	257	77v	192v	ídem.	
f. 101v	408	Spiritus Sanctus procedens	AL	X	77v	193r	ídem.	GC indica l'al·leluia *Veni, sancte Spiritus*, p. 255
	409	Intonuit de c*e*lo	OF	257/219	78r	193r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **lxxxiij**. La peça es troba en **f. 84r**
	410	Spiritus sanctus	CO	258	78r	193v	ídem.	
	411	Accipite *io*cunditatem	IN	258	78r	193v	Feria iij. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica*: "Feria iij. Ad Sanctam Anastasiam"* Afegit posteriorment en vermell per **mà 3** *"Gloria et Prephacio"* (Ms 19) Afegit a la rúbrica posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria et Prephacio"* (Ms 26)
f. 102r	412	Loquebantur *u*ariis	AL	259	78r	194r	ídem.	
	413	Non *u*os relinquam	AL	X	78v	194v	ídem.	GC indica l'al·leluia *Veni, sancte Spiritus*, p. 255
f. 102v	414	Portas c*e*li	OF	259/222	78v	195r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **lxxxv**. La peça es troba en **f. 85v**
	415	Spiritus, qui a Patre procedit	CO	259	78v	195r	ídem.	
	416	Deus, dum egrede[re]ris	IN	260	78v	195v	Feria iv. Quatuor Temporum Pentecostes	Rúbrica en vermell indica*: "Feria iiij. Statio ad Sanctam Mariam"* Afegit posteriorment en vermell per **mà 2** *"Gloria non dicitur se*c *Prephatio dicitur "Qui ascendens""* (Ms 19) Afegit a la rúbrica posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria non dicitur sed Prephatio dicitur "Qui ascendens super omnes celos""* (Ms 26)
f. 103r	417	Spiritus Domini	AL	260	79r	196r	ídem.	
	418	Factus est repente	AL	X	79r	196v	ídem.	GC dóna altres indicacions de lectures i cants, p. 261
	419	Meditabor	OF	261/94	79r	196v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·xxx·**. La peça es troba en **f. 30v**. Posa text i música de l'al·leluia final peça. GC diu *Meditabor* cum *Alleluia*, p. 94
f. 103v	420	Pacem meam do *u*obis	CO	261	79v	197r	ídem.	GC posa com a íncipit *Pacem relinquo vobis*, canviant l'ordre de les frases de la peça

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 103v	421	Spiritus Domini	IN	261/254	79v	197r	Feria v. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Feria v."* (Ms 19) GC diu Missa *Spiritus Domini*, ut in die Pentecostes, p. 254 Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xclx**. La peça es troba en **f. 99v**. Raspada foliació anterior Afegit a la rúbrica posteriorment en negre per **mà 8** *"Gloria. Prephatio"* (Ms 26)
	422	*U*eni, sancte Spiritus	AL	261/255	79v	197v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xclx**. La peça es troba en **f. 100r**
	423	Paraclito Spiritus sanctus	AL	261/255	79v	198r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xclx**. La peça es troba en **f. 100r**. Raspada foliació anterior GC inverteix ordre d'aquests dos al·leluies
	424	Confirma hoc Deus	OF	261/256	79v	198r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **c**. La peça es troba en **f. 100v**
	425	Factus est repente	CO	261/256	79v	198v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **c**. La peça es troba en **f. 100v**
	426	Repleatur os meum	IN	262	79v	199r	Feria vj. Quatuor Temporum Pentecostes	Rúbrica en vermell indica: *"Feria Sexta"* (Ms 19) Afegit a la rúbrica posteriorment en negre per **mà 8** *"Prephatio. Quatuor Temporum"* (Ms 26)
f. [104]r	427	*K*aritas Dei	AL	262	80r	199v	ídem.	
	428	*U*eni, sancte Spiritus	AL	263/255	80r	199v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xclx**. La peça es troba en **f. 100r**
	429	Lauda, anima mea	OF	263/237	80r	200r	ídem.	
	430	Spiritus ubi *u*ult	CO	265	80r	200v	ídem.	GC posa aquesta peça a p. 265 (Sabbato Quatuor Temporum Pentecostes) i a p. 263 *Non vos relinquam* (Feria vj. Quatuor Temporum Pentecostes)
	431	*K*aritas Dei	IN	263	80r	200v	Sabbato Quatuor Temporum Pentecostes	Rúbrica en vermell indica: *"Sabbato"* (Ms 19) Afegit posteriorment en vermell per **mà 3** *"Ad Sanctum Petrum. Gloria* (raspat, indicant que no s'ha de cantar aquell dia). *Prephatio"* (Ms 19) Afegit a la rúbrica posteriorment en negre per **mà 8** *"Prephatio. Quatuor Temporum"* (Ms 26). A la rúbrica en vermell original s'indica la *statio*. Ms 19 posa el salm *Domine Deus salutis me*ae i no el *Benedic, anima mea* de GC, utilitzat en la missa votiva de la Santíssima Trinitat (sobre les misses votives, vegeu capítol corresponent).
f. [104]v	432	Emitte Spiritum	AL	264/257	80v	201r	ídem.	Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 1** *"Prima Lectio.* Effundam de spiritu*"* (Ms 26)
	433	Loquebantur	AL	264/259	80v	201v	ídem.	Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 1** *"Secunda Lectio.* Dixit Moyses filijs Israel*"* (Ms 26)
f. 105r	434	Factus est repente	AL	264	80v	201v	ídem.	Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 1** *"Tertia Lectio.* Dixit Moyses Audi Israel*"* (Ms 26)
	435	*U*eni, sancte Spiritus	AL	265/255	81r	202r	ídem.	Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 1** *"Quarta Lectio.* Dixit Dominus ad Moysen*"* (Ms 26)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 105v	436	Benedictus es	AL	265	81r	202v	Sabbato Quatuor Temporum Pentecostes	Sabbato (Ms 19) Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 1** *"Quinta Lectio.* Angelus Domini*"* (Ms 26)
	437	Laudate Dominum omnes gentes	AL	X	81r	202v	ídem.	GC indica el tracte *Laudate Dominum*, p. 101
	438	Domine Deus salutis me*e*	OF	265/102	81r	203r	ídem.	GC indica *Domine Deus* cum *Alleluia,* p. 102 Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxiij**. La peça es troba en **f. 33v**. A continuació posa text i música de l'Al·leluia
	439	Non *u*os relinquam	CO	263	81r	203r	ídem.	GC posa aquesta peça a p.263 (Feria vj. Quatuor Temporum Pentecostes) i a p. 265 *Spiritus ubi vult* (Sabbato Quatuor Temporum Pentecostes)
f. 106r	440	Benedicta sit sancta	IN	266	81v	203v	In Festo SS. Trinitatis	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica j. post Pentecosten de Sanctissima Trinitate et celebratur sicut in Natale Unius Apostoli. Gloria et Credo et Prephatio "Qui cum unigenito".* Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: *Collecta. "Omnipotentes sempiterne Deus qui dedisti". Epistola "Gaudete perfecti estote". E*u*angelium* "*Cum* u*enerit paraclitus""* (Ms 19) Ms 19 utilitza el salm *Benedicamus patrem* i no el *Domine Dominus* (GC), que és l'utilitzat posteriorment a la missa votiva de la Santíssima Trinitat (vegeu capítol corresponent per a més explicacions). Ms 26 indica petita variació a la *Collecta*. *"Omnipotentes sempiterne Deus qui dedisti famulis "* i afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo et Prephatio "Qui cum unigenito"".* Al marge en vermell, a mode de rúbrica, l'original indica: *"Festivitas Sanctissima Trinitatis sicut in Natale Unius Apostoli est celebranda"*. També utilitza el salm *Benedicamus patrem*.
	441	Benedictus es Domine	GR	266	81v	204r	ídem.	
f. 106v	442	Benedictus es	AL	267/265	82r	204v	ídem.	Ms 19 indica només text de l'íncipit *Alleluia. Benedictus es* Foliació referencial en negre **cv**. La peça es troba en **f. 105v**
	443	Benedictus sit Deus	OF	267	82r	205r	ídem.	
	444	Benedicimus Deum c*e*li	CO	268	82r	205r	ídem.	
f. 107r	445	Domine, in tua misericordia	IN	268	82r	211v	Dominica j. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica ij. post Pentecosten*" (Ms 19). Afegit al marge posteriorment en negre per **mà 3**: "*Gloria. Credo. Collecta. "Deus inte sperancium". Epistola. "Deus caritas est". E*u*angelium."Homo quidam".* Afegit també al marge posteriorment en negre per **mà 6** indicacions per a la celebració de la solemnitat del Corpus Christi: "*De Corpore Christi. Cib*a*uit [re]quire in fine hujus libri. Introitus misse est, in feria secunda Spiritus Sa*n*ti*" Ms 26 afegit posteriorment per **mà 8**: "*Gloria. Credo*", però es llegeix molt malament. Marge retallat, hem reconstruït text. Mateixes indicacions de lectures que Ms 19, però en la rúbrica original.
	446	Ego dixi	GR	269	82v	212r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 107v	447	*U*erba mea	AL	270	83r	212v	Dominica j. post Pentecosten	*Dominica ij. post Pentecosten* (Ms 19)
	448	Intende *u*oci	OF	270/131	83r	213r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **xlv**. La peça es troba en **f. 45v**
	449	Narrabo omnia	CO	270/108	83r	213r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **xxxv**. La peça es troba en **f. 36r**
f. 108r	450	Factus est	IN	274	83r	213v	Dominica infra Octavam Corporis Christi, ij. post Pentecosten (p. 271-274, In Solemnitate Corporis Christi)	Rúbrica en vermell afegida al final del foli anterior indica: "*Dominica [iij.] post Pentecosten*" (Ms 19). Afegit al marge en negre posteriorment per **mà 3**: "*Collecta*. "*Sanct*i *tui nominis"* (és un error. El text correcte és *"Sancti nominis tui Domin*e", com figura a Ms 26). *Epistola*. *"Nolite mirari". Eu**angelium."Homo quidam [fecit cenam magnam]"* (aquest text sí que apareix a Ms 26)". A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	451	Ad Dominum	GR	275/113	83r	214r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **xxxvij**. La peça es troba en **f. 38r**
	452	Deus *i*udex	AL	275	83r	214v	ídem.	
	453	Domine con*u*ertere	OF	275/158	83v	214v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **lvi**. La peça es troba en **f. 57r**
	454	Cantabo Domino	CO	275	83v	215r	ídem.	
f. 108v	455	Respice in me	IN	276	83v	215r	Dominica iij. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: "*Dominica iiij. post Pentecosten. Officium*" (Ms 19) Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Gloria. Credo*. *Collecta. "Deprecacionem [nostram] "*(a Ms 26 figura el text omès). *Epistola*. *"Humiliamini [sub potenti]"* (a Ms 26 figura el text omès). *Eu**angelium."A**chcesserunt ad Ihesum [publicani]"* (aquest text sí que apareix a Ms 26)". A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*". A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 4** a l'inici de la peça: "*cor*"
	456	*I*acta cogitatum	GR	277/77	83v	215v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxiij**. La peça es troba en **f. 24r**
f. 109r	457	Diligam te	AL	277	84r	216r	ídem.	El *Jubilus* comença al **f. 108v**
	458	Sperent in te [omnes]	OF	277/159	84r	216v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **lvij**. La peça es troba en **f. 57v**
	459	Ego clama*u*i	CO	X/317	84r	217r	ídem.	GC indica peça *Dico vobis*, p. 277
	460	Dominus illuminatio mea	IN	278	84r	217v	Dominica iv. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica v. post Pentecosten"* (Ms 19) Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Gloria et Credo*. *Collecta. "Protector in te sperancium"*. *Epistola*. *"Existimo [quod non sunt]"* (a Ms 26 figura el text omès). *Eu**angelium."Estote misericordes".* A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*". Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 utilitzen el salm *Unam petij a Domino* i no el *Si consistant* (GC)
f. 109v	461	Propicius esto *Domine*	GR	278/100	84v	218r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxij**. La peça es troba en **f. 32v**
	462	Domine in *u*irtute tua	AL	279	84v	218v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 110r	463	Illumina [o*cc*ulos]	OF	279/115	84v	219r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxviij**. La peça es troba en **f. 39r**
	464	Dominus firmamentum	CO	279	84v	219v	ídem.	
	465	Exaudi, Domine	IN	280	85r	219v	Dominica v. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica vj. post Pentecosten"* (Ms 19) Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Gloria et Credo*. *Collecta. "Da nobis quesumus". Epistola*. "Homo *unanimis"* (el text està equivocat. Ms 26 indica: "*Omnes [h]unanimes*"). *Euangelium."Cum turba irreuerent".* A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*" i també afegit posteriorment en negre per **mà 4** a l'inici de la peça: "*cor*"
	466	Protector noster *aspice*	GR	280/87	85r	220r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxvij**. La peça es troba en **f. 28r**
f. 110v	467	In te, Domine	AL	280	85r	220v	ídem.	
	468	Benedicam Dominum	OF	281/106	85r	221r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxiiij**. La peça es troba en **f. 35r**
	469	Unam peti*j*	CO	281	85r	221v	ídem.	
	470	Dominus fortitudo	IN	281	85v	221v	Dominica vj. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica vij. post Pentecosten"* (Ms 19) Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Gloria et Credo*. *Collecta. "Deus qui diligentibus te". Epistola*. "*Quicumque baptizati*". *Euangelium."Amen dico* u*obis nisi [h]abundauerit".* La rúbrica es llegeix amb dificultat i hem reconstruït el text. A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*".

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q12 – 6 bifolis, de f. 111r a f. 122v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 111r	471	Con*u*ertere, Domine	GR	282/101	85v	222v	Dominica vj. post Pentecosten	*Dominica vij. post Pentecosten* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxij**. La peça es troba en **f. 33r**
	472	Eripe me	AL	282	85v	223r	ídem.	
f. 111v	473	Perfice gressus meos	OF	283/65	[86]r	223r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xix**. La peça es troba en **f. 19v**
	474	Circuibo et immolabo	CO	283	[86]r	223v	ídem.	
	475	Omnes gentes plaudite	IN	283	[86]r	224r	Dominica vij. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica viij. post Pentecosten. Oratio. "Deus u*irtutum cuius *[est] totum". Epistola. "Humanum dico". Eu*angelium."Cum turba multa""*(Ms 19) Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Gloria et Credo*". Ms 19 indica el salm *Subiecit populos nobis* i no el *Quoniam Dominus excelsis* (GC). La inicial "O" apareix amb una preciosa miniatura. Per a l'explicació de la mateixa, vegeu el capítol corresponent. A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et [Credo]* (retallat)" i abans de la inicial "O" afegit posteriorment en negre per **mà 4**: "*cor*"
	476	*U*enite filiis	GR	284/142	[86]r	224r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·l·**. La peça es troba en **f. 50v**
f.112r	477	Te decet hymnus	AL	284	[86]v	224v	ídem.	El *jubilus* comença al **f. 111v**
	478	Sicut in holocaust*um*	OF	284	[86]v	225r	ídem.	Ms 1.7 i Ms 19 fan holocaust*um*. GC fa holocaust*is*
	479	Inclina aurem tuam	CO	285	[86]v	225v	ídem.	
f. 112v	480	Suscepimus, Deus	IN	285	[86]v	225v	Dominica viij. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica ix. [post Pentecosten]. Oratio. "Deus cuius prou*identia". *Epistola. "Debitores sumus". Eu*angelium."Attendite a falsis""*(Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	481	Esto michi in Deum *protectorem*	GR	286/138	87r	226r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·xlviij·**. La peça es troba en **f. 48v**
	482	Attendite	AL	286	87r	226v	ídem.	
f. 113r	483	Populum humilem	OF	286/148	87r	227r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **lij**. La peça es troba en **f. [53]r**
	484	Gustate et *u*idete	CO	287	87r	227v	ídem.	
	485	Ecce Deus ad*iuu*at me	IN	287	87v	227v	Dominica ix. post Pentecosten	Rúbrica en vermell indica: *"Dominica x. [post Pentecosten]. Collecta. "Largire nobis". Epistola. "Non simus concupiscentes". Eu*angelium."Homo quidam erat di*ues qui habebat""*(Ms 19) Afegit al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Gloria et Credo*" A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
f. 113v	486	Domine Dominus noster	GR	288	87v	228r	ídem.	
	487	Propi*c*ius esto	AL	288	87v	228v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 114r	488	*Iustic*ie Domini	OF	289/119	88r	229r	Dominica ix. post Pentecosten	*Dominica x.* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·xl·**. La peça es troba en **f. 40v**
	489	Primum qu*e*rite	CO	X/297	88r	229v	ídem.	Aquesta peça a GC figura a p. 297, Dominica xiv. post Pentecosten. Aquí GC indica íncipit text de la peça *Qui manducat*, p. 112
	490	Dum clamarem	IN	289/76	88r	229v	Dominica x. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xj. post Pentecosten. Introitus "Dum clamarem". Oratio. "Pateant aures". Gloria et Credo. Epistola. "Scitis quam cum gentes effetis". Euangelium."Cum appropinquaret""*(Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*" Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxiij**. La peça es troba en **f. 23v**
	491	Custodi me *Domine*	GR	289/95	88r	230r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxx**. La peça es troba en **f. 31r**
	492	Exultate Deo	AL	289	88r	231r	ídem.	
	493	Ad te, Domine	OF	289/3	88v	231v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **j**. La peça es troba en **f. [1]v** i en **f. [Y]v**
	494	Acceptabis [sacrificium]	CO	289/78	88v	231v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxiij**. La peça es troba en **f. 24r**
	495	Deus in loco	IN	290	88v	232r	Dominica xj. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xij. post Pentecosten. Gloria et Credo. Oratio. "Deus qui omnipotentiam". Epistola. "Notum* u*obis facio". Euangelium."Dixit* Ih*esus ad quosdam qui in se [confidebant]""*(Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
f. 114v	496	In Deo spera*u*it	GR	290/130	88v	232v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xliiij**. La peça es troba en **f. 45r**
	497	Domine Deus	AL	290	88v	233r	ídem.	
	498	Exaltabo te *Domine*	OF	291/75	88v	233v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxij**. La peça es troba en **f. 23r**
	499	Honora Dominum	CO	291	X	234r	ídem.	
f. 115r	500	Deus in adiutorium meum	IN	292/110	X	234r	Dominica xij. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xiij. post Pentecosten. Gloria et Credo. Oratio. "Omnipotens sempiterne Deus qui* h*abundantia [pietatis]". Epistola*. "*Fiduciam talem habemus". Euangelium*."*Exiens* Ih*esus de finibus Tyri". Introitus. "Deus in adiutorium meum""(*Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxv**. La peça es troba en **f. 36v**
	501	Benedicam Dominum	GR	292	X	234v	ídem.	
f. 115v	502	Domine, refugium	AL	293	X	235v	ídem.	
	503	Precatus est	OF	293/111	X	236r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxvj**. La peça es troba en **f. 37r**
	504	De fructu operum tuorum	CO	293	X	236v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 116r	505	Respice, Domine	IN	294	[90]r	237r	Dominica xiij. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xiiij. post Pentecosten. Gloria et Credo. Oratio. "Omnipotens et misericordis Deus". Epistola. "*Habrae *dictes unt promissiones". Euangelium."Beate oculi qui* u*ident""*(Ms 19) A Ms 26 només conservem text i música a partir de la paraula "*tuum*". S'ha perdut rúbrica, text i música de la primera frase de l'introit.
	506	Respice Domine in testamentum tuum	GR	295/145	[90]r	237v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **lj**. La peça es troba en **f. 52r**
f. 116v	507	*U*enite exultemus	AL	295	[90]r	238r	ídem.	
	508	In te spera*u*i	OF	295/90	[90]r	238v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxviij**. La peça es troba en **f. 29r**
	509	Panem de *c*elo	CO	295	[90]r	238v	ídem.	
	510	Protector noster	IN	296	[90]v	239r	Dominica xiv. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xv. post Pentecosten. Gloria et Credo. Oratio. "Omnipotens sempiterne Deus da nobis". Epistola. "Spiritum ambulate". Euangelium."*Dum *iret* Ihesus *in* Ih*erusalem"."(*Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
f. 117r	511	Bonum est confiteri *Domino*	GR	296/115	[90]v	239v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxviij**. La peça es troba en **f. 38v**
	512	Quoniam Deus	AL	296	[90]v	240r	ídem.	
	513	Immittet Angelus Domini	OF	297/96	91r	240v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxj**. La peça es troba en **f. 31v**
	514	Panis quem ego [dedero]	CO	X/97	91r	240v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxj**. La peça es troba en **f. 31v** GC posa aquí la peça *Primum quaerite regnum Dei*, p. 297
	515	Inclina, Domine	IN	297	91r	241r	Dominica xv. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xvj. [post Pentecosten]. Gloria et Credo. Oratio. "Custodi Domine quesumus". Epistola*. "*Si* uiui*mus spiritu". Euangelium."Nemo potest duobus dominis seruire""(*Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
f. 117v	516	Bonum est confidere	GR	298/148	91r	241v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·li[j]·**. La peça es troba en **f. [53]r**
	517	Timebunt Gentes	AL	298	91r	242r	ídem.	
f. 118r	518	Expectans expecta*u*i	OF	298/141	91v	242v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xlix**. La peça es troba en **f. 49v**
	519	Qui manducat carnem [meam]	CO	X/112	91v	243r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxvij**. La peça es troba en **f. 37v** GC indica aquí íncipit de la peça *Panis quem ego*, p. 97
	520	Miserere mi*c*hi	IN	299	91v	243r	Dominica xvj. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xvij. [post Pentecosten]. Gloria et Credo. Oratio."Ecclesiam tuam [Domine]". Epistola. "Obsecro* u*os ne defi[ciatis]". Euangelium."Ibat* Ihesus *in* ci*uitatem""(*Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	521	Timebunt Gentes *nomen*	GR	299/56	91v	243v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xvj**. La peça es troba en **f. 16v**
	522	Confitemini Domino	AL	299	91v	244r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 118v	523	Domine, in auxilium	OF	300/113	92r	244v	Dominica xvj. post Pentecosten	*Dominica xvij.*(Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxvij**. La peça es troba en **f. 38r**
	524	Domine, memorabor	CO	300/147	92r	245r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **lij**. La peça es troba en **f. 52v**
	525	*I*ustus es, Domine	IN	300	92r	245r	Dominica xvij. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xviij. [post Pentecosten]. Gloria et Credo. Oratio.* "Tua nos Domine quesumus". *Epistola*. *"Obsecro* uos *ego* u*inctus"*. *Euangelium*."*Cum intraret* Ihesus"*"*(Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	526	Beata gens *cuius*	GR	300/143	92r	245v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·l·**. La peça es troba en **f. 50v**
f. 119r	527	Paratum cor meum	AL	301	92r	246r	ídem.	El *Jubilus* de la peça comença al final del foli anterior, **f. 118v**
	528	Ora*u*i Deum meum	OF	301	92v	246v	ídem.	
f. 119v	529	*Uou*ete et reddite	CO	302	92v	247r	ídem.	
	530	Exultate Deo	IN	302	92v	247v	Feria iv. Quatuor Temporum Septembris	Rúbrica en vermell indica: "*Feria iiij [in] Quatuor Temporum menssis Septembris*" (Ms 19) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 indiquen el salm *Buccinate in neomenia tuba* i no el *Testimonium in Joseph* (GC)
f. 120r	531	Beata gens	GR	303/143	93r	248r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·l·**. La peça es troba en **f. 50v**
	532	Qui[*s*] sicut Dominus	GR	303	93r	248v	ídem.	GC indica *Graduale post Epistolam* abans de la peça
	533	Meditabor	OF	304/94	93r	249r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxx**. La peça es troba en **f. 30v**
	534	Comedite pinguia	CO	304	93r	249v	ídem.	
f. 120v	535	L*e*tetur cor qu*e*rentium	IN	305/145	93v	250r	Feria Sexta Quatuor Temporum Septembris	Rúbrica en negre indica: *"Feria vj."* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·lj·**. La peça es troba en **f. 51v**
	536	Con*u*ertere, Domine	GR	305/101	93v	250v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxij**. La peça es troba en **f. 33r**
	537	Benedic, anima mea *Domino*	OF	305/98	93v	251r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxj**. La peça es troba en **f. 32r**
	538	Aufer a me	CO	305	93v	251r	ídem.	
	539	*U*enite adoremus Deum	IN	305	93v	251v	Sabbato Quatuor Temporum Septembris	Rúbrica en vermell indica: "*Sabbato in xij. Lectionibus*" (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 121r	540	Propicius esto	GR	306/100	93v	252r	Sabbato Quatuor Temporum Septembris	*Sabbato in xij. Lectionibus* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxij**. La peça es troba en **f. 32v** GC indica *Graduale post 1. Prophetiam*
	541	Protector noster	GR	306/87	93v	252v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxvij**. La peça es troba en **f. 28r** GC indica *Graduale post 2. Prophetiam*
	542	Dirigatur	GR	306/89	94r	253r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxviij**. La peça es troba en **f. 29r** GC indica *Graduale post 3. Prophetiam*
	543	Con*u*ertere *Domine*	GR	306/101	94r	253v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxij**. La peça es troba en **f. 33r** GC indica *Graduale post 4. Prophetiam*
	544	Benedictus es	HM	306/18	*94r*	254r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **vj**. La peça es troba en **f. 6v** GC indica *Post 5. Prophetiam, Hymnus* Benedictus es *ut in Sabbato Quatuor Temporum Adventus, p. 18*. Tot i que aquesta peça també surt al *Sabbato Quatuor Temporum Quadragesimae*, p.101 (GC) i al **f. 33v** (Ms 19), fa referència a la peça d'Advent. Ms 26 la indica com a tracte i posa com a foliació referencial el **f. v**, però no podem comparar perquè falten els folis inicials. En qualsevol cas, també fa referència a la peça del temps d'Advent.
	545	Laudate Dominum	TR	306/101	94r	256r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxxij**. La peça es troba en **f. 33v** GC indica *Post Epistolam cantatur ab utroque Choro simul Tractus "Laudate Dominum", p. 101*. Ms 1.7 indica "*cantor*" al principi de la peça. Ms 19 i Ms 26 no fan cap indicació referent al cant
	546	Domine Deus *salutis*	OF	306/102	94r	256v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xxxiij**. La peça es troba en **f. 33v**
	547	Mense septimo	CO	306	94r	257r	ídem.	
	548	Da pacem, Domine	IN	307	94r	257r	Dominica xviij. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xix. [post Pentecosten]. Gloria et Credo. Oratio. "Da quesumus Domine populo [tuo]". Epistola*. "*Gratias ago Deo meo". Euangelium."Conuenerunt pharisei""(*Ms 19) A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 4**: "*Gloria et Credo*"
f. 121v	549	L*e*tatus sum	GR	307/135	94r	257v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xlvj**. La peça es troba en **f. 47r**
	550	Qui timent	AL	307	94r	258r	ídem.	
	551	Sanctifica*u*it Moyses	OF	308	94v	258v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 122r	552	Tollite hostias	CO	309	94v	259r	Dominica xviij. post Pentecosten	*Dominica xix.* (Ms 19)
	553	Salus populi *ego*	IN	309/127	94v	259r	Dominica xix. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xx. [post Pentecosten]. Introitus. "Salus populi ego". Gloria et Credo. Oratio. "Dirigat corda nostra". Epistola. "Renouamini spiritu". Euangelium."Ascendens* Ihesus *in nauiculam". Graduale. "Dirigatur""(*Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xliij**. La peça es troba en **f. 43v** A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	554	Dirigatur	GR	309/89	95r	259v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **xxviij**. La peça es troba en **f. 29r**
	555	Dextera Dei	AL	309	95r	260r	ídem.	
f. 122v	556	Si ambula*u*ero	OF	309/128	95r	260v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xliiij**. La peça es troba en **f. 44v**
	557	Tu mandasti	CO	309/129	95r	261r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **xliiij**. La peça es troba en **f. 44v**
	558	Omnia qu*e* fecisti	IN	310	95r	261v	Dominica xx. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xxj. [post Pentecosten].Gloria et Credo. Oratio. "Omnipotens et misericors Deus uniuersa". Epistola. "*U*idete quomodo caute [ambuletis]". Euangelium."Simile factum est regnum celorum". Introitus. "Omnia qu*e *fecisti". Graduale. "Occuli* hominum (sic)"*"*(Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **lix**. La peça es troba en **f. 59v** GC no fa cap indicació de referència a la p. 163, on també es troba aquesta peça A Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	559	O*c*culi *hominum* (sic)	GR	310/271	95r	262r	ídem.	Ms 19 indica text erroni de l'íncipit. L'íncipit correcte és *Oculi omnium* Foliació referencial errònia en vermell **xliij**. La peça es troba en **f. 44r** GC indica referència a la peça *Oculi omnium* de la p. 271, gradual de la festivitat del Corpus Christi. No fa referència a la mateixa peça que apareix també a p. 128 i que és la referència que fa Ms 19
	560	Qui confidunt in Domino	AL	311	95r	262v	ídem.	
	561	Super flumina	OF	311/165	95r	263r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **lix**. La peça es troba en **f. 60r**
	562	Memento *u*erbi tui	CO	311/165	95r	263v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **lix**. La peça es troba en **f. 60r**
	563	In *u*oluntate tua	IN	311	95v	263v	Dominica xxj. post Pentecosten	Rúbrica en negre indica: *"Dominica xxij. [post Pentecosten].Gloria et Credo. Oratio. "Largire quesumus Domine". Epistola. "Confortamini in Domino". Euangelium."Erat quidam regulus""(*Ms 19) Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q13 – 2 bifolis, de f. 123_1r a f. 124_2v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 123_1r	564	Domine, refugium	GR	312	95v	264r	Dominica xxj. post Pentecosten	*Dominica xxij.* (Ms 19)
f. 123_1v	565	De profundis clama*u*i	AL	313	96r	265r	ídem.	Correcció musical. Raspat de notes i reescriptura de les mateixes al *jubilus* de la paraula "*Alleluya*". Vegeu indicacions en el capítol corresponent
	566	*U*ir erat	OF	314	96r	265r	ídem.	
f. 123_2r	567	In salutari tuo	CO	314	96r	266r	ídem.	
f. 123_2v	568	Si iniquitates	IN	315	96v	266r	Dominica xxij. post Pentecosten	El marge superior està retallat. Rúbrica en negre indica: *"[Dominica xxiij. [post Pentecosten]].Gloria et Credo. Oratio. "Familiam tuam". Epistola*. "*Confidimus in Domino* Ih*esu". Eu*a*ngelium."Simile est regnum c*e*lorum homini""(*Ms 19) Ms 26 afegit posteriorment en negre per **mà 8**: "*Gloria et Credo*"
	569	Ecce quam bonum	GR	316	96v	266v	ídem.	
f. 124_1r	570	Qui sanat	AL	316	97r	267r	ídem.	
	571	Recordare mei	OF	317	97r	267v	ídem.	
f. 124_1v	572	Dico *u*obis	CO	X/277	97r	268r	ídem.	En GC aquesta peça es troba a p. 277, a Dominica iij. post Pentecosten GC posa aquí la peça *Ego clamavi*, p. 317
	573	Dicit Dominus	IN	317	97r	268r	Dominica xxiij. post Pentecosten	Aquest ofici es repeteix si cal afegir un altre diumenge, tot canviant les lectures, com s'indica a continuació en la rúbrica en negre que diu: *"Dominica xxiiij. [post Pentecosten].Gloria et Credo. Oratio. "Deus refugium nostrum". Epistola. "Imitatores mei estole". Eu*a*ngelium."Abeuntes pharisei". "Dominica xxv. [post Pentecosten].Gloria et Credo. Oratio. "Excite Domine". Epistola*. *"Ecce dies* u*eniunt". Eu*a*ngelium."Cum suble*u*asset oculos*"*"*(Ms 19) Ms 26 també ho indica així Ni Ms 19 ni Ms 26 indiquen que al final d'aquest quadern acaba el Propi de la Missa. Es limiten a deixar en blanc el que queda de foli abans de continuar amb el Propi i el Comú dels Sants. Ms 1.7 continua amb diferents misses votives
	574	Liberasti nos	GR	318	97v	268v	ídem.	
f. 124_2r	575	Qui posuit	AL	319	97v	269r	ídem.	
	576	De profundis clama*u*i	OF	320	98r	269v	ídem.	
f. 124_2v	577	Amen dico *u*obis	CO	320	98r	270r	ídem.	*In Dominica xxiv, et reliquis, si plures xxiv, fuerint Dominicae post Pentecosten, Introitus, Graduale, Offertorium et Communio semper dicuntur ut in Dominica vigesima tertia* (GC)

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q14 – 5 bifolis, de f. 125r a f. 134v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 125r	578	*Etenim* Sederunt	IN	35	98v	84v	In Festo S. Stephani Protomartyris (26/12)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Stephani Prothomartiris. Officium*" (Ms 19) Ms 26 indica la mateixa rúbrica al final del foli **f. 98r**
	579	Sederunt principes	GR	35	98v	84v	ídem.	
f. 125v	580	*U*ideo c*e*los	AL	36	99r	85r	ídem.	Afegit posteriorment en negre per **mà 4** a sobre del vers original: "*Candor est lusis eterne speculum sine macula et imago bonitatis illius*". Aquest vers correspon a l'al·leluia de l'ofici de la Transfiguració del Senyor del 6 d'agost, que té una música diferent. Respon a una llicència litúrgica. (Ms 19)
	581	In *u*irtute tua	OF	36/40*	99r	85r	ídem.	
	582	*U*ideo c*e*los	CO	36	99r	85r	ídem.	L'original (Ms19) escriu "*suscipe spiritum*" i apareix ratllat i corregit en negre a sota per **mà 3** "*accipe spiritum*". Ms 26 i GC escriuen correctament "*accipe spiritum*"
f. 126r	583	In medio	IN	37/36*	99r	85r	In Festo S. Joannis, Apostoli et Evangelistae (27/12)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti* Ioh*annis Apostoli et* Eu*angeliste*.*Officium*" (Ms 19) Ms 26 només conserva "*et Euangeliste*" en la rúbrica original, la restaapareix retallada.
	584	Exiit sermo	GR	37	99v	85v	ídem.	
f. 126v	585	Hic est discipulus	AL	38	99v	85v	ídem.	
	586	*I*ustus ut palma	OF	38/38*	100r	85v	ídem.	
	587	Exiit sermo	CO	38	100r	86r	ídem.	
f. 127r	588	Ex ore infantium	IN	39	100r	86r	In Festo SS. Innocentium (28/12)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sanctorum Innocentium*" (Ms 19)
	589	Anima nostra	GR	39	100v	86r	ídem.	
f. 127v	590	Hi*j* sunt	AL	41	100v	86v	ídem.	Ms 19 indica erròniament el text "*Hij*" en comptes d'"*Hi*" a l'íncipit de la peça. GC posa el tracte *Effuderunt* p. 40 abans d'aquesta peça: *Si vero in Dominica venerit, dicitur loco Tractus*
	591	Anima nostra	OF	41/29*	100v	86v	ídem.	
	592	*U*ox in Rama	CO	41	101r	86v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 128r	593	L*e*tabitur *i*ustus	IN	X/13*	101r	86v	In Festo S. Thomae, Episcopi et Martyris (29/12)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Thome Episcopi et Martiris*" (Ms 19) Ms 26 només indica íncipits textuals i remet a l'ofici de Sant Vicenç (22/1) per a la resta de la música. GC p. 42 posa l'introit *Gaudeamus omnes in Domino*
	594	Posuisti Domine	GR	X/8*	101r	86v	ídem.	GC p. 42/31* posa el gradual *Ecce sacerdos*
f. 128v	595	L*e*tabitur *i*ustus	AL	X/9*	101r	87r	ídem.	GC p. 42 posa l'al·leluia *Ego sum pastor*
	596	Gloria et [h]onore	OF	X/2*	101r	87r	ídem.	GC p. 43/15* posa l'ofertori *Posuisti, Domine*
	597	Qui *u*ult *u*enire	CO	X/13*	101r	87r	ídem.	GC p. 43 posa la comunió *Ego sum pastor*
	598	Sacerdotes tui	IN	45/33*	101r	87v	In Festo S. Silvestri, Papae et Confessoris (31/12)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Silvestri Confessoris*" (Ms 19)
f. 129r	599	Ecce sacerdos	GR	45/31*	101v	87v	ídem.	
	600	In*u*eni Da*u*id	AL	45/32*	101v	87v	ídem.	Afegit posteriorment en negre per **mà 4** a sobre del vers original: "*Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Mel*qui*sedec*". Aquest vers (Heb. 7) es troba amb una altra música a l'al·leluia de l'ofici del *Commune Unius Confessoris Pontificis* i fa referència al rei David. Respon a una llicència litúrgica, possiblement també per la proximitat de la celebració de la missa votiva del Santíssim Nom de Jesús, summe i etern sacerdot del 3 de gener. (Ms 19)
f. 129v	601	In*u*eni Da*u*id	OF	45/10*	101v	88r	ídem.	
	602	Beatus ser*u*us	CO	45/35*	102r	88r	ídem.	
	603	Statuit ei Dominus	IN	X/(3*/30*)	102r	88r	X/ (10/1)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Guillelmi Confessoris. Officium*" (Ms 19) Ms 19 posa el vers "*Misericordias Domini in* e*ternum cantabo*" Rúbrica afegida al marge en vermell posteriorment per **mà 9** que remet a l'ofici de Sant Nicolau (6/12) per a aquesta missa (Ms 26) Ms 1.11 només indica íncipits de les peces d'aquesta missa i ha estat afegida posteriorment a l'original GC no la contempla

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 130r	604	Ecce sacerdos *magnos*	GR	X/(45/31*)	102r	88r	X/ (10/1)	*In natale Sancti Guillelmi Confessoris* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 129r**
	605	*I*ustus germinabit	AL	X/37*	102r	88r	ídem.	
	606	*I*ustus ut palma	OF	X/(38/38*)	102r	88r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxvj**. La peça es troba en **f. 126v**
	607	Beatus ser*u*us	CO	X/(45/35*)	102r	88r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 129v**
	608	Os *i*usti	IN	X/38*	102r	88r	X/(14/1)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Felicis [in Pincis] Confessoris*"(Ms 19) Ms 26 indica: "*Felicis Confessoris*" i Ms 1.11 indica: "*Felicis in Pincis*" GC no la contempla
	609	*I*ura*u*it Dominus	GR	X/363	102r	88r	ídem.	
f. 130v	610	Disposui testamentum	AL	X	102v	88v	Ídem.	
	611	Gloria et honore coro[nasti]	OF	X/2*	102v	88v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 128v**
	612	Posuisti Domine	CO	X/11*	102v	88v	ídem.	
f. 131r	613	Statuit ei Dominus	IN	339/3*	[103]r	88v	Missa S. Marcelli, Papae et Martyris (16/1)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Marcelli Papae et Martyris*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 129v**
	614	In*u*eni Da*u*id	GR	339/4*	[103]r	89r	ídem.	
	615	Posui ad*i*utorium	AL	339/31*	[103]v	89r	ídem.	Ms 19 afegeix un petit desenvolupament de la melodia sobre la síl·laba *–lec-* de la paraula *electum*
f. 131v	616	*B*eritas mea	OF	339/7*	[103]v	89r	ídem.	Ms 19 és l'única vegada que apareix aquest ofertori amb la lletra "B" i no amb "U" o "V". Ms 1.11 l'escriu amb "V"
	617	Domine quinque	CO	339	[103]v	89v	ídem.	
	618	[Os *i*usti]	IN	340	[103]v	89v	Missa in festo S. Antonii, Abbatis (17/1)	Ms 19 no contempla aquesta festa en el manuscrit original. Apareix afegida al marge posteriorment en vermell per **mà 3**: "*Sancti Antoni, Sancti Francisci et Sancti Dominici totum* ho*ficium sicut in Beato* G*eronimo "*Ho*s* i*usti'*"", fent referència a l'ofici de Sant Jeroni (30/9) per celebrar aquestes misses. Ms 26 i Ms 1.11 tampoc inclouen aquesta missa a l'original, però mostren anotacions posteriors al marge que la referencien.
	619	Loquebar de testimonis	IN	X/44*	[103]v	89v	X (18/1)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancte Prisc*e *Virginis*" (Ms 19) GC no la contempla

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 132r	620	Specie tua	GR	X/53*	104r	89v	X (18/1)	*In natale Sancte Prisce Virginis* (Ms 19)
f. 132v	621	Diffusa est	AL	X/(53*/45*)	104r	90r	ídem.	
	622	Fili*e* regum	OF	X/55*	104v	90r	ídem.	
	623	Feci *i*udi*t*ium	CO	X/51*	104v	90r	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 no indiquen al·leluia final
f. 133r	624	Intret in conspectu	IN	344/21*	104v	90r	In festo SS. Fabiani et Sebastiani, Martyrum (20/1)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sanctos Fabiani et Sebastiani*" (Ms 19)
	625	Gloriosus Deus	GR	344/22*	105r	90v	ídem.	
f. 133v	626	Sancti tui	AL	344/22*	105r	90v	ídem.	Ms 19 indica: "*Si fuit infra LXX (Septuagesima) dicatur tractus* Qui seminant in lacrimis". Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxl**. La peça es troba en **f. 141r** Ms 26 i Ms 1.11 també donen aquestes indicacions. GC també indica aquest tracte, p. 344/23*
	627	L*e*tamini in Domino	OF	344	105v	90v	ídem.	
f. 134r	628	Multitudo languentium	CO	345	105v	91r	ídem.	
	629	Me expecta*u*erunt	IN	345/48*	105v	91r	In festo S. Agnetis Virginis et Martyris (21/1)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancte Agnetis [Virginis et] Martyris*" (Ms 19)
	630	Specie tua	GR	X/53*	106r	91r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxxj**. La peça es troba en **f. 132r**. GC indica la peça *Diffusa est*, p.345
f. 134v	631	*E*mulor enim *u*os	AL	346/50*	106r	91r	ídem.	Ms 19 indica: "*Si fuit infra LXX (Septuagesima) tractus* Qui seminant". Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxl**. La peça es troba en **f. 141r** Ms 26 i Ms 1.11 també donen aquestes indicacions. GC dóna aquí altres indicacions. Vegeu p. 346 GC
	632	*O*fferentur Regi	OF	346/47*	106r	91r	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 utilitzen una "O", però GC escriu "*Afferentur*" amb "A"
	633	Quinque prudentes	CO	346/55*	106r	91v	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q15 – 5 bifolis, de f. 135r a f. 144v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 135r	634	L*e*tabitur *i*ustus	IN	X/13*	106v	91v	In festo SS. Vincentii et Anastasii, Martyrum (22/1)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Vincentio*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia (raspada i corregida) en vermell **cxxvij**. La peça es troba en **f. 128r** Ms 1.11 Indica text de l'íncipit i diu: "*et cetera sicut in die Sancti Thome*" Ms 26 posa text i música de totes les peces, perquè en la festa de Sant Tomàs del 29/12 indicava aquesta missa com a referència. Tot l'ofici coincideix amb el de Sant Tomàs del 29/12 del **f. 128r** (Ms 19) GC indica altres peces. Vegeu p. 347 GC
	635	Posuisti Domine	GR	X/8*	106v	91v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia (raspada i corregida) en vermell **cxxvij**. La peça es troba en **f. 128r**
	636	L*e*tabitur *i*ustus	AL	X/9*	107r	91v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 128v** Ms 26 indica: " *Si in LXX euenerit cantetur iste tractus* "*Beatus vir*"" amb íncipit i foliació referencial. També posa als marges algunes anotacions musicals del *jubilus* de l'al·leluia. Ms 1.11 també indica aquesta opció, però només indica íncipit de la peça, sense cap explicació.
	637	Gloria et [h]onore	OF	X/2*	107r	91v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. . Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 128v**
	638	Qui *u*ult *u*enire	CO	X/13*	107r	91v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. . Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 128v**
	639	Scio cui credidi	IN	347	107r	91v	In festo Conversionis S. Pauli, Apostoli (25/1)	Rúbrica en negre indica: "*In Conuersione Sancti Pauli*" (Ms 19)
	640	Qui operatus est	GR	348	107v	91v	ídem.	
f. 135v	641	Magnus Sanctus Paulus	AL	349	107v	92r	ídem.	Ms 19 diu: "*Si u**e**nerit infra LXX cantatur iste tractus*" i posa l'íncipit musical i textual de la peça "*Desiderium*". Foliació referencial en vermell **c·xl·iij**. La peça es troba en **f. 143v**. Ms 26 i Ms 1.11 també donen aquesta indicació. A GC es troba a p.6*, però aquí GC posa una altra peça. Vegeu GC, p. 349
	642	Michi autem	OF	350/323	108r	92r	ídem.	Ms 19 indica per error abreviatura de comunió (CO) i no d'ofertori (OFF)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 136r	643	Amen dico *u*obis	CO	350/41*	108r	92r	In festo Conversionis S. Pauli, Apostoli (25/1)	*In Conuersione Sancti Pauli* (Ms 19) Ms 19 i Ms 26 no posen al·leluia final, Ms 1.11 sí
	644	*U*ultum tuum	IN	X/56*	108r	92v	X (28/1)	Rúbrica en vermell indica: "*Agnetis Secundo*" (Ms 19)
f. 136v	645	Dilexisti *i*us[titiam]	GR	X/(56*/44*)	108v	92v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **clxxvij**. La peça es troba en **f. 178r**
	646	Specie tua	AL	X/(56*/47*)	108v	92v	ídem.	
	647	*O*fferentur [Regi]	OF	X/(56*/47*)	108v	93r	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 utilitzen una "O", però GC escriu "*Afferentur*" amb "A" Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxxiiij**. La peça es troba en **f. 134v**
	648	Simile est regnum	CO	X/57*	108v	93r	ídem.	
f. 137r	649	[Statuit ei Dominus]	IN	X	108v	X	X (28/1)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti* I*uliani. Officium et cetera alia sicut in Sancto Guilyelmo supra*" L'ofici de Sant Guillem (10/1) es troba al foli **f. 129v**. Al marge, en vermell, afegit posteriorment: per **mà 3**: "*Si* u*enerit in LXX* (Septuagesima) *dicitur tractus* Beatus *u*ir" (Ms 19) Ms 26 i Ms 1.11 no recullen aquesta missa en l'original, però, curiosament, a Ms 26 la trobem afegida en vermell al marge posteriorment per **mà 10**: "*In natale Sancti* I*uliani. Officium* Statuit ei Dominus *et cetera sicut in Sancti Nicolay et si* u*enerit in LXX dicatur tractus "Beatus* u*ir""*
	650	Lumen ad re*u*elationem	AN	353	108v	93r	In festo Purificationis Beatae Mariae Virginis (2/2)	Rúbrica en negre indica: "*In Purificatione Beat*e *Mar*ie U*irginis*" (Ms 19) En el text de l'antífona s'inclou una rúbrica original en negre que indica: "*hic non inclinatur*" just abans de la doxologia menor. Al marge, afegit posteriorment per **mà 3** en vermell figura la mateixa indicació com a recordatori. (Ms 19) Ms 26 té la mateixa indicació per **mà 9** al marge (**f. 109r**) i Ms 1.11 només indica al principi de tot l'ofici "*Ypapanti Domini*" i no fa cap altra especificació
	651	Ave gratia plena Dei genetrix	AN	X	109r	93r	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Ypapanti Domini. Collecta ad Sanctum Adrianum. Statio ad Sanctam Mariam. Ad processionem*" Ms 26 indica "*Antiphona ad processionem*" Ms 1.11 indica variant textual "*Ave gracia*"
f. 137v	652	Adorna thalamum	AN	X	109r	93v	ídem.	
f. 138r	653	Responsum accepit	AN	X	109v	93v	ídem.	
	654	Hodie beata *u*irgo Maria	AN	X	110r	94r	ídem.	
f. 138v	655	Suscepimus	IN	355/285	110r	94r	Festa Februarii ij. Missa	Rúbrica en vermell indica: "*In missa*" (Ms 19) Ms 26 indica: "*Officium. Ad missam*"
	656	Suscepimus Deus	GR	356	110v	94v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 139r	657	Post partum *U*irgo	AL	X/91*	110v	94v	Festa Februarii ij. Missa	Rúbrica en vermell indica: "*Ad missam matutinalem*" (Ms 19) Ms 26 també conté la mateixa indicació
	658	Adorabo	AL	356	110v	94v	ídem.	Correcció musical sobre la síl·laba "*-bor*" de la paraula "*confitebor*" al **f. 139v**. Vegeu indicacions en el capítol corresponent GC posa només aquest al·leluia
f. 139v	659	Gaude Maria	TR	X/91*	[111]r	95r	ídem.	GC posa el tracte *Nunc dimittis*, p. 357, amb indicacions en rúbrica Ms 26 indica en una rúbrica en vermell: "*Si LXX fuit dicitur iste Tractus*" Ms 19 i Ms 1.11 no inclouen cap rúbrica
f. 140r	660	Diffusa est	OF	358/50*	[111]r	95r	ídem.	
	661	Responsum accepit	CO	358	[111]v	95r	ídem.	
	662	[L*e*tabitur *i*ustus]	IN	X	?	X	X(3/2)	Rúbrica en negre indica: "*Sancti Blasi Episcopi et Martyris totum officium Sancti Vincencij*" (Ms 19) Afegida al marge posteriorment per **mà 2**. La missa de Sant Vicenç (22/1) es troben al foli **f. 135r** No podem saber si Ms 26 també la inclou al marge perquè el foli està retallat. Ms 1.11 i GC no la inclouen
	663	Gaudeamus omnes	IN	359	[111]v	95v	In festo Sanctae Agathae, Virginis et Martyris (5/2)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancte Agathe Uirginis et Martiris*" (Ms 19) Al text original "*sub honore [beatae] Agathe martiris de cuius passione gaudent angeli*" Ms 19 afegeix a sobre "*sub honore* ***Marie Uirginis*** *de cuius* ***assumptione*** *gaudent angeli*" i a sota "*sub honore* ***Marie Magdalene*** *de cuius* ***sollempnitate*** *gaudent angeli*"
f. 140v	664	Adi*uu*abit	GR	359/49*	[111]v	95v	ídem.	
f. 141r	665	*E*mulor enim [vos]	AL	359/50*	112r	96r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxxiiij**. La peça es troba en **f. 134v**. El primer número es conserva de l'original, però la resta està raspat i corregit.
	666	Qui seminant	TR	359/23*	112r	96r	ídem.	Al marge, rúbrica en vermell afegida posteriorment per **mà 3** indica: "*Dicatur tractus si uenerit in LXX*"
	667	*O*fferentur Regi	OF	359/47*	112v	96r	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 utilitzen una "O", però GC escriu "*Afferentur*" amb "A" Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxxiiij**. La peça es troba en **f. 134v**
	668	Qui me dignatus est	CO	360	112v	96r	ídem.	
f. 141v	669	In *u*irtute tua	IN	X/11*	112v	96r	X (14/2)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Valentini Martiris*" (Ms 19)
	670	Beatus *u*ir	GR	X/12*	112v	96v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 142r	671	Posuisti Domine	AL	X/17*	113r	96v	X (14/2)	*In natale Sancti Valentini Martiris* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia (raspada i corregida) en vermell **clj**. La peça es troba en **f. 151v**
	672	In *u*irtute tua *Domine*	OF	X/40*	113r	96v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **cxxv**. La peça es troba en **f. 125v**. Apareix text esborrat il·legible
	673	Magna est	CO	X/3*	113r	96v	ídem.	
	674	Statuit ei Dominus	IN	340/30*	113r	96v	In festo Cathedrae Antiochena S. Petri (22/2)	Rúbrica en negre indica: "*In* K*athedr*a *Sancti Petri. Introitus "Statuit ei Dominus". Require supra in Sancto Guil*uelmo" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 129v**, en l'ofici de Sant Guillem (10/1) GC posa aquesta festa a p. 361 i remet a la Càtedra de S. Pere del 18/1, p. 340
	675	Exaltent eum	GR	340	113r	96v	ídem.	Fragment musical copiat al marge per falta d'espai sobre la síl·laba "-i*us*" de la paraula "e*ius*" al **f. 142v**. Vegeu indicacions en el capítol corresponent
f. 142v	676	Beatus *u*ir	TR	X/9*	113v	97r	ídem.	Ms 26 indica en rúbrica en vermell: "*Si in LXX euenerit cantetur tractus iste*" Ms 19 i Ms 1.11 no fan cap indicació al respecte
f. 143r	677	Veritas mea	OF	X/7*	113v	97r	ídem.	Ms 19 escriu "V" i no "U" com a **f. 131v**. Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **cxxxj**. La peça es troba en **f. 131v**. El primer número es conserva de l'original, però la resta està raspat i corregit.
	678	Tu es Petrus	CO	344	113v	97r	ídem.	
	679	Michi autem	IN	362/72*	113v	97v	In festo S. Mathiae, Apostoli (24 vel 25/2)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Mathi*a *Apostoli. Introitus*" (Ms 19)
	680	Nimis honorati sunt	GR	362/322	114r	97v	ídem.	
f. 143v	681	Desiderium	TR	362/6*	114r	97v	ídem.	MS 19 indica *offr* (ofertori) per confusió amb la peça de mateix títol *Desiderium animae*, GC p. 43*, que és un ofertori. Per text i música la peça aquí inclosa és el tracte. En el nom del Sant, el copista també ha comès una errada que ha corregit, en el que semblava voler escriure *Vicentii* i que corregeix per *Mathi*a.

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 144r	682	In omnem terram	OF	X/74*	114v	98r	In festo S. Mathiae, Apostoli (24 vel 25/2)	*In natale Sancti Mathi*a *Apostoli* (Ms 19) Aquí, GC posa una altra peça, p. 362
	683	*U*os qui seq*u*ti	CO	362/74*	114v	98r	ídem.	
	684	[Os *i*usti]	IN	363/36*	114v	98r	In festo S. Thomae Aquinatis (7/3)	Ms 19, Ms 26 i M 1.11 inclouen aquestes misses en anotacions posteriors al marge M 1.11 la relaciona amb la de St. Antoni (17/1) i St. Jeroni (30/9) GC indica la missa *In medio*, p. 363/36* Ms19 i Ms 26 tenen les mateixes indicacions al marge. La primera rúbrica, afegida en negre per **mà 2**, indica: "*Thome [Aquinatis] Confessori [et] Ecclesiae [Doctoris] sicut Officium in Beato Jeronimo*". Aquest ofici es troba a foli **f. 175r** del 30/9. La segona rúbrica, afegida en negre per **mà 1**, descriu la missa de sant Jeroni del **f. 175r**. L'única diferència és la peça de l'al·leluia, que aquí és un tracte. La rúbrica diu:"*Officium. Introitus. Os iusti*, foliació referencial errònia en negre **cxxix**. La peça es troba en **f. 130r**. *Graduale. Os iusti*, foliació referencial errònia en negre **clxij**. La peça es troba en **f. 163r**. *Tractus. Beatus vir*, foliació referencial en negre **cxlij**. La peça es troba en **f. 142v**. *Offertorium. Desiderium [animae]*, foliació referencial errònia en negre **clxiiij**. La peça es troba en **f. 145r**. *Communio. Fidelis servus*, foliació referencial en negre **clxiiij**. La peça es troba en **f. 144v**"
	685	Sacerdotes Dei	IN	363/7*	114v	98r	In festo S. Gregorii, Papae, Confessoris et Ecclesiae Doctoris (12/3)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Gregorii Pap*e. *Introitus*" (Ms 19)
f. 144v	686	*I*ura*u*it Dominus	GR	363	115r	98r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 130r**
	687	Beatus *u*ir	TR	364/9*	115r	98r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxlij**. La peça es troba en **f. 142v**
	688	Veritas meas	OF	364/35*	115r	98v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **cxxxj**. La peça es troba en **f. 131v**
	689	Fidelis ser*u*us	CO	364/32*	115r	98v	ídem.	
	690	Os *i*usti *meditabitur*	IN	368/41*	115r	98v	In festo S.P.R. Benedicti, Abbatis (21/3)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Benedicto Abbate. Introitus*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 130r** Ms 19 indica al marge en negre afegit posteriorment per **mà 3**: "*Credo*" Ms 26 indica al marge en negre afegit posteriorment per **mà 8**: "*Credo*"
	691	Domine pr*eu*enisti	GR	368/42*	115r	98v	ídem.	

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q16 – 5 bifolis, de f. 145r a f. 154v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 145r	692	*I*ustus germinabit	AL	368/37*	115v	98v	In festo S.P.R. Benedicti, Abbatis (21/3)	*In Sancto Benedicto Abbate* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 130r**
	693	Beatus *u*ir	TR	368/9*	115v	98v	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Alleluya* "I*ustus germinabit*" *quod dicitur si dictum festum celebratur in tempore resurrectionis sine autem dicitur tractus* "*Beatus* u*ir". Require supra*". (Ms 19). Foliació referencial en vermell **cxlij**. La peça es troba en **f. 142v** Ms 26 també fa una indicació similar però inclou la peça del tracte sencera a continuació d'aquest al·leluia Ms 1.11 fa una indicació similar i posa íncipit textual d'ambdues peces amb foliació referencial
	694	Desiderium [animae]	OF	368/43*	115v	98v	ídem.	
	695	Amen dico [vobis]	CO	368/41*	116r	99r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxxv**. La peça es troba en **f. 136r**
	696	Rorate c*e*li	IN	X/9	116r	99r	In festo Annuntiationis B.M.V. (25/3)	Rúbrica en negre indica: "*In Annuntiatione Beat*e *Mari*e" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (raspada i corregida) en vermell **iij**. La peça es troba en **f. [3]v.** GC indica una altra peça, p. 368
	697	Tollite portas	GR	X/9	116r	99r	ídem.	Ms 19 no indica foliació, però la peça es troba a **f. 4r.** GC indica una altra peça, p. 368
	698	Post partum [Virgo]	AL	X/91*	116r	99r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia (raspada i corregida) en vermell **cxxxviij**. La peça es troba en **f. 139r.** GC indica una altra peça, p. 370
	699	Virga *I*esse	AL	370/94*	116r	99r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia (raspada i corregida) en vermell **clxxxiij**. La peça es troba en **f. 184r** Rúbrica en negre indica: "*Si in tempore resurrectionis celebratur dicantur supra dicta alleluya. Si in XL celebratur dicitur tractus*". Ms 26 i Ms 1.11 fan indicacions similars. GC altres indicacions p. 370
	700	Ave Maria	TR	368	116r	99r	ídem.	
f. 145v	701	Ave Maria	OF	370/11	116v	99v	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en vermell **iiij**. La peça es troba en **f. 4v**
	702	Ecce *U*irgo	CO	370/12	116v	99v	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en vermell **iiij**. La peça es troba en **f. 4r**
	703	Statuit ei [Dominus]	IN	X/30*	116v	99v	In festo S. Ambrosii, Episcopi, Confessoris et Ecclesiae Doctoris (4/4)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Ambrosio Episcopo*" (Ms 19) Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en vermell **cxxix**. La peça es troba en **f. 129v.** GC indica una altra peça, p. 374
	704	Ecce sacerdos	GR	374/31*	116v	99v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 129r**
	705	In*u*eni Da*u*id	AL	374/32*	116v	99v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxviij**. La peça es troba en **f. 129r**
	706	Posui ad*i*utorium	AL	374/31*	116v	99v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **cxxx**. La peça es troba en **f. 131r**
	707	Beatus *u*ir	TR	374/9*	116v	99v	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Si u**enerit in XL tractus "Beatus vir'*"" (Ms 19). Foliació referencial en vermell **cxlij**. La peça es troba en **f. 142v** Ms 26 i Ms 1.11 fan indicacions similars
	708	*U*eritas mea	OF	374/35*	116v	99v	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en vermell **cxxxj**. La peça es troba en **f. 131v**. Aquí apareix ben escrita amb "U" i no amb "B"
	709	Fidelis ser*u*us	CO	X/32*	117r	99v	ídem.	Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en vermell **c·xl·iiij**. La peça es troba en **f. 144v**. GC indica una altra peça, p. 374

ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 146r	710 Sancti tui	IN	375/18*	117r	99v	In festo SS. Martyrum Tiburtii, Valeriani et Maximi (14/4)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sanctorum [Tiburtii], Massimi et* U*aleriani*" (Ms 19) Els noms dels sants originals han estat esborrats. Els dos darrers, afegits posteriorment en negre per **mà 1** (Ms 19) Vegeu indicacions per a aquesta missa de GC segons el temps litúrgic, p. 375
	711 Gloriosus Deus	GR	X/22*	117r	X	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Si* u*enerit in XL. "Gloriosus Deus"".* (Ms 19) Foliació referencial errònia en vermell **·c·xxxij·**. La peça es troba en **f. 133r**. Ms 26 afegeix aquesta indicació posteriorment al marge en negre per **mà 1** Ms 1.11 no posa aquesta peça
	712 Mirabilis Dominus	AL	X/19*	117r	99v	ídem.	
	713 L*e*tamini [in Domino]	OF	X/20*	117r	100r	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Si* u*enerit in Resurrectione dicitur alleluya* ~~Letamini~~ –ratllat-". Foliació referencial en vermell **·c·xxxiij·**. La peça es troba en **f. 133v**, però sense aquest al·leluia final que, tal com diu la indicació, només es cantarà al final de l'ofertori si fos Pasqua de Resurrecció (Ms 19) Ms 26 també inclou una rúbrica original on ho especifica
	714 Gaudete *i*usti	CO	X/20*	117r	100r	ídem.	
f. 146v	715 Protexisti	IN	375/16*	117v	100r	Missa S. Georgii, Martyris (23/4)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Georgii Martiris*" (Ms 19) Afegit en negre al marge posteriorment per **mà 5**: "*Lo dia de Sant Gordi, Gloria. La primera* h*aleluja "Beatus vir" clx[...]j* (foliació raspada, la peça es troba a **f. 164r**)*. L'altra, "Justus ut palma"*" (Ms 19). El motiu d'afegir un altre al·leluia és perquè segurament l'any en què es fa aquesta indicació, la festa de Sant Jordi cauria en Pasqua i, com que totes les misses en temps Pasqual tenen dos al·leluies, s'afegeix el de la missa dels màrtirs, en honor del sant que se celebra.
	716 *I*ustus ut palma	AL	375/15*	117v	100r	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 només inclouen aquest al·leluia. GC afegeix un altre abans d'aquesta peça, p. 375
f. 147r	717 Confitebuntur	OF	375/17*	117v	100r	ídem.	
	718 L*e*tabitur *i*ustus	CO	375/18*	118r	100v	ídem.	Ms 26 indica a l'inici de la peça en negre afegit posteriorment per **mà 4** "*cor*". És la mateixa mà que intervé en Ms 19 en els folis finals per fer les mateixes indicacions "*cor/orgue*"
f. 147v	719 In medio ecclesi*e*	IN	X/36*	118r	100v	In festo S. Marci, Evangelistae (25/4)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Marco Euangelista*" (Ms 19) Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en negre **·c·xx·v·**. La peça es troba en **f. 126r** Vegeu indicacions de GC per a aquesta missa, p. 376
	720 Os *i*usti	GR	X/36*	118r	X	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Si* u*enerit in v* (quinta) *vel vj* (sexta) *feria in* e*bdomada Pasch*e *dicatur Graduale "Os iusti"*". Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·ij·**. La peça es troba en **f. 163r** Ms 26 també fa una indicació similar (**mà 9**). Ms 1.11 no posa aquesta peça
	721 Primus ad Sy*o*n	AL	376	118r	100v	ídem.	
	722 Non *u*os me elegistis	AL	X/424	118r	100v	ídem.	GC indica una altra peça, p. 376

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 148r	723	Repleti sumus	OF	X	118v	101r	In festo S. Marci, Evangelistae (25/4)	*In Sancto Marco Euangelista* (Ms 19) GC indica una altra peça, p. 376
	724	Ego sum *u*itis	CO	X	118v	101r	ídem.	GC indica una altra peça, p. 376
	725	Protexisti me *Deus*	IN	376/16*	118v	101r	Missa S. Vitalis, Martyris (28/4)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Vitale. Introitus. Protexisti me Deus. Require supra*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit de la peça. Foliació referencial en negre **·c·xl·vj·**. La peça es troba en **f. 146v**, a la missa de Sant Jordi (23/4)
	726	*I*ustus non conturbabitur	AL	377	118v	101r	ídem.	A GC el *jubilus* de l'al·leluia comença a la p. 376
f. 148v	727	Repleti sumus	OF	X	119r	101r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 148r.** GC indica una altra peça, p. 377
	728	Ego sum *u*itis	CO	X	119r	101r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 148r.** GC indica una altra peça, p. 377
	729	[Os *i*usti]	IN	377/(368/41*)	119r	101r	In festo S.P.R. Roberti, Primi Abbatis Cistercii (29/4)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Ruberti. Officium sicut in Sancto Benedicto. Primus Alleluya "Iustus germinabit" II. Alleluya "Posui adiutorium'"*" (Ms 19). La missa de Sant Benet (21/3) es troba a **f. 144v** Al marge, rúbrica en vermell, afegida posteriorment per **mà 2** amb un *signum* de reclam en vermell, a mode de crida de l'anotació, que apareix retallat al marge, indica: "*In die Sancto Roberti missa matutinalis erit de Sancto Ogone. Officium sicut de Beato Iheronjmo. Si fuerit dies sabbati erit de Beata Maria*" Ms 26 no inclou aquesta missa a l'original. Apareix afegida al marge en 2 rúbriques diferents, la primera afegida en vermell per **mà 2** (com en Ms 19) indica: "*In die Sancti Roberti missa matutinalis erit de Sancto Ugone. Non sit dies sabbati Officium sicut de Sancto Iheronjmo*". La segona, afegida en vermell per **mà 9** indica: "*Roberti Abbatis. Officium sicut in Sancto Benedicto. I. Alleluya "Iustus germinabit" II. Alleluya "Posui adiutorium'"*" Ms 1.11 indica rúbrica en negre en l'original: "*Roberti Abbatis. "Os iusti me". Require totum in natale Benedecti Abatis. Secundus Alleluia "Posui adiutorium'"*"
	730	*I*ustus germinabit	AL	377/(368/37*)	119r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r**
	731	Posui adiutorium	AL	377/(368/31*)	119r	101r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 131r**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 148v	732	[L*e*tabitur *i*ustus]	IN	377/16*	119r	X	In festo S. Petri, Martyris (30/4)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Petro Martiris totum officium fiat de Sancto Thoma martire. I. Alleluya "Beatus* u*ir" II. Alleluya "Le*t*abitur'"*" (Ms 19) La missa de Sant Tomàs Màrtir (29/12) es troba al foli **f. 128r** Ms 26 i Ms 1.11 no inclouen aquesta missa en l'original GC indica la missa *Protexisti*, p. 377/16* Ms 26 la inclou al marge en una rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 11** que indica: "*Petri Martiris fiat omnia sicut missa Unius Martiris non Pontificis. Totum Officium sicut in Sancti* V*incenti*j *martiris. Prima Alleluya "Beatus* ui*r qui suffer[t] t[entationem]*". *Secunda Alleluia "Le*t*abitur* i*ustus*"". A sota d'aquesta rúbrica també es pot llegir, tot i que molt malament, restes de foliació (**c.vj**) i de l'íncipit "*Le*t*abitur* i*ustus*", aquí mal indicat com "*Le*t*abitur tantum*", d'una altra rúbrica en negre afegida posteriorment per **mà 1** que fan referència a la missa de Sant Vicenç (22/1) al foli **f. 106v**
	733	Beatus *u*ir	AL	X/5*	119r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·iij·**. La peça es troba en **f. 164r.** GC indica una altra peça, p. 377
	734	L*e*tabitur [*i*ustus]	AL	X/9*	119r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v.** GC indica una altra peça, p. 377
	735	*Ex*clama*u*erunt ad te	IN	378	119r	101r	In festo SS. Apostolorum Philippi et Jacobi (1/5)	Rúbrica en negre indica: "*Apostolorum Phelippi et* I*acobi*" (Ms 19) Ms 26 i Ms 1.11 també escriuen "*Exclama*u*erunt*". GC només "*Clamaverunt*"
	736	Stabunt *i*usti	AL	378	119r	101v	ídem.	
f. 149r	737	Isti sunt du*e* oli*ue*	AL	379	119r	101v	ídem.	El *jubilus* de l'al·leluia comença al final del foli anterior **f. 148v**
	738	Confitebuntur *celi*	OF	379/17*	119v	101v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·c·xl·vj·**. La peça es troba en **f. 147r**
	739	Tanto tempore	CO	380	119v	101v	ídem.	
f. 149v	740	Clama*u*erunt *i*usti	IN	X/391	119v	102r	[In festo Inventionis S. Crucis. I. Missa de SS. Alexandro Evantio et Theodulo martyre] (3/5)	Rúbrica en vermell indica: "*Alexandri Eu*e*nti*j *et Theodoli*" (Ms 19) Aquesta és la primera missa de la festa de la Invenció de la Santa Creu, que GC no recull a p. 381, però sí que es recull en anteriors GC com a "*In inventiones S. Crucis, I. Missa de SS. Alexandro Evantio et Theodulo martyre*" Ms 26 i Ms 1.11 indiquen aquesta missa igual que Ms 19
	741	Exultabunt	AL	X/19*	120r	102r	ídem.	
	742	Repleti sumus	OF	X	120r	102r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 148r**
	743	*I*ustorum anim*e*	CO	X/393	120r	102r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 150r	744	Nos autem [gloriari]	IN	381/80*	120r	102v	In festo Inventionis S. Crucis MM. maj. (3/5)	Rúbrica en negre indica: "*In inuentione Sancte Crucis ad Missam*" (Ms 19) Ms 19 indica text i música de l'íncipit i al·leluia. Foliació referencial en negre **·lx·vij·**. La peça es troba en **f. 67v**
	745	Dicite in Gentibus	AL	381/82*	120v	102v	ídem.	
	746	Dulce lignum	AL	381/81*	120v	102v	ídem.	Ms 1.11 afegeix posteriorment a mà en negre aquest text: "*Dulcis spina, dulcis Christi, dulcem pungens verticem que sola fuisti [digna] coronare Regem celorum et Dominum*" de l'al·leluia de la festa de la Corona d'Espines (11/8)
f. 150v	747	*U*erbum crucis	OF	X/456	120v	102v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxxx·ij·**. La peça es troba en **f. 183r**. GC indica una altra peça a p. 381
	748	Per signum Crucis	CO	381/84*	120v	102v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxxx·ij·**. La peça es troba en **f. 183r**
	749	In medio ecclesi*e*	IN	X/36*	120v	102v	In festo S. Joannis ante Portam Latinam (6/5)	Rúbrica en negre indica: "*Sancti* Ioh*annis ante Portam Latinam. "In medio ecclesie". Alleluya "Primus ad Syon". Alleluya "Hic est discipulus". [Offertorium]. "Repleti sumus". [Communio] "Ego sum* u*itis"*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·v·**. La peça es troba en **f. 126r**. GC indica una altra peça a p. 381
	750	Primus ad Sy*o*n	AL	381/376	120v	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 147v** Ms 1.11 no inclou aquest al·leluia a l'original. Posteriorment s'ha afegit el text de l'íncipit i una referència que quasi no es pot llegir. La peça es troba a la missa de Sant Marc Evangelista (25/4) al foli **f. 100v**
	751	Hic est discipulus	AL	X/38	120v	102v	ídem.	GC indica una altra peça a p. 381
	752	Repleti sumus	OF	X	120v	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 148r.** Ms 1.11 i GC (p. 381) indiquen altres peces
	753	Ego sum *u*itis	CO	X	120v	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 148r.** Ms 1.11 i GC (p. 381) indiquen altres peces
	754	Sancti tui *Domine*	IN	X/18*	121r	103r	[In festo SS. Gordiani et Epimachi (10/5)]	Rúbrica en negre indica: "*Gordiani et Epimachi."Sancti tui Domine""* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·v·**. La peça es troba en **f. 146r**
	755	Sancti et *i*usti	AL	X/397	121r	103r	ídem.	Correcció musical anotada al marge per afegir després del tercer grup de neumes sobre la síl·laba "*-ta-*" de la paraula "*hereditatem*". El grup de neumes s'ha d'afegir al lloc on hi ha el signe de crida (**/..**), sobre la nota **re** (llegim en clau de do en segona) (Ms 19)
	756	Mirabilis Deus	OF	X/(473/24*)	121r	103r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 151r	757	*I*ustorum anim*e*	CO	X/393	121r	103r	[In festo SS. Gordiani et Epimachi (10/5)]	*Gordiani et Epimachi* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·ix·**. La peça es troba en **f. 149v**
	758	[Statuit ei [Dominus]]	IN	383/30*	120v i 121r	X	In festo S. Petri, Episcopi et Confessoris (10/5)	Rúbrica en negre indica:"*Petri Episcopi et Confessoris. Totum Officium sicut de beato Ambrosio per resurrectionem*" (Ms 19) Ms 19 només fa aquesta indicació. La missa de Sant Ambròs (4/4) es troba a **f. 145v** Ms 1.11 no inclou aquesta missa a l'original i l'afegeix posteriorment, però posa la missa "Sacerdotes Dei" com a referència Ms 26 no inclou aquesta missa a l'original i inclou dues rúbriques al respecte, una al final del **f. 120v** afegida per **mà 9** en vermell, que indica: "*In festo Sancti Petri Episcopi et Confessoris require in tali signo* +". Al foli següent, **f. 121r**, afegida per **mà 11** en vermell, una rúbrica al marge indica: "+ *Petri Episcopi et Confessoris. Totum Officium in die Sancto Ambrosio per resurrectionem*" i, a sota d'aquesta, una rúbrica afegida per **mà 1** en negre inclou indicacions sobre la missa de Sant Ambròs (4/4). Es conserva molt malament, però els fragments que es poden llegir coincideixen amb les peces que inclouen aquesta missa
	759	[Benedicite Dominum]	IN	382	120v	X	In festo Apparitionis S. Michaëlis (8/5)	Ms 19 inclou al marge una rúbrica afegida posteriorment per **mà 1** que indica: "*Eodem die [Apparitionis] –esborrat- Sancti Mi*quel*is require sicut in die clxxij*" Foliació original errònia, perquè la missa de Sant Miquel (29/9) es troba al **f. 173r** Aquesta mateixa rúbrica apareix corregida en vermell per **mà 2** que indica: "*Translacio a XIX de maig que fet*" emmarcant en vermell una rúbrica en tinta negra que diu: "Ji*roni beato Officium. Os iusti cxx[x]* (**f. 130r**). *Alleluya. Justus germinabit c·xx·ix* (**f. 130r**). *Alleluya. Posui adjutorium cxxx* (**f. 131r**). Ofrenda. *Desiderium c·xxx[x]·iiij* (foliació original errònia, la peça es troba a **f. 145r**). *Communio. Fidelis servus c·xl·iiij* (**f. 144v**)." La missa de Sant Jeroni (30/9) es troba tal com la descriu aquesta rúbrica a **f. 175r** Ms 1.11 no inclou aquesta missa Ms 26 inclou aquesta missa a **f.120v**. Afegida posteriorment al marge en negre per **mà 1** indica: "*Eodem die translacio Sancti Mi*qua*elis require sicut in die cxl*j" La missa de Sant Miquel (29/9) es troba efectivament al **f. 141v**
	760	[L*e*tabitur *i*ustus]	IN	X/13*	X	X	[In festo S. Pontii (11/5)]	In Festo Sancti Pontij Missa (Ms 19) Rúbrica al marge en negre afegida posteriorment per **mà 7** indica: "*In Festo Sancti Pontij. Missa. Introitus.* Letabitur *i*ustus *fº cxxvij* (**f. 128r**). *Alleluia.* Gloria et honore *cxxvij* (**f. 128v**). *Lo segon Alleluia.* Angelus Domini *fº lxxxx* (**f. 90v**). *Offertorium.* In virtute tua Domine *fº cxxv* (**f. 125v**). *Communio*. Posuisti Domine *fº cxxxj* (**f. 130v**)" La peça *Gloria et honore* de **f. 128v** no és un al·leluia, sinó un ofertori a Ms 19. Suposem que es tracta d'un error o d'una llicència litúrgica i musical de **mà 7**. L'al·leluia que figura en l'ofici de Sant Tomàs bisbe i màrtir (29/12) és *Letabitur isutus*, del mateix nom que l'introit d'aquest ofici. Ni GC ni Ms 26 ni Ms 1.11 inclouen aquesta celebració
	761	[L*e*tabitur *i*ustus]	IN	X/13*	122r	X	[In festo S. Isidori Agricolae (15/5)]	[Sancto] *I*sidori (Ms 19) Rúbrica al marge en negre afegida posteriorment per **mà 4** indica: "I*sidori officium tot[um] sicut de Sancto Visenti*" La missa de Sant Vicenç (22/1) es troba a **f. 135r** GC i Ms 1.11 no inclouen aquesta missa Ms 26 afegeix posteriorment per **mà 13** aquesta missa en una rúbrica en negre al marge que indica: "*Sancti Ysidori. Letabitur. Totum Officium Sancti Vicenti*"
	762	Ecce oculi	IN	384	121r	103r	In festo SS. Nerei, Achillei et Domitillae, Virginis, atque Pancratii, Martyrum (12/5)	Rúbrica en negre indica: "*Sanctorum Nerei et Anchillei atque Pancratij*" (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 151v	763	*I*usti epulentur	AL	385/26*	121v	103v	In festo SS. Nerei, Achillei et Domitillae, Virginis, atque Pancratii, Martyrum (12/5)	*Sanctorum Nerei et Anchillei atque Pancratij* (Ms 19) GC afegeix una altra peça, p. 385
	764	Confitebuntur *celi*	OF	385/17*	121v	103v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·v·**. La peça es troba en **f. 147r**
	765	Gaudete *iusti in Domino*	CO	385/20*	121v	103v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·v·**. La peça es troba en **f. 146r**
	766	Sacerdotes tui *Domine*	IN	X/33*	121v	103v	[In festo S. Urbani Papae et Martyris (25/5)]	Rúbrica en negre indica: "*Urbani Pape et Martiris*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	767	In*u*eni Da*u*id	AL	X/32*	122r	103v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 129r**
	768	Posuisti Domini	AL	X/(13*/17*)	122r	103v	ídem.	
f. 152r	769	Veritas mea	OF	X/7*	122r	103v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·j·**. La peça es troba en **f. 131v**
	770	Fidelis ser*u*us	CO	X/32*	122r	103v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 144v**
	771	*I*ustus non conturbabitur	IN	X	122r	X/119r	[In festo S. Nicomedis Martyris (1/6)]	Rúbrica en negre indica: "*Nicomedis Martiris. Officium I*ustus non conturbabitur. *Require in alio festo*" (Ms 19) Foliació referencial errònia en negre **·c·lxx·j·**. La peça es troba en **f. 172r** (on hi ha la missa de Sant Nicomedes del 15/9) Ms 1.11 posa aquesta missa més endavant (**f. 119r**) Ms 26 afegeix aquesta missa al marge posteriorment. Rúbrica en negre de **mà 1** indica: "*Nicomedes Martiris. Officium I*ustus non conturbabitur. *Require in alia festiuitate Sancti Nicomedis – c·xxx·xix-*" Foliació referencial errònia. La peça es troba a **f. 140r**
	772	Clama*u*erunt *i*usti	IN	391	122r	103v	Missa SS. Marcellini, Petri atque Erasmi, Martyrum (2/6)	Rúbrica en negre indica: "*Sanctorum Marcellini et Petri. Introitus*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xlix·**. La peça es troba en **f. 149v**
	773	Gloriosus Deus	GR	392/22*	122r	104r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	774	Fulgebunt *i*usti	AL	392	122r	104r	ídem.	
	775	Mirabilis Deus	OF	392/24*	122v	104r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·**. La peça es troba en **f. 150v**
	776	*I*ustorum anim*e*	CO	393	122v	104r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xlix·**. La peça es troba en **f. 149v**
	777	Sapientiam	IN	393/25*	122v	104r	Missa SS. Primi et Feliciani, Martyrum (9/6)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sanctorum Primi et Feliciani martirum*" (Ms 19) GC indica Tempore Paschali Missa *Sancti tui*, p. 18*
f. 152v	778	Exultabunt	GR	393	122v	104r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 153r	779	Mirabilis Dominus	AL	394/19*	123r	104v	Missa SS. Primi et Feliciani, Martyrum (9/6)	*In natale Sanctorum Primi et Feliciani martirum* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·v·**. La peça es troba en **f. 146r**
	780	L*e*tamini [in] *Domino*	OF	394/344	123r	104v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iij·**. La peça es troba en **f. 133v**
	781	Ego *u*os eligi	CO	394	123r	104v	ídem.	
	782	Michi autem *nimis*	IN	395/72*	123r	104v	In festo S. Barnabae, Apostoli (11/6)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Barnab*a *apostol*o" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·ij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	783	In omnem terram	GR	395	123r	104v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·viij·**. La peça es troba en **f. 159r**
	784	Nimis honorati sunt	AL	X/74*	123r	105r	ídem.	GC indica una altra peça, p. 396
	785	Non *u*os me elegistis	AL	X/424	123r	105r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació "*Si uenerit in ebdomada Pentecostem*". Foliació referencial en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 147v** Ms 26 i Ms 1.11 també fan indicacions, però al marge. En el cas de Ms 26, rúbrica en negre afegida per **mà 1** indica: "*Si uenerit in ebdomada Pentecostem dicatur Alleluya. Non uos me elegistis – cxvii-*". Foliació referencial errònia. La peça es troba a **f. 118r**
	786	In omnem terram	OF	X/74*	123r	105r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit alterant ordre de les paraules: *In terram omnem*. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**. GC indica una altra peça, p. 396
	787	Vos qui secuti	CO	396/74*	123r	105r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**. Aquí Ms 19 escriu *secuti* i en **f. 144r** *sequti*
	788	Intret in conspectu *tuo*	IN	X/21*	123r	105r	[SS. Basilidis, Cirini, Naboris et Nazarij martyrum (12/6)]	Rúbrica en negre indica: "*Basilidis, Cirini et Naboris et Nazarij*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	789	Vindica Domine	GR	X/469	123v	105v	ídem.	
f. 153v	790	Te mart*i*rum	AL	X/29*	123v	105v	ídem.	
	791	Exultabunt	OF	X/27*	123v	105v	ídem.	
f. 154r	792	Posuerunt mortalia	CO	X/400	124r	105v	ídem.	
	793	Salus autem	IN	397/27*	124r	105v	Missa SS. Marci et Marcelliani, martyrum (18/6)	Rúbrica en negre indica: "*Sanctorum Marchi et Marcelliani*" (Ms 19)
f. 154v	794	Anima nostra	GR	397/25*	124r	106r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·vj·**. La peça es troba en **f. 127r**
	795	Sancti et *i*usti	AL	397	124r	106r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·**. La peça es troba en **f. 150v**
	796	Exultabunt	OF	398/27*	124r	106r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·iij·**. La peça es troba en **f. 153v**. GC especifica *sine Alleluia*
	797	Amen dico *u*obis quod uni	CO	398	124r	106r	ídem.	
	798	Loquetur Dominus	IN	398	124v	106r	Missa SS. Gervasii et Protasii, martyrum (19/6)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sanctorum Geruasij et Prothasij*" (Ms 19)

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q17 – 5 bifolis, de f. 155r a f. 164v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 155r	799	*I*ustorum anim*e*	GR	399	124v	106r	Missa SS. Gervasii et Protasii, martyrum (19/6)	*In natale Sanctorum Geruasij et Prothasij*" (Ms 19) Reescriptura de la melodia original per adaptar-la a les claus dins del tetragrama. Vegeu indicacions en el capítol corresponent
	800	*I*usti epulentur	AL	399/26*	125r	106v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·j·**. La peça es troba en **f. 151v**
	801	Anima nostra	OF	399/29*	125r	106v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·vij·**. La peça es troba en **f. 127r**
	802	Posuerunt mortalia	CO	400	125r	106v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·iij·**. La peça es troba en **f. 154r**
	803	Ne timeas	IN	400	125r	106v	In Vigilia S. Joannis Baptistae (23/4)	Rúbrica en negre indica: "*In* u*igilia Sancti* Ioh*annis*" (Ms 19) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 indiquen el psalm *Apparuit autem Angelus Domini Zacharie*. GC indica el psalm *Domine in virtute tua*
f. 155v	804	Fuit homo	GR	401	125r	106v	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 indiquen el verset *Ut testimonium*. GC indica el verset *Hic venit ut testimonium*
f. 156r	805	*I*ustus ut palma	AL	X/15*	125v	107r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació "*Si uenerit in dominica dicitur Alleluya. I*ustus ut palma". Foliació referencial errònia en negre **·c·[x]l·v·**. La peça es troba en **f. 146v**
	806	Gloria et honore	OF	402/2*	125v	107r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v**. Ms 19 escriu *onore* a **f. 128v**
	807	Magna est *gloria eius*	CO	402/3*	125v	107r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·j·**. La peça es troba en **f. 142r**
	808	*I*ustus ut palma	IN	X/39*	125v	107r	[Missa matutinalis in die S. Joannis Baptistae] (24/6)	Rúbrica en negre indica: "*In die. Ad missam matutinalem*" (Ms 19) Afegit en negre al marge posteriorment per **mà 12** indica: "*Gloria et Credo*" (Ms 26) Ms 19 i Ms 1.11 no fan cap indicació al respecte
	809	*I*ustus ut palma	GR	X/2*	125v	107r	ídem.	
f. 156v	810	Fuit homo	AL	X/415	126r	107v	ídem.	
	811	In *u*irtute tua	OF	X/40*	126r	107v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·v·**. La peça es troba en **f. 125v**
	812	Posui[sti Domine]	CO	X/11*	126r	107v	ídem.	Ms 19 indica *Posui[sti Domine in capite eius]*. La part del claudàtor està raspada i tampoc apareix foliació referencial. La peça es troba en **f. 130v**
	813	De *u*entre	IN	402	126r	107v	In Nativitate S. Joannis Baptistae (24/6)	Rúbrica en negre al final del foli anterior indica: "*Ad missam maiorem*" (Ms 19) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 indiquen el psalm *Audite insule*. GC indica el psalm *Bonum est confiteri Domino* Afegit en negre al marge posteriorment per **mà 1** indica: "*Gloria et Credo*" (Ms 19) Afegit en negre al marge posteriorment per **mà 12** indica: "*Gloria. Credo in unum Deum*" (Ms 26)
f. 157r	814	Priusquam	GR	403	126v	108r	ídem.	
f. 157v	815	Inter natos	AL	404	126v	108r	ídem.	
	816	*I*ustus ut palma	OF	404/38*	[127]r	108r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·vj·**. La peça es troba en **f. 126v**
	817	Tu puer	CO	404	[127]r	108r	ídem.	Ms 19 afegeix a mà en vermell *munio* a l'abreviatura *co*

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 158r	818	Mult*e* tribulationes	IN	405	[127]r	108v	In festo SS. Joannis et Pauli, martyrum (26/6)	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sanctorum* Ioh*annis et Pauli*"(Ms 19)
	819	Ecce quam bonum	GR	406/316	[127]v	108v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·ij·**. La peça es troba en **f. 123$_2$v**
	820	Isti sunt du*e* oli*ue*	AL	406/379	[127]v	108v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·viij·**. La peça es troba en **f. 149r**
	821	Gloriabuntur	OF	406	[127]v	108v	ídem.	
f. 158v	822	Et si coram hominibus	CO	406/24*	[127]v	108v	ídem.	GC remet a la peça de la p. 24*on el text final diu "*et quasi holocausta*". Ms 19 posa la peça sencera i el text final diu "*et sicut holocausti*". Ms 26 i Ms 1.11 indiquen "*et sicut holocausta*"
	823	Dicit Dominus Petro	IN	406	[127]v	109r	In Vigilia SS. Apostolorum Petri et Pauli (28/6)	Rúbrica en vermell indica: "*In* u*igilia apostolorum Petri et Pauli*" (Ms 19)
f. 159r	824	In omnem terram	GR	407/395	128r	109r	ídem.	Ms 19 posa text i música de la peça. Ms 1.11 només íncipit textual
f. 159v	825	Nimis hono[rati sunt]	AL	X/74*	128r	109r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació "*Si uenerit in domenica alleluya.* Nimis hono". Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153r** Ms 26 també fa aquesta indicació. Ms 1.11 no indica res
	826	Michi autem	OF	407/323	128v	109r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·v·**. La peça es troba en **f. 135v**
	827	S*i*mon *Ioh*annis	CO	407	128v	109r	ídem.	
	828	Nunc scio	IN	408	128v	109v	In festo SS. Apostolorum Petri et Pauli (29/6)	Rúbrica en vermell indica: "*In die Sancti Petri [et Pauli] apostoli*" (Ms 19) [et Pauli] afegit posteriorment en vermell com a correcció. Al marge anotació afegida posteriorment en negre per **mà 2** indica: "*In die istud officium non dicitur missa*". Ms 26 té la mateixa indicació al marge per la mateixa **mà 2**. Ms 1.11 no indica res
f. 160r	829	Constitues eos	GR	409/73*	128v	109v	ídem.	Ms 19 posa text i música de la peça
f. 160v	830	Beatus es S*y*mon	AL	409	129r	109v	ídem.	
	831	Constitues eos	OF	409/362	129r	110r	ídem.	Ms 19 posa text i música de la peça

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 161r	832	Tu es Petrus	CO	409/344	129v	110r	In festo SS. Apostolorum Petri et Pauli (29/6)	*In die Sancti Petri [et Pauli] apostoli*" (Ms 19) Ms 19 posa text i música de la peça
	833	Scio cui credidi	IN	409/347	129v	110r	In Commemoratione S. Pauli, Apostoli (30/6)	Rúbrica en negre indica: "*In Commemoratione Sancti Pauli Apostoli*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 135r** A Ms 26 apareix afegit posteriorment en vermell per **mà 1** sobre la rúbrica original: "*Gloria et Credo et Prephacio* "*Te Domine suppliciter'*" Ms 1.11 indica només la festa, com Ms 19
	834	Qui operatus est	GR	409/348	129v	110r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 135r**
	835	Magnus Sanctus [Paulus]	AL	409/349	129v	110r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·v·**. La peça es troba en **f. 135v**
	836	Michi autem	OF	409/(350/323)	129v	110r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·v·**. La peça es troba en **f. 135v**
	837	Amen dico *u*obis	CO	409/(350/41*)	129v	110r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·v·**. La peça es troba en **f. 136r**
	838	*I*udicant sancti	IN	X/470	129v	110r	[Missa SS. Processi et Martiani martyrum (2/7)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum Processi et Marthiniani*" (Ms 19)
	839	Exultabunt *sancti*	GR	X/(470/393)	129v	110v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 152v**
	840	Mirabilis Dominus	AL	X/19*	129v	110v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·v·**. La peça es troba en **f. 146r**
	841	Gloriabuntur	OF	X/(470/406)	129v	110v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·vij·**. La peça es troba en **f. 158r**
	842	Anima nostra	CO	X	129v	110v	ídem.	Ms 26 i Ms 1.11 també posen text i música d'aquesta peça

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 161v	843	[Salve sancta parens]	IN	X/(95*/93*)	X	X	[In Festo Visitationis BMV (2/7)]	Rúbrica en negre afegida al marge posteriorment per **mà 5** indica: "*La uisitasió de Santa Elis[a]bet. A la* uix*ília se té de dir la misa Salue santa parens. Los cuíries de nostra Sra y Glòria. Aleluia "Virga Iese" y a l'endemà professó*" (Ms 19) Ms 26 i Ms 1.11 no inclouen aquesta missa. Es correspon a la missa votiva de Santa Maria, que es troba a **f. 183v** de Ms 19. L'al·leluia *Virga Iesse* es troba al **f. 184r** GC inclou una altra missa a p. 416 en aquesta festa
	844	[Statuit ei Dominus]	IN	X	130r	110v	[In translatione Sancti Martini (4/7)]	Rúbrica en negre indica: "*In translatione Sancti Martini. Ut in natale eiusdem*" (Ms 19) La rúbrica remet a la missa de Sant Martí (11/11) que es troba al **f. 176v**
	845	Sapientiam *sanctorum*	IN	418/25*	130r	110v	In octava SS. Apostolorum Petri et Pauli (6/7)	Rúbrica en negre indica: "*Per octauas et in octauas Apostolorum*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 152r** Afegida al marge posteriorment per **mà 2** rúbrica en negre indica: "*Quando dicatur missam de Apostolorum in feria octaua non dicatur Gloria usque in octauo die dicatur Gloria et missa. Non dicatur Prephacio quarto die et quinto die dicatur missa Sancti Petri et Pauli. Officium* Sapientiam Sanctorum *tercia feria*" (Ms 19) A Ms 26 apareix una rúbrica semblant afegida per la mateixa **mà 2**. Ms 1.11 no indica precisions litúrgiques
	846	In omnem terram	GR	418/395	130r	110v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit "In omnem terram exi*u*it sonus". Foliació referencial errònia en negre **·c·l·viij·**. La peça es troba en **f. 159r**
	847	Per manus autem Apostolorum	AL	418	130r	110v	ídem.	
	848	Exultabunt *Sancti*	OF	419/27*	130r	110v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153v** GC indica "cum Alleluia in fine"
	849	Ego *u*os elegi	CO	419/394	130r	110v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153r**
	850	Dilexisti *iusticiam*	IN	X/52*	130r	X	[In festo S. Margaritae, Virginis (20/7)]	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sanct*e *Margarit*e u*irginis. Totum Officium* Dilexisti *i*usticiam" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxx·vij·**. La peça es troba en **f. 178r** La rúbrica fa referència a la missa de Santa Caterina (25/11) que es troba al **f. 178r** Ms 26 l'afegeix al marge en negre posteriorment per **mà 9** amb la mateixa referència. Ms 1.11 l'afegeix posteriorment en negre i fa referència a la missa de Santa Llúcia (13/12), que remet a la de Santa Caterina, que és la missa referencial per a aquestes santes
	851	Laudate Pueri	IN	419	130r	110v	Missa SS. Septem Fratrum, ac Rufinae et Secundae, Virginum et Martyrum (10/7)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Septem Fratrum Martirum*" (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 162r	852	Ecce quam bonum	GR	420/316	130v	111r	Missa SS. Septem Fratrum, ac Rufinae et Secundae, Virginum et Martyrum (10/7)	*In natale Septem Fratrum Martirum* (MS 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·ij·**. La peça es troba en **f. 123$_2$v**
	853	Te Mart*i*rum	AL	420/29*	130v	111r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153v**
	854	Anima nostra	OF	420/29*	130v	111r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial posterior en negre **cxxvij**. La peça es troba en **f. 127v**
	855	Quicumque fecerit	CO	420	130v	111r	ídem.	
	856	Gaudeamus	IN	X/359	130v	111r	In festo S. Mariae Magdalenae (22/7)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sanct*e *Mari*e *Magdalen*e" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·cxxxix·**. La peça es troba en **f. 140r**. GC posa una altra missa p. 423
	857	Specie tua	GR	X/53*	130v	111r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·j·**. La peça es troba en **f. 132r**
	858	Surrexit Dominus	AL	X/221	130v	111r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit "Surrexit Dominus *et occurens*". Foliació referencial errònia en negre **·lxxxiiij·**. La peça es troba en **f. 85r**
	859	Angelus Domini	OF	X/216	130v	111r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·lxxx·ij·**. La peça es troba en **f. 83r**
	860	Diffusa est	CO	X/480	131r	111v	ídem.	
	861	Sacerdotes Dei	IN	X/7*	131r	111v	[S. Apollinaris, Episcopis et Martyris (23/7)]	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti Appollinaris martiris*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	862	*I*ustus non conturbabitur	GR	X/14*	131r	111v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit, raspat "non conturbabitur". Foliació referencial en negre **·c·lxvj·**. La peça es troba en **f. 166v**
	863	Posuisti Domine	AL	X/(13*/17*)	131r	111v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·j·**. La peça es troba en **f. 151v**
	864	*U*eritas mea	OF	X/7*	131r	111v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit "U*eritas mea* et misericordia mea". Foliació referencial en negre **·c·xxx·j·**. La peça es troba en **f. 131v**
f. 162v	865	Semel *i*ura*u*i	CO	X/7*	131r	111v	ídem.	
	866	Mi*c*hi autem *nimis*	IN	424/72*	131r	112r	In festo S. Jacobi Apostoli (25/7)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sancti* I*acobi Apostoli*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·cxlij·**. La peça es troba en **f. 143r**. Ms 26 afegeix posteriorment al marge en negre per **mà 1** "*Santa Anna*" (26/7). Es llegeix molt malament
	867	Nimis honorati [sunt]	GR	424/322	131r	112r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·ij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	868	Non *u*os [me elegistis]	AL	424	131r	112r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 147v**
	869	In omnem terram	OF	424/74*	131r	112r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	870	Vos qui secuti	CO	424/74*	131r	112r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	871	Sacerdotes e*i*us	IN	X	131v	112r	[SS. Faustini, Beatricis, Felicis et Simplicii (29/7)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum Faustini, Batricis, Felicis et Simplici*j" (Ms 19) "*Felicis*" apareix raspat i afegit en vermell posteriorment per **mà 1** "*Felicis episcope et martiris*" Ms 26 té la mateixa indicació per la mateixa **mà 1**
	872	Sacerdotes e*i*us	GR	X/34*	131v	112r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 163r	873	Disposui [testamentum]	AL	X	131v	112r	[SS. Faustini, Beatricis, Felicis et Simplicij (29/7)]	*In Sanctorum Faustini, Batricis, Felicis et Simplici*j (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 130v**
	874	L*e*tamini in Domino	OF	X/(344/20*)	132r	112r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iij·**. La peça es troba en **f. 133v**
	875	*I*ustorum anim*e*	CO	X/393	132r	112v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xlix·**. La peça es troba en **f. 149v**
	876	Intret in conspectu	IN	X/21*	132r	112v	[SS. Abdon et Sennes (30/7)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum Abdon et Sennes*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	877	Gloriosus Deus	GR	X/22*	132r	112v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	878	Te mart*i*rium	AL	X/29*	132r	112v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l[iij]·**. Esborrats. La peça es troba en **f. 153v**
	879	Mirabilis Deus	OF	X/(473/24*)	132r	112v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·**. La peça es troba en **f. 150v**
	880	Posuerunt [mortalia]	CO	X/400	132r	112v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·iij·**. La peça es troba en **f. 154r**
	881	Nunc scio *u*ere	IN	427/408	132r	112v	In festo S. Petri ad Vincula (1/8)	Rúbrica en negre indica: "*In* u*incula Sancti Petri* "(Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ix·**. La peça es troba en **f. 159v**. Ms 1.11 afegeix aquí posteriorment rúbrica referent a la missa de Santa Anna (26/7) i diu que ha de ser com la de Santa Magdalena (22/7)
	882	Constitues eos	GR	427/73*	132r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ix·**. La peça es troba en **f. 160r**
	883	Beatus es [Symon]	AL	X/409	132r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 160v** GC indica una altra peça a p. 427
	884	Constitues eos	OF	428/362	132r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 160v**
	885	Tu es Petrus	CO	428/344	132r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 161r**
	886	Sacerdotes e*i*us	IN	X	132r	112v	[In festo S. Stephani Papae et martyris (2/8)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Stephano pap*e*. Introitus.* Sacerdotes e*i*us" (Ms 19) Text de l'íncipit esborrat. Afegit al marge en negre i majúscula en vermell posteriorment per **mà 1** amb un símbol de crida en vermell abans de la peça següent. Foliació referencial esborrada i afegida en vermell al marge **·clxij·**. La peça es troba en **f. 162v**
	887	Os *i*usti	GR	X/36*	132r	112v	ídem.	Al principi del vers d'aquesta peça, ja al recte d'aquest foli, hi ha una correcció: es ratlla amb una línia en vermell el fragment "*sapientiam et lingua eius loquebuntur*", perquè ja s'ha copiat al final del recte d'aquest foli i la peça segueix normal

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 163v	888	Amau*i*t eum	AL	X/34*	132v	112v	[In festo S. Stephani Papae et martyris (2/8)]	*In Sancto Stephano pap*e (Ms 19)
	889	In*u*eni Da*u*id	OF	X/10*	132v	113r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	890	Domine quinque *talenta*	CO	X/339	132v	113r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxj·**. La peça es troba en **f. 131v**
f. 164r	891	*Et*e*n*i*m* Sederunt	IN	428/35	132v	113r	Missa Inventionis S. Stephani, Protomartyris (3/8)	Rúbrica en negre indica: "*In i*n*u*e*n*t*i*o*n*i*s Sancti Stephani*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació ""*Etenim sederunt" et c*eteram alia *sicut in alio festo*". Remet a la missa de Sant Esteve (26/12) Foliació referencial en negre **·c·xx·v·**. La peça es troba en **f. 125r**
	892	[Os *i*usti]	IN	428/38*	132v	X	In festo S. Dominici, Confessoris (4/8)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Dominici*" (Ms 19) Ms 19 no indica text de l'íncipit. Fa aquesta indicació: "*In Sancto Dominici sicut in Sancto* Ih*eronimo omnia dicantur*". Ms 19 no indica foliació. Remet a la missa de Sant Jeroni (30/9), que es troba a **f. 175r** Ms 1.11 no inclou aquesta missa, però sí la de la festa de la Transfiguració del Senyor (6/8), en una rúbrica en tinta negra afegida posteriorment a mà al marge a continuació de la missa del Papa Sixt
	893	Sacerdotes Dei	IN	X/(363/7*)	132v	113r	[In festo S. Sixti Papae et martyris (6/8)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Sixto Pap*a" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	894	Sacerdotes e*i*us	GR	X/34*	132v	113r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit i la indicació "*sequitur*". Foliació referencial en negre **·c·lx·ij·**. La peça es troba en **f. 162v**
	895	Beatus *u*ir qui suffert	AL	X/5*	132v	113r	ídem.	
	896	In*u*eni Da*u*id	OF	X/10*	133r	113r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	897	Fidelis ser*u*us	CO	X/32*	133r	113r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 145v**
	898	Timete Dominum	IN	432	133r	113r	Missa SS. Cyriaci, Largi et Smaragdi, martyrum (8/8)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sanctorum Ci*r*iaci, Sociorumque eius*" (Ms 19)
f. 164v	899	Timete Dominum	GR	432	133r	113v	ídem.	
	900	*I*usti epulentur	AL	433/26*	133v	113v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·j·**. La peça es troba en **f. 151v**
	901	L*e*tamini in Domino	OF	433/344	133v	113v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iij·**. La peça es troba en **f. 133v**

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q18 – 5 bifolis, de f. 165r a f. 174v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 165r	902	Signa eos	CO	433	133v	113v	Missa SS. Cyriaci, Largi et Smaragdi, martyrum (8/8)	*In festo Sanctorum Ciriaci, Sociorumque eius* (Ms 19)
	903	Dispersit	IN	434/365	133v	114r	In Vigilia S. Laurentii, Martyris (9/8)	Rúbrica en negre indica: "*In uigilia Sancti Laurentij*" (Ms 19) Ms 19 posa text i música de la peça
	904	Dispersit	GR	434/366	134r	114r	ídem.	
f. 165r	905	Beatus *u*ir qui suffert	AL	X/5*	134r	114r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació "*Si in dominica uenerit dicatur Alleluya*. "*Beatus uir qui suffert*"". Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·iij·**. La peça es troba en **f. 164r** Ms 26 fa la mateixa indicació a l'original i Ms 1.11 no indica res
	906	Oratio mea	OF	434	134r	114r	ídem.	
f. 166r	907	Qui *u*ult *u*enire	CO	434/13*	134v	114v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	908	Confessio *et pulcritudo*	IN	434/95	134v	114v	In festo S. Laurentii, Martyris (10/8)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sancti Laurentij*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·xxx·**. La peça es troba en **f. 31r**
	909	Probasti Domine	GR	434	134v	114v	ídem.	
	910	Le*u*ita Laurentius	AL	435	134v	114v	ídem.	
f. 166v	911	Confessio	OF	435	134v	115r	ídem.	
	912	Qui michi ministrat	CO	436/16*	[135]r	115r	ídem.	
	913	*I*ustus ut palma	IN	X/39*	[135]r	115r	[In Susceptione S. Coronae Domini prima Missa de S. Tyburtio (11/8)]	Rúbrica en negre indica:"*Sancti Tiburcij*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en part esborrada. Només es conserva en negre **·c·**. La peça es troba en **f. 156r** GC posa la Missa major d'aquesta festa en honor a la Corona d'Espines, *Gaudeamus onmes*, p. 436. Ms 26 i Ms 1.11 posen el mateix ofici que Ms 19 Ms 1.11. també indica al marge, en una rúbrica posterior en tinta negra, la Missa major d'aquesta festa en honor a la Corona d'Espines amb l'ofici *Gaudeamus omnes* com indica GC a la p. 436 i al·leluia *Dulcis spina*, que GC posa a la p. 438
	914	*I*ustus non conturbabitur	GR	X/14*	[135]r	115r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 167r	915	*I*ustus ut palma	AL	X/15*	[135]r	115r	[In Susceptione S. Coronae Domini prima Missa de S. Tyburtio (11/8)]	*Sancti Tiburci*j (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en part esborrada i ratllada. Només es conserva en negre **·c[x]lv·**. La peça es troba en **f. 146v**
	916	In *u*irtute tua	OF	X/40*	[135]r	115r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxv·**. La peça es troba en **f. 125v**
	917	Posuisti Domine	CO	X/11*	[135]r	115r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 130v**
	918	*I*usti epulentur	IN	X	[135]r	115v	[SS. Hyppoliti Martyris sociorumque eius (13/8)]	Rúbrica en negre indica: "*Sancti* Y*politi* [martiris] *sociorumque eius*" (Ms 19)
	919	[*I*ustorum anim*e*]	GR	X/399	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 no inclou aquesta peça a l'original. Està afegida posteriorment en negre per **mà 1**. S'indica el text de l'íncipit i una foliació referencial errònia en negre **·cliiij·**. La peça es troba en **f. 155r** Ms 26 i Ms 1.11 sí que inclouen aquesta peça a l'original
	920	Sancti tui	AL	X/23*	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxiij·**. La peça es troba en **f. 133v**
	921	Anima nostra *sicut*	OF	X/29*	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxvij·**. La peça es troba en **f. 127v**
	922	Dico autem	CO	X/27*	[135]v	115v	ídem.	
f. 167v	923	Sal*u*e sancta parens	IN	X/93*	[135]v	115v	In Vigilia Assumptionis BMV (14/8)	Rúbrica en negre indica: "*In* u*igilia Assumptionis Beat*e *Mari*e" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxxx·iij·**. La peça es troba en **f. 183v** GC indica una altra peça, p. 439
	924	Benedicta *et* u*enerabilis*	GR	439/94*	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxxx·iij·**. La peça es troba en **f. 183v**
	925	*U*irga *I*esse	AL	X/94*	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació "*Si in dominica* u*enerit Alleluya.* U*irga* I*esse*". Foliació referencial errònia en negre **·c·lxxx·iij·**. La peça es troba en **f. 184r** Ms 26 i Ms 1.11 també posen aquesta indicació sobre l'al·leluia
	926	Beata es u*irgo*	OF	439/95*	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxxx·iij·**. La peça es troba en **f. 184r** GC indica "sine Alleluia" a aquesta peça, p. 439
	927	Beata *u*iscera	CO	439/92*	[135]v	115v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 184v**
	928	Gaudeamus *omnes*	IN	440/359	[135]v	115v	In festo Assumptionis BMV (15/8)	Rúbrica en negre indica: "*In die* [Assumptionis Beat*e* Marie]" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit i la indicació "*In die. Officium* Gaudeamus omnes. *Require resto in Sancta Agath*a". Foliació referencial errònia en negre **·c·xxxix·**. La peça es troba en **f. 140r**, en l'ofici de Santa Àgata (5/2) GC p. 359 surt aquesta peça a la festa de Santa Àgata Ms 26 i Ms 1.11 posen text i música d'aquesta peça
	929	Propter *u*eritatem	GR	441/59*	136r	116r	ídem.	
	930	Assumpta est Maria	AL	440-2	136r	116r	ídem.	El *jubilus* de l'al·leluia comença al final del **f. 167v**, però el vers apareix a **f. 168r** Ms 26 indica: "*Ad matutinalem missam*"

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 168r	931	Hodie Maria	AL	441	136v	116v	In festo Assumptionis BMV (15/8)	*In die* [Assumptionis Beat*e* Mari*e*] (Ms 19) Ms 26 indica: "*Ad maiorem missam*" i un comentari als marges fent referència a Santa Caterina (25/11) afegit posteriorment, segurament per la mà original
	932	Felix namque	OF	X/(417/92*)	136v	116v	ídem.	GC indica una altra peça, p. 441
f. 168v	933	Beata *u*iscera	CO	X/92*	136v	116v	ídem.	GC indica una altra peça, p. 442 Ms 1.11 indica al marge afegit posteriorment rúbrica sobre la missa de Sant Roc (16/8) i remet a l'ofici de Sant Jeroni (30/9)
	934	Probasti Domine	IN	X	137r	117r	[In octava Sancti Laurentii Martyris (17/8)]	Rúbrica en vermell indica: "*In octa*ua *Sancti Laurenti*j *Martiris*" (Ms 19) Ms 19 indica text i música de la peça i, a continuació, la indicació "[Et] *ceteram alia sicut in die*". La indicació remet a l'ofici de Sant Llorenç (10/8) Ms 26 afegeix posteriorment rúbrica en negre per **mà 1** que indica: "*Et ceteram sicut yn die*"
f. 169r	935	In medio ecclesi*e*	IN	443	137r	117r	In festo S.P.N Bernardi, primi Clareavallis Abbatis et Eccl. Doct. (20/8)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti Bernardi*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxv·**. La peça es troba en **f. 126r**. Al marge, afegit posteriorment per **mà 1**, rúbrica en negre indica: "*Gloria et Credo*" Ms 26 també té la mateixa indicació afegida per **mà 12**
	936	Os *i*usti *medita[bitur]*	GR	X/36*	137r	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit, que apareix tatxat. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxij·**. La peça es troba en **f. 163r**. Al marge, afegit posteriorment per **mà 4**, rúbrica en negre corregeix text i indica l'íncipit del gradual *Domine preuenisti* amb foliació referencial en negre **cxliiij**. La peça es troba a **f. 144v** Ms 26 també té la mateixa indicació afegida per **mà 4** GC indica una altra peça, p. 444
	937	*C*aritate *u*lneratus	AL	445	X	X	ídem.	Ms 26 i 1.11 posen la peça I*ustus germinabit* a l'original, però Ms 26 afegeix posteriorment per **mà 1** rúbrica en negre que indica aquesta peça. Com que Ms 26 i Ms 1.11 són manuscrits anteriors al segle XIV, podem assegurar que la **mà 1** que realitza aquesta correcció es pot datar a partir del segle XIV en endavant. Les correccions que **mà 4** realitza en tot l'ofici de Sant Bernat són per unificar aquest ofici amb el de Sant Benet (21/3)
	938	Desiderium anim*e*	OF	X/(368/43*)	137r	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 145r** GC indica una altra peça, p.446
	939	Fidelis ser*u*us	CO	X/(364/32*)	137r	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit, que apareix ratllat i raspat. Foliació referencial en negre **c·xl·iiij**. La peça es troba a **f. 144v**. Al marge, afegit posteriorment per **mà 4**, rúbrica en negre corregeix text i indica l'íncipit de la comunió *Amen dico vobis* amb foliació referencial errònia en negre **cxxxv·**. La peça es troba en **f. 136r** Ms 1.11 posa la peça *Amen dico* u*obis* Ms 26 també té la mateixa indicació afegida per **mà 4** GC indica una altra peça, p.446
	940	Gaudeamus	IN	446/440	137r	117r	In Octava Assumptionis BMV (22/8)	Rúbrica en negre indica: "*Per octa*ua *Sanct*e *Mari*e *et in octa*ua *et dominica infra octa*ua" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **c·xxxix·**. La peça es troba a **f. 140r** Ms 1.11 ja ha indicat aquesta festivitat abans
	941	Propter *u*eritatem	GR	441/59*	137r	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·vij·**. La peça es troba en **f. 167v**
	942	Hodie Maria	AL	441	137r	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·clxvij·**. La peça es troba en **f. 168r**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 169v	943	Assumpta est	AL	440-2	137r	117r	In Octava Assumptionis BMV (22/8)	*Per octaua Sancte Marie* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit i la rúbrica original en negre "*priuatis diebus*". Foliació referencial en negre **·c·lxvij·**. La peça es troba en **f. 167v** Ms 1.11 inverteix l'ordre d'aquestes peces
	944	Felix namque	OF	X/(417/92*)	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxvij·**. La peça es troba en **f. 168r** GC indica una altra peça, p. 441
	945	Beata *u*iscera	CO	X/92*	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxviij·**. La peça es troba en **f. 168v** GC indica una altra peça, p. 442
	946	Mi*c*hi autem *nimis*	IN	452/72*	137v	117r	In festo S. Bartholomaei, Apostoli (24/8)	*In Sancto Bartholomeo apostolo* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xliij·**. La peça es troba en **f. 143r** Al marge, cap a mig foli, apareix la indicació afegida posteriorment per **mà 4**: "*Michi autem*" i foliació referencial errònia en negre **clij**. La peça es troba en **f. 153r** a l'ofici de Sant Bernabé (11/6)
	947	In omnem terram	GR	452/395	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lviij·**. La peça es troba en **f. 159r**
	948	Nimis honorati [sunt]	AL	452/73*	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153r**
	949	Constitues eos	OF	452/362	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 160v**
	950	Vos qui secuti	CO	452/74*	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	951	[Os *i*usti]	IN	452/38*	137v	X	[In festo S. Ludovici, Regis Francorum et Confessoris (25/8)]	[Sancti] *Ludovjci* (Ms 19) Al marge, rúbrica afegida posteriorment per **mà 2** indica: "*Ludovjci. Officium totum beati* Ih*eronjmj*". L'ofici *Os iusti* de Sant Jeroni (30/9) es troba al **f. 175r** Ms 26 també té la mateixa indicació per la mateixa **mà 2**
	952	In medio *ecclesi*e	IN	453/36*	137v	117r	In festo S. Augustini, Episcopi, Confessoris et Ecclesiae Doctoris (28/8)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Augustino*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·v**. La peça es troba en **f. 126r**
	953	Os *i*usti	GR	453/36*	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxij·**. La peça es troba en **f. 163r**
	954	Posui *adiutorium*	AL	453/31*	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **c·xxx·**. La peça es troba a **f. 131r**
	955	Veritas mea	OF	453/35*	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **c·xxx·j·**. La peça es troba a **f. 131v**
	956	Domine quinque *talenta*	CO	453/339	137v	117r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **c·xxx·j·**. La peça es troba a **f. 131v**
	957	Cogno*u*i Domine	IN	X/58*	137v	117r	[In festo Sabine, Virginis et Martyris (29/8)]	Rúbrica en negre indica: "*Sabine* U*irginis*" (Ms 19) La missa de Santa Sabina és la Prima Missa de la festa de la Degollació de Sant Joan Baptista
	958	Dilexisti [justitiam]	GR	X/44*	138r	117v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxxvij·**. La peça es troba en **f. 178r**
	959	Specie tua	AL	X/47*	138r	117v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial mutilada en negre **c·xxx[vj]·**. La peça es troba a **f. 136v**
	960	Fili*e* regum	OF	X/55*	138r	117v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **c·xxxij·**. La peça es troba a **f. 132v**
	961	Principes persecuti sunt	CO	X/57*	138r	117v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 170r	962	*I*ustus ut palma	IN	X/39*	138r	117v	In festo Decollationis S. Joannis Baptistae (29/8)	Rúbrica en negre indica: "*In Decollatione Sancti* Ioh*annis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·v·**. La peça es troba en **f. 156r** GC indica una altra peça, p. 453
	963	Posuisti Domine	GR	453/8*	138r	117v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·vij·**. La peça es troba en **f. 128r**
	964	Misso Herodes	AL	454	138r	117v	ídem.	Al marge apareix una petita ampliació del melisma entre les síl·labes "*Io*" i "*ha*" de la paraula "*Iohannis*". La resta de manuscrits no la inclouen. Per tant, és una *additio* posterior pròpia d'aquest Ms 19
	965	Desiderium *anim*e	OF	454/43*	138v	118r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 145r**
	966	Magna est *gloria*	CO	454/3*	138v	118r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xlj·**. La peça es troba en **f. 142r**
	967	Sapientiam *sanctorum*	IN	454/25*	138v	118r	Missa SS. Felicis et Adaucti, Mart. (30/8)	Rúbrica en negre indica: "Felicis et A*uda*cti" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·j·**. La peça es troba en **f. 152r**
	968	*I*ustorum anim*e*	GR	454/399	138v	118r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·iiij·**. La peça es troba en **f. 155r**
	969	Sancti et *i*usti	AL	454/397	138v	118r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·**. La peça es troba en **f. 150v**
	970	L*e*tamini in Domino	OF	454/344	138v	118r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxiij·**. La peça es troba en **f. 133v**
	971	Quod dico	CO	454/30*	138v	118r	ídem.	Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 posen la peça sencera amb text i música
f. 170v	972	[Os *i*usti]	IN	455/41*	138v	118r	Missa S. Aegidii, Abbatis (1/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto* E*gidio facimus totum Officium sicut in Sancto Benedicto*" (Ms 19) Ms 19 no indica foliació referencial. La missa *Os iusti* de Sant Benet (21/3) es troba al **f. 144v** Ms 26 l'afegeix posteriorment al marge en vermell per **mà 9** amb la mateixa indicació Ms 1.11 indica aquesta festa a l'original i, a continuació, la festa de Sant Antoni màrtir (Sant Antoni de Pàmies, Occitània) (2/9) i remet a l'ofici *Letabitur* i*ustus* de la festa de Sant Tomàs (29/12)
	973	Gaudeamus omnes	IN	455/440	138v	118r	In festo Nativitatis BMV (8/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Nati*u*itate Beat*e *Mari*e. *Introitus*" (Ms 19) Ms 19 i Ms 26 posen la peça sencera amb text i música. Ms 1.11 només íncipit text. Al marge hi ha dues indicacions afegides posteriorment. La primera indicació, afegida en negre per **mà 2**, indica: "*In vigilia nativitatis Beata Maria fiat per omnia sicut in vigilia assumptionis eiusdem ecçepto quod non dicatur "Deus qui virginalem" set "Concede nos famulos""*. Ms 26 presenta la mateixa indicació afegida per **mà 8.** La segona indicació, afegida en vermell per **mà 2**, indica: "*Gloria in excelsis et alleluya fie dita en aquesta vigilia*". Ms 26 presenta una indicació semblant afegida també en vermell per la mateixa **mà 2**
	974	Propter *u*eritatem	GR	455/59*	139r	118r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxvij·**. La peça es troba en **f. 167v**
	975	Nati*u*itas gloriose	AL	455	139r	118r	ídem.	El *jubilus* comença al final d'aquest **f. 170v**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 171r	976	Felix namque [es]	OF	456/417	139r	118v	In festo Nativitatis BMV (8/9)	*In Natiuitate Beate Marie* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxvij·**. La peça es troba en **f. 168r** Ms 1.11 peça esborrada
	977	Beata *u*iscera	CO	456/92*	139r	118v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxviij·**. La peça es troba en **f. 168v** Ms 1.11 peça esborrada
	978	Gloria et honore	IN	X	139r	118v	[S. Gorgonii Martyris (9/9)]	Rúbrica en vermell indica: "*In natale Sancti Gorgonij Martiris*" (Ms 19) Ms 26 afegeix posteriorment al marge ja en **f. 139v** per **mà 9** una rúbrica en vermell que indica: "*Sancti Petri Episcopi et Confessoris. Officium sicut in Beati Nicholay*", fent referència a Sant Pere de Mezonzo, bisbe de Santiago de Compostela, a qui s'atribueix des del 1298 la composició de l'oració mariana *Salve Regina* a finals del segle XI. L'ofici *Statuit ei Dominus* d'aquesta festa del 10/9 es troba a la festa de Sant Nicolau (6/12) al **f. [146]v** d'aquest manuscrit Ms 26. Curiosament ni Ms 19 ni Ms 1.11 en fan esment.
f. 171v	979	Posuisti Domine	GR	X/8*	139v	118v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·vij·**. La peça es troba en **f. 128r**
	980	Beatus *u*ir qui timet	AL	X/40*	139v	118v	ídem.	
	981	Posuisti	OF	X/15*	139v	118v	ídem.	
	982	Magna est *gloria*	CO	X/3*	139v	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xlj·**. La peça es troba en **f. 142r**
	983	*I*udicant Sancti	IN	X/470	139v	119r	[SS. Prothi et Iacinthi martyrum (11/9)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum Prothi et Iacincti*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 161r** Ms 26 indica: "*Prothi et Iacincti Martirum*"
	984	Exultabunt *Sancti*	GR	X/393	139v	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 152v**
	985	Te mart*i*rum	AL	X/29*	139v	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·iij·**. La peça es troba en **f. 153v**
	986	Gloriabuntur	OF	X/406	139v	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·vij·**. La peça es troba en **f. 158r**
	987	Quod dico *vobis*	CO	X/30*	139v	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxix·**. La peça es troba en **f. 170r**
	988	Sacerdotes Dei	IN	X/7*	140r	119r	In festo SS. Cornelii et Cypriani, Pontificum et Martyrum [14/9]	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum Cornelij et Cipriani*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r** GC indica una altra missa, p. 457. GC posa aquesta festa el dia 16/9 Aquesta missa és la Prima Missa de la festa de l'Exaltació de la Santa Creu
	989	Timete Dominum	GR	X/432	140r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·iiij·**. La peça es troba en **f. 164v**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 172r	990	Mirabilis Dominus	AL	X/19*	140r	119r	In festo SS. Cornelii et Cypriani, Pontificum et Martyrum [14/9]	*In Sanctorum Cornelij et Cipriani* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·v·**. La peça es troba en **f. 146r**
	991	L*e*tamini [in Domino]	OF	X/20*	140r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iij·**. La peça es troba en **f. 133v**
	992	*I*ustorum anim*e*	CO	X/393	140r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·ix·**. La peça es troba en **f. 149v**
	993	Nos autem *gloriari*	IN	456/80*	140r	119r	In festo Exaltationis S. Crucis (14/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Exaltatione Sancte Crucis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·lxvij·**. La peça es troba en **f. 67v** Ms 1.11 indica íncipit de la missa i remet a la missa votiva de la Santa Creu
	994	*X*ristus factus est	GR	456/187	140r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·lxx·**. La peça es troba en **f. 71r** GC indica *Allelluia v. Dulce lignum*, p. 456/81* després d'aquest gradual. Ms 26 també
	995	Verbum Crucis	OF	456	140r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxxx·ij·**. La peça es troba en **f. 183r**
	996	Per signum Crucis	CO	457/84*	140r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·viiij·**. La peça es troba en **f. 150v** Ms 19 indica a continuació aquesta rúbrica: "*In octauo die et per octauam Beate Marie Gloria et Prephacio. Cum duobus ministris sollempnitas sicut in dominica*" Ms 26 també la inclou en negre, però afegida posteriorment per **mà 1**
	997	*I*ustus non conturbabitur	IN	X	140r	119r	[In festo S. Nicomedis Martyris (15/9)]	Rúbrica en negre indica: "*Nichomedis martiris*" (Ms 19)
	998	Domine pr*eu*enisti	GR	X/42*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 144v**
	999	Beatus *u*ir [qui] suffert	AL	X/5*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·iij·**. La peça es troba en **f. 164r**
	1000	Gloria et honore	OF	X/2*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	1001	Qui *u*ult *u*enire	CO	X/13*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	1002	*U*ultum tuum	IN	X/56*	140v	119v	[In festo S. Euphemiae Virginis et Martyris (16/9)]	Rúbrica en negre indica: "*Sancte Eufemie* u*irginis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·v·**. La peça es troba en **f. 136r**
	1003	Specie tua	GR	X/53*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·j·**. La peça es troba en **f. 132r**
	1004	Diffusa est *gratia*	AL	X/45*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 132v**
	1005	*O*fferentur [Regi]	OF	X/47*	140v	119v	ídem.	GC indica "*A*fferentur". Ms 19 i Ms 1.11 "*O*fferentur" Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v**
	1006	Simil est regnum	CO	X/57*	140v	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·vj·**. La peça es troba en **f. 136v**. Ms 1.11 indica "Simil*ie*"
	1007	[L*e*tabitur *i*ustus]	IN	457/13*	140v	X	In festo S. Lamberti, Episcopi et Martyris (17/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Lamberto episcopo et martire*" (Ms 19) Ms 19 indica: "*In Sancto Lamberto episcopo et martire totum officium sicut in Sancto Thoma martir*e". L'ofici de Sant Tomàs màrtir (29/12) es troba al **f. 128r**. Ms 26 afegeix posteriorment aquesta rúbrica en vermell per **mà 9** fent referència a l'ofici de Sant Vicenç (22/1), que remet al de Sant Tomàs màrtir (29/12)
	1008	Ego autem	IN	458/1*	140v	119v	In Vigilia S. Matthaei, Apostoli et Evangelistae (20/9)	Rúbrica en negre indica: "*In* u*igilia Sancti Mat*h*ei apostoli*" (Ms 19)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 172v	1009	*I*ustus ut palma	GR	X/2*	141r	119v	In Vigilia S. Matthaei, Apostoli et Evangelistae (20/9)	*In* u*igilia Sancti Mat*hei *apostoli* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·c·lv·**. La peça es troba en **f. 156r**
	1010	Beatus *u*ir qui timet	AL	X/40*	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·c·lxxj·**. La peça es troba en **f. 171v.** Ms 19 i Ms 26 indiquen: "*Si* u*enerit in dominica*" abans de la peça
	1011	Gloria et honore	OF	X/2*	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·c·xxviij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	1012	Posuisti Domine	CO	X/11*	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 130v**
	1013	Mi*c*hi autem	IN	458/72*	141r	119r	In festo S. Matthaei, Apostoli et Evangelistae (21/9)	Rúbrica en negre indica: "*In die. Officium*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·cxlij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	1014	Nimis honorati [sunt]	GR	458/322	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·cxlij·**. La peça es troba en **f. 143r**
		Non *u*os me elegisti	AL	458/424	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·c·xlvij·**. La peça es troba en **f. 147v**
	1015	In omnem terram	OF	458/74*	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·cxliij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	1016	Ego *u*os elegi	CO	458/394	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·clij·**. La peça es troba en **f. 153r**
	1017	Salus autem	IN	458/27*	141r	119v	In festo SS. Mauritii et Sociorum, Martyrum (22/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancti Mauric*i*j sociorumque eius*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·clij·**. La peça es troba en **f. 154r**
	1018	Gloriosus Deus	GR	458/22*	141r	119r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·cxxxij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	1019	Sancti et *i*usti	AL	458/397	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·cl·**. La peça es troba en **f. 150v**
	1020	Mirabilis Deus	OF	458/24*	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en vermell **·cl·**. La peça es troba en **f. 150v**
	1021	Posuerunt *mortalia*	CO	458/400	141r	119v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·clij·**. La peça es troba en **f. 154r**
	1022	[Dilexisti *i*usticiam]	IN	X/52*	141r	X	[In festo Sanctae Teclae, Virginis (23/9)]	Rúbrica en negre indica: "*In Sanct*e *Tecl*e u*irginis*" (Ms 19) Ms 19 indica: "*In Sanct*e *Tecl*e u*irginis." Dilexisti* i*usticiam". Require totum in unius* u*irginis*". Foliació referencial errònia en vermell **·clxxvij·**. La peça es troba en **f. 178r**, a l'ofici de Santa Caterina (25/11). Ms 26 fa la mateixa indicació i **mà 4** afegeix posteriorment en negre "*de Beata Llusia*" i foliació referencial errònia (**f. cxlvij**) a l'ofici de Santa Llúcia, que es troba a **f. [146]v**. GC i Ms 1.11 no inclouen aquesta festa.
	1023	Sapienciam *sanctorum*	IN	458/25*	141r	119v	Missa SS. Cosmae et Damiani, Martyrum (27/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum martirum Cosme et Damiani*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en vermell **·clj·**. La peça es troba en **f. 152r**
	1024	Clama*u*erunt *i*usti	GR	458/28*	141r	119v	ídem.	A la meitat de la peça, sobre la síl·laba "*cor-*" de la paraula "*corde*" s'afegeix una correcció musical al marge a **f. 173r** d'uns neumes que manquen en l'original

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 173r	1025	Te mart*i*rum	AL	458/29*	141v	120r	Missa SS. Cosmae et Damiani, Martyrum (27/9)	*In Sanctorum martirum Cosme et Damiani* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·iij·**. La peça es troba en **f. 153v**
	1026	Gloriabuntur	OF	458/406	141v	120r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·vij·**. La peça es troba en **f. 158r**
	1027	Posuerunt mortalia	CO	458/400	141v	120r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·iij·**. La peça es troba en **f. 154r**
	1028	[L*e*tabitur *i*ustus]	IN	X/13*	X	X	[In festo S. Wenceslai, Martyris (28/9)]	Rúbrica en negre indica: "[UU*enceslai*] *martiris*" (Ms 19) A Ms 19 la rúbrica apareix esborrada i indica: "[UU*enceslai*] *martiris. Totum officium dicatur sicut in Sancto [Thoma] martire*". [Thoma] apareix esborrat i corregit per U*incenci*j. L'ofici de Sant Vicenç (22/1) es troba al **f. 135r** i és idèntic al de Sant Tomàs màrtir (29/12), que es troba al **f. 128r**
	1029	Benedicite Dominum	IN	459/67*	141v	120r	In festo Dedicationis S. Michaëlis, Archangeli (29/9)	Rúbrica en negre indica; "*Sancti Michaelis Archangeli*" (Ms 19) Ms 19 posa la peça sencera
f. 173v	1030	Benedicite Dominum	GR	459	142r	120v	ídem.	
f. 174r	1031	In conspectu angelorum	AL	460/382	142r	120v	ídem.	Ms 19 posa la peça sencera
	1032	Stetit Angelus	OF	460/71*	142v	121r	ídem.	GC indica *cum Alleluia* p.71* i Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 coincideixen
f. 174v	1033	Benedicite omnes Angeli	CO	460/383	142v	121r	ídem.	GC indica *sine Alleluia* p. 383 i Ms 19, Ms 26 i Ms 1. 11 coincideixen

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q19 – 6 bifolis, de f. 175r a f. 186$_1$v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 175r	1033	Os *i*usti	IN	X/38*	143r	121r	In festo S. Hieronymi, Presbyteri, Confessoris et Ecclesiae Doctoris (30/9)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti* Ih*eronimi Presbiteri*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r** GC indica la missa *In medio*, p. 460/36*
	1034	Os *i*usti	GR	460/36*	143r	121r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxij·**. La peça es troba en **f. 163r**
	1035	*I*ustus germinabit	AL	460/37*	143r	121r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r**
	1036	Desiderium	OF	X/43*	143r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 145r** GC indica la peça *Justus ut palma*, p. 38*
	1037	Fidelis ser*u*us	CO	460/(38*/32*)	143r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 144v**
	1038	Statuit *ei Dominus*	IN	X/30*	143r	121v	[In festo Sancti Remigii (1/10)]	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti Remigi*j" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**, com a introit de l'ofici de Sant Guillem (10/1), però l'al·leluia i l'ofertori no coincideixen amb aquestes peces, que són de l'ofici de Sant Silvestre (31/12), l'introit del qual és la peça *Sacerdotes tui* al **f. 128v**. La resta de la missa es correspon amb les peces aquí indicades al **f. 129v**, coincidint amb l'ofici de Sant Silvestre. Ms 26 coincideix amb Ms 19 Ms 1.11 Només posa íncipit text i indica "*et cetera omnia sicut de Sancto Silvestro*"
	1039	Ecce sacerdos	GR	X/31*	143r	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 129r**
	1040	In*u*eni Da*u*id	AL	X/32*	143r	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 129r**
	1041	In*u*eni Da*u*id	OF	X/10*	143r	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1042	Beatus ser*u*us	CO	X/35*	143r	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1043	[Os *i*usti]	IN	463	143r	X	In festo S. Francisci, Confessoris (4/10)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Francisco*" (Ms 19) Ms 19 indica aquesta rúbrica original després de l'ofici de Sant Marc, segurament per error: "*In Sancto Francisco. Officium et cetera sicut in die Sancti* Ih*eronimi*". Però posteriorment, al manuscrit apareix un signe de crida "+" que remet al marge, on, afegit per **mà 1** esmena posteriorment en negre aquest descuit i indica: "*In die Sancti Francisci* fiat *officium sicut in die Sancti* Ih*eronimi*." Ms 26 inclou aquesta mateixa rúbrica al marge, afegida per la mateixa **mà 1** Ms 1.11 no indica aquesta missa Respectem l'ordre del santoral, tot i que en l'original apareix després de Sant Marc
	1044	Sacerdotes Dei	IN	465/7*	143r	121v	Missa S. Marci, Papae et Confessoris (7/10)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Mar*cho" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	1045	In*u*eni Da*u*id	GR	465/4*	143r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 131r**
	1046	Posuisti Domine	AL	465/12*	143r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lj·**. La peça es troba en **f. 151v**
	1047	Veritas mea	OF	465/35*	143r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxj·**. La peça es troba en **f. 131v**
	1048	Beatus ser*u*us	CO	465/35*	143r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1049	Mult*e* tribulationes	IN	466/405	143v	121v	In festo SS. Dionysii, Rustici et Eleutherii, Martyrum (9/10)	Rúbrica en negre indica: "*In Sanctorum Dionisi*j *sociorumque eius*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·vij·**. La peça es troba en **f. 158r**
	1050	Clama*u*erunt	GR	466/28*	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxxij·**.La peça es troba en **f. 172v**
	1051	Fulgebunt *i*usti	AL	466/392	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·j·**. La peça es troba en **f. 152r**
	1052	Gloriabuntur	OF	466/406	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·vij·**. La peça es troba en **f. 158r**
	1053	Signa eos	CO	466/433	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·iiij·**.La peça es troba en **f. 165r**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 175r	1054	In medio *ecclesie*	IN	466/36*	143v	121v	In festo S. Lucae, Evangelistae (18/10)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Lu*cha e*uangelista*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxv·**. La peça es troba en **f. 126r**
	1055	Os *i*usti	GR	466/36*	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·ij·**.La peça es troba en **f. 163r** Ms 1.11 indica l'íncipit "Os *i*usti *me*"
	1056	Primus ad S*y*on	AL	466/376	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lx·vj·**.La peça es troba en **f. 147v** Ms 19 indica al marge, posteriorment, afegit per **mà 4**: "*Prymus ad Sion*" i foliació referencial **cxlvij**. La peça es troba en **f. 147v**
	1057	Posuisti Domine	OF	466/15*	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxxj·**. La peça es troba en **f. 171v**
	1058	Domine quinque *talenta*	CO	466/339	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxj·**. La peça es troba en **f. 131v**
	1059	[Gaudeamus omnes]	IN	467	143v	X	In festo SS. Ursulae et Sociarum, Virginum et Martyrum (21/10)	Rúbrica en negre, esborrada, indica: ["*SS. Undecim Millium* U*irginum*]"(Ms 19)] Restes de la missa de Santa Úrsula i les Onze Mil Verges. Es conserva "*Epistola.* Qui gloriatur. *Euangelium.* Simile est regnum celorum decem *u*irginibus. *Cetera sicut cum in missa Sancta Agnetis dicatur*". L'ofici de Santa Agnès (21/1) es troba a **f. 134r**. Segurament apareix esborrada perquè el Ms 19 acaba amb l'ofici de les Onze Mil Verges, on s'explicita tot l'ofici. Ms 26 no inclou aquesta missa en l'original, però inclou dues rúbriques afegides posteriorment per mans diferents que sí que la inclouen. La primera rúbrica en negre està afegida al marge per **mà 2** i indica: "*In festo Beat*e *Ursul*e. *Officium.*"*Gaudeamus" et cetera. Graduale.*"*Anima nostra*". *Alleluya require in finis libris* (fent referència a l'Ofici de les Onze Mil Verges amb què també acaba aquest gradual). *Off.* "*Offerentur Regi*". *Communio. "Quinque prudentes*"" Inclou foliació referencial. L'altra rúbrica està afegida entre les festes de Sant Lluc i la Vigília dels Apòstols Simó i Judes amb un signe de crida **(+)**. En negre, **mà 8** indica: "*Beat*e *Ursul*e. *Officium "Gaudeamus*". *Epistola. "Qui gloriatur*". *Euangelium. "Simile est regnum [celorum] decem u*irginibus". *Graduale. Alleluya. Offerenda et Communio require in natale Agnetis u*irginis"
	1060	Intret *in conspectu*	IN	469/21*	143v	121v	In Vigilia SS. Apostolorum Simonis et Judae (27/10)	Rúbrica en negre indica: "*In u*i*gilia Apostolorum Symonis et* Iu*de*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	1061	Vindica Domine	GR	469	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**.La peça es troba en **f. 153r**
	1062	Nimis honorati [sunt]	AL	X/74*	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**.La peça es troba en **f. 153r**. Ms 26 indica: "*Si in dominica euenerit*"
	1063	Exultabunt	OF	469/27*	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·iij·**.La peça es troba en **f. 153v**
	1064	*I*ustorum anim*e*	CO	469/393	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xlix·**. La peça es troba en **f. 149v**
	1065	M*i*chi autem	IN	470/72*	143v	121v	In festo SS. Apostolorum Simonis et Judae (28/10)	Rúbrica en negre indica: "*In die. Introitus*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·ij·**. La peça es troba en **f. 143r** Ms 1.11 indica l'íncipit "M*i*chi autem *nimis*"
	1066	Nimis honorati [sunt]	GR	470/322	143v	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·ij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	1067	Isti sunt du*e* oliu*e*	AL	470/379	143v	121v	ídem.	Ms 19 i Ms 26 posen text i música sencera de la peça. Ms 1.11 només íncipit textual

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 175v	1068	In omnem terram	OF	470/74*	144r	121v	In festo SS. Apostolorum Simonis et Judae (28/10)	*In die* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	1069	Vos qui secuti	CO	470/74*	144r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iij·**. La peça es troba en **f. 144r**
	1070	[Statuit ei Dominus]	IN	X/ 30*	X	X	[In festo S. Narcisso (29/10)]	[In natale Sancti Narcissi (Ms 19)] Ms 19 indica aquesta missa al marge, afegida posteriorment en negre per **mà 14**: "*Dia XX9 St Narsis Yntroitus.*"*Statuit v. Memento Domine*" *fol cxxix* (**f. 129v**). *Aleluiya.*"*Tu es saserdos*" *foli cxxviii* (Fa referència al *Gradual. "Ecce sacerdos"* del **f. 129r**). *Ofertori.*"*Veritas mea*" *foli cxxxi* (**f. 131v**). *Post Comunio.*"*Semel juravi*" *fol. clxij* (**f. 162v**)" La inclusió d'aquesta missa possiblement està relacionada amb el miracle de les mosques de Sant Narcís. Vegeu explicacions al respecte
	1071	Timete Dominum	IN	X/432	144r	121v	In vigilia Omnium Sanctorum (31/10)	Rúbrica en negre indica: "*In* u*igilia Omnium Sanctorum*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxiij·**.La peça es troba en **f. 164r** GC indica una altra peça, p. 470
	1072	Exultabunt *Sancti*	GR	470/393	144r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ij·**.La peça es troba en **f. 152v**
	1073	Fulgebunt *i*usti	AL	X/392	144r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·j·**.La peça es troba en **f. 152r** Ms 26 indica: "*Si in dominica euenerit*". GC no indica al·leluia
	1074	Gloriabuntur	OF	470/406	144r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·vij·**.La peça es troba en **f. 158r**
	1075	Ego *u*os elegi	CO	470/394	144r	121v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**.La peça es troba en **f. 153r**
	1076	Gaudeamus omnes in Domino	IN	471	144r	121v	In festo Omnium Sanctorum (1/11)	Rúbrica en negre indica: "*In die Omnium Sanctorum*" (Ms 19) A Ms 26 **mà 4** afegeix posteriorment en negre a peu de foli el verset de l'introit que segueix a la pàgina següent a mode de recordatori amb una variació en el text: "*Exultate u*irgines *in Domino rectos decet collaudacio*". Substitueix l'original "i*usti*" per "u*irgines*" com a esment especial en les pregàries d'aquest dia
	1077	Timete Dominum	GR	472	144v	122r	ídem.	Ms 1.11 només indica íncipit text de la peça
f. 176r	1078	*I*udicabunt Sancti	AL	472	144v	122r	ídem.	
	1079	Mirabilis Deus	OF	473	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i al·leluia (text). Foliació referencial en negre **·c·l·**.La peça es troba en **f. 150v** A partir d'aquí, a Ms 26 s'acaba la foliació manual i manquen folis. Es reprenen les peces a la festa de Santa Cecília (22/11) però sense disposar de foliació als folis
	1080	Gaudete *i*usti	CO	473	-	122r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 176v	1081	[Statuit ei Dominus]	IN	474/30*	-	122r	In festo S. Malachiae, Episcopi et Confessoris (3/11)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Malechia Episcopi et Confessoris*" (Ms 19) Ms 19 indica en negre: "*In Sancto Malechia Episcopi et Confessoris. Officium sicut de beato Nicholao agatur*." L'ofici de Sant Nicolau (6/12) es troba a **f. 179r** Al marge, afegit posteriorment per **mà 14** en negre, rúbrica indica: "*In die Sancti Malaquie misse de die Sancto Guillelme folio cxxix*" La missa de Sant Guillem (10/1) es troba a **f. 129v**. GC i Ms 1.11 indiquen aquest ofici amb els íncipits textuals que coincideixen amb la missa de Sant Guillem
	1082	[Statuit ei Dominus]	IN	474/30*	-	X	[In festo S. Caroli, Episcopi et Confessoris (4/11)]	["*Yn die Sancti Carolij*" (Ms 19)] L'original no inclou aquesta missa. Apareix al marge, afegida posteriorment per **mà 14** en negre, rúbrica indica: "*Yn die Sancti Carolij. Introit.* "E*statuit folio cxxix* (**f. 129v**). *V. Memento Domine*". *Aleluia.* "*Posui adiutorium*" *fol. cxxx* (**f. 131r**). *Ofertori.* "Y*nueni Davit" folio cxxix* (**f. 129v**). *Post Comunió. "Fidelis seruus" foli cxliiii* (**f. 144v**)"
	1083	Intret *in conspectu*	IN	X/21*	-	122r	[SS. Quatuor Coronatorum (8/11)]	Rúbrica en negre indica: "*In natale Quatuor Coronatorum*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	1084	Vindica Domine	GR	X/469	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**.La peça es troba en **f. 153r**
	1085	Te mart*i*rum	AL	X/29*	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·iij·**.La peça es troba en **f. 153v**
	1086	Anima nostra	OF	X/29*	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxvij·**. La peça es troba en **f. 127v**
	1087	Posuerunt mortalia	CO	X/400	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·iij·**.La peça es troba en **f. 154r**
	1088	In *u*irtute tua	IN	X/11*	-	122r	[In festo S. Theodori, Martyris (9/11)]	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti Theodori martiris*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xlj·**.La peça es troba en **f. 141v**
	1089	Domine pr*eu*enisti	GR	X/42*	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xliiij·**.La peça es troba en **f. 144v**
	1090	Posuisti Domine	AL	X/13*	-	122r	ídem.	
	1091	Gloria et honore	OF	X/2*	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxviij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	1092	Posuisti Domine	CO	X/11*	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 130v**
	1093	Statuit *ei Dominus*	IN	475	-	122r	In festo S. Martini, Episcopi et Confessoris (11/11)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sancti Martini Confessoris*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1094	In*u*eni Da*u*id *seruum*	GR	475/4*	-	122r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 131r**
	1095	Martinus	AL	475	-	122r	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 177r	1096	In*u*eni Da*u*id	OF	475/10*	-	122v	In festo S. Martini, Episcopi et Confessoris (11/11)	*In festo Sancti Martini Confessoris* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1097	Fidelis ser*u*us	CO	475/32*	-	122v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xliij·**.La peça es troba en **f. 144v**
	1098	[Statuit ei Dominus]	IN	476	-	X	In festo S. Edmundi, Episcopi et Confessoris (16/11)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancti Edmundi Confessoris*" (Ms 19) Ms 19 indica: "*In Sancti Edmundi Confessoris sicut in Sancto Nicholao cum Gloria in excelsis*". L'ofici de Sant Nicolau (6/12) es troba a **f. 179r**
	1099	Loquebar *de testimoniis*	IN	477/44*	-	122v	In festo S. Caeciliae, Virginis et Martyris (22/11)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancte Cecilie* U*irginis*" (Ms 19) El text "Cecilie" apareix raspat i corregit. Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxj·**. La peça es troba en **f. 131v**
	1100	Audi filia	GR	477	[145]r	122v	ídem.	Ms 26 indica numeració aràbiga al recte al marge superior dret afegida en llapis a partir d'aquí. Es recupera text i música a partir d'"*aurem tuam*" d'aquesta peça
f. 177v	1101	*E*mulor *enim uos*	AL	478/50*	[145]r	122v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v**
	1102	*O*fferentur Regi *uirgines*	OF	478/47*	[145]r	122v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v** Ms 19 i Ms 1.11 indiquen "Offerentur". GC indica "Afferentur"
	1103	Confundantur	CO	478/47*	[145]r	123r	ídem.	
	1104	Dicit Dominus	IN	478	[145]r	123r	In festo S. Clementis, Papae et Martyris (23/11)	Rúbrica en vermell indica:"*In natale Sancti Clementis martiris*" (Ms 19) Ms 19, Ms 26 i Ms 1.11 indiquen el salm *Domine exaudi orationem meam.* GC indica el salm *Beatus vir*
f. 178r	1105	*I*ura*u*it Dominus	GR	479/363	[145]v	123r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r**
	1106	*I*ustus ut palma	AL	479/15*	[145]v	123r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·vj·**.La peça es troba en **f. 146v**
	1107	Posuisti Domine	OF	479/15*	[145]v	123r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxx·j·**.La peça es troba en **f. 171v**
	1108	Beatus ser*u*us	CO	479/35*	[145]v	123r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1109	Dilexisti	IN	479/52*	X	123r	In festo S. Catharinae, Virginis et Martyris (25/11)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancte Katherine u*i*rginis et martiris*" (Ms 19) A Ms 19 "*In natale Sancte Katherine uirginis et martiris. Introitus*" apareix mig esborrat i corregit en negre per **mà 4** a sota posteriorment: "*In natale Sante Caterine. "Gaudeamus*" *clxxviii a la fi del llibre*". La foliació no és correcta. Aquesta peça es troba al **f. 179v** en l'ofici de Santa Llúcia (13/12) i en la missa *Pro Uirgine tantum*. En totes dues referències es remet a la missa *Dilexisti* de Santa Caterina. El fet de posar l'introit *Gaudeamus omnes* és perquè és possible que utilitzessin aquest introit de la missa de Santa Úrsula (21/10) al **f. 175r**, de Santa Àgata (5/2) al **f. 140r** o la de la Nativitat de la Verge (8/9) al **f. 170v** i combinessin ambdós oficis Ms 26 no inclou aquesta missa i Ms1.11 remet a la de Santa Llúcia (13/12)
	1110	Dilexisti	GR	479/44*	X	-	ídem.	
f. 178v	1111	*E*mulor *enim uos*	AL	479/50*	X	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v**
	1112	*O*fferentur [Regi]	OF	479/47*	X	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v** Ms 19 i Ms 1.11 indiquen "Offerentur". GC indica "Afferentur". GC acaba aquí el Propi dels Sants
	1113	Diffusa est *gratia*	CO	480	X	-	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxj·**. La peça es troba en **f. 162r**
	1114	Dominus secus mare	IN	321	[145]v	123r	In Vigilia S. Andreae, Apostoli (29/11)	Rúbrica en negre indica: "*In* u*igilia Sancti Andree apostoli*" (Ms 19) GC comença aquí el Propi dels Sants
	1115	Nimis honorati [sunt]	GR	322	[145]v	123v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xlij·**.La peça es troba en **f. 143r**
	1116	Per manus autem	AL	X/418	[146]r	123v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit i al marge, afegit posteriorment en negre per **mà 4**: "*si uenerit in dominica*". Foliació referencial en negre **·c·lxj·**. La peça es troba en **f. 161v**
	1117	Gloria et honore coro[nasti]	OF	322/2*	[146]r	123v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	1118	Dicit Andreas	CO	322	[146]r	123v	ídem.	

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 179r	1119	Michi autem *nimis*	IN	323/72*	[146]r	123v	In festo S. Andreae, Apostoli (30/11)	Rúbrica en negre indica: "*In die. Officium*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xlij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	1120	Constitues eos	GR	323/73*	[146]r	123v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lix·**. La peça es troba en **f. 160r**
	1121	Dilexit Andream	AL	323	[146]r	123v	ídem.	Ms 1.11. El melisma sobre la síl·laba "-do-" de la paraula "odorem" apareix raspat.
	1122	Michi autem	OF	323	[146]r	123v	ídem.	Ms 19 indica l'íncipit "Michi autem nimis honorati". Foliació referencial en negre **·c·xxxv·**. La peça es troba en **f. 135v**
	1123	*U*enite post me	CO	324	[146]r	123v	ídem.	
	1124	[Statuit ei Dominus]	IN	X	[146]v	X	[In festo S. Eligii, Episcopi et Confessoris (1/12)]	Rúbrica en negre indica: "*Sancti Eligi, episcopi et confessoris*" (Ms 19) Missa raspada, eliminada, quasi no es pot llegir. Remet a l'ofici de Sant Nicolau. Posteriorment Ms 19 indica aquesta missa al marge, afegida en negre per **mà 2**: "*Sancti Eligi episcopi et confessoris. Totum officium ut die Sancto Nicholai dicatur*" L'ofici de Sant Nicolau (6/12) es troba a continuació, a **f. 179r** Ms 26 inclou la mateixa rúbrica afegida per la mateixa **mà 2**, tot i que fragmentada perquè el marge està retallat
	1125	Statuit ei [Dominus]	IN	326/3*	[146]v	124r	In festo S. Nicolai, Episcopi et Confessoris (6/12)	Rúbrica en negre indica: "*Nicholai episcopi. Officium*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·ix·**. La peça es troba en **f. 129v**
	1126	Ecce Sacerdos	GR	X/31*	[146]v	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·viij·**. La peça es troba en **f. 129r** GC indica la peça *Inveni David*, p. 326/4*
	1127	*I*ustus germinabit	AL	X/37*	[146]v	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r** GC indica la peça *Justus ut palma*, p. 326/15*
	1128	*I*ustus ut palma	OF	X/38*	[146]v	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·vj·**. La peça es troba en **f. 126v** GC indica la peça *Veritas mea*, p. 326/7*
	1129	Beatus ser*u*us	CO	X/35*	[146]v	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·viiij·**. La peça es troba en **f. 130r** GC indica la peça *Semel juravi*, p. 326/7*

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 179v	1130	[Dilexisti]	IN	333	[146]v	124r	In festo S. Luciae, Virginis et Martyris (13/12)	Rúbrica en negre indica. "*In natale Sancte Lucie* u*irginis*" (Ms 19) Ms 19 indica:" *In natale Sancte Lucie* u*irginis. Totum Officium sicut supra in Sancta Katherina*" L'ofici de Santa Caterina (25/11) es troba a **f. 178r**. GC indica la missa amb variants a l'al·leluia i a la comunió, p. 333 Ms 1.11 indica text i música de l'introit *Dilexisti* i la resta de la missa amb els íncipits textuals. Coincideix amb Ms 19 A partir d'aquí no podem referenciar Ms 26 perquè s'han perdut alguns folis, fins més endavant
	1131	[*U*ultum tuum]	IN	X	-	X	[In festo Sanctae Barbarae, Virginis (16/12)]	Rúbrica en negre indica: "*Barbare* u*irginis*" (Ms 19) Ms 19 indica aquesta missa en una anotació al marge afegida posteriorment per **mà 2**: "*Barbare* u*irginis. Officium "*U*ultum tuum"* cxxxv (**f. 136r**). *Gradual* "*Dilexisti"* clxxvij (**f. 178r**). *Alleluya "Specie tua"* cxxxvj (**f. 136v**). *Offertorium "Offerentur"* cxxxiiij (**f. 134v**). *Post Communio"Feci judicium"* cxxxij (**f. 132v**)"
	1132	Michi autem *nimis*	IN	333/72*	-	124r	In festo S. Thomae, Apostoli (21/12)	Rúbrica en negre indica: "*In natale Sancti Thome apostoli*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·ij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	1133	In omnem terram	GR	X/395	-	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·viij·**. La peça es troba en **f. 159r** GC indica la peça *Nimis honorati sunt*, p. 333/322
	1134	Nimis honorati [sunt]	AL	X/74*	-	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153r** GC indica la peça *Gaudete justi*, p. 333
	1135	Constitues eos	OF	X/362	-	124r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però posa, per error, *communio*. Foliació referencial en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 160v**. GC indica la peça *In omnem terram*, p. 334/74*
	1136	Mitte manum tuam	CO	334	-	124r	ídem.	
	1137	Michi autem *nimis*	IN	72*	-	X	Missa votiva de Apostolis	Rúbrica en negre indica: "*In natale apostolorum*" (Ms 19) Ms 19 indica tot el Comú dels Sants per íncipits i referències en una sola rúbrica en aquest **f. 179v** Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·ij·**. La peça es troba en **f. 143r**
	1138	In omnem [terram]	GR	X/395	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·viij·**. La peça es troba en **f. 159r**
	1139	Non *u*os me elegistis	AL	X/424	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·vij·**. La peça es troba en **f. 147v**
	1140	Nimis honorati [sunt]	AL	74*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153r**
	1141	Constitues eos	OF	X/362	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·**. La peça es troba en **f. 160v**
	1142	Ego *u*os eligi	CO	X/394	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153r**
	1143	In *u*irtute tua	IN	11*	-	X	Commune unius Martyris non Pontificis I-II	Rúbrica en negre indica: "*In natale unius martiris*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·j·**. La peça es troba en **f. 141v**
	1144	*I*ustus non conturbabitur	GR	14*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit però no foliació referencial. La peça es troba en **f. 166v**
	1145	Beatus *u*ir qui suffert	AL	X/5*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxiij·**. La peça es troba en **f. 164r**
	1146	In *u*irtute tua	OF	X/40*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·c·xx·v·**. La peça es troba en **f. 125v**
	1147	Posuisti Domine	CO	X/11*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 130v**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 179v	1148	Sacerdotes tui *Domine*	IN	X/33*	-	X	Commune unius Martyris Pontificis I-II	Rúbrica en negre indica: "*In natale unius martiris pontificis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxviij·**. La peça es troba en **f. 128v**
	1149	In*u*eni Da*u*id	GR	4*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 131r**
	1150	Posui ad*i*utorium	AL	X/31*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 131r**
	1151	Veritas mea	OF	7*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxxj·**. La peça es troba en **f. 131v**
	1152	Fidelis ser*u*us	CO	X/32*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 144v**
	1153	Intret in conspectu	IN	21*	-	X	Commune plurimorum Martyrum I-III extra TP	Rúbrica en negre indica: "*In natale plurimorum martirum*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133r**
	1154	*I*ustorum anim*e*	GR	X/399	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·iiij·**. La peça es troba en **f. 155r**
	1155	Te mart*i*rum	AL	28*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153v**
	1156	Exultabunt *Sancti*	OF	27*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 153v**
	1157	Posuerunt mortalia	CO	X/400	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·l·ij·**. La peça es troba en **f. 154r**
	1158	Sapientiam *Sanctorum*	IN	25*	-	124v	Commune plurimorum Martyrum II extra TP	Rúbrica en negre indica: "*Item plurimorum mart*i*rum*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit i diu: "*Require totum in natale Primi et Feliciani*". Foliació referencial errònia en negre **·c·l·j·**. L'ofici dels Sants Prim i Felicià (9/6) es troba en **f. 152r**
	1159	Statuit ei Dominus	IN	30*	-	124v	Commune Confessoris Pontificis I-II	Rúbrica en negre indica: "*In natale unius confessoris pontificis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit i diu: "*Ceteram require in natale Sancti Siluestri*". Foliació referencial errònia en negre **·c·xxviiij·**. La peça es troba a **f. 129v**
	1160	Sacerdotes eius	IN	X	-	124v/112r	X	Rúbrica en negre indica: "*In natale plurimorum confessorum pontificum*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lx·ij·**. La peça es troba en **f. 162v**
	1161	Sacerdotes eius	GR	X/34*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·lxij·**. La peça es troba en **f. 162v**
	1162	Disposui testamentum	AL	X	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·**. La peça es troba en **f. 130v**
	1163	L*e*tamini in Domino	OF	X/(344/20*)	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 133v**
	1164	*I*ustorum anim*e*	CO	X/393	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·ix·**. La peça es troba en **f. 149v** Ms 1.11 indica la peça *Signa eos* (GC p. 433)

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 179v	1165	Os *i*usti	IN	41*	-	124v	Commune non Pontificiis III – Missa pro Abbatibus	Rúbrica en negre indica: "*In natale unius confessoris non pontificis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r**
	1166	Domine pr*eu*enisti	GR	42*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 144v**
	1167	*I*ustus germinabit	AL	43*/37*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxix·**. La peça es troba en **f. 130r**
	1168	Desiderium *anim*e	OF	43*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·iiij·**. La peça es troba en **f. 145r**
	1169	Magna est	CO	X/3*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xl·j·**. La peça es troba en **f. 142r**
	1170	Loquebar	IN	44*	-	X	Commune Virginum pro Virgine et Martyre I-II	Rúbrica en negre indica: "*In natale unius* u*irginis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·j·**. La peça es troba en **f. 131v**
	1171	Specie tua	GR	X/53*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xxx·j·**. La peça es troba en **f. 132r**
	1172	Diffusa est	AL	45*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 132v**
	1173	Fili*e* regum	OF	X/55*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 132v**
	1174	Feci *i*udicium	CO	51*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·ij·**. La peça es troba en **f. 132v**
	1175	Dilexisti *i*usticiam	IN	52*	-	124v	Commune pro Virgine tantum I-II	*[Pro* U*irgine tantum]* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit i diu: "*Aliud unde supra*". Foliació referencial errònia en negre **·c·lxx·vij·**. La peça es troba en **f. 178r**
	1176	Dilexisti *i*usticiam	GR	X/44*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxx·vij·**. La peça es troba en **f. 178r**
	1177	*E*mulor [enim *u*os]	AL	X/50*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v**
	1178	*O*fferentur [Regi]	OF	X/47*	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·c·xxx·iiij·**. La peça es troba en **f. 134v**
	1179	Diffusa est *gratia*	CO	X/480	-	124v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·lxj·**. La peça es troba en **f. 162r**
	1180	Terribilis est	IN	61*	-	X	In Dedicatione Ecclesiae	Rúbrica en negre indica: "*In dedicatione ecclesi*e"(Ms 19)
f. 180r	1181	Locus iste	GR	61*	-	X	ídem.	
	1182	Adorabo	AL	62*	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit, però no foliació. Posteriorment, **mà 4** en negre ha afegit: "*a la missa matinal*" i foliació referencial errònia en negre **cxxxviij**. La peça es troba a **f. 139r** Vegeu indicacions de GC per a la missa a p. 63*
	1183	Qui confidunt	AL	63*/311	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit, però no foliació. Posteriorment, **mà 4** ha afegit foliació referencial errònia en negre **cxx**. La peça es troba a **f. 122v**. Vegeu indicacions de GC per a la missa a p. 63*
	1184	Qui confidunt in Domino	TR	63*/135	-	X	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit, però no foliació. A l'original indica: "*si* u*enit in feria Septuagesima*". Posteriorment, s'ha afegit foliació referencial en negre **xlvij**. La peça es troba a **f. 47v**. Vegeu indicacions de GC per a la missa a p. 63*
	1185	Domine Deus	OF	63*	-	X	ídem.	Ms 19 indica "*communio*" per equivocació
f. 180v	1186	Domus mea	CO	63*	-	X	ídem.	Ms 19 no indica "*communio*" al principi de la peça. L'al·leluia final és diferent del de GC p.64* Aquí acaba el Comú dels Sants a Ms 19
	1187	Exaudi, Deus	IN	X/139	-	124v	[Missa pro familiaribus]	*[Missa pro familiaribus]* (Ms 19) Ms 19 posa text i música. La peça també es troba a **f. 49r**

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 181r	1188	Con*u*ertere Domine	GR	X/101	-	124v	[Missa pro familiaribus]	*[Missa pro familiaribus]* (Ms 19) Ms 19 posa text i música. La peça també es troba a **f. 33r**
f. 181v	1189	Ostende nobis	AL	X/2	-	124v	ídem.	Ms 19 posa text i música. La peça també es troba a **f. [1]v** i **f. [Y]v**
	1190	De profundis	OF	X/320	-	124v	ídem.	Ms 19 posa text i música. La peça també es troba a **f. 124$_2$r**
	1191	Ab occultis meis	CO	X/139	-	124v	ídem.	Ms 19 posa text i música. La peça també es troba a **f. 49r**
f. 182r	1192	Nos autem gloriari	IN	80*/456	-	125r	Missa de Sancta Cruce	*[Missa de Sancta Cruce]* (Ms 19) Ms 19 conserva l'espai per a la rúbrica però no s'ha pogut acabar. Coincideix amb la missa de la festa de l'Exaltació de la Santa Creu (14/9). GC, p. 456
	1193	*X*ristus factus est	GR	81*/187	-	125v	ídem.	
f. 182v	1194	Dulce lignum	AL	81*	-	125v	ídem.	Ms 1.11 inclou una indicació al final del marge, afegida posteriorment que diu: "*Buelbe esta oja j esta en medio en negro. Esta lo que falta*" en referència a la còpia de la peça següent al mig del **f.126r**, que havia estat esborrada
f. 183r	1195	*U*erbum crucis	OF	X/456	-	126r	ídem.	Vegeu indicacions per a aquesta missa votiva a GC, p. 81*-83*
	1196	Per signum crucis	CO	84*	-	126r	ídem.	
f. 183v	1197	Sal*u*e sancta parens	IN	93*	-	126r	Missa votiva de S. Maria	*[Missa de Sancta Maria]* (Ms 19) Ms 19 i Ms 1.11 utilitzen el salm *Benedicta tu in mulieribus*. GC utilitza *Eructavit cor meum*. A sota del text original "*Salue sancta parens*" hi ha afegit posteriorment en negre per **mà 4** un altre text que diu: "*Illuxerunt coruscasiones orbi terre commota* es *et contremuit terre*". Aquest vers és l'introit de la missa de la Transfiguració del Senyor (6/8) L'al·leluia del marge que apareix a Ms 19 és diferent del de GC
	1198	Benedicta et *u*enerabilis	GR	94*	-	126v	ídem.	
f. 184r	1199	*U*irga *I*esse	AL	94*	-	126v	ídem.	
	1200	Post partum [*U*irgo]	AL	91*	-	126v	ídem.	Ms 19 indica al marge en vermell, afegit posteriorment per **mà 2**: "*De Nadal fins a la Purificació alleluya "Post partum* U*irgo" sie dita. Require a cxxxviij*". Foliació referencial errònia **cxxxviij**. La peça es troba a **f. 139r**
	1201	Beata es *U*irgo	OF	95*	-	127r	ídem.	
f. 184v	1202	Beata *u*iscera	CO	96*/92*	-	127r	ídem.	
	1203	Requiem	IN	119*	-	127v	Missa pro Defunctis	*[Missa pro Defunctis]* (Ms 19) Ms 19 reserva l'espai per a fer la rúbrica però no està escrita
f. 185$_1$r	1204	Requiem	GR	120*	-	127v	ídem.	Ms 19 i Ms 1.11 utilitzen el vers *Anime eorum* i GC el vers *In memoria*. Ms 19 indica: "*In maioribus anniuersarius et per presenti defuncto cantetur istud et [tractus]* Absolue Domine"
	1205	Si ambulem	GR	124*	-	128r	ídem.	
f. 185$_1$v	1206	Absol*u*e Domine	TR	125*/120*	-	128r	ídem.	
	1207	[Respice Domine]	IN	X	-	X	[Missa de pluvia]	*Misa de pluuia* (Ms 19) Afegida al marge posteriorment en negre per **mà 4**, indica: "*Introit "Respice Domine"* (sense foliar. La peça es troba a **f. 116r**). *Gradual "Conuertere Domine*" (sense foliar. La peça es troba a **f. 33r**). *Alleluia "De profundis*" cxxiij (**f. 123$_1$v**). *Oferenda "Sicut in holocaustum*" ·c·xi (**f. 112r**). *Comunio "Petite et accipietis*" xciiij (**f. 95**). *In tempore resurreccionis la primera Alleluia "Ostende nobis*" clxxxj (**f. 181v**)"

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 186$_1$r	1208	Domine *I*hesu *X*riste	OF	121*	-	128r	Missa pro Defunctis	*[Missa pro Defunctis]* (Ms 19)
f. 186$_1$v	1209	Lux *e*terna	CO	123*	-	128v	ídem.	
	1210	Da pacem Domine	IN	111*/307	-	127r	Missa pro Pace	Rúbrica en negre indica: "*[Missa] pro Pace*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·**.La peça es troba en **f. 121r**
	1211	L*e*tatus sum	GR	X/(307/135)	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·xxxxvj·**.La peça es troba en **f. 47r**
	1212	Qui posuit	AL	111*/319	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xx·iij·**.La peça es troba en **f. 124$_2$r**
	1213	Sicut in holocaust*um*	OF	X/284	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xj·**.La peça es troba en **f. 112r.** GC indica "*holocaustis*", p. 284
	1214	Amen dico *u*obis	CO	X/320	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·c·xxiiij·**. La peça es troba en **f. 124$_2$v**
	1215	Respice Domine	IN	X/294	-	127r	[Missa ad poscendam pluuiam]	Rúbrica en negre indica: "*[Missa] ad poscendam pluuiam*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial incompleta. La peça es troba en **f. 116r**
	1216	Con*u*ertere Domine	GR	X/101	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·clxxx·**.La peça es troba en **f. 181r**
	1217	De profundis	AL	X/313	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial incompleta. La peça es troba en **f. 123$_1$v**
	1218	Sicut in holocaust*um*	OF	X/284	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xj·**.La peça es troba en **f. 112r** GC indica "*holocaustis*", p. 284
	1219	Petite et accipietis	CO	X/244	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial errònia en negre **·xciiij·**.La peça es troba en **f. 95r**
	1220	Misereris omnium	IN	X/72	-	127r	[Missa ad poscendam serenitatem]	Rúbrica en negre indica: "*[Missa] ad poscendam serenitatem*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 22r**
	1221	Propi*c*ius [esto]	GR	X/100	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 32v**
	1222	De profundis	AL	X/313	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 123$_1$v**
	1223	Sicut in holocaust*um*	OF	X/284	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 112r** GC indica "*holocaustis*", p. 284
	1224	Tu mandasti	CO	X/129	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 44v**
	1225	Salus populi	IN	X/127	-	127r	[Missa pro quacumque necessitate]	Rúbrica en negre indica: "*[Missa] pro quacumque necessitate*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. Il·legible. La peça es troba a **f. 43v** Al marge inferior, restes, quasi il·legibles, d'aquesta missa afegides posteriorment per **mà 4**: ""*Liberasti nos*" *cxxiij* (**f. 124$_1$v**) *Alleluia* "*Propicius esto*" *cxiii* (**f. 113v**). *"Si ambulauero"* (**f. 44v**). "*Memento uerbi*" *lix* (**f. 60r**)"
	1226	Liberasti nos	GR	X/318	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 124$_1$v**
	1227	Propi*c*ius [esto]	AL	X/288	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. La peça es troba a **f. 113v**
	1228	Si ambula*u*ero	OF	X/128	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. Retallat. La peça es troba a **f. 44v**
	1229	Memento *u*erbi [tui]	CO	X/165	-	127r	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. Retallat. La peça es troba a **f. 60r**
	1230	Esto mi*c*hi	IN	X/66	-	127v	Missa pro peregrinantibus	Rúbrica en negre indica: "*[Missa] pro iter agentibus*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. Retallat. La peça es troba a **f. 19v**. GC indica una altra peça, p. 117*
	1231	[Gressus meos]	AL	118*/117*	-	127v	ídem.	Retallat a Ms 19. Reconstruïm a partir de GC
	1232	L*e*tatus sum	AL	118*/5	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit, però no foliació. Esborrat. La peça es troba a **f. [2]v**
	1233	Perfice [gressus meos]	OF	118*/65	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'incipit. Foliació referencial en negre **·xix·**. La peça es troba en **f. 19v**.

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q20 – 5 bifolis, de f. 185_2r a f. 194v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.11	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 185_2r	1234	Amen dico *u*obis	CO	X	-	127v	Missa pro peregrinantibus	*Missa pro iter agentibus* (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·cxxiiij·**. La peça es troba en **f. 124_2v**
	1235	Omnia qu*e* fecisti	IN	X/163	-	127v	Missa pro remissione peccatorum	Rúbrica en negre indica: "[Missa] *pro peccatis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·lx·**. La peça es troba en **f. 59v.** GC posa una altra peça, p. 106*/72
	1236	Propic*i*us [esto]	GR	106*/100	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·xxxij·**. La peça es troba en **f. 32v**
	1237	Ostende nobis	AL	X/2	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·clxxxj·**. La peça es troba en **f. 181v** GC indica altres peces, p. 106*
	1238	Sperent in te	OF	X/159	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·lvij·**. La peça es troba en **f. 57v** GC indica una altra peça, p. 106*
	1239	Inclina aurem [tuam]	CO	X/(285/111*)	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·c·xi·**. La peça es troba en **f. 112r** GC indica una altra peça, p. 106*
	1240	De necessitatibus [meis]	IN	X/97	-	127v	Missa pro infirmis	Rúbrica en negre indica: "[Missa] *pro infirmis*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·xxxj·**. La peça es troba en **f. 31v** GC indica una altra peça, p. 114*
	1241	Tribulationes [cordis]	GR	X/92	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial en negre **·xxix·**. La peça es troba en **f. 29v** GC indica una altra peça, p. 114*
	1242	Eripe me	AL	X/282	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·cx·**. La peça es troba en **f. 111r** GC indica una altra peça, p. 114*
	1243	De profundis	OF	X/320	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. No indica foliació referencial. La peça es troba en **f.124_2r** GC indica una altra peça, p. 116*
	1244	Inclina aurem [tuam]	CO	X/285	-	127v	ídem.	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial errònia en negre **·cxj·**. La peça es troba en **f. 112r** GC indica una altra peça, p. 116*. Aquí acaben les misses votives i deixem de referenciar Ms 1.11 i seguim amb Ms 1.7, perquè hi ha més similituds amb Ms 19
						Ms 1.7		
	1245	*U*idi aquam	AN	130*	-	270r	Dominica ad aspersionem aquae benedictae	*Ad aspersionem aqu*e *benedict*e (Ms 19) Rúbrica en negre indica: "*In die Pasche et ceteris aliis dominicis ad aspersionem aqu*e *benedict*e *usque ad Pentecosten*" Ms 19 i Ms 1.7 indiquen els següents versos amb les següents indicacions: V. *Hec est dies* "in die Pasche" A Ms 19 afegit posteriorment en negre per **mà 1**: "*et in octau*o *die*" A V. *Confitemini Domino* rúbrica de l'original en negre indica: "*per totam resurrectionem*" i a V. *Emitte spiritum* rúbrica de l'original en negre indica: "*in die Pentecoste*" GC altres indicacions, p. 130*-131* Aquí comença l'Ordinari
f. 185_2v	1246	Asperges me	AN	130*	-	271r	ídem.	Rúbrica en negre indica: "*Per totum annum ad aspersionem aqu*e" (Ms 19) Ms 1.7 també té aquesta indicació
	1247	Kyrie	KY	144*	-	271v	Kyrie In Dominicis per annum	Rúbrica en negre indica: "[Kyrie]. *In sollempnitatibus in quibus colimus*" (Ms 19) "*Kyrie. In sollempnitatibus quibus non laboramus*" (Ms 1.7)
f. $[186]_2$r	1248	Kyrie	KY	151*	-	272r	Kyrie In Festis iij. Lectionum	Rúbrica en negre indica: "[Kyrie]. *Dominicis diebus et festis in quibus laboramus*" (Ms 19) "*Kyrie. In sollempnitatibus quibus laboramus et dominicis diebus*" (Ms 1.7)
	1249	Kyrie	KY	153*	-	X	Kyrie In Feriis per annum	Rúbrica en negre indica: "[Kyrie]. *Priuatis diebus*" (Ms 19)
	1250	Gloria	GL	160*	-	272r	Gloria In Solemnitatibus, ad libitum	Rúbrica en negre indica: "[Gloria]. *In precipuis festiuitatibus*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 4,** s'indica l'alternança "*cor/orgue*" en diferents parts de la peça *In festis precipuis* (Ms 1.7)
f. $[186]_2$v	1251	Gloria	GL	149*	-	273v	Gloria In Diebus infra Octavas solemnes	Rúbrica en negre indica: "[Gloria]. *Dominicis diebus et festis in quibus laboramus*" (Ms 19) (Ms 1.7) Afegit posteriorment en negre per **mà 4,** s'indica l'alternança "*cor/orgue*" en diferents parts de la peça

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	Ms 1.7	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. 187r/v **f. 188r**	1252	Credo	CR	154*	-	274v	Credo j.	[*Credo. In festis precipuis*] (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 4,** s'indica l'alternança "*cor/orgue*" en diferents parts de la peça
f. 188v	1253	Sanctus	SA	146*	-	277r	Sanctus In Dominicis per Annum	Rúbrica en negre indica: "[Sanctus]. *In festis precipuis*" (Ms 19) Afegit posteriorment en negre per **mà 4,** s'indica l'alternança "*cor/orgue*" en diferents parts de la peça
	1254	Sanctus	SA	151*	-	277r	Sanctus In Festis iij. Lectionum	Rúbrica en negre indica: "[Sanctus]. *Dominicis diebus et festis in quibus laboramus*" (Ms 19)
f. 189r	1255	Sanctus	SA	153*	-	277v	Sanctus In Feriis per annum	Rúbrica en negre indica: "[Sanctus]. *Priuatis diebus*" (Ms 19)
	1256	Agnus Dei	AG	162*	-	278r	Agnus Dei In Solemnitatibus, ad libitum	Rúbrica en negre indica: "[Agnus Dei]. *In festis quibus non laboramus*" (Ms 19) Ms 19 i Ms 1.7 utilitzen la fórmula de GC p. 154* per a la segona part de la peça.
	1257	Agnus Dei	AG	152*	-	278v	Agnus Dei In Festis iij. Lectionum	Rúbrica en negre indica: "*Agnus Dei Dominicis diebus et festis quibus laboramus*" (Ms 19) A Ms 1.7 la rúbrica està en blanc. Ms 19 i Ms 1.7 utilitzen la fórmula de GC p. 154* per a la segona part de la peça.
f. 189v	1258	Agnus Dei	AG	153*	-	X	Agnus Dei In Feriis per annum	Rúbrica en negre indica: "[Agnus Dei]. *Priuatis diebus*" (Ms 19)
	1259	Dominus *u*obiscum	TC	168*	-	X	Modus respondendi in Missa Ad Evangelium	[Modus respondendi in Missa] (Ms 19) Inclou diferents fórmules de resposta de la missa
	1260	Benedixisti Domine	TC	163*	-	278v	V. Gloria post Introitum	[V. Gloria. De j. tono] Benedixisti Domine (Ms 19)
	1261	Ad te Domine clamabo	TC	163*	-	279r	ídem	[V. Gloria. De ij. tono] Ad te Domine clamabo (Ms 19)
f. 190r	1262	Quid gloriaris in malicia	TC	164*	-	279r	ídem	[V. Gloria. De iij. tono] Quid gloriaris in malicia (Ms 19)
	1263	Beati immaculati	TC	164*	-	279v	ídem	[V. Gloria. De iiij. tono] Beati immaculati (Ms 19)
	1264	L*e*tamus sum	TC	164*	-	279v	ídem	[V. Gloria de v. tono] L*e*tamus sum (Ms 19)
f. 190v	1265	Domini est terra	TC	165*	-	280r	ídem	[V. Gloria de vj. tono] Domini est terra (Ms 19)
	1266	Qui regis Isra*h*el	TC	165*	-	280r	ídem	[V. Gloria de vij. tono] Qui regis Isra*h*el (Ms 19)
	1267	*U*ias tuas Domine	TC	165*	-	280v	ídem	[V. Gloria de viij. tono] *U*ias tuas Domine (Ms 19) Aquí acaba l'ordinari de la missa
f. 190v **f. 191r**	1268	Conditor alme s*y*derum	HM	X	-	284v	[Hymnus ad tertiam per totum adventum exceptis festis sanctorum]	Rúbrica en vermell indica: "*Hymnus ad tertiam per totum aduentum exceptis festis sanctorum*" (Ms 19) Inclou els 6 versos. Ms 1.7 no indica rúbrica
f. 191v	1269	A solis ortus	HM	X	-	285v	[Ad Laudes. In Nativitate Domini]	[*Ad Laudes. In Nativitate Domini*] (Ms 19) A Ms 19 hi ha l'espai per a la rúbrica, però no s'ha completat Ms 19 i Ms 1.7 només inclouen els 4 primers versos i la doxologia final
f. 192r	1270	O quam glorifica	HM	X	-	X	[In festi de BMV ad Tertiam]	[*In festi de BMV ad Tertiam*] (Ms 19) A Ms 19 hi ha l'espai per a la rúbrica, però no s'ha completat. Inclou els 4 versos de la peça. Ms 26 també
f. 192v	1271	Audi benigne Conditor	HM	X	[147]r	286v	[Ad vesperas. Quadragesima]	[*Ad vesperas. Quadragesima*] (Ms 19) A Ms 19 hi ha l'espai per a la rúbrica, però no s'ha completat. Inclou els 5 versos de la peça. Ms 26 i Ms 1.7 també
f. 193r	1272	*U*exilla regis	HM	X	[147]v	287v	[Ad Tertiam. Hebdomada sancta ad Vesperas]	[*Ad Tertiam. Hebdomada sancta ad Vesperas*] (Ms 19) A Ms 19 hi ha l'espai per a la rúbrica, però no s'ha completat. Ms 19, Ms 26 i Ms 1.7 inclouen 6 dels 7 versos de la peça. El tercer, *Impleta sunt*, no l'indiquen
f. 193v **f. 194r**	1273	Iam surgit hora tercia	HM	X	[147]v	289r	[Ad Tertiam. Hebdomada sancta]	[*Ad Tertiam. Hebdomada sancta*] (Ms 19) A Ms 19 hi ha l'espai per a la rúbrica, però no s'ha completat. Tots 3 manuscrits inclouen els 8 versos de la peça. A Ms 19 rúbrica en vermell indica: "*Ascensionem Domini*" abans de la doxologia final *Gloria tibi Domine*
f. 194v	1274	Chorus no*ue* I*h*erusalem	HM	X	[148]v	290v	[Ad Tertiam]	Rúbrica en vermell indica: "*Hymnus ad tertiam*" (Ms 19) Ms 19 indica: "*In die Pasche et per totam ebdomadam et in diebus dominicis. Diebus et festis et ix-xij Lectiones usque ad Ascensionem*" Ms 1.7 incomplet. Ms 19 i Ms 26 inclouen els 6 versos

TAULA DE CONTINGUTS: QUADERN Q21 – 5 bifolis, de f. (195)r a f. (203)v

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. (195)r	1275	*E*terne rex altissim*e*	HM	X	[148]v	[Ad Tertiam]	Rúbrica en vermell indica: "*Hymnus ad tertiam. In Ascensionem usque ad Pentecostem*" (Ms 19) Ms 19 i Ms 26 inclouen els versos V. *Eterne rex altissime*, V. *Scandens tribunal* (corregit a Ms 19 i a Ms 26 respecte HC), V. *Ut trina rerum*, V. *Tremunt uidentes*, V. *Hinc te precantes* i V. *Gloria tibi* (amb variacions respecte HC) HC: *Hymnarium Cisterciense*
f. (195)v **f. (196)r**	1276	*U*eni creator	HM	175*	[149]r	[Ad Tertiam. Invocatio Spiritus Sancti]	Rúbrica en vermell indica: "*In Pentecosten et eis diebus. Ad tertiam. Hymnus*" (Ms 19) Ms 19 inclou els versos V. U*eni Creator*, V. *Qui Paraclitus diceris*, V.*Tu septiformis munere* (aquest vers no està a l'original. Està afegit posteriorment al marge per **mà 1** i transcrit text i música al peu de la pàgina). Ms 26 sí que l'inclou a l'original, V. *Accende lumen sensibus*, V. *Hostem repellas longius*, V. *Per te sciamus da Patrem*. Ms 19 i Ms 26 inclouen la doxologia V. *Sit laus Patri cum Filio*, de l'himne de Pentecosta *Beata nobis gaudia*. GC vegeu p. 176*
f. (196)v **f. (197)r**	1277	Sanctorum meritis	HM	X	[149]v	[Ad Tertiam in Festo Omnium Sanctorum]	[*Hymnus ad tertiam*] (Ms 19) Ms 19 hi ha l'espai per a la rúbrica, però no s'ha completat. Inclou els 6 versos. Ms 26, també
f. (197)v	1278	Alleluya	AN	186*	[150]v	Antiphonae ad Tertiam. Dominica per Annum	Rúbrica en negre indica: "*Dominica. Diebus excepto Quadragesima. Ad tertiam*" (Ms 19) Ms 19 i Ms 26 indiquen en rúbrica en negre: "*In lectione episcopi* u*el abbatis perueniat eum chorus dicens. Ora pro nobis pater.* **Al.** *Quod pater exposcis tu dignus es impendentibus nobis.* **Al.** *Non nostrum nobis* u*ir meus et benedice nobis.* **Al.** *Tu pater in Christo benedice nos more paterno*"
	1279	*U*irgo hodie fidelis	AN	193*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Nativitate Domini	Rúbrica en negre indica: "*In natale Domini*" (Ms 19) V. *Tamquam sponsus*
	1280	Rubum quem *u*iderat	AN	195*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Circumcisione Domini	Rúbrica en negre indica: "*In circumcisione Domini*" (Ms 19) V. *Tamquam sponsus*
	1281	Apertis thesauris	AN	196*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Epiphania Domini	Rúbrica en negre indica: "*In Epiphania Domini*" (Ms 19) V. *Omnis terra*
	1282	Baptista contremit	AN	196*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Octava Epiphaniae	Rúbrica en negre indica: "*In octa*u*a Epiphani*a *Domini*" (Ms 19) V. *Omnis terra*
f. (198)r	1283	In spiritu *humilitatis*	AN	198*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica j. in Quadragesima	Rúbrica en negre indica: "*Dominica j. in Quadragesima*" (Ms 19) V. *Dicet Domino*
	1284	Missus sum ad o*u*es	AN	X	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica ij. in Quadragesima	Rúbrica en negre indica: "*Dominica secunda*" (Ms 19) V. *Dicet Domino*. GC posa una altra peça, p. 198*
	1285	Qui non colligit	AN	199*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica iij. in Quadragesima	Rúbrica en negre indica: "*Dominica tertia*" (Ms 19) V. *Dicet Domino*
	1286	De quinque panibus	AN	199*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica iv. in Quadragesima	Rúbrica en negre indica: "*Dominica quarta ·iiij·*" (Ms 19) V. *Dicet Domino*
f. (198)v	1287	*I*udicasti, Domine	AN	199*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica Passionis	Rúbrica en negre indica: "*Dominica quinta*" (Ms 19) V. *Di*u*iserunt*
	1288	Pueri Hebr*e*orum	AN	200*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica in Palmis	Rúbrica en negre indica: "*Dominica in ramis palmarum*" (Ms 19) V. *Di*u*iserunt*
	1289	Alleluya	AN	200*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica Resurrectionis	Rúbrica en negre indica: "*In Pascha Domini*" (Ms 19) V. *Surrexit Dominus de sepulchro*
	1290	Alleluya	AN	200*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Ascensione Domini	Rúbrica en negre indica: "*In Ascensione Domini*" (Ms 19) V. *Exaltare, [Domine in virtute tua]*
	1291	Repleti sunt omnes	AN	202*	X	Antiphonae ad Tertiam. Dominica Pentecostes et per Octavam	Rúbrica en negre indica: "*Per octa*u*am Pentecostes et in Die*" (Ms 19) V. *Spiritus Domini [replevit orbem terrarum]*

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. (199)r	1292	O *u*era, summa	AN	202*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Sanctissimae Trinitatis	Rúbrica en negre indica: "*Dominica de Trinitate*" (Ms 19) V. *Benedictus Dominus Deus Israhel*
	1293	Non me permi*t*as	AN	204*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Andreae, Apostoli (30/11)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto Andrea Apostolo*" (Ms 19) V. *In omnem terram [exivit sonus eorum]*
	1294	Adh*e*sit anima mea	AN	193*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Stephani, Protomartyris (26/12)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancti Stephani*" (Ms 19) V. *Gloria et honore co[ronasti eum, Domine]*
	1295	Misit Dominus	AN	194*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Joannis, Apostoli et Evangelistae (27/12)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto* Ioh*a*nne *Apostolo*" (Ms 19) V. *In omnem terram [exivit sonus eorum]*
	1296	*U*ox in rama	AN	194*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo SS. Innocentium, Martyrum (28/12)	Rúbrica en negre indica: "*Innocentum*" (Ms 19) V. *Exultent iusti in conspectu Dei*
f. (199)v	1297	A*n*ulo suo	AN	205*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Agnetis, Virginis et Martyris (21/1)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sancte Agnetis* U*irginis*" (Ms 19) V. *Specie tua [et pulchritudine tua]*
	1298	Ter *u*irgis	AN	206*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Conversionis S. Pauli, Apostoli (25/1)	Rúbrica en negre indica: "*In conuersione Sancti Pauli Apostoli*" (Ms 19) V. *In omnem terram [exivit sonus eorum]*.V. *Nocte ac die in profundo maris fui* (amb text i música). GC no posa aquest vers
	1299	Responsum accepit [S*y*meon]	AN	206*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Purificationis BMV (2/2)	Rúbrica en negre indica: "*In Purificatione Beat*e *Mari*e"(Ms 19) V. *Ave Maria, gratia plena*. Ms 19 només posa íncipit text. GC p. 208*. GC posa un altre vers, p. 206*
	1300	Gratias tibi ago	AN	206*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Agathae, Virginis et Martyris (5/2)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sancte Agath*e U*irginis*" (Ms 19) [V. *Specie tua et pulchritudine tua]* Ms 19 no el posa. És com el de Santa Agnès (21/1). GC sí que el posa
	1301	Ego pro te roga*u*i	AN	X/210*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Cathedrae S. Petri, Romae (GC, 18/1 – Ms 19, 22/2)	Rúbrica en negre indica: "*In* k*atedra Sancti Petri Apostoli*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica aquesta festa a p. 205*. Fidelis servus. V. *Ecce sacerdos*
f. [200]r	1302	Inito consilio	AN	208*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo SPN Benedicti, Abbatis (21/3)	Rúbrica en negre indica: "*Sancti Benedicti*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Os justi meditabitur sapientiam*
	1303	Ecce concipies	AN	208*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Annuntiationis BMV (25/3)	Rúbrica en negre indica: "*In Annunciatione. Dominica*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Ave Maria, gratia plena*
	1304	*Ioha*nes *u*ocabitur	AN	210*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Nativitate S. Joannis Baptistae (24/6)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancto* Ioh*a*nes *Bab*t*isti*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Fuit homo missus a Deo*
	1305	Ego pro te ro[gavi]	AN	210*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo SS. Apostolorum Petri et Pauli (29/6)	Rúbrica en negre indica: "*Petri Apostoli*" (Ms 19) Ms 19 indica íncipit text i no indica vers. GC indica V. *In omnem terram exivit sonus eorum*
	1306	Ter *u*irgis	AN	210*/206*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Commemorationis S. Pauli, Apostoli (30/6)	Rúbrica en negre indica: "*Commemorationis Sancti Pauli*" (Ms 19) Ms 19 indica íncipit text i no indica vers
	1307	Alleluya noli flere	AN	212*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Mariae Magdalenae (22/7)	Rúbrica en negre indica: "*Mari*e *Magdalen*e" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Specie tua, et pulchritudine tua*
f. [200]v	1308	Adh*e*sit anima mea *post te*	AN	X/193*	X	[Antiphonae ad Tertiam. In Inventionem S. Stephani, Protomartyris (3/8)]	Rúbrica en negre indica: "*In inuentionem Sancti Stephani*" (Ms 19) Ms 19 indica íncipit text i diu "ut supra". GC no indica aquesta festa
	1309	Adh*e*sit anima	AN	213*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Laurentii, Martyris (10/8)	Rúbrica en negre indica: "*In festo Sancti Laurenti martiris*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Gloria et honore coronasti eum, Domine*
	1310	Maria *U*irgo	AN	214*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Assumptionis BMV (15/8)	Rúbrica en negre indica: "*In Assumption*e *Beat*e *Mari*e" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Exaltata est sancta Dei Genitrix*
	1311	In disciplina morum	AN	214*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo SPN Bernardi, Abbatis, Conf. et Eccl. Doct. (20/8)	Rúbrica en negre indica: "*In Sancti Bernardi*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Os justi meditabitur sapientiam*
	1312	Arguebat Herodem	AN	215*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Decollationis S. Joannis Baptistae (29/8)	Rúbrica en negre indica: "*Decollatio Sancti* Ioh*annis*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Gloria et honore coronasti eum, Domine*
	1313	Regali ex progenie	AN	216*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Nativitatis BMV (8/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Natiuitate Sancte Mari*e U*irginis*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Specie tua, et pulchritudine tua*

	ORDRE	REPERTORI	GÈNERE	GC	Ms 26	TEMPS LITÚRGIC	OBSERVACIONS
f. [201]r	1314	Tuam Crucem	AN	216*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Exaltationis Sanctae Crucis (14/9)	Rúbrica en negre indica: "*In exaltacione Sancte Crucis*" (Ms 19) V. *Hoc signum Crucis erit in celo*. Ms 19 només posa íncipit text
	1315	Michael, Gabriel	AN	217*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Dedicationis S. Michaëlis, Archangeli (29/9)	Rúbrica en negre indica: "*In Festo Sancti Michaelis*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Stetit Angelus juxta aram templi*
	1316	Muliebrem ad ornatum mundum	AN	X	X	[Antiphonae ad Tertiam. In Festo XI Mila Virginum (21/10) – S. Ursulae et Sociarum]	Rúbrica en negre indica: "*In ·XI· milia Uirginum*" (Ms 19) V. *Prudentes uirgines*
	1317	Beati eritis	AN	218*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo Omnium Sanctorum (1/11)	Rúbrica en negre indica: "*In Die Omnium Sanctorum*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Exultent justi in conspectu Dei*
f. [201]v	1318	O *u*irum ineffabilem	AN	219*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Martini, Episcopi et Confessoris (11/11)	Rúbrica en negre indica: "*Sancti Martini*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Ecce sacerdos magnus*
	1319	*U*alerianus	AN	220*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Caeciliae, Virginis et Martyris (22/11)	Rúbrica en negre indica: "*Cecilie Uirginis*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Specie tua, et pulchritudine tua*
	1320	*U*idi supra montem	AN	220*	X	Antiphonae ad Tertiam. In Festo S. Clementis, Papae et Martyris (23/11)	Rúbrica en negre indica: "*Clementis martiris*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Gloria et honore coronasti eum, Domine*
f. (202)r	1321	Imple*u*it eos dominus	AN	X	X	[Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. In Festo Apostolorum et Evangelistarum]	Rúbrica en negre indica: "*Euangelistarum*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers
	1322	*U*os amici mei	AN	220*	X	Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. In Festo Apostolorum et Evangelistarum	Rúbrica en negre indica: "*Apostolorum*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *In omnem terram exivit sonus eorum*
	1323	Qui mi*c*hi ministrat	AN	221*	X	Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. Pro Uno Martyre	Rúbrica en negre indica: "*Unius martiris*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Gloria et honore coronasti eum, Domine*
	1324	Corpora Sanctorum	AN	221*	X	Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. Pro Pluribus Martyribus	Rúbrica en negre indica: "*Plurimorum martirorum*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Exultent justi in conspectu Dei*
	1325	Fidelis ser*u*us	AN	221*	X	Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. In Festis Confessoris Pontificis	Rúbrica en negre indica: "*Unius Confessoris*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Ecce sacerdos magnus*
f. (202)v	1326	In*u*enta *bona margarita*	AN	222*	X	Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. In Festis Virginum	Rúbrica en negre indica: "*Unius Uirginis*" (Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Specie tua, et pulchritudine tua*
	1327	H*e*c est domus Domini	AN	223*	X	Antiphonae ad Tertiam. Commune Sanctorum. In Dedicatione Ecclesiae	Rúbrica en negre indica: "*In dedicatione Ecclesie*"(Ms 19) Ms 19 no indica el vers. GC indica V. *Fundata est domus Domini*
	1328	Gaudeamus [omnes in Domino]	IN	X/471	[150]v	[In natale ·XI· milia Virginum]	Rúbrica en negre indica: "*In natale ·XI· milia uirginum.Officium*" (Ms 19) Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (**mà 1**) en negre **·clxxv·**. La peça es troba en **f. 175r i f. 175v**. Ms 26 indica: "*Officium.* Gaudeamus. [Collecta. Deus qui nos annua beate Ursule]. *Epistola.* Qui gloriatur, in Domino glorietur. *Euangelium.* Simile est regnum celorum decem *u*irginibus"
	1329	Anima nostra	GR	X/39	[150]v	ídem	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (**mà 1**) errònia en negre **·cxxvj·**. La peça es troba en **f. 127r**
	1330	Alleluya Hodie *u*irginum	AL	X	[150]v	ídem	Ms 19 indica text i música d'aquesta peça: "*Alleluya Hodie uirginum chorus trucidatus est pro Christo sponso suo qui posuit animam suam pro ouibus suis [et pro suo grege mori dignatus est]*". La peça apareix incompleta, perquè el foli següent està mutilat i no es conserva. Podem reconstruir la peça per Ms 26
	1331	*O*fferentur [Regi]	OF	X/(346/47*)	[150]v	ídem	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (**mà 1**) en negre **·cxxxiiij·**. La peça es troba en **f. 134v.** Ms 19 i Ms 26 indiquen "*O*fferentur". GC indica "*A*fferentur"
	1332	Quinque prudentes	CO	X/(346/55*)	[150]v	ídem	Ms 19 indica text de l'íncipit. Foliació referencial (**mà 1**) en negre **·cxxxiiij·**. La peça es troba en **f. 134v**
f. (203)r	1333	Expositio tabulae	-	-	-	-	Calendari entre els anys 1316 i 1421. Llacunes entre els anys 1357-1368 i 1411-1421
f. (203)v							

ANNEX 2. Mans autògrafes

ANNEX 2. MANS AUTÒGRAFES Ms 19 i Ms 26 del fons musical de l'arxiu del Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona de les Monges

Mà 1

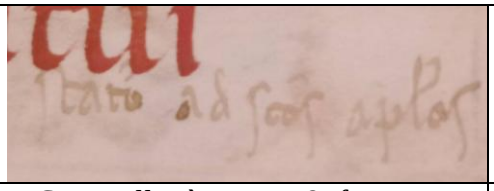

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 5r

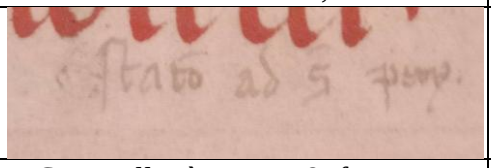

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 5v

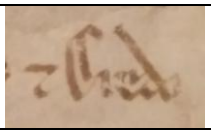

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 10r

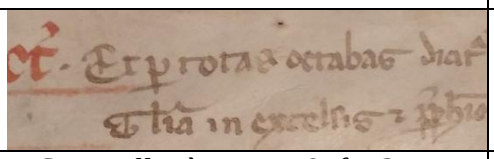

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 13r

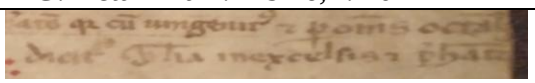

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 11r

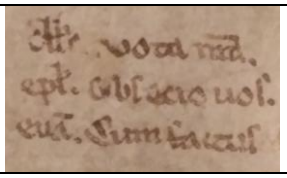

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 11v

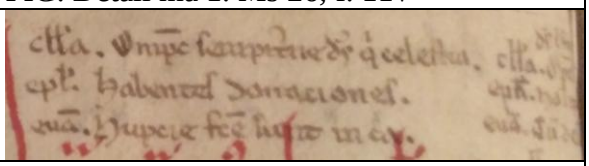

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 12v

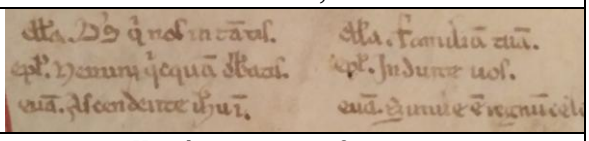

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 13v

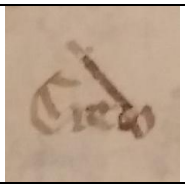

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 14r

	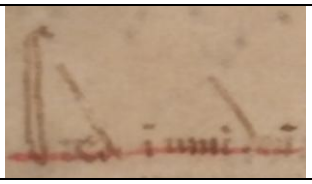
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 15r
	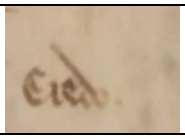
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 20r
	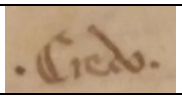
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 42v
	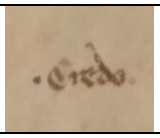
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 49v
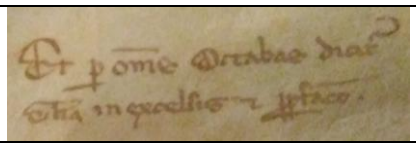	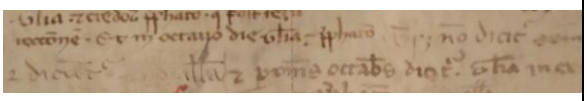
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 96r	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 74r
	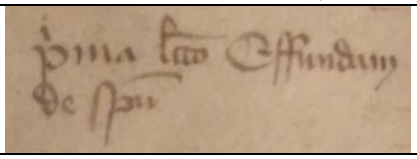
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 80v
	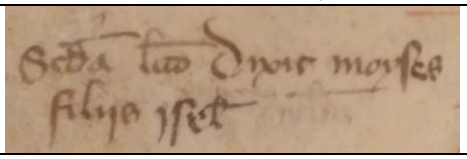
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 80v
	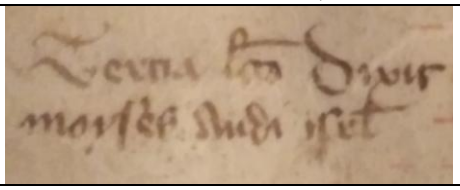
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 80v
	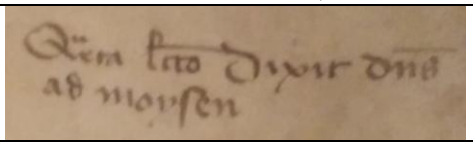
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 81r
	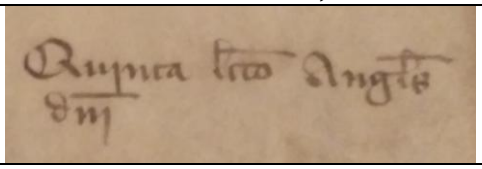
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 81r

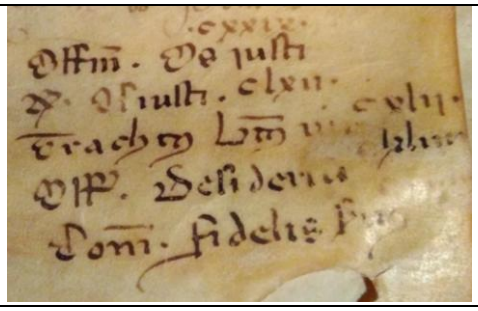	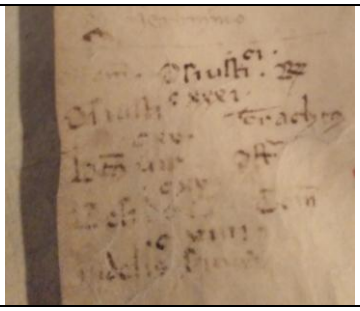
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 144r	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 114v
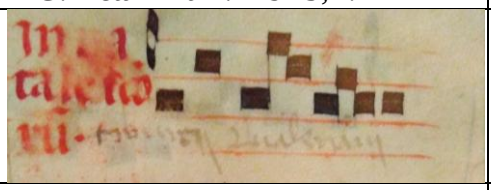	
Detall mà 1. Ms 19, f. 146r	
	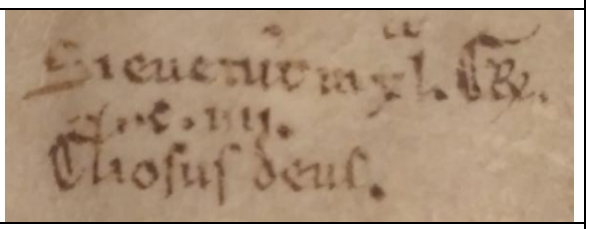
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 117r
	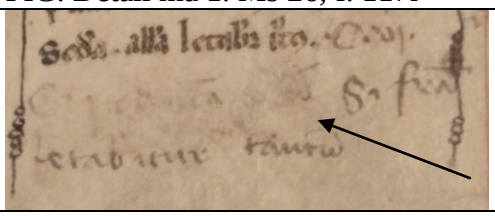
	Detall mà 1. Ms 26, f. 119r
	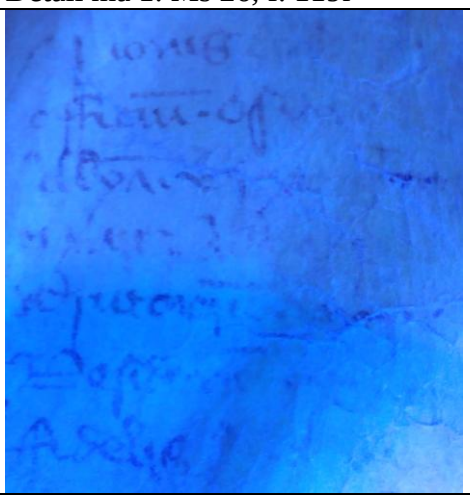
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 121r

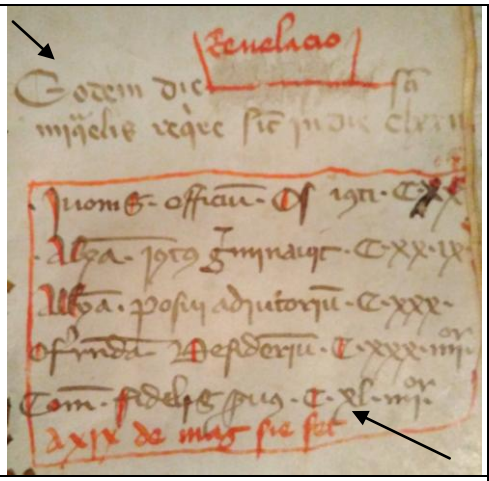

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 151r

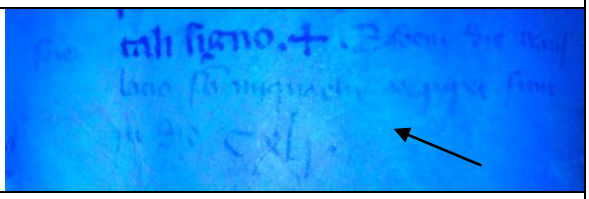

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 120v

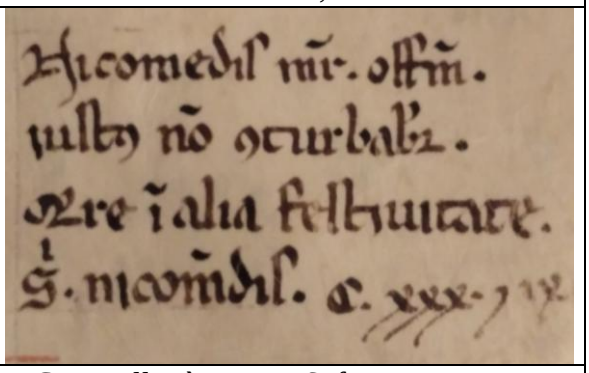

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 122r

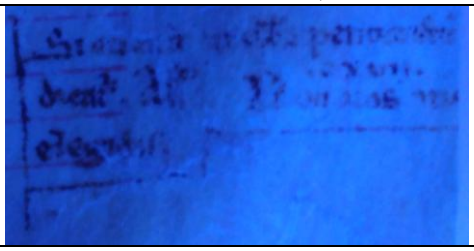

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 123r

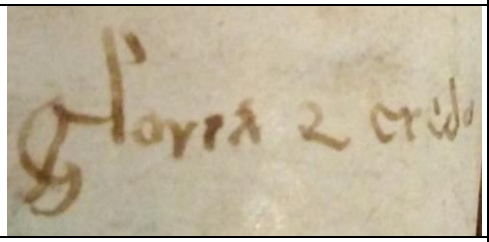

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 156v

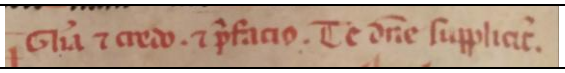

FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 129v

	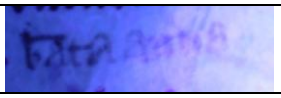
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 131r
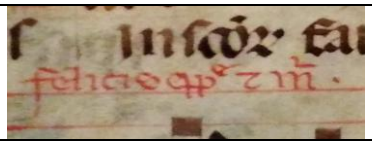	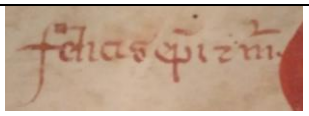
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 162v	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 131v
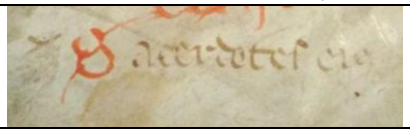	
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 163r	
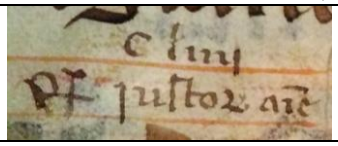	
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 167r	
	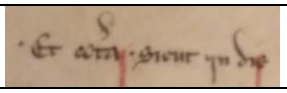
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 137r
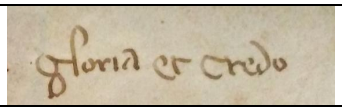	
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 169r	
	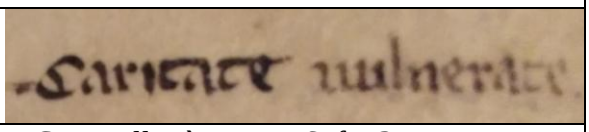
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 137r
	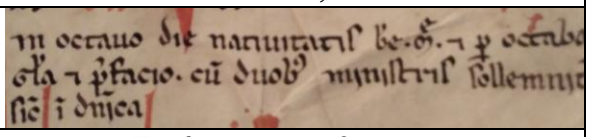
	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 140r
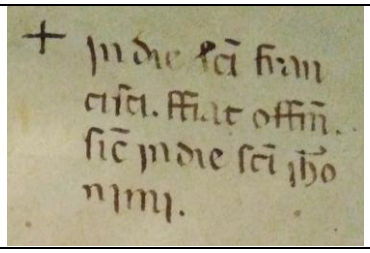	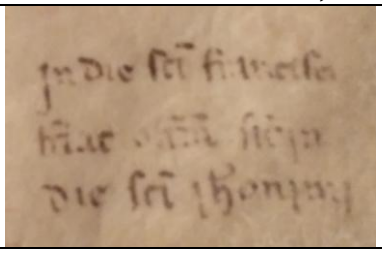
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 175r	FIG. Detall mà 1. Ms 26, f. 143r
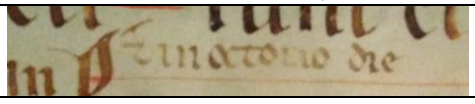	
FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. 185_2r	

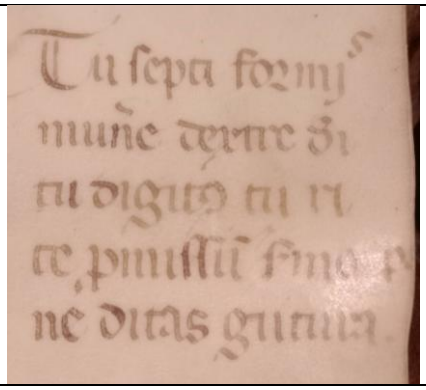

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. (196)r

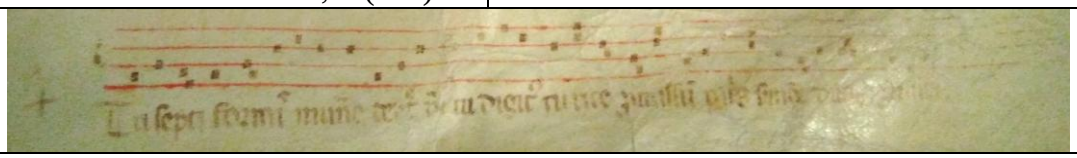

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. (196)r

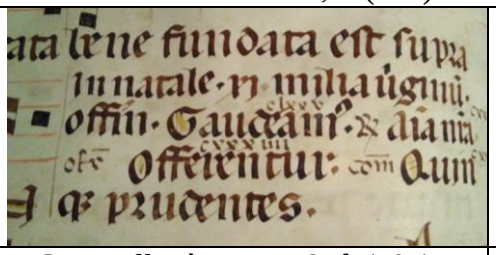

FIG. Detall mà 1. Ms 19, f. (202)v

Mà 2

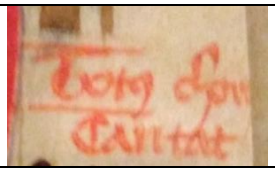

FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 7v

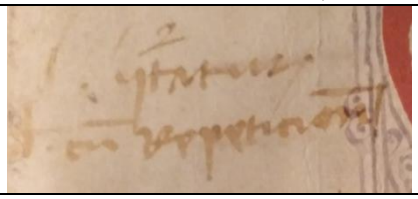

FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 21r

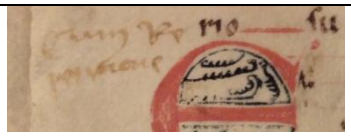

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. [17]r

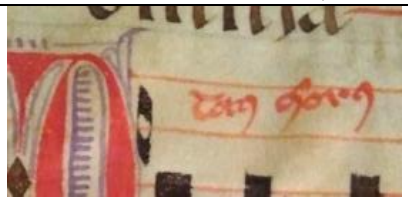

FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 30r

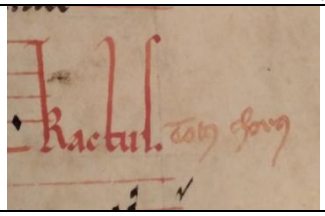

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 24r

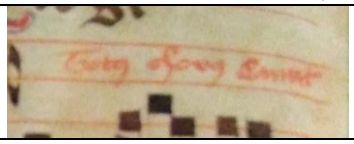

FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 33v

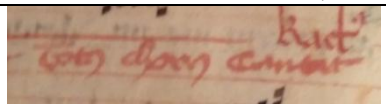

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 26v

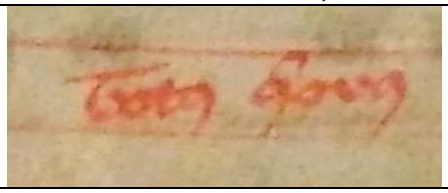

FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 69v

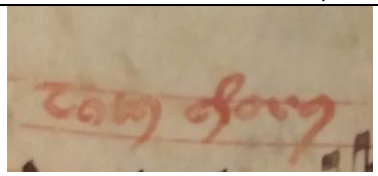

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 54r

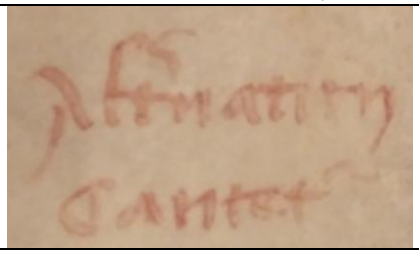

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 55r

FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 72v

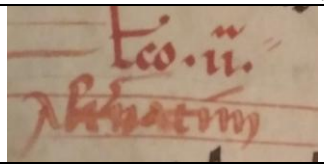

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 56r

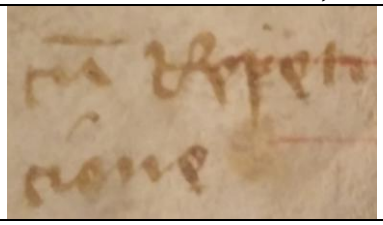

FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 58r

	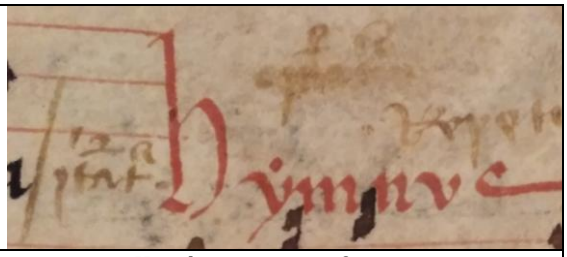
	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 58r
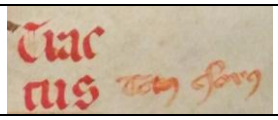	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 77r	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 77v	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 78r	
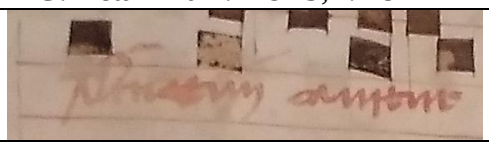	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 81r	
	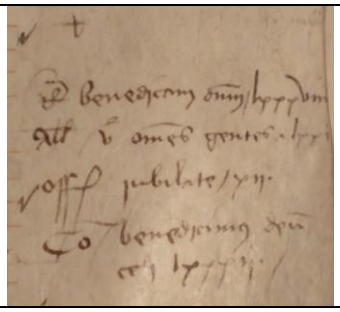
	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 68r
	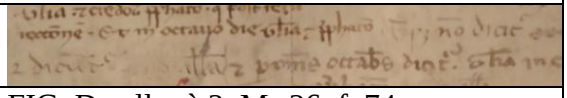
	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 74r
	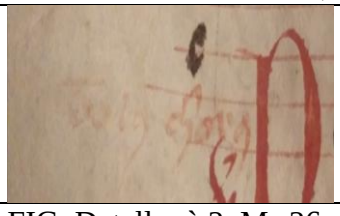
	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 75v

	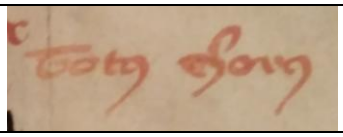
	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 76r
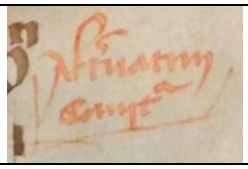	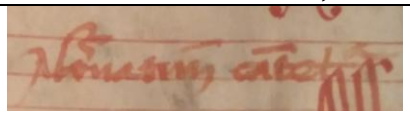
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 99r	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 76r
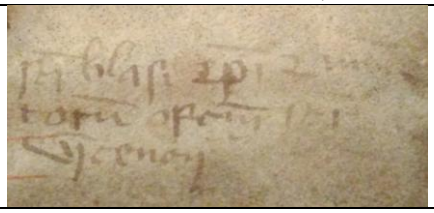	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 140r	
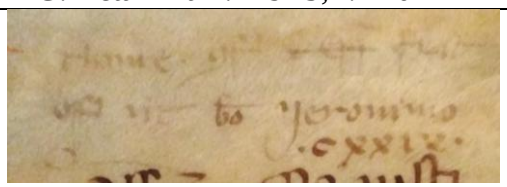	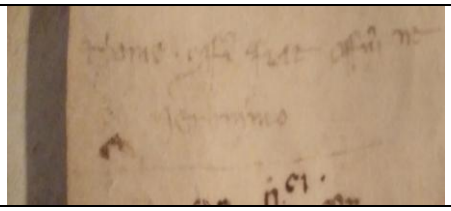
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 144r	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 114v
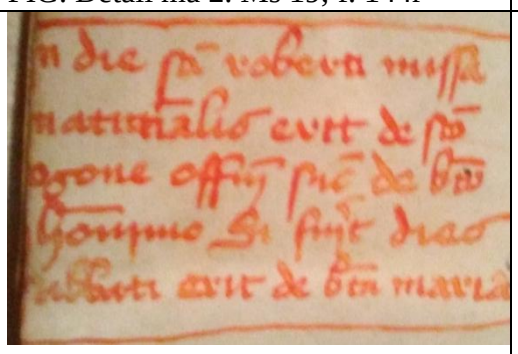	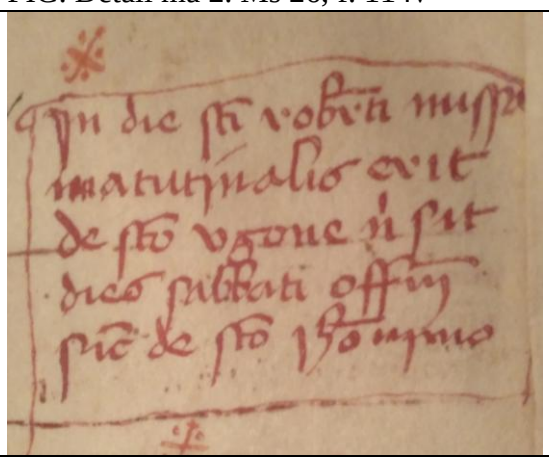
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 148v	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 119r
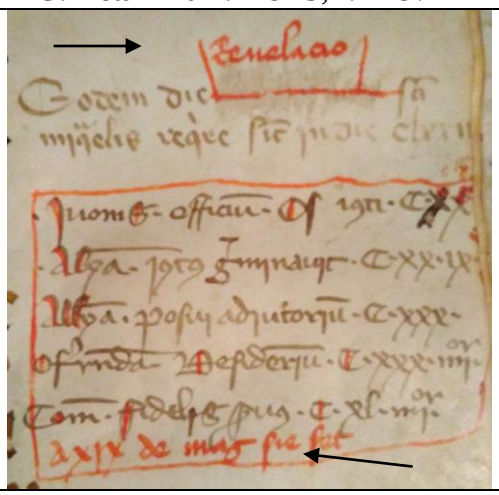	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 151r	

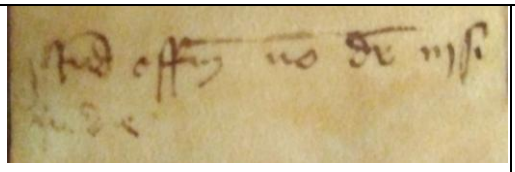	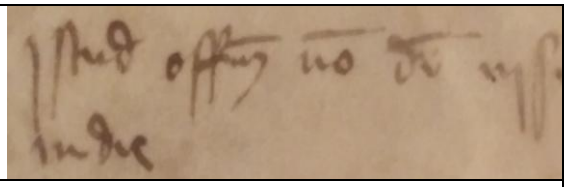
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 159v	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 128v
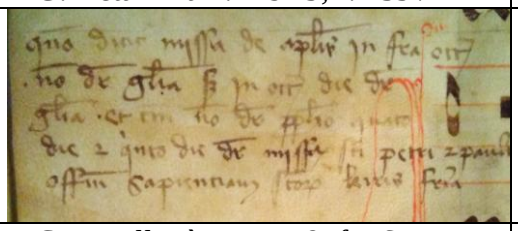	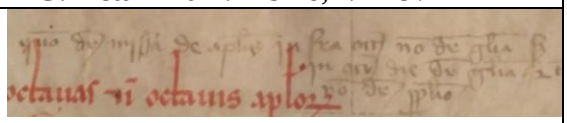
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 161v	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 130r
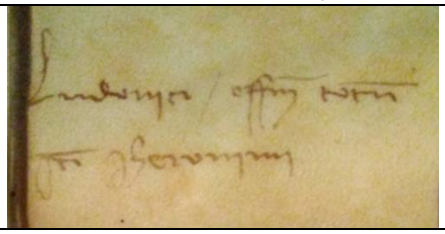	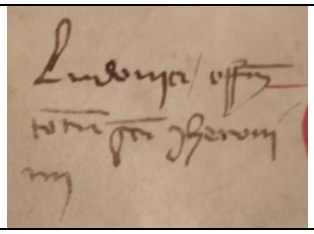
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 169v	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 137v
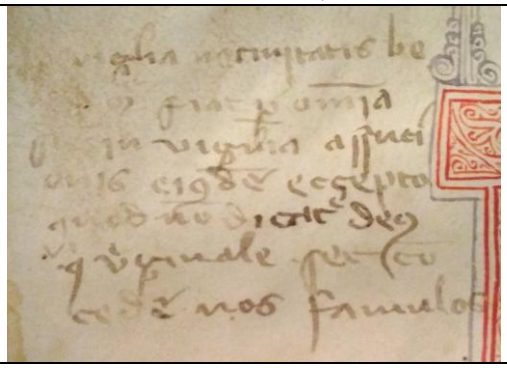	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 170v	
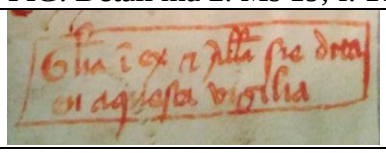	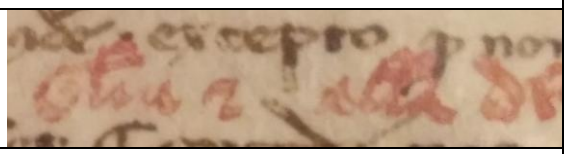
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 170v	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 138v
	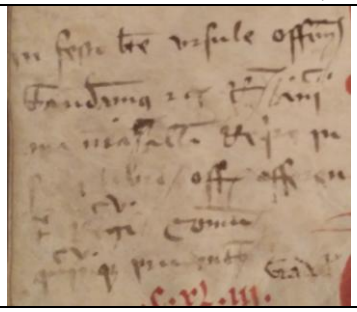
	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. 143v

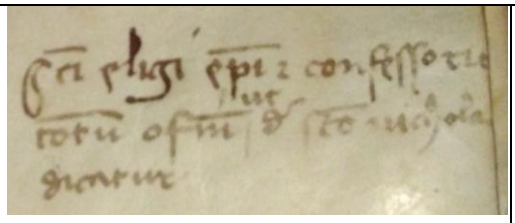	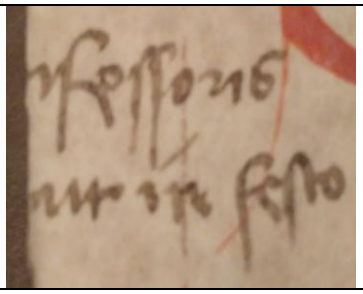
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 179r	FIG. Detall mà 2. Ms 26, f. [146]v
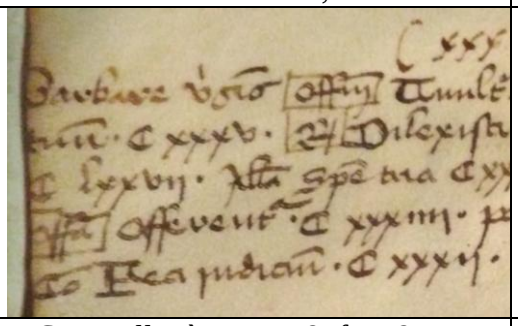	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 179v	
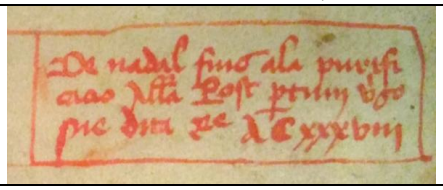	
FIG. Detall mà 2. Ms 19, f. 184r	

Mà 3

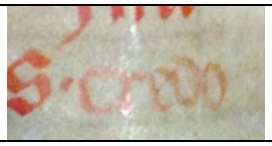	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 19v	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 20v	
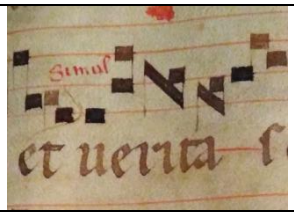	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 33v	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 40v	
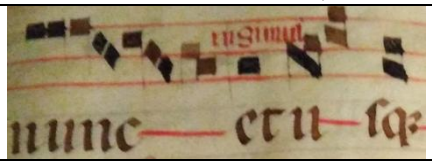	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 48r	
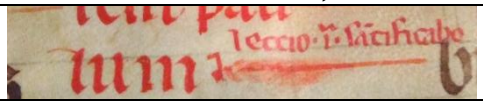	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 50r	
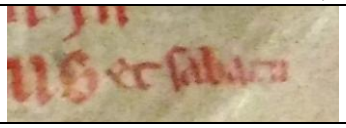	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 60r	
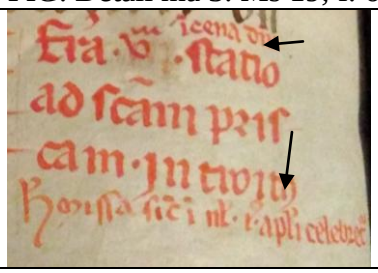	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 70v	

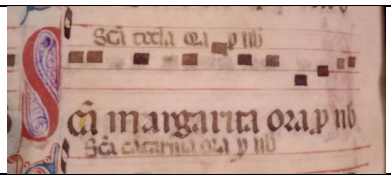	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 79v	
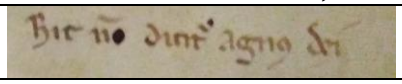	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 81r	
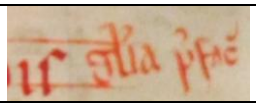	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 82v	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 84v	
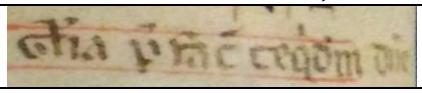	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 85v	
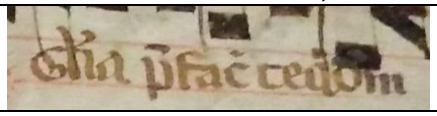	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 87r	
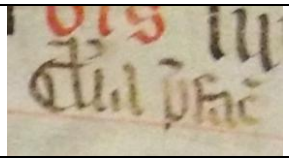	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 88v	
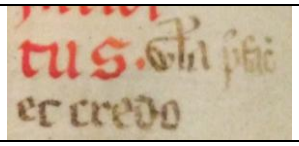	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 89v	
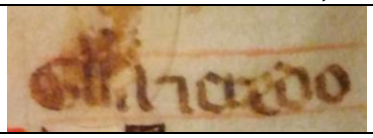	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 90r	
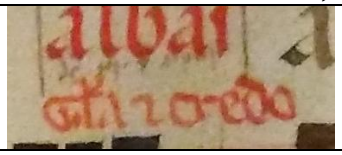	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 91v	
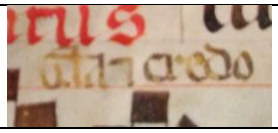	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 92v	
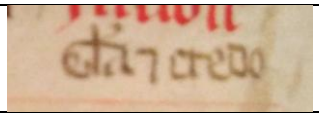	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 93v	

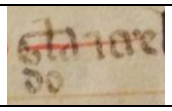	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 97v	
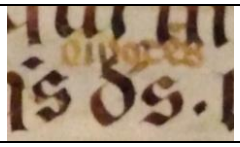	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 99r	
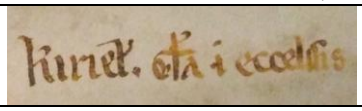	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 99r	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 99v	
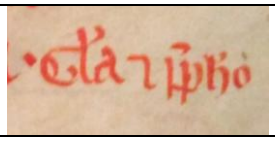	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 101r	
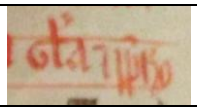	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 101v	
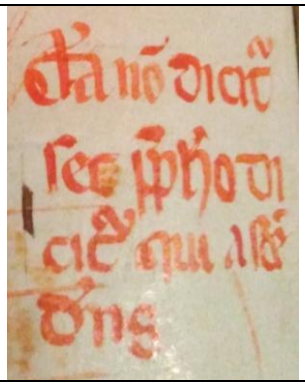	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 102v	
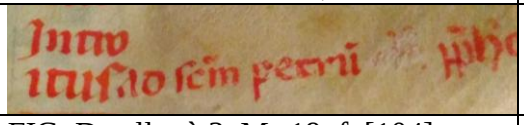	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. [104]r	

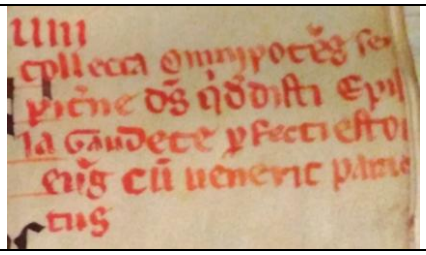	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 106r	
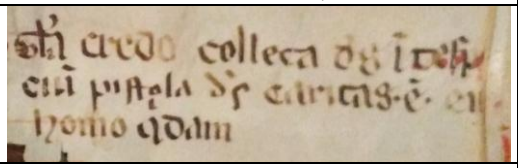	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 107r	
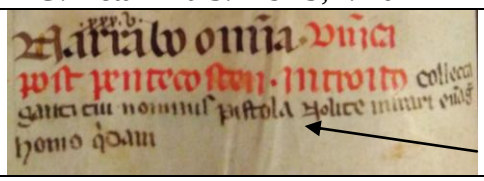	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 107v	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 108v	
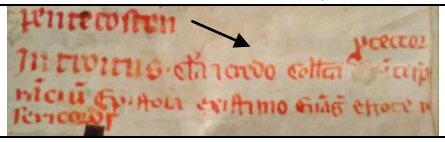	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 109r	
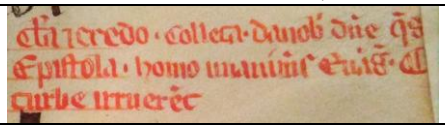	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 110r	
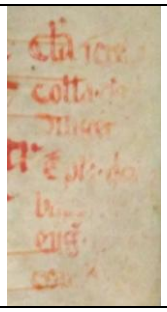	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 110v	
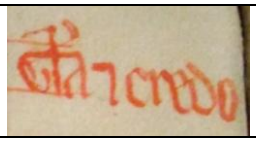	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 111v	

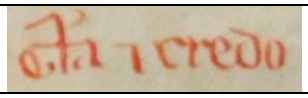	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 113r	
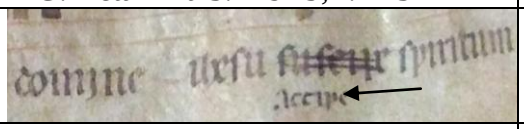	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 125v	
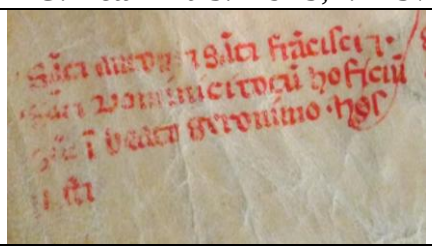	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 131v	
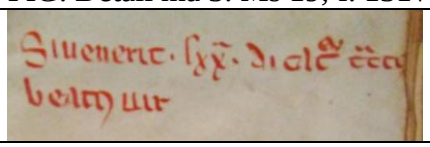	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 137r	
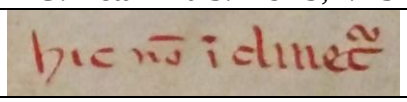	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 137r	
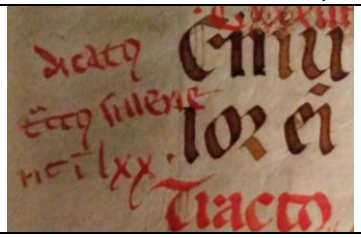	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 141r	
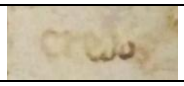	
FIG. Detall mà 3. Ms 19, f. 144v	

Mà 4

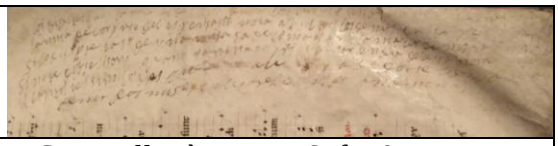

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 10r

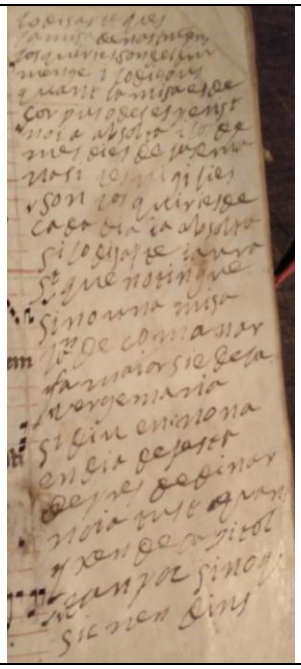

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 12r

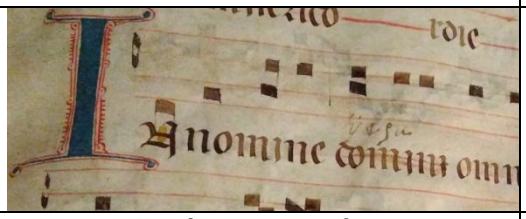

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 69r

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 69r

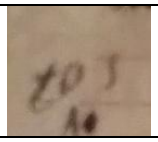

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. [73]v

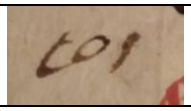

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 76r

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 99v	
	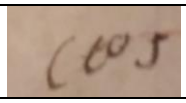
	FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 83v
	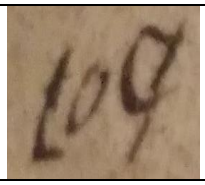
	FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 85r
	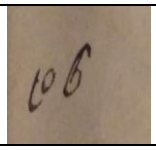
	FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. [86]r
FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 125v	
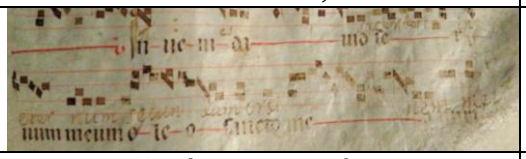	
FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 129r	
	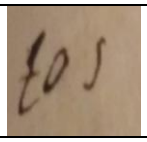
	FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 118r
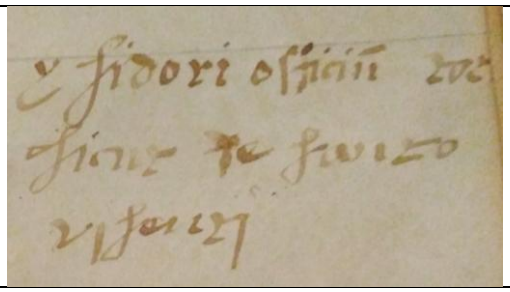	
FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 151r	

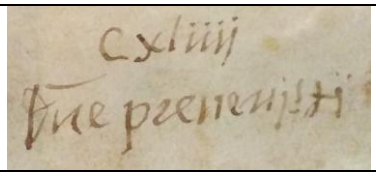

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 169r

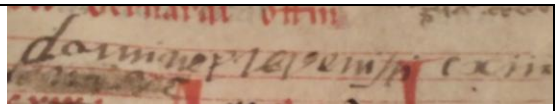

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 137r

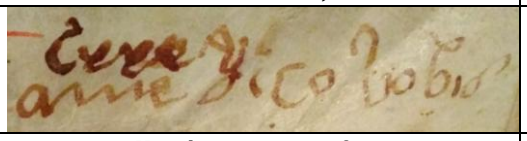

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 169r

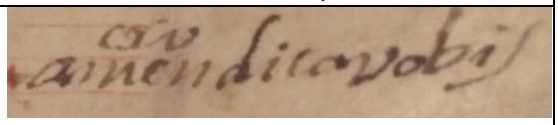

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 137r

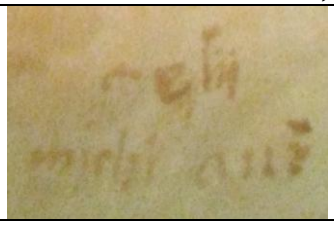

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 169v

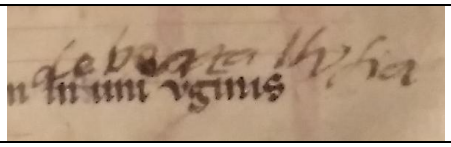

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 141r

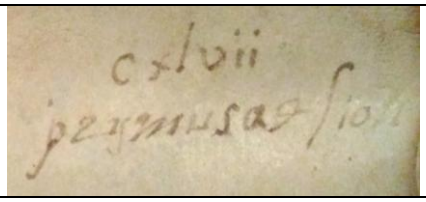

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 175r

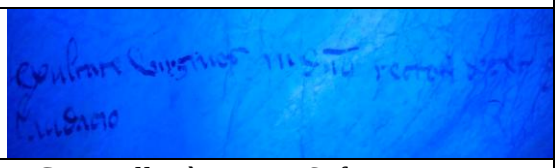

FIG. Detall mà 4. Ms 26, f. 144r

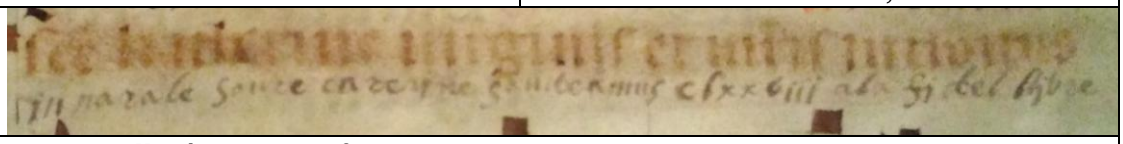

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 178r

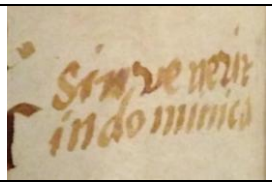

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 178v

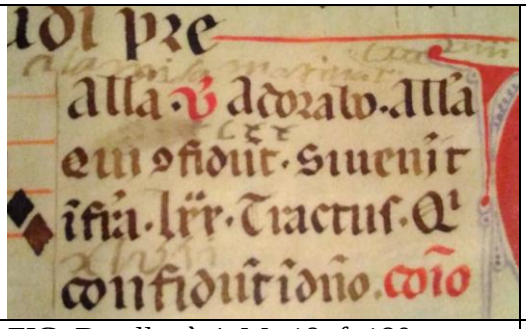

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 180r

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 183v

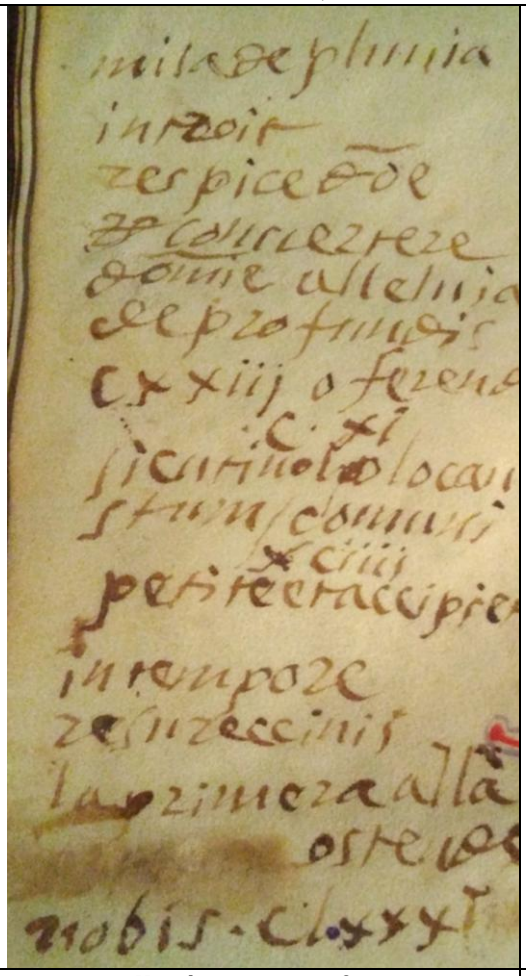

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 185_1v

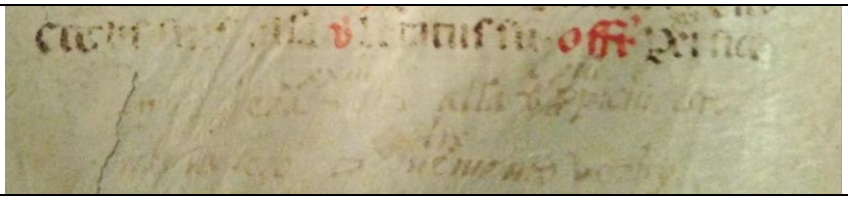

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 186_1v

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. $[186]_2$r

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. $[186]_2$v

FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 187r	
FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 187v	
FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 188r	
FIG. Detall mà 4. Ms 19, f. 188v	

Mà 5

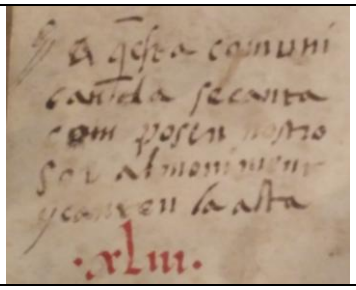

FIG. Detall mà 5. Ms 26, f. 43v

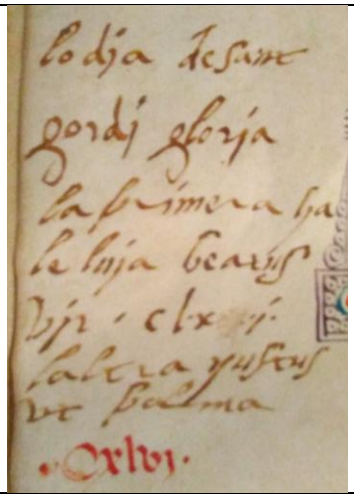

FIG. Detall mà 5. Ms 19, f. 146v

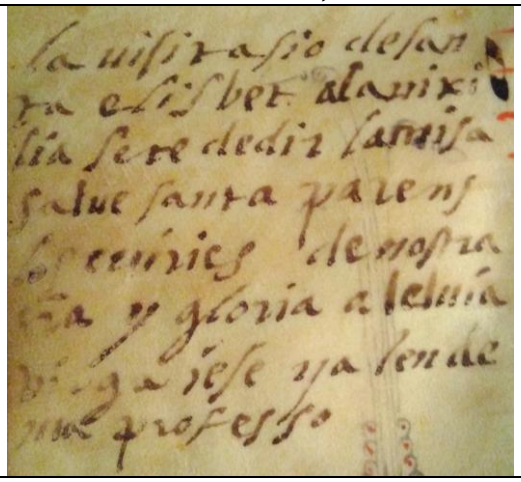

FIG. Detall mà 5. Ms 19, f. 161v

Mà 6

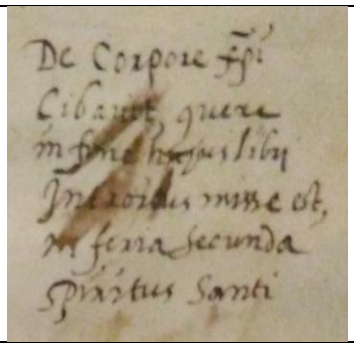	
FIG. Detall mà 6. Ms 19, f. 107r	

Mà 7

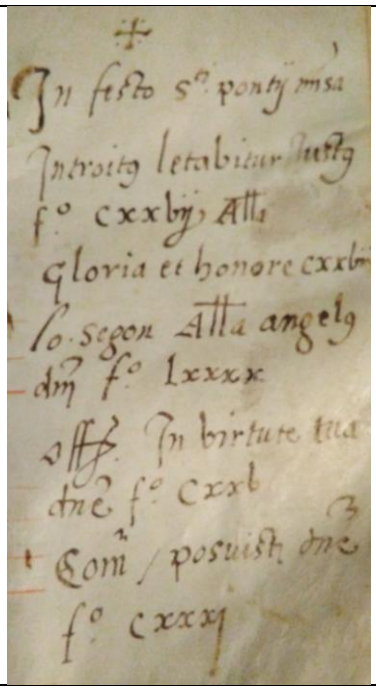

FIG. Detall mà 7. Ms 19, f. 151r

Mà 8

	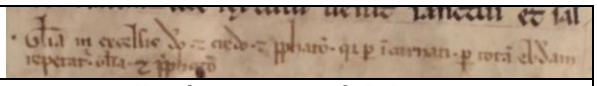
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [9]v
	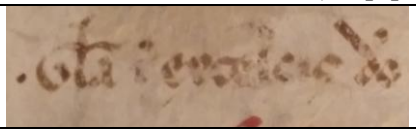
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 10 r
	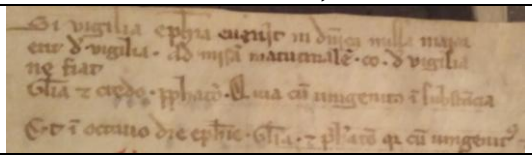
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 11r
	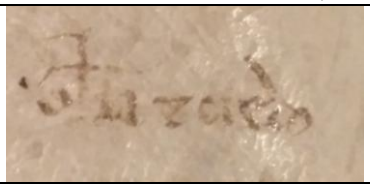
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 11v
	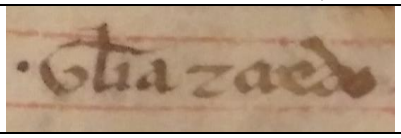
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 12v
	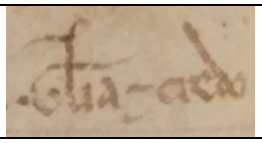
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 13v
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 16r
	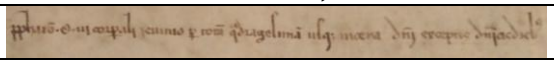
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 18r
	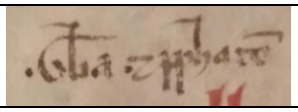
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 63v
	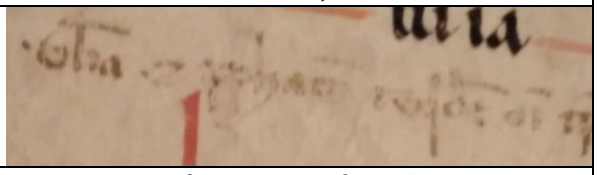
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [64]r
	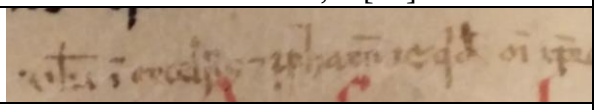
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 65r

	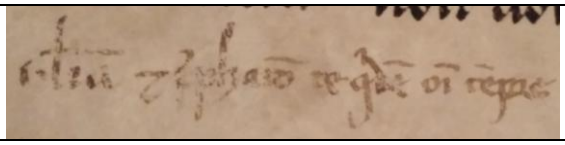
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 66r
	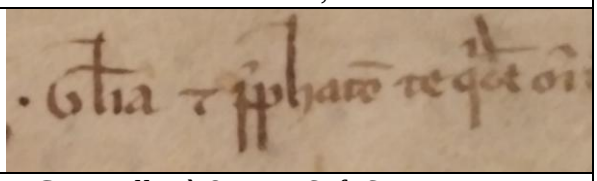
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 67r
	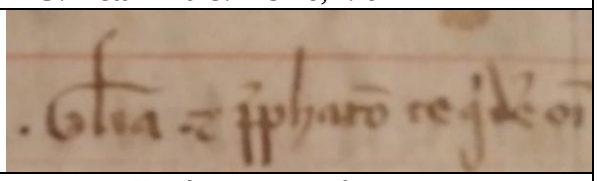
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 68r
	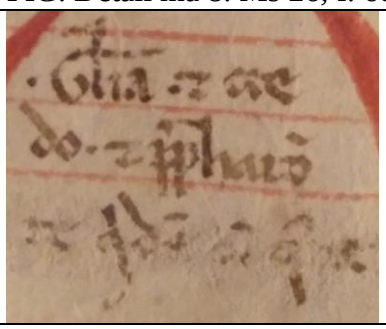
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 68v
	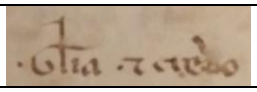
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 69v
	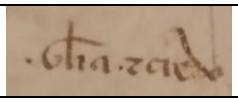
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 70r
	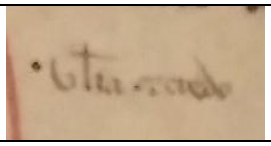
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [71]r
	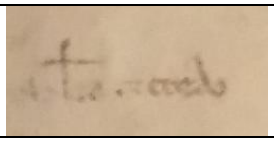
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [71]v
	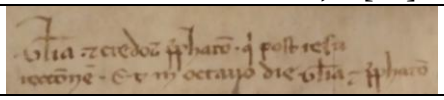
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 74r
	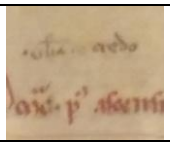
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 75r

	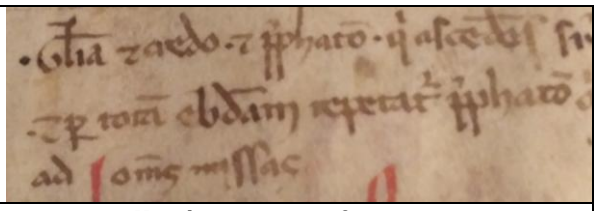
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 76v
	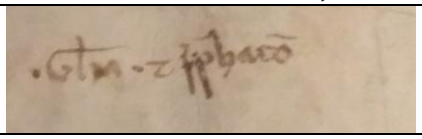
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 77v
	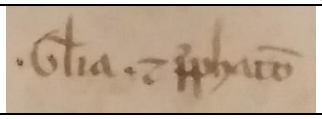
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 78r
	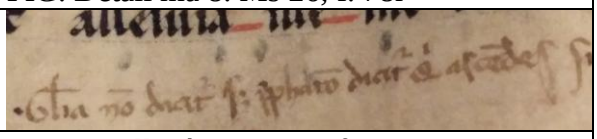
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 78v
	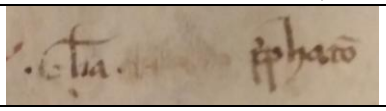
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 79v
	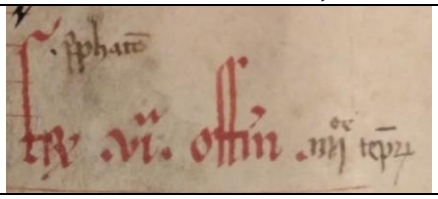
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 79v
	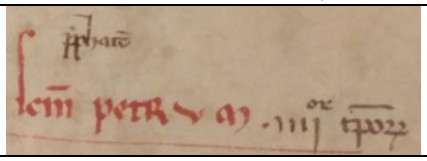
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 80r
	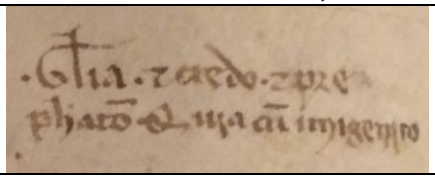
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 81v
	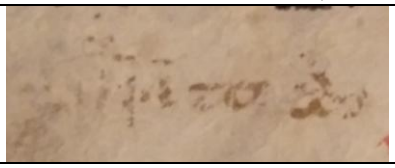
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 82r
	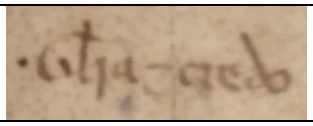
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 83r

	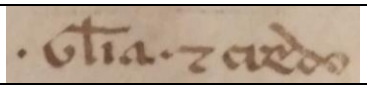
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 83v
	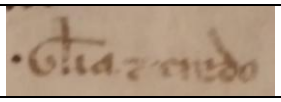
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 84r
	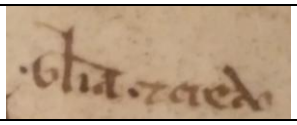
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 85r
	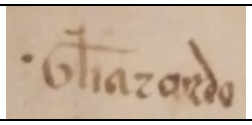
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 85v
	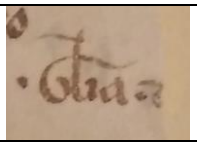
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [86]r
	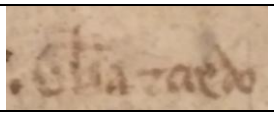
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [86]v
	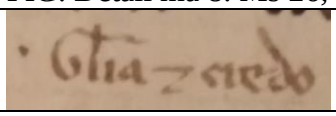
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 87v
	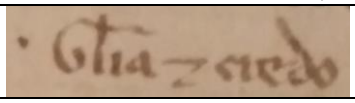
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 88r
	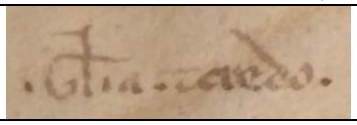
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 88v
	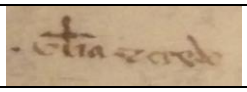
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. [90]v
	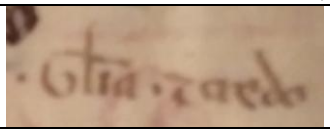
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 91r
	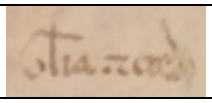
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 91v
	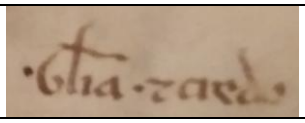
	FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 92r

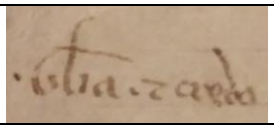
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 94r
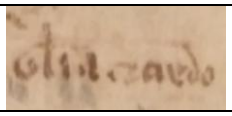
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 94v
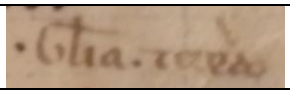
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 95r
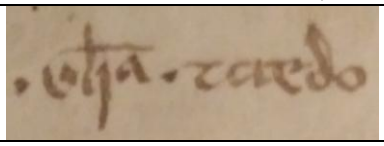
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 95v
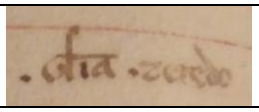
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 96v
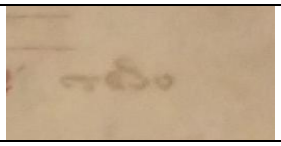
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 98v
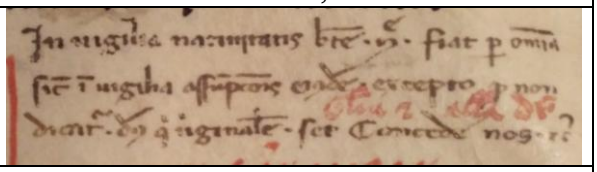
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 138v
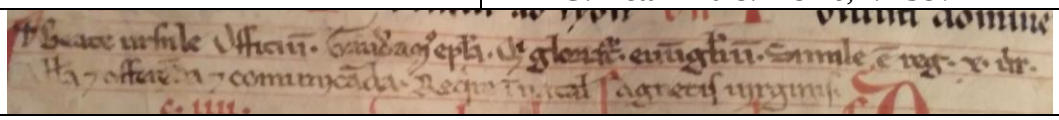
FIG. Detall mà 8. Ms 26, f. 143v

Mà 9

	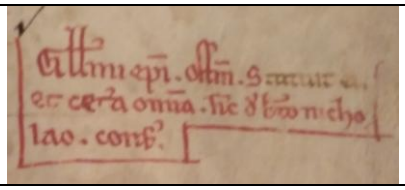
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 102r
	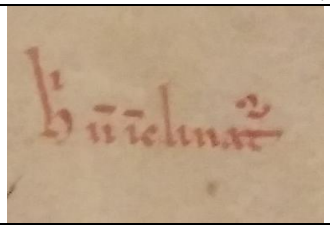
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 109r
	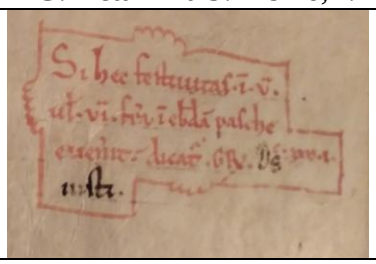
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 118r
	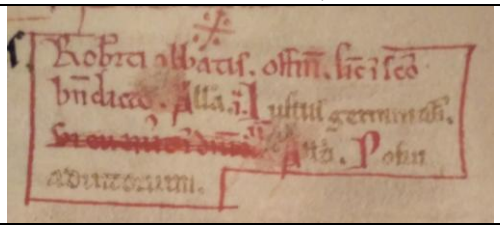
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 119r
	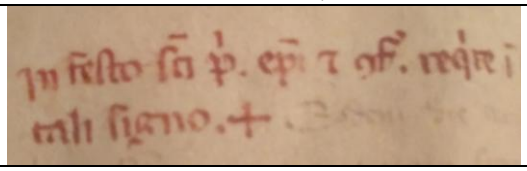
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 120v
	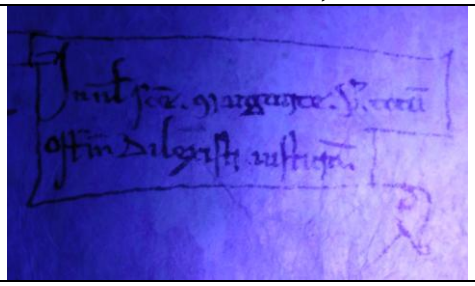
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 130r
	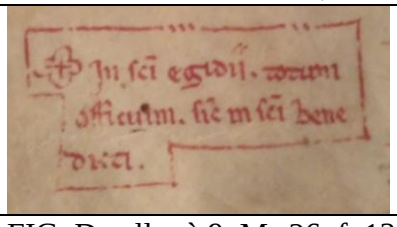
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 138v

	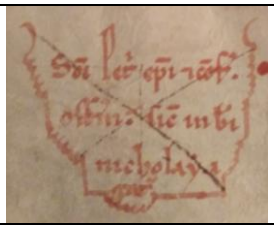
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 139v
	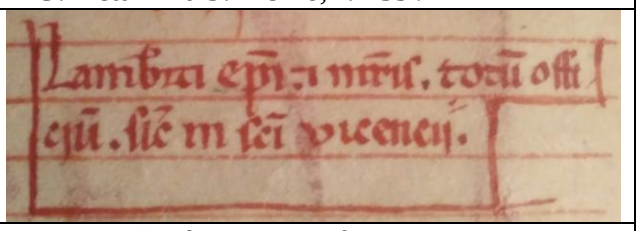
	FIG. Detall mà 9. Ms 26, f. 140v

Mà 10

	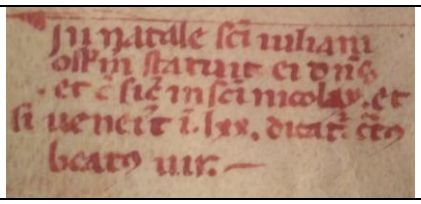
	FIG. Detall mà 10. Ms 26, f. 108v

Mà 11

	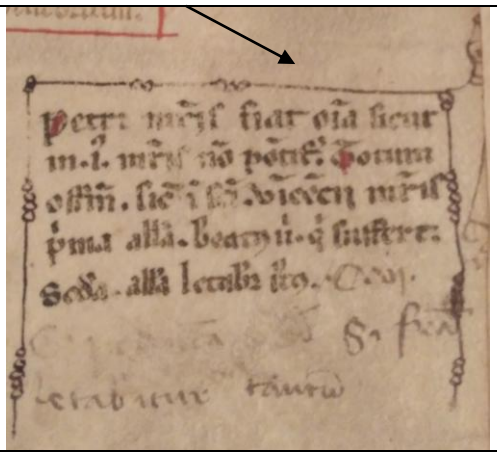
	FIG. Detall mà 11. Ms 26, f. 119r
	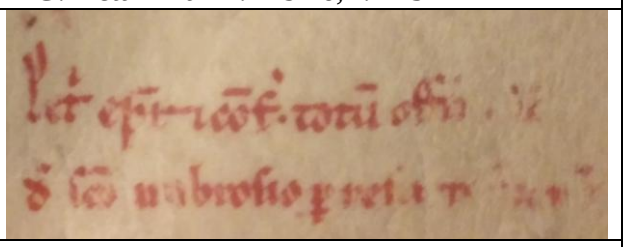
	FIG. Detall mà 11. Ms 26, f. 121r

Mà 12

	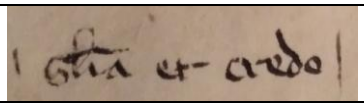
	FIG. Detall mà 12. Ms 26, f. 125v
	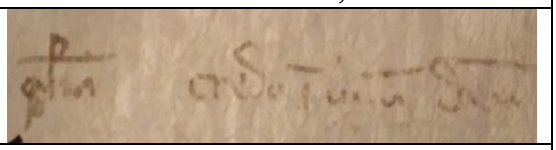
	FIG. Detall mà 12. Ms 26, f. 126r
	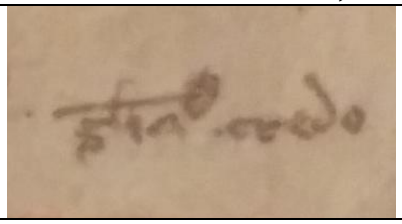
	FIG. Detall mà 12. Ms 26, f. 137r

Mà 13

	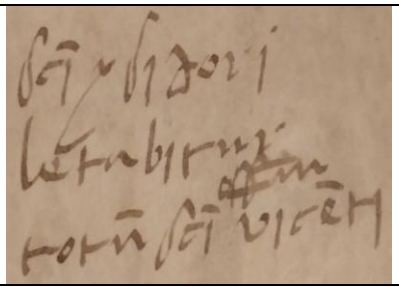
	FIG. Detall mà 13. Ms 26, f. 122r

Mà 14

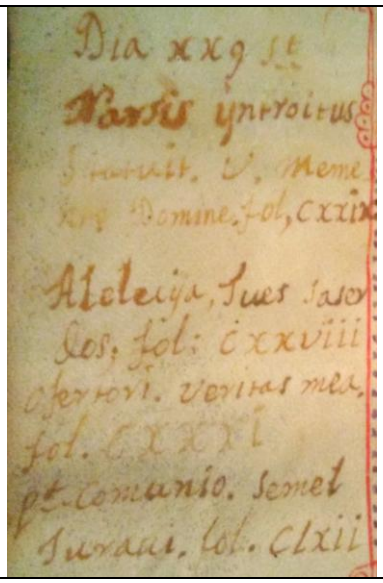	
FIG. Detall mà 14. Ms 19, f. 175v	
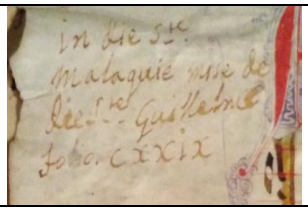	
FIG. Detall mà 14. Ms 19, f. 176v	
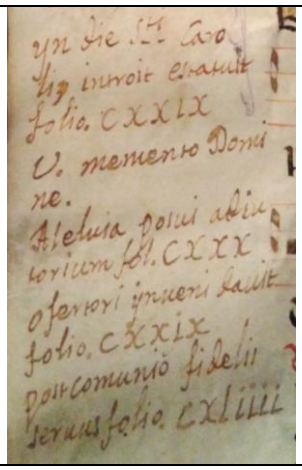	
FIG. Detall mà 14. Ms 19, f. 176v	

UNIVERSITAT
ROVIRA i VIRGILI